

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2021-03-31 kl:09:00
kl. 09.00-11.30 Information
kl. 11.30-14.00 Lunch och gruppöverläggningar
kl. 14.00- Sammanträdet återupptas

Plats: Digitalt via länk

Ärenden

1	Val av protokollsjusterare	
2	Fastställande av dagordning	
3	Föregående mötesprotokoll	
4	Anmälan av informationshandlingar	2021/18
5	Anmälan av delegationsbeslut	2021/15
6	Inkomna remisser, promemorior och motioner	

Informationsärenden och aktuellt

7	Aktuell information	
8	Företagsjouren	
9	Smålands turism, besöksnäringen	
10	Regional utvecklingsstrategi - delstrategier	
11	Budget 2022	
12	Månadsrapport	2021/134

Beslutsärenden till regionfullmäktige

13	Årsredovisning 2020	2020/86

Beslutsärenden för nämnden

14	Hemsändningsbidrag - Vetlanda	2021/90
15	Hemsändningsbidrag - Sävsjö	2021/144
16	Hemsändningsbidrag - Jönköping	2021/288
17	Hemsändningsbidrag - Aneby	2021/346

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid:	2021-03-31 kl:09:00 kl. 09.00-11.30 Information kl. 11.30-14.00 Lunch och gruppöverläggningar kl. 14.00- Sammanträdet återupptas	
18	Hemsändningsbidrag - Nässjö	2021/358
19	Hemsändningsbidrag - Eksjö	2021/374
20	Projekt - Koppla upp-dagarna 2021	2021/428
21	Stöd hållbar besöksnäring motverka Coronakrisen 2021	2021/423
22	Ny inriktning - Naturturism vid Stora segerstads naturbrukscentrum	2021/178
23	Förstudie - Modell för idrottsetableringar i Jönköpings län	2021/154
24	Fördelning 2021 statliga bidrag till kultursamverkansmodellens verksamheter	2020/2254
25	Revidering - Uppdragsbeskrivningar till kultursamverkansmodellens verksamheter	2018/456
26	Remiss av promemoria – Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken	2021/207
27	Valärende - Ordförande arkivförbundet	2021/302
Övrigt		
28	Övriga frågor	

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2021-03-31 kl:09:00
kl. 09.00-11.30 Information
kl. 11.30-14.00 Lunch och gruppöverläggningar
kl. 14.00- Sammanträdet återupptas

Kallade

Ordinarie ledamöter:

Per Eriksson (C) ordf.
Monica Samuelsson (KD) 1:e vice ordf.
Dan Sylvebo (-) 2:e vice ordf.
Per Svenberg (S)
Aneth Amundson (S)
Adam Starck (S)
Hans Jarstig (KD)
Raymond Pettersson (C)
Helen Skogelin Torvaldsson (BA)
Mari Lindahl (L)
Jon Hammarin-Heinpalu (MP)
Kristina Nero (V)
Gun Lusth (M)
Olle Moln Teike (SD)
Ulf Svensson (SD)

Tjänstemän:

Jane Ydman, regiondirektör
Ulf Fransson t.f. Regional
utvecklingsdirektör
Camilla Holm, budgetchef
Peter Friberg, sektionschef samordning,
uppföljning och analys
Linda Byman, nämndsekreterare

Personalrepresentanter:

Irene Tengberg Herrstedt, SACO
Birgitta Svensson, ersättare

För kännedom

Ersättare:

Annki Stark (S)
Irada Alieva Söderberg (S)
Markus Kauppinen (S)
Anton Axelsson (KD)
Vakant (KD)
Jessica Hagård (C)
Matilda Henriksson (C)
Fredrik Sveningson (L)
Monica Persson (MP)
Henrik Dinkel (V)
Elizabeth Orellana Bravo (V)
Elisabeth Wahlström (M)
Ann-Katrin Löfstedt (M)
Maria Högberg (SD)
Håkan Karlsson Nyborg (SD)

Regionråd

Maria Frisk (KD)
Marcus Eskdahl (S)
Rachel De Basso (S)
Per Eriksson (C)
Jimmy Ekström (L)
Martin Nedergaard-Hansen (BA)
Sibylla Jämting (MP)
Mikael Ekvall (V)
Malin Wengholm (M)
Dan Sylvebo (-)
Samuel Godrén (SD)

Sammanställning av informationshandlingar nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet, 2021-03-31

Ärendetyp	Ärenderubrik
Protokoll	<ul style="list-style-type: none">• Protokoll Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet 2021-02-24• Protokoll presidiet – Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet 2021-03-17• Protokoll kulturutskottet 2021-03-04
Inkomna handlingar	
Utgående skrivelser	
Regeringsbeslut	
Cirkulär från SKR	
Beslut från SKR	
Övrigt	

Sammanställning av anmälda vidaredelegationsbeslut till nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet 2021-03-31

Ärendetyp	Ärenderubrik	Diarienummer	Beslutsdatum	Beslutsdelegat
ANA 4.2.1	Hysesavtal, andrahandsuthyrning, Lollo Olesen	Avtalsnummer: 20/177	2021-02-0	Ulrika Josefsson
ANA 4.4.1	Avstängning från studier	RJL 2021/477	2021-03-08	Emil Alm
ANA 4.2.1	Avtal Jo Consulting	Avtalsnummer: 21/165	2021-03-08	Ulrika Josefsson
ANA 4.4.1	Avstängning från studier	RJL 2021/526	2021-03-15	Emil Alm
ANA 4.5.2	Projekt- Luften är fri i Jönköpings län	RJL 2021/339	2021-02-23	Ulf Fransson

Dokument

Utskriftsdatum: 2021-03-05

Utskriven av: Nina Granström

Diarieenhet: Region Jönköpings län

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Remisser Februari 2021

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2021.1157	I	Promemoria efter kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken	Marie Brander
2021-02-01		Näringsdepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/207		Remiss av promemoria – Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken	REMISS
		Svar senast 30 april 2021	
2021.1244	I	Socialstyrelsens rapport: Förutsättningar för att reprocessa och återanvända medicintekniska engångsprodukter i Sverige	Laura Habib
2021-02-02		Socialdepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/219		Remiss - Socialstyrelsens rapport: Förutsättningar för att reprocessa och återanvända medicintekniska engångsprodukter i Sverige	REMISS
		Svar senast den 16 mars 2021	
2021.1277	I	Avsiktsförklaring gällande uppdraget utökat ansvar för regional fysisk planering	Erik Bromander
2021-02-02		Finansdepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/220		Remiss - Hemställan från Region Hallands läns kommuner gällande ansvar för regional fysisk planering	REMISS
		Svar senast den 27 april 2021	
2021.1313	I	Effektivare tillsyn över diskrimineringslagen – Aktiva åtgärder och det skollagsreglerade området	Lena Strand
2021-02-03		Arbetsmarknadsdepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/229		Remiss - Delbetänkandet Effektivare tillsyn över diskrimineringslagen – aktiva åtgärder och det skollagsreglerade området SOU (2020:79)	REMISS
		Svar senast den 3 maj 2021 - anstånd till 12 maj	

2021.1318	I	Tillgängliga stränder - Ett mer differentierat strandskydd SOU 2020:78	Peter Friberg
2021-02-03		Miljödepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/230		Remiss - Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd SOU 2020:78	REMISS
Svar senast den 3 maj 2021			
2021.1417	I	Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen (SOU 2020:73) del 1	Peter Friberg
2021-02-05		Miljödepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/237		Remiss - Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen (SOU 2020:73)	REMISS
Svar senast 30 april 2021 Anstånd beviljat till 7 maj			
2021.1418	I	Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen (SOU 2020:73) del 2.1	Peter Friberg
2021-02-05		Miljödepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/237		Remiss - Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen (SOU 2020:73)	REMISS
Svar senast 30 april 2021 Anstånd beviljat till 7 maj			
2021.1419	I	Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen (SOU 2020:73) del 2.2	Peter Friberg
2021-02-05		Miljödepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/237		Remiss - Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen (SOU 2020:73)	REMISS
Svar senast 30 april 2021 Anstånd beviljat till 7 maj			
2021.1667	I	Utvecklingsstrategi för Östergötland	Peter Friberg
2021-02-08		Region Östergötland	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/260		Remiss - Utvecklingsstrategi för Östergötland	REMISS
Svar senast 30 april 2021			
2021.1834	I	Ändringar i vägsäkerhetslagen	Erik Bromander
2021-02-12		Infrastrukturdepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/295		Remiss av promemorian Ändringar i vägsäkerhetslagen	REMISS
Svar senast den 30 april 2021			

2021.1862	I	Genomlysning av vårdområdet allvarliga hudsjukdomar som nationell högspecialiserad vård	Laura Habib
2021-02-15		Socialstyrelsen	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/304		Remiss - Allvarliga hudsjukdomar	REMISS
Svar senast den 14 maj 2021			
2021.1865	I	Genomlysning av vårdområdet brachyterapi vid huvud- och halscancer som nationell högspecialiserad vård	Laura Habib
2021-02-15		Socialstyrelsen	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/305		Remiss - Genomlysning av vårdområdet brachyterapi vid huvud- och halscancer som nationell högspecialiserad vård	REMISS
Svar senast den 14 maj 2021			
2021.1867	I	Genomlysning av vårdområde hypertrofisk obstruktiv kardiomyopati som nationell högspecialiserad vård	Laura Habib
2021-02-15		Socialstyrelsen	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/306		Genomlysning av vårdområde hypertrofisk obstruktiv kardiomyopati som nationell högspecialiserad vård	REMISS
Svar senast den 14 maj 2021			
2021.1869	I	Genomlysning av vårdområdet bedömning och kirurgi vid huvud- och halscancer som nationell högspecialiserad vård	Laura Habib
2021-02-15		Socialstyrelsen	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/307		Remiss - Genomlysning av vårdområdet bedömning och kirurgi vid huvud- och halscancer som nationell högspecialiserad vård	REMISS
Svar senast den 14 maj 2021			
2021.1871	I	Genomlysning av vårdområdet prematuritetsretinopati (ROP) som nationell högspecialiserad vård	Laura Habib
2021-02-15		Socialstyrelsen	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/308		Remiss - Genomlysning av vårdområdet prematuritetsretinopati (ROP) som nationell högspecialiserad vård	REMISS
Svar senast den 14 maj 2021			
2021.1873	I	Genomlysning av vårdområdet stamcellstransplantation vid särskilda tillstånd	Laura Habib
2021-02-15		Socialstyrelsen	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/309		Remiss - Genomlysning av vårdområdet stamcellstransplantation vid särskilda tillstånd	REMISS
Svar senast den 14 maj 2021			
2021.1875	I	Genomlysning av vårdområdet Svåra kroniska	Laura Habib

2021-02-15		lungsjukdomar hos barn som nationell högspecialiserad vård	Socialstyrelsen	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/310		Remiss - Genomlysning av vårdområdet Svåra kroniska lungsjukdomar hos barn som nationell högspecialiserad vård		REMISS
Svar senast den 14 maj 2021				
2021.1877	I	Nationellt vårdprogram för hudlymfom		Laura Habib
2021-02-15		Sveriges kommuner och regioner		RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/311		Remiss - Vårdprogram för hudlymfom		REMISS
Svar senast 15 april 2021				
2021.1880	I	Nationellt vårdprogram för Sköldkörtelcancer		Laura Habib
2021-02-15		Sveriges kommuner och regioner		RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/313		Remiss - Nationellt vårdprogram för Sköldkörtelcancer		REMISS
Svar senast 15 april 2021				
2021.1882	I	Riktlinje för handläggning i graviditetsvecka 41		Laura Habib
2021-02-15		Sveriges kommuner och regioner		RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/314		Remiss - Riktlinje för handläggning i graviditetsvecka 41		REMISS
Svar senast 15 april 2021				
2021.2212	I	Samrådsremiss för ombyggnad av väg 26 Smålandsstenar-Mullsjö delarna Smålandsstenar-Isberga och Isberga-Gilaved S i Gislaved kommun, Jönköpings län		Erik Bromander
2021-02-23		Trafikverket		RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/373		Samrådsremiss -ombyggnad av väg 26		REMISS
Svar senast 16 mars 2021				
2021.2355	I	Förstudie om användning och hantering av underskrifter med elektroniska materiel och metoder		Maria Sundén
2021-02-26		Riksarkivet		RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2021/407		Remiss av förstudie om användning och hantering av underskrifter med elektroniska materiel och metoder		REMISS
Svar senast 1 juni 2021				

Nystart RUS

Ulf Fransson, tf Regional Utvecklingsdirektör
Karl-Gustav Bartoll, Projektledare Regional Utveckling

Utgångspunkt:

Jönköpings län- Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län

Beslutat RUS med:

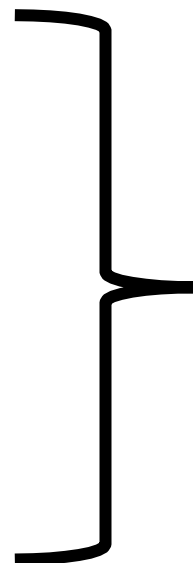
- ✓ 6 huvudstrategier
- ✓ 53 delstrategier
- ✓ Ca150 delmål
- ✓ Handlingsplaner med indikatorer

ca 30 nätverksgrupper

Svåröverblickbart

Komplex

Hög ambitionsnivå

Omtag och nystart

Omtag RUS

- **Vi behöver göra följande:**

- tydligare spets,
- prioritera i vilken ordning vi gör det,
- förenkla språk och upplägg,
- bli bättre på att kommunicera,
- involvera länets aktörer
- förankra längs vägen.

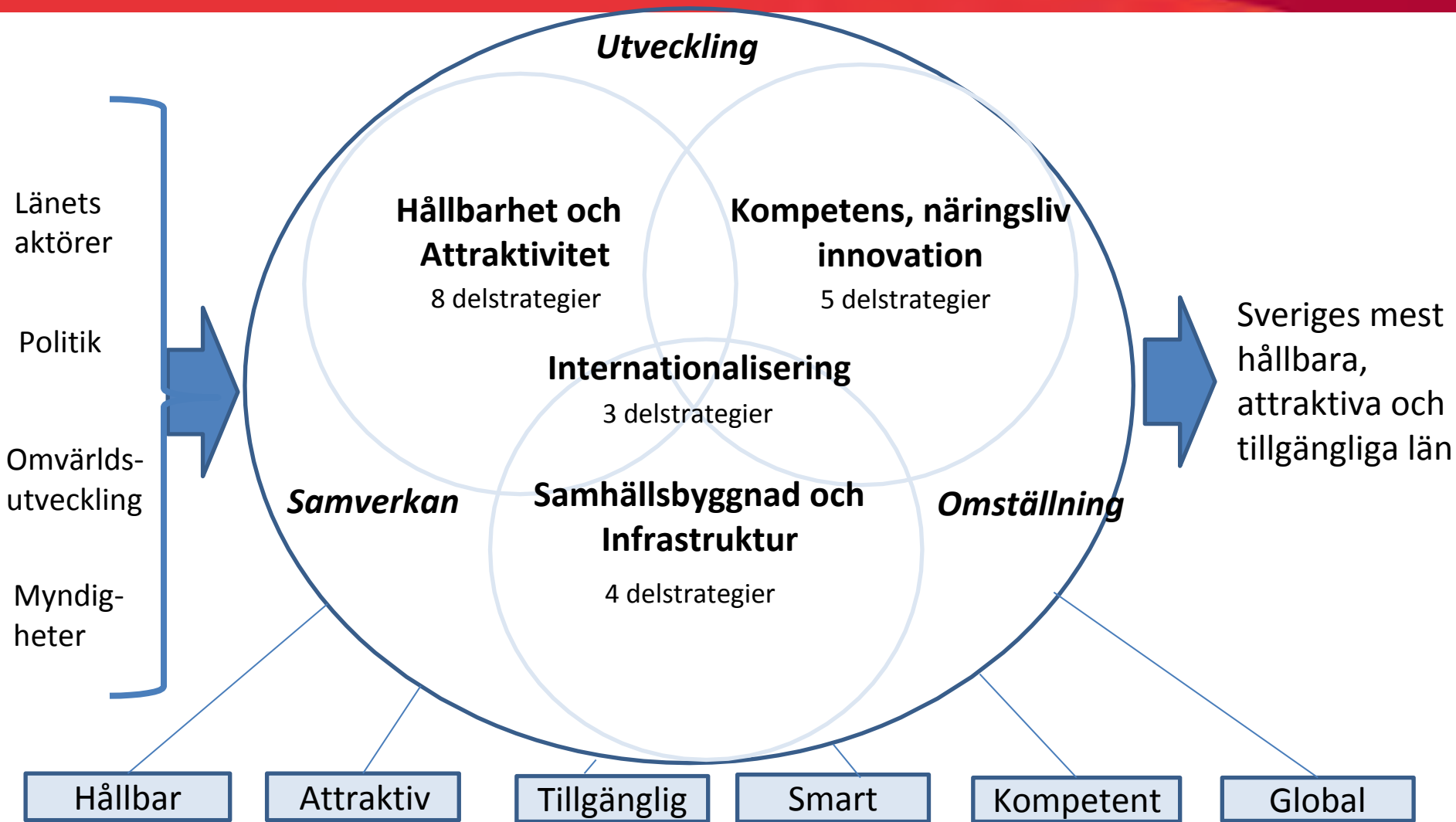

- **Planerat upplägg**

- 20 prioriterade delstrategier, som vi börjar med
- Samverkande RUSarenor
- Uppdaterade handlingsplaner
- Ledningssystem i Stratsys
- Kommunikationsplan samt utvecklad webb
- Utvecklade analyser
- Tajtare nätverksgrupper
- RUS seminarier

Regional utvecklingsstrategi

Samverkansarenor med prioriterade delstrategier

Prioriterade delstrategier, i steg 1

Hållbar	Attraktiv	Tillgänglig
Säkerställa ett miljömässigt hållbart län som minskar belastningen på miljö, klimat och förbrukningen av jordens resurser	Säkerställa en ökad hållbar produktion av livsmedel och en god vattenkvalitet i hela länet	Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor och höghastighetståg.
Skapa en hållbar social utveckling för människor och företag	Skapa en hållbar social utveckling för människor och företag.	Utveckla infrastrukturen i länet så att den möjliggör hållbara, säkra och tillgängliga resor, transporter, logistik och turism
Säkerställa en jämställd regional tillväxt och jämlika förutsättningar i samhället	Säkerställa en jämställd regional tillväxt och jämlika förutsättningar i samhället.	Skapa hållbar digital utveckling i hela länet genom tillgång till höghastighetsuppkoppling
Säkerställa en ökad hållbar produktion av livsmedel och en god vattenkvalitet i hela länet	Säkerställa en ökad hållbar produktion av livsmedel och en god vattenkvalitet i hela länet	Gemensamma strukturbilder för länets framtida infrastruktursystem

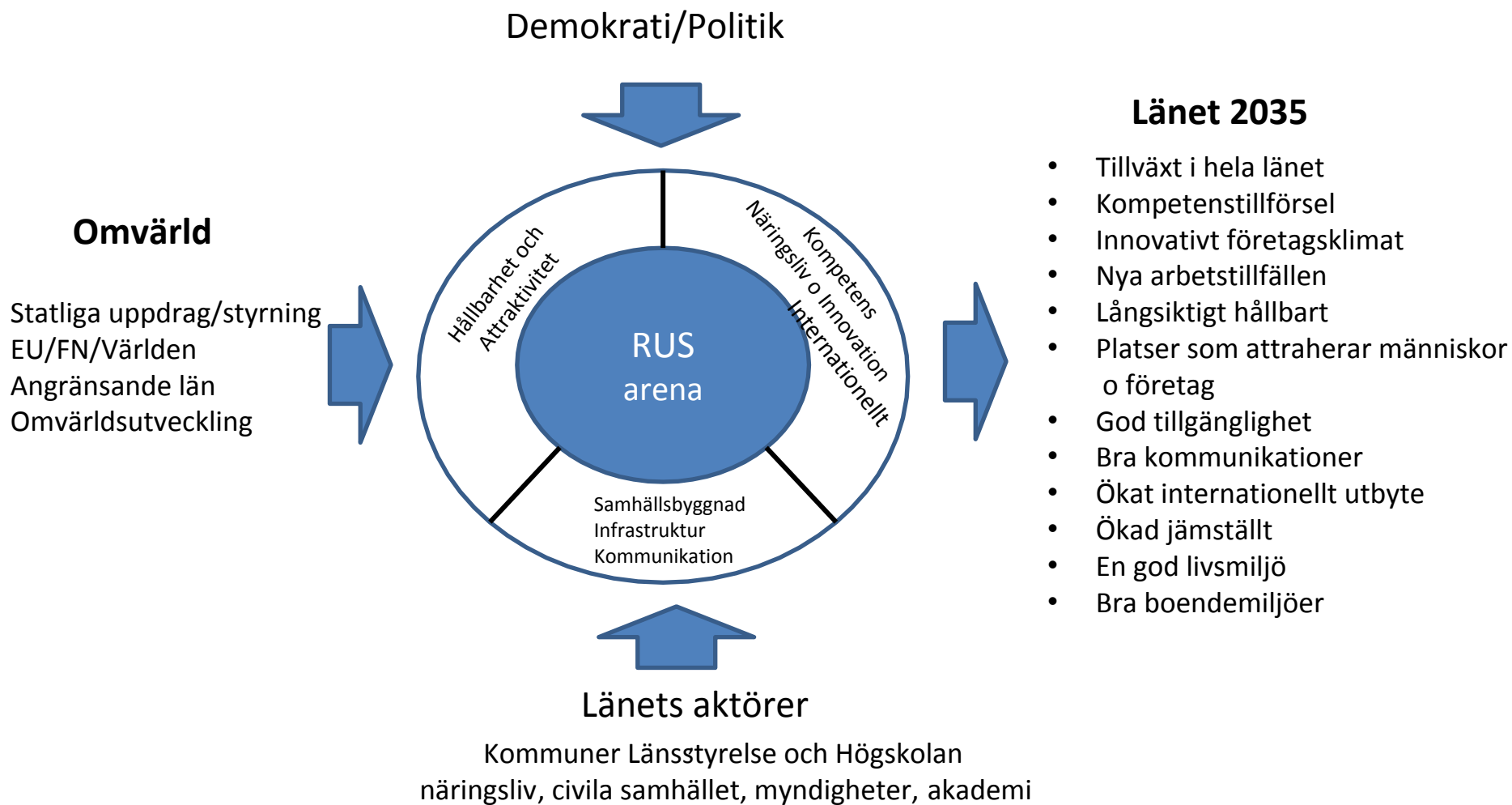
Samverkan – Omställning - Utveckling

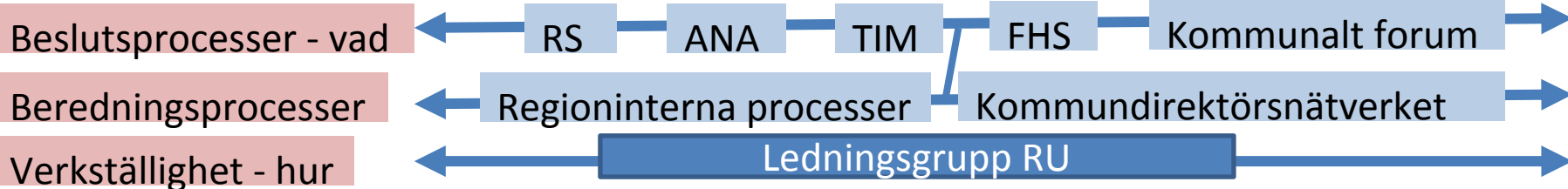
Prioriterade delstrategier, i steg 1

Smart	Kompetent	Global
Förstärka näringslivets och offentligas innovations- och förändringskraft	Stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen och matchningen för integration och hållbar tillväxt.	Bidra till att utveckla EU och övriga världen i en mer hållbar inriktning
Utveckla ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering	Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet	Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder
Samverka för kompetensutveckling		Arbeta proaktivt med omvärldsanalys

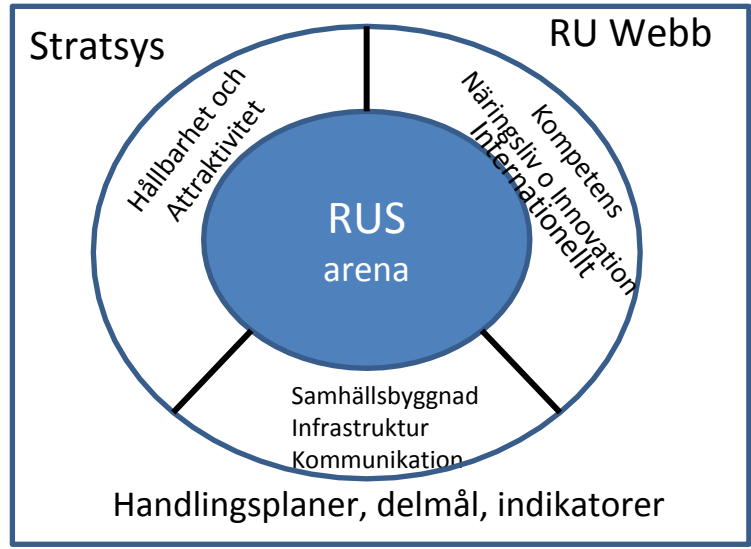
Samverkan – Omställning - Utveckling

Regional Utvecklingsstrategi – ett hållbart, attraktivt och tillgängligt län

Återredovisning av uppdrag från statliga mynd

Länsutveckling och tillväxt
Kommunikation
Måluppföljning
Redovisning

Aktörsnätverk, arbetsgrupper, seminarier, analyser, FoU

Månadsrapport - Februari 2021, ANA

1 0 1 0 av 2 Mätetal

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 RJL Personalhälsa - Sjukfrånvaron ska vara låg och skillnaden i sjukfrånvaro mellan kön och yrkeskategori ska minska.	2,9 %	3,8 % 	Fortsatt ökning av sjukfrånvaron de inledande månaderna. Dock är nivån fortfarande relativt låg i förhållande till övriga verksamheter inom Region Jönköpings län
 RJL Ekonomi i balans	0 tkr	4 316 tkr 	<p>A. Verksamhetsområdet Utbildning och kultur (+2,7 mnkr)</p> <p>Verksamhetsområdet har en positiv budgetavvikelse på 2,7 mnkr efter februari månad.</p> <p>Folkhögskolornas budgetavvikelse är positiv och uppgår till 0,3 mnkr. Budgetavvikelsen för Smålands musik och teater är positiv och uppgår för perioden till 0,6 mnkr</p> <p>Övrig kultur, kulturbidrag och gestaltning samt kulturprojekten har i dagsläget en positiv budgetavvikelse på 1,2 mnkr. Rekrytering av vakanta tjänster pågår men utfallet kommer att vara fortsatt positivt. Mindre ombyggnad av lokaler för konstanterering uppgår till 0,6 mnkr men är ännu inte fakturerad.</p> <p>Kostnader för bidragsgivning ligger i nivå med beslutad budget. De administrativa kostnaderna har just nu en positiv budgetavvikelse på 0,6 mnkr. Avvikelsen beräknas sjunka under året då vakanta tjänster är tillsatta. Även kostnader för nytt bidragssystem och konstregister kommer att göra att avvikelsen beräknas minska framöver.</p> <p>Naturbruksskolornas ekonomi beräknas vara i balans.</p> <p>B. Centrala anslag (+1,6 mnkr)</p> <p>Budgetavvikelsen +1,6 mnkr efter februari månad förklaras främst av att statsbidraget (kulturbidrag inom samverkansmodellen) har ökat genom extra satsningar 2021. Ramfördelning av extra satsningen utöver index sker i mars. (Det innebär att inget överskott kommer finnas på centrala anslaget framöver för detta).</p>

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Årsredovisning 2020 med bilagor

Förslag till beslut

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- godkänner årsredovisning för 2020 avseende de delar som avser nämndens verksamhet och utgiftsområden

Sammanfattning

Förslag till årsredovisning för 2020 har upprättats. I årsredovisningen redovisas hur de av fullmäktige uppsatta målen för ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet liksom finansiella mål uppnått. Utifrån måluppfyllelsen är bedömningen att verksamheten under 2020 i Region Jönköpings län kännetecknas av god hushållning.

Information i ärendet

Inledning

Region Jönköpings läns utgångspunkt för styrning är Kommunallagens krav på god hushållning, både ur ett verksamhetsperspektiv och ur ett finansiellt perspektiv. God hushållning skapas genom att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv med en finansiering som långsiktigt garanterar verksamheten.

För att bedöma om Region Jönköpings län kännetecknas av god hushållning analyseras hur den egna verksamheten utvecklas i förhållande till de mål som regionfullmäktige satt upp samt hur verksamhetens resultat förhåller sig till regioner och landsting i övrigt.

I budgeten anger regionfullmäktige vilka mål (systemmätetal samt inriktningsmål) som ska uppnås för att verksamheten ska kännetecknas av god hushållning. Regionstyrelsen och nämnderna har i månadsrapporter följt hur verksamheten utvecklats mot uppsatta mål samt hur ekonomin har utvecklats mot budget. Regionstyrelsen har under 2020 i två delårsrapporter återrapporterat till regionfullmäktige.

I årsredovisningen för 2020 lämnas en slutlig redovisning av hur verksamheten har utvecklats och om de mål som regionfullmäktige angett för verksamheten har

uppnått. Av de 40 mål för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet som fullmäktige angivit och som mäts för 2020 har 26 mål (65 procent) helt eller delvis uppnått, vilket är en försämring med 12 procent jämfört med föregående år. Coronapandemin har en stor påverkan på måluppfyllelsen 2020. Verksamhetsmålen är högt satta och omprövas varje år för att vara utmanande.

Den finansiella analysen i årsredovisningen, baserad på fullfonderingsredovisning av pensioner, visar att finansiella mål för långsiktighet och uthållighet har uppnått. Det ekonomiska resultatet 1112 miljoner kronor utgör 9,1 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Även om resultatet är positivt sammantaget visar Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö negativ budgetavvikelse på 2% procent som främst förklaras av minskade biljettintäkter på grund av coronapandemin.

Det övergripande finansiella målet är att verksamhetens resultat över tid ska finansiera investeringarna. Resultatet måste därmed vara på en nivå som möjliggör detta. Nuvarande period för egenfinansiering omfattar åren 2015–2025. Verksamhetens resultat för Region Jönköpings län 2020 är 1 204 miljoner kronor. Resultatet tillsammans med avskrivningarna på 406 miljoner kronor är 636 miljoner kronor högre än nettoinvesteringarna, vilket innebär att investeringarna har egenfinansierats 2020. För periodens sex första år har investeringarna fullt ut finansierats med egna medel, med en marginal på 587 miljoner kronor

Bedömningen är att Region Jönköpings län har en god hushållning, både finansiellt och verksamhetsmässigt med hänsyn tagen till påverkan av coronapandemin.

Till årsredovisningen biläggs barnbokslut och hållbarhetsredovisning.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-03-03
- Årsredovisning 2020
- Barnbokslut
- Hållbarhetsredovisning

Beslut skickas till

Regionledningskontoret ekonomi

REGIONLEDNINGSKONTORET

Jane Ydman
Regiondirektör

Innehållsförteckning

En hållbar och attraktiv region under ett utmanande år	4
Grundläggande värderingar	6
År 2020 i korthet	9
För ett bra liv i en attraktiv region	13
Regional utveckling	19
Folkhälsa och sjukvård	41
Väsentliga personalförhållanden	69
Stöd, service och kommunal utveckling	78
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	83
Händelser av väsentlig betydelse	85
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	87
Översikt över verksamhetens utveckling	102
Den kommunala koncernen	103
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	108
Balanskravsresultat	111
Förväntad utveckling	112
Finansiella rapporter	113
Notförklaringar	123
Revisionsberättelse för år 2020	137

En hållbar och attraktiv region under ett utmanande år

Visionen för allt vårt arbete är För ett bra liv i en attraktiv region. Jönköpings län ska vara den bästa platsen att besöka, växa upp, leva, verka och åldras på för alla. Det har varit inriktningen på vårt arbete även under 2020 och trots att året varit starkt präglad av Coronapandemin har goda resultat nåtts inom många områden och en hel del av det som var planerat har kunnat genomföras.

Det händer mycket under ett år i vår stora verksamhet. Denna årsredovisning utgår från det uppdrag regionfullmäktiges 81 ledamöter beslutade om i november 2019. I början finns ”året i korthet” där får du en snabb bild av viktiga händelser. Bläddrar du vidare finns mer att läsa om regional utveckling, folkhälsa och sjukvård, vårt arbete med hållbar utveckling, medarbetare och ekonomi. I årsredovisningen finns en sammanställning av måluppfyllelse för alla mål som regionfullmäktige beslutat om. Måluppfyllelsen har 2020 varit lägre än tidigare år, av 40 mål som regionfullmäktige följer har 26 mål (65 procent) helt eller delvis uppnåtts. Den lägre måluppfyllelsen kan kopplas till coronapandemin.

Verksamhetens ekonomiska resultat 2020 är i grunden i god balans och statliga tillskott, för att mildra effekterna av pandemin, har bidragit ytterligare till att stärka det ekonomiska resultatet. En i grunden god ekonomi behöver vi för att ha stabila förutsättningar för vårt välfärdsuppdrag och för de investeringar som är en förutsättning för att klara uppdraget.

Trots ett utmanande år med en pandemi som dominerat har mycket hänt i verksamheten. Nya moderna vårdlokaler har tagits i bruk både i Värnamo, Eksjö och i Jönköping, stora investeringar som är viktiga för verksamheten. I januari 2020 redovisades höga placeringar för våra tre sjukhus i Dagens Medicins ranking. Hälso- och sjukvårdsbarometern visade att länets invånare har fortsatt högt förtroende för hälso- och sjukvården och patienterna gav vårdcentralerna högt betyg i den nationella patientenkäten primärvård 2020.

Fortsatta satsningar har gjorts på kollektivtrafiken med nya busslinjer. Engagemanget tillsammans med kommunerna för nya stambanor har fortsatt även under 2020.

Vårt arbete med hållbar utveckling ledde även detta år till en mycket bra placering i öppna jämförelser inom miljöområdet. GRI-redovisningen som finns i årsredovisningen ger ytterligare möjlighet till fördjupning inom området.

Arbetet för att nå målet att Region Jönköpings län år 2025 ska vara bäst i landet på att ta tillvara digitaliseringens möjligheter har under året med pandemin tagit ett rejält språng. Användningen av digitala lösningar i våra kontakter med invånarna och i våra verksamheter har ökat och nya arbetssätt har fått fäste som är viktiga att ta tillvara och fortsätta med även efter pandemin.

Förverkligandet av den Regionala utvecklingsstrategin 2020-2035 har påbörjats tillsammans med andra aktörer i länet som kommunerna, Jönköping University, Länsstyrelsen, näringslivet och civilsamhället. Kompetensförsörjning och infrastrukturfrågor, som bredband, stambanor och kollektivtrafik är stora gemensamma frågor. Region Jönköpings läns egen verksamhet inom utbildning och kultur, kollektivtrafik samt hälso- och sjukvård och forskning är viktiga delar för den regionala utvecklingen.

I december 2020 beslutade regionfullmäktige om planen Tillsammans möter vi framtidens behov av hälso- och sjukvård. Den sträcker sig över 2020-2030 och antogs efter bred förankring i samtliga partier. Detta framtidsdokument kommer att vara vägledande för kommande års prioriteringar i budget/flerårsplan.

Samtidigt som vi har högt förtroende hos våra invånare och goda resultat tack vare en väl fungerande verksamhet med engagerade medarbetare har vi utmaningar. För att möta framtiden behöver vi lyckas med att ta tillvara kraften hos alla våra invånare och samtidigt utveckla nya arbetssätt där de digitala

möjligheterna är en viktig del. Befolkningsutvecklingen och de välfärdsbehov som följer med det kommer att kräva att vi arbetar på nya sätt och att vi tar tillvara på de möjligheter som det ger.

Kvalitet som strategi har i flera decennier varit vägledande för våra arbetssätt och vägval. Medarbetar- och chefsutveckling är grunden för att vår organisation ska kunna möta framtiden. Viktiga delar som vi fortsätter arbeta med är ledarutveckling, medarbetarsamtal, kompetensplaner, verksamhetsutveckling. En stabil ekonomi, som också är långsiktigt hållbar, är en god förutsättning när vi ska möta framtiden.

Det som gör vårt arbete för ett bra liv i en attraktiv region framgångsrikt är medarbetares och chefers stora engagemang, vilja att utvecklas och att vi ständigt arbetar med förbättringar. 2020 har varit ett år som inneburit att många av våra medarbetare och chefer fått arbeta mer än normalt, med andra arbetsuppgifter än man vanligtvis gör och många har fått sina förutsättningar i arbetet helt förändrade.

Vi tackar alla medarbetare för ett framgångsrikt och engagerat arbete under 2020!

Mia Frisk
Regionstyrelsens ordförande

Jane Ydman
Regiondirektör

Grundläggande värderingar

Kundorientering

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde för dem som den finns till för – kunderna. De externa och interna kundernas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar ska vara vägledande för organisationen, dess medarbetare och verksamhet.

Engagerat ledarskap

För att skapa en kultur som sätter kunden i främsta rummet krävs ett personligt, aktivt och synligt engagemang från varje ledare. Ledarskapets viktigaste uppgifter är att ange riktningen för verksamheten, ta till vara potentialen i individens olikheter och erfarenheter, skapa förutsättningar för medarbetarna samt att i dialog med dem definiera och följa upp målen.

Allas delaktighet

En förutsättning för en framgångsrik organisation är att varje medarbetare känner sig ha förtroende att utföra och utveckla sina arbetsuppgifter. Var och en måste därför se sin roll i helheten, ha klara mål, de medel som krävs samt kunskap om de resultat som ska uppnås.

Kompetensutveckling

Den samlade kompetensen är avgörande för organisationens framgång och konkurrenskraft. Därför måste kompetensutvecklingen ses både ur ett organisatoriskt och ett individuellt perspektiv, för att därmed utveckla och tillföra kompetens på ett sätt som stärker såväl individen som organisationen i sin helhet.

Långsiktighet

Organisationens verksamhet måste värderas med tanke på utveckling och konkurrenskraft över tiden. Ett uthålligt förbättringsarbete leder till ökande produktivitet och effektivitet, bättre miljö, nöjdare kunder och varaktig lönsamhet på lång sikt.

Samhällsansvar

Varje organisation har ett samhällsansvar utöver lagar och förordningar. Organisationen och dess medarbetare måste se sina processer, varor och tjänster som delar i en större helhet och aktivt medverka till förbättringar i både samhälle och miljö.

Processorientering

Organisationens verksamhet ska ses som processer som skapar värde för kunderna. Processorientering stimulerar till att analysera och förbättra arbetsflöden och arbetsorganisation, och lägger grunden för kundorienterad verksamhetsutveckling.

Förebyggande åtgärder

Det är lönsamt att förebygga fel och ta bort risker i processer, varor och tjänster. Framsynthet, förutseende och planering är nyckelord i förbättringsarbetet där även kunder och leverantörer ska engageras.

Ständiga förbättringar

Konkurrenskraft kräver ständiga förbättringar och förnyelse av alla verksamhetens delar. Förutsättningen för detta är ett metodiskt förbättringsarbete som genomsyrar organisationen och en kultur som stimulerar till ständigt lärande, kreativitet och nya idéer.

Lära av andra

För att kunna vidareutvecklas måste organisationen och dess medarbetare på alla områden skaffa sig ny kunskap om vad som är möjligt att uppnå och hur detta kan uppnås. Detta kräver jämförelser med dem som är bäst på en viss process, oavsett vilken bransch eller sektor de tillhör.

Snabbare reaktioner

I alla verksamheter är kortare svarstider, kortare ledtider och snabbare reaktioner på kundernas behov av avgörande betydelse. Det gäller såväl för utveckling, produktion och leverans av varor och tjänster, som för administrativa processer.

Faktabaserade beslut

Beslut måste bygga på dokumenterade och tillförlitliga fakta. Varje medarbetare måste inom sitt arbetsområde få möjlighet att mäta och analysera fakta av betydelse för att uppfylla sina mål och för att tillfredsställa sina kunder.

Samverkan

Samverkan genomsyrar varje framgångsrik organisation. Det är väsentligt att genom samverkan på flera plan och i olika avseenden ta till vara kompetenser och erfarenheter hos såväl medarbetare som hos kunder, leverantörer, partners, ägare och huvudmän.

År 2020 i korthet

Vi vill ge länets invånare förutsättningar för ett bra liv i en attraktiv region. Varje dag pågår utveckling, förbättringsarbete och många insatser för att göra vardagen bättre och tryggare för dem vi är till för; alla som lever och verkar i Jönköpings län.

2020 dominerades förstås av coronapandemin. Men det hände mycket mer, vilket vi berättar om på dessa sidor.

Ett år med coronapandemin

Fredag lunch 31 januari 2020 kunde Folkhälsomyndigheten meddela att den unga kvinna som lagts in för vård på infektionskliniken i Region Jönköpings län uppvisade positivt covid-19-test. Därmed hade sjukdomen upptäckts i Sverige och ett helt nytt virus kom att dominera hälso- och sjukvården och övriga samhället för lång tid framöver.

För Region Jönköpings län startade ett omfattande planerings- och omställningsarbete för att kunna ta hand om och vårda de patienter som insjuknade med allvarliga symtom, för att provta personer med misstänkta symtom och analysera resultaten och för att smittspåra konstaterade fall.

Som mest sjukhusvårdades hundra patienter samtidigt, bland annat på särskilda covidvårdavdelningar, varav länets tre intensivvårdskliniker under långa perioder hade stor belastning med drygt 20 patienter.

På årsdagen 31 januari 2021 hade Region Jönköpings län vårdat drygt 1500 patienter med covid-19, och Maria Palmérus, verksamhetschef för infektionskliniken, kunde beskriva hur kunskapen om den nya sjukdomen växt fram under året, särskilt våren 2020, till att nu ha en rad olika behandlingsinsatser.

Samtidigt hade de allra första doserna av vaccin mot covid-19 kunnat ges till boende på SÄBO i mellandagarna mellan jul och nyår, i sig startskottet för ett mycket intensivt vaccinationsarbete under 2021.

– Att vi i slutet av 2020 kunde påbörja vaccination mot covid-19 hade jag aldrig trott den här dagen för ett år sedan, säger smittskyddsläkare Malin Bengner.

Hälsokommunikatör - en viktig roll under coronapandemin

Under året har hälsokommunikatörerna haft en viktig roll i att i hela länet ge information till utrikesfödda om covid-19. Genom att arbeta med små grupper har de lyckats träffa 1100 personer i fysiska möten. Därutöver har digitala redskap utformats tillsammans med kommunikationsavdelningen. Flera informationsfilmer om covid-19 och influensavaccination har spelats in på fyra olika språk. Filmerna har under året haft minst 3 000 sökningar på Youtube i Jönköpings län och de har också spridits till andra regioner i Sverige. Det har även påbörjats en samverkan med ungdomsmottagningarna i länet. Nytt ämne i hälsoskolan för nyanlända är fysisk aktivitet på recept. I samverkan med distriktssköterska har en utbildning om sjukdomen KOL utvecklats på arabiska och somaliska (sedan tidigare finns diabetesskola). De har också börjat samverka med folkhälsoutvecklare och räddningstjänsten i Jönköpings kommun kring suicidprevention.

Coronapandemin har medfört totalt ökad klimatpåverkan

Coronapandemin har medfört en kraftigt ökad användning av resfria möten som har bidragit till att klimatpåverkan från tjänsteresor har halverats jämfört med 2019. Under året har ett nytt trafikavtal för regionbusstrafiken trätt ikraft, som har inneburit mer moderna och energieffektiva fordon samt ökad användning av förnybara drivmedel. Det har gjort att klimatpåverkan från den allmänna kollektivtrafiken minskat med 16 procent. Pandemin har också inneburit en kraftigt ökad användning av förbrukningsmaterial i vården (ca 37 procent ökning). Det är en stor anledning till att den totala klimatpåverkan har ökat med 6 procent jämfört med 2019. Under 2020 tog vi fram en handbok för

klokare materialval. Den ger verksamheterna konkreta tips för hur de kan bli mer klimatsmarta när det gäller användningen av förbrukningsprodukter.

Forskning/utveckling

Den patientnära forskningen är ett viktigt område. Sambandet mellan låg nivå av D-vitamin och ökad risk för hjärt-kärlsjukdom (distriktsläkare Maria Samefors) och standardisering och utveckling av analysmetoderna för borrelia (biomedicinska analytikern Malin Lager), var två disputationer 2020.

Onkologkliniken vid Länssjukhuset Ryhov var pilot i Sverige att införa INCA Patientöversikt, IPÖ för bröstcancer. Genom denna får patienterna en bra överblick över vårdkontakter som ofta sträcker sig över flera år med undersökning, behandling och uppföljning.

Byggnationer

I februari 2020 kunde Värnamo sjukhus inviga en helt ny intensivvårdsavdelning, ett av flera exempel på den omfattande byggnationen i Region Jönköpings län. De 35 kvadratmeter stora intensivvårdsrummen ger en bra arbetsmiljö runt patienten och med en liten uteplats till varje rum.

På Höglandssjukhuset i Eksjö var det dags att fylla en hel huskropp, hus 37, med verksamhet, bland annat en ny operationsavdelning. På länssjukhuset Ryhov blev nya hus D1-D2 steg för steg klart för inflyttning och hematologmottagningen blev den första vårdverksamhet att flytta in.

I södra delarna av Jönköping pågick samtidigt byggandet av ett helt nytt vårdcentrum i stadsdelen Råslätt (klart juni 2021), och en ny bussdepå i området Ljungarum (klar våren 2021).

Nya verksamheter

28 januari startade Region Jönköpings län ”En väg in, barn och unga, psykisk hälsa”. En ny enhet som gör bedömning av barn och ungas behov av insatser. Det kan handla om rådgivning per telefon eller tidbokning till länets barn- och ungdomshälsa eller barn- och ungdomspsykiatri.

En tillnyktringsenhet startar på Länssjukhuset Ryhov med inledningsvis tre platser, men pausas på grund av bemanning i covidvård.

Beslut tas om fortsatt satsning på så kallad hybridsal på Länssjukhuset Ryhov för avancerade undersökningar och behandling av hjärta och kärl.

Nya samverkansformer skapades också, som Geriatrikum, ett samarbete mellan Region Jönköpings län, länets kommuner och Jönköping University, för att stärka geriatrisk forskning, kompetens och utveckling.

Kollektivtrafik/Infrastruktur

En helt ny reguljär linje Värnamo-Jönköping med dubbeldäckarbuss var en av årets kollektivtrafiksatsningar. Den som istället åker linje 17, mellan Asecs köpcentrum och Strandängen, åker nu med länets första elbusslinje.

Engagemanget för nya stambanor (höghastighetsjärnväg) är också stort i Jönköpings län.

– Sverige behöver helt enkelt nya stambanor. Vi har tio miljoner invånare och växer och ska vi klara klimatfrågan och inte få för trångt på våra vägar behöver vi satsa på järnvägen, sa infrastrukturminister Thomas Eneroth bland annat när han besökte Jönköpings län.

Regional utveckling

Flera stödsatser för länets näringsliv genomfördes under 2020, bland annat utbildningar i hållbarhet och digitalisering. Region Jönköpings län drev under året den Nationella företagsakuten och Koppla upp-dagarna genomfördes för att motverka digitalt utanförskap. Regionfullmäktige beslutade att en ny tågdepå för Krösatågen ska byggas. Inom arbetet med länets livsmedelsstrategi genomfördes flera arrangemang, bland annat naturbetesvandringar och speeddejting mellan länets matproducenter och butiker/restauranger.

Kultur

Under året ställdes många kulturevenemang in, men nya digitala möjligheter öppnades. Smålands Musik & Teater presenterade flera produktioner via webbplatsen smot.se. Evenemanget Kulturfesten visade upp länets professionella konst- och kulturutövare för en delvis ny publik. I slutet av 2020 presenterades de första produktionerna av Dansbänkar, där koreografer skapat dansverk för specifika platser, som upplevs med hjälp av QR-kod. Dansbänkar, som är en del av satsningen DansSpår, kommer till fler platser under 2021.

Medicinska resultat

I januari 2020 redovisades höga placeringar för våra tre sjukhus i Dagens Medicins ranking.

I Sveriges kommuner och regioners nationella mätningar blev det bra resultat både avseende vårdrelaterade infektioner, hygienrutiner och miljöarbete. När det gäller hygienrutiner visade den nationella mätningen att Region Jönköpings hade drygt 93 procent följksamhet, enda regionen över 90 procent. Den årliga granskningen av miljöarbetet visade att andelen ekologiska livsmedel och energianvändning är två områden som sticker ut positivt i Region Jönköpings län.

Länets vårdcentraler får fortsatt gott betyg av patienterna. I Nationell patientenkät primärvård 2020, hamnar vårdcentralerna i Jönköpings på en sjunde plats av landets 21 regioner.

Utbildning

2020 kunde läkarstudenterna på Studieort Jönköping flytta in i nya hus D2 vid Länssjukhuset Ryhov, i skraddarsydd lokal för den läkarutbildning som bedrivs i Jönköping från termin sex fram till examen.

Under hösten startade de studentdrivna mottagningarna på Tenhults vårdcentral och Wetterhälsan där blivande läkare, sjuksköterskor och arbetsterapeuter får möjlighet att under handledning träna på samarbetet i mötet med patienten.

Tenhults naturbruksgymnasium fick drygt 25 miljoner kronor för att bygga nya lokaler för djurvårdsutbildning.

På Metodikum har medarbetare på länets tre sjukhus fått utbildning för moment som är viktiga i vården av patienter med covid-19. Totalt cirka 300 medarbetare utbildades under ett trettiotal kurser.

Folktandvården startade handledarutbildningar av såväl tandvårdspersonal som chefer med målet att bli bäst i Sverige på handledning.

Barn

I januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. För Region Jönköpings län har det alltid varit viktigt att länets yngsta invånare känner sig trygga, sedda och delaktiga när de möter oss.

Att barnkonventionen nu är lag, innebär att den blir likställd andra svenska lagar, och kan från och med nu tillämpas i svenska domstolar som vilken annan lag som helst, något som inte tidigare var möjligt. Region Jönköpings län hade en webbutbildning om barnkonventionen.

Till lekterapi på Länssjukhuset Ryhov kommer barn för att få ett avbrott i sin sjukhusvistelse. Här kan de genom lek förbereda sig på en undersökning eller behandling. Det senaste tillskottet är en ”MR-kamera” i trä som ger träning inför en kommande undersökning.

För barn och ungdomar i Jönköpings län finns från 2020 en allergikonsulent för att ge stöd och information. Förfrågan kan komma från förskole- och skolpersonal, barnmottagningar eller vårdcentral, men också från föräldrar eller genom ett besök på förskola eller skola.

För ett bra liv i en attraktiv region

Region Jönköpings län verkar inom områden som är avgörande för människors liv och hälsa, men också inom områden som ger länet förutsättningar för tillväxt och utveckling. Sambanden mellan dessa områden är starka. Människor väljer att leva där det finns jobb, utbildning, en god livsmiljö, kultur och möjlighet att kunna pendla till arbete, skola och fritidsaktiviteter. Där människor bor finns behov av hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, utbildning och kultur. Länet företag behöver välutbildade medarbetare och en bra infrastruktur

2015 bildades Region Jönköpings län, för att öka möjligheterna att tillsammans med kommuner och andra aktörer skapa förutsättningar för utveckling, tillväxt och attraktivitet i länet. Regionbildningen har präglats av nära samverkan med kommuner och andra aktörer. Region Jönköping län arbetar med frågor som är avgörande för människors liv och hälsa och för länets tillväxt och utveckling. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) 2020-2035 är en viktig utgångspunkt i länet där samarbete och samverkan är nyckelbegrepp. Samarbetet med övriga regioner fortsätter både på nationell nivå, i sydöstra sjukvårdsregionen och i Brysselsamarbetet.

Ett län med bra miljö, goda möjligheter till arbete, utbildning och utveckling, utbyggd infrastruktur och ett rikt kulturliv är attraktivt och skapar förutsättningar för god hälsa och ett bra liv. Det får människor att söka sig till länet för arbete och utbildning och det får dem att stanna. Projekt och organisationer som bidrar till länets tillväxt stöds.

Det regionala tillväxtarbetet grundas på analyser av regionala förutsättningar, strukturbilder, uppföljningar och utvärderingar i syfte att främja lärande och utveckling. Under 2020 har coronapandemin i stor omfattning präglat det regionala utvecklingsarbetet. Regional utveckling har även fått nationella uppdrag under pandemin och bedrivit en nationell företagsakut, kunskapscenter för företagsjourer och nationell support för korttidsarbete på uppdrag av Tillväxtverket. Insatserna har kommit att påverka länet positivt genom en unik kunskap om krisens konsekvenser för näringslivet. Kunskaperna har förmedlats genom nätverk och omsatts i nya riktade insatser under 2021. Under det gångna verksamhetsåret har arbetet med att ta fram ett väl fungerande ledningssystem påbörjats. Syftet är att öka samverkan mellan alla berörda aktörer i Jönköpings län.

Regionfullmäktige i Jönköpings län har 2020 fattat ett enhälligt beslut om en strategisk plan: Tillsammans möter vi framtidens behov av hälso- och sjukvård. Målet är bästa möjliga hälsa hos hela befolkningen och en bättre och mer jämlik vård.

Vår hälso- och sjukvård är en av Sveriges bästa. Vi arbetar hälsofrämjande och invånarna erbjuds en hälso- och sjukvård med bästa möjliga värde och kvalitet och med samma förutsättningar i hela länet. Förebyggande insatser ska genomsyra hälso- och sjukvården och vara en självklar del i all vård och behandling. Frågor om levnadsvanor och livsstil ska ingå naturligt i varje patientmöte, utifrån en helhetssyn på individen.

Behov av och efterfrågan på hälso- och sjukvård styrs av olika faktorer. Nya diagnostikmetoder, behandlingsmetoder och nya läkemedel skapar ökad efterfrågan. Nya grupper kan få behandling och det leder till större behov av resurser, även om kostnaden för själva behandlingen minskar. Allt fler människor blir allt äldre, vilket ökar kostnaderna för vård och omsorg. Därför finns det starka skäl att arbeta för ett effektivare omhändertagande, med hjälp av nya arbetssätt och metoder i vården. En förutsättning för att lyckas är nära samverkan med kommuner och att vården ges i samverkan med patienten och närstående (Co-production).

Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län är folkhälsostategin med handlingsplan som tagits fram tillsammans med kommuner och andra aktörer i länet för åren 2018- 2020. För att främja folkhälsa krävs insatser inom områden som ligger utanför det som varit regionens direkta verksamhet. De satsningarna har gjorts i samverkan med länets kommuner, statliga myndigheter och organisationer. Inte minst förtjänar de ideella insatserna i civilsamhället att uppmärksammas. Det är också angeläget att Region Jönköpings län står för ett starkt engagemang i frågor som handlar om demokrati, politik och politikens arbetsformer.

Hälso- och sjukvården har under 2020 till allra största delen handlat om coronapandemin. Den första patienten i Sverige med covid-19 skrevs in på sjukhus den 30 januari på infektionskliniken, Länssjukhuset Ryhov. Hälso- och sjukvårdsbarometern som genomfördes under 2020 visar att Region Jönköpings län har det högsta förtroenden hos befolkningen och att man upplever den bästa tillgängligheten till vården. Ett stort samarbete har också skett med kommunerna i länet. Både kring pandemin, men även exempelvis kring barn och unga. En plan för framtidens hälso- och sjukvården är framtagen under året och förflyttningen mot nära vård har fortsatt. Planen tar sikte på 2030 och utgångspunkten är bästa möjliga hälsa till hela befolkningen och en bättre och jämlik vård. Arbetet utgår från frågeställningen ”vad är bäst för Esther”. Vi tar ansvar för vårt eget steg, vi ger feedback till steget före och underlättar för steget efter, och vi gör det tillsammans.

Målbild 2030

Målbild 2030 har formulerats inom sju områden som är viktiga för att Region Jönköpings län ska ge förutsättningar för ett bra liv i en attraktiv region. Målbilden är utgångspunkt för budget och verksamhetsplan, regional utvecklingsstrategi och andra program och handlingsplaner inom regionens verksamhet och för andra program och planer som regionen är med och tar fram. Dessa områden ligger också till grund för strategiska mål, framgångsfaktorer, systemmätetal och mål inom olika perspektiv i verksamheten liksom för inriktningsmål för det gemensamma arbetet i länet. Måluppfyllelsen följs noga, avvikelser analyseras och vid behov görs handlingsplaner. Utveckling i länet följs genom inriktningsmål och mätetal. Omvärldsjämförelser görs av hur resultaten står sig i förhållande till andra. Verksamhetens effektivitet, det vill säga det värde som skapas för invånarna i förhållande till insatta resurser, värderas utifrån hur väl de strategiska målen nås, vilket systemmätetalen visar.

Bra folkhälsa

Länets invånare lever ett hälsosamt liv i ett socialt sammanhang. De känner att de har möjlighet att påverka sitt liv och skattar sin hälsa och livskvalitet högt. Länet är känt som bästa platsen att växa upp och åldras på. Region Jönköpings län arbetar hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande genom regional utveckling och hälso- och sjukvård. Tillsammans med invånarna och andra aktörer som kommuner, civilsamhället, föreningar, företag, länsstyrelse och högskola bedriver vi ett aktivt folkhälsoarbete.

God vård Region

Jönköpings län erbjuder en hälso- och sjukvård och tandvård som är bland de bästa i landet både vad gäller medicinska/kliniska resultat och i utveckling av arbetssätt och vårdformer. Bra stöd ges till egenvård. Vården ges med god tillgänglighet, ett gott bemötande och med rätt kompetens. Den är säker, jämlik och personcentrerad. Genom samskapande med patienter, närstående och invånare ges rätt behandling på rätt vårdnivå samtidigt som ständig förbättring sker.

Regional utveckling

Region Jönköpings län är landets fjärde största tillväxtregion. God hållbar tillväxt genom bra miljö, goda möjligheter till arbete, kollektivtrafik, utbildning och utveckling gör oss till attraktiv region. Näringslivet har goda förutsättningar, infrastrukturen är utbyggd och kulturlivet är rikt.

Medarbetare

Region Jönköpings län är en av landets mest attraktiva arbetsgivare. Våra medarbetare har viktiga arbeten i välfärden, med meningsfulla och utvecklande arbetsuppgifter i en hälsofrämjande arbetsmiljö. Samverkan och engagemang i ständiga förbättringar, innovation, utveckling och forskning är kännetecknen för våra chefer och medarbetare.

Kostnadseffektivitet

Förbättrad hälsa och höjd livskvalitet är det värde vi, med lägsta möjliga resursinsats, ska skapa för invånarna. Den innebär att vi vid val mellan olika verksamheter eller åtgärder eftersträvar en rimlig relation mellan effekt och kostnader. I enlighet med riksdagens beslut om en kostnadseffektivitetsprincip och de riktlinjer för prioriteringar inom hälso- och sjukvården som riksdagen har beslutat.

Systemsyn och förbättring/förnyelse

I en allt mer komplex verksamhet är hållbar utveckling och en gemensam systemförståelse viktiga utgångspunkter i vår verksamhetsutveckling för att uppnå bästa möjliga resultat. För att utveckla vår verksamhet involverar och lär vi av dem vi är till för. Arbetet med innovationer, förbättring och förnyelse av processer och arbetssätt stimuleras för en effektiv och uthållig verksamhet.

Hållbar utveckling och långsiktig finansiering

Region Jönköpings län arbetar för en hållbar utveckling inom områdena social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Förverkligandet av länets klimat- och energistrategi är en viktig del i hållbarhetsarbetet. För att trygga verksamhetens finansiering på lång sikt ska vi ha ett ekonomiskt resultat som innebär att nödvändiga investeringar finansieras med egna medel.

Hur Region Jönköpings län styr mot vision och övergripande strategiska mål

Utgångspunkt för styrningen är att uppnå god hushållning. Det innebär att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och med en finansiering som långsiktigt garanterar verksamheten utan skattehöjning. Offentliga medel används för att skapa värde för invånarna genom god hushållning. Budget och verksamhetsplan med flerårsplan är det viktigaste styrdokumentet. I budgeten formuleras vision och mål, samt handlingsplaner för hur områden ska förbättras och utvecklas. Målen ska vara så konkreta att de kan brytas ned till den nivå där de ska genomföras. Som hjälpmedel för styrning av den egna verksamheten använder vi Balanced Scorecard (BSC). Modellen fokuserar på det som är strategiskt viktigt, helhetstänkande och balansen mellan fem olika perspektiv.

Verksamheten beskrivs, planeras och följs ur de fem perspektiven medborgare och kund, process och produktion, lärande och förnyelse, medarbetare samt ekonomi. Via månadsuppföljning, delårsrapporter, årsredovisningen och i dialoger följs löpande hur väl målen i budget och verksamhetsplan nås. Insatserna inom området regional utveckling är av en mer långsiktig karaktär och samtidigt som vi har samordningsansvar är vi en av flera aktörer som ska bidra till en god utveckling. Regionstyrelsen och nämnderna har följt måluppfyllelsen varje månad och även efterfrågat kompletterande information om verksamheten, dess utveckling och aktuella åtgärdsplaner. Under året ges vid behov nya uppdrag inom nya områden eller för att förbättra måluppfyllelsen.

Barnkonventionen

Barnbokslut 2020 innefattar aktiviteter från hälso- och sjukvården, Länstrafiken, naturbruksgymnasierna samt Kultur och utveckling. Syftet med rapporten är att ge en bild av verksamheterna ur ett barnrättsperspektiv. Strategigrupp barn och unga som är en samverkan mellan hälso- och sjukvården i Region Jönköpings län, skola, fritid och socialtjänst i länets kommuner ger ett stärkt skydd och lägger grunden för ett sammanhållet stöd för barnet. Det goda samarbetet med Länsstyrelsen, Erikshjälpen, Jönköping University och länets kommuner främjar länets arbete för barnets rättigheter så att vårt län kan bli den bästa platsen att växa upp på.

Måluppfyllelse och god hushållning 2020

Bedömningen av om god hushållning nåtts för 2020 grundar sig dels på hur verksamheten utvecklats i förhållande till regionfullmäktiges mål, dels på hur verksamhetens resultat förhåller sig till regionsektorn i övrigt. I övergripande strategiska mål och de följande avsnitten för huvudområdena

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

regional utveckling och hälso- och sjukvård, redovisar vi hur verksamheten har utvecklats och om de mål som regionfullmäktige angett för verksamheten kunnat nås.

För 2020 har coronapandemin påverkat måluppfyllelsen. År 2020 är 65 procent av målen uppfyllda eller delvis uppfyllda. Motsvarande siffra var 77 procent år 2019. År 2020 är det fler mätetal där måluppfyllelse ej nås jämfört med 2019. Det är för mätetal inom perspektiv medborgare kund och medarbetare som förändring skett.

Målen för verksamheten är högt satta och om prövas inför varje budgetår. Analys sker inom områden där målen inte nås och vid behov tas åtgärdsplaner fram. En bedömning av långsiktighet och uthållighet av den finansiella styrningen kan inte isoleras till ett enskilt år, utan måste göras för flera år, till exempel tio år, eller över en konjunkturcykel.

Målet om egenfinansiering av investeringar förutsätter överskott som tillsammans med avskrivningskostnader täcker investeringarna sett över en period, åren 2015–2025. Verksamhetens resultat före finansnetto för Region Jönköpings län 2020 är 1 204 miljoner kronor. Resultatet tillsammans med avskrivningarna på 406 miljoner kronor är 636 miljoner kronor högre än nettoinvesteringarna, vilket innebär att investeringarna har egenfinansierats 2020. För periodens sex första år har investeringarna fullt ut finansierats med egna medel. Utifrån detta är bedömningen att Region Jönköpings län har en god hushållning, både finansiellt och verksamhetsmässigt med hänsyn tagen till påverkan av coronapandemin.

Tabell 1. Måluppfyllelse ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

	2020	Andel	2019	Andel
Antal mätetal som är uppfyllda	12	30%	16	41%
Antal mätetal som är delvis uppfyllda	14	35%	14	36%
Antal mätetal som inte är uppfyllda	14	35%	9	23%
Totalt antal mätetal	40		39	

I totalt antal mätetal ingår mätetalet ekonomi i balans en gång, där det speglar ekonomi i balans totalt för Region Jönköpings län.

Måluppfyllelse per perspektiv

Coronapandemin har påverkat måluppfyllelsen 2020.

Av de 40 mål för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet som fullmäktige angivit och som mäts för 2020 har 26 mål (65 procent) helt eller delvis uppnåtts, vilket är en försämring med 12 procent jämfört med föregående år. Coronapandemin har en stor påverkan på måluppfyllelsen 2020.

Inom medborgare kund är det mätetal inom Folk tandvården, antal remisspatienter som väntat mer än 60 dagar samt täckningsgraden för den uppsökande verksamheten munhälsobedömningar som inte uppfylls. För Folkhälsa sjukvård uppfylls inte mätetalet genomförda återbesök inom medicinskt måldatum. Inom Utbildning och kultur är det Smålands musik och teaters mätetal avseende betalande publik och publik vid föreställningar för barn och ungdomar samt antal samverkansavtal med kommun som inte uppfylls.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Inom process produktion uppfylls inte mätetalen inom Länstrafiken för antal resor och antal påstigande mil. Inom Folkhälsa sjukvård uppfylls inte mätetalen för standardiserade vårdförlopp.

Inom lärande och förnyelse måluppfyllelse för antal forskarutbildade medarbetare och delvis måluppfyllelse för antal publikationer.

För medarbetar perspektivet uppfylls måluppfyllelsen delvis för mätetalet medarbetarsamtal. Målet för sjukfrånvaro uppnås inte, då sjukfrånvaron ökat på grund av rådande situation. Målet för kompetensutvecklingsplaner uppfylls inte, vilket förklaras av att på grund av coronapandemin har detta skjutits fram. Kostnaderna för hyrbemanning är 4,5 miljoner kronor (2,8 procent) lägre jämfört med 2019, men inte tillräckligt för att uppnå måluppfyllelse för mätetalet minskning av kostnader för bemanningsföretag.

Region Jönköping län har en ekonomi i balans med ett resultat på 771 miljoner kronor högre än budget. Kostnad per resenär samt skattesubventionsgrad inom Länstrafiken är mätetal som i hög grad påverkats av coronapandemin 2020, för vilka måluppfyllelse inte nås.

Regional utveckling

Det regionala tillväxtarbetet har starkt präglats av coronapandemin under år 2020. Arbetet har på kort tid ställts om till mer kortsiktiga åtgärder för att akut stötta de delar av länet som drabbats negativt. Samtidigt så har årets präglats av en stor förmåga till omställning. Många av de projekt och insatser som var tänkta att genomföras under året har anpassats och det är få som inte har gått att genomföra. Under pandemins inledning riggade Region Jönköpings län, med kort varsel, flera satsningar som vände sig direkt till näringslivet. Region Jönköpings län har även tillsammans med Tillväxtverket genomfört åtgärder med nationellt uppdrag genom att vara värd för Nationella Företagsakuten och Nationellt kompetenscenter för företagsjourer.

Pandemin har drivit på omställningsarbetet i länet med ett ökat fokus på digitalisering, hållbarhet och anpassningsförmåga. Utifrån detta så har inriktningen alltmer varit att skapa starkare förutsättningar för att Region Jönköpings län ska kunna, i nära samverkan med berörda aktörer, driva ett regionalt tillväxtarbete baserat på de behov av omställning som pandemin medfört.

Även om antalet konkurser och påföljande arbetslöshet ökat något under år 2020 så har de omfattande och allvarliga störningarna av ekonomin blivit mildare än vad som befarades under våren 2020. De olika stödåtgärder, främst det statliga stödet för korttidsarbete, har passat länets näringsliv förhållandevis väl och många företag i länet har använt stödåtgärderna. Samtidigt har enskilda branscher eller aktörer drabbats hårdare än andra. Det finns ett fortsatt behov av riktade insatser främst mot delar av besöksnäringen, servicenäringen och de kulturella och kreativa näringarna.

Under året har mätningar av företagets framtidssyn mätts genom en företagsbarometer. Resultatet av mätningarna visar på att företagen ser mycket positivt på framtiden och sina egna förutsättningar. Detta tillsammans med de olika insatser kring hållbar omställningar som lanseras under år 2021 ger en positiv bild på näringslivets förutsättningar i länet.

En stor utmaning berör det faktum att det är svårt att locka ungdomar till att välja gymnasiala yrkesprogram. Det är en stor och viktig utmaning för oss i Jönköpings län som är mycket beroende av en välfungerande tillverkningsindustri. Ytterligare en utmaning är vikten av att vi får fler högteknologiska tillverkningsföretag till länet, samt att vi även ser att fler kunskapsintensiva tjänsteföretag etableras i länet.

Hållbar utveckling

Den regionala utvecklingsstrategin tar en tydlig utgångspunkt i de 17 målen inom Agenda 2030 och de insatser som genomförs ska därmed ske med en koppling till Agenda 2030. Agenda 2030 löper som en röd tråd genom den regionala utvecklingsstrategin och används förutom som måldokument även som ett analysverktyg för en hållbar utveckling.

Strategiska mål: Region Jönköpings län leder arbetet för en hållbar utveckling och att målen i Agenda 2030 ska nås i tid i länet. Detta arbete ska bidra till en hållbar tillväxt och utveckling i hela Jönköpings län

Aktiviteter	Analys
Utvecklingsprojekt	Erfarenheterna från de riktade insatser som genomförts under året med anledning av pandemin, hållbarhetsutbildning för företag och "Koppla upp dagarna" har fångats upp av projektet "Vägar till hållbar utveckling". Därigenom har arbetet bland annat fokuserats på att etablera samverkan med Jönköping University för framtagandet av en högskolekurs med Corona-utbildningen (hållbarhetsutbildningen) som utgångspunkt. Även insatser för att främja digital inkludering har fortsatt. Arbetet fortsätter under 2021.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Prioriterade uppdrag: Perspektiven en jämställd regional tillväxt samt hållbarhet ur de tre perspektiven ska prägla alla regionala utvecklings- och tillväxtprocesser i syfte att skapa ett på alla områden jämställt och hållbart län

Aktiviteter	Analys
Agenda 2030	Under senare delen av 2020 har vi berett och fått beslut på att Region Jönköpings län ska gå med i Glokala Sverige. Det kommer skapa goda förutsättningar för att utveckla samarbetet med länets kommuner och andra aktörer. Vi har haft interna utbildningar med fokus på Agenda 2030 och hållbar utveckling och det har lett till att medvetenheten och kompetensen på området har ökat bland medarbetarna.
Miljöprojekt för att minska andel läkemedelsrester i vattnet.	Inventering av behov och möjliga insatser har startat under året. Vattenfrågan har arbetats in som ett tydligt målområde i det kommande regionalfondsprogrammet för Småland och öarna. Det skapar framtida möjligheter att finansiera insatser med medel kopplat till regionalfonden.

Prioriterade uppdrag: För att få en bättre tillgänglighet behöver Region Jönköpings län investera i och tillhandahålla fler laddstolpar för elfordon och andra drivmedel som innebär mindre klimatpåverkan

Aktiviteter	Analys
Etablering av Grön mack i länet	En konstruktiv dialog har skett under 2020 mellan det etablerande företaget och en av länets kommuner om en etablering på en av länets logistikparker. Regionen fortsätter stötta i dialogen.

Prioriterade uppdrag: Tenhult naturbruksskola och Stora Segerstad naturbrukscentrum ska kunna använda sina producerade livsmedel både till de egna eleverna och till att försörja övriga kök och restauranger i verksamheten inom Region Jönköpings län

Aktiviteter	Analys
Livsmedelsstrategi för Jönköpings län	Livsmedelsstrategins handlingsplaner har antagits under året. Många av åtgärderna i handlingsplanerna har under 2020 genomförts digitalt på grund av Coronapandemin. Åtgärdernas fokus har även anpassats till att möta de utmaningar livsmedelssektorn nu möter i och med pandemin. Arbetet har resulterat i effekter som t.ex. ökat samarbete och ökad förmåga till marknadsföring. Bedömningen är att pandemin enbart påverkat framdriften i projektet marginellt. En projektgrupp har tillsatts för att utreda hur återtag av livsmedel ska kunna ske från våra naturbruksskolor.

Innovation och företagande

Arbetet med att stärka länet innovationskraft och näringsliv har under 2020 har till största delen handlat om de effekter coronapandemin har haft och har på näringslivet. Samverkan var och är en central faktor i detta arbete. Arbetets inriktning har dels varit att aktivt stödja näringslivets förmåga att hantera negativa konsekvenser av pandemin men också att skapa förutsättningar för att under år 2021 driva arbetet med en hållbar omställning.

Strategiska mål: Region Jönköpings län strävar efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela länet, utvecklade forsknings- och innovationsmiljöer, jämställdhet, integration och mångfald, en miljödriven näringslivsutveckling samt ökad konkurrenskraft för landsbygdsföretag

Aktiviteter	Analys
Skapa ett ledningssystem	Ledningssystemet är under implementering med fördjupad förankringsprocess. Arbetet har gjort ett omtag under år 2020 för att göra en nystart under våren 2021.
E-merge	Projektet fortlöper i stort sett planenligt i delmål ett och tre, även om viss fördröjning skett på grund av coronapandemin. Delmål två som handlar om kommunikation, spridning, och community-byggande ligger väsentligt efter plan. Orsakerna är delvis Corona och det stopp för företagsbesök och fysiska seminarier som det inneburit, men också att Jönköpings kommun som enligt projektbeslutet bär särskilt ansvar för delmål 2 inte har förmått kliva på projektet. Under senare delen av 2020 har dock dialogen tagits upp på nytt och Jönköping har nu anslutit. Projektledningen begärde förlängd projekttid med anledning av Corona, vilken dock avslogs av Tillväxtverket varför projektet går i mål som planerat 31/12 2021.
Projekt Innovation Runway	Projektet har fram till Corona-utbrottet löpt på enligt plan. Därefter har man delvis fått ställa om så som redovisats den 8 maj till finansierarna. En projektförlängning är också aktuell till följd av denna utveckling. Ett vidareutvecklat fortsättningsprojekt lämnas in till ERUF i septemberutlysningen och regionalfonden beviljade vid sitt möte i början av december 2020 medel till projektet "Framtidsinnovation".
Klustersatsningen "Automation Småland"	Strukturfondprojektet ARK-II avslutades vid förra årsskiftet. Nu pågår enbart det S3-projekt (Smart Specialisering), STURK som enligt beslutet ska avslutas vid årsskiftet. Som följd bl.a. av projekthemvistflytt till Högskolan (JTH) under 2019 med bl.a. kraftigt fördröjd verksamhetsstart tillika rekvisering samt coronapandemin, finns ett stort behov av projektförlängning vilket Tillväxtverket öppnat upp för. STURK förväntas därför även drivas under våren 2021.
Klustersatsningen "KKraft Interior Cluster Sweden"	Projektsatsningen Kkraft som är det andra projektet i Tillväxtverkets S3-satsning som drivs med koppling till länet, löpte fram till pandemiutbrottet enligt plan. Därefter har arbetet fått anpassas vilket bl.a. medfört att internationella delar i projektet inte kunnat genomföras som tänkt. Projektet har i princip vid årsskiftet upparbetat alla sina medel.
Handlingsplaner som stärker företagens långsiktiga konkurrenskraft	Arbetet med handlingsplanen för en smart region pågår. De insatser som planerats under fyraårsperioden kommer att behöva genomföras tidigare som en konsekvens av Coronapandemin. Beroende på tilldelning av ytterligare 1:1 medel och hur utlysningar av ESF och ERUF kommer att se ut görs en plan för arbetet. Vi kan dock konstatera att de insatser som identifierats i den regionala utvecklingsstrategin väl möter behoven även i krissituationen.
En översyn av verksamhetsbidragen ska ske med syftet att koppla dessa till genomförandet av handlingsplanerna i den regionala utvecklingsstrategin	Arbetet är i slutfasen, och inriktas i första hand på att ta fram ett standardiserat redovisnings- och uppföljningsmaterial till aktörer med verksamhetsbidrag som ska kunna ligga till grund för uppdraget och utvärdering av beviljade verksamhetsbidrag.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Prioriterade uppdrag: Stödja utvecklingsarbetet i Nässjö och genom analyser och påverkansprocesser bidra till att göra Nässjö till ett nationellt centrum för järnvägsutbildningar och järnvägsutveckling

Aktiviteter	Analys
Riktade insatser och projekt för att stärka Nässjö som nationellt centrum för järnvägsutbildning	Regional utveckling stöttar utveckling i Nässjö dels genom finansieringen av projektet "Framtidens järnväg" samt genom att aktivt stödja inrättande av YH-utbildningar inom området i Nässjö. Projektet har drabbats av förseningar på grund av coronapandemin.

Prioriterade uppdrag: Perspektiven en jämställd regional tillväxt och hållbarhet ur de tre perspektiven ska präglade alla regionala utvecklings- och tillväxtprocesser i syfte att skapa ett jämställt och hållbart län på alla områden

Aktiviteter	Analys
Forum Jämställdhet 5-6 februari 2020	Den nationella konferensen Forum Jämställdhet genomfördes enligt plan den 5-6 februari som en av de sista stora konferenserna innan pandemin slog till. Region Jönköpings län stod tillsammans med Jönköpings kommun för värdskapet och det öppna lokala programmet. Flera av delarna i det öppna programmet har efter konferensen dokumenterats för att kunna användas för det framtida jämställdhetsarbetet i länet. Bland annat har en film gjorts om jämställd sponsring.
Jämställd regional tillväxt	Arbetet med jämställd regional tillväxt har under året framförallt tagit sin utgångspunkt i den regionala jämställdhetsplattformen Jäj. Covid-19 har påverkat arbetet genom att planerade aktiviteter har ställts in eller skjutits upp. Forum Jämställdhet 2020 genererade nya insikter och inslag som regionen kommer att arbeta vidare med under kommande år.

Prioriterade uppdrag: Region Jönköpings län ska driva på arbetet med en hållbarhetsdriven näringslivsutveckling

Aktiviteter	Analys
Förstudie som identifierar länets potential när det gäller förnybara energikällor	Efter att det visat sig att Energikontor Norra Småland gör en i det närmaste identisk förstudie så har de och Regional Utveckling nu koordinerat sina insatser. RU studerar volymer biomassa och hur dessa används idag. Vissa problem med att verifiera volymer föreligger eftersom dessa ingenstans bokförs per län. Förstudien beräknas klar under början på 2021.

Prioriterade uppdrag: Region Jönköpings län ska driva på digitaliseringen inom offentlig verksamhet och näringslivet

Aktiviteter	Analys
Affärsutvecklingscheckar	En analys av checkarna strukturmöjliggjade effekt genomfördes under året. Alla av Tillväxtverket tilldelade medel för affärsutvecklingscheckar, inkl. extratilldelning, beslutades ut till företag före den 30/11. Dessa fördelades till totalt sju företag, varav fem avsåg internationalisering. De två kvarvarande avsåg digitalisering. Region Jönköpings län avsatte inga egna medel på 1:1-anslaget för år 2020. Däremot avsatte Almi likt tidigare år 2 miljoner kronor som en utökades med ytterligare 1 miljon kronor. Även dessa medel beslutades ut under året. När det gäller genomförandet så har det naturligtvis i olika grad påverkats av pandemin. Detta gäller inte minst checkarna för internationalisering.

Kompetensförsörjning och utbildning

Arbetet inom området har skett i nära samverkan med relevanta aktörer. Detta har resulterat i riktade projekt och åtgärder för att stärka kompetensförsörjningen. En framgång för länet är beviljandet av nya YH-utbildningar. Framtagande av analyser inom områden där ökad kunskap behövs, till exempel inom integrationsområdet. I regionsamverkan Sydsverige deltar Region Jönköpings län aktivt i utvecklingen av utbildningskartor och andra centrala analys- och prognosfrågor.

Strategiska mål: Region Jönköpings län bidrar till att alla människor kan säkra sin egen försörjning genom ett arbete, en väl fungerande arbetsmarknad och varaktigt ökad sysselsättning, stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv samt till att matchningen på arbetsmarknaden i länet stärks

Aktiviteter	Analys
Omlokalisering av myndigheter	Frågan bevakas och analys av förändring av statliga jobb i länet görs regelbundet.
Ny nationell utbildning till regionen	Arbetet med att etablera en ny tandläkarutbildning vid JU har pågått i stor samverkan under 2020. Coronapandemin har till viss del haft effekter på påverkansarbetet. Inlämnad ansökan från JU har granskats av UKÄ och resulterat i att en ny och omarbetad ansökan ska lämnas in under hösten 2021.
Samla aktörerna och ta fram en gemensam plattform för arbetet med kompetensförsörjningen för näringslivets och offentlig sektors behov	Detta utgör en del av det ledningssystem som ska göra verkstad av den regionala utvecklingsstrategin. Arbetet med att ta fram ett ledningssystem pågår och kommer att lanseras under våren 2021.
Arbeta för att öka antalet utbildningsplatser vid JU och YH-utbildningar	JU fick utökad antal utbildningsplatser i regeringens budget för 2020. Fler platser har tillkommit under året. Även i regeringens budget för 2021 får Jönköpings University fler högskoleplatser. Regional utveckling har en kontinuerlig dialog med JU i syfte att verka för att högskolan långsiktigt tilldelas fler utbildningsplatser. Jönköpings län har många YH-utbildningar idag. I och med det nya beviljandet har Jönköpings län 5 574 utbildningsplatser på yrkeshögskola under perioden 2020-2026. Det innebär att länet har 280 platser per 10 000 invånare, vilket är mest i hela Sverige. Analys av kompetensbehov har inlämnats till Myndigheten för yrkeshögskolan.

Prioriterade uppdrag: Region Jönköpings län ska driva på arbetet med en jämställd regional tillväxt

Aktiviteter	Analys
Stärka och utveckla arbetsmiljön i länet samt arbeta mot en jämställd regional tillväxt	Genom de egna nya kontorslokalerna kan företag se exempel på hur arbetsmiljön kan utvecklas på ett yteffektivt och samtidigt kreativt sätt. Insatser för jämställd regional tillväxt pågår enligt handlingsplanen en hållbar region.

Prioriterade uppdrag: Utbudet på länets lärcentra behöver breddas för att möta näringslivets och det offentliga kompetensbehov och möjliggöra studier parallellt med arbete i hela länet

Aktiviteter	Analys
Lärcentra i alla länets kommuner	Etablerade Lärcentra finns i minst sex av länets kommuner. Coronapandemin har påverkat arbetet med detta mål och målet kommer inte att nås 2020.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Prioriterade uppdrag: Ett länsövergripande system för livslångt lärande i syfte att stärka matchningen på arbetsmarknaden ska utvecklas

Aktiviteter	Analys
Projekt som fokuserar på kompetensutveckling av yrkesverksamma	Från och med den 1 juni 2020 är Region Jönköpings län projektägare för projektet Framtidssäkrad industri, ett ESF-projekt som riktar sig till korttidspermitterade, varslade och de som riskerar att bli arbetslösa. Genom kompetenskartläggningar, branschvalideringar och kompetensutvecklingsinsatser kommer ett 70-tal företag och omkring 1 000 individer att vara involverade i projektet. Regionen samarbetar med Region Kronoberg samt Svensk industrivalidering och Unionen.

Prioriterade uppdrag: Region Jönköpings län behöver bli en starkare aktör som erbjuder stöd till de branscher eller företag som behöver nyanställa eller uppgradera kompetensen hos befintliga medarbetare

Aktiviteter	Analys
Utveckla och förbättra stöd till länets branscher och företag	Arbetet pågår i enlighet med handlingsplanen för en smart region. Arbetet kommer att utvärderas inför revideringen 2024.

Prioriterade uppdrag: Region Jönköpings län ska stärka stödet till nyföretagande bland utrikesfödda.

Aktiviteter	Analys
Främja utrikesfödda kvinnors företagande	Ett projekt som pågått sedan september 2019. Projektet har analyserat utrikesfödda kvinnors företagande i länet. Det är en studie som bygger på inspel från 16 kvinnliga egna företagare och 30 aktörer i Jönköpings län. Kartläggningen lyfter framgångsfaktorer, men också hinder, som både aktörer och företagare möter vid uppstart och främjandet av företagande för utrikes födda kvinnor. Genomförda pilotinsatser och förslag till aktiviteter visar på vilken beredskap framtida insatser behöver innehålla och signalerar behov efter fortsatt lärande och koordinering av insatserna. Av slutsatserna noteras att eget företagande kan vara ett alternativ till anställning. En digital förenklad form av företagarspår är möjlig att realisera med rätt förutsättningar och samverkan. Projektet avslutades under december 2020.

Prioriterade uppdrag: Den språkliga och etnokulturella kompetensen inom de regionala innovationssystemen och de företagsstödande aktörerna behöver förbättras

Aktiviteter	Analys
Stärka integrationsperspektivet i kompetensförsörjningsarbetet	Projektet "Stärka integrationsperspektivet i kompetensförsörjningsarbetet" har pågått under året och avslutades hösten 2020. Intervjuer med 37 företag har resulterat i en 90-sidig rapport som beskriver och diskuterar behov, utmaningar och svårigheter kring rekrytering, mångfald på arbetsplatsen (inte minst frågor som rör språk och språkutveckling), hur företagen arbetar för att möta de kompetensförsörjningsutmaningar de står inför och hur samverkan med andra aktörer, inte minst offentliga, fungerar. Rapporten innehåller slutsatser och rekommendationer – riktade till så väl regionen själv som till arbetsgivare och andra intressenter – vilka fortsättningsvis behöver adresseras – genom dialog, fortsatt lärande och konkreta insatser. Rapporten finns på utvecklingswebben.

Prioriterade uppdrag: Region Jönköpings län ska även stötta etableringar av mindre traditionella företagsformer såsom Kooperationer och sociala företag.

Aktiviteter	Analys
Utveckling av socialt entreprenörskap i Jönköpings län	Projektet har synliggjort entreprenörskap och dess effekter till aktörer i länet såsom företagsfrämjande systemet, näringslivsbolag, offentliga aktörer men också till potentiella entreprenörer. Aktiviteter som har gjorts är film om socialt entreprenörskap och fem olika företag, reportage och sociala kampanjer om ämnet, inspirationsföreläsningar, paneldiskussioner, webinarium, konferens och utbildning. Totalt har vi samlat projektets målgrupp vid nio olika tillfällen. Alla aktiviteter har skett i nära samverkan med Coompanion, Jönköping University och Ung Företagsamhet. På så sätt har vi nått fler invånare och aktörer. Denna samverkan har också resulterat i att arbetet med socialt entreprenörskap lever vidare. Projektet avslutades enligt plan den 30 oktober 2020.

Attraktivitet och livsmiljö

Många av årets insatser har präglats av coronapandemin och det gäller särskilt insatserna för besöksnäringen och kulturen. Verksamhetsår 2020 har utmanat organisationen och verksamhetsområdet Attraktivitet och livsmiljö till att agera på direkta insatser, vilket gjort att det långsiktiga utvecklingsarbetet påverkats. Exempel på genomförda åtgärder är den digitala kulturfestivalen samt utbildningsprogram för kreativa- och kulturella näringar.

Strategiska mål: Region Jönköpings län verkar för att; alla har lika möjlighet att delta och bidra i ett tillgängligt, sammanhållande och hälsofrämjande samhälle som präglas av jämlikhet, jämställdhet och mångfald; vara en del av det framväxande e-samhället; utveckla tillgänglighet, implementering av offentliga digitala tjänster, ett ökat serviceutbud på landsbygden samt förbättra förutsättningarna för turism, rekreation, kultur och fritid

Aktiviteter	Analys
Service på landsbygden/kommersiell service	Arbetet är slutfört för 2020, berörda kommuner har fått besked och medel, intresset för dessa frågor har ökat under året och fler kommuner hör av sig. Beslut om förlängning av Regionalt serviceprogram tas i nämnden januari 2021.
Digitaliseringsrådet	Digitaliseringsrådet jobbar aktivt med fyra prioriterade områden som är utpekade i verksamhetsplanen för 2020. Digitaliseringsrådet har bland annat arbetat med en kommungemensam plattform för Internet of Things under året. Rådet har även anordnat ett flertal träffar kring dialogen mellan kommuner och invånare, i samarbete med handelshögskolan i Stockholm och Jönköping University samt ordnat ett par träffar angående digitaliseringens krav och möjligheter, tillsammans med Sveriges kommuner och landsting. Rådet har vidare mätt och följt upp den digitala mognaden i regionens kommuner med hjälp av verktyget Dimios samt överfört vårt kommungemensamma långtidsarkiv för digital information från utvecklingsläge till förvaltningsläge.
Skapa en överenskommelse mellan Region Jönköpings län och länets organisationer inom den sociala ekonomin	Arbetet med kartläggning av nuvarande överenskommelser inom länet pågår, har ej slutförts under 2020. En strategiplan har tagits fram för att fortsätta arbetet med kartläggning samt kunskapshämtning från omvärlden gällande strukturer och befintliga överenskommelser. Allt för att skapa den mest optimala överenskommelsen mellan våra aktörer i länet.
Socialt företagande	Projektet är slutfört och en kommande slutrapport kommer att lanseras under våren 2021.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Aktiviteter	Analys
Utveckla den digitala kompetensen i länets kommuner	Arbetet har påbörjats och är löpande. Digitaliseringsdagen genomfördes i december 2020 och var en kompetenshöjande insats för samtliga aktörer i länet. Digitaliseringsstrategins utpekade områden har varit i fokus utifrån genomförda aktiviteter under året.
Projekt – kartlägga digitaliseringens effekter	Pågår löpande enligt plan i nära samverkan med forskningsintuitioner inom digitaliseringsrådet fortsätter samarbetet med Handelshögskolan JU och Jönköping Academy med syftet att kartlägga de effekter digitaliseringen medför, dels för den offentliga styrningen, dels för interaktionen mellan invånare och offentlig sektor.
Affärsutvecklingscheckar inom digitalisering	Arbetet har pågått enligt plan och har slutförts under 2020.
En branschanalys tas fram som underlag för prioritering av investeringar i småskalig infrastruktur för besöksnäringens utveckling	Arbetet ej påbörjat , kommer att vara en del av arbetet i den kommande regionala besöksstrategin.

Samhällsplanering och tillgänglighet

Årets händelser har aktualiserat betydelsen av höghastighetsjärnvägar för länet i och med regeringens inriktningsbeslut. Nya stambanor utreds av Trafikverket och Region Jönköpings län deltar aktivt i arbetet. Främjande av bredbandsutbyggnaden sker i samverkan inom regionsamverkan Sydsverige och fortlöper enligt planering. Utvecklingen av regionala strukturbilder har påbörjats.

Strategiska mål: Region Jönköpings län verkar för att; alla har lika möjlighet att delta och bidra i ett tillgängligt, sammanhållande och hälsofrämjande samhälle som präglas av jämlikhet, jämställdhet och mångfald; utveckla tillgänglighet, främja utvecklingen av koldioxidnäla, energieffektiva infrastrukturer och transporter

Aktiviteter	Analys
Projekt Nya stambanor	Projektet för en ny höghastighetsbana har fortgått under året med fokus på att sprida kunskap om betydelsen av att en ny höghastighetsbana byggs. Viktiga effekter som lyfts fram är framförallt att den bidrar till hållbart resande och minskade koldioxidutsläpp samt tillväxt genom att arbetsmarknader förstoras. En informationsfilm med syfte att eliminera myter om en ny höghastighetsbana har tagits fram och publicerats i sociala medier och i annonsering. Insatsen har fått ett gott genomslag.
Skapa en testbädd för fossilfritt flygbränsle med koppling till skogsindustrin	Inledande kontakter har tagits under året. Pandemin och dess påverkan på flygsektorn har dock inneburit kraftigt ändrade förutsättningar utifrån den minskade flygtrafiken
Strukturbilder	Arbete pågår, men har delvis behövt vänta in det omtag som gjorts kring ledningssystemet för RUS. Systemstöd finns på plats sedan hösten 2020.
Ökad kommunal samverkan för bostadsbyggande i länet	Arbete pågår, men har delvis behövt invänta det omtag som gjorts kring ledningssystemet för RUS
Regionen ska ta fram en regional cykelstrategi som en del av kommande regionala transportplanen år 2018-2029	Arbetet har inte kunnat slutföras under 2020 på grund av coronapandemin.

Prioriterade uppdrag: Under våren 2020 ska arbetet med en kommande nationell och regional transportplan påbörjas

Aktiviteter	Analys
Nationella och regionala transportplanen	Arbetet löper enligt plan. Vi förväntar oss få i direktiv av regeringen att uppdatera planen under våren 2021, förberedelsen inför detta, som exempelvis yttrande över Trafikverkets inriktningsunderlag, pågår.

Prioriterade uppdrag: Enligt prognosen kommer det bli svårt att nå målet om att alla invånare i Jönköpings län ska ha tillgång till snabbt bredband år 2025. Framförallt är det boende på landsbygden och vid kommungränser som är svårast att nå med bredband. För att kunna nå målet ska Region Jönköpings län ta ett större ansvar för samordningen med kommuner och andra aktörer som hanterar bredbandsutbyggnaden

Aktiviteter	Analys
Regionala bredbandskoordinatörer	Arbetet fortlöper enligt plan. Medel för statliga medel för funktionen är beslutade och intensiva 5 år återstår för att uppnå de nationella målen.

Prioriterade uppdrag: Region Jönköpings län ska vara pådrivande i arbetet att nå de nationella målen såväl som målen i den regionala bredbandsstrategin så att hela länet kan ta del av digitaliseringens möjligheter och nå målen i den regionala digitaliseringsstrategin

Aktiviteter	Analys
Regionala bredbands- och digitaliseringsstrategi	Arbetet med handlingsplaner kopplat till digitaliseringsstrategins prioriterade områden har försenats på grund av pandemin, slutförs ej 2020.

Internationellt samarbete

I den regionala utvecklingsstrategin och i organiseringen hos Regional Utveckling är det internationella arbetet både ett eget och ett tvärsektorielement. För länets utveckling, både det offentliga och näringslivet, är det viktigt med internationellt samarbete för att lära av andra, dra nytta av varandras likheter och olikheter samt för att hitta nya marknader och kompetens. För att länet ska vara en del av de globala värdekedjorna krävs samverkan och samarbete, internationellt utbyte och anpassning till de globala förutsättningarna.

Strategiska mål: Region Jönköpings län stärker det gränsövergripande innovationssystemet, bidrar till hållbara transporter, främjar anpassningen till energi-, miljö- och klimatutmaningen, utvecklar strategiska samarbeten och partnerskap i Sverige och andra länder för en hållbar utveckling på en global marknad

Aktiviteter	Analys
Affärsutvecklingscheckar inom internationalisering	Internationaliseringssatsningar påverkades uppenbart pga. reserestriktioner m.m. av coronapandemin. En del igångvarande satsningar fick därmed gå ner på sparlåga eller pausas. Totalt togs under året fem beslut för internationaliseringscheckar. Totalt åtgjordes hela det tillgängliga anslaget inkl. extratilldelning som erhöles sent på hösten från Tillväxtverket.
Utländska direktinvesteringar	Arbetet har under perioden mer och mer kommit att präglas av handelsprotektionism och senare av alla restriktioner som Coronapandemin resulterat i. Aktiviteterna med utländska direktinvesteringar har dock under inledningen av året utökats med möjligheter till ett mer proaktivt sätt att erbjuda intressenter tillgängliga sidor genom verktyget Site Finder som är en GIS baserad applikation tillhandahållen av Business Sweden där tillgängliga sidor exponerats mycket fördelaktigt. Genom partnerskap med NodePole når vi dessutom ut

Aktiviteter	Analys
	till intressenter i Datacentervärlden. Business Swedens stora omorganisation har inneburit ett färre antal inkomna investeringsmöjligheter till Jönköpings län.
Be Global 2.0	Strukturfondsprojektet löpte enligt plan fram till coronapandemins utbrott. Internationaliseringsåtgärder har under 2020 påverkas starkt bl.a. till följd av reserestriktioner etc. Vissa företag fick därför pausat sina satsningar och andra gick ner på sparlåga. Även kompetensutvecklingsinsatser etc. av deltagande företag har fått ställas om till övervägande digitala kanaler eller skjutits fram. Projektet har precis före årsskiftet begärt tidsförslängning pga. denna fördröjning.

Verktyg för att leda regional tillväxt och utveckling

Coronapandemin och dess konsekvenser har präglat arbetet med analyser, uppföljningar och utvärderingar. På strategisk nivå har fokus legat på att analysera konsekvenser av pandemin i länet. Parallellt har arbetet med utformandet av ledningssystemet för den regionala utvecklingsstrategin pågått och utformandet av uppföljningssystem för detta. Arbete med att ta fram indikatorer och mätetal till de fastställda delstrategierna pågår. En utmaning i arbetet har varit personalomsättning, både inom avdelningen för Regional utveckling samt inom Region Jönköpings län vilket medfört omstart och omstrukturering av arbetet.

Strategiska mål: Region Jönköpings län leder det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet genom en strategisk samordning av länets kommuner, näringsliv och civilsamhälle, ökad samverkan nationellt såväl som internationellt, ett stärkt analysarbete, strategiska satsningar inom målområdena samt riktade projektutlysningar

Aktiviteter	Analys
Utveckla analysarbetet	Stort fokus under år 2020 har varit att ta fram underlag och rapporter som stöd i coronapandemin. Första företagsbarometern är genomförd och revideras utifrån kommande undersökningar. Företagsbarometern kommer att genomföras kvartalsvis under år 2021. Arbete pågår med att uppgradera ArcGIS:s programvara för att på ett bättre sätt möta behov och utveckla vårt arbete med regionala strukturbilder.
Arbeta för ökad tilldelning av 1:1 medel och andra nationella utvecklingsmedel till länet	Inför 2020 beviljades Region Jönköpings län både ett utökat bemyndigande och ett utökat anslag för 1.1-medel. I prognoser lämnade till Tillväxtverket under 2020 har Region Jönköping län visat på behov av ytterligare ökning för kommande år. Ett ökat bemyndigande behövs som förstärkning inför EU:s kommande programperiod och särskilt med tanke på ökade krav på medfinansiering inom Europeiska Regionala utvecklingsfonden. Inför 2021 har bemyndiganderamen höjts från 65 miljoner till 70 miljoner.
Förbereda nästa programperiod för EU:s samhällningspolitik	Region Jönköpings län koordinerar arbetet för Småland och öarna. Arbetet har organiserats genom programgrupp och styrgrupp i NUTS2-området. Flera sakkunniga har involverats och levererat underlag. Tillväxtverket har haft en stödjande funktion. Förslag till operativt program för Europeiska regionala utvecklingsfonden lämnades till näringsdepartementet december 2020.

Prioriterade uppdrag: För att klara det nationella regionala utvecklings- och tillväxtuppdraget och för att säkerställa länets fortsatta positiva utveckling prövas medel till regional utveckling utifrån den plan som gjordes inför 2019

Aktiviteter	Analys
Riktade projektutlysningar	Arbetet är beroende av arbetet med handlingsplaner, ledningssystem och finansieringsstrategi kopplade till den regionala utvecklingsstrategin. Arbetet har försenats av coronapandemin. Arbetet behöver synkroniseras med EU:s nya programperiod och prioriteringar inom strukturfonderna.
Ta fram en finansieringsstrategi för Regionala utvecklingsstrategins genomförande	Arbetet samordnas med översyn av ledningssystemet för den regionala utvecklingsstrategin. Arbetet behöver synkroniseras med EU:s nya programperiod. Arbetet fortskrider under 2021.

Utbildning och kultur

Verksamhetsområdet Utbildning och kultur ansvarar för två naturbruksskolor Stora Segerstad naturbrukscentrum och Tenhults naturbruksskola, två folkhögskolor Sörängens folkhögskola och Värnamo folkhögskola, Smålands Musik och Teater samt Kultur och utveckling. Verksamhetsområdet ansvarar även för flera olika typer av bidrag och ersättningar till skolor, organisationer och arrangörer.

På uppdrag av länets 13 kommuner erbjuder verksamhetsområdet naturbruksutbildning för länets invånare på Stora Segerstads naturbrukscentrum och Tenhults naturbruksskola. Inom verksamhetsområdets folkhögskolor bedrivs folkbildning, för deltagare av alla nationaliteter, kön och funktionsvariationer.

Verksamhetsområdet erbjuder länets invånare kultur som är hälsofrämjande, för ett bra liv i en attraktiv region. Kultur och utveckling har ett regionalt uppdrag inom konst- och bildningsområdena bild och form, dans, film, hemslöjd, litteratur samt biblioteksutveckling. Sedan 2013 har verksamheten ett uppdrag som fristadsregion för utsatta konstnärer. Enheten bedriver även arbete inom områdena barn och unga, integration och yttrandefrihet.

Årets antagning har varit bra både på naturbruksutbildningarna och på folkhögskolorna. Nationellt är trenden att intresset ökar för utbildningar inom de gröna näringarna i Jönköpings län har andel sextonåringar som söker till naturbruksutbildningarna ökat de senaste åren och uppgår till knappt 4 procent. Tillgång till moderna lokaler har också bidragit till ökat elevantal. På Tenhults naturbruksskola står nya hästanläggningen i Riddersberg klar med unika lösningar för att kunna utbilda morgondagens hästkötare.

Samtliga verksamheter inom verksamhetsområdet har påverkats starkt av coronapandemin och dess konsekvenser. Kulturverksamheterna har varit den del som drabbats värst med inställda produktioner och uthyrningar som avbokats. Trots en annorlunda verksamhet har 91 procent av eleverna vid folkhögskolorna klarat sina studier och vid naturbruksskolorna har 87 procent av eleverna avslutat studierna med godkänd examen. Utbildningsverksamheterna har påverkats i mindre utsträckning av pandemin. Genom bland annat digitala lösningar och tidigarelagda perioder av arbetsplatsförlagt lärande har skolorna lyckats slutföra utbildningarna som planerat.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Ett attraktivt och framgångsrikt utbildningsutbud på naturbruksprogrammet och regionens folkhögskolor med hög kvalitet, anpassat efter befolkningens och arbetsmarknadens behov

Framgångsfaktorer: Utgå från behovsanalyser som ger underlag för utbildningarnas dimensionering och inriktning

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Sökande per utbildningsplats (folkhögskolan)	2	2,3 	Målet är uppnått. När det gäller Sörängens folkhögskola är det 2,7 sökande per utbildningsplats och på Värnamo folkhögskola låg resultatet på 1,7.
Antal antagna i förhållande till antal elever som slutar årskurs 9 i länet (Naturbruksskolorna)	3 %	4 % 	Målet har uppnåtts. Trenden för de gröna näringarna ökar nationellt och förstahandssökande till skolorna har ökat. Det är t.ex. den nya hästanläggningen hos Tenhults naturbruksgymnasium, hundinriktningen och särskolan hos Segerstad naturbrukscentrum, som har bidragit positivt till måluppfyllelsen.

Aktiviteter	Analys
En skolplan för de egna Folkhögskolornas uppdrag inklusive det regionala uppdraget tas fram	Ett förslag till en bildningsplan för regionens två folkhögskolor presenterades för ANA-nämnden i dec 2020. Bildningsplanen antogs.

Uppdrag/mål: Naturbruksgymnasierna ska utvecklas mot att bli kunskapscentra för naturbrukets aktörer

Aktiviteter	Analys
Utreda förutsättningen för att starta arbete med att etablera öppen testbädd	Arbetet pågår och en arbetsgrupp har etablerats. Studiebesök har gjorts vi Sötåsens naturbruksskola. Kontakt har även tagits med Sveriges forskningsinstitut och innovationspartner (RISE). Ett närmare samarbete har inletts med Jönköping University.

Uppdrag/mål: Naturbruksgymnasierna ska utvecklas i samråd med länets kommuner

Aktiviteter	Analys
Ta fram en skolplan för Naturbruksskolornas uppdrag, både det kommunala och det regionala.	Arbetet med att ta fram en skolplan pågår. Slutförs under 2021.
En ny branschanalys av de gröna näringarna ska tas fram inför ny samverkansperiod med kommunerna	En branschanalys av länets näringsliv har tagits fram där de gröna näringarna ingår. Ett arbete med en fördjupad analys av de gröna näringarna pågår och är klar under våren 2021. En tid- och aktivitetsplan för att ta fram en ny överenskommelse och avtal har fastställts.

Uppdrag/mål: Bedriva vuxenutbildning inom den gröna sektorn på uppdrag av olika aktörer i samhället

Aktiviteter	Analys
Bedriva utbildningar inom trädgård, skog och lantbruk	Tenhult erbjuder vuxenutbildning inom trädgård på uppdrag av Jönköpings kommun. Två olika utbildningar erbjuds, grundläggande trädgård samt svenska för invandrare. Sammanlagt 26 utbildningsplatser.

Uppdrag/mål: Naturbruksskolorna ska vara naturliga mötesplatser för den gröna sektorn i regionen/för regionen

Aktiviteter	Analys
Naturbruksskolorna ska vara naturliga mötesplatser för den gröna sektorn i regionen/för regionen	Naturbruksskolorna fungerar redan idag som naturliga mötesplatser för den gröna sektorn. Under året har denna fråga belysts ytterligare i syfte att förstärka naturbruksskolornas roll inte minst ur ett självförsörjningsperspektiv. Coronapandemin har betydligt försvårat arbetet med att ta emot externa besökare för att utveckla arbetet med naturliga mötesplatser för den gröna sektorn.

Strategiska mål: Alla länsinvånare ska ha möjlighet att vara delaktiga i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande

Framgångsfaktorer: Genom egna insatser och stöd till föreningslivet och det fria kulturlivet skapa engagerade och kulturintresserade medborgare och fler mötesplatser. Kulturverksamhet i alla kommuner i Jönköpings län

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Betalande publik Smålands Musik och Teater	70 000	11 670 	Målet är inte uppfyllt. Med anledning av Corona pandemin höll Spira stängt bitvis under våren och senhösten. Trots detta kunde vi under hösten öka betalande publik med 4041 stycken.
Publik vid föreställningar för barn och ungdom	25 000	10 326 	Målet är inte uppfyllt. På grund av coronapandemin nås inte målvärdet. Unga Spira har framfört sex verk under 2020.

Uppdrag/mål: Kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet

Aktiviteter	Analys
Arbeta för ökad tilldelning av nationella medel till länets kultur inom ramen för samverkansmodellen	Dialog och framställan till kulturrådet är gjord enligt plan.
Under 2020 inleds arbetet med att uppdatera kulturplanen för planperioden 2022-2025.	Processplan för arbetet med reviderad ny kulturplan är framtagen och presenterad för ANA nämndens presidium. Revideringsprocessen flyttas framåt ett år med anledning av Coronapandemin.

Uppdrag/mål: Möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser

Aktiviteter	Analys
Genom digitala kanaler öka möjligheten för länets invånare att ta del av kulturupplevelse	Innehållet i Digital scen och vårt digitala extramaterial som producerats under 2020 har genererat ca 11 400 visningar på YouTube samt ca 7 000 visningar på facebook (längre än en minut) och ca 10 800 filmvisningar av samma material på Instagram (IGT).

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Uppdrag/mål: Ökad närvaro i länets samtliga kommuner

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
SMOT Antal samverkansavtal med kommun	13	3 	Målet är inte uppfyllt. Har samverkansavtal med Värnamo, Jönköping och Gislaveds kommun. På grund av pandemin har dialog om samverkansavtal inte kunnat genomföras med övriga kommuner.

Aktiviteter	Analys
Upprätta samverkansavtal om det lokala utbudet av scenkonst med länets kommuner avseende såväl barn och unga som för en vuxen publik.	SMOT har länge haft en utmaning att få intresse av dessa avtal ute i kommunerna. Det finns ett varierande intresse från kulturchefernas sida.

Uppdrag/mål: Verka för ett brett utbud i länets samtliga kommuner

Aktiviteter	Analys
Bedriva turnéverksamhet/föreställningar i länets samtliga kommuner	Turnéverksamhet/föreställningar har bedrivits i alla länets kommuner förutom Aneby, Habo och Mullsjö.

Uppdrag/mål: Barn och unga

Aktiviteter	Analys
Ge möjlighet för barn i både låg- och högstadiålder att få en kulturupplevelse både i kulturhuset Spira och i sina hemkommuner	Under våren har Resten av livet (klassrumsmonolog) och Hedda Gabler spelats för skolor. Låtar, lek och läten har varit på turné. Utöver de egna produktionerna har 5-6 gästspel för ålderskategorin i Kulturhuset Spira genomförts.

Uppdrag/mål: Öka samverkan, utveckla, stödja och främja det fria kulturlivet

Aktiviteter	Analys
Genomföra en översyn av verksamhetsbidragen inom kulturstöden med målet om en övergång till flerårig bidragsgivning	Översynen är genomförd och övergång till flerårig bidragsgivning kommer att ske.

Uppdrag/mål: Skapa bättre förutsättningar att verka som professionell utövare i länet

Aktiviteter	Analys
Kartlägga hur stor del av konstinköpen som görs från länets konstnärer	Kartläggningen har inte genomförts på grund av coronapandemin.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Uppdrag/mål: Skapa bättre förutsättningar för ideella kulturaktörerna i länet

Aktiviteter	Analys
Informera om möjligheten att söka bidrag från Region Jönköpings län.	Inför nästa års ansökningsperiod kommer annonsering ske i tex sociala medier för att göra fler organisationer medvetna om möjligheten att erhålla bidrag.

Uppdrag/mål: Fokus på barn och ungas kultur

Aktiviteter	Analys
Fortsatt utveckling och säkerställande av museets pedagogiska verksamhet med särskild satsning för barn	Aktiviteten är säkerställd genom utökad resurs för ändamålet.

Process och produktion

Verksamhetsmått utbildning

	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring	Budget 2020
Egna folkhögskolor - deltagarveckor	14 162	14 004	158	12 700
Egna folkhögskolor - uppdragsutbildning	1 551	1 166	385	u.s.
Övriga folkhögskolor - deltagarveckor	34 217	34 864	-647	35 600
Summa	49 930	50 034	-104	48 300
Gymnasieutbildning naturbruk - elevveckor	16 762	16 160	602	u.s.
Uppdragsutbildning naturbruk - elevveckor	1 648	1 965	-317	u.s.
Summa	18 410	18 125	285	u.s.

I deltagarveckorna för övriga folkhögskolor ingår 7 828 elevveckor avseende våra elever som går på skolor utanför vår region. Siffran är framräknad utifrån det rekommenderade priset på 400 kr/elevvecka. Eftersom några regioner tillämpar egen prissättning som är lägre än det rekommenderade priset är det verkliga antalet elevveckor högre. Elevstatistik per prisnivå saknas.

Verksamhetsmått kultur

Smålands musik och teater	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring antal	Förändring %
Betalande publik Smålands Musik och Teater	11 670	u.s.	u.s.	u.s.
Publik Smålands Musik och Teater	24 485	57 475	-32 990	-57%
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	17 826	36 199	-18 373	-51%
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive kulturhuset Spira</i>	3 100	4 813	-1 713	-36%
<i>varav Övriga kommuner i länet</i>	3 559	16 463	-12 904	-78%
Publik vid föreställningar för barn och ungdom Smålands Musik och Teater	10 326	u.s.	u.s.	u.s.
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	6 997	u.s.	u.s.	u.s.
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive kulturhuset Spira</i>	1 960	u.s.	u.s.	u.s.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Smålands musik och teater	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring antal	Förändring %
varav Övriga kommuner i länet	1 369	u.s.	u.s.	u.s.

Kulturverksamheterna har varit den del som drabbats värst med inställda produktioner och uthyrningar som avbokats. Detta framgår tydligt i ovanstående tabell.

Strategiska mål: Främja kulturell mångfald och regionala särdrag. Dialog med civilsamhället

Framgångsfaktorer: Samverkan med olika aktörer inom kulturområdet

Aktiviteter	Analys
Uppdatera uppdragsbeskrivningar	Pågår enligt plan, planeras att vara klart, mars 2021.
Årliga dialogmöten (kultur)	Årets kulturforum kunde ej genomföras på grund av coronapandemin. Planeras att genomföras senvåren 2021 när det förhoppningsvis finns möjlighet till fysiska möten igen.
Dialogmöten med civilsamhället	De dialogmöten på kultur och utveckling, som varit inplanerade under våren 2020, har inte kunnat genomföras, på grund av coronapandemin. Där emot har det hållits på litteraturområdet. Övriga dialogmöten har inte att genomförts under 2020.
Kulturforum	Kulturforum 2020 har flyttats fram till våren 2021 på grund av coronapandemin, fysiska möten är en central del i detta forum och kan ej ersättas av digitala mötesformer.

Strategiska mål: Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år

Framgångsfaktorer: Utbildningsinnehåll anpassat till elevernas behov

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Andel elever på naturbruksprogrammet som slutför sin utbildning med godkänd examen	90 %	87 % 	Målet är delvis uppfyllt. Sammantaget når skolorna inte målet. En fortsatt fokuserad satsning på Tenhults naturbrukscentrum med att stötta varje elev mot godkända betyg har gett positiva resultat. Andel elever med godkänd examen ligger på 97 %. Även Stora Segerstad naturbrukscentrum har arbetat målmedvetet med frågan och andelen elever med godkänd examen är 80 %. Detta är i nivå med föregående år.

Strategiska mål: Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser

Framgångsfaktorer: Utbildningsinnehåll anpassat till deltagarnas behov

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Andel deltagare som slutför kurs inom folkhögskolan	85 %	89 % 	Målet är uppfyllt.

Lärande och förnyelse

Den digitala utvecklingen har påskyndats då undervisningen till stor del sker på distans. Motivationen att lära sig och lära ut till varandra inom personalgruppen är fortfarande hög och både lärare och övrig personal har utvecklats i takt med de nya krav som ställs på dem.

Möjligheten till kompetensutveckling är god och de flesta medarbetare deltar på något sätt. För lärarna handlar det mycket om att förkovra sig i respektive ämne.

Ekonomi

Strategiska mål: God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag/mål: Arbeta kostnadseffektivt för att uppnå ekonomi i balans

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Ekonomi i balans -ANA nämnden	0 tkr	14 147 tkr	<p>Målet är uppfyllt. Utbildningsverksamheten för Folkhögskolorna redovisar ett överskott på 3,3 miljoner kronor.</p> <p>Kulturverksamheten redovisar ett överskott på 5,1 miljoner kronor, varav Smålands musik och teater visar ett underskott på -0,5 miljoner kronor och övrig kultur som inkluderar kulturbidrag och gestaltning samt kulturprojekten visar ett positivt överskott på 5,6 mnkr. Det positiva överskottet förklaras främst av vakanser inom både kultur och utveckling och regionbiblioteksverksamheten.</p> <p>Ett större överskott redovisas för projektmedel, vilket förklaras av att medlen inte nyttjats under 2020 till stor del på grund av coronapandemin.</p>

Länstrafiken

Länstrafikens uppdrag är att inom Jönköpings län och angränsande områden bedriva och utveckla kollektivtrafiken. Uppdraget utgår från Region Jönköping läns vision "För ett bra liv i en attraktiv region" och ett bra liv förutsätter bland annat goda möjligheter att resa i det dagliga livet. Det innebär att vi med ett så bra trafikutbud som möjligt ska erbjuda våra resenärer en prisvärd, enkel och säker resa till sitt arbete, sina studier eller fritidsaktiviteter.

Verksamheten omfattar den allmänna kollektivtrafiken med buss och tåg samt Serviceresor, vilket innefattar närtrafik, färdtjänst och sjukresor.

Året började med en svagt positiv resandeutveckling i den allmänna kollektivtrafiken. Sedan slutet på första tertialet har spridningen av coronapandemin haft stor påverkan på hela verksamheten. Antalet resor i både den allmänna kollektivtrafiken och inom Serviceresor minskade kraftigt från den andra halvan av mars månad. Inom den allmänna trafiken har det varit stora intäktsbortfall på grund av resandeminskning. När påstigning i framdörrarna inte längre var möjlig på grund av pandemin togs beslut om att tillfälligt sänka priset i mobilappen så att det skulle motsvara priset för resor med reskassa. Kostnaderna inom Serviceresor har sjunkit när antalet resor minskat. Inom Serviceresor beslutades att kunder över 70 år ska resa ensamma samt att särskilda fordon ska avsättas för transport av covid19-patienter.

I juni började nya avtal inom regionbusstrafiken att gälla och inom Serviceresor från september. Kampanjer för att marknadsföra nya fordon inom regionbussar har dock skjutits fram på grund av pandemin. Lansering av det nya biljettsystemet var planerad till i början på december, men har flyttats fram då projektet har drabbats av förseningar under året där en del kan hänföras till leveransproblem bland annat kopplat till coronapandemin.

Trafikupphandlingen inom Krösatågen har genomförts men den har blivit överprövad. Arbetet med nya Krösatågsfordon och ny tågdepå med placering i Nässjö pågår.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Ökad andel kollektiva resor samt behovsanpassade serviceresor - för hållbar utveckling

Framgångsfaktorer: Konkurrenskraftiga restider och hög turtäthet

Aktiviteter	Analys
Utreda och genomföra aktiviteter i avsiktsförklaringen med Jönköpings kommun	Pågår i stort sett planenligt. Vissa aktiviteter som berör integration av nya biljetter, är försenade.

Framgångsfaktorer: Prisvärt

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Prisvärdhet	50 %	43 % 	Målet är delvis uppfyllt. Resultatet för prisvärdhet är detsamma som vid förra årsskiftet och är högre än landets genomsnitt.

Aktiviteter	Analys
Marknadsföra periodbiljetter	Lansering av nytt biljettsystem är försenad. I övrigt pågår inga eller få aktiviteter kring marknadsföring av försäljning p g a den pågående Coronapandemin.

Framgångsfaktorer: Nöjda kunder

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Andel nöjda kvinnor och män index NKI - allmän trafik - alla länsbor	55 %	49 % 	Målet är delvis uppfyllt. Resultatet har ökat med ett par procentenheter sedan förra årsskiftet, men är fem procentenheter sämre än landets genomsnitt.
Andel nöjda kvinnor och män index NKI - allmän trafik - resenärer	65 %	60 % 	Målet är delvis uppfyllt. Nöjdheten bland resenärer har sjunkit sedan årsskiftet, och är två procentenheter lägre än landet i övrigt.
Andel nöjda kvinnor och män index NKI - serviceresor	85 %	83 % 	Målet är delvis uppfyllt. Resultatet för kundnöjdhet har förbättrats med fyra procentenheter under året och ligger i nivå med landet i övrigt.
Andel tåg som går enligt tidtabell	95 %	96 % 	Målet är uppfyllt. Andelen tåg som når slutdestination enligt tidtabell uppgår till 96% och målet nås men andelen har minskat någon procentenhet under året.

Aktiviteter	Analys
Implementera ny varumärkesplattform	Arbetet pågår och går enligt plan, lansering under 2021. En strategi för digitala kanaler kommer fortsätta utvecklas under 2021.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Aktiviteter	Analys
Ta fram koncept för hur vi kan synas mer ute i verksamheten direkt hos kund	Vi har haft kundevent i bland annat Gislaved i samband med Klimatveckan. Kundvärdar har varit ute på flera orter under hösten. Fler aktiviteter är inplanerade i samband med lanseringen av biljettsystemet.
Intensifiera arbetet med förarcertifiering inom den allmänna kollektivtrafiken.	Förarcertifieringarna pausades till viss del i våras pga Corona, men har startat upp efter sommaren.
Koppla befolkningsregister mot planeringssystem	Daglig uppdatering av folkbokföringsregistret har implementerats till planeringssystemet för Serviceresor inklusive systemet för myndighetsutövning för färdtjänst och riksfärdtjänst.
Digitalisera bokning av serviceresor	Digitalisering för bokning av Serviceresor går sakta framåt och driftstart kommer att ske under våren 2021.
Förstudie Mina Sidor Serviceresor	För att kunderna ska kunna logga in och se bokade resor samt även kunna boka färdtjänstresor måste säker inloggning finnas till tjänsten. Kvartal ett 2021 beräknas tester av "Mina sidor" starta.

Process och produktion

Verksamhetsmätt

Länstrafiken (tusental)	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring antal	Förändring %
Antal resor- buss och tågtrafik	13 147	22 088	-8 941	-40,5%
Andel regelbundna resenärer (% av länets invånare)	20 %	22 %	-2	-10%
Antal serviceresor	508	715	-207	-29%
- Varav färdtjänstresor	405	591	-186	-31,5%
- Varav sjukresor	103	124	-21	-16,9%

Antalet resor i buss- och tågtrafiken minskade med 40,5 procent inklusive skolkortsresor. Resandet inom serviceresor minskade också där färdtjänstresorna minskade mer än sjukresorna.

Strategiska mål: Ändamålsenlig och kostnadseffektiv trafik

Framgångsfaktorer: Trafikutbud med högt resande. Tryggt och säkert

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Antal påstigande/mil	9,2	5,1 ■	Målet är inte uppfyllt. Påstigande per mil har sjunkit kraftigt som en följd av lägre antal resenärer på grund av coronapandemin och antalet resor som inte registreras samtidigt som trafiken körts som vanligt.
Antal resor	Ökning med 1 %	-39 % ■	Målet är inte uppfyllt. Resandet fortsatte att minska i december och ackumulerat visar statistiken en minskning med 39% jämfört med 2019. Det finns dock brister i statistiken eftersom inte alla resor valideras och därmed inte registreras i statistiken. Enligt statistiken är minskningen störst inom regionbusstrafiken och där beror en stor del på att man inte kan validera resekort när påstigning sker i bakre dörren.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Kundanpassad organisation

Framgångsfaktorer: Ständiga förbättringar

Aktiviteter	Analys
Snabba upp processen kring återkoppling till kund på Kundcenter.	Processen kring återkoppling är implementerad.
Förstudie för autonoma fordon med LogPoint i Jönköping	Inte aktuell just nu - skjuts på framtiden beroende på frågetecken i finansiering och organisation samt att det inte passat tidsmässigt med bla. nytt trafikföretag och nytt avtal i stadstrafiken i Jönköping.

Ekonomi

Strategiska mål: God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag/mål: Arbeta kostnadseffektivt för att uppnå ekonomi i balans

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Ekonomi i balans – TIM nämnden	0 tkr	-19 609 tkr 	Målet är inte uppfyllt. Det ekonomiska resultatet för TIM-nämndens ansvarsområde uppgår totalt till -19,6 miljoner kronor. Länstrafiken redovisar totalt ett underskott på -22,2 miljoner kronor där allmäntrafiken visar ett underskott på -52,8 miljoner kronor på och service resor ett överskott på 23,4 miljoner. Coranapandemin har påverkat både allmäntrafiken och serviceresor. Biljettintäkterna är 2020 113,5 miljoner kronor lägre än budgeterad nivå. Kompensation har skett från staten i form av statsbidrag för tappade biljettintäkter med 42 miljoner kronor. Inom serviceresor förklaras överskottet av lägre antal serviceresor och därmed lägre ersättningar till trafikföretagen. Ett överskott på 2,3 mnkr finns för anslaget för projektmedel som inte utnyttjats under år 2020.

Aktiviteter	Analys
Handlingsplan för ekonomi i balans	I den allmänna trafiken körs alla turer enligt fastställd tidtabell trots resandeminskning för att inte öka trängseln ombord. Hur underskottet på biljettintäkter ska hanteras under 2021 blir en fråga för nämnden under året.

Framgångsfaktorer: Högt resandeunderlag

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Kostnad per resenär - km (serviceresor)	Inte öka mer än index 21,96 kr/km	26,86 kr/km 	Målet är inte uppfyllt. Kostnaden per resenärkm har ökat under året då det är en större andel som reser ensamma och samkörningen har därför minskat. Dessutom finns särskilda fordon för transport av smittade som driver upp kostnad/km.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Skattesubventionsgrad - allmän trafik	60 %	69 % 	Målet är inte uppfyllt. Skattesubventionsgraden ökar kraftigt eftersom biljettintäkterna är lägre och kostnaderna är kvar på samma nivåer eller högre än tidigare. För 2019 var skattesubventionsgraden ca 60 procent. Den blev ca fyra procentenheter lägre i och med statsbidraget för intäktsbortfall.

Folkhälsa och sjukvård

Folkhälsa och sjukvård i Region Jönköpings län bedrivs såväl i egen regi som genom andra vårdgivare. I Jönköpings län finns 40 vårdcentraler, var av 30 vårdcentraler bedrivs av Bra Liv. Sedan 2010 väjer invånarna själva sin vårdcentral. Under 2020 var cirka 26 procent av invånarna listade hos privat vårdgivare och 74 procent var listade hos Bra Liv. Region Jönköpings län har tre sjukhus och den specialiserade vården är uppdelad i tre verksamhetsområden; medicinsk vård, kirurgisk vård samt psykiatri, rehabilitering och diagnostik. Organisationen ger förutsättning för jämlik vård där Region Jönköpings län på bästa sätt kan möta invånarnas behov av specialiserad somatisk och psykiatrisk vård. Hälsa- och sjukvård i länet bedrivs av en stark primärvård, i samspel med tre välfungerande akutsjukhus och 13 kommuner. Folk tandvårdens allmäntandvård är lokaliserad med 26 kliniker i länets samtliga kommuner. Specialisttandvården bedrivs på olika orter i länet med tyngdpunkt i Jönköping.

Hälsa- och sjukvården har under 2020 till allra största delen handlat om coronapandemin. Den första patienten i Sverige med covid-19 skrevs in på sjukhus den 30 januari på infektionskliniken, Länsjukhuset Ryhov. I genomsnitt fick 48 personer per 1000 invånare i Region Jönköpings län covid-19 under 2020.

En regional särskild sjukvårdsledning tillsattes under vecka 10 och var i stabsläge fram till 20 augusti. I slutet av oktober ökade smittspridningen och antal patienter med covid-19 och den regionala särskilda sjukvårdsledningen gick åter upp i stabsläge. Under senhösten blev läget så allvarligt att den regionala särskilda sjukvårdsledningen gick i förstärkningsläge.

För att kommunicera kring pandemiläget har speciella Pandemimöten hållits digitalt varje vecka under våren fram till 10 juni och återupptogs igen den 23 oktober. Under hösten har alla chefer och andra nyckelpersoner kunnat delta och antalet deltagare har legat på runt 350 personer.

Det har visat sig att tillsammansbilden sammanfattar väl vad som behöver inbegripas i arbetet under pandemin.

Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård.

Det förebyggandet arbetet i vardagen har varit avgörande för att kunna minska smittspridningen. Kommunikationsinsatserna har varit omfattande, mot både vården och övriga samhället. Tidigare etablerade kanaler som hemsidan, nyhetsbrev, webbföreläsningar har använts men även nya forum som pandemimöten och F-samverkan. Mediakontakter har varit en viktig kommunikationskanal ut mot invånarna, men även 1177.se och sociala medier.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Stödet till egenvård har varit speciellt viktigt i arbetet vid kronisk sjukdom och där möjligheten att gå över till digitala vårdmöten har varit en lösning som ökat.

Primärvården har varit ett viktigt stöd för kommunerna särskilda boenden. Under perioden april till augusti fanns tre Särskilda infektionsmottagningar primärvård (SIMP), en i varje länsdel, dit alla infektionspatienter hänvisades. I september avvecklades SIMP och alla patienter omhändertogs på vårdcentralerna igen. Vårdcentralerna har också under året tagit ett stort ansvar i provtagningen för covid-19 både av befolkningen och personal.

Under våren minskade inflödet av andra patienter än med covid-19 både till sjukhusen och till vårdcentralerna. Inom primärvården minskade antalet kontakter med 20 procent jämfört med 2019. För att ändå kunna säkerställa en god vård utökades antalet digitala besök. Akutmottagningarna minskade antalet kontakter med ungefär 10 procent.

Ett minskat remissinflöde till den specialiserade vården medförde att antalet som väntade på ett första nybesök vid årsskiftet minskade med 12 procent till 6 724.

Den största påverkan har varit för de som väntar på en operation och då i synnerhet de som inte har varit brådskande eller akuta, där majoriteten ändå har fått sin operation genomförda. Antalet väntande till en operation var 4 568 vid årsskiftet, vilket är en ökning med drygt 1 100.

På samtliga tre sjukhus i länet startades under våren covid-19-avdelningar och speciella kohorter inom intensivvården för att kunna ta hand om covid-19 patienter. Efter en lugnare sensommar och tidig höst tog pandemin fart igen. Omställningen inom IVA vården medförde att operationsverksamheten drastiskt reducerades.

Under första vågen, februari till september skrevs 936 patienter in till slutenvården för sin covid-19. Under resterande del av året under den fortfarande pågående andra vågen skrevs 733 patienter in till slutenvården. Några patienter fick mer än ett slutenvårdstillfälle på grund av denna sjukdom. Under 2020 sjukhusvårdades 1 538 unika patienter för covid-19. Cirka 176 patienter av dessa vårdades på intensivvårdsavdelning under sitt vårdtillfälle. Antalet som avled på sjukhus under 2020 med huvuddiagnos covid-19 var 233 patienter.

Laboratorieverksamheten har under året etablerat egen analys av Covid-19 och tagit ett stort ansvar för att säkerställa provtagningen för covid-19. Tack vare externa leverantörer har tillgängligheten till provsvar varit god. 2020 togs 171 645 covid-19 prover på 115 858 unika individer. 17 513 unika länsbor konstaterades ha smittats av covid-19. Flest smittade per 1000 invånare fanns i Eksjö och Vetlanda, lägst antal fanns i Tranås och Mullsjö.

Vaccineringen för covid-19 påbörjades i mellandagarna.

Hälso- och sjukvårdsbarometern som genomfördes under 2020 visar att Region Jönköpings län har det högsta förtroendet hos befolkningen och att man upplever den bästa tillgängligheten till vården.

Ett stort samarbete har också skett med kommunerna i länet. Både kring pandemin, men även exempelvis kring barn och unga.

En plan för framtidens hälso- och sjukvården är framtagen under året och förflyttningen mot nära vård har fortsatt. Planen tar sikte på 2030 och utgångspunkten är bästa möjliga hälsa till hela befolkningen och en bättre och jämlik vård. Arbetet utgår från frågeställningen ”vad är bäst för Esther”. Vi tar ansvar för vårt eget steg, vi ger feedback till steget före och underlättar för steget efter, och vi gör det tillsammans.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Tillsammans för framtidens hälso- och sjukvård

Framgångsfaktorer: Nära vård

Uppdrag/mål: Trygg och säker vård och omsorg

Aktiviteter	Analys
Trygg och säker in och utskrivning från sjukhuset	Arbetet med att utveckla in- och utskrivningsprocessen har fortsatt under 2020. Arbetet ingår i Strategi grupp äldre som samverkar över hela länet för Trygg och säker vård och omsorg.
Trygg och säker vård och omsorg i hemmet	Beskrivning och överenskommelse tillsammans med länets kommuner om gemensamma arbetssätt är under framtagande. Detta för att underlätta samarbetet i vården runt personer med behov från både Region Jönköpings län och kommunerna. Kontinuerligt utvecklingsarbete pågår för att stärka samverkan mellan vårdcentraler och kommunal hälso- och sjukvård. Coronapandemin har bidragit med ytterligare samverkan gällande digitala kontakter mellan huvudmännen.

Uppdrag/mål: Samarbetsvård - kroniska sjukdomar

Aktiviteter	Analys
Utveckla processen för kroniska sjukdomar	Arbetet fortsätter inom projektet för personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp.
Somatisk hälsa vid psykisk sjukdom	I uppdraget beskrivs samarbete med primärvård, kommun och psykiatrisk specialiserad vård.

Uppdrag/mål: Arbeta med omställning till den nära vården

Aktiviteter	Analys
Ta fram en plan för utveckling av den nära vården	Arbetet med att ta fram planen för att möta framtidens hälso- och sjukvård har färdigställts under hösten. Aktiviteter som genomförts under året: - Framtidsscenario med Nämnden för folkhälsa och sjukvård. - Föredragning av arbetet och dialog längs vägen i olika politiska forum, samt Nämnd för folkhälsa och sjukvård. - En parlamentarisk grupp har processat innehåll, för att ha en gemensam framtidsplan där samtliga partier står bakom och som håller över tid. - Workshop med fokus på strategi 6 – Nämnd för folkhälsa och sjukvård, med förstärkning av parlamentarisk grupp. Resultatet blev det strategiska dokumentet ”Tillsammans möter vi framtidens behov av hälso- och sjukvård”, som Regionfullmäktige i Region Jönköpings län fattade enhälligt beslut om 2020-12-01.
Dietister i den nära vården	Arbetet med att tillgängliggöra dietister i den nära vården undersöks utifrån förutsättningen att det är en förhållandevis liten yrkesgrupp. En utökning av dietister som arbetar i primärvården planeras under 2021.

Uppdrag/mål: Organisera verksamheten så att de mest sjuka invånarnas behov av hälso- och sjukvård tillgodoses.

Aktiviteter	Analys
Erbjuda patientkontrakt	Införandet av patientkontrakt har fortsatt. Fokus har varit på samskapande med invånarna samt stödja verksamheterna i införandet. En naturlig del i införandet av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp samt nära vård. Även i den förstärkta samverkan med kommunen integreras patientkontrakt. Dokumentationsmallar finns nu på plats. Särskild

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Aktiviteter	Analys
	workshop mellan patientorganisationer och politiker har genomförts.
Erbjuda patienter en fast vårdkontakt	Arbete pågår både inom arbetsgrupp Trygg och säker, patientkontraktarbetet och i samband med utskrivning från slutenvård där personer med behov av samordning får fast vårdkontakt.
Läkarstödet i kommunerna	Nuvarande avtal har förlängts ett år. Översyn av avtal för läkarmedverkan i särskilda boendena och den kommunala hemsjukvården genomförs under hösten 2021 för att samordnads med utvecklingen av nära vård i samverkan med länets kommuner. Avtalet kommer att fastställas i REKO.

Uppdrag/mål: Tvärprofessionella närsjukvårdsteam

Aktiviteter	Analys
Arbete med mobila tvärprofessionella närsjukvårdsteam	Arbetet har integrerats med arbetet med Trygg och säker vård och omsorg i hemmet.

Uppdrag/mål: Livsstilsutmaningen

Aktiviteter	Analys
Ta fram en handlingsplan för utveckling kring livsstilsutmaning	<p>Arbetet knyts till planen för framtidens hälso- och sjukvård. Ingående delar är tilläggsuppdrag via vårdval om förebyggande arbete i samverkan med närsamhället, samt etableringen av hälsocenter i Jönköpings län.</p> <p>Tilläggsuppdraget är riktat under tre år till de sju vårdcentraler som har högst CNI och befinner sig i närområden med hälsomässiga utmaningar. Pandemin har haft viss påverkan på arbetet men har också motiverat en satsning kring hälsa för riskgrupper lokalt och över länet.</p> <p>Hälsocenter som spridningsmodell i länet har fått fäste. Utöver Värnamo, är Jönköping, Aneby, Mullsjö och Vetlanda exempel på kommuner som är i uppstartsfas.</p>

Uppdrag/mål: Lärcaféer utvecklas inom ett antal prioriterade diagnoser.

Aktiviteter	Analys
Fortsatt utveckling av lärcaféer	<p>Det finns ledare till lärcafé och självhjälpgrupper inom specialistvården i hela länet. På höglandet finns det även utbildade ledare inom primärvården. Arbetet fortgår för att få lärcafé som en integrerad del av vården.</p> <p>Ett arbete är påbörjat för gemensam administration och grundutbildning för personer med egen erfarenhet såsom levande bibliotek, peer och volontärer.</p>

Strategiska mål: Jämlik hälsa och nöjda patienter/kunder

Framgångsfaktorer: Personcentrerad vård med hög tillgänglighet

Uppdrag/mål: Utveckla den personcentrerade vården

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Kundtillfredsställelse /helhetsintryck - nationell patientenkät	80 %	85,7% 	Målet är uppfyllt. Under 2020 genomfördes endast en nationell patientenkät beroende på den globala coronapandemin, avser akutmottagningar i specialiserad vård. Resultatet avseende helhetsintryck var relativt mycket bättre än vid föregående mätning.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Jag har tillgång till den hälso- och sjukvård jag behöver - Instämmer helt/delvis.	92 %	94 % 	Målet är uppfyllt. Hälso- och sjukvårdsbarometern 2020 visar att 94 procent av befolkningen i vårt län uppfattar att de har tillgång till den hälso- och sjukvård de behöver. Resultatet är högst i landet. I samband med utbrottet av corona har samtliga regioner ett förbättrat utfall under denna fråga. Enligt analys kan delar av förbättringen bero på mer positiv syn på sjukvården i samband med pandemin. Finns därmed risk att nästa mätning får ett lägre utfall.
Andel i befolkningen som har stort/mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet i sitt landsting/region	76 %	78 % 	Målet är uppfyllt. Hälso- och sjukvårdsbarometern 2020 visade att 78 procent av befolkningen i Jönköpings län har stort eller mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet. Resultatet är 2:a högst i landet. I samband med utbrottet av corona har samtliga regioner ett förbättrat utfall under denna fråga. Enligt analys kan delar av förbättringen bero på mer positiv syn på sjukvården i samband med pandemin. Finns därmed risk att nästa mätning får ett lägre utfall.

Aktiviteter	Analys
Fortsätta utveckla den personcentrerade vård och inkludera patientföreningar och brukarråd i arbetet.	I arbetet med planen för framtidens hälso- och sjukvård är den personcentrerade vården central och utgår från patienten/brukarens och närståendes behov och förmåga att hanteras sin sjukdom.

Uppdrag/mål: Existentiell hälsa och andlig vård

Aktiviteter	Analys
Arbeta med WHO:s åtta existentiella dimensioner	Den existentiella dimensionen av hälsa utgör en del av all vård och rymms inom varje enskilt patientmöte. Region Jönköpings län har ett aktivt regionövergripande arbete för att på olika sätt främja den existentiella hälsan. Samtalsgrupper med WHO:s åtta existentiella dimensioner som teoretisk grund erbjuds patienter inom delar av psykiatri, onkologi och primärvården. I nuläget prövas även samtalsgrupper i digital form. Även personal inom hälso- och sjukvård erbjuds samtalsgrupper på länets tre sjukhus. Tanken är att egen bearbetning av de existentiella frågorna ska göra personalen bättre rustade att möta patientens behov. Naturstigarna på sjukhusen har nyligen kompletterats med en möjlighet att via en QR-kod ta del av existentiella frågor och övningar, den så kallade Tankegången.

Uppdrag/mål: Arbeta aktivt med etik och bemötande

Aktiviteter	Analys
Höja den etiska kompetensen hos medarbetare och förtroendevalda	Under hösten genomförde den årliga "Etikskolan". Etikrådet medverkade också i utbildningsprogram för AT- och ST-läkare och på utvecklingsdagar för enskilda arbetsplatser. De lunchsamlingar som normalt genomförs för all personal har under hösten ställts in på grund av pandemin. Arrangemang har emellertid genomförts utomhus för medarbetare på länets tre sjukhus.
Främja samtal och etisk reflektion i planering, beslut och daglig verksamhet	Etikrådets strävar på olika sätt efter att uppmärksamma samtal kring etik och prioriteringar samt etisk reflektion. Det sker inom det centrala etikrådet och via SKR:s nationella etiknätverk men också på enskilda arbetsplatser via chefer och etikombud. Nya etikombud utbildas årligen och möts i återkommande nätverksträffar för erfarenhetsutbyte och

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Aktiviteter	Analys
	fortbildning. Ett omfattande arbete har gjorts inom områdena andlig vård och existentiell hälsa som utgör ett profilområde för etikrådet vid sidan om grunduppdraget.
Ge vägledning och stöd kring etik och förhållningssätt	Etikrådet ger löpande råd och vägledning till verksamheter och enskilda medarbetare i medicinsk-etiska frågor och när det gäller bemötandeaspekter i vården. Under hösten har de mycket uppmärksammat riktlinjerna om "Bemötande av patienter med förolämpande, hotfullt eller diskriminerande beteende" uppdaterats och kompletterats med en rutin som ger stöd för handling i akuta situationer och i det förebyggande arbetet.

Uppdrag/mål: Förbättra tillgängligheten

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Medicinsk bedömning i primärvården inom tre dagar.	90 %	84 % 	Målet är delvis uppfyllt. Resultatet har under året legat ganska stabilt men endast fyra vårdcentraler når målet i december. Coronapandemin har krävt resurser vilket medför att tillgängligheten inte förbättras trots minskande kontakter.
Faktisk väntetid till första besök inom 60 dagar i specialiserad vård nationell rapportering.	80 %	82 % 	Målet är uppfyllt. Målet för tillgänglighet till första besök har som helhet nåtts under hela 2020, finns dock en variation mellan olika verksamheter. Antalet remisser från vårdcentralerna har minskat vilket medfört att antalet väntande till första besök är färre än under 2019. Det genomfördes ungefär 8 procent färre besök 2020 jämfört med 2019.
Faktisk väntetid till operation/ åtgärd inom specialiserad vård	80 %	79 % 	Målet är delvis uppfyllt. Det har varit en stor påverkan av pågående coronapandemi på planerade operationer. Det genomfördes 19 procent färre operationer 2020 jämfört med 2019. Antalet väntande har ökat med 38 procent i slutet av 2020 jämfört med samma datum 2019. Trots detta är måluppfyllelsen relativt god. Detta beror på att canceroperationer och operationer med hög prioritet har genomförts och då i hög omfattning inom 60 dagar.
Genomförda återbesök inom medicinskt måldatum	90 %	80 % 	Målet är inte uppfyllt. Resultatet för Region Jönköpings län som helhet har legat på omkring 80 procent sedan 2018. Det finns en variation mellan olika enheter. En genomgång av samtliga väntelistor har planerats, för att arbeta med de verksamheter som inte når målet.
Tid till ambulans - andel prio 1 larm inom 20 minuter	80 %	70 % 	Målet är delvis uppfyllt. Tillgängligheten till ambulans på akuta uppdrag, det vill säga prioritet 1-larm inom 20 minuter, är lägre jämfört med föregående år. Sett över hela 2020 är det en minskning med ett par procentenheter och en klar försämring under årets sista månader. Ambulanssjukvården har på grund av coronapandemin haft personal utlånad till annan klinik under ett antal månader vilket fått konsekvensen att tre dagambulanser har varit ur tjänst. Detta har påverkat tillgängligheten negativt.

Aktiviteter	Analys
Uppföljning och åtgärder för att förbättra tillgänglighet utifrån ny kömiljard	Större delen av 2020 har präglats av den pågående coronapandemin. Redan under våren erhöll samtliga regioner sin andel av kömiljarden 2020. I nuläget är det svårt att beskriva vidtagna åtgärder under 2020 eftersom tillgängligheten försämras när vårdplatser omfördelas till covid-19 vård.

Uppdrag/mål: Arbete inom barn- och ungdomspsykiatri

Inom BUP pågår ett intensivt arbete för att hantera den kraftigt ökande efterfrågan på neuropsykiatriska utredningar. Efterfrågan har femdubblats på några år.

”En väg in – barn och unga psykisk hälsa” är ett samarbete med barn- och ungdomshälsan, för att redan vid första kontakt ha en gemensam och standardiserad bedömning av behoven och triagera till rätt nivå. Enheten hanterar inkommande frågor både per telefon och remisser.

Den kraftigt ökade efterfrågan på neuropsykiatriska utredningar är oroande för specialistvården, då den tränger undan resurserna för unga med mer allvarliga psykiatriska sjukdomar. För närvarande köps stora volymer utredningar av externa leverantörer för att förbättra tillgängligheten, samtidigt som kliniken bygger upp en förstärkt egen utredningskapacitet.

Uppdrag/mål: Anpassa öppettider utifrån patientens behov

Aktiviteter	Analys
Stöd för flexibla öppettider på vårdcentralerna	Region Jönköpings län ersätter vårdcentralerna för utökade öppettider utöver 9 timmar per dag 08:00–17:00 vardagar. Vårdenheten ska under den utökade öppettiden erbjuda läkarbesök och vara tillgänglig för telefonrådgivning. Tio vårdcentraler erbjuder utökade öppettider.

Uppdrag/mål: Sveriges bästa digitala vård

Aktiviteter	Analys
Fortsatt utveckling och implementering av e-hälsa som skapar värde för invånare och på ett kostnadseffektivt sätt leder till kvalitetsförbättringar inom vården.	<p>Visiba care och e-besök har gått bra och nu kan i princip alla vårdverksamheter i länet genomföra videomöten. Stort arbete kvarstår under 2021 med att bredda användningen till fler medarbetare och säkerställa arbetssätten.</p> <p>Användningen av Journalen via nätet har ökat under året på grund av provsvaren för covid-19. Arbete pågår med att ytterligare utöka antalet informationsmängder i Journalen via nätet och Nationella patientöversikten.</p> <p>Under coronapandemin har 1177.se till stor del används för spridning av information.</p> <p>Journalssystemet Cosmic har under året uppgraderats vid tre tillfällen. Under hösten infördes beställning och svarsmodulen i Cosmic. Andra exempel på utveckling är Cosmics mobila lösning (NOVA) som är testad i pilot på tre ställen. Breddinförande planeras under 2021.</p>

Framgångsfaktorer: Jämlig psykiatrisk vård

Uppdrag/mål: Arbeta för att uppnå en jämlig psykiatrisk vård i länet

Aktiviteter	Analys
Enhet för omhändertagande av berusade personer etableras (Tillnyktringsenhet TNE)	Tillnyktringsenheten öppnade i oktober, men tvingades stänga i slutet av november på grund av pandemin och behov av att samla mesta möjliga resurser inom covid-19-vården. Stängningen är i nuläget planerad till och med februari 2021, men med stor sannolikhet till förlängning för att klara bemanning inom andra verksamheter.
Integrerad beroendemottagning utreds i samverkan med kommunerna	Arbetet med uppdragsbeskrivning har inte kommit igång under året på grund av att man avvaktat etablering av TNE. Fokus i beroendevården har under året varit att uppdatera och revidera samverkansöverenskommelse och insatstrappa. Det utgör också ett viktigt underlag för planering av integrerad mottagning. Socialutskottet har lagt förslag om utredning av huvudmannaskapet för vårdansvar för personer med psykisk ohälsa och beroendesjukdom.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Framgångsfaktorer: Jämlik hälsa och vård

Uppdrag/mål: Arbeta för jämlik hälsa att vården erbjuds och fördelas på lika villkor

Aktiviteter	Analys
Utbildning och diplomering i hbtq-frågor	Utbildningar och diplomeringar har påverkats av pandemin, men har kunnat fortgå i begränsad omfattning. Årets Qom-ut-vecka genomfördes som ett digitalt evenemang och Region Jönköpings del var en av de sammanhållande aktörerna.
Arbeta för att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning	Vid förändringar av verksamheten ska tillgängligheten beaktas och säkerställas för att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön, transporter, information och kommunikation, samt IT- system. Även service och utbud av tjänster som erbjuds allmänhet ska vara tillgängligt.

Uppdrag/mål: Arbeta med asyl och flyktingfrågor

Aktiviteter	Analys
Hälsoundersökningar	Hälsoundersökningarna för nyanlända har genomförts.
Anpassad kommunikation kring hälsa och svensk sjukvård	Region Jönköpings läns hälsokommunikatörer har arbetat intensivt med att kommunicera nationella rekommendationer angående pandemin, gäller särskilt i bostadsområden med hög andel nyanlända. Filmer har spelats in på 1177 som har fått nationell uppmärksamhet. Hälsokolor fortsätter enligt tidigare rutiner.
Fortsatt samverkan och samarbete tillsammans med kommuner	Utvecklingsarbete inom "Bästa plats att växa upp, leva och bo" sker på uppdrag av Strategigrupp barn. Hälsocenter sprids till länets kommuner och vårdcentraler. Inom äldreområdet är fokus på psykisk hälsa och samverkan med samhällsaktörer genom gruppverksamheter. Nätverksträffar och andra aktiviteter har fått anpassas digitalt pga rådande omständigheter.

Framgångsfaktorer: Bästa plats att växa upp och åldras på

Uppdrag/mål: Barn och ungdomars hälsa

Aktiviteter	Analys
Metodstöd för ungas psykiska hälsa.	Ett flertal aktiviteter och riktade insatser har genomförts för barn och unga. Exempelvis DISA (Din Inre Styrka Aktiveras), Dansa utan krav, Folkhälsoenkät Ung+kultur och Folkhälsenkät Ung+idrott. Med hjälp och inspiration av metodstöden från pilotprojekten är förhoppningar att skolor och klasser kommer igång i liknande arbeten under hösten 2021. Vissa aktiviteter har ställts in och man har minskat antalet i grupper på grund av pandemin.

Uppdrag/mål: Arbeta för en jämlik barnhälsovård

Aktiviteter	Analys
Alla barn ska genomgå det nationella barnhälsovårdsprogrammet	Barnhälsovården arbetar för att följa det nationella barnhälsovårdsprogrammet enligt vägledning från Socialstyrelsen. Arbeta med riktade insatser för barn och familjer i behov av stöd fortgår. Barnhälsovården är väl i fas med besök och har ingen uppskjuten vård med anledning av coronapandemin.

Uppdrag/mål: Familjecentraler

Aktiviteter	Analys
Utveckla familjecentraler i länet	<p>Planering för nya lokaler för familjecentral i Nässjö, Råslätt och Norrahammar fortgår. Planering för familjecentral i Gnosjö har försenats. Planering för familjecentral i Mullsjö har återupptagits i samverkan med kommunen.</p> <p>Familjecentralsamordnare arbetar på uppdrag av strategigrupp barn och unga. Under året har samordnare presenterat en länsgemensam överenskommelse för familjecentralssamverkan samt bjudit in till samordnarträffar och utbildningssatsningen <i>En förälder blir till</i>, där flera familjecentraler deltagit.</p>

Uppdrag/mål: Ungdomsmottagningar

Aktiviteter	Analys
Öka tillgängligheten genom att fortsätta att utveckla den digitala ungdomsmottagningen.	<p>Under 2020 har aktiviteter kring ungdomsmottagningar fortsatt. Antalet besök till personal som arbetar med psykosociala frågor har under året ökat med sju procent. Videobesök har tredubblats och förstärkning har kunnat rekryteras under året som gått. 92 procent av ungdomarna som besökte personal som arbetar med psykosociala frågor upplevde att de fått rätt stöd för att kunna förbättra sitt mående. Under hösten har alla barnmorskor utbildat sig i OnLine för att öka tillgängligheten ytterligare till den digitala ungdomsmottagningen.</p>

Uppdrag/mål: Främja barn och ungdomars hälsa och förebygga psykisk ohälsa

Aktiviteter	Analys
Fortsätta arbetet med Barnskyddsteamet	<p>Ett regionalt nätverk där barnskyddsteamet i Region Skåne, Region Östergötlands och Region Jönköpings län samverkar har startat upp under 2020. Nationella nätverksträffar för barnskyddsteamet har genomförts digitalt. Barnskyddsteamet stöttar verksamheterna kring orosanmälningar samt då verksamheterna behöver stöd kring arbetet med barn som far illa eller riskerar att fara illa. Vissa frågor under året har rört barn till föräldrar med Covid-19. Antalet orosanmälningar till socialtjänsten ökar varje år. Under 2017 gjordes 332 orosanmälningar och 2020 709 orosanmälningar till socialtjänsten.</p>

Uppdrag/mål: Äldres psykiska hälsa

Aktiviteter	Analys
Ta fram en plan för arbetet med att förbättra äldres psykiska hälsa	<p>Arbete med framtagandet av planen pågår. Ingående delar berör integrering av äldres hälsa i etableringen av hälsocenter i Jönköpings län, samverkan med civil- och pensionärsrörelsen, samt digital inkludering och insatser för minskad ensamhet. En länssamordnare för äldres hälsa är rekryterad till Folkhälsa och sjukvård, med start i januari 2021, och kommer hålla samman arbetet med plan och insatser.</p>

Strategiska mål: Bra munhälsa, God tandvård

Framgångsfaktorer: Integrera och utveckla det förebyggande arbetet för att nå hälsoeffekter hos befolkningen

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Andel kariesfria 19-åringar	45 %	45 % 	Målet är uppfyllt. 45 procent av länets 19 åringar är kariesfria (kvinnor 45%, män 44%). Det är en förbättring jämfört med 2019 (44% totalt) och 2018 (41%). Det skiljer fortfarande mycket mellan de olika klinikernas resultat och munhälsan är betydligt sämre i utsatta områden. Fortsatt utökade satsningar från tidig ålder krävs framför allt i utsatta områden för att bibehålla den goda tandhälsan i länet.

Framgångsfaktorer: God tillgänglighet och bra bemötande

Uppdrag/mål: Arbeta med tillgänglighet till tandvård

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Täckningsgrad för den uppsökande verksamheten (munhälsobedömningar)	90 %	45% 	Målet är inte uppfyllt. Under 2020 har pandemin drabbat även tandvården. Tandvården har, under långa perioder, inte kunnat besöka patienter i eget boende/särskilt boende och man har blivit rekommenderad att endast behandla patienter över 70 år vid de tillfällen där tandvård inte kan anstå. Detta innebär att resultatet på den uppsökande verksamheten och utförd nödvändig tandvård av förklarliga skäl är avvikande. Av de som önskat få munhälsobedömning utförd (3 694) har 45 procent fått det (1 648).
Andel berättigade till nödvändig tandvård som fått den utförd	58 %	47 % 	Målet är delvis uppfyllt. Tandvården har, under långa perioder 2020, inte kunnat besöka patienter i eget boende/särskilt boende och man har blivit rekommenderad att endast behandla patienter över 70 år vid de tillfällen där tandvård inte kan anstå. Detta innebär att resultatet på den uppsökande verksamheten och utförd nödvändig tandvård av förklarliga skäl är avvikande. Antal berättigade till nödvändig tandvård är 6 584 varav 47 procent har fått det.
Specialisttandvården: Antal remisspatienter som väntat mer än 60 dagar	0	2 373 	Målet är inte uppfyllt. I december 2020 var det 2 373 remisspatienter som väntat mer än 60 dagar. I december 2019 var motsvarande antal 2 293 remisser. Trots coronapandemin har antalet remisspatienter legat på en mer eller mindre oförändrad nivå inom specialisttandvården. Ett antal av de patienter som väntar mer än 60 dagar gör det av odontologiska skäl - det som i vården kallas "medicinskt orsakat väntan".
Allmäntandvård: Andel revisionspatienter i tid till undersökning och behandling, Folktandvården	90 %	84 % 	Målet är delvis uppfyllt. Tillgängligheten inom länet där tillgången på personal är acceptabel, främst i länets norra och södra delar, har förbättrats avsevärt. Flera kliniker tog fram till 15 mars emot patienter som stod på kölista och de flesta kliniker hade möjlighet att flytta resurser till delar av länet där behovet varit akut, framför allt i Tranås- och Vetlandaområdet. Efter pandemins utbrott finns mycket begränsade möjligheter att som ny patient komma till Folktandvården annat än för akuta besvär.

Strategiska mål: Sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Jämlik hälsa, jämlik verksamhet och mångfald

Uppdrag/mål: Arbete med mänskliga rättigheter och diskrimineringsgrunderna för en jämlik hälsa och jämlik verksamhet

Aktiviteter	Analys
Ett tydligt jämställdhetsperspektiv i samtliga verksamheter	Jämställdhetsarbete pågår utifrån programmet för Hållbar utveckling. I arbetet med det nya hållbarhetsprogrammet har området social hållbarhet/vi är till för alla fått ett stort fokus och här har under hösten delmål och aktiviteter/handlingsplan tagits fram för 2021 och framåt. Det nya hållbarhetsprogrammet antogs av regionfullmäktige i december 2020. I budget 2020 finns ett uppdrag att ta fram en jämställdhetspolicy, detta arbete är framskjutet med anledning av coronapandemin och är framflyttat som en aktivitet 2021.
Möjligheten att ta del av regionfullmäktiges sammanträden ska utvecklas, ett exempel är att under 2020 införa teckenspråks- och skrivtolkning	Utveckling pågår av att kunna ta del av regionfullmäktiges sammanträden. Under våren 2021 kommer som steg 1 skrivtolkning att införas. Skrivtolkning innebär att sammanträdet i realtid kommer att textas och att denna textning sedan blir permanent om man vill se sammanträdet i efterhand. I steg 2 införs teckenspråkstolkning om detta behövs som ett komplement till steg 1.

Uppdrag/mål: Fortsatt arbete med Barnkonventionen

Aktiviteter	Analys
Revidering av handlingsplanen	Styrgruppen för barnkonventionen, som godkänner handlingsplanen, har utökats med personer från Kultur och utveckling och Smålands musik och teater. Barnrättskonferensen <i>Barnet som rättighetsbärare. Vad innebär det i praktiken?</i> har genomförts. Utbildning för nya barnrättsombud har genomförts samt även två nätverksträffar. Användandet av familjeformuläret har ökat liksom orosanmälningar för barn som far illa.
Webb-utbildning om barnkonventionen	Spridning av webb-utbildningen pågår i olika kanaler, främst genom barnrättsombuden.

Process och produktion

Strategiska mål: Bra folkhälsoarbete

Framgångsfaktorer: Effektiva och ändamålsenliga processer

Uppdrag/mål: Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande

Aktiviteter	Analys
Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande	Ett stort antal aktiviteter och initiativ pågår där några har påverkats av coronapandemin och några har kunnat kompletteras med digitalt stöd - exempelvis personlig rådgivning via tobaksavvänjare, kvalificerade matrådgivare och Fysisk aktivitet på recept (FaR)-samordnare. Rutiner och arbetssätt för rök- och alkoholstopp inför operation har införts och samverkan har skett inom sydöstra sjukvårdsregionen. En ny överenskommelse för "Idrott och folkhälsa" är under framtagande. Inom området kultur för hälsa har aktiviteterna påverkats märkbart. Flera aktiviteter är inställda eller genomförts digitalt. Gällande området sexuell och reproduktiv hälsa har en nationell strategi för SRHR presenterats, vilket blir en av utgångspunkterna för länets arbete.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Aktiviteter	Analys
Handlingsplan för jämlik hälsa.	Revideringen av handlingsplanen har skjutits fram till 2021 med anledning av pågående pandemi. Aktiviteterna i gällande plan har kunnat genomföras till stor del, men delar har påverkats av pandemin.
Utvärdering av hälsosamtal och fortsatt arbete	Utvecklingsarbete utifrån bland annat den pågående utvärderingen har påbörjats och har från och med hösten blivit en tydligare del i Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård. Kopplingen till arbetet med hälsocenter utgör en positiv kraft även för hälsosamtalen.

Uppdrag/mål: Bidrag inom folkhälsoområdet

Aktiviteter	Analys
Uppföljningsbesök till föreningar genomförs	Uppföljningsbesök har kunnat genomföras, digitalt i de flesta fall.
Fördelning av bidrag inom folkhälsoarbetet	Bidragfördelningen är genomförd och beslutad. Ett flertal av föreningarna har haft utmaningar att genomföra aktiviteter på grund av coronapandemin.

Uppdrag/mål: Hälsa för livet

Aktiviteter	Analys
Meny till invånare	Arbetet med meny till invånare är en del av uppdraget i <i>Hälsa för livet</i> där såväl digitala som fysiska stöd för invånarnas hälsa testas och sprids i länet. Delar av arbetet har högaktualiserats i samband med coronapandemin exempelvis har efterfrågan på stöd att sluta röka ökat och <i>tobakshjälpen</i> har fått spridning. Motsvarande meny etableras inom området mat. Stöd- och behandlingsplattformen används som ett digitalt alternativ för behandling av ohälsosamma levnadsvanor. Etableringen av Hälsocenter i länet har påbörjats. En majoritet av länets kommuner är igång med förberedelser för uppstart. Hälsocoach-online prövas på hälsocentret i Värnamo med målet att komplettera de fysiska besöken.
Utveckling och spridning av fler mötesplatser och hälsocaféer likt hjärtats hus i länet	Mötesplatsen Hjärtas hus har startats upp även i Tranås, vilket innebär att Hjärtas hus finns på fyra platser i länet - Jönköping, Värnamo, Eksjö och Tranås. Det finns nu ledare till lärcafé och självhjälpsgrupper i hela länet. Planering har påbörjats för gemensam administration och grundutbildning för personer med egen erfarenhet såsom levande bibliotek, peer och volontärer.

Uppdrag/mål: Jämlik rehabilitering

Aktiviteter	Analys
Fortsatt arbete med att utveckla jämlik rehabilitering utifrån patientens behov, tillsammans med kommun, primärvård och specialistvård	Utvecklingen av rehabkedjan bedrivs i samarbete mellan primärvård, kommun och specialiserad vård. Samordningsgrupp rehabilitering är en arbetsgrupp under REKO. I samarbetet har det varit fokus på arbete med rehabiliteringsplan och digital artrosskola. Arbetet har skett med patientmedverkan och involvering av alla vårdnivåers rehabpersonal från början dvs hela rehabkedjan. Under coronapandemin har gruppen arbetat med att utveckla rehabiliteringen för covid-19 patienter på alla vårdnivåer inklusive den kommunala hälso- och sjukvården. Gruppen har även varit delaktig i att ta fram en uppföljning för personer som vårdats för covid-19 inom slutenvården.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Uppdrag/mål: Arbeta för att minska sjukskrivningarna inom olika områden

Aktiviteter	Analys
Optimera sjukskrivningarna inom området psykisk ohälsa	Vårdcentraler inom Region Jönköpings län deltar i ett förbättringsarbete gällande sjukskrivningar inom främst psykisk ohälsa och ospecifik smärta. Det övergripande syftet med förbättringsarbetet är att förenkla och optimera sjukskrivningsprocessen för såväl patienter som vårdcentraler samt frigöra tid för andra patientgrupper. Förbättringsarbetet har resulterat i att man tagit fram enhetliga rutiner för sjukskrivningsprocessen. Rutinerna kommer att spridas till alla länets vårdcentraler.
Optimera sjukskrivningar för de med problem med rörelseapparaten	Vårdcentraler inom Region Jönköpings län deltar i ett förbättringsarbete gällande sjukskrivningar inom främst psykisk ohälsa och ospecifik smärta. Samma arbete som ovan gäller även här.

Uppdrag/mål: Samordningsförbunden

Aktiviteter	Analys
Översyn samordningsförbund	En översyn har genomförts utifrån uppdraget att belysa fördelar, nackdelar och konsekvenser utifrån tre huvudalternativ: Alternativ 1: Organisation och arbetsformer är kvar som idag. Alternativ 2: Samordnad administration för de tre samordningsförbunden. Alternativ 3: Sammanslagning till ett länsförbund. Rapporten redovisades på Kommunalt forum den 12 juni. Under hösten har samtal fortsatt med utgångspunkt i rapporten hos alla medlemsorganisationer. Några beslut är inte fattade under 2020.

Uppdrag/mål: Strategi för hälsa

Aktiviteter	Analys
Gemensam handlingsplan för hälsa	Nätverksträffar inom "Bästa plats att växa upp, leva och bo" med ingående förbättringsteam från länets kommuner har träffats regelbundet. Förbättringsarbete har kunnat genomföras inom områden som rör mental hälsa, fysisk aktivitet. Pandemin har påverkat formerna för nätverksträffar som nu sker digitalt.

Uppdrag/mål: Samordning av det suicidpreventiva arbetet

Aktiviteter	Analys
Arbeta med samordning av suicidprevention	En uppdragsbeskrivning för perioden 2020-2023 är framtagen och förankrad i REKO. En samordningsgrupp håller samman arbetet tillsammans med den regionala samordnaren för uppdraget som finns på Folkhälsa. Under suicidpreventiva veckan genomfördes utåtriktade aktiviteter för att uppmärksamma att det är män som är överrepresenterade. Kampanjen Bryt isen består av profiler från länet som berättar om vikten att ställa frågor till sina nära. Regionen har blivit beviljade medel av Folkhälsomyndigheten för utvecklingsarbete med fokus på antistigma, psykisk hälsa och suicid. Satsningen sker i samverkan med Hälsohögskolan/Center for co-production och innehåller delar som rör FUNK (hälsan hos högstadies- och gymnasieelever), Recovery College och Peer Support, lokala samordnare för suicid i länets kommuner samt hälsoguiden i Jönköpings kommun.

Strategiska mål: Säker hälso- och sjukvård, och tandvård

Framgångsfaktorer: Effektiva och ändamålsenliga processer

Uppdrag/mål: Säker vård alla gånger

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Vårdprevention	90 %	86 % 	Målet är delvis uppfyllt. Andel patienter som fått åtgärd utförd har ökat något under året, förebyggande insatser har varit särskilt viktiga för de mest utsatta patienterna. De systematiska utbildningar som tidigare genomförts till alla nyanställda sjuksköterskor samt de återkommande utbildningarna för undersköterskor har under coronapandemin pausats. Planering finns för att återuppta dessa så fort läget tillåter det.

Aktiviteter	Analys
Säker vård alla gånger	Under hösten har arbetet kunnat pågå på ett rimligt sätt i förhållande till pandemins påverkan. Delvis nya arbetssätt har utvecklats. Men på det hela taget har en del av det systematiska i ledning och styrning av patientsäkerhetsarbetet inte kunnat upprätthållas under pandemin.
Genomföra patientsäkerhetsberättelser.	Patientsäkerhetsberättelsen för föregående år är klar, diarieförd och förankrad i organisationen.
Genomför patientsäkerhetsronder	Inplanerade patientsäkerhetsronder kunde inte genomföras fullt ut som planerat då verksamheterna hade fokus på coronapandemin. Ett nytt koncept med patientsäkerhet i realtid (PiR) för covid-19 enheter har testats med bra resultat
Patientsäkerhetsdialoger	Patientsäkerhetsdialoger och uppföljning av patientsäkerhetsarbetet har skett med fokus på att stödja patientsäkerhetsarbetet under de speciella förutsättningar som varit i den omställda sjukvården. Dialog har genomförts i samband med verksamhetsuppföljningar utifrån frågorna; vad går bra, vad behöver ni arbeta mer med och vilket stöd behöver ni.

Uppdrag/mål: Arbeta med strategiska fokusområden för patientsäkerheten

Aktiviteter	Analys
Utveckla arbetssätt och uppföljning av strategiska fokusområden	Under coronapandemin har mycket arbete fått läggas på att stödja arbetet med patientsäkerhet i verksamheterna i vårdens omställning. Arbetet med nationella handlingsplanen för patientsäkerhet och patientsäkerhet i det nationella systemet för kunskapsstyrning har pågått men med något reducerad fart.

Strategiska mål: Kunskapsbaserad och ändamålsenlig vård

Framgångsfaktorer: Effektiva och ändamålsenliga processer

Uppdrag/mål: Kunskapsstyrning

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Indikatorer i öppna jämförelser	60 %	71,7 % 	Målet är uppfyllt. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har sammanställt sin jämförelse i Hälso- och sjukvårdsrapporten (tidigare Öppna jämförelser). Region Jönköpings län har vid jämförelse mot övriga regioner goda resultat inom de flesta områden och vid en sammanräkning av resultaten på samtliga indikatorer i en form av ranking är Region Jönköpings län på första plats. Vid sammanställning

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			<p>av de mått som berör kliniska resultat och patientnöjdhet är det förbättrat utfall på 33 av 46 mått (71%). Om man tar med personal och ekonomimått är det förbättrat utfall på 45 av 65 mått (69%).</p> <p>Exempel på mått med goda resultat och förbättring är följsamhet till grundläggande hygienrutiner och klädregler, överlevnad vid cancersjukdom och omdömet från invånarna kring hur nöjda de är med den vård som de erhållit (flera olika mått). Framförallt positivt är resultatet på tillgång till den hälso- och sjukvård man behöver där 92 % av respondenterna var mycket nöjda eller nöjda, vilket är med marginal bäst utfall av samtliga regioner.</p> <p>Ett viktigt område där ytterligare förbättringsinsatser krävs är arbetet kring trycksår där båda mätområdena visar på en försämring vid jämförelse mot 2019</p>

Aktiviteter	Analys
Utveckla kunskapsstyrning utifrån nationell och sjukvårdsregional modell	<p>Arbetet pågår med att organisera Läns gemensamma programområden (LPO) utifrån regionernas överenskommelse att samverka i Nationellt system för kunskapsstyrning. Syftet är att förbättra verksamheternas möjligheter att systematiskt utveckla och säkerställa god och jämlik vård för alla länsinvånare. Programområdena har ansvar för att följa, utvärdera, åtgärda och rapportera resultat i hela vårdkedjan. Utgångspunkterna i uppdraget till programområden och samverkansgrupper är God vård, Nära vård, Processorientering samt Tillitsbaserad ledning och styrning.</p> <p>Programområdena är en vidareutveckling av en mångårig och framgångsrik samverkan i medicinska programgrupper och processgrupper, arbetet med Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta samt införandet av standardiserade vårdförlopp inom cancervården.</p> <p>Region Jönköpings läns gemensamma programområden ska stödja mikronivån och säkerställa kommunikationen med sjukvårdsregional och nationell nivå. Programområdena har som del i sitt uppdrag att säkerställer Region Jönköpings läns representation i sjukvårdsregionala och nationella programområden, samverkansgrupper och arbetsgrupper.</p>
Följer den nationella utveckling och genomför lokala anpassningar vid behov	<p>Bevakar nationell utveckling av kunskapsstöd för en hel vårdkedja. Faktadokument revideras utifrån nya vårdförlopp. Dialog om pilotområden att flytta från Fakta till Nationellt kliniskt kunskapsstöd men ingen tidplan. Dialog om paketering av kunskapsstöd för cancersjukdomar, psykisk hälsa och kroniska sjukdomar på Folkhälsa och sjukvårdswebben.</p>
Praktisk användning av nationella kvalitetsregister.	<p>Arbete sker kontinuerligt med implementering av kvalitetsregister, främst i det regionala och lokala kunskapsstyrningsarbetet.</p>

Uppdrag/mål: Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp

Aktiviteter	Analys
Påbörja arbetet med personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp	<p>Arbetet pågår enligt införandemodellen för de tre nu aktuella vårdförloppen - Reumatoid artrit, Stroke och TIA samt Höftledsartros.</p> <p>Arbetet med Läns gemensam rutin för respektive vårdförlopp följer planen och är inom kort färdigt. Publicering kommer att ske samlat på Folkhälsa och sjukvårdswebben under Vårdstöd.</p> <p>Utbildningar och skarp drift av våra gemensamma nya arbetssätt är planerat under 2021.</p>

Uppdrag/mål: Anpassa verksamheten till nationella riktlinjer

Aktiviteter	Analys
Riktlinjerna för rörelseorganens sjukdomar	Implementering av riktlinjerna för rörelseorganens sjukdomar samt det försäkringsmedicinska beslutsstödet pågår. Slutversionen av målnivåerna publiceras den 20 januari 2021. Det försäkringsmedicinska beslutsstödet innehåller vägledning för sjukskrivningsprocessen för rörelseorganens sjukdomar. Beslutsstödet gäller de inflammatoriska reumatiska sjukdomarna ankyloserande spondylit (axial spondylartrit), höft- och knäartros, psoriasisartrit och reumatoid artrit. Uppdatering av resterande diagnoser inom rörelseorganens sjukdomar påbörjas 2021.

Uppdrag/mål: Palliativ vård - vård i livets slutskede

Arbete pågår med att få följsamhet till rutiner kring palliativ vård. Det finns ansvariga sjuksköterskor och på vissa enheter läkare. Det finns förbättringar att göra men planerna kring samarbete med SSIH och utbildning har inte kunnat starta under året på grund av coronapandemin.

Uppdrag/mål: Våld i nära relationer

Aktiviteter	Analys
Utveckla modellen inom hela länet för att erbjuda behandling av personer som utsätts för våld i nära relationer.	Arbete med utveckling av modell för behandling av personer som utsatts för våld i nära relationer har pågått under året. Behandling av våldsutsatta vuxna har påbörjats. Informationssatsning är genomförd med alla länsdelars kommuner och socialtjänst, samt via digitala kanaler och sociala nätverk. Samtidigt med utveckling av nuvarande modell planeras för att omfatta även våldsutsatta barn i verksamheten under våren 2021.

Uppdrag/mål: Habilitering som ger stöd och behandling till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar

Aktiviteter	Analys
Fortsatt arbete med översyn och plan för habiliteringens verksamhet vad gäller lokaler.	Arbete pågår med att se över lokalerna för habiliteringen i Värnamo. Föreslagna lokaler i ny lokalförsörjningsplan Värnamo bedöms inte möta patienternas behov. Tillfälliga lokaler kan göras tillgängliga, men det behövs en hållbar permanent lösning. Regionfastigheter har påbörjat arbetet med att finna alternativ.

Uppdrag/mål: Funktionsvariation

Aktiviteter	Analys
Samverkan med länets kommuner och föreningsliv inom funktionshinderområdet.	Samverkan med föreningar inom funktionshinderområdet sker på flera olika nivåer. Dialogmöten med politiker hålls 2 ggr/år. Länsrådet för funktionsnedsättningar sammanträder 4 ggr/år. Däremellan sker samverkan i gemensamma aktiviteter som Hälsocafé, brukarråd, projekt etc.
Arbeta med att förbättra tillgängligheten	Anpassning av lokaler utifrån ett funktionsnedsättningsperspektiv görs kontinuerligt. Coronapandemin har påverkat på många sätt och det är viktigt att kunna erbjuda olika sätt för invånare och patienter att få tillgång till information, stöd och miljö. Övriga aspekter är aktuella att fånga genom revideringen av regionens hållbarhetsprogram.

Uppdrag/mål: God läkemedelsanvändning

Aktiviteter	Analys
Regelbundet genomföra läkemedelsdialoger samt arbeta med identifierade förbättringsområden.	Arbetet med läkemedelsdialoger återupptogs under 2020 i den mån det var möjligt med tanke på rådande coronapandemi. Under våren genomfördes 8 dialoger, arbetet har fortsatt under hösten, men i mindre skala. Fokus har legat på läkemedelskostnader och klinikerna upplevs positivt inställda till regelbundna läkemedelsdialoger.
Förstärkning av läkemedelskommittén	Under hösten startade apotekares arbete mot läkemedelskommittén, 20 timmar/vecka. Några ledamöter har avslutat sitt uppdrag i läkemedelskommittén då de bytt arbetsuppgifter/arbetsgivare, efterträdare finns på flera av posterna, dock inte alla.
Arbeta med identifierade förbättringsområden för läkemedel t.ex. för ökad kostnadseffektivitet, ordnat införande eller patientsäker.	Flera åtgärder genomförs såsom läkemedelsdialoger, identifiera budgetbehov och ordnat införande enligt nationella beslut. Läkemedelsdialoger sker via kliniska apotekare och patientsäkerhetsarbete tillsammans med verksamhetsområdena. Arbete med biosimilarer av TNF-hämmare, riktlinjer för preparatval publicerades på Folkhälsa- och sjukvårdswebben i december. Arbetet har avstannat något med anledning av coronapandemin.
Minska olämplig polyfarmaci	Fortsatt arbete med läkemedelsgenomgångar. Nystartat arbete med statistikgenomgång. Utbildning av primärvården och förskrivningsmål inför 2021 är framtaget.

Uppdrag/mål: Smittskydd och vårdhygien

Året 2020 präglades i mycket stor utsträckning av pandemin och i stort sett allt arbete på Region Jönköpings läns enhet för Smittskydd Vårdhygien har riktat sina insatser mot pandemin.

Under våren var det stort fokus på skyddsutrustning, med oklarheter kring såväl korrekt skyddsnivå och som materialtillgång. Mycket stora insatser lades på att få fram och prova ut olika typer av skyddsutrustning. Under året har även mycket tid lagts för att stötta verksamheterna med riktlinjer och rådgivning, både i det vardagliga arbetet och vid utbrott.

Smittskydd har till stora delar fokuserat på rutiner för smittspårning och provtagning. Initialt utförde smittskydd all smittspårning, men i takt med att provtagningsskapaciteten byggdes ut lades ansvaret för den primära smittspårningen på vårdcentralerna. Under hösten byggdes även en central smittspårningsenhet under infektionskliniken för att stödja vårdcentralerna.

Aktiviteter	Analys
Införa vaccination mot humant papillomvirus (HPV) för pojkar.	Vaccination mot HPV för pojkar i årskurs 5 är införd från höstterminen 2020.

Uppdrag/mål: Kris- och katastrofberedskap

Under 2020 har krisberedskapsfunktionen operativt deltagit i pandemihanteringen. För att kunna skapa en nationell lägesbild under pandemin har Socialstyrelsen begärt in regionala lägesbilder utifrån särskilda indikatorer. Där också en bedömning av påverkansgrad på hälso- och sjukvårdens funktionalitet inom Region Jönköpings län anges. Lägesbilderna har rapporterats allt ifrån dagligen till tre gånger i veckan. Processen för att begära stöd med t.ex. utrustning och material som det varit brist på har också hanterats. Nationella samverkanskonferenser med krisberedskapsfokus med Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och regioner, samt Sveriges samtliga regioner har skett flera dagar i veckan.

F-samverkan, som är länets krisberedskapssamverkan och som hålls samman av länsstyrelsen, har haft ett flertal arbetsgrupper igång under året där Region Jönköpings län deltagit, då hälso- och sjukvårdsperspektivet under pandemin varit i fokus.

Inom Region Jönköpings län har krisberedskapsfunktionen varit en del av den regionala särskilda

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

sjukvårdsledningen (RSSL) samt arbetat med vaccinationsplanering som påbörjades under sista delen av året.

Aktiviteter	Analys
Planläggning, utbildning och övningar	Utbildning och övning genomfördes under början av 2020. Mest fokus lades på planering och genomförande av första delarna av totalförsvarsövning 2020 (TFÖ2020). De senare delarna av TFÖ 3 och 4, har ställts in på grund av pandemin.
Risk och sårbarhetsanalyser	Arbetet med riska och sårbarhetsanalyser pågår enligt plan.
Tjänsteman i beredskap	Tjänsteman i beredskap (TiB) har haft något färre larm än 2019. De mest förekommande är vårdplatsbrist och driftstörningar. Betydligt färre larm om trafikolyckor har inkommit. TiB har också deltagit i vissa delar av pandemihanteringen.
Civilt försvar	Flera områden inom det ordinarie planeringsarbete har fått prioriteras ned för att skapa resurser till pandemihanteringen. Dock har de högst prioriterade fortsatt, till exempel säkerhetsskydd och signalskydd som är prioriterade områden i överenskommelsen om krisberedskap och civilt försvar med myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Uppdrag/mål: Idéburen offentligt partnerskap

Aktiviteter	Analys
Ta fram en strategi för arbetet med idéburen offentligt partnerskap	Arbetet har delvis påverkats av coronapandemin.

Uppdrag/mål: Tydliggöra länsklinikernas uppdrag

Aktiviteter	Analys
Nya riktlinjer för länsklinikerna	Arbetet är påbörjat senare än planerat med anledning av coronapandemin och blev inte klart under 2020. Arbetet fortsätter under 2021.

Uppdrag/mål: Akutsjukhusens uppdrag

Aktiviteter	Analys
Tydliggöra akutsjukhusens uppdrag	Arbetet är påbörjat men försenats på grund av coronapandemin. Projektledare tillsattes, men kunde inte slutföra uppdraget under 2020. Arbetet fortsätter under 2021.

Uppdrag/mål: Införa tjänsten SMS livräddare i Region Jönköpings län under 2020

Aktiviteter	Analys
Införa och marknadsföra tjänsten SMS-livräddare	Uppdraget pausade under pandemin men arbetet är nu återupptaget och vi räknar med att ha tjänsten igång under 2021

Framgångsfaktorer: Samverkan med kommunerna

Uppdrag/mål: Samverkan i strategigrupp Barn och unga

Aktiviteter	Analys
Uppföljning av gemensamma aktiviteter och projekt i samverkan	Inom Strategigrupp barn och unga pågår flera aktiviteter. Inom Bästa platsen att växa upp, leva och bo på har fyra team genomfört sex lärandeseminarier, med mål att förbättra barn och ungas hälsa med två procentenheter per år inom psykisk hälsa, fysisk aktivitet och fullföljda studier. Teamen har arbetat med utökade hembesök, SEEK, Tryggevgympa och mammacore, insatser för ungdomar mellan 13-17 år

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Aktiviteter	Analys
	med obesitas och ökat närvaron i skolan genom aktiv kontakt med den elev som är hemma. Arbetet med Allaktivitetshus har startat upp.

Uppdrag/mål: Samverkan i strategigrupp Psykiatri och missbruk

Aktiviteter	Analys
Uppföljning av gemensamma aktiviteter och projekt i samverkan	Tillsammans med länets kommuner i strategigrupp Psykiatri och missbruk drivs flera aktiviteter och projekt, arbetet utgår från statliga satsningar. Exempelvis har en nationell satsning kring suicidprevention startat med lokal samordnare i varje kommun och med mål att skapa handlingsplan/handlingsprogram för suicidprevention. Arbetet stöds av regional samordnare för suicidprevention.

Uppdrag/mål: Samverkan i strategigrupp Äldre

Aktiviteter	Analys
Uppföljning av gemensamma aktiviteter och projekt i samverkan	Strategigrupp Äldre har i samband med coronapandemin intensifierat sitt arbete och haft avstämningsmöten varje vecka. Goda erfarenheter från arbetet tas nu till vara i det fortsatta samarbetet.

Uppdrag/mål: Samverkan i eHälsorådet

Aktiviteter	Analys
Länsövergripande strategi för e-hälsa - Handlingsplan 2020	Arbetet tillsammans med kommunerna har fortsatt. Exempelvis kring hur man främjar införandet av digitaliserad välfärdsteknik för att öka trygghet och självständighet samt avlasta för personalen. Arbetet har under coronapandemin haft fokus på utökad användning av digitala mötesformer vid vårdplanering i samverkan.

Uppdrag/mål: Stärka samverkan och samarbetet med kommunerna kring rehabiliteringsprocessen

Aktiviteter	Analys
Samverkan med kommunerna kring rehabiliteringsprocessen	Samverkan med kommunerna kring rehabiliteringsprocessen sker inom ramen för arbetsgruppen samordningsgrupp rehabilitering under REKO.

Framgångsfaktorer: God cancervård

Uppdrag/mål: Mottagning för uppföljning av sena komplikationer till följd av cancersjukdom hos barn

Aktiviteter	Analys
Utreda möjligheterna för mottagning	Arbetet drivs inom Sydöstra sjukvårdsregionen. Regionala cancercentrum etablerar kompetenscentrum/nätverk för långtidsuppföljning för barncancerpatienter.

Uppdrag/mål: Standardiserade vårdförlopp cancer

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Standardiserade vårdförlopp - andel patienter i SVF	70 %	65 % 	Målet är delvis uppfyllt. Antalet nydiagnostiserade patienter har ökat något i jämförelse med föregående år (2 333 i jämförelse med 2 244). Av dessa har 65 procent genomgått ett standardiserat vårdförlopp vilket är i nivå med föregående år men fortsatt under uppsatt mål om 70 procent. Det finns en variation mellan de olika förloppen, 29 – 85

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			procent där SVF bröstcancer, SVF malignt melanom, SVF livmoderkroppscancer samt SVF tjock och ändtarmscancer är exempel på förlopp där målet nås.
Standardiserade vårdförlopp - andel inom max ledtid	80 %	50 % 	Målet är inte uppfyllt. Totalt sett har fler standardiserade vårdförlopp startats under året i jämförelse med föregående. Av dessa är antal behandlingsstartade patienter i nivå med föregående år (1 857 i jämförelse med 1 839). Andelen patienter som handläggs inom uppsatta ledtidsmål har dock förbättrats och 48 procent jämfört med 39 procent föregående år har behandlingsstartats inom aktuell ledtid. Finns fortsatt en variation mellan de olika förloppen men SVF analcancer, SVF sköldkörtelcancer samt SVF hjärntumör är exempel på vårdförlopp där målet nås.

Aktiviteter	Analys
Fortsatt utveckling och förvaltning av standardiserade vårdförlopp	Standardiserade vårdförlopp (SVF) är en del i det ordinarie arbetssättet. Cancervården fortsätter med processororienterat arbetssätt utifrån patienternas väg i vården.

Uppdrag/mål: Screening av tjocktarmscancer

Aktiviteter	Analys
Samordning och planering av tarmscreening	Planen är att införa tarmscreening i Region Jönköpings län från och med januari 2022. En arbetsgrupp är under bildande för att lösa infrastruktur, lokaler och bemanning för att realisera screeningen.

Uppdrag/mål: Prostatacancertestning

Aktiviteter	Analys
Aktivt delta i Sydöstra sjukvårdsregionens arbete för införande av organiserad prostatacancertestning	En arbetsgrupp är tillsatt för att arbeta med prostatacancertestning. Administrativa åtgärder för testning, som urval och utskick, finns lösningar för. För att kunna starta återstår ett antal frågor där beslut behöver tas under 2021.

Uppdrag/mål: Förebyggande arbete inom cancersjukvården

Aktiviteter	Analys
Cancerpreventionsplan	Arbete pågår inom respektive klinik, samt inom kunskapsstyrningen och ingår i den strategiska planen för cancervården som är framtagen av RCC Sydöst.

Uppdrag/mål: Inrätta ett diagnostiskt centrum för prostatacancer

Projektet byggdes från start med ett tätt samarbete mellan urologkliniken och röntgen vilket är en framgångsfaktor. Resultatet som redovisas 2020 kommer att publiceras framöver. Exempel på viktiga framgångar är att man hittar flera signifikanta cancrar och oförändrat antal icke signifikanta. Fusionssystemet är välfungerade. Det är ett snabbt förlopp med tydligt avslut och uppföljning.

Under 2020 har de patienter hanterats som gått på långa utredningar med högt PSA. De har kunnat avslutas eller behandlats och minskat antal uppföljningar utan diagnos enligt plan. SVF Ledtider har också kortats.

Uppdrag/mål: Cancerrehabilitering

Aktiviteter	Analys
Fortsatt arbete för att utveckla en trygg personcenterad, behovsriktad och resurseffektiv rehabilitering av hög kvalitet.	Det pågår en utveckling för att ta fram en generisk modell för cancersjukdomar samt ta fram underlag för kartläggning av bäckenrehabilitering. Inom processgrupp cancerrehabilitering pågår en kartläggning av rehabförlopp och delprocesser för att skapa en modell för rehabiliteringsförlopp. Det pågår också en implementering av Min vårdplan cancer, hälsoskattning och rehabiliteringsplan.

Framgångsfaktorer: God tandvård

Uppdrag/mål: Allmäntandvård barn och unga

Målet är att alla verksamheter ska följa riktlinjerna för "Rationell barntandvård". Journalgranskning utfördes under hösten 2019 där det framkom att behandlare i stor omfattning följer innehållet. Under 2020 har inga journalgranskningar gjorts.

Uppdrag/mål: Tandvård för personer med särskilda behov

Under 2020 har pandemin drabbat även tandvården. Tandvården har, under långa perioder, inte kunnat besöka patienter i eget boende/särskilt boende och man har blivit rekommenderad att endast behandla patienter över 70 år vid de tillfällen där tandvård inte kan anstå. Detta innebär att resultatet på den uppsökande verksamheten och utförd nödvändig tandvård är avvikande.

Verksamhetsstatistik

Under 2020 har verksamheten påverkats kraftigt av coronapandemin och överlag märks minskade vårdvolym jämfört med tidigare år.

Primärvård

Egenproducerad vård (inklusive såld vård)	2016	2017	2018	2019	2020
Antal besök, läkare	489 728	671 731	947 326	692 119	400 402
Antal besök, annan personalkategori	769 055	789 439	757 980	743 314	648 639
-varav distansbesök utomlänare*	20 475	212 900	487 691	240 734	19 709
-varav distansbesök länsbor		2 589	12 905	7 966	19 158
Länets vårdkonsumtion					
Antal besök, läkare	459 310	452 779	455 715	466 782	406 735
Antal besök, annan personalkategori	835 982	843 657	828 406	814 031	740 733

**Under 2017-2019 hade vårdcentralerna inom vårdalet underleverantörsavtal med andra digitala aktörer*

Läkarbesök av länets invånare (konsumtion) inom primärvården minskar som en följd av pandemin med 13 procent i jämförelse med 2019. Däremot sker en ökning av digitala besök av länets invånare vilket gäller såväl den egenproducerade som den köpta vården. Länets totala produktion av läkarbesök minskar dock kraftigt som en följd av att privata vårdgivares avtal med digitala nätläkare har förflyttats till Sörmland. Förflyttningen har inneburit en minskning av digitala besök från drygt 250 000 till cirka 20 000 och avser huvudsakligen patienter från andra län. Hembesöken fortsätter att öka.

Besök av länets invånare (konsumtion) hos annan personalkategori minskar med drygt 9 procent vid jämförelse mot 2019. Antalet patientbesök hos kiropraktorer och naprapater minskar med 14 procent 2020.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Länets invånare gjorde 59 procent av sina öppenvårdsbesök i primärvården och det är en minskning jämfört med 2019. Det är främst för övriga besök som andelen är högre (65 procent) i primärvården. För läkarbesök är det drygt hälften (51 procent) som sker i primärvården, vilket är en minskning jämfört med 2019. Däremot har administrativa kontakter som genererar en journalanteckning har ökat mycket under 2020.

Somatisk vård

Egenproducerad vård (inklusive såld vård)	2016	2017	2018	2019	2020
Antal disponibla vårdplatser *	662	624	598	564	538
Vårdtid i dagar	208 386	194 676	177 722	172 612	161 008
Antal vårdtillfällen	51 731	48 374	48 918	48 023	43 554
Medelvårdtid, dagar	4,0	4,0	3,6	3,6	3,7
Antal läkarbesök	372 961	360 015	371 475	366 197	331 573
Antal besök annan personalkategori	294 057	292 970	297 441	300 388	301 736
Länets vårdkonsumtion**					
Vårdtid i dagar	221 061	208 757	192 707	187 891	175 039
Antal vårdtillfällen	54 049	51 335	52 318	51 246	46 615
Antal läkarbesök	404 825	389 405	400 238	401 329	365 352
Antal besök annan personalkategori	292 159	291 704	295 008	299 590	299 373

*Disponibel vårdplats: Vårdplats i slutenvård med fysisk utformning, utrustning och bemanning som säkerställer patientsäkerhet och arbetsmiljö.

**Länets vårdkonsumtion speglar den vård länets invånare har konsumerat. Detta beräknas genom att såld vård exkluderas från den egenproducerade vården och köpt vård från andra aktörer tex andra regioner läggs till.

Antalet disponibla vårdplatser fortsätter att minska. Totalt sett sker en minskning med 5,5 procent fördelat på 4 procent inom Medicinsk vård och 7 procent inom Kirurgisk vård. Minskningen är en del i strategin att gå mot minskad slutenvård och ökad öppenvård samtidigt som coronapandemin har påverkat utfallet 2020.

Beläggningsgraden (utnyttjandet av disponibla vårdplatser) 2020 var 82,4 procent, vilket är lägre i jämförelse med 2019. Medelvårdtiden ökar något och var under året 3,7 dagar.

Antalet besök till läkare minskar i jämförelse med 2020. Besök inom annan personalkategori är oförändrat.

Antalet operationer minskar med drygt 20 procent. Minskningen avsåg såväl operationer inom slutenvård som dagkirurgiska operationer.

Köpt/upphandlad somatisk vård

Region Jönköpings län köpte 2020 högspecialiserad vård inom riks- och regionsjukvården i en mindre omfattning jämfört 2019. Minskningen ses både på antal läkarbesök och vårdtillfällen.

Specialiserad psykiatrisk vård

Egenproducerad vård (inklusive såld vård)	2016	2017	2018	2019	2020
Antal disponibla vårdplatser	141	137	129	120	114
Vårdtid i dagar	43 693	42 104	39 478	38 014	35 097
Antal vårdtillfällen	4 099	4 177	4 040	4 247	4 093
Medelvårdtid, dagar	10,7	10,1	9,8	9,0	8,6
Antal läkarbesök	25 692	26 907	27 380	30 014	27 432
Antal besök annan personalkategori	106 097	110 955	108 128	112 628	104 709
Länets vårdkonsumtion					
Vårdtid i dagar	57 533	52 256	48 442	46 141	43 271
Antal vårdtillfällen	4 150	4 221	4 126	4 241	4 034
Antal läkarbesök	23 967	25 309	26 203	28 599	26 123
Antal besök annan personalkategori	103 772	108 258	105 761	109 803	101 959

Inom den psykiatriska vården minskar antalet vårdtillfällen, disponibla vårdplatser och vårdtid i dagar. Medelvårdtiden minskar och beläggningsgraden (användningen av disponibla vårdplatser) låg i genomsnitt på 78,3 procent, vilket är 2,3 procent lägre i jämförelse med 2020. Antalet läkarbesök samt besök till annan personalkategori minskar och arbetet med RAK och teambaserade möten tros vara en förklaring.

Köpt/upphandlad psykiatrisk vård

Den övervägande delen köpt vård utgörs av rättspsykiatri. Merparten av patienterna vårdas i Vadstena. Aktivt arbete pågår kontinuerligt med omlokalisering för ett optimalt utnyttjande av regionsjukvårdsavtalet. Det var en viss ökning av volymen vårddagar inom rättspsykiatri jämfört med 2019.

Tandvård

	2016	2017	2018	2019	2020
Barn och ungdomstandvård*					
Antal behandlade barn, hos folktandvården	60 801	66 650	67 659	67 789	64 126
Antal behandlade barn, hos privat tandläkare	6 167	7 054	7 725	8 360	8 555
Allmäntandvård vuxna: Antal behandlade patienter	88 535	83 495	78 486	75 193	65 314
Specialisttandvård: Antal behandlade patienter	11 323	10 796	11 358	11 536	9 833
Tandvård för patienter med rätt till tandvårdsstöd	9 775	9 699	9 768	9 835	4 468
Antal patienter, munhälsobedömning	4 409	4 469	4 229	4 077	1 648
Antal patienter, nödvändig tandvård	3 802	3 727	3 957	3 971	3 068

* 2015-2016 avser barn- och ungdomstandvård åldrarna 3-19 år. 2017 räknas åldrarna 3-21 år som barn- och ungdomstandvård. 2018 räknas åldrarna 3-22 år som barn- och ungdomstandvård. 2019-2020 räknas åldrarna 3-23 år som barn- och ungdomstandvård. På samma sätt räknas man som vuxen från och med 20 år 2014-2016, från och med 22 år 2017, från och med 23 år 2018 samt från 24 år 2019-2020.

** Avser patienter behandlade inom såväl Folktandvården som privat tandvård med undantag för munhälsobedömningar

Allmäntandvård

Det minskade antalet behandlade vuxna patienter beror på en minskad produktivitet på grund av pandemin och i dess spår inställda/uppskjutna behandlingar, samt omfattande och tidskrävande skyddsåtgärder i samband med utförda behandlingar. Det minskade antalet behandlade patienter med rätt till tandvårdsstöd beror till största delen på att munhälsobedömningar, där vårdbehov upptäckts, inte kunnat genomföras på grund av besöksförbud på boenden.

Barntandvården har fortlöpt enligt planering och det minskade antalet behandlade patienter är en följd av förlängt revisionsintervall för friska individer.

Specialisttandvård

Antal behandlade patienter har minskat något inom käkkirurgi där det ses en nedgång i antal besök, främst beroende på minskade resurser på operations- och narkospersonal.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Professionell kunskap och förbättringskunskap

Framgångsfaktorer: Lärande i vardagen

Uppdrag/mål: Fortsätta utvecklingen av systemförståelse, processförbättringar och resultatuppföljning som skapar mervärde för kunden

Aktiviteter	Analys
Ta fram strategi för kompetensutveckling i förbättringskunskap	Arbetet har försenats på grund av coronapandemin.

Uppdrag/mål: Forskning och utveckling av hälso- och sjukvården

Att bedriva god och relevant forskning inom regionen är viktigt för att utveckla och säkerställa att sjukvården bedrivs med god kvalitet och är ändamålsenlig. För att skapa goda förutsättningar för klinisk forskning har samarbete med lärosäten stärkts genom avtal, strategiplaner, handlingsplaner. Att vi är en del av universitetssjukvården nu skapar bra förutsättningar för forskning.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Antal forskarutbildade medarbetare	125	145 	Målet är uppfyllt. Antal forskarutbildade i Region Jönköpings län fortsätter att öka. Ytterligare tre personer har disputerat under året.
Antal publikationer	150	126 	Målet är delvis uppfyllt. Antal publikationer har under 2020 minskat något.

Aktiviteter	Analys
Learnovation och Co-production	Program med ledningsgrupper på vårdcentral har genomförts med goda resultat. Co-production/samverkan finns i fokus i majoriteten av utvecklingsarbeten. Till stöd finns olika patient- och invånarrepresentanter som stärker samverkansperspektivets betydelse. Arbete med Min vårdplan och patientkontrakt är ytterligare koncept att stärka Co-production.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Uppdrag/mål: Tandvård - Odontologiska institutionen är ett ledande centrum

Aktiviteter	Analys
Plan för spridning av goda exempel av förbättringsarbeten	Spridning av goda exempel av förbättringsarbeten sker bland annat vid gemensamma chefsmöten för allmäntandvård och specialisttandvård.

Framgångsfaktorer: Lärande och innovation

Uppdrag/mål: Skapa förutsättningar för lärande, utveckling och delaktighet

Stöd i ledarskap och medarbetarskap liksom stöd genom metoder och handledning ingår bland annat i ledarprogram och i utvecklingsarbeten.

Aktiviteter	Analys
Esther coacher och SimLab, psykisk hälsa i arbetsmiljön, ledarutveckling, vård i hemmet	Esther coachutbildning pågår under året och har i år haft många deltagare. Specifika insatser kring existentiell hälsa har gjorts under pandemin för psykisk hälsa. Under paraplyet vårdval och förbättringsarbete pågår projekt med psykisk hälsa. Ledarutveckling i 4 omgångar, NEL, framtidens ledare och processledarutbildning pågår.

Framgångsfaktorer: Forskning och utveckling

Uppdrag/mål: Stöd till klinisk forskning och kunskapsbaserad vård

Aktiviteter	Analys
Verksamhetsförlagd utbildning	Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) har fungerat relativt väl trots alla modifieringar som genomförts på grund av coronapandemin. Studenter och verksamhetsföreträdare har i stort sett varit nöjda trots den hårda belastningen periodvis. Arbetsplatsförlagd lärande (APL) praktik har i perioder ställts in. Viss LIA-praktik (vårdadministratörsutbildning) har gjorts helt digital under en period.

Uppdrag/mål: Decentraliserad läkarutbildning

Aktiviteter	Analys
Decentraliserad läkarutbildning i samverkan i sydöstra sjukvårdsregionen.	Den decentraliserade läkarutbildningen har fungerat väl under året trots betydande förändringar på grund av coronapandemin. Sedan våren 2020 har modifiering av utbildningsmoment såsom VFU och KUM gjorts och i övrigt har utbildningen huvudsakligen bedrivits i ett distansläge. Trots detta har såväl studenter som lärare i stort varit mycket nöjda. Den kompetenta och uppskattade lärarstaben har blivit större under året. De nybyggda lokalerna fungerar väl, men har inte använts fullt ut på grund av coronapandemin och att utbyggnaden av utbildningen inte är färdig ännu.

Uppdrag/mål: Öka fokus på att utvärdera och implementera nya innovativa teknologier

Aktiviteter	Analys
Arbete utifrån Life Science strategin	Arbete utifrån Life science Strategin pågår i sjukvårdsregionen: Futurum har med framgång arbetat aktivt med processen för kliniska prövningar. Region Jönköpings län och Forum Sydost arbetar med att stärka stödet för klinisk forskning generellt i sjukvårdsregionen. Strategin för universitetssjukvård i sjukvårdsregionen skall ge bättre förutsättningar.

Uppdrag/mål: Utveckling av tandvården

Aktiviteter	Analys
Ansöka om att etablera tandläkarutbildning	Ansökan inlämnades i mars 2020, extern granskning genomfördes oktober 2020 och beslut togs december 2020 där Universitetskanslers ämbetet föreslog avslag. Man anger att Jönköpings University idag inte har de förutsättningar som krävs för att ge tandläkarexamen. Planen är att arbeta vidare med att skapa förutsättningar för utbildningen, rekrytera personal och i övrigt stärka ansökan med sikte på att lämna in en ny ansökan hösten 2021.

Framgångsfaktorer: Vi arbetar med ständiga förbättringar

Uppdrag/mål: Utveckling av Region Jönköpings läns intranät

Aktiviteter	Analys
Utveckla Region Jönköpings läns intranät och vårdgivarwebb	Ny regionsgemensam startsida är lanserad och uppdraget för 2020 därmed avslutat. Nu tar nästa fas i utvecklingen av intranätet vid.

Ekonomi

Strategiska mål: God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag/mål: Arbeta kostnadseffektivt för att uppnå ekonomi i balans

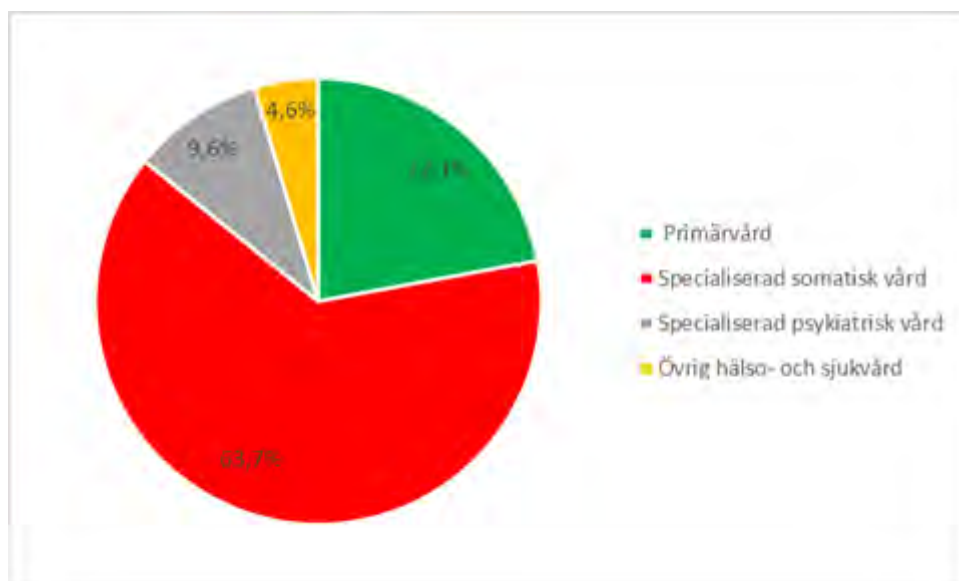
Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Ekonomi i balans	0 tkr	129 875 tkr	Målet är uppfyllt. FS nämnden redovisar för helår 2020 ett positivt resultat på 130 miljoner kronor.

Nettokostnad inom nämnden för folkhälsa och sjukvård per utgiftsområde

Utgiftsområde	Utfall 2020	Budget	Avvikelse mot budget
Primärvård	2 058,0	2 102,5	44,5
Specialiserad somatisk vård	5 985,1	6 065,6	80,5
Specialiserad psykiatrisk vård	929,1	910,6	-18,5
Tandvård	282,8	283,8	1,0
Övrig hälso- och sjukvård	412,8	441,7	28,9
Politisk verksamhet	1,2	1,3	0,1
Medicinsk service	29,8	23,7	-6,1
Summa	9 698,8	9 828,7	129,9

Den specialiserade somatiska vården står för den större delen av hälso- och sjukvårdens nettokostnad. Primärvårdens andel har ökat de senaste åren.

Figur 1: Nettokostnad per område 2020 (exkl tandvård), procent

Primärvård

Primärvården finansieras främst genom så kallad kapitering, som innebär att varje vårdcentral ersätts utifrån invånarnas val. Nettokostnaden för primärvården uppgick 2020 till 2 058 miljoner kronor, vilket är en ökning med 3,9 procent. Ökningen är något högre än för den specialiserade somatiska vården och bidrar till att den relativa andelen ökar något och uppgår för 2020 till 22,1 procent. Primärvården har en ekonomi i balans 2020.

Specialiserad somatisk vård

Den specialiserade somatiska vården är till omsättning och andel det största området inom hälso- och sjukvården, 63,7 procent. Den somatiska vården finansieras i huvudsak genom budgettram. Nettokostnaderna för specialiserad somatisk vård uppgick 2020 till 5 985 miljoner kronor. Det är en ökning med 3,1 procent och den somatiska vården har en ekonomi i balans år 2020.

Specialiserad psykiatrisk vård

Den specialiserade psykiatriska vården motsvarar till omsättning och andel knappt 10 procent av nettokostnaden för hälso- och sjukvård. Den psykiatriska vården finansieras i huvudsak genom budgettram. Nettokostnaden ökade relativt mycket under 2020, 7,4 procent. Det är främst kostnaderna för köpt psykiatrisk vård som bidrar till ökningen. Kostnadsökningen leder till att en ekonomi i balans inte uppnås 2020.

Övrig hälso- och sjukvård

Nettokostnaderna för området övrig hälso- och sjukvård uppgick till 413 miljoner kronor 2020 och jämfört med 2019 är det en minskning med 4 procent. Området övrig hälso- och sjukvård består av flera delområden med olika resultat, sammanlagt redovisas en positiv avvikelse mot budget på 29 miljoner kronor. Den negativa nettokostnadsutvecklingen förklaras främst av minskade kostnader för smittskyddsläkemedel (Hepatit C).

Tandvård

Tandvården redovisar en ekonomi i balans för 2020 trots vikande patientintäkter till följd av coronapandemin. För 2020 har inte budgetpengar för den uppsökande och nödvändiga tandvården kunnat användas som tänkt och bidrar till att det blir överskott för tandvården.

Väsentliga personalförhållanden

Region Jönköpings län är en attraktiv arbetsgivare. Det är ett resultat av samspelet mellan chefer och medarbetare som har förmågan att omsätta grundläggande värderingar och verksamhetsuppdrag i praktisk handling på ett framgångsrikt sätt. Kompetenta och delaktiga medarbetare är nyckeln till framgång. Trots att det har varit ett annorlunda år, med alla de utmaningar och påfrestningar som pandemin ställt på verksamheten och våra medarbetare, ligger Region Jönköpings län fortsatt i toppen av de nationella mätningarna kring förtroende och tillgänglighet i vården. Att medarbetarna i Region Jönköpings län utför ett viktigt arbete med utmanande arbetsuppgifter har varit extra tydligt under året.

Medarbetare i siffror

Verksamheten utförs dels i egen regi, dels av privata aktörer. Region Jönköpings läns planering och åtgärder har betydelse för hela verksamheten, medan detta kapitel handlar om medarbetare anställda i Region Jönköpings län.

Vid utgången av 2020 hade Region Jönköpings län 11 170 anställda. Av dem var 10 331 tillsvidareanställda och 839 visstidsanställda. Utöver dessa avlönades totalt motsvarande 302 årsarbetare med timlön under 2020.

Anställningsform	Kön	Heltid	Deltid	Totalt
Antal anställda tillsvidare	Kvinnor	6 942	1 364	8 306
	Män	1 900	125	2 025
Antal anställda visstid	Kvinnor	461	141	602
	Män	211	26	237
Totalt anställda		9 514	1 656	11 170

Region Jönköpings län mäter även antal anställda uttryckt i faktiska årsarbetare, vilket visar hur många årsarbetare som varit i tjänst i genomsnitt under året. Hänsyn tas till både tjänstgöringsgrad och frånvaro. Trots en betydligt högre sjukfrånvaro har antalet faktiska årsarbetare totalt ökat med 129 under 2020 jämfört med 2019. Förändringen varierar mellan yrkesgrupperna men beror generellt på ett ökat antal årsarbetare (som i sin tur både beror på en ökad sysselsättningsgrad och fler anställda). Ökningen inom gruppen ledning och administration är i huvudsak kopplad till nya projekt och uppdrag som genomförts under året.

Faktiska årsarbetare i genomsnitt – förändring 2020–2019

Yrkesgrupp	Faktiska årsarbetare 2020	Faktiska årsarbetare 2019	Förändring 2020-2019
Ledning och administration	1 801	1 722	79
Läkare	1 081	1 048	33
Sjuksköterskor (inkl barnmorskor)	2 296	2 275	21
Tandvård	494	512	-18
Teknik, kök och service	801	789	12
Undersköterska/Skötare m fl	1 326	1 340	-14
Utb fritid och kultur	254	250	4

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Yrkesgrupp	Faktiska årsarbetare 2020	Faktiska årsarbetare 2019	Förändring 2020-2019
Övrig vård-, rehab och omsorg	999	987	12
Totalsumma	9 052	8 923	129

Medelåldern för tillsvidareanställda i Region Jönköpings län 2020 var 45,1 år, vilket är något lägre jämfört med tidigare år. Sett till de senaste fem åren har medelåldern minskat med cirka 1 år.

Under 2020 var personalomsättningen 7,1 procent; 725 medarbetare slutade sin anställning. 259 var pensioneringar och resten är externa avgångar. Det är en minskning med ca 1,5 procentenheter jämfört 2019. Under samma period tillsvidareanställdes 949 medarbetare.

Kön	Avgångar antal	Personalomsättning	Personalomsättning (exkl pension)	Nyrekrytering	Nyrekryteringar antal
Kvinnor	567	6,9 %	4,3 %	8,9 %	737
Män	158	7,9 %	5,4 %	10,6 %	212
Totalt	725	7,1 %	4,6 %	9,3 %	949

Strategiska mål: En hälsofrämjande, hållbar och attraktiv arbetsplats

Framgångsfaktorer: Attrahera och rekrytera

Uppdrag/mål: Försörjning av vårdpersonal

Arbetet med att stärka AT- och ST-utbildning pågår. Mycket utmaningar kring hur och när utbildningar skall genomföras. Digitala former har snabbt utvecklats för framförallt ST-utbildningarna. Planering av BT-utbildning pågår. Samverkan med JU kring framtida tandläkarutbildning. Trots att situationen med pågående pandemi försvårat uppgiften att ta emot elever och studenter har nästan 10 400 APL- och VFU- veckor genomförts.

Uppdrag/mål: Attrahera nya medarbetare

Aktiviteter	Analys
Målgruppsarbete	Utveckling av målgruppsplaner pågår löpande. Fokus på gemensamma aktiviteter inom attrahera och rekrytera. I några av målgruppsplanerna är även arbete inom utveckla och behålla på gång.
Stärka arbetsgivarvarumärket	Kontinuerligt arbete tillsammans med kommunikationsavdelningen för att synliggöra och stärka arbetsgivarvarumärket. Under 2020 sökte ca 33 000 kandidater jobb i Region Jönköpings län. En välfungerande hantering av alla arbetssökande är en viktig del såväl i rekryteringsprocessen som i strategin för att bygga arbetsgivarvarumärket. CNPS (Candidate Net Promoter Score) är ett nyckeltal som mäter kandidatlojalitet kopplat till rekryteringsprocesser och därigenom vår attraktivitet som arbetsgivare. Region Jönköpings läns värde ligger nu på 57% vilket är över medel i jämförelsegruppen och en förbättring jämfört med 2019 (45%).

Uppdrag/mål: Kompetensbaserad rekrytering

Aktiviteter	Analys
Utveckla anställningsprocessen	Arbete för att digitalisera anställningsprocessen pågår, under året har underlagen som går från chef/HR till löneadministratör digitaliserats. Arbete pågår för att digitalisera anställningsavtal.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Aktiviteter	Analys
Implementering tester i rekrytering	Integrering mellan testverktyg och rekryteringsstöd har genomförts under året. Arbete med kravprofiler för screeningtester pågår. Fördjupade tester testas som en del av chefsrekryteringsprocessen och i rekrytering av specialistroller.
Utveckla Kompetensförsörjningsenheten	Den regionövergripande kompetensförsörjningsenheten har fortsatt utvecklas under året med syfte att förbättra och underlätta rekryteringsarbetet för chefer inom hälso- och sjukvården samt matcha kompetens mot verksamhetens behov. Utveckling av arbetssätt och uppdrag pågår löpande. Även en utökning i form av uppstart av bemanningsenhet har påbörjats under året.

Framgångsfaktorer: Kompetenta och engagerade medarbetare

Uppdrag/mål: Kompetensplanering och rätt använd kompetens

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Kompetens-utvecklingsplan	90 %	73 % 	Målet är inte uppfyllt. Coronapandemin har sannolikt påverkat utfallet genom omprioriteringar eller uteblivna medarbetarsamtal och till dem kopplade utvecklingsplaner. Under 2021 kommer ett nytt systemstöd införas som ska underlätta arbetet med dokumentering av medarbetarsamtal och individuella utvecklingsplaner.
Minskning av kostnaderna för bemanningsföretag	-17 %	-3 % 	Målet är inte uppfyllt. Kostnaden för bemanningsföretag blev 154 miljoner kronor 2020 vilket är 4,5 miljoner (2,8%) lägre än 2019. Förutom verksamhetsområdena inom FS nämnden finns kostnader för bemanningsföretag inom telefonrådgivning/1177. Kostnaden för bemanningsföretag motsvarar 2,7 % av den totala lönekostnaden inom hälso- och sjukvård inkl tandvård, det är en minskning jämfört med 2019 (2,9%). Sjuksköterskornas andel av kostnaderna för bemanningsföretag fortsätter att öka och uppgår nu till 13%.

Aktiviteter	Analys
Utbildningsanställningar 2020	Drygt 100 medarbetare har just nu en pågående utbildningsanställning, det motsvarar ca 75 årsarbetare. Knappt 200 personer sökte till höstens antagning av utbildningsanställningar. Utöver sjuksköterskor har även bl a cytodiagnostiker läst med bibehållen grundlön under 2020. En definition av konceptet utbildningsanställning kopplat till utökning till fler yrkesgrupper har tagits fram. För att definieras som en utbildningsanställning ska: - utbildningen leda till en av, regionen definierad, ny tjänst/kategori. - utbildningen vara en definierad, vedertagen utbildning på akademisk nivå och leda till en magister- eller masterexamen. Annars är det kompetensutveckling och hanteras löpande inom verksamheternas ordinarie arbete.
Länsövergripande resursenhet för sjuksköterskor	Bemanningsenheten är en enhet under område kompetensförsörjning med en egen enhetschef och en administrativ resurs. Chef är rekryterad och har påbörjat arbetet med att bygga upp enheten.
Arbetstidsmodeller, 80-10-10	Uppehåll på grund av coronapandemin, då personalen behövs i ökad utsträckning för att klara att upprätthålla klinikernas vårdplatser. Ambition att återuppta arbetet under 2021 efter pandemin.
Karriärtjänster för yrkesskickliga sjuksköterskor	Verksamheterna som har teamsjuksköterskor beskriver att de har haft och har stor nytta av teamsjuksköterskerollen inom slutenvården.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Aktiviteter	Analys
	Det finns fortfarande fler utmaningar och mer möjligheter för att fortsätta att forma rollen. På grund av rådande situation kring coronapandemin har rekrytering och tillsättning av teamsjuksköterskor blivit något fördröjd.
Implementering av ny kompetensplattform	Förberedelse för att implementera dokumentation av medarbetarsamtal har pågått under hösten. HR-referensgruppen har varit involverade i den gemensamma samtalsmallen. Ett antal chefer och medarbetare prövade systemet under december. Dokumentation av medarbetarsamtal med systemstöd ska vara tillgängligt för de chefer som vill från februari 2021 med breddinförande där alla verksamheter ska använda stödet från och med januari 2022.
Arbete med kompetensförsörjningsplan	Arbetet med kompetensplanering och behov ska ha sin utgångspunkt i verksamhetens uppdrag och vara del i arbetet med det årliga planeringsarbetet inom respektive verksamhet. Utveckling av gemensamt arbetssätt för kompetensförsörjningsplaner pågår och systemstöd kommer att utvecklas i bla LoK (plattform för lärande och kompetens). Ambition att utveckla systemstöd för kompetensdelarna under 2021-2022. Stödrapporter kring befintlig och framtida prognostiserad bemanning är under utveckling men försenade på grund av pandemin då utvecklingsresurser behövs prioriteras.
Förutsättningar för äldre medarbetare	Pågår i den dagliga verksamheten, schemaplanering och mentorskap mm. Är kopplad till arbetet med kompetensförsörjning och kompetensplanering. I LoK (plattform för lärande och kompetens) finns stöd för att arbeta med bl a successionsplanering mm och få en tydligare och mer gemensam systematik i arbetet.

Uppdrag/mål: En välfungerande lönebildning

Aktiviteter	Analys
Riktlinjer för lönebildning	De nya riktlinjerna för lönebildning och principer för ingångslönesättning (lathunden) är framtagna och beslutade och samverkade.
Riktad lönesatsning	Regions Jönköpings läns lönebildning ska stimulera till ökat engagemang och utveckling av verksamhetens produktivitet och kvalitet. Löneöversynen har fungerat förhållandevis väl trots att flera centrala avtalsrörelser drog ut på tiden. Under 2019 beslutade Region Jönköpings län en målbild för önskad lönestruktur. Målbilden ger tillsammans med befintlig lönestruktur en tydlig bild och kommer ligga till grund för framtida riktade lönesatsningar. Den riktade lönesatsningen under 2020 på 50 mnkr för att nå en önskad målbild och lönestruktur betalades ut enligt plan och nådde avsedda yrkesgrupper. Fördelning har skett utifrån de prioriterade gruppernas relativa löneläge i förhållande till önskad målbild.

Framgångsfaktorer: Hälsa, delaktighet och likabehandling

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Personalhälsa – sjukfrånvaro	5,6 %	6,9 % 	Målet är inte uppfyllt. Sjukfrånvaron ökade för både kvinnor och män under 2020 jämfört med 2019. Kvinnor har fortsatt en högre sjukfrånvaro än män och yngre har fortsatt en lägre sjukfrånvaro än äldre. Året inleddes med en förväntad minskning av sjukfrånvaron som i januari och februari låg ca en halv procentenhet lägre än samma månader 2019. Under mars och april ökade sjukfrånvaron och var istället ca 3 procentenhet högre än samma period föregående år. Ökningen sammanfaller med de riktlinjer folkhälsomyndigheten gick ut med i mitten av mars att alla som känner minsta symptom ska stanna hemma. Sedan mars har sjukfrånvaron legat högre än samma period föregående

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			år även om skillnaden minskade något under sommarmånaderna. Under hösten ökade dock sjukfrånvaron igen kopplat till den ökade smittspridningen i samhället. På vissa enheter upplevs att den ansträngda arbetssituationen har påverkat medarbetarnas hälsa. Samtalsstöd erbjuds enheter som vårdar covid-patienter. Den relativa minskningen av andelen långvarig sjukdom i tabellen nedan beror inte på minskade sjuktimmars inom långvarig sjukdom utan att antalet kortvariga sjuktimmars ökat kraftigt i samband med pandemin. Insatser av främjande, förebyggande och rehabiliterande karaktär behöver fortsätta.

Sjukfrånvaro 2020 och 2019 i procent	2020	2019
Total sjukfrånvaro	6,9	5,6
Kvinnor	7,6	6,3
Män	4,3	3,2
Olika åldersgrupper:		
–29 år	5,8	4,8
30 –49 år	7,2	5,7
50 år	7,1	5,9
Andel långvarig sjukdom, över 60 dagar, av total sjukfrånvaro	45,5	55,3

Mättekniken för ovanstående lagstadgad sjukredovisning skiljer sig från Region Jönköpings läns interna redovisning/mätning.

Uppdrag/mål: Systematiskt arbetsmiljöarbete

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har varit extra viktigt under coronapandemin. Riskbedömningar utifrån nya förutsättningar, förändringar och arbetssätt har genomförts regelbundet. Även arbetsmiljöronder, handlingsplaner och uppföljningar har skett regelbundet för att främja en god arbetsmiljö och för att förebygga ohälsa och olycksfall. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet sätts extra i fokus för uppföljning av det gångna årets arbetsmiljöarbete. Uppföljning sker genom egenkontroll på arbetsplatserna och återrapportering till nivå över i organisationsstruktur. Skyddsombud deltar i det systematiska arbetsmiljöarbetet och i arbetsmiljögrupper på olika nivåer sker en samverkan.

Arbetsmiljöutbildningar genomförs normalt sett för nya chefer och skyddsombud. Under året har utbildningens digitala material varit tillgängligt men tillhörande workshop har pausats under året på grund av coronapandemin.

Verksamheterna har arbetat med riktade insatser utifrån sitt behov och från centralt håll har övergripande insatser initierats för att förbättra arbetsmiljöarbetet. Ett projekt för framtagande av enhetligt och digitaliserat arbetssätt för det systematiska arbetsmiljöarbetet har initierats.

Arbetsmiljöfrågorna har stort fokus på säkerhet då arbetsmoment skulle kunna få allvarliga konsekvenser i annat fall. Det arbetet utgår från risk- och säkerhetspolicyn och ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Ett viktigt arbete för att skapa tryggare arbetsplatser har varit initiering av omarbetad utbildning för bemötande i riskfyllda situationer som beräknas vara klar under kommande året. Medarbetare får i sin introduktion information om lokala säkerhetsrisker. Vid behov initieras utbildning inom exempelvis brand eller bemötande av hotfulla situationer.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Rapporterade arbetsolyckor/skador har ökat under 2020. Den enskilt största orsaken till arbetsolyckor/skador är kontakt (även inandning) med kemiskt ämne eller smittämne (175 st +148 under övrigt som kan antas ha samband med coronapandemin). Hot och våld har minskat mellan 2019-2020, till skillnad mot ökning mellan 2018 – 2019. Minskningen kan antas bero på att antalet fall minskat i kombination med underrapportering för prioritering av coronarelaterade arbetsuppgifter.

Rapporterade tillbud ökade under 2020 i jämförelse mot 2019. Dessa kan till stor del härröras till coronapandemin ex rutiner som brustit i samband med smittade patienter.

Från och med 2018 följs arbetsrelaterade sjukdomar upp. Ett fåtal har rapporterats årligen, dock har dessa ökat till 13 fall under 2020. De allra flesta har koppling till medarbetare riskyrken som insjuknat i sjukdomen covid-19. Inga arbetsrelaterade dödsfall har inträffat under senaste tre åren.

Arbetsolyckor/arbetssskador och riskobservationer/tillbud 2017-2020*	2016	2017	2018	2019	2020
Antal arbetsolyckor/arbetssskador	369	360	392	457	644
- varav kvinnor	278	269	298	349	541
- varav män	91	91	94	108	103
Antal tillbud	374	373	392	457	644

**Med arbetsolyckor/arbetssskador avses en olycka eller skada som uppstått på grund av arbetet och drabbar medarbetare. Det kan gälla kroppslig skada men även ohälsa på grund av den psykosociala arbetsmiljön. Med tillbud menas en oönskad händelse som skulle kunnat leda till ohälsa eller olycksfall - en avvikelse/händelse där ingen medarbetare skadades.*

**Arbetssskador – uppgifterna visar pågående ärenden*

**Tillbud – enbart totalt antal tillbud. Könsuppdelad statistik inte tillgänglig.*

Planerade initiativ under året för att förbättra arbetsmiljön har till viss del skjutits upp för att lösa coronapandemin. Till den grundläggande arbetsmiljöutbildningen för nya chefer och skyddsombud som arbetades om 2019 för att bli mer tillgänglig och digital har en fördjupningsmodul för bemötande av riskfyllda situationer initierats. Den beräknas vara klar under 2021. Ytterligare fördjupningsmoduler ska arbetas fram kommande år. Utbildningen ger kunskaper för att verka aktivt för en hälsofrämjande och hållbar arbetsmiljö tillsammans med medarbetarna.

Aktiviteter	Analys
Arbete med resultat från medarbetarundersökning	Bredvid arbete med coronapandemin har handlingsplaner utifrån medarbetarskap och säkerhetsundersökningen som genomfördes under 2019 fortsatt. Arbetet behöver dock försätta under 2021 för att säkerställa att alla arbetsplatser har en god arbetsmiljö. HR agerar processledare vid behov och deltar som mötesledare och coacher för att tillsammans med chefer säkerställa kvalitativa handlingsplaner. Inom vissa verksamheter kan arbetet fördröjts med anledning av coronapandemin.

Uppdrag/mål: Aktiv och likvärdig rehabilitering

Goda resultat avseende rehabilitering kräver tidiga och aktiva insatser, bland annat i samverkan med företagshälsovården, hälso- och sjukvården och försäkringskassan. Under året har arbete fortsatt med att ge stöd för att medarbetare som är i pågående sjukskrivning skall tidigare komma tillbaka till arbete.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Uppdrag/mål: Utveckla Naturunderstödd rehabilitering till att vara en resurs för Region Jönköpings läns medarbetare/chefer

Aktiviteter	Analys
Medarbetare/chefer som deltar i Naturunderstödd rehabilitering	Aktiviteten avbruten på grund av coronapandemin. Verksamheten kommer att återupptas så fort som restriktionerna medger detta.

Uppdrag/mål: Anställda ska kunna erbjudas att köpa reseprodukter till ett subventionerat värde av arbetsgivaren.

Ej genomfört med anledning av coronapandemin och de reserestriktioner som infördes under året.

Uppdrag/mål: Medarbetarskap och delaktighet

Medarbetarpolicyn är grunden för medarbetarskapet i Region Jönköpings läns verksamheter. Medarbetarskapet bygger på ett välfungerande samarbete mellan kollegor, medarbetare och chefer i det dagliga arbetet. Det är allas gemensamma ansvar att bidra till en god arbetsmiljö och god kommunikation.

Region Jönköpings län strävar efter att erbjuda en attraktiv arbetsplats som ger lika rättigheter och möjligheter för alla medarbetare, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. En grundläggande värdering för organisationen är att alla upplever delaktighet. Det innefattar respekt för alla medarbetares lika värde och möjligheter, där alla känner sig inkluderade och en nolltolerans råder vad gäller diskriminering, kränkningar, trakasserier och repressalier.

Utifrån regler om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen finns ett stödmaterial för att verksamheter ska kunna arbeta främjande med lika rättigheter och möjligheter och förebyggande med diskriminering. Materialet uppmanar till diskussion och konkreta åtgärder. Arbetet för lika rättigheter och möjligheter ingår i det ordinarie systematiska arbetsmiljöarbetet. Det omfattar arbetsförhållanden, löner- och anställningsvillkor, rekrytering, utbildning och kompetensutveckling samt möjligheterna att förena arbete med föräldraskap. Som stöd i det arbetet finns även Region Jönköpings läns riktlinje för att förbygga och hantera kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och repressalier. De aktiva åtgärderna finns mer beskrivna under social hållbarhet.

För att främja lika rättigheter och behöver kontinuerliga diskussioner om normer och värderingar intensifieras och handlingsplaner upprättas.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Medarbetarsamtal	90 %	79 % 	Målet är delvis uppfyllt. Coronapandemin har sannolikt påverkat utfallet genom omprioriteringar eller uteblivna medarbetarsamtal. Medarbetarsamtal är en faktor för att skapa goda förutsättningar och bra arbetsmiljö på arbetsplatserna. Under 2021 kommer ett nytt systemstöd införas som ska underlätta arbetet med dokumentering av medarbetarsamtal och individuella utvecklingsplaner.

Aktiviteter	Analys
Introduktion till att jobba i RJL	Försenat/ej påbörjat på grund av coronapandemin. Ambition att återuppta arbetet under 2021 och då kopplat till det mer övergripande arbetet med ett medarbetarlöfte och hela "medarbetarresan".
Avslutningssamtal	Det pågår ett pilotprojekt med avgångsenkäter som kommer vara grund i utvecklingen på Regionnivå. När pilotprojektet är utvärderat påbörjas eventuell digitalisering och systematisering av avgångsprocessen. Arbetet är försenat på grund av coronapandemin men ambitionen är att återuppta

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Aktiviteter	Analys
	det under 2021.
Översyn samverkansavtal	Har varit pausat på grund av coronapandemin. Ambition att återuppta arbetet under 2021.

Framgångsfaktorer: Chef- och ledarskap

Uppdrag/mål: Ett stärkt- chef och ledarskap

Aktiviteter	Analys
Chefer och ledare ska delta i chefs-/ledarutvecklingsprogram och chefsutbildningar.	<p>Fyra chefsutvecklingsprogram beroende på chefsroll och erfarenhetsgrad genomförs löpande. Under 2020 har fyra nya grupper i tre av programmen startat där cirka 50 chefer deltar. Utöver det genomförs programmet Framtida chefskap för medarbetare som är nyfikna på ett chefs- och ledarskap i Region Jönköpings län, den omgång som startade hösten 2019 avslutades maj 2020, en ny omgång startade hösten 2020.</p> <p>Samtliga verksamhetschefer och första linjens chefer, drygt 500 chefer sammantaget, deltar i Nätverk för engagerat ledarskap. Vårens träffar fick med anledning av coronapandemin anpassas efter nya förutsättningar. Även höstens träffar har fått anpassas efter coronapandemin. Deltagandet har varit väsentligt lägre än tidigare år eftersom många chefer inte haft möjlighet att prioritera träffarna. Alla grupper har inte haft möjlighet att genomföra träffar men de som haft möjlighet har gjort det genom videomöte och varit nöjda med innehållet och samtalet. Att få möjlighet att diskutera och reflektera kring sitt ledarskap är viktigt inte minst när verksamheten utmanas som den gjort under 2020.</p>
Chefsutbildningar HR	<p>Utbildningar har genomförts i den mån det varit möjligt under coronapandemin. Digitala delar samt distansutbildningar kan ofta genomföras medan de moment/utbildningar som bygger på fysisk närvaro har skjutits på framtiden. Ambitionen är att återuppta moment där fysisk närvaro krävs under andra halvan av 2021 och samtidigt fortsätta utveckla de delar som kan genomföras digitalt.</p> <p>En grundläggande utbildningsmodul för Arbetsmiljöutbildning, för nya chefer och skyddsombud, har utvecklats och startats upp under 2020. Påbyggnadsmoduler planeras inom kommande åren för att säkerställa att chefer och skyddsombud får rätt förutsättningar för att kunna bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete.</p>

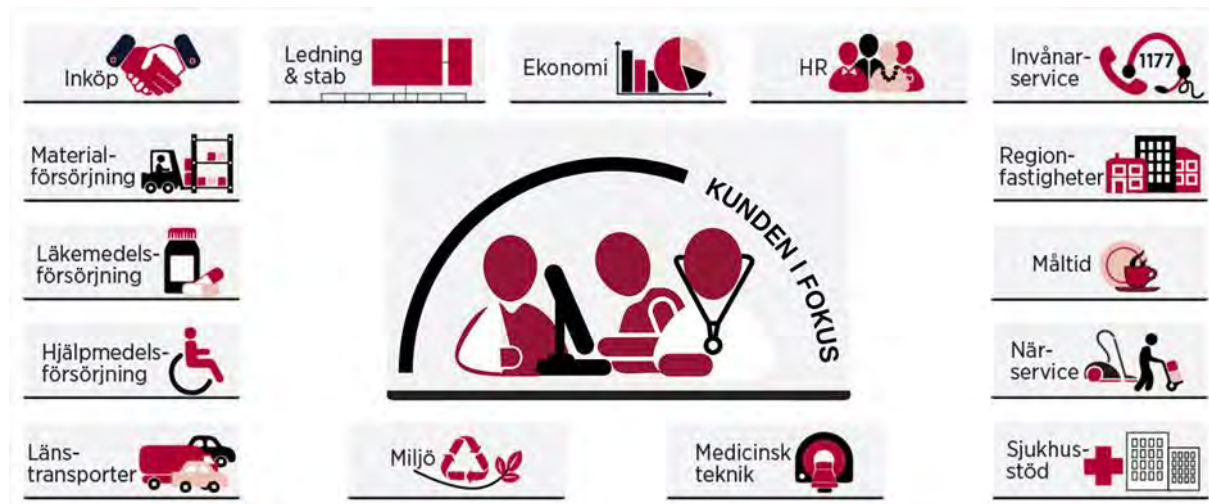

Stöd, service och kommunal utveckling

Två verksamhetsområden ansvarar för Region Jönköpings läns stöd- och serviceverksamhet: Verksamhetsstöd och service och IT-centrum.

Verksamhetsstöd och service

Verksamhetsstöd och service ger stöd och service till Region Jönköpings läns verksamheter och länets invånare inom 14 olika områden.

Inom Verksamhetsstöd och service pågår ständiga förbättringar för att förverkliga idén om att ”Vara en trygg och nära samarbetspartner som ger kundnytta genom samverkan, tillgänglighet och kompetens.” Stort engagemang läggs på att skapa enhetlig service, enhetlig prissättning och lika villkor över länets alla delar.

Inom Regionfastigheter har det funnits ett stort fokus på att genomföra det omfattande investeringsprogrammet. De största projekten är nybyggnation av hus D1/D2 vid Länssjukhuset Ryhov samt hus 37 på Högländssjukhuset Eksjö. Att komma tillrätta med Område måltids negativa budgetavvikelse är en stor utmaning. Handlingsplaner är framtagna för fortsatt arbete.

Verksamhetsstöd och service har varit berörd av coronapandemin på olika sätt. Ett intensivt arbete har utförts för att säkerställa tillgången av skyddsprodukter. På kort tid ställt om för att tillgodose det ökade antalet uppdrag av vårdnära service, både för nyupprättade Covid-19 avdelningar samt för vårdens ordinarie verksamheter. Resurser har ställts till förfogande som utfört rekrytering och schemaläggning åt andra verksamhetsområden. Investering i syrgastankar har genomförts för att klara de ökade volymerna av syrgas. Antal samtal till 1177 Vårdguiden på telefon har ökat, vilket inneburit att medelväntetiden på besvarade samtal ökat. Patient- och restaurangportioner samt antalet uthyrda bilar i korttidspoolen har minskat avsevärt.

IT-centrum

I nära samarbete med verksamhetsföreträdare arbetar IT-centrum för att verksamheterna ska stödjas med bra IT-lösningar, vilket är en förutsättning för utveckling. IT-centrum har det samlade ansvaret för all IT i Region Jönköpings Län. IT-centrum finns i Jönköping, Eksjö och Värnamo. Arbetet bedrivs enligt ett kvalitetsledningssystem, som är certifierat enligt ISO 9001.

Digitaliseringen driver en fortsatt hög efterfrågan på IT-centrums tjänster. Ett stort antal utvecklingsprojekt har genomförts under året. Fokus har varit på höstens omfattande, koordinerade

leveranser av vårdssystem, bland annat Cosmic-Bos. Inom Länstrafiken pågår flera stora digitaliseringsprojekt, för att införa en ny biljett- och betallösning och möjliggöra ett stort tekniklyft som möter invånarkraven på realtidslösningar. Arbetet med nya intranätet har fortsatt, och kopplats till nationellt kliniskt kunskapsstöd. Samarbetet inom Kundgrupp Cosmic har förstärkts, med anledning av den utvecklingssatsning som kundgruppen beslutat om. Även samverkan med Inera och länets kommuner har fortsatt enligt plan.

Coronapandemin har föranlett ett intensivt arbete på IT-centrum. Det har handlat om att säkerställa planerade leveranser, stärka IT-säkerheten, samt stödja verksamheten i förändrade arbetssätt. En snabb uppväxling har gjorts för att möjliggöra breddinförande av digitala vårdmöten och administrativa möten. Kapacitet har säkrats i nätverk och åtkomsttjänster för tillfälligt arbete i hemmet.

Kommunal utveckling

Region Jönköpings län har sedan regionbildningen år 2015 ett organisatoriskt ansvar för visst primärkommunalt samarbete. Kommunerna i Jönköpings län har enats om samverkan inom ett antal prioriterade områden såsom social välfärd och sjukvård, utbildning, fritidsverksamhet, miljötillsyn samt kurs- och konferensverksamhet. Kommunal utveckling är också en bas för att samordna högskolans verksamhetsförlagda utbildning inom kommunerna.

Kommunal utveckling är kommunernas gemensamma utvecklingspartnerskap där länets tretton kommuner aktivt styr och driver utvecklingsarbetet genom aktiva chefsnätverk/styrgrupper eller liknande och till verksamheten utlånad personal. Primärkommunalt samverkansorgan definierar och fastställer vilka prioriterade områden man önskar samverka kring inom ramen för Kommunal utveckling. Syftet med samverkan är att åstadkomma en gemensam verksamhetsutveckling, en effektivare resursanvändning och högre kvalitet i de primärkommunala verksamheterna. Verksamheten finansieras dels genom grundfinansiering från kommunerna, dels genom externa medel såsom projektmedel och statliga satsningar.

Coronapandemin har under året medfört att flera planerade utvecklingsarbeten har fått pausas och att det blivit en utmaning att planera för det långsiktiga utvecklingsarbetet. Kommunal utvecklings betydelse som samordningsfunktion har blivit tydligare under coronapandemin och flera styrgrupper och nätverk har samordnat fler korta avstämningar. Med anledning av nya restriktioner som medfört behov av snabba förändringar i kommunernas verksamheter har det förkommit återkommande möten med möjlighet till erfarenhetsutbyte.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Jämlik hälsa och nöjda patienter/kunder

Framgångsfaktorer: Personcentrerad vård med hög tillgänglighet

Uppdrag/mål: Förbättra tillgängligheten till 1177 vårdguiden på telefon

Aktiviteter	Analys
Aktivt arbete för att förbättra tillgängligheten på 1177 Vårdguiden på telefon och nå de mål som sätts nationellt och i vår egen verksamhet	Arbete med rekrytering pågår och jämfört med december 2019 finns nu 5,6 fler medarbetare. I nuläget är fyra personer utbildade för att besvara samtal gällande coronapandemin. Individuell schemaplanering för medarbetarna leder förbättrad arbetsmiljö. Aktivt arbete med vision och värderingar pågår. Samtliga aktiviteter leder till ökad bemanning som i sin tur förhoppningsvis kommer att leda till förbättrad tillgänglighet.
Undersök förutsättningar att skapa delade tjänster inom Region Jönköpings län.	Sedan starten av verksamheten hösten 2013 har ett antal medarbetare haft delade tjänster. De har kombinerat 1177-arbetet med skolhälsovård, vårdcentral och mottagning inom slutenvård. Inom 1177 Vårdguiden på telefon pågår ständig utveckling och innovation av tekniska lösningar för att bli mer tillgänglig och öka kvaliteten på våra bedömningar.

Framgångsfaktorer: Vårdnära service

Uppdrag/mål: Arbetsuppgifter som idag till stor del sköts av sjukvårdsutbildad personal ska där det är möjligt, utan ökade kostnader, flyttas över till servicepersonal för rätt använd kompetens

Aktiviteter	Analys
Skapa personella förutsättningar inom område närservice för att möta kundens behov gällande vårdnära service.	I hus D1-D2 har nu medicinavdelning A flyttat in och fullskalig vårdnära service har påbörjats och utvecklas löpande. På grund av coronapandemin har utökning av vårdnära service även skett på andra enheter.

Uppdrag/mål: Sveriges bästa digitala vård

Aktiviteter	Analys
Genomföra projekt och förstudier utifrån programstyrgrupp eHälsas och styrgruppers prioriteringar och planering	En stor mängd projekt har genomförts under 2020 utifrån programstyrgrupp eHälsas prioriteringar. Flera av projekten har dock påverkats av coronapandemin i och med verksamhetens begränsade möjligheter att delta och sedan kunna ta emot resultatet. På IT-centrum har detta föranlett ett intensivt arbete, som dels handlat om att säkerställa planerade leveranser, dels om att stödja verksamheten i förändrade arbetssätt. IT-centrum har således ökat takten i arbetet med kravhantering och kvalitetssäkring, för att kompensera för bortfall av verksamhetsresurser i pågående projekt. En snabb uppväxling gjordes också för att möjliggöra breddinförande av digitala vårdmöten i verksamheterna. Många projekt pågår med fortsatt arbete och slutförande under 2021.

Process och produktion

Strategiska mål: Kunskapsbaserad och ändamålsenlig vård

Framgångsfaktorer: Effektiva och ändamålsenliga processer

Uppdrag/mål: Valfungerande hjälpmedelsverksamhet

Aktiviteter	Analys
Arbeta för ett gemensamt arbetssätt inom samtliga produktområden	Struktur har byggts för att samtliga processförvaltare ska kunna gå igenom respektive process minst en gång per år.
Fortsätta utdelning av kostnadsfria broddar/halkskydd	Beslut är taget att inte fortsätta utdelning av kostnadsfria broddar under 2020.

Uppdrag/mål: Måltidsverksamhet

Aktiviteter	Analys
Ta fram en måltidspolicy	Policyn med tillhörande tillämpningsanvisningar är beslutad och klar.
Översyn av sjukhusköken	Översyn av sjukhusköken följer plan och enligt regionstyrelsen beslut pågår förberedelser för förändringen avseende etapp ett i Värnamo och Eksjö. Dessutom planeras för kommande ombyggnad av köket i Värnamo. Under 2021 tas förslag till förändring fram avseende Jönköping enligt inriktningsbeslutet etapp två.

Framgångsfaktorer: Samverkan med kommunerna

Uppdrag/mål: Samverkan i styrgrupp för hjälpmedelsverksamheten

Aktiviteter	Analys
Omvärldsbevaka, identifiera utvecklingsfrågor och ta fram handlingsplaner i samverkan	Aktivitet har inte genomförts under 2020.

Uppdrag/mål: Samverkan i eHälsorådet

Aktiviteter	Analys
Verka för god samverkan med länets kommuner	IT-centrum deltar via IT-direktör i eHälsorådet, och bedriver aktiviteter i enlighet med de beslut som fattas där. Flera arbeten och diskussioner har förts i eHälsorådet under året. Arbeten kopplat till att få ett välfungerande digitalt stöd för samordnad vårdplanering har genomförts med gott resultat. Funktionsbrevlådor i Cosmic Messenger har införts i de verksamheter där behov funnits. Högaktuellt under hösten har varit diskussionen kring ersättning av nuvarande vaccinationshanteringssystem Svevac som ska läggas ner och ersättas med MittVaccin. MittVaccin ska bland annat användas i samband med massvaccinationerna kopplat till coronapandemin, som berör såväl regionen som de tretton länskommunerna. En handlingsplan för 2021 har också tagits fram.

Ekonomi

Strategiska mål: God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag/mål: Arbeta kostnadseffektivt för att uppnå ekonomi i balans

Aktiviteter	Analys
Fortsatt arbete med framtagande av regiongemensamma, IT-relaterade avtal	Under året har ett flertal upphandlingar genomförts med gott resultat, exempelvis: <ol style="list-style-type: none"> 1 Nytt avtal för mobiltelefoner som också inkluderar surfplattor. 2 Nytt avtal för kommunikation inkluderande både datanätverk, telefoni, mobilabonnemang samt produkter och tjänster för larm & anrop. Avtalet ger kostnadsbesparingar och ett starkt partnerskap med leverantören. 3 Förnyat avtal för Microsoftlicenser. 4 En gemensam upphandling av skrivare tillsammans med Region Östergötland har bedrivits men har ännu inte kunnat slutföras.
Fortsatt kostnadskontroll i licenshanteringen (SAM)	Kostnaderna för mjukvarulicenser är omfattande inom IT-centrum och Region Jönköpings län som helhet. En strukturerad hantering och uppföljning av licensanvändningen har medfört att gjorda investeringar kunnat användas optimalt och nya inköp därmed kunnat minimeras. IT-centrum har arbetat med en fortsatt ökad systematik för ökad effekt. En mognadsanalys av införda processer har

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Aktiviteter	Analys
	gjorts tillsammans med externa experter. Generellt sett visar analysen på en hög mognadsgrad och ett antal områden för vidareutveckling har pekats ut för att stärka detta ytterligare. SAM står för Software Asset Management.

Uppdrag/mål: Lokalförsörjning

Aktiviteter	Analys
Aktivt arbete med fastighetsutvecklingsplaner som stäms av varje tertial	Arbete med fastighetsutvecklingsplan för Eksjö pågår. Sammanställning av slutrapport ska påbörjas. Motsvarande plan i Värnamo är för tillfället vilande.
Aktivt arbete med lokalförsörjningsplaner som stäms av varje tertial	Lokalförsörjningsplan för Värnamo sjukhus är framtagen och för Höglandssjukhuset Eksjö är den uppdaterad. Uppdateringen av lokalförsörjningsplanen Länssjukhuset Ryhov är inte påbörjad.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkning

Befolkningsutvecklingen påverkar dels efterfrågan på våra tjänster, dels storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Den 31 december 2020 hade Jönköpings län 365 010 invånare, en ökning med 1 411 invånare jämfört med 2019. Ökningen var betydligt mindre under 2020 jämfört med de senaste åren. Främsta orsaken är en lägre inflyttning från utlandet. Åtta av 13 kommuner ökade sin folkmängd under 2020.

Jönköpings län har en långsiktigt positiv befolkningsutveckling med i genomsnitt drygt 3 400 invånare per år de senaste fem åren. Alla kommuner har haft en genomsnittlig folkmängdsökning under perioden. Länet har en högre andel personer som är 80 år eller äldre. Andelen 80 år och äldre i länet uppgick den 31 december 2020 till 5,8 procent. Motsvarande andel för riket är 5,2 procent.

Andelen utrikesfödda var 18,5 procent den 31 december 2020. Motsvarande andel för riket är 19,7 procent. Variationen inom länet är stor. Lägst andel utrikesfödda har Habo kommun med 8,2 procent och högst andel har Gnosjö kommun med 26 procent.

Arbetslöshet och varsel

Under våren 2020 slog coronapandemin till och förutsättningarna förändrades snabbt på arbetsmarknaden. Totalt varslades 4 127 personer under 2020. Hela 42 procent av dessa (1 729) varslades under mars. Begränsningar och restriktioner drabbade främst hotell- och restaurang, handel och persontransporter, d.v.s. besöksnäringen. Även företagstjänster och servicesektorn samt delar av tillverkningsindustrin har varslat mycket personal.

Statliga stödinsatser sattes snabbt in för att lindra situationen inom privata näringslivet. Korttidspermittering utnyttjades flitigt under 2020. Mellan april och december berördes 27 200 personer i länet av korttidsarbete, vilket var näst högst andel anställda av Sveriges alla län.

Andelen arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd var i medeltal 7,3 procent av den registerbaserade arbetskraften 16–64 år i länet 2020, vilket är en ökning av arbetslösheten med 1,4 procentenheter från 2019. Riksmedeltalet var 8,5 procent 2020. Nässjö kommun hade länets högsta arbetslöshet med 10,2 procent (8,7 procent 2019) och Habo kommun den lägsta med 3,8 procent (3,1 procent 2019).

Andelen arbetslösa i åldrarna 18–24 år var 9,8 procent 2020. Motsvarande andel för 2019 var 7,4 procent. Riksmedeltalet var 11,6 procent 2020. Tack vare möjligheten till korttidsarbete och utökat antal studieplatser har arbetslösheten inte ökat i så stor omfattning som befarades i början av pandemin.

Region Jönköpings läns finanspolicy

Tillgång på kapital har huvudsakligen sin grund i ett sparande för infriande av framtida pensionsförpliktelser. Detta gäller såväl den del som förvaltas inom ramen för pensionsplaceringsförvaltning som den del som förvaltas inom ramen för rörelseplaceringsförvaltning. Därutöver har Region Jönköpings län behov av en likviditet som matchar löpande in- och utbetalningar och som utgör buffert för kortsiktigt negativa förändringar i penningströmmar. Kapitalet förvaltas i två delar, i form av pensionsplaceringsförvaltning och rörelseplaceringsförvaltning.

Enligt finanspolicyn ska pensionsplaceringar allokeras (fördelas) med 20–45 procent i aktiefonder och 50–65 procent i räntepapper och 0–15 procent i alternativa placeringar, som till exempel fastighetsinvesteringar. Genomsnittligt har under 2020 41 procent varit placerat i aktier, 58 procent i räntor och 1 procent i fastighetsinvesteringar

Rörelseplaceringar uppfyller mål och slår index

De finansiella tillgångar som inte räknas som pensionsplacering definieras som rörelseplacering. Förvaltningen av rörelseplaceringar ska ske genom placeringar i riskfria räntebärande instrument där insatt kapital garanteras under förutsättning av inlösen vid förfallotillfällena.

Återlån av pensionsmedel minskade något

Region Jönköpings läns totala pensionsförpliktelser uppgick 31 december 2020 till 9 195 miljoner kronor inklusive särskild löneskatt. Då ingår 41 miljoner kronor som tryggats i pensionsförsäkring (se not 20). Pensionsplaceringarna är lägre än pensionsförpliktelsen, vilket visar att Region Jönköpings län tidigare använt viss del av pensionsmedlen till investeringar och den löpande verksamheten. Trots det negativa finansnettot så minskade de återlånade medlen något under 2020, mycket beroende på en låg nyintjänad förmånsbestämd ålderspension.

Tabell 2. Återlån pensionsmedel 2015–2020

(miljoner kronor)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<u>Pensionsförpliktelser</u>						
1. Avsättning inkl löneskatt i balansräkningen	3 236	3 434	3 677	4 065	4 414	4 662
2. "Ansvarsförbindelse" inkl löneskatt i balansräkningen	5 225	5 068	4 889	4 753	4 594	4 492
3. Totala pensionsförpliktelser i balansräkningen enligt fullfondering (1+2)	8 461	8 502	8 566	8 818	9 008	9 154
4. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring*	49	48	46	44	42	41
5. Summa pensionsförpliktelser (3+4)	8 508	8 550	8 612	8 862	9 050	9 195
<u>Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde</u>						
6. Pensionsmedelsplaceringar i balansräkningen	4 630	4 690	4 897	4 912	5 477	5 643
7a. Pensionsförsäkringskapital	58	57	58	56	58	57
7b. Varav överskottsfond	3	3	4	4	3	3
8. Summa förvaltade pensionsmedel (6+7a)	4 688	4 747	4 955	4 968	5 535	5 700
<u>Finansiering</u>						
9. Återlånade medel (5-8)	3 820	3 803	3 657	3 894	3 515	3 495
10. Konsolideringsgrad procent (8/5)	55	56	58	56	61	62

*2015-2017 är cirkavärden pga att upplysningskravet inte fanns de åren, 2018-2020 enligt KPA

Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin

Hälso- och sjukvården har under 2020 till allra största delen handlat om coronapandemin. Den första patienten i Sverige med covid-19 skrevs in på sjukhus den 30 januari på infektionskliniken, Länssjukhuset Ryhov. I genomsnitt fick 48 personer per 1000 invånare i Region Jönköpings län covid-19 under 2020.

Det regionala tillväxtarbetet grundas på analyser av regionala förutsättningar, strukturbilder, uppföljningar och utvärderingar i syfte att främja lärande och utveckling. Under 2020 har coronapandemin i stor omfattning präglat det regionala utvecklingsarbetet. Regional utveckling har även fått nationella uppdrag under pandemin och bedrivit en nationell företagsakut, kunskapscenter för företagsjourer och nationell support för korttidsarbete på uppdrag av Tillväxtverket.

Större investeringar

Under året investerade Region Jönköpings län totalt 974 miljoner kronor för en ytterligare förbättrad hälso- och sjukvård genom om- och nybyggnation på de tre sjukhusområdena och vårdcentraler, samt satsning på kollektivtrafik. De största projekten är nybyggnation av hus D1/D2 vid Länssjukhuset Ryhov samt Råslätts Vårdcentral.

Kogsto

Hulténs Eko
Grönsaker

KRAV®

Hulténs Eko
Grönsaker

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Strategiska mål: God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag/mål: Arbeta kostnadseffektivt för att uppnå ekonomi i balans

Mätetal	Målvärde	Resultat
Ekonomi i balans - Region Jönköpings län Målet är uppfyllt.	0 tkr	771 143 tkr

Finansiell analys

Syftet med den finansiella analysen är att beskriva Region Jönköpings läns finansiella styrka och klargöra om organisationen, ur finansiell synvinkel, har en god hushållning.

I den solidariskt finansierade och demokratiskt styrda välfärden är verksamheten målet och ekonomin medlet. Det övergripande finansiella målet för god hushållning är att vi över tid ska finansiera investeringarna med egna medel. Utgångspunkten är att Region Jönköpings läns verksamheter inte kostar mer än vad som kan finansieras genom skatteintäkter och statsbidrag. Region Jönköpings läns ekonomiska resultat ska vara på en nivå där såväl konjunktursvängningar som framtida åtaganden kan klaras. Det handlar om att klara pensionsåtaganden gentemot personalen, investering och finansiering i all verksamhet som Region Jönköpings län ansvarar för. För att tydliggöra detta och åstadkomma en mer rättvisande redovisning förändrade dåvarande landstinget redovisningen av pensioner i enlighet med den så kallade fullfonderingsmodellen från och med 2008, från att tidigare redovisat enligt blandmodellen.

(Beskrivning av fullfondering och blandmodell finns på sidan 123 i not 1 Redovisningsprinciper).

Mål: Investeringar ska över tidsperioden 2015-2025 egenfinansieras till 100 procent.
Resultat: 112 procent. Målet är uppfyllt för åren 2015-2020.

Finansiella målet uppfyllt i år och över tid

Det övergripande finansiella målet är att verksamhetens resultat över tid ska finansiera investeringarna. Resultatet måste därmed vara på en nivå som möjliggör detta. Under åren 2004-2014 klarade Region Jönköpings län att egenfinansiera investeringarna. Nuvarande period för egenfinansiering omfattar åren 2015-2025. Över tid ska även verksamhetens nettokostnad utgöra högst 98 procent av skatteintäkter och statsbidrag/kommunal utjämning och att finansnettot på tillgångsförvaltningen ska täcka de finansiella kostnaderna avseende pensionskulden.

För periodens sex första år har investeringarna fullt ut finansierats med egna medel, med en marginal på 587 miljoner kronor.

Verksamhetens nettokostnad uppgick 2020 till drygt 90 procent av skatter, statsbidrag och utjämning. Sammanlagt sedan 2015 uppgår nettokostnaden till 95 procent, så målet om högst 98 procent över tid är uppfyllt.

Finansnettot 2020 visar minus 92 miljoner kronor, främst beroende på högre värdesäkring av pensioner samtidigt med låga realiserade värdeökningar och låga ränteintäkter. Finansnettot för tiden 2015 fram till 2020 justerat enligt verkligt värde visar plus 453 miljoner kronor, det innebär att målet om finansnetto i balans över tiden är uppfyllt. Mer om detta i finansnettoavsnittet på sidan 96.

Tabell 3. Verksamhetens resultat och egenfinansiering

(miljoner kronor)	2015–2019	2020	2015–2020
Verksamhetens resultat	1 856	1 204	3 061
Egna medel i förhållande till nettoinvesteringar	-49	636	587
Verksamhetens nettokostnad / Skatter, statsbidrag (%)	96,4	90,1	95,2
Justerat finansnetto enligt verkligt värde	545	-92	453

Årets resultat mycket över budget

Årets resultat på 1 112 miljoner kronor är 771 miljoner kronor högre än budget. Det består av positiva avvikelser på nettokostnaden med 452 miljoner kronor och på generella statsbidrag och utjämningsystemet med 620 miljoner kronor medan skatter visar en negativ budgetavvikelse med 204 miljoner kronor. Det gör att verksamhetens resultat (resultat före finansnetto) är 868 miljoner kronor högre än budget. Det totala finansnettot är 97 miljoner kronor lägre än budget, där kostnaden för värdesäkring av pensioner visar 55 miljoner kronor i negativ avvikelse och finansnetto avseende tillgångssidan (finansiella placeringar) visar 42 miljoner kronor i negativ avvikelse.

Årets resultat jämfört med föregående år

För att jämföra resultaten mellan åren brukar vi lyfta fram händelser av jämförelsestörande karaktär och engångshändelser. Året 2020 har inte varit likt något annat år till följd av pandemin. Vissa verksamheter har fått ställa om och ökat kraftigt medan andra fått minska eller ställa in. Tidigt på året kom också prognoser på väldigt kraftiga minskningar i skatteunderlaget. Staten beslutade därför att kompensera med stora generella statsbidrag och även riktade stöd i form av provtagnings- och merkostnadsersättning inom vården samt viss ersättning för intäktsbortfallet inom trafiken. Året är svårt att jämföra med tidigare år med hänsyn coronapandemin.

Årets resultat är 84 miljoner kronor lägre än 2019. Det lägre resultatet beror på finansnettot, som är 442 miljoner kronor lägre. Detta hänförs mest till värdeförändringarna på placeringar, som i år var plus 91 miljoner kronor mot förra årets plus 477 miljoner. Även kostnaden för värdesäkring på pensioner var 55 miljoner kronor högre 2020. Verksamhetens resultat är 358 miljoner kronor högre än förra året där nya kostnadsutjämnningen bidrar med 170 miljoner kronor.

Tabell 4. Resultaträkning

(miljoner kronor)	Utfall 2019	Utfall 2020	Avvikelse mot budget
Verksamhetens intäkter	2 761	3 051	
Verksamhetens kostnader	-13 052	-13 639	
Avskrivningar	-361	-406	
Verksamhetens nettokostnad	-10 651	-10 993	452
Skatteintäkter	9 123	9 144	-204
Generella statsbidrag o utjämnig	2 375	3 053	620
Verksamhetens resultat	846	1 204	868
Finansnetto tillgångar	593	206	-42
Finansnetto skulder (pensioner)	-243	-298	-55
Årets resultat	1 196	1 112	771

Egenfinansiering av investeringar över tid

Målet om egenfinansiering av investeringar förutsätter ett överskott på verksamhetens resultat som tillsammans med avskrivningskostnader täcker årets investeringar.

Då egenfinansiering uppnåtts till och med 2014 gick Region Jönköpings län från och med 2015 in i en ny avstämningsperiod för egenfinansiering vilken omfattar 2015–2025. I samband med införandet av verkligt värde på pensionsplaceringarna så ändrades egenfinansieringsmålet till att utgå från verksamhetens resultat. Denna förändring skedde dels beroende på de stora svängningarna mellan åren som verkligt värde medför och dels att avkastningen på tillgångsplaceringarna ska täcka de finansiella kostnaderna avseende pensionsskulden och inte användas till investeringar.

För periodens fem första år översteg investeringarna verksamhetens resultat tillsammans med avskrivningarna med 49 miljoner kronor. Verksamhetens resultat för Region Jönköpings län 2020 är 1 204 miljoner kronor. Resultatet tillsammans med avskrivningarna är 636 miljoner kronor högre än nettoinvesteringarna, så investeringarna har egenfinansierats 2020 med 165,3 procent.

Nettoinvesteringarna på 974 miljoner kronor är cirka 350 miljoner kronor lägre än budget och nivån minskade med drygt 200 miljoner kronor mot 2019. För periodens sex första år har investeringarna fullt ut finansierats med egna medel, med en marginal på 587 miljoner kronor. Enligt budget 2020 hanteras investeringar som avser köp av tåg som tidigare leasats (156 miljoner kronor 2019) utanför målet om egenfinansiering. Med hänsyn till detta är hela periodens marginal 743 miljoner kronor. Investeringarna 2021 förväntas uppgå till 950 miljoner kronor, vilket är ungefär samma nivå som 2020.

Region Jönköpings läns investeringsutgifter bedöms uppgå till i genomsnitt cirka 900 miljoner kronor per år fram till och med 2023. Det kommer under hela egenfinansieringsperioden att vara nödvändigt med fortsatta prioriteringar vad gäller beslut om tillkommande investeringar, för att klara periodens mål om egenfinansiering.

2020 uppgick investeringsutgifterna till 1 022 miljoner kronor, investeringsbidrag erhöles med 1 miljon kronor och inventarier, främst i form av tåg, såldes för 47 miljoner.

494 miljoner kronor investerades i byggnader och mark. Här utgör de största utgifterna:

- Hus D1 Ryhov - 172 miljoner kronor
- Råslätts Vårdcentral - 73 miljoner kronor
- Komponentbyten - 63 miljoner kronor
- Hus 37 Eksjö - 36 miljoner kronor
- HAI, ombyggnad tre lab Ryhov - 30 miljoner kronor
- Solpaneler - 20 miljoner kronor
- Elkraftsförsörjning Ryhov – 15 miljoner kronor
- Operation/IVA Värnamo - 13 miljoner kronor
- ÖNH-mottagning Eksjö – 11 miljoner kronor
- Magnetrontgen Ryhov – 10 miljoner kronor
- Infektionskliniken Ryhov – 9 miljoner kronor
- CT-lab Ryhov – 8 miljoner kronor
- Magnetkamera Värnamo – 7 miljoner kronor
- Bårhus & obduktion Ryhov – 6 miljoner kronor
- Folk tandvården Nässjö – 4 miljoner kronor
- Häststall Riddersberg – 3 miljoner kronor

Övriga immateriella och materiella investeringar på 363 miljoner kronor består av 7 miljoner kronor i IT-system, 198 miljoner kronor i medicinteknisk utrustning, 69 miljoner kronor i IT-utrustning, 48 miljoner kronor i fordon, varav 36 miljoner kronor i tåg, 17 miljoner kronor i byggnadsinventarier, 4 miljoner kronor i konst samt 20 miljoner kronor i övriga inventarier. Utöver detta investerades 165 miljoner kronor i bussdepån som finansiell anläggningstillgång.

Tabell 5. Egenfinansiering

(miljoner kronor)	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Summa 2015–2020
Verksamhetens resultat	235	212	313	251	846	1 204	3 061
Avskrivningar	369	385	398	374	361	406	2 293
Egna medel till investeringar	604	598	711	624	1 207	1 610	5 354
- nettoinvesteringar	-338	-613	-837	-819	-1 186	-974	-4 767
Summa	266	-15	-126	-195	21	636	587
Akkumulerad summa	266	251	125	-70	-49	587	

Verksamhetens resultat har förbättrats och är mycket bättre än budget

För att nå målet om en långsiktig och uthållig finansiering av verksamheten är det viktigt att verksamhetens nettokostnad över tid inte ökar mer än skatteintäkter och generella statsbidrag. Trenden sedan 2015 (eller egentligen sedan 2012) har varit att denna relation, det vill säga verksamhetens resultat, har försämrats. Det betyder att nettokostnaden ökat mer än skatter och generella statsbidrag. Men sedan 2019 har intäktssidan ökat mycket mer än nettokostnaden varför verksamhetsresultatet 2020 är 953 miljoner kronor högre än 2018.

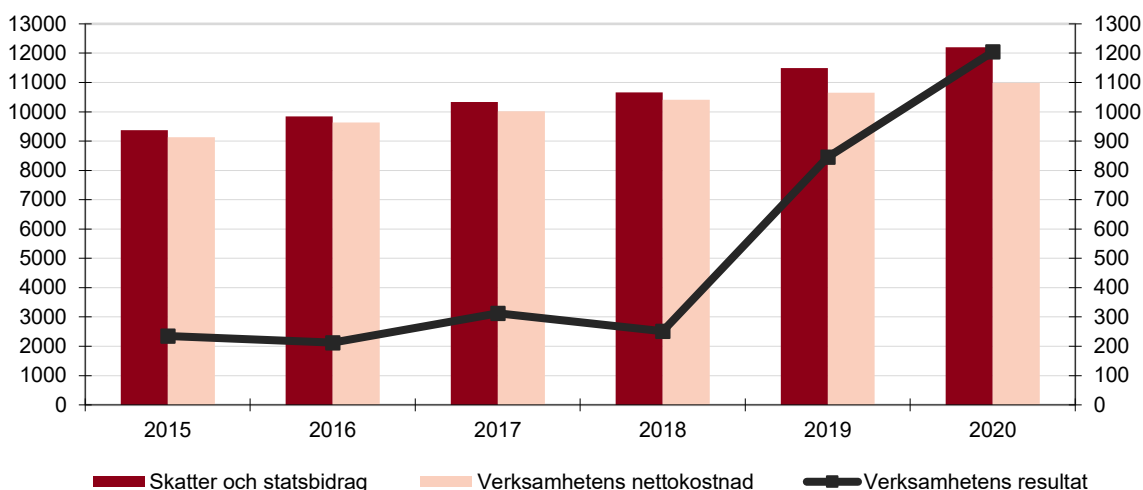
Under 2020 ökade nettokostnaden i löpande priser med 342 miljoner kronor motsvarande 3,2 procent. Detta är högre än genomsnittet då ett vägt medel i regionsektorn är 1,1 procent. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade med 700 miljoner kronor, motsvarande 6,1 procent. Här ingår effekter av nya kostnadsutjämningsystemet med netto 170 miljoner kronor. Skatteintäkterna ökade med endast 22 miljoner kronor eller 0,2 procent. Staten kompenserade detta genom att öka de generella statsbidragen med 345 miljoner kronor. Verksamhetens resultat är därmed 358 miljoner kronor högre än 2019.

Nettokostnaden 2020 är 10 993 miljoner och skatter och statsbidrag är 12 198 miljoner. Linjen, vilken har skalan till höger, är skillnaden mellan ovanstående och utgör verksamhetens resultat, vilket är 1 204 miljoner kronor för 2020 (figur 2). Detta verksamhetsresultat är 868 miljoner kronor högre än budget.

Tabell 6. Verksamhetens resultat samt nettokostnads-, skatteintäkts- och statsbidragsökningar 2015–2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens nettokostnad (miljoner kronor)	9 135	9 634	10 016	10 413	10 651	10 993
Nettokostnadsökning (%)	3,7	5,5	4,0	4,0	2,3	3,2
Skatteintäkter (miljoner kronor)	7 407	7 801	8 154	8 397	9 122	9 144
Generella statsbidrag och utjämnung (miljoner kronor)	1 962	2 045	2 175	2 267	2 375	3 054
Summa skatter och statsbidrag enligt redovisning (miljoner kronor)	9 369	9 846	10 329	10 664	11 497	12 198
Skatte- och statsbidragsökning enligt redovisning (%)	3,4	5,1	4,9	3,2	7,8	6,1
Verksamhetens resultat (miljoner kronor)	235	213	313	251	846	1 204

Figur 2. Verksamhetens nettokostnad och finansieringen (miljoner kronor)

Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad, 10 993 miljoner kronor, är 452 miljoner kronor lägre än budget. Det motsvarar en faktisk ökning i löpande priser med 3,2 procent.

Nettokostnadsförändringen i fast pris, den så kallade volymförändringen, visar en ökning med 186 miljoner kronor eller cirka 1,8 procent. Personalkostnaderna uppgick till 6 892 miljoner kronor. Lönekostnaderna ökade hela 7,7 procent. Ingångna avtal utgjorde 3,2 procent inklusive överhäng från 2019, där årets lönesatsningar var 3,5 procent inklusive extrasatsningen. Utöver avtal ökade lönekostnaderna med nästan 200 miljoner kronor. Här utgörs cirka 130 miljoner kronor av högre kostnader för övertid, sparad komp, jour, semester och sjuklöner. De ökade lönekostnaderna förklaras också av fler årsarbetare. Inklusive arbetsgivaravgifter utgör årets sjuklönekostnader 110 miljoner kronor, vilket är 46 miljoner kronor högre än 2019. Staten har under 2020 täckt hela sjuklönekostnaden inklusive arbetsgivaravgifter för april-juli och delar av kostnaden för augusti-december, vilket motsvarar en intäkt på 60 miljoner kronor.

Utöver kostnaden för den egna personalen har bemanningsföretag inom vården anlåtats till en kostnad av 154 miljoner kronor. Det är en minskning med 4 miljoner kronor. Minskningen har skett avseende läkare som minskat med 17 miljoner kronor. Minskningen har skett inom alla områden utom inom medicinsk diagnostik som ökat med 6 miljoner kronor. Kostnaden för hysjuksköterskor har ökat med 13 miljoner kronor. Ökningen för sjuksköterskor har främst skett inom OP/IVA-klinikerna samt inom kvinnoklinikerna.

Tabell 7. Kostnad inhyrd vårdpersonal per område

(miljoner kronor)

Område	Kostnad 2020	Förändring jämfört med 2019*
Primärvård	55	-6
Somatisk vård	32	0
Psykiatrisk vård	14	-8
Tandvård	1	0
Övrig hälso- och sjukvård	0	0
Medicinsk diagnostik	29	6
Medicinsk service	23	4
Summa	154	-4

*ett minusbelopp i förändringskolumnen betyder minskade kostnader

Läkemedelskostnaderna inklusive riskdelning/rabatter uppgick till 1 251 miljoner kronor. Kostnaden har jämfört med 2019 ökat i faktiska tal med 75,5 miljoner kronor. 2019 gynnades av en ökad rabatt på 2,3 miljoner kronor som egentligen hörde till 2018. Justerat för detta så är nettokostnadsökningen för läkemedel 73,2 miljoner kronor eller 6,2 procent. Den så kallade riskdelningen/rabatten på förmånläkemedel och smittskyddsläkemedel beräknades för 2020 bli 98,6 miljoner. Riskdelningen innebär att staten begär tillbaka 40 procent genom att minska läkemedelsbidraget, vilket motsvarar 39,4 miljoner kronor.

Region Jönköpings läns nettokostnad för köpt specialiserad riks- och regionvård 2020 är 886 miljoner kronor, vilket är en ökning med 29 miljoner kronor, motsvarande 3,3 procent, jämfört med 2019. Det är dock i nivå med budget. Regionsjukvården ökade med 13 miljoner kronor, varav den somatiska vården står för 10 miljoner kronor. Rikssjukvården ökade med 16 miljoner kronor, där psykiatrin ökade med 19 miljoner kronor.

Region Jönköpings län erhöll 2020 riktade statsbidrag inom flera områden i hälso- och sjukvården. Många av bidragen avser förlängda eller sammanslagna överenskommelser som även fanns i motsvarande form 2019 och tidigare. Under året tillkom bidrag för olika insatser inom covid samt medel för att stödja de privata vårdgivarnas ökade kostnader för att bemanningstjänster momsbelagts.

Tabell 8. Riktade statsbidrag (miljoner kronor)

Område	Bidrag 2020	Budgeterat bidrag 2020	Bidrag 2019
God och nära vård (inklusive barnhälsovården o vårdens medarbetare)	195,9	202,9	202,9
Civilt försvar (ÖK om patientsäkerhet mm)	1,3	1,3	1,3
Psykisk hälsa	32,9	37,3	37,3
Förlossning/Kvinnohälsa	33,0	34,7	51,1
Jämlika, effektiva vårdförlopp	7,6	2,1	2,1
Nya Kömiljarden	102,9	56,0	107,8
Cancervården	11,3	12,0	12,0
Sjukskrivning/Rehab/Försäkringsmedicinska utredningar	31,1	42,9	42,8
Summa riktade statsbidrag enl överenskommelser	416,0	389,3	457,4
Provtagningsersättningar PCR och serologi	294,4	0	0
Merkostnadsersättning covid	311,7	0	0
Psykisk ohälsa patienter covid	1,0	0	0
Smittskyddsåtgärder servering covid	0,5	0	0
Vaccination covid (andel 2020)	0,2	0	0
Bemanningsmoms	6,4	0	0
Summa nya riktade statsbidrag	614,2	0	0
Summa riktade statsbidrag	1 030,2	389,3	457,4

Utöver bidragen i tabellen ovan finns även sedan flera år tillbaka riktade statsbidrag i form av t ex råd och stöd 3,3 miljoner kronor, tolktjänstbidrag 2,2 miljoner kronor samt bidrag för arbete mot våld i nära relationer 1,2 miljoner kronor.

Nämndernas budgetramar 2020

Regionfullmäktige fördelar anslag för verksamheten till respektive nämnd med specificering på utgiftsramar (områden) som följer strukturen i "Verksamhetsindelning för regioner – VI 2000". I avsnittet finansiella rapporter återredovisas budget och utfall per nämnd och utgiftsområde i rapporten Driftredovisning.

Regionstyrelsen och nämnderna har genom månadsrapporter från förvaltningen löpande följt utvecklingen av såväl ekonomi som verksamhet. Regionstyrelsen har utifrån sin uppsiktsplikt under året följt övriga nämnders ekonomi och verksamhet. Dels genom månadsrapporterna, dels genom att efter april och augusti avge delårsrapporter till regionfullmäktige omfattande Region Jönköpings läns utveckling mot angivna mål i budgeten samt ekonomisk helårsprognos för samtliga nämnder. I årsredovisningens avsnitt Folkhälsa och sjukvård samt Regional utveckling redovisas nämndernas verksamhetsresultat och ekonomiska utfall, nedan följer en kort sammanfattning.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Nämnden för folkhälsa och sjukvård redovisar en positiv budgetavvikelse på 130 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,1 procent av omslutningen. Nettokostnadsökningen för område hälso- och sjukvård var 3,4 procent. Jämfört med 2019 förbättrades budgetavvikelsen med 118 miljoner kronor. Den egna verksamheten förbättrades med 92 miljoner kronor. Här ingår tillgänglighetsbidrag på 47 miljoner kronor som fördelades utan krav på prestation med hänsyn till pandemin. Även 10 miljoner kronor lägre sjuklönekostnad tack vare sjuklönersättningar på 50 miljoner kronor. Centrala anslagen förbättrades med 26 miljoner kronor. Förbättringen förklaras av tillgänglighetsmedel 53 miljoner kronor men en försämring avseende Psykiatri rikssjukvård, där kostnaderna ökat med 19 miljoner kronor jämfört med 2019.

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet redovisar en positiv budgetavvikelse på 14 miljoner kronor, motsvarande 2,7 procent av omslutningen. Det är 7 miljoner kronor högre än 2019. Verksamhetsområdet visar en positiv avvikelse på 8 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor högre än 2019. Den positiva förändringen finns inom kulturen som nu visar plus 5 miljoner kronor. I övrigt finns överskott inom utbildning på 3 miljoner kronor, vilket är samma nivå som 2019. Centralt finns överskott för regionala utvecklingsprojekt som visar +4,5 miljoner, vilket är 0,9 miljoner kronor högre än 2019 samt outnyttjad budget inom kultur och regional utveckling på 1,3 miljoner kronor.

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö redovisar en negativ budgetavvikelse på knappt 20 miljoner kronor motsvarande 1,3 procent av omslutningen. Det är en försämring med 15 miljoner kronor. Förändringen mellan åren finns inom Länstrafiken där kollektivtrafiken försämrats med 60 miljoner kronor, främst beroende på minskade biljettintäkter med 102 miljoner kronor som staten kompenserat med 42 miljoner kronor. Avvikelsen inom serviceresor har däremot förbättrats med 40 miljoner till +23 miljoner kronor.

Anslaget för regionstyrelsen redovisar en positiv budgetavvikelse på 183 miljoner kronor, vilket är 121 miljoner kronor högre än 2019. Verksamhetsområdena visar en positiv avvikelse på 64 miljoner kronor vilket är 20 miljoner kronor högre än 2019. Centrala anslagen visar en positiv avvikelse med 119 miljoner kronor vilket är 101 miljoner högre än 2019. De positiva budgetavvikelseerna visar plus 183 miljoner som främst finns inom pandemirelaterade ersättningar medan IT-utveckling visar minus 20 miljoner kronor och direktavskrivning vid nybyggnationer visar underskott med 61 miljoner kronor, då detta är budgeterat i investeringsramen.

Regionstyrelsens övergripande anslag redovisar en positiv budgetavvikelse på 141 miljoner kronor. Avvikelsen beror till största delen på lägre pensionsavsättning vilket står för 116 miljoner kronor men även statsbidrag visar 56 miljoner kronor mer än budget. Underskott finns inom internränta och avskrivningsbudget mm som visar minus 32 miljoner kronor.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Tabell 9. Avvikelse per nämnd inom verksamhetens nettokostnad (miljoner kronor)

Nämnd	Avvikelse	Budgeterad Kostnadsomslutning	Avvikelse procent
Folkhälsa och sjukvård	129,9	-11 941,3	1,1
varav verksamhetsområden	59,5	-10 158,3	0,6
varav centrala anslag	70,4	-1 782,9	3,9
Arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet	14,1	-515,5	2,7
varav verksamhetsområden	8,1	-503,8	1,6
varav centrala anslag	6,0	-11,7	51,5
Trafik, infrastruktur och miljö	-19,6	-1 560,4	-1,3
varav verksamhetsområde	-22,2	-1 549,6	-1,4
varav centrala anslag	2,6	-10,8	24,3
Regionstyrelsen	182,7	-3 214,5	5,7
varav verksamhetsområden	63,6	-2 942,1	2,2
varav centrala anslag	119,1	-272,4	43,7
Regionstyrelsen övergripande	140,8	11,4	
varav riktade statsbidrag	56,4		
varav internränta/avskrivning	-32,4		
varav pensioner mm	116,9		
Regionfullmäktige	3,8	-17,6	21,5
Totalt	451,7	-17 238,0	2,6

Skatteintäkter

Enligt den slutliga taxeringen för 2019 års inkomster ökade den beskattningsbara inkomsten i riket med 2,83 procent. I Jönköpings län var motsvarande ökning 2,17 procent. Detta är mycket lägre än 2018 då riket ökade med 3,72 procent och vårt län 3,38 procent.

I december 2020 bedömde SKR att skatteunderlaget för riket 2020 skulle öka med 1,7 procent, vilket ligger till grund för 2020 års prognosticerade slutavräkning. Enligt deras prognos i februari 2021 är bedömningen 2,2 procent för 2020. Om detta står sig kommer det påverka 2021 års skatteintäkter positivt med 126 kronor per invånare, motsvarande cirka 46 miljoner kronor.

Region Jönköpings läns redovisade skatteintäkter 2020, enligt SKR:s prognos i december 2020, och beaktat slutlig avräkning för 2019 uppgår till 9 144 miljoner kronor. Det är endast 22 miljoner kronor högre än de redovisade skatteintäkterna 2019, vilket motsvarar 0,2 procent. Tabell 10 och not 6 på sidan 129 i kapitel Finansiella rapporter visar hur 2020 påverkats negativt med 43 miljoner i justering avseende 2019 års slutskattebesked. Skatteintäkterna 2020 blev 204 miljoner kronor lägre än budget.

Region Jönköpings läns skattesats 2020 har varit 11,76. Det är 14 öre högre än riksgenomsnittets 11,62. En mer rättvisande jämförelse är att beakta olika kostnadsansvar för hemsjukvård och kollektivtrafik med mera. Region Jönköpings läns justerade skattesats blir då 11,59 vilket är 3 öre under riksgenomsnittet. Fem regioner hade en lägre justerad skattesats 2020 där landets lägsta justerade skattesats var 11,30.

Tabell 10. Skatteintäkter 2020

	2020	Budgetavvikelse
Preliminär skatteintäkt 2020	9 327	-21
Prognos slutavräkning 2020	-140	-140
Justeringspost 2019	-43	-43
Summa	9 144	-204

Generella statsbidrag och utjämningsystemet

Generella statsbidrag och bidrag för kommunal utjämningsökade med hela 679 miljoner kronor till 3 053 miljoner kronor. Det är 620 miljoner kronor högre än budget.

Utjämningsbidrag

Bidraget för kommunal utjämnings uppgick till 1 594 miljoner kronor, vilket är 236 miljoner kronor högre än budget. Det är en ökning med 268 miljoner kronor jämfört med 2019. En ny översyn ”Lite mera lika” om kostnadsutjämnings för kommuner och regioner har genomförts, vilken har påverkat kostnadsutjämningsavgiften från och med 2020. Regionen har fått sänkt avgift med cirka 262 miljoner kronor årligen. För att mildra effekterna för de regioner som får ökade avgifter införs ett införandestöd under 2020-2022 som alla regioner är med att finansiera. För 2020 är införandeavgiften inom regleringsavgiften 253 kronor/invånare, vilket för regionen utgör cirka 92 miljoner kronor.

Netto har den nya kostnadsutjämnings därmed gett 170 miljoner kronor. Detta utgör en positiv budgetavvikelse då det nya systemet inte budgeterades då det inte var beslutat. För åren 2021 och 2022 kommer införandeavgiften vara 102 respektive 16 kronor/invånare, vilket för regionen motsvarar 37 respektive 6 miljoner kronor.

Extra resursförstärkningar

Regeringen fortsatte med särskilda satsningar enligt Budgetpropositionen 2017 (BP 2017), då 10 miljarder anvisades från och med 2017 för mer resurser i välfärden. För 2017 och 2018 tilldelades regionerna 2,3 miljarder kronor årligen, för att fram till 2021 öka till 3,0 miljarder kronor. Pengarna fördelas dels på samma sätt som det kommunala utjämningsystemet, i kronor per invånare, dels med hänsyn till antalet asylsökande och nyanlända. Från 2021 kommer hela tillskottet att fördelas per invånare och ligga i utjämningsanslaget som generellt statsbidrag. För 2020 fördelades 0,6 miljarder kronor enligt flyktingvariabler där Region Jönköpings län fick 25,6 miljoner kronor och 2,1 miljarder kronor fördelades efter befolkningsandel vilket gav 74,1 miljoner kronor i utjämningsanslaget.

Regeringen och samarbetspartierna har under året beslutat om flera öknings av de generella statsbidragen till sektorn, främst till följd av situationen med coronapandemin och den vikande konjunkturen för att kompensera för minskade skatteintäkter, men också för att förstärka hälso- och sjukvården. Totalt sett fick regionerna 9 746 miljoner kronor i extra tillskott av generella statsbidrag. Regionens andel av detta är 343,2 miljoner kronor. Utöver ovanstående satsningar så har regeringen kompenserat för effekterna på det kommunala skatteunderlaget till följd av ökad avsättning till periodiseringsfond för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Över tid kommer förslaget vara neutralt för skatteunderlaget, men det minskar avseende 2019 och ökar 2020-2025 när periodiseringsfonderna återförs till beskattning. För regionen 2020 motsvarar detta 12,6 miljoner kronor. Sedan fick regionen också ett bidrag på 12,3 miljoner kronor för att arbeta med krisstöd, samtalsstöd, traumastöd med mera till hälso- och sjukvårdspersonalen med anledning av spridning av covid-19.

Läkemedelsbidrag

För 2020 finns en överenskommelse om statsbidrag avseende läkemedelsförmånen. För Region Jönköpings län innebar det ett bruttobidrag på 1 110,9 miljoner kronor. Enligt överenskommelsen finns även vinst- och förlustdelningsmodell som löser ut om kostnaderna avviker mer än 3 procent från beloppen i avtalet samt en riskdelning som innebär att staten tar tillbaka 40 procent av den rabatt som regionerna får inom förmånsläkemedlen och smittskyddsläkemedlen, genom att minska läkemedelsbidraget. Den så kallade riskdelningen/ rabatten på förmånsläkemedel/smittskydds-läkemedel beräknades till 98,6 miljoner kronor, vilket gör att bidraget minskar med 39,4 miljoner kronor. Enligt en prognos av SKR i januari 2021 så utlöses vinst- och förlustmodellen avseende hepatitis C för 2020, vilket innebär lägre bidrag med 6,2 miljoner kronor. Sammantaget blev läkemedelsbidraget för 2020 1 065,3 miljoner kronor, vilket är 16,3 miljoner kronor högre än budget. Läkemedelsbidraget ökade med 66,0 miljoner kronor, motsvarande 6,6 procent.

Region Jönköpings läns kostnad för läkemedelsförmånen inklusive smittskydd och rabatter 2020 var 947,6 miljoner kronor, vilket är en ökning mot 2019, justerat för rabatter avseende 2018, med 58,6 miljoner kronor motsvarande 6,6 procent.

Tabell 11. Generella statsbidrag och utjämningsystemet

(miljoner kronor)	2020	Budgetavvikelse	2019
Inkomstutjämningsbidrag	1 774	-14	1 736
Kostnadsutjämningsavgift	-93	265	-339
Regleringsavgift inklusive invånardel välfärds miljard	-87	-15	-70
Välfärds miljard flyktingvariabler	26	0	44
Livmoderhalsscreening	0	0	5
Extra generellt stöd till följd av pandemin	343	343	0
Kompensation för periodiseringsfond	13	13	0
Krisstödsbidrag	12	12	0
Läkemedelsbidrag	1 065	16	999
Summa	3 053	620	2 375

Finansnettot sämre än budget

Samtidigt som verksamhetens resultat är 868 miljoner kronor bättre än budget, vilket redovisats ovan, så är det totala finansnettot 97 miljoner kronor sämre än budget. Region Jönköpings läns finansiella intäkter uppgår till 325 miljoner kronor och de finansiella kostnaderna avseende tillgångssidan uppgår till 120 miljoner kronor. Det ger ett finansnetto på tillgångsförvaltningen på 206 miljoner kronor, vilket är 42 miljoner kronor sämre än budget. Finansiella kostnaderna avseende skuldsidan, vilket består av värdesäkring av pensioner, är 298 miljoner kronor, detta är 55 miljoner kronor sämre än budget. Det ger ett totalt finansnetto på minus 92 miljoner kronor, vilket är 442 miljoner kronor sämre än 2019.

Tabell 12. Finansnetto 2015-2020

(miljoner kronor)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Finansnetto tillgångar						
Finansiella intäkter enligt verkligt värde*	514	252	289	235	695	325
Finansiella kostnader enligt verkligt värde*	-51	-44	-55	-192	-102	-120
Summa verkligt finansnetto tillgångar	463	208	234	43	593	206
Finansnetto skulder						
Summa verkligt finansnetto skulder	-125	-76	-207	-239	-348	-298
Summa totalt verkligt finansnetto	338	132	27	-197	244	-92

* Alla årens värden är justerade enligt verkligt värde på tillgångarna och utan genomsnittseffekter på skulderna

Enligt tabell 12 så jämförs finansnettot för åren 2015-2020 justerat för om verkligt värde hade redovisats samt om genomsnittsmodellen för pensionsvärdesäkring inte hade använts. Finansnettot för tillgångsplaceringarna visar för hela perioden ett genomsnitt av 291 miljoner kronor. Det är högre än det budgeterade finansnettot för tillgångarna som 2020 var 248 miljoner kronor, mycket beroende av 2019 års höga värdeökning. Det totala finansnettot över perioden är plus 453 miljoner kronor, vilket ger ett genomsnitt över perioden på plus 75 miljoner kronor per år.

Region Jönköpings läns finansiella tillgångar vid året slut var 8 259 miljoner kronor medan avsättningen för pensionsåtagande uppgick till 9 154 miljoner kronor. De finansiella placeringarna totalt börjar närma sig en nivå som med en genomsnittlig avkastning på cirka 4 procent kan hålla jämna steg med kostnaden för värdesäkring av pensioner. Hur enbart pensionsplaceringarna förhåller sig till pensionsskulden framgår i avsnittet ”Återlån av pensionsmedel minskade något”.

Vilket framgår ovan har positiva finansnetton, justerat till verkligt värde, uppnåtts för åren 2015- 2020 genom att värdeökningarna på pensionsplaceringarna överstigit kostnaden för värdesäkring av pensioner. Det mesta pekar dock mot att livslängdsantaganden i RIPS (Riktlinjer för beräkning av

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Pensions Skuld) höjs redan 2021. Detta kommer innebära en ökning av totala pensionskulden på upp emot 500 miljoner kronor. Det gör att finansnettot från tillgångarna får svårare att hålla jämna steg med värdesäkring av pensionskulden. Orealiserade värdeökningar uppgick vid årets slut till 1 104 miljoner kronor vilka ingår i det bokförda värdet. Det är en ökning med 96 miljoner kronor vilket tillsammans med övriga värdeökningar påverkat resultatet positivt.

Den genomsnittliga avkastningen 2020 på samtliga finansiella tillgångar (inklusive orealiserade värdeökningar) utgjorde 2,42 procent.

Avkastning på finansiella tillgångar i form av ränteintäkter, utdelning och realiserade och orealiserade värdeökningar utgör 325 miljoner kronor (finansiella intäkter tillgångar i tabell 12). Det är 370 miljoner kronor sämre än 2019, men 74 miljoner kronor bättre än budget. Främsta anledningen till försämringen är att de orealiserade vinsterna 2020 varit 371 miljoner kronor lägre. Även ränteintäkterna blev 14 miljoner kronor lägre än 2019. Utdelningarna ökade med 10 miljoner kronor och de realiserade vinsterna blev 4 miljoner kronor högre. Finansiella kostnaderna på tillgångssidan är 18 miljoner kronor sämre än 2019 och det beror på att de orealiserade förlusterna är 96 miljoner kronor högre, medan de realiserade förlusterna är 77 miljoner kronor lägre.

Värdesäkring av Region Jönköpings läns pensionsåtagande är bland annat baserat på basbeloppsförändringar och ränteuppräknings. Trots att den faktiska kostnaden för värdesäkring av pensioner minskade med 50 miljoner kronor så blev kostnaden 55 miljoner kronor högre än budget. Det beror på ändrat regelverk för äldre pensionsavtal.

Region Jönköpings läns finanspolicy

Tillgång på kapital har huvudsakligen sin grund i ett sparande för infriande av framtida pensionsförpliktelser. Detta gäller såväl den del som förvaltas inom ramen för pensionsplaceringsförvaltning som den del som förvaltas inom ramen för rörelseplaceringsförvaltning. Därutöver har Region Jönköpings län behov av en likviditet som matchar löpande in- och utbetalningar och som utgör buffert för kortsiktigt negativa förändringar i penningströmmar. Kapitalet förvaltas i två delar, i form av pensionsplaceringsförvaltning och rörelseplaceringsförvaltning.

Pensionsplaceringar når målet och slår även jämförelseindex

Region Jönköpings läns finanspolicy anger att en viss del av finansiella tillgångar placeras enligt reglementet för pensionsplaceringar. Policyn anger hur dessa medel ska förvaltas och vilken risk som tillåts.

Pensionsplaceringarna hade vid årets början ett anskaffningsvärde av 4 456 miljoner kronor och ökade under året med 72 miljoner kronor till 4 528 miljoner kronor. Marknadsvärdet utgjorde vid årets ingång 5 476 miljoner kronor inklusive upplupna räntor och ökade under året med 167 miljoner kronor till 5 643 miljoner kronor.

Enligt finanspolicyn ska pensionsplaceringar allokeras (fördelas) med 20–45 procent i aktiefonder och 50–65 procent i räntepapper och 0–15 procent i alternativa placeringar, som till exempel fastighetsinvesteringar. Genomsnittligt har under 2020 41 procent varit placerat i aktier, 58 procent i räntor och 1 procent i fastighetsinvesteringar.

Avkastningsmålet på pensionsplaceringarna är från och med 2015 faktisk inflation plus 10 årig realränta plus 2 procent sett över en flerårsperiod. För 2020 motsvarar detta 3,09 procent enligt marknadsvärde. Resultatet 2020 blev 3,07 procent, målet är i princip uppfyllt för 2020.

Avkastningsmålet för pensionsplaceringar är ett långsiktigt mål och variationer enskilda år kan vara betydande beroende på svängningar på aktiemarknaden. Varje år relateras därför avkastningen även till jämförbara index för varje tillgångsslag.

Under 2020 blev utfallet bättre än jämförelseindex för tillgångsslagen aktiefonder, alternativa investeringar men inte för räntor. Den totala genomsnittsavkastningen blev bättre än index.

Rörelseplaceringar uppfyller mål och slår index

De finansiella tillgångar som inte räknas som pensionsplacering definieras som rörelseplacering. Förvaltningen av rörelseplaceringar ska ske genom placeringar i riskfria räntebärande instrument där insatt kapital garanteras under förutsättning av inlösen vid förfallotillfällena.

Vid årets början hade rörelseplaceringarna ett bokfört värde av 1 946 miljoner kronor inklusive upplupna räntor med ett marknadsvärde på 1 947 miljoner kronor. Rörelseplaceringarnas bokförda värde vid årets slut inklusive upplupna räntor var 2 636 miljoner kronor och marknadsvärdet 2 638 miljoner kronor.

Avkastningsmålet för rörelseplaceringar är OMRX T-Bill. För 2020 motsvarar det -0,19 procent. Även jämförelseindex för rörelseplaceringar, vilket baseras på OMRX T-Bill (ett index som är tänkt att spegla värdeutvecklingen för en portfölj av statsskuldväxlar), motsvarar -0,19 procent. Resultatet 2020 blev 1,00 procent, så målet är uppfyllt.

Tabell 13. Avkastning pensionsplaceringar 2015–2020, fördelat på tillgångsslag och totalt

(procent)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Avkastning aktiefonder	9,1	10,8	11,0	-1,3	34,9	8,6
Jämförelseindex	5,5	13,7	6,0	-5,3	22,5	7,5
Avkastning indexobligationer	- 8,1	3,2	4,5	0,5	1,5	8,4
Jämförelseindex	-0,3	-0,7	-0,8	-0,8	-0,5	-0,2
Avkastning räntor	3,1	3,2	0,5	0,9	0,4	-0,7
Jämförelseindex	0,8	4,2	0,2	0,7	0,4	-0,6
Genomsnittsavkastning	5,4	5,6	4,2	0,0	11,1	3,1
Jämförelseindex	1,4	7,8	2,3	-1,5	8,1	2,2
Mål: Från 2015, faktisk inflation + 10-årig realränta + 2 procent sett över flerårsperiod	1,4	1,7	3,4	2,9	3,3	3,1

Tabell 14. Avkastning rörelseplaceringar 2015–2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Avkastning rörelseplaceringar (%)	-0,2	2,1	1,3	0,8	2,0	1,0
Jämförelseindex	-0,3	-0,7	-0,8	-0,8	-0,5	-0,2
Mål: OMRX TBill	-0,3	-0,7	-0,7	-0,8	-0,5	-0,2

Stark finansiell ställning

När Region Jönköpings läns förmåga att infria sina betalningsförpliktelser ska bedömas, tas hänsyn till det totala pensionsåtagandet enligt rättvisande pensionsredovisning, fullfondering.

Det sätt som pensioner finansierats och redovisats fram till 1998, har inneburit att kommunsektorn i allmänhet, och regionsektorn i synnerhet, idag visar en negativ soliditet. Det innebär att det inte finns tillgångar som fullt ut täcker skulder inklusive pensionsåtagande. En situation som är möjlig enbart för att pensionsförpliktelser inte i sin helhet ska betalas på en gång. I den mån även äldre pensionsförpliktelser kunnat finansieras, har dessa återlånats och använts för investeringar och i mindre utsträckning för sparande i avkastningsbara tillgångar.

Region Jönköpings läns situation jämfört med sektorn i övrigt är den omvända, det vill säga en större del har placerats i avkastningsbara tillgångar.

Positiva soliditeten fortsätter öka

Soliditeten (eget kapital i förhållande till totala tillgångar) mäter betalningsförmågan på lång sikt.

Region Jönköpings län visade positiv soliditet enligt fullfonderingsredovisning av pensioner för första gången 2016. Överskotten 2017-2019 medförde att soliditeten fortsatte att öka. Eget kapital var 31 december 2019 uppe i 2 307 miljoner kronor, vilket motsvarade en soliditet på +16,7 procent.

Från och med 2020 har redovisningsprincipen ändrats avseende hantering av icke offentliga investeringsbidrag. De ska numera intäktsföras direkt när investeringen, som bidraget avser, skett. Tidigare har dessa investeringsbidrag i likhet med offentliga investeringsbidrag intäktsförts i takt med investeringens nyttjande och avskrivning. Den förändrade principen innebär att tidigare ej intäktsförda icke offentliga investeringsbidrag på 18,3 miljoner kronor redovisats direkt mot egna kapitalet.

Överskottet 2020 på 1 112 miljoner kronor ökar tillsammans med investeringsbidragen det Egna kapitalet till 3 437 miljoner kronor, vilket ger en soliditet på +22,3 procent. Den genomsnittliga soliditeten för regionerna 2020, omräknad enligt fullfondering, var minus 13 procent. Region Jönköpings län visar sedan 2018 den högsta soliditeten i riket.

Tabell 15. Tillgångar, eget kapital, skulder och avsättningar

(miljoner kronor)

	2020-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Anläggningstillgångar	6 035,7	5 461,7	4 633,7
Omsättningstillgångar	9 384,9	8 372,8	7 749,9
Summa tillgångar	15 420,6	13 834,6	12 383,7
Eget kapital	3 437,4	2 306,9	1 110,9
Avsättningar och skulder	11 983,2	11 527,6	11 272,7
Summa avsättningar, skulder och eget kapital	15 420,6	13 834,6	12 383,7

Tabell 16. Soliditet 2015-2020

(procent)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Soliditet – enligt fullfondering	- 2	+1	+4	+9	+17	+22
Soliditet – enligt blandmodell	+48	+48	+47	+47	+50	+51

Kassaflöde

Nyckeltal för likviditet beskriver betalningsförmågan på kort sikt där begreppet omsättningstillgång, som utöver likvida medel även omfattar kortfristiga fordringar och förråd, används i relation till kortfristiga skulder och verksamhetens kostnader. Då pensionsplaceringarna inte är avsett att användas till de kortfristiga skulderna eller till verksamhetens kostnader, används omsättningstillgångarna exklusive pensionsmedel i nyckeltalet.

När omsättningstillgångarna sätts i relation till verksamhetens kostnader och omräknas till dagar erhålls begreppet likviditetsdagar, det vill säga det antal dagar som de likvida medlen normalt räcker till om det inte sker några inbetalningar.

Alla likviditetsmått exklusive pensionsmedel har sjunkit tidigare år, främst till följd av de ökande investeringsnivåerna. Även kassaflödet, som nu definieras som förändring av likvida rörelseplaceringsmedel, har sjunkit. 2017 och 2018 var kassaflödet till och med negativt då resultatnivån inte nådde upp till en nivå som krävs för de stora investeringarna. Årets kassaflöde blev positivt med hela 688 miljoner kronor, främst beroende på de stora statliga stöden som betalades under året. Detta i kombination med att de låga skatteintäkterna inte påverkade årets likviditet då de preliminära skatteintäkterna inbetalades och den negativa skatteavräkningen (skulden) ökade med nästan 140 miljoner kronor.

Tabell 17. Likviditetsnyckeltal 2015–2020

(miljoner kronor, där inte annat anges)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Förändring totala medel, inklusive pensionsplaceringar*	349	192	91	-37	1 083	855
Kassaflöde / Förändring likvida rörelseplaceringsmedel	78	105	-100	-196	27	688
Likviditetsdagar exklusive pensionsmedel	70	69	63	54	53	68
Likviditet exklusive pensionsmedel (kvot)	1,40	1,42	1,30	1,20	1,19	1,35
Rörelsekapital (omsättningstillgångar exklusive pensionsmedel minus kortfristiga skulder)	821	894	672	484	455	970

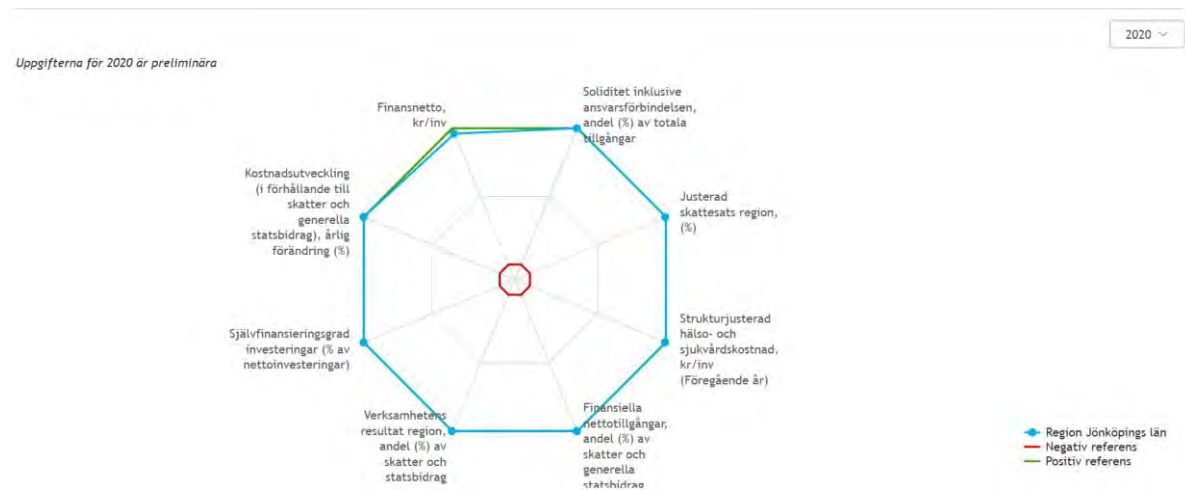
* Endast 2018-2020 är enligt verkligt värde

Regionernas ekonomi – omvärldsanalys

Ett sätt att bedöma regionens ekonomiska styrkor och svagheter är att relatera till övriga regioner. I Figur 3 redovisas regionens värden i jämförelse med sektorns mål för åtta gemensamt framtagna mått på kort och lång sikt. Måtten är beräknade enligt blandmodellen med undantag av soliditetsmättet som är enligt fullfondering. De regiongemensamma målvärdena motsvarar en rimlig nivå för sektorn. Om regionen uppfyller målet så ligger kurvan i diagrammets ytterkant.

Region Jönköpings län (blå linje) relateras till målvärdet (grön linje i ytterkanten).

Figur 3. Finansiell styrka i relation till regionsektorn 2020

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Mått	Definition	Region Jönköpings värde	Målvärde	Regionsnitt (ovägt medel)
Långsiktiga måtten				
Soliditet enligt fullfondering	eget kapital/totala tillgångar	22 %	> 10 %	-13 %
Justerad skattesats	med hänsyn till olikheter i verksamhetsansvar (kollektivtrafik, hemsjukvård, färdtjänst och utbildning)	11,59	< 11,63	11,69
Kostnadsnivå	Strukturjusterad kostnad för hälso- o sjukvård (ett års eftersläp)	25 093	< 26 072	26 617
Finansiella nettotillgångar	(Finansiella tillgångar – Finansiella skulder) / Skatter o generella bidrag	71 %	> 44 %	33 %
Kortsiktiga måtten				
Verksamhetens resultat	Verksamhetens resultat / Skatter och generella bidrag	7,6 %	> 2,0 %	5,7 %
Självfinansieringsgrad investeringar	Löpande verksamhet enligt kassaflödesanalys / nettoinvesteringar	206,3 %	>100,0 %	353,4 %
Kostnadsutveckling	Ökning av bruttokostnader i relation till ökning av skatt o generella bidrag (exkl ev skattehöjning)	76,6 %	< 98,0 %	74,8 %
Finansnetto	(Finansiella intäkter – Finansiella kostnader) / Antal invånare	230,2	> 247,0	-3,9

Region Jönköpings län når det sektors-gemensamma målet i sju av de åtta måtten. Det enda målvärdet som inte nås är finansnetto/invånare, vilket framgår av spindeldiagrammet där regionens blå linje inte riktigt ligger i ytterkanten. I jämförelse med rikssnittet så är regionen bättre än snittet i sex av de åtta måtten. Regionen är sämre än snittet avseende självfinansieringsgrad samt i kostnadsutveckling.

Finns många sätt att jämföra sig med andra, men enligt dessa, bland regionerna, gemensamt framtagna finansiella nyckeltal så är Region Jönköpings läns ekonomi relativt stark. Vi har under året haft högre kostnadsutveckling än de flesta andra regionerna, vilket det röda måttet ovan visar. Det måttet avser bruttokostnadsutveckling i förhållande till utveckling på skatter och generella bidrag. Regionen har under året den sjunde högsta ökningen. Även nettokostnadsutvecklingen är högre än genomsnittet vilket framgår under tidigare avsnitt.

Översikt över verksamhetens utveckling

	2015	2016	2017	2018 enl ÅR	Just 2018 enligt verkligt värde	2019	2020
FINANSIELLA NYCKELTAL							
Likviditet	3,33	3,32	3,21	3,07	3,27	3,41	3,37
Likviditet exklusive pensionsmedel	1,40	1,42	1,30	1,20	1,20	1,19	1,35
Kassalikviditet (dagar)	201	197	189	177	191	201	215
Kassalikviditet exklusive pensionsmedel (dagar)	70	69	63	54	54	53	68
Soliditet (%)	-2,4	0,6	3,8	5,2	9,0	16,7	22,3
Nettokostnad/skatt o bidrag (%)	97,5	97,8	97,0	97,6	97,6	92,6	90,1
Egenfinansiering investeringar (%) respektive år	178,9	97,6	84,9	76,2	76,2	101,8	165,3
Egenfinansiering enl ovan ack från 2015	178,9	126,5	107,0	97,3	97,3	98,7	112,3
Nettokostnadsökning mot föregående år (%)	3,7	5,5	4,0	4,0	4,0	2,3	3,2
Skatte-och statsbidragsökning mot fgår (%)	3,4	5,1	4,9	3,2	3,2	7,8	6,1
Rörelsekapital (miljoner kronor)	4 794	4 953	4 922	4 893	5 381	5 920	6 601
Rörelsekapital exklusive pensionsmedel (miljoner kronor)	821	894	672	484	484	455	970
RESULTAT (miljoner kronor)							
Verksamhetens nettokostnad	-9 135	-9 634	-10 016	-10 413	-10 413	-10 651	-10 993
Skatteintäkter och generella statsbidrag	9 369	9 846	10 329	10 664	10 664	11 497	12 198
Verksamhetens resultat (Resultat före finansnetto)	235	213	313	251	251	846	1 204
Årets resultat	392	316	366	193	56	1 196	1 112
VOLYMFÖRÄNDRING (procent)							
Region Jönköpings län	2,8	1,7	1,7	0,4	0,4	0,0	
Genomsnitt i riket	3,1	2,6	2,5	2,5	2,5	2,0	
UTDEBITERING							
Region Jönköpings län	11,26	11,26	11,26	11,26	11,26	11,76	11,76
Region Jönköpings län justerat för kollektivtrafik, hemsjukvård m.m.	11,09	11,07	11,06	11,05	11,05	11,57	11,59
Genomsnitt i riket	11,35	11,41	11,42	11,44	11,44	11,55	11,62

Definitioner:

Likviditet: Visar Regionens betalningsförmåga på kort sikt. Omsättningstillgångar / Kortfristiga skulder

Kassalikviditet: Likvida medel / Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar * 365 dagar

Soliditet: Visar Regionens betalningsförmåga på lång sikt. Eget kapital / Totala tillgångar

Egenfinansieringsgrad investeringar:

Verksamhetens resultat exklusive avskrivningar / nettoinvestering

Rörelsekapital: Avspeglar Regionens finansiella styrka. Omsättningstillgångar - Kortfristiga skulder

Den kommunala koncernen

Regionens koncernföretag och andra samägda företag

Förvaltningsberättelsen ska enligt 2 kap 5§ Lagen om kommunal redovisning omfatta även sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Det kan avse till exempel aktiebolag, stiftelse, ekonomisk förening, ideell förening, handelsbolag, samordningsförbund eller kommunalförbund.

Region Jönköpings läns engagemang i nedanstående juridiska personer är av den omfattningen att sammanställda räkenskaper, utöver nedanstående redovisning, inte tillför ytterligare väsentlig information.

Region Jönköpings läns koncernföretag

ALMI Företagspartner Jönköping AB

Almi Företagspartner AB ägs till 100 procent av svenska staten. Utöver moderbolaget Almi Företagspartner består koncernen av 16 regionala dotterbolag. Almi Företagspartner Jönköping är ett regionalt dotterbolag.

Affärsidén är att Almi ska vara det ledande kunskapsföretaget för tillväxt och förnyelse av små och medelstora företag i länet samt för bildandet av nya. Almi stöttar små och medelstora företag med finansiering och rådgivning.

	2018	2019	2020
Ägarandel (procent)	49	49	49
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	-0,3	1,6	1,2
Årets resultat (miljoner kronor)	-0,3	1,6	1,2
Balansomslutning (miljoner kronor)	48,8	48,8	47,2
Soliditet (procent)	81	84	90
Omsättning (miljoner kronor)	33,9	36,6	34,9
Antal anställda	25	22	22

prel

Bostadsbyggen i Jönköping AB

Bolaget bedriver fastighetsförvaltning. Bostadsbyggen i Jönköping AB ägs till hälften av Riksbyggen ekonomisk förening och till andra hälften av Region Jönköpings län.

	2018	2019	2020
Ägarandel (procent)	50	50	50
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	-1,6	2,2	2,3
Årets resultat (miljoner kronor)	-1,4	1,7	1,7
Balansomslutning (miljoner kronor)	60,3	63,5	76,0
Soliditet (procent)	14	16	16
Omsättning (miljoner kronor)	13,0	13,1	13,4

prel

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Smålands Turism AB

Region Jönköping och länets kommuner har bildat Smålands Turism AB. Under 2020 togs beslutet att Region Jönköpings Län ska köpa samtliga aktier från kommunerna, och det kommer vara slutfört under 2021. Bildandet innebär en tydlig satsning på turism som en regional utvecklingsfaktor. Bolaget ska erbjuda hög kompetens och samordning inom turismen samt utveckla konkurrensförmåga och generera lönsam tillväxt i Region Jönköpings län och dess företag.

prel

	2018	2019	2020
Ägarandel (procent)	50	50	98
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	-0,7	1,0	-0,4
Årets resultat (miljoner kronor)	-0,4	0,7	-0,2
Balansomslutning (miljoner kronor)	4,2	5,1	5,9
Soliditet (procent)	46	53	41
Omsättning (miljoner kronor)	16,4	17,9	15,8
Antal anställda	8	9	6

Stiftelsen Jönköpings läns museum

Region Jönköpings län är, tillsammans med Jönköpings kommun och Hembygdsförbundet, stiftare av Jönköpings läns museum. Från och med 1998 delas ansvaret mellan stiftarna. Det innebär att Region Jönköpings län tar ansvar för verksamhetens innehåll och utveckling, medan Jönköpings kommun tar ansvar för att erbjuda ändamålsenliga lokaler. Verksamheten för Stiftelsen Jönköpings läns museum har som huvudsyfte att ge allmänheten möjlighet att ta aktiv del av sin historia, nutid och framtid.

Museets verksamhet har under året tagit stora steg i den digitala utvecklingen, inte minsta publikt där sociala medier, bloggar, filmer via Youtube samt digitala visningar och program erbjudits i allt större omfattning vilket rönt stor uppskattning hos många av länets invånare..

prel

	2018	2019	2020
Inflytandegrad (procent)	33	33	33
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	6,2	0,1	-3,2
Årets resultat (miljoner kronor)	6,2	0,1	-3,2
Balansomslutning (miljoner kronor)	31,6	32,7	27,3
Soliditet (procent)	64	62	63
Omsättning (miljoner kronor)	54,6	49,4	48,6
Antal anställda	43	46	47

TvNo Textilservice AB

Bolaget bedriver tvätteri- och textiluthyrningsverksamhet. Cirka 95 procent av verksamheten riktar sig till kunder inom vårdsektorn i Jönköpings och Östergötlands län. Produktionsvolymen 2020 har ökat med 2,6% jämfört med 2019.

prel

	2018	2019	2020
Ägarandel (procent)	49	49	49
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	4,5	3,7	-1,4
Årets resultat (miljoner kronor)	3,4	3,0	0,7
Balansomslutning (miljoner kronor)	107,3	110,2	119,6
Soliditet (procent)	63	64	58
Omsättning (miljoner kronor)	110,2	114,9	122,6
Antal årsarbetare (medelantal)	132	133	137

RJL Älghunden 4 AB

Bolaget förvärvades i augusti 2017 av Region Jönköpings län och bytte namn från Nivika Älghunden AB till RJL Älghunden 4 AB. Region Jönköpings län planerar att bygga en ny bussdepå för stadstrafiken i Jönköping på fastigheten. Nuvarande bussdepå är för liten och möjlighet att expandera saknas. Under året har befintlig byggnad rivits och nybyggnation av bussgarage har påbörjats. Bussgaraget beräknas tas i drift i juni 2021.

prel

	2018	2019	2020
Ägarandel (procent)	100	100	100
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	-5,0	-0,7	-0,4
Årets resultat (miljoner kronor)	-4,5	0	0
Balansomslutning (miljoner kronor)	45,2	76,9	238
Soliditet (procent)	73	72	93
Omsättning (miljoner kronor)	3,8	0	0
Antal anställda	0	0	0

RJL Tågdepån Nässjö AB

Under 2020 förvärvades bolaget Goldcup 20096 AB av Bolagsrätt Sundsvall för att senare namnändras till

RJL Tågdepån Nässjö AB. Region Jönköpings Län planerar att bygga en ny tågdepå i Nässjö för Länstrafikens tåg. Under året byggprocessen startat och byggleverantören har upphandlats. Tågdepån beräknas vara färdigställd i början av 2023.

prel

	2019	2020
Ägarandel (procent)	0	100
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	0	-0,2
Årets resultat (miljoner kronor)	0	-0,2
Balansomslutning (miljoner kronor)	0	11,7
Soliditet (procent)	0	-1,6
Omsättning (miljoner kronor)	0	0
Antal anställda	0	0

Regionens andra samägda företag

Samordningsförbunden

De tre samordningsförbunden bedriver finansiell samordning av insatser inom rehabiliteringsområdet som utförs av huvudmännen. Dessa insatser syftar till att hjälpa personer i yrkesverksam ålder att få eller förbättra förmågan att arbeta.

Huvudmännen i samordningsförbunden:

- Arbetsförmedlingen
- Försäkringskassan
- Region Jönköpings län
- Kommunerna i Jönköpings län

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Finnvedens Samordningsförbund

			prel
	2018	2019	2020
Inflytandegrad (procent)	17	17	17
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	1,2	-0,5	0,2
Årets resultat (miljoner kronor)	1,2	-0,5	0,2
Balansomslutning (miljoner kronor)	2,9	2,8	2,9
Soliditet (procent)	75	60	63
Omsättning (miljoner kronor)	5,2	5,1	5,2
Antal anställda	0	0	0

Samordningsförbundet Södra Vätterbygden

			prel
	2018	2019	2020
Inflytandegrad (procent)	14	14	14
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	0,1	-1,1	0,8
Årets resultat (miljoner kronor)	0,1	-1,1	0,8
Balansomslutning (miljoner kronor)	3,8	3,1	3,3
Soliditet (procent)	56	32	56
Omsättning (miljoner kronor)	6,1	7,0	7,5
Antal anställda	2	2	2

Höglandets samordningsförbund

			prel
	2018	2019	2020
Inflytandegrad (procent)	11	11	11
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	-0,6	-0,2	0,5
Årets resultat (miljoner kronor)	-0,6	-0,2	0,5
Balansomslutning (miljoner kronor)	1,9	1,0	1,7
Soliditet (procent)	45	55	61
Omsättning (miljoner kronor)	6,4	6,4	8,0
Antal anställda	1	1	1

Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA)

Kommunalförbundet Svensk Ambulansflyg bildades 2016 för att skapa samordningsvinster och stordriftsfördelar. Förbundets ändamål är att för medlemmarna tillhandahålla ambulansflyg. Syftet är att effektivisera ambulansflyg för att öka patientnyttan och patientsäkerheten genom samordning av gemensamma resurser. Förbundets medlemmar består av alla landsting och regioner i Sverige. Region Jönköpings läns andelskapital är 3,5 procent. 2020 uppgick medlemsbidraget till 609 000 kronor (2019: 332 000 kronor). Under 2017 genomförde KSA upphandling av sex flygplan för ambulanstransport, med option på ytterligare fyra. Tilldelningsbeslutet överklagades och rättslig process pågick under 2018, avgörandet i förvaltningsrätten innebar att upphandlingen måste göras om, KSA har beslutat att detta ska göras under 2019. Investeringen i flygplan finansieras genom lån från förbundets medlemmar.

Förbundet ska även upphandla operatör för operativ drift och tekniskt underhåll samt etablera en flygkoordineringscentral som ska kunna ta emot beställningar, prioritera uppdrag och se till att de genomförs på bästa sätt med hänsyn till både medicinska och operativa förutsättningar. Förbundet har under 2020 i medeltal haft fem anställda (2019: tre anställda).

Samtrafiken i Sverige AB

Samtrafiken är ett tjänsteutvecklingsföretag som arbetar med att göra kollektivt resande enklare, mer tillgängligt och mer pålitligt. Företaget ägs av alla regionala kollektivtrafikmyndigheter samt merparten av de kommersiella trafikoperatörerna. I företagets kärnverksamhet ingår dels att koordinera hela landets trafikinformation, exempelvis avgångstider och hållplatser, dels att kombinera olika aktörers trafikdata och biljettformat. Samtrafiken och partners samarbetar för att landets aktörer ska följa branschpraxis inom biljett- och betalstandarder.

AB Transitio

1999 beslutade trafikhuvudmännen att bilda ett gemensamt vagnbolag; Transitio. Ägare är 20 regioner och regionala kollektivtrafikmyndigheter.

AB Transitio anskaffar, finansierar och förvaltar spårfordon åt sina ägare. Syftet är främst att optimera ägarnas fordonskostnader samt säkerställa en hög kvalitet och kompetens inom områdena anskaffning, förvaltning och underhåll.

Reftele Biogas AB

Region Jönköpings län är tillsammans med ett antal mjölkproducenter runt Reftele delägare i Reftele biogas med avsikten att bygga en gemensam rötanläggning för gödsel. Miljökonsekvensbeskrivning är gjord och miljötillstånd för verksamheten finns. Försök att hitta köpare till gasen har gjorts utan att lyckas. Vid aktieägarmöte i november 2019 beslutades att bolaget ska säljas. Försäljningen skedde under februari 2020.

Inera AB

Inera ägs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Inera koordinerar och utvecklar gemensamma digitala lösningar till nytta för invånare, medarbetare och beslutsfattare. I uppdraget ingår förvaltning av nationella e-hälsotjänster, teknisk infrastruktur och gemensamma regelverk och standarder. Ungefär 35 digitala tjänster drivs idag av Inera, bland annat 1177 Vårdguiden, Nationell patientöversikt och Journalen. I uppdraget ingår också att samverka med andra aktörer inom e-hälsoområdet, exempelvis regeringen, myndigheter, privata vårdgivare, akademi och ideella organisationer samt marknadens aktörer. För ett par år sedan utvidgades Ineras uppdrag till att även omfatta kommunernas verksamhetsområden, exempelvis skola. Syftet är att öka tempot i digitaliseringen genom att återanvända Ineras kompetens och bredda Ineras tjänsteutbud.

LFF Service AB och Läkemedelsförsäkringen AB

I samband med att driften av sjukhusapoteket övertogs av Landstinget i november 2013, förvärvades en organisationsaktie i LFF Service AB, vilken inte kan säljas vidare. Detta bolag, tillsammans med sitt helägda dotterbolag Svenska Läkemedelsförsäkringen AB, administrerar och försäkrar ett gemensamt åtagande för ägarföretagen att ersätta personer som drabbats av personskador orsakade av läkemedel. Försäkringen omfattar också personer som deltar i kliniska prövningar.

Den svenska Läkemedelsförsäkringen bildades 1978 efter att en frivillig överenskommelse träffats mellan läkemedelsföretagen i Sverige. LFF Service AB:s Läkemedelsförsäkring bygger på delägarnas kollektiva och solidariska ansvar för läkemedels-skador i Sverige. Bakom Läkemedelsförsäkringen står forskande läkemedelsbolag, generikabolag, parallellimportörer, Apoteket AB, distributionsbolag samt forsknings och utvecklingsbolag. Region Jönköpings län är nu en av 344 delägare.

Löf –Regionernas Ömsesidiga Försäkringsbolag

Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag, Löf, är ett rikstäckande försäkringsbolag vars huvuduppgift är att försäkra de vårdgivare som finansieras av landstingen och regionerna. Löf:s slutkunder är de patienter som drabbats av patientskada och uppdraget är att utreda och lämna ersättning till patienter som skadats i vården samt att bidra till att antalet skador i vården minskar.

Löf är ett ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av samtliga regioner. Verksamheten omsätter årligen cirka 1,5 miljard kronor och har en balansomsättning på cirka 12 miljarder kronor. 2020 var Region Jönköpings läns andel 3,53 procent och premieinbetalningen 57,3 miljoner kronor.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Region Jönköpings län styrs demokratisk

Regionfullmäktige beslutar om verksamheten i stort och är Region Jönköpings län högsta beslutande instans. De 81 ledamöterna väljs vart fjärde år i allmänna val. Den politiska ledningen 2019–2022: Socialdemokraterna 22, Kristdemokraterna 10, Centerpartiet 8, Bevara Akutsjukhusen 7, Liberalerna 3 och Miljöpartiet 3 ledamöter i regionfullmäktige. Övriga partier: Moderaterna 13, Sverigedemokraterna 11 och Vänsterpartiet 4 ledamöter i regionfullmäktige. Regionrevisorerna har fullmäktiges uppdrag att granska all verksamhet i Region Jönköpings län. Patientnämnden stödjer och hjälper patienter i den offentliga vården.

Regionstyrelsen har 15 ledamöter. I regionstyrelsen ingår ledamöter från Socialdemokraterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet, Bevara Akutsjukhusen, Liberalerna, Miljöpartiet, Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet. Regionstyrelsen leder det politiska arbetet och genomför regionfullmäktiges beslut tillsammans med nämnderna för folkhälsa och sjukvård, arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet samt trafik, infrastruktur och miljö. Ett kommunalt forum är kopplat till regionstyrelsen och de tre nämnderna.

Organisation

Regiondirektören är högsta chef för Region Jönköpings län, ytterst ansvarig för att verksamheten fungerar och rapporterar till regionstyrelsen. Från 2015 organiseras sjukvården i verksamhetsområdena Kirurgisk vård, Medicinsk vård, Psykiatri, rehabilitering och diagnostik. Övriga verksamhetsområden är Vårdcentralerna Bra Liv, Folk tandvården, IT-centrum, Verksamhetsstöd och service, Länstrafiken, Utbildning och kultur samt Kommunal utveckling

Hur Region Jönköpings län styr mot vision och övergripande strategiska mål

Utgångspunkt för styrningen är att uppnå god hushållning. Det innebär att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och med en finansiering som långsiktigt garanterar verksamheten utan skattehöjning. Offentliga medel används för att skapa värde för invånarna genom god hushållning. Budget och verksamhetsplan med flerårsplan är det viktigaste styrdokumentet. I budgeten formuleras vision och mål, samt handlingsplaner för hur områden ska förbättras och utvecklas. Målen ska vara så konkreta att de kan brytas ned till den nivå där de ska genomföras. Som hjälpmedel för styrning av den egna verksamheten använder vi Balanced Scorecard (BSC). Modellen fokuserar på det som är strategiskt viktigt, helhetstänkande och balansen mellan fem olika perspektiv

Internkontroll

Den interna kontrollens syfte är att genom uppföljningssystem kontrollera verksamhetens följsamhet till mål och riktlinjer för en god hushållning, d.v.s. att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv. Intern kontroll och styrning bedrivs utifrån två inriktningar:

1. *Via månadsuppföljningar, delårsrapporter och årsredovisning kontrolleras att:*

- tjänster produceras som uppnår och tillgodoser de behov som fullmäktige, styrelse och nämnder angivit i budget/verksamhetsplan i form av verksamhetsmål och ekonomiska ramar
- verksamheten håller en hög kvalitet och produktivitet i förhållande till jämförbara organisationer i omvärlden

2. *Via en årlig kontrollplan säkerställs att organisationen och det sätt som arbetet bedrivs på säkras:*

- följsamhet till lagar, riktlinjer och policys
- rättvisande och tillförlitlig redovisning och information om verksamheten
- skydd mot förluster eller förstörelse av Regionen Jönköpings läns tillgångar
- upptäckt av allvarliga fel och eliminering av dessa ändamålsenliga och väl dokumenterade system och rutiner

Arbete med kontrollmoment

Arbete med kontrollmoment dokumenteras i tre steg

- En kontrollplan med olika kontrollmoment fastställs inför budgetåret i Regionstyrelsen och i nämnderna.
- Rapporter skrivs för varje kontrollmoment och delges regiondirektören och berörda funktioner i verksamheten
- En sammanfattande rapport för samtliga kontrollmoment tas fram.

Kontrollmoment 2020

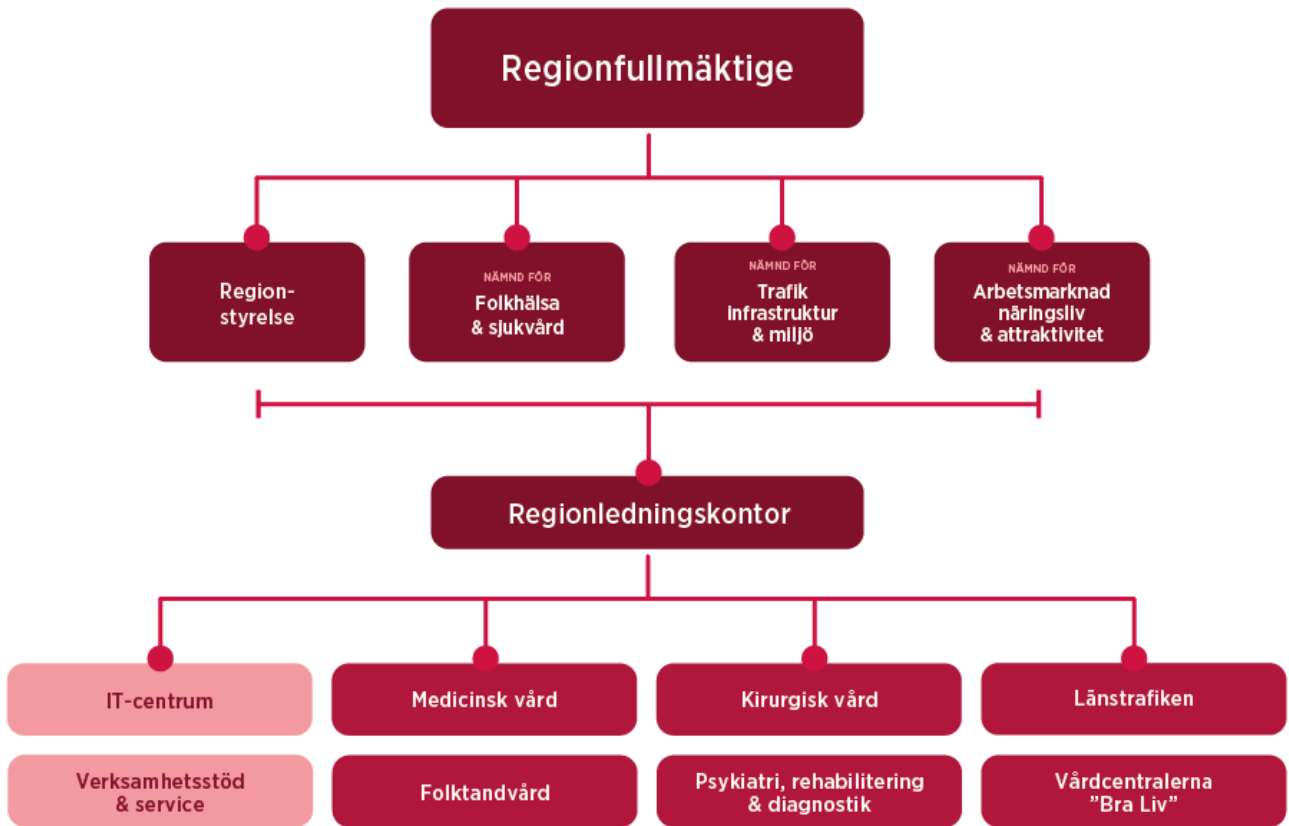
Under 2020 har sju kontrollmoment utförts.

- Attest av löneutbetalningar,
- Besluts- och genomförandeprocess av större investeringar
- Affärer och transaktioner inom rörelsekapitalförvaltningen
- Reservrutiner, IT
- Medverkan i styrelse/råd (advisory board) inom läkemedelsindustrin
- Reseräkningar
- Intern representation

Sammanfattningsvis visar kontrollmomenten att inom många områden finns tydliga riktlinjer samt etablerade arbetssätt och rutiner som fungerar bra.

Kontrollmomenten visar också att det finns åtgärder som är angelägna.

Figur 4. Organisation Region Jönköpings län

Balanskravsresultat

Enligt 11 Kap. 10 § Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska årets resultat efter balanskravsjusteringar (balanskravsresultat) redovisas. Om balanskravsresultatet för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det enligt 11 kap 11 § samma lag anges när och på vilket sätt den i 11 kap. 12 § kommunallagen (2017:725) föreskrivna regleringen kommer ske. Om återställning ej kan ske inom tre år ska skälen framgå. Vidare ska det framgå om det finns negativa resultat från tidigare år att återställa. Balanskravsresultatet utgår ifrån blandmodellen vad gäller pensionsredovisningen.

Region Jönköpings läns balanskravsresultat är baserade på de redovisade resultaten enligt blandmodellen justerat för balanskravsjusteringar. 2019-2020 års resultat utgår från nya LKBR avseende till exempel verkligt värde. Någon omräkning av tidigare års resultat enligt verkligt värde har i balanskravsutredningen inte skett. Regionen använder inte resultatutjämningsreserv (RUR).

Regionen har inga historiska underskott att återställa. Nedan följer balanskravsutredning med jämförelseår.

Tabell 18. Balanskravsutredning 2015–2020

(miljoner kronor, där inte annat anges)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Årets resultat enligt blandmodellen	226	160	186	58	1 037	1 010
- samtliga realisationsvinster vid avyttring av AT	-3	-4	-18	-29	-2	-4
+ realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0	0
+ realisationsförlust enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0	0
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	25	18	-562	-95
Årets balanskravsresultat	223	156	193	46	473	911

Förväntad utveckling

Förväntad utveckling - framtidsbedömning finansiell situation

En av de målbilder för 2030 som är antagna i budget 2020 är *Hållbar utveckling och långsiktig finansiering*. I målbilden fastställs att för att trygga verksamhetens finansiering på lång sikt ska vi ha ett ekonomiskt resultat som innebär att nödvändiga investeringar finansieras med egna medel. I en jämförelse med övriga regioner har Region Jönköpings län fortsatt en stark ekonomi. Ur finansiell synvinkel har Region Jönköpings län en god hushållning. Detta ger ett gott utgångsläge inför kommande period då hela den offentliga sektorns ekonomi kommer att utmanas på flera sätt.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) bedömer att konjunkturen stärkts i Sverige 2021, efter ett mycket svagt 2020. En endast svag återhämtning beräknas ske i början av året, likt den svaga utveckling som präglade avslutningen av 2020. Såväl BNP som sysselsättning antas dock få bättre fart under andra halvan av 2021. Avgörande för utvecklingen blir naturligtvis pandemin, hur smittspridning, vaccinationsprogram och restriktioner fortlöper världen över.

Prognosen vilar på ett scenario med en utdragen återhämtning av den svenska samhällsekonomin, där ett balanserat konjunkturläge inte nås förrän 2024. Det låga resursutnyttjandet i nuläget innebär en potential för hög BNP-tillväxt, när återhämtningen väl tar fart igen. Därför beräknas BNP-tillväxten ligga klart högre än den trendmässiga vid en sådan uppgångsfas, vilket medför en åtföljande förstärkning av sysselsättningen och det kommunala skatteunderlaget.

Sammantaget beräknas dock återhämtningen för antalet sysselsatta bli utdragen. Andelen arbetslösa bedöms uppgå till dryga 8 procent, som genomsnitt de kommande tre åren.

Prognos för BNP tillväxten för 2020 beräknas landa på -3,1 procent, för att beräknas stiga för 2021 till 2,7 procent, för 2022 3,6 procent, medan BNP tillväxten antas bli något lägre för 2023 och hamna på cirka 2,1 procent.

Behoven av välfärdstjänster kommer att öka utifrån att demografin förändras med fler invånare i de åldersgrupper som har behov av välfärdstjänster i förhållande till antalet invånare som ingår i gruppen arbetsför ålder.

Kostnaderna för hälso- och sjukvården var under 2020 och 2019 i balans vilket är en bra grund inför kommande år. År 2020 har påverkats av ökade kostnader på grund av pandemin där regionen har fått statlig ersättning för merkostnaderna. Region Jönköpings län har fokus på att nå en kostnadsnivå som följer budgeterad nivå. Åren 2016 som 2017 redovisade hälso- och sjukvården sammantaget ett underskott mot budget på ungefär 0,5 procent. 2018 ökade underskottet mot budget åter, till cirka 1,5 procent vilket till stor del berodde på en obudgeterad kostnadsökning av köpt regionsjukvård. 2019 och 2020 var hälso- och sjukvården i balans. Kostnaderna inom den allmänna kollektivtrafiken, som under såväl 2016 som 2017 kraftigt översteg budget, anpassades med en åtgärdsplan och är sedan 2018 i nivå med budget, under 2019 översteg kostnaderna för serviceresor budget som är åtgärdades i budget för 2020. Minskat nyttjande av kollektivtrafiken som en följd av coronanedmin innebär ett underskott 2020 inom trafik och infrastruktur med 2,3 procent. Budget 2021 med flerårsplan 2022-2023 ger budgeterat resultat som klarar av egenfinansierings målet.

Hur långvarig pandemin kommer att vara och hur mycket staten kommer att ersätta regionen för effekter av covid-19 är en osäkerhet för 2021. I budgeten för 2021 är anslaget för oförutsedda kostnader högre än tidigare för att kunna hantera fortsatta effekter av pandemin. I början av året beslutade regeringen att hälften av statsbidraget för uppskjuten vård får användas för att täcka merkostnader för covid-19. Regeringen har också aviserat ersättning för brådskande transporter och till kollektivtrafiken på grund av covid-19.

Att klara verksamheten inom tilldelad budget är en fråga som ständigt måste hållas aktuell för att inte tappa kostnadskontrollen, även för de verksamheter som har budgetbalans. Att vända en negativ obalans tar oftast tid och kräver uthållighet.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

(miljoner kronor)	2019	2020	Budget	Avvikelse mot budget
Verksamhetens intäkter ³⁾	2 761,3	3 051,3	2 355,3	695,9
Verksamhetens kostnader ⁴⁾	-13 051,9	-13 639,0	-13 378,5	-260,5
Avskrivningar ⁵⁾	-360,8	-405,6	-421,8	16,3
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-10 651,4	-10 993,3	-11 445,0	451,7
Skatteintäkter ⁶⁾	9 122,5	9 144,2	9 348,0	-203,8
Generella statsbidrag och utjämning ⁷⁾	2 374,7	3 053,5	2 433,0	620,5
VERKSAMHETENS RESULTAT	845,9	1 204,4	336,0	868,4
Finansiella intäkter Tillgångar ⁸⁾	694,9	325,4	251,0	74,4
Finansiella kostnader ⁹⁾	-344,8	-417,6	-246,0	-171,6
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	1 196,0	1 112,1	341,0	771,1
Extraordinära poster ¹⁰⁾	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	1 196,0	1 112,1	341,0	771,1

Notförklaringar se sidorna 123-136.

Balansräkning

(miljoner kronor)	2019	2020
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar ¹¹⁾	39,2	31,1
Materiella anläggningstillgångar		
1. Mark och byggnader ¹²⁾	4 225,7	4 523,4
2. Maskiner och inventarier ¹³⁾	999,5	1 115,6
Finansiella anläggningstillgångar ¹⁴⁾	197,3	365,7
Summa	5 461,7	6 035,7
Omsättningstillgångar		
Förråd ¹⁵⁾	64,7	108,3
Fordringar ¹⁶⁾	904,4	1 018,0
Kortfristiga placeringar ¹⁷⁾	6 840,5	7 389,5
Kassa och bank ¹⁸⁾	563,2	869,1
Summa	8 372,8	9 384,9
SUMMA TILLGÅNGAR	13 834,6	15 420,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Regionkapital ¹⁹⁾	1 110,9	2 306,9
Händelser direkt mot egna kapitalet ¹⁹⁾	0,0	18,3
Årets resultat	1 196,0	1 112,1
Summa	2 306,9	3 437,4
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner ²⁰⁾	9 007,9	9 153,9
Andra avsättningar ²¹⁾	0,0	0,0
Summa	9 007,9	9 153,9
Skulder		
Långfristiga skulder ²²⁾	66,7	45,5
Kortfristiga skulder ²³⁾	2 453,0	2 783,8
Summa	2 519,7	2 829,3
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	13 834,6	15 420,6
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER		
Panter och därmed jämförliga säkerheter ²⁴⁾	13,2	738,7
Pensionsförpliktelse som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna ²⁵⁾	22,6	22,8
Övriga ansvarsförbindelser ²⁶⁾	100,0	100,0

Notförklaringar se sidorna 123-136.

Kassaflöde

(miljoner kronor)	2019	2020	Årsbudget	Avvikelse mot budget
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets Resultat	1 196,0	1 112,1	341,0	771,1
Justering för ej rörelselikviditetspåverkande poster ²⁷⁾	351,4	774,9	793,7	-18,8
- Likviditetspåverkande Pensionsutbetalningar inkl löneskatt	-372,2	-394,0	-390,2	-3,7
Poster som redovisas i annan sektion ²⁸⁾	-0,3	-1,1	0,0	-1,1
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 174,9	1 491,9	744,4	747,5
+Minskning/-ökning kortfristiga fordringar	-22,9	-113,6	0,0	-113,6
+Minskning/-ökning förråd/varulager	-5,9	-43,5	0,0	-43,5
-Minskning/+ökning övriga kortfristiga skulder	84,5	330,8	-3,1	333,9
Summa rörelsekapitalförändring avseende löpande verksamhet	55,8	173,6	-3,1	176,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 230,7	1 665,5	741,3	924,2
INVESTERINGAR				
- Inköp av immateriella anläggningstillgångar	-5,0	-6,7	-8,0	1,3
- Inköp av materiella anläggningstillgångar	-1 158,0	-850,1	-1 134,0	283,9
- Inköp av finansiella anläggningstillgångar ¹⁴⁾	-25,0	-165,0	-180,0	15,0
+ Investeringsbidrag ²²⁾	0,3	1,0	0,0	1,0
+ Försäljning av immateriella och materiella anläggningstillgångar ²⁹⁾	1,9	46,8	0,0	46,8
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-1 185,8	-974,1	-1 322,0	347,9
FINANSIERING				
+Minskning/-ökning av långfristiga fordringar och finansiella Anläggningstillgångar exkl köp ¹⁴⁾	-2,4	-3,4	-4,0	0,6
- ej likviditetspåverkande reavinst/+reaförluster finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-2,4	-3,4	-4,0	0,6
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR				
- Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur ¹⁸⁾	-15,7	0,0	0,0	0,0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA RÖRELSEPLACERINGSMEDEL	26,7	688,0	-584,7	1 272,7
PENSIONSPLACERINGAR				
- Återinvesterad realiserad avkastning (pensionsmedel)	5,2	71,4	86,0	-14,6
+/- Justering för orealiserade värdeförändringar av finansiella tillgångar (pensionsmedel)	1 050,7	95,4	128,0	-32,6
Kassaflöde från pensionsmedelsplaceringar	1 056,0	166,9	214,0	-47,1
FÖRÄNDRING AV TOTALA MEDEL inkl pensionsmedel enligt verkligt värde	1 082,6	854,9	-370,7	1 225,6
Likvida rörelseplaceringsmedel vid årets början	1 912,4	1 939,1	1 939,1	0,0
Likvida rörelseplaceringsmedel vid årets slut	1 939,1	2 627,1	1 354,4	1 272,7
Pensionsplaceringar vid årets början (enligt verkligt värde)	4 408,7	5 464,6	5 464,6	0,0
Pensionsplaceringar vid årets slut (enligt verkligt värde)	5 464,6	5 631,5	5 678,6	-47,1
Likvida medel inkl pensionsplaceringar vid årets början	6 321,1	7 403,7	7 403,7	0,0
Likvida medel inkl pensionsplaceringar vid årets slut	7 403,7	8 258,6	7 033,1	1 225,6

Notförklaringar se sidorna 123-136.

Driftredovisning

miljoner kronor	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget	Bokslut 2019	Nettokostnads- förändring
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet					
05 Utbildning	49,2	52,5	3,3	45,6	7,9%
06 Kultur	156,9	162,4	5,5	159,9	-1,9%
08 Allmän regional utveckling	39,9	45,0	5,2	37,1	7,5%
91 Politisk verksamhet	1,0	1,3	0,2	1,3	-17,1%
Summa	247,1	261,2	14,1	243,9	1,3%
Nämnden för folkhälsa och sjukvård					
00 Primärvård	2 058,0	2 102,5	44,5	1 981,2	3,9%
01 Specialiserad somatisk vård	5 985,1	6 065,6	80,5	5 806,0	3,1%
02 Specialiserad psykiatrisk vård	929,1	910,2	-18,9	865,3	7,4%
03 Tandvård	282,8	283,8	1,0	269,5	4,9%
04 Övrig hälso- och sjukvård	412,8	441,7	28,9	429,9	-4,0%
91 Politisk verksamhet	1,2	1,3	0,1	1,1	3,8%
94 Medicinsk service *	29,8	23,7	-6,1	22,7	31,4%
Summa	9 698,8	9 828,7	129,9	9 375,7	3,4%
Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö					
04 Övrig hälso- och sjukvård	89,3	90,4	1,1	79,0	13,1%
07 Trafik och infrastruktur	918,2	897,3	-20,9	829,5	10,7%
91 Politisk verksamhet	1,5	1,8	0,3	1,7	-7,6%
Summa	1 009,0	989,4	-19,6	910,2	10,9%
Regionstyrelsen					
00 Primärvård	50,8	57,9	7,1	45,4	11,8%
01 Specialiserad somatisk vård	40,8	44,3	3,5	39,1	4,4%
02 Specialiserad psykiatrisk vård	10,0	10,7	0,7	10,4	-3,7%
04 Övrig hälso- och sjukvård	192,4	212,5	20,1	181,7	5,9%
08 Allmän regional utveckling	17,5	19,3	1,8	11,2	55,3%
91 Politisk verksamhet	41,7	46,5	4,8	42,0	-0,7%
96 Allmän service	203,7	397,5	193,8	312,6	-34,8%
98 Fastighetsförvaltning	8,9	-40,2	-49,2	-52,1	-117,1%
Summa	565,8	748,5	182,7	590,4	-4,2%
Regionstyrelsen övergripande					
Internränta	-92,5	-97,6	-5,1	-80,4	15,0%
Pensioner mm	-150,1	-33,8	116,3	-53,6	179,9%
Inkassoåterbäring mm	-0,5	0,0	0,5	-1,1	-51,3%
Avskrivningsbudget mm	0,0	-27,3	-27,3	0,0	
Statsbidrag hälso- och sjukvård	-298,3	-241,9	56,4	-352,0	-15,3%
Summa	-541,4	-400,6	140,8	-487,2	11,1%
RF och övrigt utanför nämnder					
Patientnämnden (Politisk verksamhet)	1,2	1,2	0,0	1,2	2,6%
Parlamentariska nämnden (Politisk verksamhet)	0,2	0,2	-0,1	0,2	-0,5%
Regionfullmäktige och revision	12,5	16,3	3,9	16,9	-26,2%
Summa	14,0	17,8	3,8	18,3	-23,9%
Verksamhetens nettokostnad	10 993,3	11 445,0	451,7	10 651,4	3,2%
	Utfall	Budget	Avvikelse	Bokslut	Nettokostnads-
(miljoner kronor)	2020	2020	mot	2019	förändring
			budget		
Förändring på driftredovisning enligt blandmodell					
Regionstyrelsen övergripande					
Pensionsutbetalningar gamla	278,5	272,9	-5,6	269,6	3,3%
Summa Regionstyrelsen enligt blandmodell	-262,9	-127,8	135,2	-217,6	20,9%
Verksamhetens nettokostnad enligt blandmodell	11 271,8	11 717,9	446,1	10 921,0	3,2%

Bruttoinvesteringsredovisning

Belopp i miljoner kronor	Total budget	Utbetalning 2020	Total Utbetalning
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
IT-Centrum			
Cosmic BOS	2	0,5	0,5
Kirurgisk vård			
Metavision	8,8	4,9	7,7
Psykatri, rehabilitering och diagnostik			
Rekonstruktionsverktyg till PACS	2	1,2	1,2
Immateriella utan specifikation			
	0,2	0,2	
Summa Immateriella anläggningstillgångar	13	6,7	9,4
Materiella Anläggningstillgångar			
Maskiner och inventarier			
Utrustning för regiongemensamma byggnationer			
Hus 37 Höglandssjukhuset Eksjö (budget inkl direktavskrivningar)	225	46,5	97,6
Hus D1 Länssjukhuset Ryhov (budget inkl direktavskrivningar)	130	18,7	19,4
OP/IVA Värnamo sjukhus (budget inkl direktavskrivningar)	151,1	1,8	121,9
Psykatri, rehabilitering och diagnostik			
Flow flex system	2	1,5	1,5
Multilab Länssjukhuset Ryhov	6,5	4,9	4,9
MR-investeringar	89,5	27	64,2
Ct-lab 11,12,13 på Länssjukhuset Ryhov	33	10,3	17,6
Hybridsalar, Länssjukhuset Ryhov	31,5	16,5	16,5
Arbetsprovsutrustning	2,3	0,1	1
Hematologiutrustning	5	1	3,9
Mammografivagn	3,5	4,1	4,1
Mammografer till Länssjukhuset Ryhov, Värnamo sjukhus samt till mammografivagn	8	3,3	5,2
G-bågar till Höglandssjukhuset, Länssjukhuset Ryhov samt Värnamo sjukhus	6,2	3,5	5,2
Patientövervakning, överförd till driftskostnader på Kirurgisk vård och Medicinsk vård	4,5	-3,2	0
Anpassad bil för röntgenutrustning*		2	2
Medicinsk vård			
Patientövervakning Länssjukhuset Ryhov	32,4	29,6	29,6
Patientövervakning Höglandssjukhuset	4,1	0,8	3,8
Kirurgisk vård			
Anestesiapparater	11	10,7	10,7
Linjär Accelerator A och C, Länssjukhuset Ryhov	42	0,2	32,4
Utbildning och kultur			
Lös konst och gestaltningar	14,3	3,9	8,7
Länstrafiken			
Revision Itino-tåg	4,5	8,7	8,7
Inköp av Itino-tåg Västtrafik**	20,6	20,6	20,6
Biljettsystem	41,8	22,2	40,3
Teknikhus	24,6	8,8	16,8

Verksamhetsstöd och Service			
Kokgrötor Område måltid Värnamo sjukhus	0,9	0,8	0,8
Sängtvätt Högländssjukhuset Eksjö	4,5	1,7	1,7
Inventarier utan specifikation	136,9	110	
Summa Maskiner och inventarier	1 035,7	356,1	539,1
Mark och byggnader			
MR 3-Tesla Högländssjukhuset Eksjö	34,3	1,4	5,5
CT Lab 11-13 Länssjukhuset Ryhov	15	7,7	8,6
HAI Ombyggnad av 3 lab på Länssjukhuset Ryhov	87,6	29,9	31,1
Hus 37, Högländssjukhuset Eksjö	850	36,2	784,1
OP- & IVA Värnamo sjukhus	400	12,6	404,8
Bårhus och Obduktion Länssjukhuset Ryhov	17	6	10,1
Häststall Riddersberg	28,5	3,2	31
Akutmottagning Psykiatri Länssjukhuset Ryhov	5,3	0,2	1,6
Samlokalisering kvinnohälsovård	5,6	0,1	1,4
MR-kamera Värnamo sjukhus	43,4	7,1	48,5
MR-kamera 3-Tesla Länssjukhuset Ryhov	13,1	10	12,8
ÖNH-mottagningen Högländssjukhuset Eksjö	15,7	10,9	15
Infektionskliniken Länssjukhuset Ryhov	18,9	9,4	14
Familjecentral Nässjö	33,9	2,5	2,5
Hus D1 Länssjukhuset Ryhov	973	171,5	882,4
Elkraftsförsörjning Länssjukhuset Ryhov	87,5	14,7	77,3
Sängtvätt och sängverkstad Högländssjukhuset Eksjö	11,5	2,5	4,3
Svinhus Stora Segerstad	32,4	0,1	1,4
Råslätts Vårdcentrum	161,5	72,8	120,7
Djurvårdsutbildning Tenhults naturbruk	25,3	0,1	0,1
Folktandvården Nässjö	48,2	4,1	4,1
Hybridsal Operation Länssjukhuset Ryhov	38,8	2,3	2,3
Laddinfrastruktur elbilar	23,9	0,5	0,5
Solpaneler	30	20,3	27
Cykelparkeringar	7,6	0,9	6,8
Trafikplan Länssjukhuset Ryhov	70,9	0,2	0,2
Komponentprojekt	147,5	62,6	120,6
Övriga projekt med totalram 0,1-4,9 miljoner kronor	11,2	4,2	6,4
Summa Mark och byggnader	3 237,6	494,0	2 625,1
Summa Materiella anläggningstillgångar	4 273,3	850,1	3 164,2
Finansiella anläggningstillgångar			
Bussdepå	333,5	165	302,4
Summa Finansiella anläggningstillgångar	333,5	165	302,4
TOTALT	4 619,8	1 021,8	3 476,0
<i>Beräknad utbetalning enligt budget 2020: 1 322 miljoner kronor</i>			
* Finansierats av bidrag.			
** Intäkt finns för sålda tåg samtidigt som inköp av tåg genomfördes.			
TIDIGARE BEVILJADE INVESTERINGAR SOM EJ KOMMER ATT GENOMFÖRAS			
(Avslutas inför 2021)			
2 st Fakomaskiner (2018)	1,2		
Brandsläcknings- och brandlarmsutrustning Itino-tåg (2018)	4,7		

Blandmodell

Nyckeltal blandmodell

	2015	2016	2017	2018 enl ÅR	Just 2018 enligt verkligt värde	2019	2020
FINANSIELLA NYCKELTAL							
Likviditet	3,33	3,32	3,21	3,07	3,27	3,41	3,37
Likviditet exklusive pensionsmedel	1,40	1,42	1,30	1,20	1,20	1,19	1,35
Kassalikviditet (dagar)	197	192	186	174	187	198	210
Kassalikviditet exklusive pensionsmedel (dagar)	68	68	62	53	53	52	67
Soliditet (%)	48,0	47,5	47,0	45,2	47,4	49,9	51,4
Nettokostnad/skatt o bidrag (%)	100,1	100,4	99,5	100,1	100,1	95,0	92,4
Resultat efter finansiella poster/skatter o statsbidrag (%)	2,4	1,6	1,8	0,5	-0,8	9,0	8,3
Egenfinansieringsgrad investeringar (%)	105,3	56,9	54,1	44,0	44,0	79,0	136,7
Rörelsekapital (miljoner kronor)	4 794	4 953	4 922	4 893	5 381	5 920	6 601
Rörelsekapital exklusive pensionsmedel (miljoner kronor)	821	894	672	484	484	455	970
RESULTAT (belopp i miljoner kronor)							
Verksamhetens nettokostnad	-9 383	-9 883	-10 274	-10 677	-10 677	-10 921	-11 272
Årets resultat	226	160	186	58	-80	1 037	1 010
UTDEBITERING							
Region Jönköpings län	11,26	11,26	11,26	11,26	11,26	11,76	11,76
Region Jönköpings län justerat för kollektivtrafik, hemsjukvård m.m.	11,09	11,07	11,06	11,05	11,05	11,57	11,59
Genomsnitt i riket	11,35	11,41	11,42	11,44	11,44	11,55	11,62

Definitioner:

Likviditet: Visar Regionens betalningsförmåga på kort sikt. Omsättningstillgångar / Kortfristiga skulder

Kassalikviditet: Likvida medel / Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar * 365 dagar

Soliditet: Visar Regionens betalningsförmåga på lång sikt. Eget kapital / Totala tillgångar

Egenfinansieringsgrad investeringar:

Verksamhetens resultat exklusive avskrivningar / nettoinvestering

Rörelsekapital: Avspeglar Regionens finansiella styrka. Omsättningstillgångar - Kortfristiga skulder

Resultaträkning blandmodell

(Belopp i miljoner kronor)	2019	2020	Avvikelse mot kalkylerad budget
Verksamhetens intäkter ³⁾	2 761,3	3 051,3	695,9
Verksamhetens kostnader ³³⁾	-13 321,5	-13 917,5	-263,6
Verksamhetens nettokostnad exkl avskrivningar	-10 560,2	-10 866,2	432,3
Avskrivningar ³⁾	-360,8	-405,6	16,3
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-10 921,0	-11 271,8	448,6
Skatteintäkter ⁶⁾	9 122,5	9 144,2	-203,8
Generella statsbidrag och utjämning ⁷⁾	2 374,7	3 053,5	620,5
VERKSAMHETENS RESULTAT	576,3	926,0	865,3
Finansiella intäkter ⁸⁾	694,9	325,4	74,4
Finansiella kostnader ³⁴⁾	-234,1	-241,4	-67,6
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	1 037,2	1 009,9	872,1
Extraordinära poster ¹⁰⁾	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	1 037,2	1 009,9	872,1

Notförklaringar se sidorna 123-136.

Balansräkning blandmodell

(miljoner kronor)	2019	2020
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar ¹¹⁾	39,2	31,1
Materiella anläggningstillgångar		
1. Mark och byggnader ¹²⁾	4 225,7	4 523,4
2. Maskiner och inventarier ¹³⁾	999,5	1 115,6
Finansiella anläggningstillgångar ¹⁴⁾	197,3	365,7
Summa	5 461,7	6 035,7
Omsättningstillgångar		
Förråd ¹⁵⁾	64,7	108,3
Fordringar ¹⁶⁾	904,4	1 018,0
Kortfristiga placeringar ¹⁷⁾	6 840,5	7 389,5
Kassa och bank ¹⁸⁾	563,2	869,1
Summa	8 372,8	9 384,9
SUMMA TILLGÅNGAR	13 834,6	15 420,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Regionkapital ³⁵⁾	5 863,9	6 901,1
Händelser direkt mot egna kapitalet ³⁵⁾	0,0	18,3
Årets resultat	1 037,2	1 009,9
Summa	6 901,1	7 929,4
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner ³⁶⁾	4 413,7	4 661,9
Andra avsättningar ²¹⁾	0,0	0,0
Summa	4 413,7	4 661,9
Skulder		
Långfristiga skulder ²²⁾	66,7	45,5
Kortfristiga skulder ²³⁾	2 453,0	2 783,8
Summa	2 519,7	2 829,3
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	13 834,6	15 420,6
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		
Panter och därmed jämförliga säkerheter ²⁴⁾	13,2	738,7
Pensionsåtagande (förmåner intjänade före 1998)	3 697,2	3 615,0
Löneskatt pension (förmåner intjänade före 1998)	896,9	877,0
Summa pensionsansvarsförbindelse (förmåner intjänade före 1998)	4 594,2	4 492,0
Övriga pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna ²⁵⁾	22,6	22,8
Övriga ansvarsförbindelser ²⁶⁾	100,0	100,0

Notförklaringar se sidorna 123-136.

Kassaflöde blandmodell

(miljoner kronor)	2019	2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Årets Resultat	1 037,2	1 009,9
Justering för ej rörelselikviditetspåverkande poster ²⁷⁾	240,7	598,6
- Likviditetspåverkande pensionsutbetalningar inkl löneskatt	-102,6	-115,5
Posten som redovisas i annan sektion ²⁸⁾	-0,3	-1,1
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 174,9	1 491,9
+Minskning/-ökning kortfristiga fordringar	-22,9	-113,6
+Minskning/-ökning förråd/varulager	-5,9	-43,5
-Minskning/+ökning övriga kortfristiga skulder	84,5	330,8
Justering för rörelsekapitalförändring avseende löpande verksamhet	55,8	173,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 230,7	1 665,5
INVESTERINGAR		
- Inköp av immateriella anläggningstillgångar	-5,0	-6,7
- Inköp av materiella anläggningstillgångar	-1 158,0	-850,1
-Inköp av finansiell anläggningstillgång ¹⁴⁾	-25,0	-165,0
+ investeringsbidrag ²²⁾	0,3	1,0
+ Försäljning av anläggningstillgångar ²⁹⁾	1,9	46,8
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-1 185,8	-974,1
FINANSIERING		
+Minskning/-ökning av långfristiga fordringar och finansiella Anläggningstillgångar ¹⁴⁾	-2,4	-3,4
- ej likviditetspåverkande reavinster/ + förluster vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-2,4	-3,4
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR		
- Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	-15,7	0,0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA RÖRELSEPLACERINGSMEDEL	26,7	688,0
	0,0	-0,0
PENSIONSPLACERINGAR		
- Återinvesterad realiserad avkastning (pensionsmedel)	5,2	71,4
+ - Justering för orealiserade värdeförändringar av finansiella tillgångar (pensionsmedel)	1 050,7	95,4
Kassaflöde från pensionsmedelsplaceringar	1 056,0	166,9
FÖRÄNDRING AV TOTALA MEDEL inkl pensionsmedel enligt verkligt värde	1 082,6	854,9
Likvida rörelseplaceringsmedel vid årets början	1 912,4	1 939,1
Likvida rörelseplaceringsmedel vid årets slut	1 939,1	2 627,1
Pensionsplaceringar vid årets början (enligt verkligt värde)	4 408,7	5 464,6
Pensionsplaceringar vid årets slut (enligt verkligt värde)	5 464,6	5 631,5
Likvida medel inkl pensionsplaceringar vid årets början	6 321,1	7 403,7
Likvida medel inkl pensionsplaceringar vid årets slut	7 403,7	8 258,6

Notförklaringar se sidorna 123-136.

Notförklaringar

Not 1. Redovisningsprinciper

Region Jönköpings läns redovisningssystem följer Lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597), samt i förekommande fall rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning. I de fall Region Jönköpings län avviker från rekommendationerna beskrivs detta jämte skäl för avvikelsen.

Intäkter

Skatteintäkter

Region Jönköpings län har i enlighet med rekommendation R2 använt den prognos på skatteavräkningen som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) publicerade i december 2020. Differensen mellan den slutliga taxeringen 2020 avseende 2019 års inkomster och den redovisade skatteintäkten i bokslutet 2019, har redovisats som justeringspost i 2020 års bokslut enligt not 6.

Statsbidrag

Generella statsbidrag

Generella statsbidrag och bidrag och avgifter i utjämningsystemet redovisas normalt det år de inbetalas, då de inte innehåller några villkor eller andra restriktioner avseende när bidraget får eller ska användas.

Bidraget för läkemedelsförmånen redovisas som ett övrigt generellt statsbidrag. Bidraget erhålls normalt med två månaders eftersläp varför två månaders bidrag fordringsbokförs, se not 16. För 2019 och 2020 skuldfördes statens del av rabattåterföringen, vilken dras av från bidraget året efter bokslutsåret. Även vinst och förlustdel av bidraget för hepatit C skuldfördes med 3,3 miljoner kronor 2019 och med 6,1 miljoner kronor 2020, vilket ingår i not 23.

Specialdestinerade/riktade statsbidrag

De flesta av de specialdestinerade statsbidragen redovisas (intäktsförs) det år de avser oavsett betalningstidpunkt. Även statsbidraget för kvalitetssäker och effektiv sjukskrivning- o rehabiliteringsprocess redovisas det år det avser. De villkor som inte betalats bokslutsåret har fordringsförts enligt not 16. För 2020 har bidrag avseende pandemirelaterad merkostnadsersättning samt provtagningsersättning fordringsförts enligt not 16. Se not 2 Uppskattningar och bedömningar för detaljer.

I not 23, där de förutbetalda intäkterna specificerats, framgår om något riktat statsbidrag skuldförts, till exempel på grund av återbetalningsskyldighet eller användning kommande år. Kommunal utveckling hanterar riktade statsbidrag som villkorade projektmedel och intäktsför dessa i takt med användningen, då flera delar av dessa avser både regionen och kommunerna.

Övriga intäkter

Abonnemangstandvård, som i Region Jönköpings län kallas frisktandvård, tillhandahålls i form av treåriga avtal där patienten betalar en årlig avgift för att få den tandvård som behövs. Inkomsten intäktsförs linjärt över avtalstiden oavsett hur många eller vid vilka tider som behandlingarna utförs.

Villkorade projektbidrag som oftast avser fleråriga projekt intäktsredovisas i takt med projektets kostnader fram till projektets slut. Efter projektidens slut skuldbokförs eventuella inte utnyttjade bidrag om återbetalningsskyldighet finns, i annat fall intäktsförs bidraget vid projektslut.

Kostnader

Leasingavtal

Av Region Jönköpings läns finanspolicy framgår att leasing i princip endast ska förekomma vad gäller bilar. All nuvarande leasing klassificeras som operationell leasing. Utöver bilar finns från och med 2012 även leasingavtal av tåg, vilket övertagits från Jönköpings länstrafik AB. Förekommer även längre hyresavtal avseende tandteknisk utrustning och medicinteknisk utrustning.

I not 30 redovisas förfallotidpunkter på de framtida leasingavgifterna för de avtal som finns per 201231 och är längre än tre år och inte uppsägningsbara förrän avtalstiden går ut. Detta gäller för tåg, tandteknisk och medicinteknisk utrustning, lokalhyror samt flerårsleasing bilar.

Avskrivningar

Avskrivningar är månadsvisa värdeminskningar vilka fördelas på tillgångens nyttjandeperiod, det vill säga den tid som tillgången förväntas kunna användas. Avskrivningen börjar då investeringen tas i bruk och sker i normalfallet linjärt, det vill säga med lika stora nominella belopp varje år. För byggnader sker detta i normalfallet senast i samband med slutbesiktning. För mark, pågående ny- om- och tillbyggnader av byggnader samt konst sker ingen planmässig avskrivning. Avskrivningstiderna följs upp regelbundet, men ändras inte ofta för att behålla kontinuitet i redovisningen.

Komponentredovisning

Inom byggnadssidan skedde från och med 2014 en övergång till komponentredovisning.

Komponentmodellen innebar att 25 olika nya komponenter skapades med sex olika nyttjandeperioder. Kvar sedan tidigare finns anpassningar i hyrda lokaler.

De insatser som även fortsättningsvis bokas som planerat underhåll är årliga insatser som görs för att vidmakthålla befintlig standard. Det finansiella måttet egenfinansiering, påverkades inte av förändringen. Resultatet ökade och avskrivningarna ökade. Detta gav ett ökat investeringsutrymme, vilket motsvarades av den högre investeringsutgiften.

Tabell 19. Nyttjandeperioder och årliga avskrivningar immateriella och materiella anläggningar

Anläggning	Nyttjandeperiod	Årlig avskrivning
Immateriella		
Applikationsprogram	3-8 år	12-33 %
Medicintekniska informationssystem	3-8 år	12-33 %
Materiella		
IT-utrustning	3-10 år	10-33 %
Medicinteknisk utrustning	3-10 år	10-33 %
Tandteknisk utrustning	3-15 år	7-33 %
Byggnadsinventarier	7-10 år	10-14 %
Bilar, transportfordon	4-10 år	10-25 %
Jord- och skogsbruksmaskiner	8-10 år	10-12 %
Tåg	10-26 år	4-10 %
Revisioner tåg	5 år	20 %
Ombyggnationer hyrda lokaler	4-8 år	12-25 %
Övriga inventarier	3-10 år	10-33 %

Tabell 20. Nyttjandeperioder och årliga avskrivningar byggnadskomponenter

Anläggning	Nyttjandeperiod	Årlig avskrivning
Stomme (betong)	50 år	2 %
Stomme (lätt), fönster, fasadyttväggar (puts), takbeläggning, ledningsnät VVS och el, invändiga stomkompletteringar (lång), ställverk	30 år	3 %
Hiss, ventilation, belysningsarmaturer, försörjningssystem gas	20 år	5 %
Kylanläggning, markberedning, markanläggning, invändiga stomkompletteringar (ytskikt, väggar, tak, fast inredning, vitvaror)	15 år	7 %
Pumpar, motorer, teletekniska anläggningar, Styr- och övervakningsanläggning, Fasad-trä, mindre ombyggnation, energibesparande åtgärder	10 år	10 %
Mindre hyresgästanpassade ombyggnationer, energibesparande åtgärder, provisoriska byggnader (paviljonger)	5 år	20 %

Tillgångar

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar omfattar immateriella och materiella tillgångar.

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för investeringar som ger ekonomiska fördelar eller ökad servicepotential och med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I de fall investeringen finansierats med offentliga bidrag, intäktsförs inkomsten på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning. Den del som ännu inte intäktsförts, finns bland de långfristiga skulderna (långfristig förutbetalad intäkt) i balansräkningen. Icke offentliga investeringsbidrag intäktsförs från och med 2020 när investeringen skett. Tidigare års icke intäktsförda privata investeringsbidrag har under året bokats mot egna kapitalet (se not 19). Region Jönköpings län har inga lån och således inga lånekostnader som kan hänföras till anläggningarna.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar består av inventarier och utrustning, mark och markanläggningar samt byggnader som är avsedda för stadigvarande bruk. Vid redovisning följs RKR R4.

För att inventarier och utrustning ska redovisas som investering och inte kostnadsbokföras direkt krävs en varaktighet på minst tre år och en anskaffningskostnad exklusive moms som överstiger gränsvärdet 50 000 kronor (ett helt prisbasbelopp avrundat uppåt). Denna gräns gäller från 2018 och någon retroaktiv justering har inte gjorts. Tidigare år har gränsen varit ett halvt prisbasbelopp (2017 var ett halvt prisbasbelopp 22 400 kronor).

Vid bedömning av om en anskaffning ska bokföras som kostnad eller investering används varje enskilt objekts anskaffningsvärde som grund, även vid köp som är ett led i en större inventarieanskaffning. Regeln tillämpas i princip även vid anskaffning av inventarier med ett naturligt samband men här finns undantag för samband som är så starka att flera inventarier är nödvändiga för investeringens behov.

Om- och tillbyggnad av byggnad samt nybyggnation redovisas som anläggning om åtgärdens utgift överstiger 400 000 kronor. Om underhållsåtgärder, som i normalfallet kostnadsbokförs direkt, sker i samband med om- och tillbyggnader ingår dessa i investeringens anskaffningsvärde precis som vid nybyggnation. Utbyte av komponenter enligt komponentmodellen kan ha lägre belopp.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar består av IT-system och programvarulicenser som upphandlats. I den mån IT-system utvecklas internt betraktas dessa i normalfallet inte som tillgångar utan de kostnadsförs.

Förutsättningen för att IT-system och programvarulicenser ska hanteras som en investering och bokföras som en tillgång är att anskaffningsvärdet överstiger 500 000 kronor och att nyttjandeperioden är mer än tre år.

Omsättningstillgångar

Lager och förråd

Lager och förråd värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Undantag från detta gäller läkemedelslager på Sjukhusapoteket vilket värderas till genomsnittliga anskaffningsvärden.

Finansiella omsättningstillgångar

Region Jönköpings läns samtliga placeringsmedel är klassificerade som omsättningstillgångar. Finansiella placeringar avseende pensionsmedel i aktiefonder, räntefonder och alternativa placeringar som aktieindex- och ränteindexobligationer som innehas för att generera avkastning eller värdestegring värderas enligt verkligt värde.

Finansiella placeringar avseende rörelsemedel i räntebärande instrument där syftet är inlösen vid förfallotillfällena värderas till anskaffningsvärdet.

Skulder och avsättningar

Pensionsskuld/avsättning

Region Jönköpings län använder RKR R10 avseende värdering och upplysningar av pensionsförpliktelser. Här framgår att värdering av pensionsförpliktelser inklusive löneskatt ska göras med tillämpning av vid varje tidpunkt gällande RIPS, Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld.

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning LKBR, 5 kap. 4 § och 6 kap. 4 §, ska regionens pensioner i bokslutet redovisas enligt den så kallade blandmodellen, då pensionsförmåner intjänade före 1998 inte ska tas upp som skuld eller avsättning.

Region Jönköpings län beslutade från och med årsredovisningen 2008 att införa en mer rättvisande pensionsredovisning, så kallad fullfondering, vilket innebär att balansräkningens skuldsida även innehåller pensioner intjänade före 1998. De årliga utbetalningarna av pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt minskar balansräkningens pensionsavsättning. I resultaträkningen redovisas värdesäkring med mera av det totala pensionsåtagandet som en finansiell kostnad.

Den finansiella analysen och årsredovisningens finansiella rapporter omfattande resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys, driftredovisning och nyckeltal är upprättade enligt rättvisande pensionsredovisning (fullfondsmodellen).

För att uppfylla lagens krav anges i årsredovisningen även en resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och driftredovisning enligt blandmodellen. Även noter som skiljer sig från fullfondering redovisas enligt blandmodellen. Redovisningen enligt blandmodellen följer värderingsprinciperna enligt rekommendation R10. Hur blandmodellsredovisningen påverkats framgår av not 33 till not 36.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas i enlighet med rekommendation R10 som avsättning, när det är troligt att de kommer leda till utbetalningar. Avtal som inte har börjat utbetalas, redovisas som ansvarsförbindelse och de framgår av not 25. De förtroendevaldas intjänade ålderspensioner/ livränta redovisas som avsättning från 2014.

Leverantörsskulder i utländsk valuta

Leverantörsskulder i utländsk valuta värderas till fakturadatums gällande valutakurs. Eventuell avvikelse från denna kurs redovisas som valutadifferens vid utbetalningstillfället. Någon omräkning enligt kursen på balansdagen sker inte enligt väsentlighetsprincipen.

Skuld till personalen

Region Jönköpings läns skuld till personalen i form av semesterlöneskuld, ej kompenserad övertid, jour och beredskap samt tillhörande upplupen arbetsgivaravgift har värderats och redovisats som kortfristig skuld enligt löneläget och gällande arbetsgivaravgifter per den 31 december 2020. Timlöner som tjänas in redovisas under nästkommande månad då lönen betalas, i enlighet med konsekvensprincipen.

Övriga avsättningar och ansvarsförbindelser

Avsättningar och ansvarsförbindelser regleras i Rådet för Kommunal Redovisnings rekommendation R9.

2016 gjordes avsättning för medfinansiering av statlig infrastruktur järnväg. Region Jönköpings läns andel utgör 32,3 miljoner kronor, vilken kostnadsfördes 2016. Trafikverket rekvirerade 50 procent vid byggstart varför den ingående avsättningen motsvarade 16,1 miljoner kronor enligt not 21. Under 2019 slutbetalades detta till Trafikverket varför avsättningen upplöstes.

Region Jönköpings läns avsättningar avser därför endast pensioner samt särskild löneskatt enligt not 20 enligt fullfondering och not 36 enligt blandmodell.

Region Jönköpings läns ansvarsförbindelser framgår av not 24-26 samt av balansräkningen enligt blandmodell.

Sammanställda räkenskaper och kommunala koncernen

Enligt LKBR 11 kap. 12 § ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om koncernen.

I särskilt avsnitt redovisas de juridiska personer som ingår i Region Jönköpings läns koncernföretag samt andra samägda organisationer. För dessa redovisas ägarandelar, verksamhetsbeskrivning och nyckeltal.

Not 2. Uppskattningar och bedömningar

Utöver de vanliga bedömningarna avseende ej slutjusterade statsbidrag som läkemedelsbidrag inklusive rabattavdrag och bidrag till sjukskrivningsmiljarden, som framgår av redovisningsprinciperna, så finns för 2020 fordringar som regionen aldrig tidigare haft. Det avser pandemirelaterade bidrag avseende merkostnadsersättning, provtagningsersättning samt sjuklönekostnadsersättning.

Sjuklönekostnadsersättning avseende december 2020 har beräknats efter arbetsgivaravgiftsdeklarationen i januari enligt tak på 1,07 procent av lönekostnaderna. Sjuklönekostnadsersättning för januari-mars 2020 har beräknats enligt arbetsgivaravgiftsdeklarationerna i februari-april 2020 enligt tak på 1,50 procent av lönekostnaderna samt maxersättning på 250 000 kronor. Totalt har ersättning på 3,842 miljoner kronor fordringsförts.

I januari inbetalades 3,592 miljoner kronor avseende december.

Under 2020 har ersättning för PCR och serologitester avseende covid-19 inbetalats av Folkhälsomyndigheten med en månads eftersläpning. För december har 48,938 miljoner kronor fordringsförts baserat på rapporterade tester. Denna summa inbetalades 21 januari 2021.

Under året har även två ansökningar av pandemirelaterade merkostnader inlämnats till Socialstyrelsen. Av dessa har 91,4 procent av de godkända merkostnaderna i omgång 1 inbetalats. I bokslutet fordringsfördes de resterande 8,6 procenten av omgång 1, vilket motsvarade 17,6 miljoner kronor samt 100 procent av ansökta medel i omgång 2, vilket motsvarade 118,9 miljoner kronor, sammanlagt 136,5 miljoner kronor. Socialstyrelsen beslutade 15 februari 2021 att bevilja regionen 136,5 miljoner kronor i statsbidrag för merkostnader till följd av sjukdomen covid-19 från 1 februari 2020 till och med 30 november 2020. Ingen intäkt eller fordran har bokats för merkostnader avseende december 2020. Regionen ska senast 15 mars 2021 till Socialstyrelsen lämna en kortfattad ekonomisk redovisning av det beviljade statsbidraget och en sammanfattande redogörelse för hur det har använts.

(Belopp i miljoner kronor)

Not 3 Verksamhetens intäkter	2019	2020	
Ersättning från patienter - öppen hälso- och sjukvård	142,1	121,1	
Ersättning från patienter - sluten hälso- och sjukvård	18,8	17,5	
Ersättning från patienter - tandvård	166,0	148,2	
Ersättning från patienter - övriga	14,2	15,1	
Ersättning från trafiken - biljettintäkter	353,9	252,2	
Försäljning av hälso- och sjukvård	403,1	236,0	
Försäljning av tandvård	98,7	81,5	
Försäljning av regional utveckling	152,4	139,0	
Försäljning av material/varor	169,6	165,9	
Försäljning av tjänster	443,4	426,6	
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	654,9	1 327,9	
Övriga specialdestinerade bidrag	82,7	58,1	
Övriga intäkter, inklusive vinst vid försäljning av fastigheter och inventarier	61,4	62,1	
Summa verksamhetens intäkter	2 761,3	3 051,3	
Not 4 Verksamhetens kostnader	2019	2020	
Löner	4 447,6	4 789,5	
Lagstadgade arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar	1 370,0	1 472,5	
Pensionskostnader	481,4	447,4	
Kostnad för särskild löneskatt	123,2	113,6	
Övriga personalkostnader	112,9	69,5	
Kostnader för köpt verksamhet med mera	3 390,6	3 353,9	
Kostnader för läkemedel (inom och utom förmånen) inkl rabatter och Apodos	1 175,1	1 250,6	
Övriga verksamhetskostnader	1 951,1	2 142,1	
Verksamhetens kostnader exklusive avskrivningar	13 051,9	13 639,0	
Not 5 Avskrivningar			
Anläggningstyper	2019	2020	
- Immateriella tillgångar IT-system/program	17,6	14,9	
- Byggnader och markanläggningar	162,4	196,3	
- medicinteknisk och tandteknisk utrustning och övrig IT-utrustning	125,7	126,5	
- bilar, transportfordon	30,2	41,2	
- övriga inventarier	24,9	26,6	
Summa	360,8	405,6	
Not 6 Skatteintäkter	2019	2020	
Preliminära skatteintäkter innevarande år	9 189,9 *	9 327,3	
Prognos slutavräkning innevarande år	-79,5	-139,6	
Slutreglering av skatteintäkter föregående år:	12,2	-43,5	
Slutjustering av skatteintäkter två år före i år:	0,0	0,1	
Summa	9 122,5	9 144,2	
Skatteunderlagsutveckling (i procent)	2019	2020	Akkumulerat
Budget	3,1 *	3,1 *	6,3
Utfall/prognos	2,8 **	1,7 ***	4,6
Budgetavvikelse	-0,3	-1,4	-1,7

* SKR:s bedömning för riket 2019 och 2020

** Slutligt taxeringsutfall för riket 2019, Skatteverket, december 2020

*** Av SKR i december 2020 bedömd genomsnittlig ökning i riket

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	2019	2020
Inkomstutjämning, bidrag	1 735,6	1 774,2
Kostnadsutjämningavgift	-339,5	-93,0
Regleringsavgift*	-69,7	-86,8
Läkemedelsbidrag	999,4	1 065,3
Generella bidrag från staten: Stöd avseende flyktingsituationen	43,9	25,6
Livmoderhalsscreening	5,0	0,0
Extra stöd till följd av pandemin	0,0	343,2
Kompensation för periodiseringsfond	0,0	12,6
Krisstödsbidrag	0,0	12,3
Summa	2 374,7	3 053,5

*2019 års invånarbaserade stöd till hälso- och sjukvård ingår med 52,9 mnkr i regleringsbidraget/avgiften.

2020 års invånarbaserade stöd till hälso- och sjukvård ingår med 74,1 mnkr i regleringsbidraget/avgiften.

Not 8 Finansiella intäkter	2019	2020
Utdelning på aktier och andelar	25,2	35,5
Ränteintäkter	84,4	70,2
Realiserad vinst vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	13,6	17,1
Orealiserad vinst verkligt värde finansiella omsättningstillgångar	562,2	190,9
Realiserade valutakursvinster	0,2	0,3
Övriga finansiella intäkter	9,4	11,3
Summa finansiella intäkter	694,9	325,4

Not 9 Finansiella kostnader	2019	2020
Transaktionskostnader i betalningssystem, samt övriga finansiella kostnader	3,7	2,9
Realiserad förlust vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	98,4	21,2
Orealiserad förlust av finansiella omsättningstillgångar	0,0	95,5
Realiserade valutakursförluster	0,2	0,1
Ränta på pensionsavsättning inklusive löneskatt	242,5	297,9
Summa finansiella kostnader	344,8	417,6

Summa finansnetto not 8 minus not 9 **350,1** **-92,3**

Not 10 Extraordinära poster **2019** **2020**
Inga extraordinära poster finns för 2019 och 2020.

Not 11 Immateriella anläggningar	2019	2020
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar		
Ingående Anskaffningsvärde	261,1	258,3
Inköp	5,0	6,7
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	-7,8	-21,8
Överföringar	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	258,3	243,3
Ingående ackumulerade avskrivningar	-209,1	-219,1
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	7,6	21,8
Överföringar	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-17,6	-14,9
Utgående ackumulerade avskrivningar	-219,1	-212,2
Utgående redovisat värde	39,2	31,1

Not 12 Byggnader och mark	2019	2020
Ingående Anskaffningsvärde	7 340,7	8 088,3
Inköp	747,7	494,0
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	-0,1	0,0
Överföringar	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	8 088,3	8 582,3
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 700,2	-3 862,5
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,1	0,0
Överföringar	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-162,4	-196,3
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 862,5	-4 058,9
Utgående redovisat värde	4 225,7	4 523,4
Not 13 Maskiner och Inventarier	2019	2020
Ingående Anskaffningsvärde	2 107,8	2 388,4
Inköp	410,4	356,1
Försäljningar	-33,4	-72,5
Utrangeringar	-96,4	-91,3
Överföringar	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	2 388,4	2 580,7
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 336,5	-1 388,9
Försäljningar	33,2	29,2
Utrangeringar	95,2	89,0
Överföringar	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-180,8	-194,3
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 388,9	-1 465,1
Utgående redovisat värde	999,5	1 115,6
Not 14 Finansiella anläggningstillgångar inklusive långfristiga fordringar	2019	2020
Ingående värde RJL Älghunden 4 AB, aktier	112,4	137,4
Årets investeringar bussdepån	25,0	165,0
Utgående värde RJL Älghunden aktier som anses som investeringar enligt kassaflödesanalysen	137,4	302,4
Tågdepån i Nässjö AB, aktier	0,0	0,1
TvNo Textilservice AB, aktier	1,5	1,5
Kust till Kust AB, aktier	0,0	0,0
Samtrafiken i Sverige AB, aktier	0,0	0,0
Almi Företagspartner Jönköping AB, aktier	0,5	0,5
Bostadsbyggen i Jönköping AB, aktier	1,0	1,0
Inera AB, aktier	0,0	0,0
Smålands Turism AB, aktier	0,3	0,6
AB Transitio, aktier	1,0	1,0
LFF Service AB, aktier	0,0	0,0
Reftele Biogas AB, aktier	0,0	0,0
Andelar i bostadsrättsföreningar	0,1	0,1
Andel i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag	49,7	49,7
Övriga andelar	2,7	3,4
Summa aktier och andelar som anses som finansiering enligt kassaflöde	56,9	57,9
Övriga långfristiga fordringar	3,0	5,4
Summa aktier, övriga andelar och långfristiga fordringar som anses som finansiering enligt kassaflöde	59,9	63,3
Summa finansiella anläggningstillgångar inklusive långfristiga fordringar	197,3	365,7
Not 15 Förråd	2019	2020
Sjukhusapoteket	15,3	23,3
Materialförsörjningsförråd	15,3	52,5
Materialförråd Regionfastigheter	1,9	1,9
Tekniska hjälpmedel, Hjälpmedelscentralen	10,5	9,6
Tekniska hjälpmedel, Ortopedklinikerna	8,7	7,6
Hörhjälpmedel	3,0	3,1
Synhjälpmedel	1,1	0,8
Bränsleförråd Regionfastigheter	2,5	2,9
Råvaruförråd Naturbruken	2,3	2,5
Husdjur Naturbruken	4,1	4,0
	64,7	108,3

Not 16 Kortfristiga fordringar	2019	2020
Fordran på staten avseende riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvården	28,6	216,0
Fordran på staten avseende läkemedelsbidrag	174,4	185,2
Övriga fordringar på staten och Försäkringskassan	157,9	107,2
Kund-och vårdavgiftsfordringar	171,0	161,1
Övriga kortfristiga fordringar	7,1	3,5
Förutbetalda kostnader	292,0	280,7
Upplupna skatteintäkter (positiv avräkning)	4,1	0,0
Övriga upplupna intäkter	69,2	64,3
Summa	904,4	1018,0
Not 17 Kortfristiga placeringar	2019	2020
<i>Justering ingående värde till följd av verkligt värde</i>	0,0	0,0
Extern förvaltning, placeringar pensionsmedel marknadsnoterade aktiefonder	1 131,6	1 235,8
Extern förvaltning, placeringar pensionsmedel marknadsnoterade ränteobligationer	3 081,4	3 098,0
Egen förvaltning, placeringar pensionsmedel alternativa investeringar	50,0	50,0
Orealiserade värdeförändringar pensionsmedel enligt redovisning	1 008,4	1 103,8
<i>Justering realiserade värdeförändringar pensionsmedel enligt verkligt värde under året</i>	0,0	0,0
Summa pensionsmedelsplaceringar	5 271,4	5 487,6
Egen förvaltning, rörelseplaceringar alternativa investeringar	1 569,1	1 901,9
Summa rörelseplaceringar	1 569,1	1 901,9
Summa kortfristiga placeringar	6 840,5	7 389,5
Not 18 Kassa och bank	2019	2020
Bank pensionsmedel	193,2	143,9
Kassa, bank	370,0	725,2
Summa Kassa, Bank	563,2	869,1
Summa finansiella placeringar och kassa, bank	7 403,7	8 258,6
Not 19 Eget kapital	2019	2020
Ingående eget kapital	1 110,9	2 306,9
Årets redovisade resultat enligt fullfondering	1 196,0	1 112,1
<i>Justering årets resultat till följd av ändrad redovisningsprincip</i>	0,0	18,3
Utgående eget kapital enligt fullfondering	2 306,9	3 437,4
Not 20 Avsättningar för pensioner / pensionsåtagande	2019	2020
Ingående avsättning inklusive särskild avtalspension, visstidspension och löneskatt	8 817,6	9 007,9
Nyintjänad förmånsbestämd ålderspension exkl löneskatt	231,7	178,9
Nyintjänade efterlevandepensioner exkl löneskatt	1,5	6,6
Nyintjänad PA-KL-pension exkl löneskatt	8,7	5,7
Nyintjänad ålders- och efterlevandepension förtroendevalda enligt PBF och OPF	2,9	2,6
Arbetsstagare som pensionerats med särskild avtalspension eller visstidspension exkl löneskatt	8,4	1,2
Ränte- och basbeloppsuppräknings exkl löneskatt	280,3	239,7
Övrig post exkl löneskatt	4,3	-0,2
Genomsnittsjustering rullande treårssnitt exkl löneskatt (se redovisningsprinciper)	-85,1 *	0,0
Pensionsutbetalningar exkl löneskatt	-299,6	-317,1
Förändring av löneskatt	37,2	28,5
Utgående avsättning inklusive särskild avtalspension och visstidspension	9 007,9	9 153,9
Aktualiseringsgrad för ovanstående pensionsförpliktelser är respektive år	98,0%	98,0%
	-105,8	0,0

* Genomsnittmodellen för pensionsfinanskostnader togs bort från och med 2019 mht verkligt värde på tillgångssidan.
. Detta påverkade 2019 med cirka 106 miljoner kronor i lägre finanskostnader inklusive löneskatt.

2002 bytte Hälsohögskolan huvudman. I samband med detta tryggades deras pensioner genom inbetalning till försäkringsbolaget SPP numera KPA.
Jönköpings länstrafik AB tryggade 2008 sina pensioner hos KPA. Denna försäkring kvarstår även efter 2012 då länstrafiken införlivades i Landstinget.
. Pensionskapitalets värde 2020-12-31 är 53,8 miljoner kronor.

Överskottsfondens värde	3,2	3,5
-------------------------	-----	-----

Utöver avsättningarna finns också kortfristig skuld avseende avgiftsbestämd Ålderspension (tidigare individuell del) till de anställda, vilken framgår av not 23.

Not 21 Övriga avsättningar	2019	2020
Ingående avsättning	16,1	0,0
Slutfakturering Trafikverket infrastrukturbidrag 190919	-15,7	0,0
Upplösen restavsättning infrastrukturbidrag då Trafikverket slutfakturerat 190919	-0,4	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0

Not 22 Långfristiga skulder	2019	2020
Ingående långfristig skuld avseende förutbetalda investeringsbidrag	70,5	66,7
Investeringsbidrag enligt årets kassaflödesanalys*	0,3	1,0
Direkt intäktsförda privata investeringsbidrag	0,0	-1,0
Intäktsförda tidigare års privata investeringsbidrag till följd av ändrad redovisningsprincip	0,0	-18,1
Intäktsförda investeringsbidrag i takt med investeringarnas nyttjande (minskning av lång skuld enligt kassaflödesanalys)	-3,8	-3,1
lång skuld enligt kassaflödesanalys)	-0,3	0,0
kassaflödesanalys) *	0,0	0,0
Utgående långfristig skuld avseende förutbetalda offentliga investeringsbidrag	66,7	45,5

* Investeringsbidrag 2020 avser 1,0 miljon kronor privat bidrag avseende solpaneler, bidraget 2019 avser Stora Segerstad från Boverket på 0,3 miljoner kronor. 2018 erhöles 0,3 mnkr från Boverket avseende fastighetsprojekt Stora Segerstad som investerades 2019.

Not 23 Kortfristiga skulder	2019	2020
Förutbetalda skatteintäkter (negativ avräkning)	79,5	262,5
Leverantörsskulder	973,8	915,5
Upplupna arbetsgivaravgifter, sjukförsäkringsavgifter, källskatt, löneskatt, mervärdesskatt och energiskatt	459,7	532,8
Skuld till personalen (löner, semester, jour och komp)	367,9	425,7
Löneväxlingskuld	10,1	0,0
Individuell del / Avgiftsbestämd ålderspension	194,1	206,2
Återbetalning läkemedelsbidrag avseende vinst/förlustdel samt statens del av rabattåterbäring	46,1	45,6
Övriga förutbetalda intäkter *	196,3	275,3
Övriga upplupna kostnader	125,0	148,6
Övriga korta skulder	0,5	-28,3
Summa	2 453,0	2 783,8

* Övriga förutbetalda intäkter avser:

- Arbete mot våld i nära relationer	1,6	0,9
- Vaccination covid 19	0,0	12,3
- Bemanningsmoms	0,0	1,0
-Frisktvård	3,3	3,2
-hyresintäkter	3,7	4,1
- utmärkelser/priser	0,2	0,1
- förutbetalda intäkter buss och tåg, länstrafiken	32,1	22,1
- förutbetalda projektmedel Kommunal utveckling	67,7	110,0
- Naturbruksgymnasiernas ackumulerade resultat, skuld till kommunerna	9,2	14,8
- övriga, främst villkorade projektbidrag	78,4	106,8
Summa	196,3	275,3

Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter	2019	2020
Smålands Turism AB	2,0	2,0
RJL Tågdepån Nässjö AB inkl moderbolagsborgen till NCC Sverige AB för tågdepån (63,0)	0,0	722,2
TvNo Textilservice AB, 49 procent av pensionsandel	11,2	14,5
Summa	13,2	738,7

Regionen är som försäkringstagare delägare i LÖF Regionernas Ömsesidiga Försäkringsbolag. Enligt § 5 i bolagsordningen gäller att "Delägarna svarar som juridiska personer var för sig för bolagets förbindelser, envar till ett belopp motsvarande 10 gånger den premie han har haft att erlägga under det år förlusten uppkommit". För Region Jönköpings län skulle detta motsvarat 573 miljoner kronor 2020.

Not 25 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	2019	2020
Visstidspensioner enligt PBF, förtroendevalda inklusive löneskatt	13,4	13,0
Avgångsersättning enligt PBF, förtroendevalda inklusive arbetsgivaravgift	0,0	0,0
Omställningsstöd enligt OPF-KL, förtroendevalda inklusive arbetsgivaravgift	9,1	9,8
Summa	22,6	22,8

Antal förtroendevalda med rätt till vistidspension enligt PBF	4	5
Antal förtroendevalda med rätt till avgångsersättning enligt PBF	0	0
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	9	10

Regionen har för närvarande sex förtroendevalda som omfattas av PBF (Pensions Bestämmelser Förtroendevalda) varav fem med rätt till vistidspension. I händelse av att samtliga avtal skulle falla ut med vistidspension, då nuvarande individuella avtal löper ut 2022-12-31, tillkommer en per 2020-12-31 intjänad kostnad inklusive löneskatt enligt ovan. Regionen har även tio förtroendevalda som omfattas av omställningsstöd enligt OPF-KL. Om alla dessa avtal skulle falla ut 2022-12-31, tillkommer en kostnad inklusive arbetsgivaravgift enligt ovan.

Not 26 Övriga ansvarsförbindelser	2019	2020
Trafikverket*	200,0	200,0
-Jönköpings, Värnamo och Vaggeryds kommuner	-100,0	-100,0
Netto regionens medfinansieringsandel Trafikverket	100,0	100,0

* Regionfullmäktige beslutade 2017 att godkänna överenskommelse (avsiktsförklaring) med Trafikverket avseende sam- och medfinansiering av elektrifiering av det så kallade Y:et med nybyggnation Byarum-Tenhult på totalt 500 miljoner kronor. 300 miljoner kronor samfinansieras (statliga medel) av regional transportplan 2018-2029 och 200 miljoner kronor garanteras i medfinansiering av regionen. Den regionala medfinansieringen fördelas mellan regionen och berörda kommunerna Jönköping, Värnamo och Vaggeryd där kommunerna står för hälften. Under förutsättning av medfinansieringsavtal/genomförandeavtal med Trafikverket innebär det en kostnad för medfinansiering för regionen med netto 100 miljoner kronor.

Not 27 Justering för ej rörelselikvidpåverkande poster	2019	2020
- ej rörelselikviditetspåverkande återinvesterad realiserad pensionsmedelsavkastning	-5,2	-71,4
- ej rörelselikviditetspåverkande realiserad kursförändring	-562,2	-95,4
+ ej likviditetspåverkande avskrivningar	360,8	405,6
- ej likviditetspåverkande ianspråktaga avsättningar	-0,4	0,0
+ ej likviditetspåverkande avsättningar	562,5	540,0
-ej likviditetspåverkande investeringsbidrags nyttjande	-4,1	-3,8
Summa ej rörelselikvidpåverkande poster	351,4	774,9

Not 28 Realisationsvinster/förluster vid försäljning av anläggningstillgångar	2019	2020
Reavinst vid försäljning av fastigheter	0,0	0,0
Reavinst vid försäljning av inventarier	-1,8	-3,9
Reaförlust vid utranering av immateriella anläggningar	0,2	0,0
Reaförlust vid försäljning av inventarier	0,1	0,4
Reaförlust vid utranering av inventarier	1,2	2,4
Summa realisationsvinster/förluster vid försäljning av anläggningar	-0,3	-1,1

Not 29 Försäljningspriser av sålda anläggningstillgångar	2019	2020
Fordon: traktorer, skogsmaskiner, jordbruksmaskiner, ambulanser, fyrhjulingar, åkgräsklippare och bilar m.m.	0,4	3,2
Fordon: tåg	0,0	40,6
Sjukvårdsutrustningar	1,4	3,0
Byggnader och mark	0,0	0,0
Summa försäljningssumma för sålda anläggningstillgångar	1,9	46,8

	2019	2020
Not 30 Leasing		
Operationella leasingavtal		
Tåg - erlagd leasing/hyra under året	24,0	8,7
- förfallotidpunkt inom ett år	9,2	9,2
- förfallotidpunkt 1-5 år	36,6	36,6
- förfallotidpunkt senare än 5 år	9,2	18,3
Tandteknisk utrustning - erlagd leasing/hyra under året	5,5	5,5
- förfallotidpunkt inom ett år	4,1	5,5
- förfallotidpunkt 1-5 år	0,0	2,3
- förfallotidpunkt senare än 5 år	0,0	0,0
Medicinteknisk utrustning - erlagd leasing/hyra under året	8,0	9,9
- förfallotidpunkt inom ett år	7,9	8,6
- förfallotidpunkt 1-5 år	8,6	0,0
- förfallotidpunkt senare än 5 år	0,7	0,0
Lokalhyror - erlagd leasing/hyra under året	96,1	95,2
- förfallotidpunkt inom ett år	93,3	93,5
- förfallotidpunkt 1-5 år	197,6	189,3
- förfallotidpunkt senare än 5 år	105,7	97,8
Bilar flerårsleasing - erlagd leasing/hyra under året	11,9	12,4
- förfallotidpunkt inom ett år	11,9	12,9
- förfallotidpunkt 1-5 år	9,8	12,9
- förfallotidpunkt senare än 5 år	0,0	0,0
Bilar korttidshyra - erlagd leasing/hyra under året	2,8	1,6
Övrig leasing/korttidshyror	4,8	6,5
Not 31 Upplysning om upprättade särredovisningar	2019	2020
Tandvårdens särredovisning	RJL 2019/179	RJL 2020/86
Upprättade särredovisningar finns diarieförda på ovanstående diarienummer		
Not 32 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision	2019	2020
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	0,4	0,4
Förtroendevalda revisorer och revisionskontoret	0,4	0,3
Total kostnad för räkenskapsrevision	0,7	0,7
Kostnader för övrig revision		
Sakkunnigt biträde	2,5	0,5
Förtroendevalda revisorer och revisionskontoret	3,6	3,2
Total kostnad för övrig revision	6,0	3,8
Total kostnad för revision	6,8	4,4
Not 33 Verksamhetens kostnader enligt blandmodell	2019	2020
Löner	4 447,6	4 789,5
Lagstadgade arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar	1 370,0	1 472,5
Pensionskostnader	698,4	671,5
Kostnad för särskild löneskatt	175,9	167,9
Övriga personalkostnader	112,9	69,5
Kostnader för köpt verksamhet med mera	3 390,6	3 353,9
Kostnader för läkemedel (inom och utom förmånen)	1 175,1	1 250,6
Övriga verksamhetskostnader	1 951,1	2 142,1
Summa verksamhetens kostnader exklusive avskrivningar enligt blandmodellen	13 321,5	13 917,5
Not 34 Finansiella kostnader enligt blandmodell	2019	2020
Transaktionskostnader i betalningssystem, samt övriga finansiella kostnader	3,7	2,9
Realiserad förlust vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	98,4	21,2
Orealiserad förlust av finansiella omsättningstillgångar	0,0	95,5
Realiserade valutakursförluster	0,2	0,1
Ränta på pensionsavsättning inklusive löneskatt	131,7	121,6
Summa finansiella kostnader enligt blandmodell	234,1	241,4
Summa finansnetto enligt blandmodell	460,9	84,0

Not 35 Eget kapital enligt blandmodell	2019	2020
Ingående eget kapital	5 863,9	6 901,1
Årets redovisade resultat enligt blandmodell	1 037,2	1 009,9
Justering årets resultat till följd av ändrad redovisningsprincip	0,0	18,3
Utgående eget kapital enligt blandmodell	6 901,1	7 929,4
Not 36 Avsättningar för pensioner enligt blandmodell	2019	2020
Ingående avsättning inklusive särskild avtalspension, visstidspension och löneskatt	4 064,6	4 413,7
Pensionsutbetalningar exkl löneskatt	-82,6	-93,0
Nyintjänad förmånsbestämd ålderspension exkl löneskatt	244,8	193,8
Slutbetalning Förmånsbestämd ålderspension 61-65 år/tillägg FÅP exkl löneskatt	0,0	0,0
Arbetstagare som pensionerats med särskild avtalspension eller visstidspension exkl löneskatt	8,4	1,2
Ränte- och basbeloppsuppräknings exkl löneskatt	106,0	97,9
Övrig post exkl löneskatt	4,3	-0,2
Genomsnittsjusterings rullande treårssnitt exkl löneskatt (se redovisningsprinciper)	0,0	0,0
Förändring av löneskatt	68,2	48,5
Utgående avsättningar för pensioner enligt blandmodell	4 413,7	4 661,9
Utgående avsättningar enligt blandmodell uppdelat per förmån	2019	2020
Individuell del för 1998 och 1999	181,8	177,8
Förmånsbestämd Ålders Pension	3 267,7	3 469,0
Pension till efterlevande	12,8	16,1
PA-KL pensioner	39,1	41,0
GP / SÅP / SAP / VP / PBF / OPF**	50,6	47,8
Särskild löneskatt	861,7	910,2
Förändrad avsättning avseende försäkringstekniska grunder inklusive löneskatt *		
Summa	4 413,7	4 661,9

** GP är Garantipensioner / SÅP är Särskilda Ålderspensioner / SAP är Särskilda Avtalspensioner / VP är Visstidspensioner / PBF och OPF avser ålderspension- och livränta för förtroendevalda

Revisionsberättelse för år 2020

Innehållsförteckning

HÅLLBARHETSÅRET I KORTHET	2
SÅ HÄR ARBETAR VI MED HÅLLBAR UTVECKLING	3
Hållbarhetsstyrning och uppföljning	3
Styrande dokument och verktyg	3
Organisation och ansvar - hållbarhetsprogram	4
Väsentlighetsanalys	4
Intressenter	4
Fokusområden för hållbar utveckling	5
Vi bidrar till Agenda 2030	5
HÅLLBARHETSARBETE 2020	6
Allmänt	6
Öppna jämförelser	6
Måluppfyllelse 2020	6
FRAMGÅNGSFAKTOR Vi är klimatsmarta	8
FRAMGÅNGSFAKTOR Vi använder våra resurser klokt	12
FRAMGÅNGSFAKTOR Vi är socialt hållbara	15
FRAMGÅNGSFAKTOR Vi bidrar till en sund livsmiljö	20
GRI-INDEX	23

Kontakt

Miljöperspektiv: Annelie Wiklund, miljöcontroller, e-post: annelie.wiklund@rij.se

Socialt perspektiv: Malin Skreding Hallgren, utvecklingsledare Kultorum, e-post: malin.skreding.hallgren@rij.se

Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping

Foton: Johan Werner Avby, Region Jönköpings län

HÅLLBARHETSÅRET I KORTHET

7 nya verksamheter blev **HBQ-DIPLOMERADE** under året.

JÄMSTÄLLDHET ska genomsyra vår verksamhet ur alla aspekter och är en viktig del av vår personalpolitik.

Ledningsgrupp: 47 % män och 53 % kvinnor.

Medarbetare: 20 % män och 80 % kvinnor.

NOLLTOLERANS MOT DISKRIMINERING.

19 NYA ETIKOMBUD under året.

FÄRRE RECEPT ANTIBIOTIKA.

Från 272 till 224 recept per 1 000 invånare

82 %

av vår energi kommer från förnybara energikällor!

ENERGIANVÄNDNING

- 11 %

96 %

Svenskt kött, mjölk och ägg

58 %

Ekologiska livsmedel

78 %

78% av länets invånare har högt förtroende för hälso- och sjukvården.

Vi prioriterar fordon på biogas och el. Tjänsteresor med bil minskade med 40 %.

Särskilda **HÅLLBARHETSKRAV** ställs i prioriterade upphandlingar.

18 % 82 %

Standardiserade hållbarhetskrav
Särskilda hållbarhetskrav

112 % Egenfinansiering
2015–2025 ska vi egenfinansiera våra investeringar till 100%.

Region Jönköpings läns beräknade **UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER** under 2020 var 91 500 ton CO2-e.

- Förbrukningsmaterial inom vård
- Fastigheter (drift och byggnation)
- Kollektivtrafik
- Kapitalförvaltning
- Tjänsteresor och arbetspendling
- Övrigt inom vård (till exempel medicinska gaser och ambulanstransport)
- Utbildning, naturbruk

SÅ HÄR ARBETAR VI MED HÅLLBAR UTVECKLING

Varje dag, året om, inom alla Region Jönköpings läns verksamheter arbetar vi för att nå en hållbar utveckling. Vi har redan kommit långt i vårt hållbarhetsarbete. I vårt nya hållbarhetsprogram för 2021-2025 tar vi nya kliv framåt för att bli ännu bättre.

Hållbarhetsstyrning och uppföljning

Styrande dokument och verktyg

I Region Jönköpings läns budget med verksamhetsplan och flerårsplan formulerar vi uppdraget med vision, värderingar, strategiska mål och mätetal för uppföljning. Hållbarhetsprogrammet, som är en del av budgeten, sammanfattar hur vår organisation ska bidra till en hållbar utveckling och omfattar alla verksamheter som är finansierade av Region Jönköpings län. Under 2020 har ett nytt hållbarhetsprogram för 2021-2025 tagits fram. Uppföljning av hållbarhetsprogrammet görs tertial- och årsvis i samband med uppföljning av budgeten med verksamhetsplan. Rapportering sker i Stratsys som är Region Jönköpings läns IT-stöd för ledning och uppföljning. Varje år görs också denna hållbarhetsredovisning som en del av årsredovisningen.

Region Jönköpings län är certifierade enligt miljöledningssystemet ISO 14001. Det är ett verktyg som effektivt och systematiskt stödjer arbetet med att genomföra miljömålen i hållbarhetsprogrammet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en vägvisare för Jönköpings läns samlade utvecklings- och tillväxtarbete. Utöver RUS finns även ett antal länsstrategier och styrande dokument som berör Region Jönköpings läns hållbarhetsarbete. Hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande arbete sker enligt en regional strategi och handlingsplan för jämlik hälsa: "Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län".

Region Jönköpings län har en roll i infrastrukturplaneringen. Bland annat ansvarar vi för att ta fram länstransportplanen och det regionala trafikförsörjningsprogrammet. Trafikförsörjningsprogrammet är ett verktyg för en effektiv persontrafik och innehåller en redovisning kring behovet av regional kollektivtrafik, samt mål för kollektivtrafikförsörjningen.

Genom länets klimatråd, som drivs tillsammans med kommunerna, Region Jönköpings län, myndigheter och näringsliv, har Länsstyrelsen arbetat fram en klimat- och energistrategi för att bidra till att klara klimatmålen, energiomställningen och anpassningen till ett förändrat klimat. Via "Grön handlingsplan" och samverkansrådet för biologisk mångfald arbetar vi med att främja grön infrastruktur och ett rikare friluftsliv. Vi arbetar för jämställdhet, integration och mänskliga rättigheter i länet genom att delta i råden för jämställdhet och integration samt plattformen för mänskliga rättigheter.

Nytt hållbarhetsprogram med ambitiösa mål

Region Jönköpings läns hållbarhetsprogram innehåller mål och prioriterade åtgärder för hur vi till exempel ska minska vår klimatpåverkan, skapa en giffri miljö, använda våra resurser klokt och arbeta med likabehandling och mångfald. I hållbarhetsprogrammet formulerar vi mål till år 2025. Då ska vår organisation ha tagit betydande steg för att verksamheten ska bedrivas i linje med en hållbar utveckling.

En viktig utgångspunkt i hållbarhetsprogrammet är hur en hållbar utveckling kan bidra i den omställning vi står inför som en följd av välfärdsutmaningen, digitalisering och klimatförändringar.

Programmet fastställdes av Regionfullmäktige 1 december 2020.

Organisation och ansvar - hållbarhetsprogram

Regionfullmäktige fastställer hållbarhetsprogrammet samt avsätter medel för genomförandet av det i samband med budget och verksamhetsplan med flerårsplan. Programmet kan revideras under programperioden.

Regionstyrelsen verkställer besluten, leder och samordnar verksamheten samt följer regelbundet upp att hållbarhetsprogrammet verkställs i alla verksamheter och återrapporteras till regionfullmäktige.

Regiondirektören ansvarar för att hållbarhetsprogrammet genomförs och har Region Jönköpings läns miljöchef, HR-direktör och folkhälsochef som stöd i arbetet.

Regelböcker för vårdval och viss ögonsjukvård anger förutsättningar för att bedriva primärvård och viss ögonsjukvård i Jönköpings län. I regelboken regleras krav och uppföljning av hållbarhetsprogrammet.

Genom ägardirektiv arbetar vi för att de bolag som vi är ägare i ska följa de delar i hållbarhetsprogrammet som är relevanta för dem.

Väsentlighetsanalys

Inför framtagandet av program för hållbar utveckling 2017-2020 deltog Region Jönköpings län i ett doktorandprojekt tillsammans med Blekinge Tekniska Högskola, Institutionen för strategisk hållbar utveckling. Det gjorde vi för att identifiera och beskriva vad som utmärker en hållbar organisation. I projektet fick både medarbetare och samarbetspartners med representanter från länets kommuner och Länsstyrelsen i Jönköpings län värdera olika hållbarhetsaspekter. Parallellt med det har en parlamentarisk tillsatt grupp av regionpolitiker följt och gett inspel i processen.

I samband med att hållbarhetsprogrammet för 2021-2025 togs fram under 2019 och 2020 har vi gjort en ny analys genom att ta reda på vilka områden, mål och åtgärder som våra intressenter tycker är viktiga. Det har vi gjort genom workshops och dialoger med medarbetare i vår egen organisation (cirka 200 stycken) samt med Länsstyrelsen i Jönköpings län. Via interna miljöombudsträffar har cirka 360 miljöombud erbjudits möjlighet att lämna synpunkter. En politisk referensgrupp med regionpolitiker har följt arbetet och gett inspel i processen. Eftersom hållbarhetsprogrammet har fokus på organisationens interna hållbarhetsarbete har tyngdpunkten i intressentdialogen legat på medarbetare, miljöombud och chefer i Region Jönköpings län. En mindre enkätundersökning har även genomförts riktad till länets invånare. Enkäten har marknadsförts via sociala medier och Region Jönköpings läns tidning som distribueras till länets alla hushåll. Under 2020 har verksamheter inom Region Jönköpings län, kommunerna i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, våra delägda bolag och utvalda intresseorganisationer haft möjlighet att svara på remissen för det nya hållbarhetsprogrammet.

Intressenter

Vi har löpande dialoger med våra intressenter i olika hållbarhetsrelaterade frågor och vi samverkar med länets kommuner, myndigheter, det civila samhället och näringslivet – både på politiker- och tjänstepersonsnivå. Vi tar hänsyn till intressenternas synpunkter bland annat när vi tar fram olika planer och program. Det här är våra viktigaste intressenter och de hållbarhetsfrågor som de tycker är viktigast att vi som organisation arbetar med:

Invånare vill ha bra, tillgängliga och säkra hälso- och sjukvårdstjänster, väl fungerande kollektivtrafik och ett brett kulturutbud.

Medarbetare vill att vi är en attraktiv och hälsofrämjande arbetsgivare med goda arbetsförhållanden.

Politiker vill, som ansvariga och uppdragsgivare, att verksamheten utvecklas väl och är attraktiv. De vill ha förutsättningar för att kunna fatta beslut och ta en aktiv roll för utvecklingen i länet.

Studerande vill ha utbildningar som skapar goda förutsättningar för framtiden. Hälsofrämjande arbets- och studieförhållanden är också viktigt.

Leverantörer vill att vi är en ansvarsfull upphandlare, med tydliga krav i upphandling och avtal, samt att vi har en konstruktiv dialog med dem.

Samarbetspartner vill att vi tar en aktiv ledarroll för utvecklingen och att vi aktivt deltar i de satsningar som görs för en hållbar utveckling, både i och utanför länet.

Tyngdpunkten i hållbarhetsredovisningen utgörs av arbetet med hållbarhetsprogrammet vilket innebär att medarbetare och politiker har en extra viktig roll i väsentlighetsanalysen.

Fokusområden för hållbar utveckling

Med utgångspunkt från vad intressenterna tycker är viktigt, har vi gjort en avvägning och en väsentlighetsanalys av de olika hållbarhetsfrågorna. Dels utifrån hur stor påverkan är och dels utifrån hur stora förutsättningarna är att nå en förändring. Detta har resulterat i fyra fokusområden i det nya hållbarhetsprogram som beslutats under 2020. Inom parentes anges motsvarande fokusområde som definierades i program för hållbar utveckling 2017-2020 och som är utgångspunkten för årets hållbarhetsredovisning.

Vi är klimatsmarta – Vi minskar vår klimatpåverkan, anpassar oss till ett förändrat klimat och bidrar till att Jönköpings län blir ett klimatsmart plusenergilän som producerar mer förnybar energi än vad vi använder.

Vi använder våra resurser klokt – Klok resursanvändning innebär att våra verksamheters utveckling inte tar resurser från kommande generationer. Vi använder både naturliga och ekonomiska resurser på ett effektivt och hållbart sätt.

Vi är till för alla (Vi är socialt hållbara) – Vi är en socialt hållbar organisation, med människors lika värde i centrum. Vi bedriver en jämlik verksamhet med ett gott bemötande och är en del av en samhällsutveckling där länets invånare och patienter samt våra medarbetare upplever tillit, förtroende och delaktighet.

Vi bidrar till en sund livsmiljö – En sund livsmiljö innebär att våra verksamheter inte bidrar till negativa miljö- och hälsoeffekter. Vi väljer varor, kemiska produkter, livsmedel och läkemedel som gör så lite skada på miljö och hälsa som möjligt och vi främjar en hälsosam inom- och utomhusmiljö.

Vi bidrar till Agenda 2030

I ett globalt perspektiv kopplar fokusområdena och de väsentliga hållbarhetsfrågorna an till Agenda 2030 med de 17 globala målen för hållbar utveckling, som FN:s medlemsländer antagit. Utifrån målen i Region Jönköpings läns hållbarhetsprogram bidrar vi framför allt till de globala mål som illustreras i figur 1. I avsnitt Hållbarhetsarbete 2020 redovisar vi i inledningen av respektive framgångsfaktor också illustrationer av vilka globala mål som vi framför allt bidrar till.

Figur 1 Illustration av de globala mål som Region Jönköpings län framför allt bidrar till att uppfylla inom ramen för program för hållbar utveckling 2017-2020.

HÅLLBARHETSARBETE 2020

Genom att arbeta med social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet bidrar vi till att erbjuda ett bra liv i en attraktiv region – både för länets invånare och för våra medarbetare. I vårt program för hållbar utveckling 2017–2020 finns ambitiösa mål som tar hänsyn till vad som är mest väsentligt för vår verksamhet och för våra intressenter. I detta avsnitt redovisar vi de flesta resultaten av vårt hållbarhetsarbete och hur vi uppfyller målen för 2020.

Allmänt

Region Jönköpings län arbetar för en hållbar utveckling som är hälsofrämjande och jämlik med barnens bästa i centrum. Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är en viktig utgångspunkt. Vårt program för hållbar utveckling 2017-2020 syftar till att visa hur vi ska arbeta för att på ett långsiktigt hållbart sätt nå vår vision *För ett bra liv i en attraktiv region*. Programmet utgår från fyra framgångsfaktorer:

- Vi är klimatsmarta
- Vi använder våra resurser klokt
- Vi är socialt hållbara
- Vi bidrar till en sund livsmiljö

Öppna jämförelser

I november 2020 publicerade Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) sin senaste rapport kring miljöarbetet i Sveriges regioner. Rapporten jämför sex områden, som baseras på utfallet för 2019, och vi är stolta över att placera oss i topp. Det här är vår placering bland landets 21 regioner:

- Ekologiska livsmedel, mätt som ekonomiskt värde (plats 3)
- Energianvändning per lokalyta (plats 4)
- Medicinska gasers klimatpåverkan (plats 4)
- Antibiotikaförskrivning (plats 6)
- Avfallshantering (plats 7)
- Förnybara drivmedel i kollektivtrafiken (plats 18)

SKR redovisar dessa indikatorer när det gäller social och ekonomisk hållbarhet inom regioner som organisation:

- Andel heltidsarbetande (plats 21, utfall 2019)
- Andel förtroendevalda i regionfullmäktige som utsatts för trakasserier, hot eller våld (plats 1, utfall 2018)
- Verksamhetsresultat (plats 1, utfall 2019)

Måluppfyllelse 2020

Program för hållbar utveckling 2017-2020 omfattar 14 övergripande mål som redovisas under respektive framgångsfaktor i en röd ruta. I anslutning till respektive övergripande mål redovisas resultatet. Programmet innehåller även 22 inriktningsmål och många av dessa följs upp via mätetal. Resultatet för 2020 visar på en god måluppfyllelse där 20 av 27 inriktningsmål/mätetal (74 procent) helt eller delvis uppnås. I de fall målet inte har uppnåtts redovisas kommentarer om hur vi planerar att fortsätta arbetet.

Utfallet för målen redovisas bland annat i resultattabeller under respektive övergripande mål där måluppfyllelse även illustreras med följande färgsymboler.

- Målet har uppnåtts
- Målet har delvis (till största del) uppnåtts
- Målet har inte uppnåtts

För varje framgångsfaktor redovisas också ett exempel på vad som har gjorts under året i en informationsruta.

Under 2020 har hållbarhetsarbetet påverkats starkt av coronapandemin. Exempel på detta är:

Negativ påverkan

- Minskat resande med kollektivtrafik till följd av Folkhälsomyndighetens rekommendation att undvika att åka kollektivt.
- Ökad användning av förbrukningsartiklar som andnings- och munskydd, förkläden, handskar, yt- och handdesinfektion samt visir.
- Inställda utbildningsinsatser för personal i hållbarhetsfrågor.
- Inställda fysiska mötesplatser för samverkan och samskapande med patienter och invånare.
- En arbetsmiljö präglad av ökad arbetsbelastning, minskad påverkansmöjlighet och ovisshet i vissa verksamheter.
- Ökad sjukfrånvaro i samband med smitta av covid-19.

Positiv påverkan

- Minskat resande för medarbetare genom ökad användning av digitala möten samt arbete i hemmet.
- Ökad tillgänglighet för patienter genom att tillgången till digitala vårdmöten har vuxit.
- Flexiblare arbetssätt tack vare ökad digitalisering.
- Ökad grad av gränsöverskridande samarbetsformer och arbetsgrupper.

Ytterligare exempel på hur coronapandemin har påverkat hållbarhetsarbetet redovisas under respektive framgångsfaktor.

FRAMGÅNGSFAKTOR Vi är klimatsmarta

Vi minskar vår klimatpåverkan, anpassar oss till ett förändrat klimat och bidrar till att Jönköpings län blir ett klimatsmart plusenergilän som producerar mer förnybar energi än vad vi använder.

Energianvändning¹

Inom Jönköpings län finns en vision om att bli ett plusenergilän till år 2045. Det innebär att länets totala produktion av förnybar energi ska vara större än energianvändningen i länet.

Mål: Energieffektiviteten ökar i vår verksamhet.

Tabell 1 Resultat för inriktningsmål – Energieffektivitet och solelsproduktion.

Energieffektivitet och solet	Mål 2020	Resultat 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
● Värmeanvändning i egna fastigheter (kWh/m ²)	≤ 85	80,4	85,4	83,0	88,4
● Elanvändning i egna fastigheter (kWh/m ²)	≤ 75	75,8	78,3	80,6	78,6
● Egen solelsproduktion (GWh/år)	≥ 3	0,17	-	-	-
● Energianvändning – allmän kollektivtrafik (kWh/personkm)	0,240	0,315	0,263	0,263	0,260

Region Jönköpings län använde 2020 totalt 210 800 MWh. Det är en minskning med 11 procent jämfört med 2019. Cirka 46 procent av energin används inom kollektivtrafiken och 45 procent till el och uppvärmning av egna och inhyrda fastigheter, se figur 2. Från och med 2019 genomförs årliga energironder i samtliga verksamheter vilket bidrar till förbättrad energieffektivitet. Målsättningen att senast 2020 producera 3 GWh från egna solceller har inte uppnåtts eftersom projektet har försenats, huvudsakligen på grund av att upphandlingen fick göras om. Alla planerade solceller inom ramen för projektet (2600 kW, 12600 m²) har dock monterats under 2020 så första året med full elproduktion kommer att vara 2021. I samband med nybyggnation undersöks alltid möjligheten att installera solceller.

Energianvändningen per personkilometer i kollektivtrafiken är betydligt högre jämfört med föregående år, se tabell 1. Orsaken är att antalet personkilometer har minskat med 25 procent på grund av coronapandemin. Det beror på att färre har rest i den allmänna kollektivtrafiken. Använd energi har dock minskat jämfört med föregående år tack vare modernare och energieffektivare fordon. Det ökar förutsättningarna för att målet kan uppnås när användningen av kollektivtrafiken är tillbaka på normala nivåer. Det nya trafikavtalet för stadstrafiken som inleds under 2021 förväntas bidra till en förbättrad energieffektivitet genom fler elbussar.

Figur 2 Andel av total energianvändning (210 800 MWh) i olika delar av Region Jönköpings län.

¹ Energianvändning i form av el, fjärrvärme och fjärrkyla samt drivmedel för de utsläppskällor som faller inom scope 1 och 2 för Region Jönköpings län. Energianvändningen för kollektivtrafiken, transporter och tjänsteresor har beräknats på totala volymer förbrukade drivmedel (eller el) och respektive drivmedels energiinnehåll. Beräkning har gjorts av 2050 Consulting AB, som del av Klimatbokslut för Region Jönköpings län 2020.

12 600 kvadratmeter nya solceller

Montering av solceller på tak inom Region Jönköpings län har slutförts under 2020. Totalt handlar det om cirka 12 600 kvadratmeter solceller som ska producera el motsvarande cirka 7 procent av Region Jönköpings läns elbehov eller cirka 2,7 gigawattimmar per år.

- Eftersom våra verksamheter har stort behov av el även sommartid, passar solceller bra för oss. Vi har omfattande teknisk utrustning inom till exempel sjukvården som drar el, och vi använder el för både uppvärmning och kylning, säger Ove Johansson, projektledare på regionfastigheter.

Inför satsningen på solceller har vi gjort en inventering för att se vilka tak som är lämpliga. Bland annat har länets tre sjukhus, ett antal vårdcentraler och kulturhuset Spira försetts med solceller.

Mål: Förnybara energislag av den totala energianvändningen i våra verksamheter ökar under programperioden.

Tabell 2 Resultat för inriktningsmål – Förnybar energi

Förnybar energi	Mål 2020	Resultat 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
● Andel förnybar energi i egna fastigheter (%)	≥ 90	92	93	91	92
● Andel förnybara drivmedel (%) inom Länstrafiken:					
● - Stadstrafiken	≥ 90	84	90	92	91
● - Regionbuss	≥ 80	96	87	82	83
● - Tåg	≥ 60	71	71	64	67
● - Serviceresor	≥ 20	63	54	42	50

Cirka 82 procent av den totala energianvändningen utgörs av förnybar energi, vilket innebär en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2019. Vi har kommit längst i omställningen till förnybar energi inom fastighetsområdet där 92 procent kommer från förnybara energikällor.

I länets regionala trafikförsörjningsprogram finns målsättningen att all allmän kollektivtrafik ska drivas av förnybara drivmedel år 2025. I program för hållbar utveckling finns delmål till 2020 för de olika trafikslagen. Alla delmål uppnåddes utom för stadstrafiken, se tabell 2. Resultatet för 2020 är sämre (84 procent) än för 2019 då målet 90 procent klarades precis. Det beror på en större användning av fordonsgas samtidigt som andelen fossilfritt innehåll (biogas) i fordonsgasen minskade jämfört med föregående år. Under 2021 börjar vi arbeta utifrån ett nytt avtal för stadstrafiken. Det innebär att 100 procent biogas kommer att användas i gasbussarna. I juni 2020 började vi använda det nya avtalet för regionbussar vilket innebär att dessa körs på 100 procent förnybara drivmedel (biogas och förnybar diesel).

Klimatpåverkan²

Allmänt

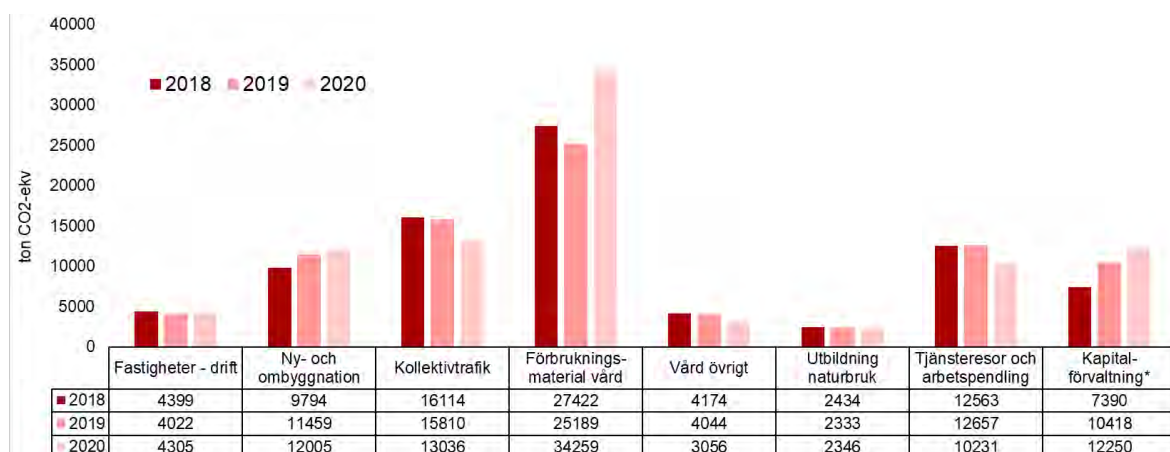
Från och med 2018 redovisar Region Jönköpings län sina växthusgasutsläpp i ett klimatbokslut i enlighet med Greenhouse Gas Protocol, inom scope 1, scope 2 och scope 3. Scope 1 (11 procent av klimatpåverkan) är direkta utsläpp från verksamheten, till exempel utsläpp från förbränning av bränsle i fordon som vi själva äger eller pannor i de egna fastigheterna. Scope 2 (4 procent av klimatpåverkan) är indirekta utsläpp som uppstår vid produktion av inköpt el, fjärrvärme och fjärrkyla. Scope 3 (91 % av klimatpåverkan) är övriga indirekta utsläpp. De poster som redovisas i scope 3 i sin helhet är till exempel ny- och ombyggnation, förbrukningsmaterial – vård, arbetspendling och kapitalförvaltning, se figur 3.

² Från och med 2018 redovisar Region Jönköpings län sina växthusgasutsläpp i enlighet med Greenhouse Gas Protocol, med fördelning på scope 1, scope 2 och scope 3. Avgränsning har gjorts när det gäller indirekta utsläpp från produktion av kapitalvaror (fordon, medicinsk utrustning, elektronik och övriga inventarier) och läkemedel, leverantörers transporter samt förbrukningsmaterial utöver vårdens. Beräkning har gjorts av 2050 Consulting AB, som del av klimatbokslutet för Region Jönköpings län 2020.

Region Jönköpings läns totala utsläpp av växthusgaser uppgick 2020 till ca 91 500 ton CO₂-ekvivalenter, vilket är en ökning med ca 6 procent från föregående år. Ökningen 2020 beror framför allt på ökad användning av förbrukningsmaterial i vården på grund av coronapandemin (36 procent ökning) och högre påverkan kopplat till kapitalförvaltning. Anledningen till att påverkan från kapitalförvaltning ökat är dels att kapitalet ökat med 12 procent (vilket är positivt) och dels att klimatavtrycket per krona ökat med 8 procent (vilket är negativt). Klimatpåverkan till följd av resor har minskat under 2020 till följd av coronapandemin.

Av den totala klimatpåverkan kommer den största delen (37 procent) från förbrukningsmaterial inom vården följt av fastigheter (drift samt ny- och ombyggnation) som står för 18 % av utsläppen. Därefter kommer kollektivtrafik (14 procent) och kapitalförvaltning (13 procent), se figur 3.

Direkta utsläpp och indirekta utsläpp från inköpt el, värme och kyla uppgick sammantaget till cirka 13200 ton CO₂-ekvivalenter (scope 1 och 2), vilket är en minskning med 15 procent jämfört med 2019. Det beror framför allt på minskade utsläpp från kollektivtrafiken. Av utsläppen i scope 1 och 2 kommer 44 procent från kollektivtrafiken, 28 procent från fastigheter, 17 procent från naturbruksutbildningar och 6 procent från vardera hälso- och sjukvård och tjänsteresor.

Figur 3 Total klimatpåverkan i enlighet med Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollet) inom scope 1, 2 och 3.
*aktieplaceringar (ej ränteplaceringar).

Transporter

Mål: Klimatpåverkan från våra egna transporter minskar.

Tabell 3 Resultat för inriktningsmål – Transporter.

Transporter	Mål 2020	Resultat 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Tjänsteresor					
● Klimatpåverkan från tjänsteresor (ton CO ₂ e/anställd)	≤0,115	0,07	0,147	0,150	0,175
● Inrikesflyg, antal km	-30 %	-70 %	-42 %	-20 %	basår
● Utrikesflyg, antal km	-20 %	-79 %	-24 %	-14 %	basår
● Poolbil/hyrbil, antal km	-15 %	-39 %	5 %	2 %	basår
● Privatbil, antal km	-30 %	-35 %	-4 %	3 %	basår
● Andel fordon i enlighet drivmedelsstrategi ³	85 %	57 %	60 %	60 %	67 %
Arbetspendling					
● Klimatpåverkan från arbetspendling (ton CO ₂ e/anställd)	≤0,93	0,9	-	-	-

³ Enligt Region Jönköpings läns drivmedelsstrategi gäller följande prioriteringsordning både vid inköp och användning av fordon. 1. fordon som drivs med biogas eller el, 2. fordon som drivs med etanol E85 eller fossilfri diesel, 3. laddhybridfordon (plug-in, i första hand ska fordonet framdrivas med el). Tankning ska i första hand ske av det drivmedel som är prioriterat i denna strategi.

Under 2020 har en utbyggnad av laddinfrastruktur upphandlats. Den genomförs under 2021 vilket kommer att minska klimatpåverkan från tjänsteresor ytterligare.

För att främja arbetspendling med cykel erbjuds förmåncyklar till anställda. Sedan introduktionen 2016 har cirka 2200 avtal om förmåncykel tecknats, varav 53 procent är elcyklar.

Arbetet med att öka andelen fordon som uppfyller Region Jönköpings läns drivmedelsstrategi kommer att fortsätta inom ramen för hållbarhetsprogram 2021-2025.

I februari 2020 (innan coronapandemin) gjordes en reseanalys där alla medarbetare fick svara på frågor om sina resvanor. Resultatet visade en positiv utveckling med minskad klimatpåverkan både för tjänsteresor och arbetspendling. Det beror bland annat på:

- Att fler medarbetare cyklar till och från arbetet.
- Att fler medarbetare bor närmare arbetsplatsen.
- Att tjänsteresor med flyg (både inrikes och utrikes) har minskat. Detta har förstärkts ytterligare under 2020 till följd av coronapandemin.
- Större andel förnybara drivmedel i bilpoolen och verksamhetsbilarna.
- Att en majoritet (53 procent) av medarbetarna som reser i tjänsten använder sig regelbundet av resfria möten. Detta har förstärkts ytterligare under 2020 till följd av coronapandemin.

Förslag på åtgärder till följd av reseanalysen ingår i hållbarhetsprogram 2021-2025.

FRAMGÅNGSFAKTOR Vi använder våra resurser klokt

Klok resursanvändning innebär att våra verksamheters utveckling inte tar resurser från kommande generationer. Vi använder både naturliga och ekonomiska resurser på ett effektivt och hållbart sätt.

Ledning och styrning

Mål: Vi utvecklar långsiktigheten i våra beslut och fokuserar på livscykelkostnaden vid investeringar och upphandlingar.

Resultat: Det finns ett uppbyggt nätverk i samverkan med Jönköpings University där ekonomer och verksamhetsutvecklare från länets kommuner och Region Jönköpings län träffas. Nätverksträffar har dock varit svåra att genomföra under året med anledning av coronapandemin. Utvecklingsarbetet kommer att fortsätta inom ramen för det nya hållbarhetsprogrammet genom målsättningen att "livscykelperspektivet ska guida oss i val av produkter".

Mål: Det gemensamma ledningssystemet, som omfattar alla verksamheter i organisationen, främjar ett totalt hållbarhetsperspektiv vid styrning av verksamheten.

Resultat: Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet är integrerad i ledningssystemet, verksamhetsutvecklingen och stödsystemet Stratsys.

Hållbar upphandling

Inköp av varor, tjänster och entreprenader står för en betydande del av organisationens kostnader och har därför stor betydelse. Under 2020 fakturerades Region Jönköpings län totalt cirka 8 964 miljoner kronor. De tolv största leverantörerna fakturerade 41 procent av den totala summan. De levererar inom kategorierna läkemedel (36 procent), kollektivtrafik (23 procent), vårdtjänster (20 procent), pensionsavsättningar (16 procent) och byggnation (6 procent).

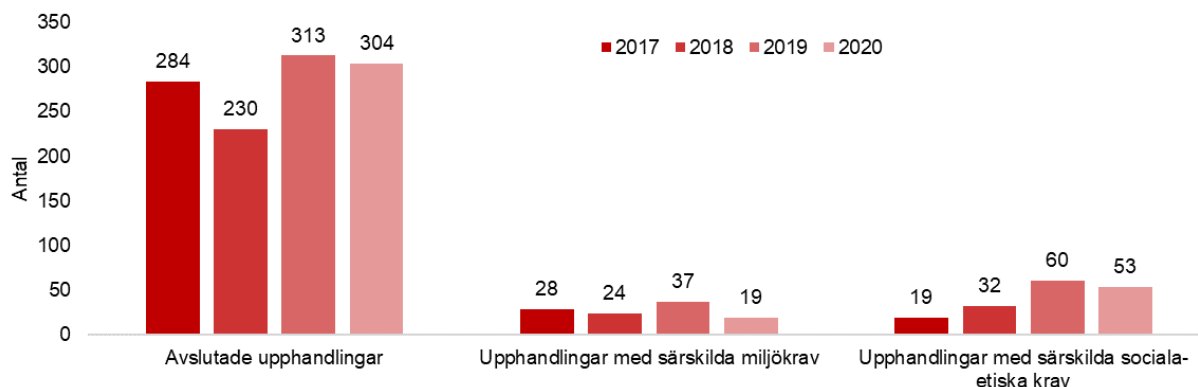
Region Jönköpings län använder cirka 12 000 svenska leverantörer (till exempel privata företag, föreningar, stat, kommuner, andra regioner) och cirka 950 utländska leverantörer.

All upphandling ska ske affärsmässigt genom konkurrens mellan olika leverantörer. På så sätt säkerställer vi en effektiv användning av resurserna. Totalt har Region Jönköpings län 3300 leverantörsavtal med en avtalsperiod på vanligtvis fyra år. Huvuddelen av organisationens miljöpåverkan sker via inköp av varor och tjänster. Genom upphandlingar med olika former av hållbarhetskrav finns därför stora möjligheter att påverka både den egna miljöbelastningen och marknaden i positiv riktning.

Mål: Vår material- och livsmedelsförsörjning bidrar till ett hållbart samhälle.

Resultat: I de upphandlingar där varorna och tjänsterna påverkar viktiga miljöfrågor eller har en tydlig koppling till socialt ansvar ställs långtgående hållbarhetskrav, se figur 4. Andelen upphandlingar där särskilda miljökrav ställts har sjunkit från 12 procent till 6 procent och andelen upphandlingar där särskilda sociala och etiska krav har ställts har sjunkit från 19 procent till 17 procent. Det beror på att det under året inte har genomförts lika många upphandlingar som är prioriterade för hållbarhetskrav eftersom dessa har haft gällande avtal under 2020. Under året ställdes till exempel krav på förnybara drivmedel för bud- och persontransporter, krav på att belöningsleksaker är PVC-fria och uppfyller krav som definierats inom ramen för projektet giftfri förskola, krav om utfasning av skadliga ämnen för dentala förbrukningsartiklar samt krav på att bland annat gyn- och förlossningsprodukter, mobiltelefoner och surfplattor inte får innehålla skadliga ämnen.

Totalt sex innovationsupphandlingar har genomförts under programperioden 2017-2020 men det bedöms fortfarande vara ett utvecklingsområde. Även en ökad användning av livscykelkostnader bedöms vara ett fortsatt utvecklingsområde.

Figur 4 Antal upphandlingar med särskilda hållbarhetskrav. Standardkrav beträffande hållbarhet finns i alla upphandlingar.

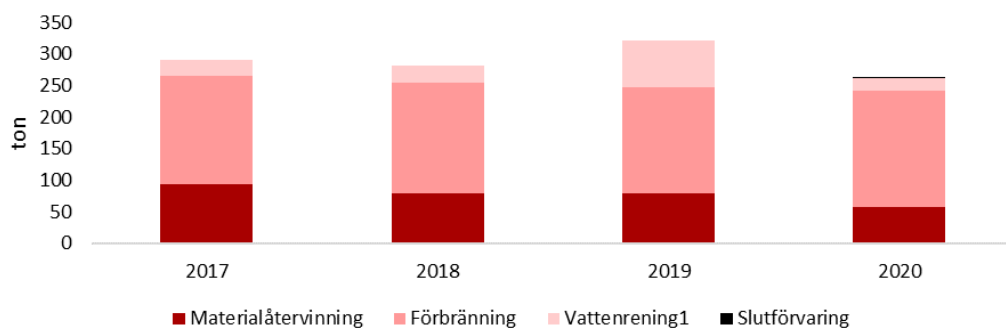
Avfall

Inom Region Jönköpings län uppkom cirka 2 700 ton avfall under året. Tio procent av detta var så kallat farligt avfall, till exempel smittförande avfall, amalgam, läkemedelsavfall, kemiska produkter, oljor, elektronik, ljuskällor och batterier. I figur 5 och 6 redovisas avfallsmängder och hur avfallet tas omhand.

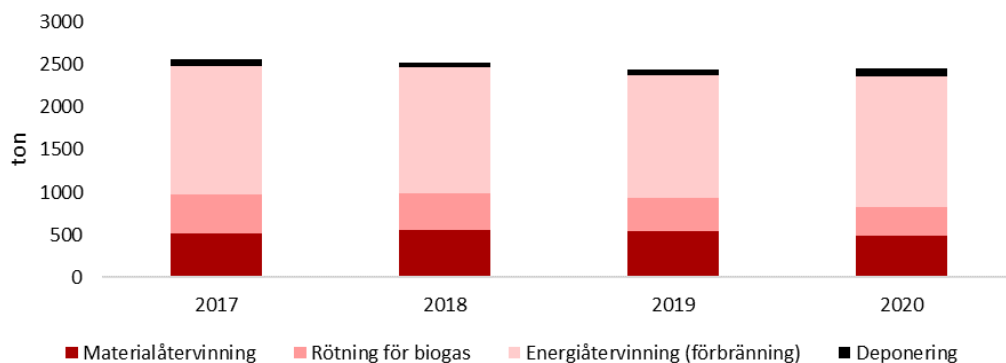
Miljöbelastningen från avfall begränsas genom att mängden avfall minimeras och att avfallet sorteras för att möjliggöra återvinning. För kommande år planeras insamling av matavfall från personalrum och avdelningar inom samtliga sjukhus. Det kommer att öka andelen avfall som går till rötning för produktion av biogas.

Region Jönköpings län arbetar också med att öka graden av återanvändning av produkter, både för att förlänga deras livslängd och för att minska påverkan på miljön. IT-centrum har under lång tid sett till att utbytt, men fungerande IT-utrustning, återanvänds eller återvinns. Produkterna säljs till ett företag som ser över produkterna och ser till att de får nya användare eller återvinns. Ett samarbete finns också med biståndsorganisationen Human Bridge, som förmedlar materialbistånd till sjukhus runt om i världen. Hit skickas bland annat medicinsk utrustning och sjukvårdsmaterial.

Genom att samordna och öka tillgängligheten på begagnade möbler i Region Jönköpings län har möbelförrådet framgångsrikt bidragit till att färre nya möbler köps in. Från och med i år kan verksamheterna titta på möblerna digitalt utan att besöka något av de tre möbelförråden. Det har bidragit till att fler har upptäckt möbelförrådet som det första naturliga steget att ta när det finns behov av möbler.

Figur 5 Mängd farligt avfall samt omhändertagande. ¹Restprodukten förbränns.

Figur 6 Mängd icke farligt avfall samt omhändertagande.

Tabell 4 Resultat för inriktningsmål – Matsvinn.

	Matsvinn	Mål 2020	Resultat 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
●	Matsvinn per restaurangportion, gram/portion	≤60	80	62	68	67
●	Matsvinn per patientportion, gram/portion	≤103	128	122	124	114

Mätmetoden för matsvinn i restaurangerna inom område måltid har förbättrats under 2020. Det påverkar resultatet så att det ser ut som en ökning. Målet (-10 procent jämfört med 2017) är därför inte längre relevant. Informationsinsatser har gjorts i restaurangerna för att minska matgästernas matsvinn. Verksamheterna har haft svårt att prognostisera mängden tillagad mat på grund av varierande antal gäster till följd av coronapandemin.

När det gäller skolrestaurangerna har distansundervisning medfört att mätningar av matsvinn ibland har fått ställas in vilket gör att resultatet är mer osäkert i år.

En starkt bidragande orsak till att inte heller målet för patientportioner nås bedöms vara coronapandemin, som inneburit fler svårt sjuka patienter (med minskad matlust), förändrat antal öppna vårdavdelningar och svårigheter att prognostisera antal patienter. I viss utsträckning finns även en problematik kring överbeställningar som resulterar i orörda matbrickor, vilket innebär matsvinn.

Under 2020 har en samverkan mellan sjukhusen i Eksjö och Värnamo inletts som innebär att man erbjuder en fast 15-rättersmeny med enportionslådor som har längre hållbarhet. Maten tillagas från grunden med hög-kvalitativa råvaror men hållbarheten förlängs med en pastöriseringsmetod som gör att maten kan tillverkas mot lager istället för mot osäkra prognoser. Övergång till en fast 15-rättersmeny bedöms minska matsvinnet genom att underlätta för patienten att hitta mat som hen tycker om. På så sätt minskar problemet med överbeställningar. Under 2021 ska en utredning göras om ett liknande arbetssätt ska införas även på Länssjukhuset Ryhov i Jönköping. Arbeta med att mäta och minska matsvinnet kommer att fortsätta inom ramen för hållbarhetsprogram 2021-2025.

Handbok för klokare materialval – en guide till en klimatsmart användning av förbrukningsprodukter

I Region Jönköpings län står användningen av förbrukningsmaterial för 37 procent av vår totala klimatpåverkan. Under 2020 tog vi fram en handbok för klokare materialval. Den ger verksamheterna konkreta tips för hur de kan bli mer klimatsmarta när det gäller användningen av förbrukningsprodukter som till exempel förkläden, batterier, engångsmuggar, medicinbägare och handskar. I handboken finns förslag på produkter som är mer klimatsmarta och en checklista att ta med till arbetsplatsträffar för att på ett enkelt sätt se över användningen av förbrukningsprodukter. Generellt gäller att först minska onödig användning av engångsprodukter och sedan att byta ut engångs- till flergångsprodukter där det går. Om exempelvis en filt eller täcke kan tvättas 25 gånger blir klimatpåverkan 50 procent mindre än om vi skulle köpa in 25 engångstäcken eller filter. När engångsprodukter måste användas bör man välja de produkter som rekommenderas i handboken.

FRAMGÅNGSFAKTOR Vi är socialt hållbara

Vi är en socialt hållbar organisation, med människors lika värde i centrum. Vi bedriver en jämlik verksamhet med ett gott bemötande och är en del av en samhällsutveckling där länets invånare och patienter samt våra medarbetare upplever tillit, förtroende och delaktighet.

Allmänt

Social hållbarhet är en naturlig del av vår verksamhet. Vi utgår från våra grundläggande värderingar och att alla människors lika rättigheter och värde erkänns och respekteras. Som organisation har vi en direkt påverkan på möjligheterna till hälsa genom vårt ansvar för folkhälsa och sjukvård, genom att skapa förutsättningar för regional utveckling, genom kompetensutveckling via våra folkhögskolor och naturbruksgymnasier samt genom att erbjuda kulturupplevelser.

För att vara långsiktigt framgångsrika i vårt arbete är det viktigt att vi som arbetsgivare skapar de rätta förutsättningarna för våra medarbetare. Det handlar om medarbetares möjlighet till hälsa, inflytande och kompetens och omfattar likabehandling, goda anställningsförhållanden och möjlighet till kompetensutveckling.

I vår socialt hållbara organisation samverkar vi med vår omvärld på ett sådant sätt att vi har en positiv påverkan på människor, både i vår närhet och på andra håll i världen.

Det sista året i programperioden har påverkats starkt av coronapandemin, vilket avspeglas i resultat och aktiviteter.

Tillit och förtroende

Mål: Vi arbetar för tillit och förtroende hos invånare, samarbetspartners och inom organisationen. Det innebär till exempel att vi arbetar med vision, värderingar, mål, policyer och riktlinjer, att det finns en "vi-känsla" i organisationen samt goda och stödjande relationer med samarbetspartners och mellan olika enheter och nivåer.

Resultat: All verksamhet utgår från vision och värdegrund, vilket innebär att etik och bemötandefrågor är viktiga. Det är också viktigt att ge möjlighet till delaktighet - både för dem vi är till för och för våra medarbetare. Ledarutveckling genomförs kontinuerligt för att skapa förutsättningar för bra verksamhet och bra arbetsmiljö, bland annat genom Nätverk för engagerat ledarskap.

Genom utbildningen Etikskolan utbildas etikombud för arbetsplatser inom hälso- och sjukvården. Under 2020 utbildades 19 nya etikombud.

Hälso- och sjukvårdsbarometern 2020 visade att 78 procent av befolkningen i Jönköpings län har stort eller mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet. Resultatet är näst högst i landet.

Inom Region Jönköping pågår ett arbete för att öka lärandet om patienters och invånares upplevelser av hälso- och sjukvården. Detta arbete ingår i konceptet Hälsocafé och sker bland annat genom metoderna Lärcafé, Storytelling och Levande bibliotek. Under pandemiåret 2020 har verksamheten varit begränsad. En del av aktiviteterna har styrts om till digitala träffar och utbildningar.

Region Jönköpings län samverkar även med funktionshinderorganisationer i länet på olika nivåer. Sedan 2018 ingår Region Jönköpings län i finskt förvaltningsområde. Det innebär att Sverigefinnar ska kunna använda det finska språket i kontakt med Region Jönköpings län, både muntligen och skriftligen. Under 2020 har arbetsgruppen för finskt förvaltningsområde arbetat med förankring av arbetet i styrdokument, fortbildning och omvärldsbevakning samt planerat för informations- och kommunikationsinsatser för den finska minoriteten i länet.

Inom råden för jämställdhet respektive integration samverkar Region Jönköpings län med Länsstyrelsen och länets kommuner. Tillsammans med Länsstyrelsen samordnar Region Jönköpings län den regionala plattformen för arbete med mänskliga rättigheter, där även länets kommuner ingår. Under 2020 startade ett projekt med syfte att skapa en ny samverkansfunktion för social hållbarhet i Jönköpings län.

Mångfald och likabehandling

Mål: Verksamheten och arbetsplatsen präglas av mångfald.

Verksamheten och arbetsplatsen präglas av likabehandling med samma rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Resultat: Region Jönköpings län ska kännetecknas av mångfald och bedriva arbete för likabehandling. Syftet är att vara en attraktiv och inkluderande arbetsgivare både för de som arbetar inom organisationen och för framtida medarbetare. Målet är att vara en arbetsgivare som använder medarbetares olika bakgrunder och erfarenheter för att skapa en positiv utveckling av verksamheten.

Vid årsskiftet 2020/2021 hade Region Jönköpings län 11 170 anställda, vilket är en ökning med 415 personer jämfört med föregående år. Av samtliga anställda är 80 procent kvinnor och 20 procent män. Fördelningen mellan könen är i stort sett densamma inom alla ålderskategorier, se tabell 5. Bland lägre chefsbefattningar speglar fördelningen mellan kvinnor och män mer organisationen som helhet med 78 procent kvinnor och 22 procent män. Bland högre chefsbefattningar är fördelningen kvinnor/män mer utjämnad med 62 respektive 38 procent. Under den senaste femårsperioden har andelen kvinnliga chefer ökat inom samtliga chefsbefattningar. Utfallet de senaste tre åren redovisas i tabell 7. Ungefär samma fördelning finns inom ledningsgruppen för Region Jönköpings län, som bland högre chefsbefattningar, se tabell 6. Inom Regionstyrelsen är fördelningen mellan kvinnor och män 73 procent män och 27 procent kvinnor.

Tabell 5 Anställda 2020.

Anställda	-29 år	30-49 år	50+ år	Totalt	Andel – kön	Förändring föregående år – andel kön
Antal kvinnor	1020	4 218	3 670	8 908	80 %	0 %
Antal män	215	1 167	880	2 262	20 %	0 %
Totalt antal	1 235	5 385	4 550	11 170		
Andel – ålder	11 %	48 %	41 %			
Förändring från föregående år – andel ålder	0 %	0 %	0 %			

Tabell 6 Ålders- och könsfördelning i Regionstyrelse och ledningsgrupp 2020.

Ledningsgrupp	-29 år	30-49 år	50+ år	Totalt	Andel – kön
Antal kvinnor	0	2	7	9	53 %
Antal män	0	2	6	7	47 %
Totalt antal	0	4	13	17	
Andel – ålder	0 %	24 %	76 %	100 %	

Regionstyrelse	-29 år	30-49 år	50+ år	Totalt	Andel
Kvinnor	0	2	2	4	27 %
Män	0	8	3	11	73 %
Totalt	0	10	5	15	
Andel – ålder	0 %	67 %	33 %	100 %	

För att verksamheterna ska kunna arbeta främjande med likabehandling utifrån diskrimineringslagen, finns ett stödmaterial till hjälp. Materialet uppmanar till diskussion om normer och ger förslag på konkreta åtgärder. Som stöd finns även Region Jönköpings läns riktlinje för att förebygga och hantera kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och repressalier. För att utveckla det systematiska arbetet för lika rättigheter och arbetsmiljö pågår ett arbete med att digitalisera både material och uppföljning.

Den senaste medarbetarskap- och säkerhetsundersökningen visar på indexvärdet 84 (på 100-gradig skala), det vill säga att de allra flesta upplever att man har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter oberoende av kön, ålder, religion, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning och sexuell läggning. Resultatet är relativt högt men samtidigt visar undersökningen att det förekommer upplevelser av kränkande handlingar och det är därför viktigt att vi fortsätter arbetet med normmedvetenhet.

Tabell 7 Olika nyckeltal som beskriver aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter.

Nyckeltal – lika rättigheter och möjligheter	2018	2019	2020
Anställning och tjänstgöringsgrad			
Andel av antal anställda			
Kvinnor	80 %	80 %	80 %
Män	20 %	20 %	20 %
Andel heltidsanställda	83 %	84 %	85 %
Kvinnor	81 %	82 %	83 %
Män	93 %	93 %	93 %
Genomsnittlig tjänstgöringsgrad	96 %	96 %	96 %
Kvinnor	95 %	95 %	96 %
Män	98 %	98 %	98 %
Frånvaro, årsarbetare			
Sjukfrånvaro	5,1 %	4,9 %	6,0 %
Kvinnor	5,7 %	5,5 %	6,6 %
Män	2,7 %	2,6 %	3,7 %
Föräldraledighet	6,7 %	6,6 %	6,5 %
Kvinnor	7,5 %	7,4 %	7,3 %
Män	3,4 %	3,4 %	3,2 %
Vård av sjukt barn (vab)	0,5 %	0,5 %	0,6 %
Kvinnor	0,5 %	0,5 %	0,6 %
Män	0,5 %	0,5 %	0,6 %
Chefsbefattningar			
Direktör			
Kvinnor	56 %	56 %	53 %
Män	44 %	44 %	47 %
Verksamhetschef			
Kvinnor	59 %	62 %	62 %
Män	41 %	38 %	38 %
1:a linjens chef			
Kvinnor	78 %	79 %	78 %
Män	22 %	21 %	22 %
Andel kvinnor på chefsbefattningar per antal anställda kvinnor	4,5 %	4,6 %	4,6 %
Andel män på chefsbefattningar per antal anställda män	6,6 %	6,3 %	6,2 %

Sveriges kommuner och regioner följer årligen upp ett så kallat balanstal för anställda som är utrikes födda. Resultatet från den senaste mätningen (2019) är balanstal 0,6 för Region Jönköpings län. Det betyder att andelen anställda i Region Jönköpings län (18-64 år) som är utrikes födda utgör 60 % av andel utrikes födda i åldern 18-64 år i länets hela befolkning.

Nedan redovisas en sammanfattning av arbetet med aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter inom olika områden, se även övriga avsnitt under framgångsfaktor Vi är socialt hållbara.

Arbetsförhållanden

För att uppnå en arbetsplats fri från kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och repressalier har riktlinjen tagits upp på ledningsgrupper och arbetsplatsträffar. Syftet är att alla medarbetare ska veta att organisationen har nolltolerans och att alla medarbetare har ett ansvar att säga ifrån då vi ser eller upplever kränkande handlingar och hur man går till väga vid utsatthet. Ett fortsatt arbete är viktigt då 4 procent (motsvarande cirka 320 medarbetare) svarade vid senaste medarbetarundersökningen att man varit utsatt för kränkande särbehandling mellan medarbetare och chefer. 2 procent (motsvarande ca 160 medarbetare) svarade att man varit utsatt för sexuella trakasserier av patienter/ kunder.

Diskriminering ska inte förekomma i vår organisation. Trots det svarade 1 procent (motsvarande cirka 100 medarbetare) att man upplevt sig varit utsatt för diskriminering mellan chef och medarbetare. Av den upplevda diskrimineringen tycks få anmälningar nå chefen. Det är därför viktigt med en öppenhet att ta emot anmälan från arbetsgivarens håll och en medvetenhet från medarbetarens håll att anmäla. Resultatet för upplevd diskriminering är en signal att arbetet för lika rättigheter och möjligheter behöver fortsätta vara ett prioriterat område.

Om arbetsgivaren får kännedom om att det förekommer kränkande handlingar har chefen ett ansvar att agera, utreda frågan och så fort som möjligt vidta åtgärder. Om det krävs kan chefen ta stöd av HR eller arbetsmiljöenheten som är specialister. Utöver chefens ansvar att agera följs detta upp i medarbetarsamtal och vid arbetsmiljöronder.

I samband med introduktion vid nyanställning får medarbetare kunskap om organisationens värdegrund, hur vi arbetar för lika rättigheter och möjligheter och att kränkande särbehandling inte får förekomma på våra arbetsplatser. Chefer och skyddsombud får utbildning i frågorna i regelbundna arbetsmiljöutbildningar.

Under året har vi fortsatt arbeta för att säkerställa att övergripande processer motsvarar kraven utifrån lika rättigheter och möjligheter samt icke-diskriminering och att dessa efterföljs. I rehabiliteringsprocessen finns en tydlig inriktning som innebär att medarbetare som är i pågående rehabilitering ska få likvärdig behandling.

Löner och anställningsvillkor

För att främja lika rättigheter och möjligheter är anställningsvillkor, kriterier för lönesättning och andra löneförmåner utformade för att säkerställa att dessa inte är diskriminerande oavsett diskrimineringsgrund.

Av deltidsanställda medarbetare är övervägande andelen fortfarande kvinnor. Den genomsnittliga tjänstgöringsgraden för kvinnor har ökat med en procentenhet sedan 2015 och andelen kvinnor med heltidsanställning har ökat med sex procentenheter sedan 2015. Projektet Heltid som norm, som startades 2016 för att erbjuda alla som vill arbeta heltid en permanent heltidsanställning, har varit framgångsrikt.

Lönesättning ska utgå från jämställdhet både vid nyanställning och vid löneöversyn. En viktig princip vid löneöversyn är att föräldralediga medarbetare ska lönesättas utifrån sin tidigare prestation.

Lönekartläggningar genomförs årligen och grundas på arbetsvärderingar. I lika och likvärdiga arbeten analyseras alla löneskillnader för att säkerställa att inga osakliga löneskillnader mellan kön förekommer. Inga analyser visar osakliga löneskillnader mellan könen. Vissa mansdominerade grupper har lönemässiga försprång i jämförelse med kvinnodominerade grupper vid genomsnittlig medellön. Det förklaras av att de mansdominerade grupperna i större utsträckning konkurrerar med den privata marknaden. Utöver marknadsfaktorerna förklaras löneskillnader av längre yrkeserfarenhet och individuell prestationsbaserad lön.

Rekrytering och befordran

Den övergripande rekryteringsprocessen är säkerställt icke-diskriminerande. Det handlar till exempel om utformning av annonser och att kalla både kvinnor och män till intervju oavsett härkomst. Rekryteringsmetoden Kompetensbaserad rekrytering säkerställer att rätt kunskap och kompetens efterfrågas och bedöms likvärdigt mellan sökanden.

Utbildning och kompetensutveckling

För att främja lika rättigheter och möjligheter inom utbildning och kompetensutveckling arbetar verksamheterna med att erbjuda alla medarbetare detta på ett likvärdigt sätt, oavsett diskrimineringsgrund. Det gäller uppmuntran och beviljande av utbildning, fördelningen av kompetensutvecklande arbetsuppgifter, stöd och uppmuntran att söka kompetensutvecklande tjänster och projekt och att ta tillvara på medarbetarens kompetens. Det gäller även möjlighet att arbeta med coaching, mentorskap och att sprida kompetens inom roller och grupper, vilket minskar risker för beroende av nyckelpersoner. Det ökar också erfarenhetsutbyte och möjligheter att få lära sig nya områden.

Möjligheter att förena förvärsarbete med föräldraskap

För att främja möjligheter att förena arbete och föräldraskap är inställningen till både föräldraledighet och partiell ledighet generös och sträcker sig längre än lagar och avtal. Föräldraledighet och deltidstjänstgöring ska inte hindra karriär och medarbetare ska kunna kombinera chefskap med föräldraledighet. Föräldralediga bjuds in till arbetsplatsträffar, kompetensutvecklingsinsatser, sociala aktiviteter och medarbetarsamtal. Introduktion erbjuds vid återkomst från föräldraledigheten. Individuella scheman och anpassade arbetstider möjliggörs utifrån verksamheternas förutsättningar. Möten och andra aktiviteter förläggs på ett sätt som inte försvårar föräldraskapet. Kvinnor tar fortfarande ut merparten av föräldraledigheten, men männens andel ökar. Vård av sjukt barn (tillfällig föräldrapenning) är fördelat lika mellan könen.

Integration

Mål: Verksamheten och arbetsplatsen främjar aktivt integration inom ramen för strategier, planer och program.

Resultat: Region Jönköpings läns hälsokommunikatörer arbetar med olika integrationsinsatser. Samverkan med civilsamhället och sociala företag har utökats med nya arenor för att undervisa om föräldraskapsstöd och trafiksäkerhet. Hälsoskolan har utvecklats med nya ämnen. En stödgrupp utifrån metoden TRT (Teaching recovery techniques) har startats på persiska för ungdomar med afghansk bakgrund, tillsammans med integrationssamordnare och kurator i Jönköpings kommun.

Särskilda initiativ görs för att öka inkludering och delaktighet ur ett mångfaldsperspektiv. Inom verksamhetsområdet Verksamhetsstöd och service pågår ett internt projektarbete utifrån kulturmedvetenhet som handlar om ledarskap och interkulturell kommunikation. Planen är att genomföra workshops i ämnet för samtliga medarbetare inom verksamhetsområdet.

Hälsokommunikatör - en viktig roll under coronapandemin

Under året har hälsokommunikatörerna haft en viktig roll i att i hela länet ge information till utrikesfödda om covid-19. Genom att arbeta med små grupper har de lyckats träffa 1100 personer i fysiska möten. Därutöver har digitala redskap utformats tillsammans med kommunikationsavdelningen. Flera informationsfilmer om covid-19 och influensavaccination har spelats in på fyra olika språk. Filmerna har under året haft minst 3 000 sökningar på Youtube i Jönköpings län och de har också spridits till andra regioner i Sverige. Det har även påbörjats en samverkan med ungdomsmottagningarna i länet. Nytt ämne i hälsoskolan för nyanlända är fysisk aktivitet på recept. I samverkan med distriktssköterska har en utbildning om sjukdomen KOL utvecklats på arabiska och somaliska (sedan tidigare finns diabetesskola). De har också börjat samverka med folkhälsoutvecklare och räddningstjänsten i Jönköpings kommun kring suicidprevention.

Normmedvetenhet

Mål: Vår verksamhet styrs av värden kring jämlikhet, jämställdhet och ett normmedvetet förhållningssätt och bemötande.

Resultat: Hälsa- och sjukvårdsbarometern 2020 visar att 67 procent av befolkningen i länet uppfattar att vården ges på lika villkor, det vill säga att behovet av vård avgör tillgången till vård. Resultatet är fjärde högst i landet.

Utbildningar för medarbetare i jämlik verksamhet och normmedvetet förhållningssätt har varit begränsade på grund av pandemin. Utbildning och föreläsningar i hbtq-frågor (homo-sexuella, bisexuella, trans- och queer-personer) samt hbtq-diplomering erbjuds alla verksamheter inom organisationen och är en del av ordinarie AT-program. Under 2020 genomgick sju verksamheter hbtq-diplomering/omdiplomering och ytterligare sex diplomeringar/omdiplomeringar fick ställas in på grund av coronapandemin. Även föreläsningar och utåtriktade insatser påverkades negativt av pandemin.

Hösten 2020 startade en ny omgång av utbildningen "En förälder blir till" för fem familjecentraler, med syfte att bidra till ett jämlikt föräldraskap genom normmedvetna perspektiv. Denna utbildning fick dock, på grund av coronapandemin, pausas till hösten 2021.

I februari 2020 arrangerades Sveriges största jämställdhetskongress Forum Jämställdhet i Jönköping. Tillsammans med Jönköpings kommun, Länsstyrelsen i Jönköpings län och Jönköping University ansvarade Region Jönköpings län för det öppna programmet under kongressen. Programmet omfattade programpunkter om jämställdhet, normer och Agenda 2030 ur ett lokalt och regionalt perspektiv. Bland annat presenterades studier av den könssegregerade arbetsmarknaden i länet och jämställdhetsarbete på länets familjecentraler.

Region Jönköpings län har antagit CEMR-deklarationen för jämställdhet, som är ett verktyg för att integrera jämställdhetsperspektivet i politiskt beslutsfattande och praktisk verksamhet.

FRAMGÅNGSFAKTOR Vi bidrar till en sund livsmiljö

En sund livsmiljö innebär att våra verksamheter inte bidrar till negativa miljö- och hälsoeffekter. Vi väljer varor, kemiska produkter, livsmedel och läkemedel som gör så lite skada på miljö och hälsa som möjligt och vi främjar en hälsosam inom- och utomhusmiljö.

Användning av material och kemikalier

Mål: Vi arbetar strukturerat med att minska negativ påverkan från kemikalier i produkter och varor utifrån en tydlig kemikaliestrategi.

Resultat: Region Jönköpings läns kemikaliestrategi är ett verktyg vid utformning av krav i upphandling samt för att byta ut kemiska produkter till alternativ som är mindre farliga. Områden som är särskilt prioriterade med stark koppling till en sund livsmiljö är förbrukningsmaterial, elektronik, inredning, textilier, lek- och pedagogiskt material samt kemiska produkter.

Tabell 8 Resultat för inriktningsmål – Byggmaterial utan skadliga ämnen.

Byggmaterial	Mål 2020	Resultat 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
Andel A- eller B-klassade byggmaterial enligt Sunda Hus (%)	≥80	62	67	72	66

Inom området byggmaterial fortsätter vi arbeta för att öka andelen byggmaterial med hög miljöklassning (klass A+B enligt byggvarubedömning Sunda Hus) vid ny- och ombyggnation, se tabell 8. Målet berör många byggprojektledare och förvaltare i ett stort antal projekt. Under 2019 genomfördes en bred utbildning och implementering av rutiner. Bland annat personalomsättning har bidragit till sämre resultat i vissa projekt. Några stora projekt har varit i ett slutskede under 2020 vilket innebär en stor andel installationer där det generellt är svårare att hitta A/B-klassade produkter. Fortsatt arbete med implementering av rutiner pågår.

Under året har projektet Mjukgörare i vården avslutats. Resultaten visar att en stor mängd produkter som används i nära kontakt med människor inom sjukvården innehåller skadliga ftalater eller andra skadliga mjukgörare. Ett aktivt arbete behövs för att fasa ut dessa ämnen i produkterna, alternativt byta ut produkterna mot bättre alternativ. Arbetet kan, i samarbete med berörda verksamheter, ske genom marknadsanalyser, krav i upphandlingar samt genom samarbete med leverantörer för utbyte av produkter eller mjukgörare. Parallellt med detta projekt löper ett arbete för att minska hormonstörande ämnen inom sjukvården, samt ett kontinuerligt arbete med att minska mängden varor av PVC, då de ofta innehåller stora mängder ftalater eller andra mjukgörare som kan vara skadliga.

Giffri sjukvård för barn

Barn har rätt till en sund livsmiljö och deras exponering för skadliga ämnen ska vara så liten som möjligt. Därför satsar Region Jönköpings län på att ersätta vissa sjukvårdsmaterial, leksaker och pedagogiskt material till material och produkter som inte innehåller skadliga ämnen.

Leksaker: Från september 2020 kan verksamheterna avropa belöningsleksaker från utifrån SKI:s (SKL Kommentus Inköpscentral) ramavtal. Avtal för övriga leksaker finns sedan tidigare.

Sjukvårdsmaterial för barn: Flera produkter som innehåller skadliga ämnen har ersatts och det finns en plan för att kunna ersätta fler produkter. En lärdom från projektet är att det är viktigt att ställa miljökrav i upphandlingen så att bra produkter sedan finns på avtalet.

Livsmedel

Mål: Vi väljer i första hand ekologiska livsmedel som uppfyller svenska krav avseende djurhållning och övriga livsmedelskrav. I andra hand väljer vi livsmedel som uppfyller svenska krav avseende djurhållning och övriga livsmedelskrav. I tredje hand väljer vi ekologiska livsmedel.

Tabell 9 Resultat för inriktningsmål – Livsmedel.

Livsmedel	Mål 2020	Resultat 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
● Svenskproducerat kött, mjölk och ägg (%)	95	96	97	92	84
● Svenskodlad frukt och grönt (%)	20	37	34	38	26
● MSC-märkt fisk och skaldjur (%)	70	87	86	85	75
● Kaffe, te och kakao med sociala och etiska krav (%)	100	98	96	91	87
● Ekologiska livsmedel (%)	60	58	55	46	40

Andel ekologiska livsmedel uppgick till 58 procent (målet är 60 procent). En bidragande orsak till att målet inte nåddes är att leverantörerna på grund av coronapandemin har gjort begränsningar i sortimentet och att vi fått ersättningsprodukter som inte är ekologiska. Skolorna har på grund av coronapandemin haft distansundervisning vilket gjort att inköpen minskat. Det har påverkat mätetalet negativt. Coronapandemin har även påverkat leverantörernas sortiment för kaffe, te och kakao. I kategorin chokladdryck har det varit svårt att hitta produkter som uppfyller kraven. Detta har gjort att målet om att allt kaffe, te och kakao ska uppfylla motsvarande Fair Trade-krav inte har uppnåtts.

Mål: Genom krav i upphandling och andra åtgärder erbjuder vi hälsosamma val i våra restauranger och caféer.

Tabell 10 Resultat för inriktningsmål – Hälsosamma livsmedel.

Hälsosamma livsmedel	Mål 2020	Resultat 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
● Andel hälsofrämjande fikautbud för möten och konferenser (%)	20	31	27	27	36
● Andel vegetariska portioner i restauranger (%)	20	16	19	16	18

Område måltid har haft olika typer av hälsofika i utbudet under några år. Under 2020 har ett enhetligt hälsofikakoncept införts i hela organisationen. Genom ett större sortiment är det enklare för medarbetarna att göra hälsosammare val när de ska beställa fika. När det gäller andel vegetariska portioner i restauranger har vi gjort insatser för att få fler attraktiva maträtter på menyn och att till exempel placera vegetariska rätter först i bufféer. Det underlättar för kunderna att välja vegetariska rätter. Arbetet kommer att fortsätta med förhoppning om att kunderna ska göra fler hållbara livsmedelsval.

Under året har vi också fastställt en kostpolicy med anvisningar för hur den ska tillämpas. Kostpolicyn bygger på följande tre principer:

- Matens avgörande betydelse för god hälsa och säker vård.
- Matens betydelse för en hållbar utveckling.
- Ansvarstagande aktör med höga ambitioner.

Arbetet med att implementera kostpolicyn kommer att inledas under 2021.

Läkemedel

Mål: Vi har en effektiv läkemedelsanvändning. Kunskapen om läkemedelsanvändning i vår organisation är god när det gäller hälsoeffekter, miljöpåverkan och social påverkan, både här i länet där de används och där läkemedel produceras.

Resultat: Vi har identifierat vilka miljöbelastande läkemedel som ska prioriteras och infört arbetssätt för att minska förskrivningen av dessa. Information om läkemedel och miljö har getts via distriktsläkarinformationer, med särskilt fokus på diklofenak som är ett antiinflammatoriskt och smärtstillande läkemedel. Läkemedel och miljö är även ett område som ingår när kliniska apotekare har utbildning för ST-läkare. Via invånartidningen, sociala medier och 1177 Vårdguiden har vi gett information till invånarna i länet.

På länets tre sjukhus görs ett aktivt arbete med att styra innehållet i vårdenheternas läkemedelsförråd genom så kallad läkemedelsservice. Förråden är anpassade efter vårdenhetens specialitet och innehåller de läkemedel som används ofta på enheten. Det gör att läkemedel som används sällan undviks och att vi minimerar mängden läkemedel som kasseras på grund av att de passerat utgångsdatum. Kopplat till arbetssättet finns ett elektroniskt söksystem som sjuksköterskan använder för att lokalisera läkemedel som inte finns i det egna förrådet men som finns att tillgå på sjukhuset i övrigt.

Tabell 11 Resultat för inriktningsmål – Antibiotikaförskrivning.

Antibiotikaförskrivning	Mål 2020	Resultat 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Resultat 2017
● Antal uthämtade recept per 1000 invånare (Jönköpings län)	≤250	224	272	280	290

Under året minskade förskrivningen av antibiotika kraftigt. En betydande minskning har skett även på nationell nivå. Bedömningen är att det beror på coronapandemin som har bidragit till ändrat sökmönster till vården, ökad fysisk distansering och förbättrade hygienrutiner. Det har minskat smittspridningen av ett flertal infektioner i samhället. Antibiotikaförskrivning har minskat mest för behandling av luftvägsinfektioner och till barn 0-6 år.

GRI⁴-INDEX

I hållbarhetsprogram 2017-2020 beslutades att hållbarhetsarbetet ska redovisas utifrån den internationella standarden Global Reporting Initiative (GRI). Region Jönköpings läns hållbarhetsredovisning 2020 är en del av årsredovisningen. En sammanhållen hållbarhetsredovisning finns i denna bilaga men vissa hänvisningar görs till information som redovisas i övriga kapitel i årsredovisningen. Hållbarhetsredovisningen är upprättad i enlighet med Global Reporting Initiative Standard, tillämpningsnivå Core. För samtliga upplysningar har 2016 års version av GRI standard använts, förutom när det gäller GRI 403 eftersom den uppdaterade versionen från 2018 har använts. Vi har utgått från GRI's redovisningsprinciper för rapporteringen, med särskilt fokus på väsentlighet, fullständighet och inkludering av intressenter. För samtliga upplysningar där uppgift ska lämnas fördelat per region, har vi gjort avsteg eftersom Region Jönköpings län enbart verkar i ett län. Nedan redovisas en översikt av var information om de olika upplysningarna enligt GRI finns. I de fall hänvisning görs till årsredovisningen föregås sidangivelsen av ett Å.

Upplysning	Beskrivning	Sida	Utelämnad information/ kommentar
Om organisationen			
102-1	Organisationens namn		Region Jönköpings län
102-2	Organisationens viktigaste produkter och tjänster	Å sid 19, 29, 35 41, 42, 78, 79	
102-3	Huvudkontorets lokalisering		Jönköping
102-4	Länder där organisationen är verksam		Sverige
102-5	Ägarstruktur och organisationsform	Å sid 103-110	
102-6	Marknader där organisationen är verksam	Å sid 103-110	
102-7	Organisationens storlek	sid 16	
102-8	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, villkor, ålder och kön	sid 16-17	
102-9	Beskrivning av organisationens leverantörskedja	sid 12	
102-10	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden	-	Inga väsentliga förändringar
102-11	Beskrivning av, om och hur organisationen följer försiktighetsprincipen	sid 20-22	
102-12	Externa deklarerationer, principer eller andra initiativ som organisationen anslutit sig till eller stödjer		Arbetar efter FN:s barnkonvention och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Antagit CEMR - Council of European Municipalities and Regions deklareration om jämställdhet. Certifierade enligt ISO 14001. KRAV-certifierade centralkök samt naturbruksgymnasium i Tenhult.
102-13	Medlemskap i bransch- och intresseorganisationer, nationella och internationella		Nationellt: Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) – arbetsgivar- och intresseorganisation. Jönköpings län (inom miljö och hållbarhet): Klimatrådet i Jönköpings län, Vätternvårdsförbundet, Jönköpings läns luftvårdsförbund, CSR Småland.
Strategier			
102-14	Uttalande från regionstyrelsens ordförande/regiondirektör	Å sid 4-5	
Etik och integritet			
102-16	Organisationens värderingar, principer, standarder och normer	sid 15-19	
Styrning			
102-18	Lednings- och organisationsstruktur	Å sid 110	

⁴ GRI (Global Reporting Initiative) är en icke vinstdrivande organisation som arbetar för hållbarhet ur alla tre perspektiven, socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Fokus ligger på att tillhandahålla ett ramverk för hållbarhetsredovisning för företag och andra organisationer där målet för arbetet är en globalt hållbar ekonomi.

Upplysning	Beskrivning	Sida	Utelämnad information/ kommentar
Intressentengagemang			
102-40	Lista över involverade intressentgrupper	sid 4	
102-41	Andel anställda som omfattas av kollektivavtal	-	100 procent
102-42	Princip för identifiering och urval av intressenter	sid 4	
102-43	Tillvägagångssätt för intressentdialog	sid 4	
102-44	Viktiga frågor och områden som lyfts via intressentdialoger	sid 4-5	
Om redovisningen			
102-45	Enheter som ingår i organisationens finansiella redovisning	Å sid 103-107, 110	
102-46	Beskrivning av processen för att definiera redovisningens innehåll och tillämpning av redovisningsprinciper	sid 23	Utöver denna hållbarhetsredovisning görs ett separat klimatbokslut, barnbokslut och en patientsäkerhetsberättelse.
102-47	Förteckning över de väsentliga hållbarhetsfrågor som identifierats	sid 5	
102-48	Beskrivning av effekterna av förändringar i information som lämnats i tidigare redovisningar och skälen till sådana förändringar	-	
102-49	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod	-	
102-50	Redovisningsperiod	-	2020-01-01 - 2020-12-31
102-51	Datum för publicering av senaste redovisningen	-	2020-04-07 (Beslut i Regionfullmäktige)
102-52	Redovisningscykel	-	Årlig
102-53	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll	-	Maria Cannerborg, miljöchef, maria.cannerborg@rjl.se
102-54	Redogörelse för hur redovisningen svarar upp mot GRI Standard	sid 23-25	
102-55	GRI index	sid 23-25	
102-56	Beskrivning av organisationens policy och tillvägagångssätt för externt bestyrkande av redovisningen		Hållbarhetsredovisningen har inte varit föremål för extern granskning.
Hållbarhetsstyrning			
103-1	Motivering till väsentliga hållbarhetsfrågor samt avgränsningar	sid 4-5	
103-2	Beskrivning av hur organisationen hanterar sina väsentliga hållbarhetsfrågor	sid 3-5	
103-3	Utvärdering av organisationens hantering av väsentliga hållbarhetsfrågor	sid 6-22	
Väsentliga hållbarhetsfrågor			
Ekonomi			
201-1	Intäkter, kostnader och resultat	Å sid 113	
201-3	Pensionsåtaganden	Å sid 114-116	Andel av lön som avsätts av arbetsgivare: 11,08 procent (2020)
Material			
301-1	Materialanvändning - i vikt eller volym	-	Data är inte tillgänglig. Mätetal som rör förbrukningsmaterial inom vården är under utveckling.
Energi			
302-1	Energianvändning inom organisationen	sid 8-9	

Upplysning	Beskrivning	Sida	Utelämnad information/ kommentar
302-3	Energieffektivitet	sid 8	
Utsläpp till luft			
305-1	Direkta utsläpp av växthusgaser (scope 1)	sid 9-10	
305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser (scope 2)	sid 9-10	
305-3	Andra indirekta utsläpp av växthusgaser (scope 3)	sid 9-10	
Avfall			
306-2	Avfall - fördelat på typ och hantering	sid 13-14	
Leverantörsbedömning avseende miljöförhållanden			
308-1	Nya leverantörer som screenas utifrån miljökriterier	sid 12-13	
Anställningsförhållanden			
401-1	Nyrekrytering och personalomsättning	Å sid 69-70	
Hälsa och säkerhet			
403-1	Ledningssystem för hälsa och säkerhet i arbetet	Å sid 73-74	
403-2	Identifikation av faror, riskanalys och incidentgranskning	Å sid 74	
403-3	Service inom hälsa	Å sid 73	
403-4	Arbetarinflytande, konsultation och kommunikation avseende hälsa och säkerhet i arbetet	Å sid 73	
403-5	Utbildning av arbetare inom hälsa och säkerhet i arbetet	Å sid 73-74	
403-6	Främjande av arbetares hälsa	Å sid 73	
403-7	Förebyggande åtgärder inom hälsa och säkerhet direkt länkat till affärsrelationer	sid 12-13	Sociala/etiska krav ställs i relevanta upphandlingar.
Mångfald och jämställdhet			
405-1	Mångfald bland ledning och anställda	sid 16	
405-2	Löneskillnader mellan kvinnor och män		Se separat årlig lönekartläggning enligt lagkrav.
Icke-diskriminering			
406-1	Antal incidenter avseende diskriminering och vidtagna åtgärder		Data är inte tillgängligt, systemstöd saknas.
Leverantörsbedömning avseende sociala förhållanden			
414-1	Nya leverantörer som screenas utifrån sociala/etiska kriterier	sid 12-13	

Barnbokslut

Årsberättelse, 2020

Författare: Veronica Ottosson

Årtal: 2020

Författare: Veronica Ottosson

Verksamhetsområde

Folkhälsa och sjukvård

Arbetsplats/enhet

Folkhälsa och sjukvård

Inledning och kommentarer

Barnbokslut 2020 innefattar aktiviteter både från hälso- och sjukvården, Länstrafiken samt utbildning och kultursektorn. Syftet med rapporten är att ge en bild av verksamheterna ur ett barnrättsperspektiv. FN:s konvention för barnets rättigheter utgör ett grundfundament i samarbetet och samverkan med såväl länets kommuner som idéburna organisationer. Insatser och aktiviteter görs i olika stor omfattning inom Region Jönköpings län. Barnbokslutet garanterar dock ingen heltäckande bild av allt arbete som genomförts för barns bästa.

Barnkliniken har under året påbörjat en kollegial granskning enligt konceptet barnanpassad vård. Granskningen utgår ifrån ett flertal frågeställningar inom fem olika områden: vårdprocess och organisation, miljö, trygghet, delaktighet och information, lärande, inflytande och påverkan, rättigheter. Initialt genomfördes en egengranskning under 2020.

I Barnahus verksamhet står barnets väg genom barnahus i centrum. Barnahus finns till för att barnet ska få vistas i en trygg miljö dit professionella vuxna kommer för att i en utsatt situation ge barnet skydd, en trygg rättsprocess och hjälp till förståelse för vad som sker.

Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken deltar i Dep-lyftet (behandling mot depression) som syftar till implementering av vårdriktlinjer för depression och har på länsnivå är ”kaskad 3”, där utbildade medarbetare lär kollegor, i gång. Flera medarbetare har på det sättet väsentligt förbättrat sin kompetens och utfallet av det ser vi i tydliga, säkerställda resultat av patienters mående.

Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och Barn - och ungdomshälsan (BUH) i Region Jönköpings län har tidigare saknat ett systematiskt bedömningsinstrument för triagering av vårdnivå för barn och unga med psykisk ohälsa. Ett gemensamt förbättringsarbete har pågått sedan 2018 och den 28 januari 2020 startades en ny gemensam länsenhet för BUP och BUH, En väg in- barn och unga, psykisk hälsa.

Under 2020 utvecklade BUH ytterligare ett digitalt stödprogram i plattformen Stöd och behandling, ”Goda vanor för ditt barns mående”. Stödprogrammet riktar sig till vårdnadshavare som enda insats eller i kombination med andra insatser som BUH erbjuder.

Faktisk väntetid till nybesök inom 60 dagar är för BUMM Norr 93%, BUMM Söder 97% och BUMM Öster 88%.

Munhälsa bland barnen i vår region är god och den ökning av kariesförekomst som tidigare noterats kan vara bruten. I åldrarna 3, 6, 12 och 19 år ser vi en positiv trend.

Inom ramen för Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård i Region Jönköpings län, har barnhälsovården arbetat vidare för att främja barns hälsa med särskilt fokus på barn i socioekonomiskt utsatta områden. Arbetet har bedrivits med det övergripande målet att öka tillgängligheten för grupper som har sämre hälsa och tandhälsa och lägre vaccinationstäckning. Arbeta för att öka tillgängligheten har bedrivits med utökade hembesök

och under året har också hembesök i samverkan med socialtjänsten utvecklats på allt fler Familjecentraler.

Det finns nu 21 familjecentraler i länet och det är totalt 25 450 barn inskrivna på länets familjecentraler och tillgängligheten till dessa är 99,3 %.

Sveriges kommuner och Regioner (SKR) håller samman det nationella utvecklingsarbetet Strategi för hälsa. I Jönköpings län har en inriktning för arbetet förankrats i ledningssystemet för samverkan mellan länets kommuner och Region Jönköpings län. Under 2020 inleddes ett lärande nätverk, Bästa plusten att växa upp, leva och bo på, med syfte att påbörja ett fördjupat arbete inom tre prioriterade områden i nära samverkan: fullföljda studier, psykisk hälsa och fysisk aktivitet

Hälsokommunikatörerna inom sektion Folkhälsa har fått utbildning om Barnkonventionen av Barnskyddsteamet. Material om Barnkonventionen, från Barnombudsmannen, på somaliska, arabiska, tigrinja och persiska har delats ut till deltagare vid föreläsningar som hållits på exempelvis länets familjecentraler, arbetsmarknadsavdelningar och SFI. Totalt har hälsokommunikatörerna nått ut till 1100 deltagare som Hälsokommunikatörerna mött under 2020.

Under 2020 har naturbruksgymnasierna intensifierat arbetet kring elevers frånvaro. Elevernas mentorer följer dagligen upp de elever som saknas i skolan och har dialog med hemmet. Professionernas roller i elevhälsoteamet är tydliga och de träffas varje vecka för att följa upp elever som behöver stöd, på så sätt används skolans resurser på bästa sätt för att möta elevernas behov. 97,3 % av eleverna på Tenhults naturbruksgymnasium och 80 % av eleverna på Stora Segerstad klarade gymnasieexamen.

Kultur och utveckling har börjat titta på en samordning kring barnets bästa inom hela Regional Utveckling för att på ett ännu bättre sätt kunna arbeta med frågan i alla styrdokument, handlingsplaner med mera.

Innehållsförteckning

1.	Demografi barn och unga	1
2.	Grunden för barnets rättigheter	1
2.1	Förbud mot diskriminering	1
2.1.1	Barnahus	1
2.1.2	Habiliteringscentrum.....	1
2.1.3	Naturbruksgymnasierna	1
2.1.4	Sektion Folkhälsa.....	1
2.1.5	Smålands musik och teater.....	1
2.2	Principen om barnets bästa.....	1
2.2.1	Barnahus	2
2.2.2	Familjecentral	2
2.2.3	Habiliteringscentrum.....	2
2.2.4	Kultur och utveckling	2
2.2.5	Naturbruksgymnasierna	2
2.2.6	Sektion Folkhälsa.....	2
2.2.7	Verksamhetsutvecklare i samverkan.....	2
2.3	Ansvar för barnets rättigheter.....	3
2.3.1	Barnhälsovården	3
2.3.2	Barn och ungdomspsykiatri	3
2.3.3	Barn och ungdomsmedicinska kliniken	3
2.3.4	Barnahus	3
2.3.5	Habiliteringscentrum.....	4
2.3.6	Kultur och utveckling	4
2.3.7	Länstrafiken	4
2.3.8	Naturbruksgymnasierna	4
2.4	Rätt till livet, goda förutsättningar för optimal utveckling.....	4
2.4.1	Habiliteringscentrum.....	4
2.4.2	Kultur och utveckling	5
	Letterbox Club	5
	Språklust	5
2.4.3	Naturbruksgymnasierna	5
2.4.4	Sektion Folkhälsa.....	5
2.5	Åsiktsfrihet, delaktighet och rätt att bli hörd	6
2.5.1	Barnhälsovården	6
2.5.2	Kultur och utveckling	7
2.5.1	Naturbruksgymnasierna	7
2.5.2	Sektion Folkhälsa.....	7
2.5.3	Smålands musik och teater.....	8
2.5.4	Ungdomsmottagning.....	8
3.	Barnets friheter och rätt till utveckling, utbildning, lek, vila, kultur och fritid	8
3.1	Rättigheter för barn med funktionsnedsättning	8

3.1.1	Kultur och utveckling	8
3.1.2	Naturbruksgymnasierna	8
3.2	Rätt till vila, lek, kultur och fritid	8
3.2.1	Familjecentral	9
3.2.2	Kultur och utveckling	9
3.2.3	Naturbruksgymnasierna	10
3.2.4	Sektion Folkhälsa.....	10
4.	Rätt till goda uppväxtvillkor	10
4.1	Föräldrars ansvar för barns utveckling, uppfostran och ekonomi	10
4.1.1	Familjecentral	10
4.1.2	Habiliteringscentrum.....	11
4.1.3	Naturbruksgymnasierna	11
4.1.4	Sektion Folkhälsa.....	12
4.1.5	Ungdomsmottagning.....	12
5.	Rätt till hälsa	12
5.1	Rätt till bästa uppnåeliga hälsa	12
5.1.1	Barnhälsovården	12
5.1.2	Familjecentraler	13
5.1.3	Tillgång till hälso- och sjukvård	13
5.1.4	Barnsjukvård.....	13
5.1.5	Barn- och ungdomsmedicinska mottagningen.....	14
5.1.6	Barn- och ungdomshälsan.....	15
	DBAS (Digital basbehandling).....	15
5.1.7	En väg in – barn och unga, psykisk hälsa	16
5.1.8	Barn- och ungdomspsykiatri.....	17
5.1.9	Giftfri sjukvård för barn.....	17
5.1.10	Habiliteringscentrum.....	17
5.1.11	Naturbruksgymnasierna	17
5.1.12	Patientnämnden.....	18
5.1.13	PLUSS, psykisk hälsa, lärande och utveckling i samverkan för små barn.....	18
5.1.14	Tandvården	18
5.1.1	Sektion Folkhälsa.....	19
5.1.2	Systematiskt hälsoarbete Bästa platsen att växa upp, leva och bo på.....	19
	Arena för hälsa – barn och unga med obesitas/fetma	20
	Attarpskolan – Närvaro - var & när - vara nära	20
	Rydaholm – Inspiration till kunskap.....	20
	Stärkt föräldraskap i Nässjö.....	21
5.1.3	Ungdomsmottagning.....	21
5.2	Rätt till rehabilitering till barn som farit illa	22
5.2.1	Naturbruksgymnasier.....	22
5.2.2	Ungdomsmottagning.....	22
6.	Region Jönköpings läns barnrättsbaserade verksamhet.....	22

6.1	Barnrättsombud.....	22
6.2	Barn som anhöriga.....	23
6.3	Barnskyddsteam.....	23
6.4	Fokusgrupp Barnets rättigheter	25

1. Demografi barn och unga

Antalet barn och unga upp till 18 år är 79 502 stycken (2020-12-01) och utgör cirka 22 procent av den totala befolkningen i länet. Under 2020 var antalet asylsökande barn 248 varav 13 var ensamkommande. 2019 var de 458 varav 29 var ensamkommande (Källa: SCB samt Migrationsverket). Antalet asylbarn har sjunkit och enligt data 2021-01-01 var 240 barn geografiskt fördelade till 201 på Högländet, 32 i Jönköping och 7 i Värnamo.

2. Grunden för barnets rättigheter

Region Jönköpings län arbetar för alla barns lika värde, jämställdhet, jämlikhet och förbud mot diskriminering.

2.1 Förbud mot diskriminering

Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Inget barn ska diskrimineras på någon grund. Vi ska visa alla barn och deras familjemedlemmar samma respekt. (Artikel 2)

2.1.1 Barnahus

Inom barnahusverksamheten tas barn emot oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion/trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

2.1.2 Habiliteringscentrum

Hörselhabiliteringen har köpt in nya barnböcker till väntrummet, valda utifrån ett normkritiskt perspektiv.

2.1.3 Naturbruksgymnasierna

Region Jönköpings läns gymnasieskolor Tenhults Naturbruksgymnasium och Stora Segerstad Naturbruksgymnasium har fungerande planer mot diskriminering och kränkande behandling.

2.1.4 Sektion Folkhälsa

Sektion Folkhälsa har genomfört utbildning och diplomering inom hbtq. Under 2020 har en familjecentral blivit hbtq-diplomerad och fyra familjecentraler har genomgått omdiplomering. Även Barn och ungdomshälsan i Nässjö har blivit omdiplomerad. Därutöver har elevhälsan på Brinellgymnasiet i Nässjö och Familjerådgivarna i Småland blivit hbtq-diplomerade. En digital föreläsning med temat hbtq genomfördes för all personal på Tenhults Naturbruksgymnasium.

2.1.5 Smålands musik och teater

Via barnkulturpengen bjuder Smålands musik och teater in två årskurser, en i lågstadiet och en i högstadiet, per år till en scenupplevelse. Den sker antingen på Kulturhuset Spira eller på turné i den egna kommunen. Två årskurser omfattar cirka 9000 barn. Genom att bjuda in via skolan når de alla barn.

2.2 Principen om barnets bästa

Vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Om barnets bästa inte kan genomföras ska kompenserade åtgärder göras för att beslut ska bli så bra som möjligt. (Artikel 3)

2.2.1 Barnahus

Barnahus har två övergripande mål, dels att förstärka barns rättigheter och ge barnen bättre stöd, dels att höja kvaliteten på genomförda utredningar så att domstolarna kan fälla eller fria gärningsmän på bättre grund.

I verksamheten står barnets väg genom barnahus i centrum. Barnahus finns till för att barnet ska få vistas i en trygg miljö dit professionella vuxna kommer för att i en utsatt situation ge barnet skydd, en trygg rättsprocess och hjälp till förståelse för vad som sker.

2.2.2 Familjecentral

Enligt det samverkansavtal som Strategigrupp barn och unga tagit beslut om ska gälla i Region Jönköpings län (2019) så beskrivs det att en familjecentral bedriver hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande verksamhet som vänder sig till blivande föräldrar, föräldrar och barn. Kännetecknande för verksamheten är att huvudmännen, kommunen och Region Jönköpings län, samordnar sina resurser under samma tak för att möjliggöra tvärprofessionell samverkan. Familjecentralen bör innehålla mödra- och barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst genom individ- och familjeomsorg med inriktning mot förebyggande arbete. Nu finns det 21 familjecentraler i länet, varav två av dessa beskrivs som familjecentralsliknande på grund av att alla verksamheterna inte finns under samma tak. Totalt är det 25450 barn inskrivna på länets familjecentraler och tillgängligheten till länets familjecentraler är 99,3 %.

2.2.3 Habiliteringscentrum

Hörselhabiliteringen har börjat med bildkallelse, främst inför språktest av barn som fyllt 6 år och habiliteringsplaneringar när de vet att barnen kommer att vara med för att besöken hos dem ska bli så bra som möjligt utifrån att barnet ska veta vad som kommer att hända.

2.2.4 Kultur och utveckling

Kultur och utveckling har under 2020 påbörjat samtal kring barnkonventionen och hur arbetet med barnets bästa kan säkerställas. Barnrättsombud finns, SKR:s implementeringsnycklar följs upp och personal är introducerade kring barnkonsekvensanalyser. Kultur och utveckling har börjat titta på en samordning kring barnets bästa inom hela Regional Utveckling för att på ett ännu bättre sätt kunna arbeta med frågan i alla styrdokument, handlingsplaner med mera.

2.2.5 Naturbruksgymnasierna

På naturbruksgymnasierna beaktas Barnets bästa vid alla möten med eleven så som exempelvis vid mentorsmöte och utvecklingssamtal samt vid elevhälsoteamens möten där beslut tas från barnets bästa.

2.2.6 Sektion Folkhälsa

Hälsokommunikatörerna inom sektion Folkhälsa har fått utbildning om Barnkonventionen av Barnskyddsteamet. Material om Barnkonventionen, från Barnombudsmannen, på somaliska, arabiska, tigrinja och persiska har delats ut till deltagare vid föreläsningar som hållits på exempelvis länets familjecentraler, arbetsmarknadsavdelningar och SFI. Totalt har hälsokommunikatörerna nått ut till 1100 deltagare som Hälsokommunikatörerna mött under 2020.

2.2.7 Verksamhetsutvecklare i samverkan

Under 2020 har verksamhetsutvecklarna inom barnverksamheterna på habiliteringscentrum, barnkliniken, barnhälsovården, barn- och ungdomsmedicinska mottagningen samt barn- och

ungdomshälsan skickat en skrivelse till SKR och e-hälsorådet för att uppmärksamma dem om problemen med att föräldrar inte får tillgång till barnets journal då denne passerat 13 års ålder. Vårdnadshavare har behov av att ha tillgång till barnets journal och e-tjänster i de fall där barnet, exempelvis på grund av sjukdom, behöver stöd och hjälp.

2.3 Ansvar för barnets rättigheter

Verksamheten ska vara barnrättsbaserad i arbetsmetoder och rutiner. Det är ett personligt yrkesansvar samt verksamhetsansvar att prioritera, respektera, skydda och säkerställa barnets rättigheter i vårt arbete. Vi ska se barnets om rättighetsbärare. (Artikel 4)

2.3.1 Barnhälsovården

Inom barnhälsovården finns dels barnrättsombud för varje APT-område som deltar i de utbildningar och nätverk som Regionen anordnar för barnrättsombuden och via APT för denna kunskap vidare till sina kollegor. Temagrupperna *Barnsdelaktighet* och *Barn som far illa* arbetar för att utveckla och stärka kunskaperna om barns rättigheter inom barnhälsovården. Ett arbete i temagruppen barn som far illa är att kontinuerligt uppdatera och förstärka kunskaperna avseende orosanmälan. Temagrupp barns delaktighet har som ett fokus att genom olika material och vetenskaplig förankring öka kunskaperna hos medarbetarna för att förstärka barnens möjligheter till delaktighet utifrån barnet bästa

2.3.2 Barn och ungdomspsykiatri

Region Jönköping län har som vision att Jönköpings län ska vara ”den bästa platsen att växa upp på”. Ett av barnombuden ger exempel på hur det kan ta sig uttryck på Barn och ungdomspsykiatri i Värnamo

Under året som gått har personal arbetat aktivt med att lyfta barnets rätt vid alla våra typer av besök. Det är tydligt i nybesök där vi alltid har som regel att informera om barnets rättigheter att exempelvis prata enskilt, att prata om sådant som känns ok för barnet, att lyssna på vad barnets önskan är, att ge barnet tid och efter nybesöket hålla i vid barnkonventionens grunde, att sätta barnet i främsta rummet, inte prata över huvudet osv. Det präglar egentligen alla våra besök i bedömning, behandling, utredning. Bland personal sker ett ständigt och pågående samtal och arbete kring hur vi kan lyfta barnets rättigheter och behov.

2.3.3 Barn och ungdomsmedicinska kliniken

Barnkliniken har under året påbörjat en kollegial granskning enligt konceptet barnanpassad vård. Modellen är framtagen i nätverket barnanpassad vård www.barnanpassadvard.se Granskningen utgår ifrån ett flertal frågeställningar inom fem olika områden: vårdprocess och organisation, miljö, trygghet, delaktighet och information, lärande, inflytande och påverkan, rättigheter. Initialt genomfördes en egen granskning under 2020. Frågor ställs till patienter och vårdnadshavare som steg två, vilket planeras under 2021. Granskningen avslutas med ett utbyte med en annan barnklinik, barnkliniken i Norrköping, där granskning av varandras verksamheter planeras till 2021. Därefter fortsätter arbete med att förstärka de områden där man ser att det brister och även arbeta med att behålla de områden som fungerar bra.

2.3.4 Barnahus

Barnets rätt till skydd och en trygg rättsprocess utgör grunden för beslutet att skapa ett Barnahus i Jönköpings län. Det är även utgångspunkten och det som styr i det dagliga mötet med alla barn som besöker verksamheten.

Målgruppen för Barnahus Jönköpings län är barn och ungdomar som misstänks ha varit utsatta för fysisk misshandel eller sexuella övergrepp som faller inom ramen för anmälningsskyldigheten till socialtjänsten (14 kap.1 § Socialtjänstlagen) och liknande allvarliga brott. Målgruppen avser barn och ungdomar mellan 0-18 år.

2.3.5 Habiliteringscentrum

Habiliteringscentrum har barnrättsombud på alla enheter på kliniken vilka träffas regelbundet för att stötta varandra och utbyta erfarenheter. Under 2020 inledde barnrättsombuden den klinikgemensamma verksamhetsdagen för samtlig personal, genom att gå igenom "barnrättshanden" Under hösten 2020 har flera av barnombuden gått igenom "Att samtala med barn" på APT. Barnrättsombudet på hörselhabiliteringen har avsatt tid vid varje APT för att utbilda och informera kollegor om barnkonventionen. Under hösten 2020 har fokus vid APT varit "Att samtala med barn".

2.3.6 Kultur och utveckling

Kultur och utveckling har ett barnrättsombud och de har startat ett nätverk för barnrättsarbete inom hela Regional utveckling för att mer aktivt kunna arbeta med frågorna. Under 2020 anställdes en utvecklare som fokuserade på kulturutveckling för barn och unga och verkade som ett stöd för hela verksamheten när det gäller insatser som rör barn och unga. I arbetet med utvecklingen av Jönköpings län finns sex horisontella perspektiv som länets aktörer ska förhålla sig till oavsett vilket utvecklingsområde de är verksamma inom, därmed också för Kultur och utveckling: 1. hållbarhet - människan, miljön, ekonomin 2. jämlikhet 3. jämställdhet 4. mångfald 5. attraktivitet 6. internationellt perspektiv. I bidragshandläggningen inom kulturområdet har man barnkulturvetare som tittar på barnets perspektiv och delaktighet för de projekt som sökt medel från Kultur och utveckling.

2.3.7 Länstrafiken

2020 har varit ett mycket speciellt år även inom kollektivtrafiken. Har varit fullt upptagna med pandemibekämpande åtgärder för att värna de resenärer som inte har något alternativ till att åka kollektivt. Gällande barn så togs de integrerade barnstolarna i drift i juni 2020.

2.3.8 Naturbruksgymnasierna

På Naturbruksgymnasierna utses elevskyddsombud vilka deltar vid Skolkonferensen och vid skolans arbetsmiljöarbete.

2.4 Rätt till livet, goda förutsättningar för optimal utveckling

Barn har rätt till liv, överlevnad och bästa möjliga förutsättningar för en optimal utveckling. Vi ser till barnets hela livssituation och vid behov samarbetar vi med andra – med barnet i centrum. (Artikel 6)

2.4.1 Habiliteringscentrum

Habiliteringen samverkar med länets alla kommuner i frågor som rör barn med hörselnedsättning för att barnens vistelse i kommunernas verksamheter ska bli så bra som möjligt. Ett arbete har påbörjats att vid varje nätverksträff diskutera något ämne inom barnrätt. Habiliteringscentrum använder sig av bildkallelse för att barnen ska kunna vara delaktiga i det som sker.

2.4.2 Kultur och utveckling

Letterbox Club

Letterbox Club vänder sig till barn i utsatta livssituationer med syftet att stimulera och väcka barns nyfikenhet och lust att läsa, räkna och lära sig. 2020 deltog 163 barn i åldern 6-11 år från 10 av länets kommuner. Under ett halvår får barnen ett paket med böcker, spel och skrivmaterial hemskickade genom projektet, som genomförs i samverkan mellan Regionbibliotek, FoU-rum social välfärd Region Jönköpings län, Stiftelsen Allmänna Barnhuset och En bok för alla med stöd från Kulturrådet. Folkbiblioteken i flera av länets kommuner har under året startat samverkan med socialtjänsten i sina kommuner, med utgångspunkt i projektet.

Språklust

Barnhälsovården, Regionbibliotek, länets folkbibliotek, familjecentralernas öppna förskolor samt Region Jönköpings läns logopeder samverkar i utvecklingsarbetet Språklust. Syftet är att sprida kunskap om språkutveckling, läsning som en god levnadsvana och källa till ett ökat ordförråd, stimulera föräldrar att prat-läsa och samtala kring böcker med sina barn och uppmuntra till biblioteksbesök. Ett välutvecklat språk ökar barnets förmåga att uttrycka sig och ökar möjligheten att delta i ett demokratiskt samhälle.

Vid Barnhälsovårdens hembesök hos familjen då barnet är 8 månader får familjen foldern "Läs tillsammans" (översatt till 8 språk), ett bokmärke som hälsar välkommen till biblioteket och gåvoboken "Knacka på". Språklust finns också med vid barnets hälsobesök som 5-åring i Barnhälsovården. Då deltar barnet i dialog med sjuksköterskan med fokus på högläsning och goda levnadsvanor och får gåvoboken "Saga-sagor Fiffiga kroppen och finurliga knoppen" och en välkommen-hälsning från biblioteket. I samband med uppföljning av 5-årsinsatsen i Språklust, genomfördes under våren 2020 samtal med ett 20-tal barn i länet. Syftet var att undersöka vilka avtryck insatsen ger hos barnen och lyssna in deras tankar och åsikter för att utveckla arbetet ytterligare. Språklust når genom dessa insatser varje år ca 8000 barn i länet och inkluderar stöd till deras föräldrar.

Bibliotekarier och logopeder samverkar i en riktad insats för barn 3-6 år med språkstörning, och barn 3-12 år inskrivna på Barn och Ungdomshabilitering. Materialet (recept och boktipslista) omarbetades under 2020. Minst 600 barn och deras föräldrar har nåtts av insatsen.

2.4.3 Naturbruksgymnasierna

Mentor vid naturbruksgymnasierna ser till hela barnets situation i samverkan med vårdnadshavare med barnet i centrum.

Elevhälsoteamets representanter ser till barnets bästa i alla möten med elev, vårdnadshavare, socialtjänst, Barn- och ungdomspsykiatri, Habiliteringen med flera.

2.4.4 Sektion Folkhälsa

Under året har sektion Folkhälsa arbetat med att ta fram en strategi kring spridningen av de förbättringsarbeten som framkommit i utvecklingsarbetet Multifunktionella utomhusmiljöer på förskolegårdar. Forskare på Jönköping University har publicerat forskningsartiklar kring området.

2.5 Åsiktsfrihet, delaktighet och rätt att bli hörd

Barn har rätt till delaktighet i beslut som rör dem, både i kontrollen av det egna livet och som en del av gruppen barn. Vi ska ta det som barn säger på allvar och väga det utifrån barnets ålder och mognad. (Artikel 12)

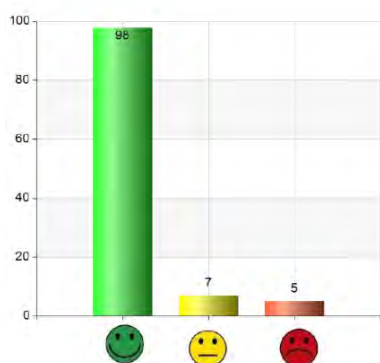
2.5.1 Barnhälsovården

För att främja barnets delaktighet i hälsobesöken inom barnhälsovården finns ett bildspel på 1177.se för de olika hälsobesöken (2,5 år, 3 år, 4 år och 5 år) som beskriver de olika momenten i hälsobesöken. I den kallelse som familjen får inför besöket uppmanas familjen att titta på bildspelet inför barnets hälsobesök. För att ytterligare förstärka barnets delaktighet i hälsobesöket har under året ett Kort "Hej kompis" utarbetats, kortet skickas tillsammans med kallelsen och riktar sig direkt till barnet.

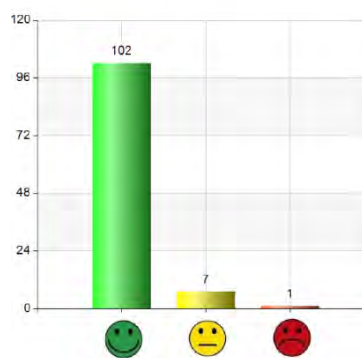

Vid besöket beskriver sjuksköterskan de olika delarna i besöket utifrån en platta med samma bilder som finns i bildspelet på 1177.se. Barnet får sedan själv bestämma i vilken ordning hen vill genomföra besöket genom att välja bland momenten. och flytta över bilden på genomfört moment till Tåget. När ett av momenten är avklarat flyttar barnet bilden från plattan till tåget och väljer sedan nästa moment.

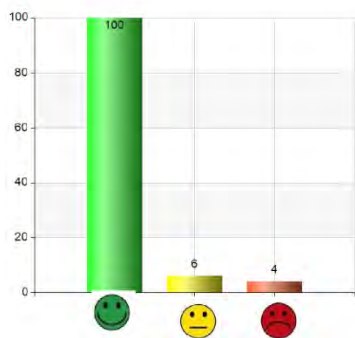
För att undersöka barns erfarenhet av hälsobesöken har barn i åldern 4 och 5 år i samband med sitt hälsobesök fått besvara frågor avseende om de fått information som de förstod, om de som arbetade på BHV lyssnade på det som barnet ville berätta samt en övergripande fråga om hur barnet upplevde besöket.

Om du fick vänta, fanns det något att göra?

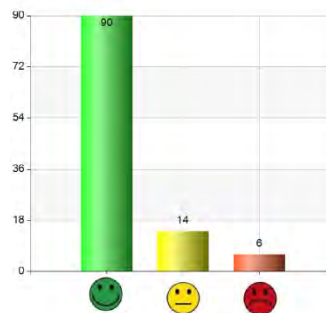

Berättade de som jobbar här om det som skulle hända så du förstod?

Lyssnade de som jobbar här på det du ville säga?

Spontana reflektioner från barnen när de fått frågan *Är det något mer du vill berätta som var bra?*

Hur tycker du att det är här?

”Man fick väga sig, det var bra”

”Jag fick göra många saker och jag fick vara här länge”

”Jag tyckte allt var roligt, sprutan också”

”Bra när jag lyssnade med öronen och fick måla”

2.5.2 Kultur och utveckling

För att främja kulturen för barn och unga i hela länet genomförs dialog med unga och om unga, kunskapsutvecklande insatser, workshops och samtal. Under 2020 tillsattes exempelvis en referensgrupp med unga från länet inför en konferens i arrangörskap. De unga i referensgruppen fick lägga programmet för en av dagarna under konferensen.

Smålands litteraturfestival hade till följd av bidrag från Kulturrådet en särskild inriktning mot barn och unga. Satsningen handlade om att låta barn och unga vara en del av och utforska litteraturen, bli delaktiga i skapandet av festivalen och särskilt lockas att delta i densamma. Därför ordnades bland annat workshops i poesi, dinosaurier och annat skrivande.

2.5.1 Naturbruksgymnasierna

Naturbruksgymnasierna arbetar kontinuerligt med elevinflytande på olika nivåer genom klassråd, elevråd och skolkonferens. Vid dessa möten lyfter eleverna egna frågor samt kommer med synpunkter på verksamheten.

2.5.2 Sektion Folkhälsa

Sektion Folkhälsa och länets kommuner har under 2020 genomfört enkätundersökningen Folkhälsoenkät Ung för femte gången. Alla barn och ungdomar i åk 9 och gymnasiet åk 2 erbjöds att delta i enkäten, svarsfrekvensen var 77 procent. Elever i länet har även fått komma till tals i samband med av enkätfrågorna reviderades. Nytt för 2020 är att Folkhälsoenkät Ung har erbjudits ungdomar på grundsärskolan åk 7-9 samt gymnasiesärskolan åk 1-4 att genomföra enkäten. Folkhälsoenkät Ung och Kultur (FUNK) + Idrott innebär att involvera ungdomar för att tolka och gestalta identifierade fokusområden i enkäten, genom kulturuttryck och idrott. Under året har samverkan startat med idrottsföreningen Huskvarna FF för att involvera ungdomslag i resultatet av enkäten. Inom Folkhälsoenkät Ung + Kultur

har metodstöd arbetats fram för att i spridningen av metoderna underlätta för de skolor som vill påbörja liknande projekt. Material kring uppföljning och utvärdering har bearbetats och sammanställts.

2.5.3 Smålands musik och teater

Unga Spiras konstnärliga chef har en tydlig idé om barnens delaktighet. I kommande säsongsutbud finns ett antal produktioner där produktionen skapas i samarbete med barn. I vår, om restriktionerna tillåter, kommer Smålands musik och teater att träffa en klass i varje kommun för att ta fram föreställningen *Närheten* tillsammans med 3 skådespelare. Föreställningen kommer att ha premiär i september 2021. Under repetitionsperioden är en referensklass med i processen för att skapa föreställningen. I *På era platser* är publiken interaktiv i själva föreställningen, utan publik ingen föreställning. Ung Scen Spira lanseras i november där de ungas eget skapande och utövande är i fokus.

2.5.4 Ungdomsmottagning

FoU-ledaren för ungdomsmottagning har i samarbete med SKR och andra ungdomsmottagningsrepresentanter arbetat fram en nationell ungdomsenkät som kan användas av alla Sveriges ungdomsmottagningar. Enkäten kommer att pilottestas under våren 2021.

3. Barnets friheter och rätt till utveckling, utbildning, lek, vila, kultur och fritid

Varje barn har rätt att utvecklas till sin fulla potential utifrån sina förutsättningar, i sin egen takt och med lämpligt stöd.

3.1 Rättigheter för barn med funktionsnedsättning

Barn med funktionsnedsättning ska ges förutsättning för att leva ett värdigt och anständigt liv som främjar självförtroendet och möjliggör barnets aktiva deltagande i samhället på lika villkor. Deras behov av stöd ska beaktas. (Artikel 23)

3.1.1 Kultur och utveckling

Hör & Gör är ett metodutvecklingsprojekt i slöjd och berättande, som görs i samverkan med döv- och hörselklasser på Kålgårdsskolan i Jönköping. Under året har ledare från Hemslöjd haft aktiviteter med elever där, som utifrån egna förutsättningar får skapa och berätta med slöjd.

3.1.2 Naturbruksgymnasierna

Förutsättningar och beaktande av behov för barn med funktionsnedsättning att aktivt delta och ta del av det utbud som Region Jönköpings län har. Alla barns rätt till en bra utbildning beaktas på naturbruksgymnasierna. Förutom naturbruksprogrammet finns individuellt program och introduktionsprogrammen, programinriktat val och yrkesintroduktion. Elever i behov av särskilt stöd får särskilt stöd inom gymnasiesärskolans *Individuella program* och *Skog mark och djur* erbjuds på skolan.

3.2 Rätt till vila, lek, kultur och fritid

Barn har rätt till vila och balans i livet mellan förskola/skola, fritidsaktiviteter och sysslor i hemmet. Barn har rätt att utvecklas genom lek. Barn har rätt till fritids- och kulturaktiviteter som är anpassade efter deras ålder och behov. (Artikel 31)

3.2.1 Familjecentral

På familjecentralens öppna förskola erbjuds barn en pedagogisk gruppverksamhet samtidigt som den kan ge föräldrar stöd i föräldrarollen. Här sker lärande möten i en trygg miljö, där lek, skapande, sång och samtal blandas. På öppna förskolan sker en naturlig inläring, både av språklig och av social karaktär. Här har alla rätt att ”bara vara” utan krav på prestation och resultat. Verksamheten på öppna förskolan utvecklas tillsammans med besökarna, genom att skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga, På grund av rådande pandemin så har många av länets öppna förskolor varit tvungna att vara stängda under övervägande delen av året, dock har digitala alternativ och utomhusaktiviteter erbjudits i många delar av länet.

3.2.2 Kultur och utveckling

Under 2020 startades ett projekt med namnet Kulturrätten. Kulturrätten ska ge kulturen en starkare roll i skolan, genom kunskap, nätverk och metodutveckling – allt för att alla barn i vårt län ska ha likvärdig rätt att möta professionell kultur. Projektet drivs i nära samarbete med representanter från varje part inom kultursamverkansmodellen och ska även gynna det fria kulturlivet i Jönköpings län. Projektet Kulturrätten drivs av Riksteatern Jönköpings län med stöd av Kultur och utveckling/Region Jönköpings län. Vad har det givit?

Kulturskolan står som ett fokusområde i Regional Kulturplan 2018-2020. Kultur- och musikskolor bidrar till att lägga grunden för ett kulturellt skapande hos barn och unga. Det utvecklar individen både socialt och emotionellt, erbjuder en meningsfull sysselsättning samt bygger framtida kulturproducenter och kulturkonsumenter. Införande av nya ämnesområden och stärkt status för kulturskolorna är av vikt för att kulturskolan ska klara sitt uppdrag ur ett jämlikhetsperspektiv och säkra en god utveckling som möter samtidens krav. Möjligheter för ökad samverkan och regional samordning för länets kulturskolor kan främja detta och under 2020 beviljades ett regionalt projekt för att kunna uppnå ovanstående och arbeta med regional samordning.

Feriepraktik Kultur har under sommaren 2020 engagerat 146 ungdomar i feriearbete i 11 av länets kommuner. I år satsade vi på sommarskolor inom tre olika konstområden; dans, film och bild- och form/kulturarv. En satsning som av antalet intresserade ungdomar var värdefull, både ur synpunkten att utveckla sitt intresse för kultur, men också för att få en meningsfull sysselsättning under sommarlovet.

Slöjdklubben är för barn 7-14 år, som träffas regelbundet för att slöjda tillsammans med en handledare. Under året fick flera av gångerna ställas in och sedan ske på distans, vilket var ett nytt sätt att arbeta på. Slöjdklubben är en återkommande verksamhet. Under året har vi även genomfört handledda slöjdaktiviteter på Per Brahegymnasiet.

Young Writers Lab innebär att ungdomar i länet via webbkonferenser får lektioner i kreativt skrivande av författare från Wales och Portugal, men också från ett urval av länets författare och skrivpedagoger. Sammantaget har ett 30-tal ungdomar i ålder 10-19 deltagit i projektet. 11 ungdomar deltog i Platsens författare under sommaren. Projektet innebar att de under tre veckor fick feriearbete som författare, de fick arbetsplats, tillgång till skrivpedagoger och professionella författare och två uppgifter: att skriva om en av ortens klassiska författare och att driva ett personligt projekt. Platsens författare genomfördes i Jönköping, Gnosjö, Mullsjö och Tranås.

Skapa Dans är en koreografitävling för unga dansare mellan 15 – 21 år. Tävlingens syfte är att uppmuntra ett eget dansskapande hos amatörer samt visa på den fantastiska kreativitet, kompetens och det kunnande som finns hos dansutövande ungdomar. Skapa Dans är mer än

en tävling, det är en möjlighet för unga koreografer att utveckla sitt sceniska uttryck samt träffa andra unga dansare med samma intresse. Skapa dans genomfördes i år i Gislaved.

3.2.3 Naturbruksgymnasierna

Luciatåg och andra aktiviteter, utöver vanlig undervisning, erbjuds och genomförs på Tenhults naturbruksgymnasium. På Stora Segerstad arbetar fritidspersonal tillsammans med eleverna för att skapa en meningsfull fritid med exempelvis julspel, pyssel, innebandy och andra aktiviteter.

3.2.4 Sektion Folkhälsa

Under 2020 har samverkansarbetet mellan sektion Folkhälsa, barnhälsovården, Nässjö kommun och RF-SISU Småland fortsatt för att öka den fysiska aktiviteten bland 5-åringar. Under hösten 2019 delade sjuksköterskorna ut prova-på-koret till i stort sett alla 5-åringar. Under våren 2020 blev det betydligt färre antal utdelade prova-på-kort med anledning av Corona pandemin. Sju föreningar har erbjudit aktiviteter och en uppskattning av ca 90 barn som deltagit

4. Rätt till goda uppväxtvillkor

Alla barn har rätt till goda uppväxtvillkor som är gynnsamma för barnets optimala utveckling.

4.1 Föräldrars ansvar för barns utveckling, uppfostran och ekonomi

4.1.1 Familjecentral

Familjecentralen ska stödja och stärka föräldrar i sitt föräldraskap, tidigt identifiera familjer som behöver stöd samt verka för ett jämställt föräldraskap. Familjecentralerna erbjuder familjer individuellt föräldraskapsstöd, men även föräldraskapsstöd i grupp. Det individuella stödet för barn och föräldrar är mycket stor del av familjecentralens verksamhet kvinnohälsovården och barnhälsovården träffar så gott som alla blivande/ nyblivande föräldrar, Inom dessa verksamheter sker de både ett generellt och ett mer riktat program då möjlighet till extra kontroller/ samtal ges till de familjer som behöver extra stöd.

I stort sett alla familjecentraler i länet har en utarbetad rutin angående vårdplanering kring tidig upptäckt redan under graviditeten när barnmorskan identifiera att de blivande föräldrarna inte mår väl, till dessa träffar bjuds föräldrarna in, barnmorska, BHV-sjuksköterskan och andra aktörer exempelvis psykiatri och psykolog på så sätt kan en planering inför det kommande föräldraskapet skapat och ett etablerat stöd finns på plats när barnet är fött.

Familjecentralerna erbjuder föräldraskapsstöd i grupp. 18 av 19 tillfrågade familjecentraler erbjuder någon form av föräldragrupper innan barnet är fött. Det kan ske genom aulaföreläsningar eller genom mindre gruppverksamhet på familjecentralen. Ämnen som berörs är amning, förlossning, andningsprofylax anknnytning samt förberedelse kring föräldraskapet och samspel.

Föräldragrupper, efter barnet är fött, erbjuds på 15 av 19 familjecentralen. Ofta är det bara förstagångsföräldrar som går på dessa träffar och barnen är vanligtvis 0-18 månader gamla. Aktiviteter eller ämnen som erbjuds är ofta utifrån föräldrarnas egna önskemål. Exempel på ämnen som tas upp är samspel, små barns mat, alkohol, barnsäkerhet, barn och sjukdomar,

babymassage, hälsa och fysisk aktivitet, föräldrar och nätet och sömn. I föräldragrupperna bjuds även externa aktörer bjud in till dessa träffar så som exempelvis NTF, förskolesamordnare, Röda korset, biblioteket och hälsokommunikatörer.

15 av 19 familjecentraler erbjuder ett riktat stöd till de föräldrarna som behöver extra stöd. Exempel på riktade föräldragrupper är: psykisk sköra föräldrar, tvillingträffar, adoptivgrupper, pappagrupper, unga föräldrar, föräldrar som är singlar samt föräldragrupper på somaliska, arabiska och lätt svenska.

Universella föräldraskapsprogram erbjuds på 18 av 19 familjecentraler. De två vanligaste programmen som erbjuds är ICDP(12) följt av trygghetscirkeln (4), Cope (3) ABC (1) och komet (1).

På grund av rådande pandemi så har föräldrarskapsstödet i grupp på samtliga familjecentraler varit tvunget att ställas in. Den senare delen av 2020, har dock en del digitala föräldragrupper genomförts.

4.1.2 Habiliteringscentrum

Syncentralen har under 2020 genomfört kartläggningssamtal med alla nya patienter. Syftet är att få en helhets bild av barnets/ungdomens behov och målgruppen är barn/ungdomar som kommer på remiss av ögonläkare. Kartläggningen är gjord utifrån ICF (Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa). Alla områden inom ICF diskuteras med föräldrarna och större barn. I samtalen framkommer behov av föräldrastöd då föräldrar exempelvis uttrycker oro inför framtiden eller att man inte har kunskap om barnets diagnos. Utifrån kartläggningen upplever personal att de kan möra upp barnets och föräldrarnas behov bättre än tidigare.

4.1.3 Naturbruksgymnasierna

Tenhults naturbruksgymnasium arbetar för att tidigt upptäcka behov av stöd genom startsamtal och överlämningar från tidigare skolan, samtal med vårdnadshavare och mentorstid. Under 2020 har Tenhults naturbruksgymnasium återigen intensifierat arbetet kring elevers frånvaro. Elevernas mentorer följer dagligen upp de elever som saknas i skolan och har dialog med hemmet. Professionernas roller i elevhälsoteamet är tydliga och de träffas varje vecka för att följa upp elever som behöver stöd, på så sätt används skolans resurser på bästa sätt för att möta elevernas behov. 97,3 % av eleverna på Tenhults naturbruksgymnasium klarade gymnasieexamen och 100% sitt gymnasiearbete.

Även Stora Segerstad naturbruksgymnasium har under 2019 och 2020 intensifierat arbetet kring elevers frånvaro. Elevernas mentorer, tillsammans med skolans elevhälsoteam följer snabbt upp frånvaro samt återkopplar till elev och vårdnadshavare. Detta kan leda till olika insatser för att främja närvaron. Andelen elever som uppfyllde kraven för gymnasieexamen på naturbruksprogrammet var, vårterminen 2020, 80%. (40 av 50). Antalet elever på yrkesintroduktion som genomförde ett gymnasiearbete var 5 elever och samtliga var godkända. Så andelen godkända gymnasiearbeten på yrkesintroduktion var 100%. Under 2020-21 deltar Stora Segerstads elevhälsoteam i SPSM:s (specialpedagogiska skolmyndigheten) ettåriga utbildning *Att höja skolans elevhälsokompetens*. Där sätts fokus på att tydliggöra olika professionernas roller och på så sätt kunna använda skolans resurser på bästa sätt för att möta eleverna behov.

4.1.4 Sektion Folkhälsa

Under det gångna året har Hälsokommunikatörerna undervisat om föräldraskapsstöd på olika arenor i länet så som Familjecentraler i Nässjö och Jönköping, SFI Nässjö och Tranås samt sociala företag och språkcafé. Innehållet i föräldraskapsstöd är ämnen som familjen, samhället, skyldigheter och rättigheter. Hälsokommunikatörerna har också deltagit vid den digitala barnrättskonferensen i länet samt vid föreläsningar om könsstympling och hur man kan starta upp pappagrupper för utrikesfödda pappor.

4.1.5 Ungdomsmottagning

Länets ungdomsmottagningar har inlett ett samarbete med regionens hälsokommunikatörer. Syftet är att hälsokommunikatörerna både muntligen och med skriftlig information på olika språk kan informera föräldrar/vårdnadshavare om det stöd och hjälp som ungdomar har tillgång till på ungdomsmottagning. Ungdomsmottagningarna vill öka kunskapen om och förtroendet för ungdomsmottagning, så föräldrar/vårdnadshavare inte blir ett hinder när ungdomar vill söka hjälp och stöd.

5. Rätt till hälsa

5.1 Rätt till bästa uppnåeliga hälsa

Barn har rätt till bästa uppnåeliga hälsa och likvärdig tillgång till hälsa-och sjukvård. Det inkluderar fysiskt, psykiskt och sexuell hälsa, barns levnadsmiljöer samt skydd från våld, missbruk och skadliga sedvänjor.

5.1.1 Barnhälsovården

I samband med det första hembesöket när barnet är ca 2 veckor gammal får föräldrar som har nyfödda barn en nyckelringsnalle, ett informationskort och information om att de kan boka om tiderna, se barnets tillväxtkurva och att de kan förbereda sig själva och sitt barn, i alla åldrar, inför besöket genom att läsa på 1177.se.

Utifrån riktade stadsbidrag och inom ramen för Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård i Region Jönköpings län, har barnhälsovården arbetat vidare för att ge alla barn bästa möjliga hälsa. För att främja barns hälsa med särskilt fokus på barn i socioekonomiskt utsatta områden har det särskilda arbete som startades upp hösten 2018 i fyra pilotområden utvecklats. Arbetet har bedrivits med det övergripande målet att öka tillgängligheten för grupper som har sämre hälsa och tandhälsa och lägre vaccinationstäckning. Arbetet för att öka tillgängligheten har bedrivits med utökade hembesök och under året har också hembesök i samverkan med socialtjänsten utvecklats på allt fler Familjecentraler. Hembesöksprogrammet har omfattat såväl universella som riktade hembesök. För att ytterligare utveckla arbetet med riktat stöd till de familjer som har behov av detta påbörjade två BHV-enheter arbete med metoden SEEK/Barnsäkert i oktober 2019. Arbetssättet innebär att föräldrarna i samband med hälsobesök när barnet är 8 veckor, 10 månader, 18 månader, 2½ år samt 4 år får besvara ett frågeformulär med frågor om psykosociala riskfaktorer; barnsäkerhet, föräldrastress, ekonomisk utsatthet, nedstämdhet, våld i nära relationer samt alkohol. Syftet med frågorna är att på ett mer strukturerat och tillförlitligt sätt identifiera de familjer som har behov av extra stöd. 1:a september påbörjade ytterligare nio BHV-enheter arbetet med SEEK/Barnsäkert.

När barnet är åtta veckor erbjuds alla mammor ett samtal kring psykiskt mående utifrån en depressionsskal utformad för nyblivna mammor. Tre BHV-enheter i regionen har under

hösten startat upp arbetet med enskilt föräldrasamtal med den icke födande föräldern utifrån det material som finns beskrivet i den nationella Rikshandboken för Barnhälsovården. Under våren 2021 planerar ytterligare fyra BHV-enheter påbörja detta arbete för att på bästa sätt också ge individuellt stöd till den icke födande föräldern.

För att öka vaccinationstäckningen har arbetet med information kring vaccinationer utvecklats. Under 2020 arbetet med att stärka personalens kompetens och bemötande i samtal med föräldrar som är tveksamma till vaccinationer utvecklats vidare utifrån utarbetade riktlinjer. Områden med lägst vaccinationstäckning i länet har identifierats och med det som grund planeras för att ytterligare förstärka insatser för en ökad vaccinationstäckning. Ett samverkansarbete mellan barnhälsovården, Nässjö kommun och Smålandsidrotten har påbörjats för att förbättra hälsan och öka den fysiska aktiviteten bland 5-åringar. I samband med ordinarie 5-års besök på barnhälsovården får barnet och vårdnadshavaren med sig ett prova-på-kort till lokala idrottsföreningars aktiviteter. Detta arbete har uppskattats av barn, föräldrar och idrottsföreningar och detta arbete planeras att starta upp i flera kommuner. I Nässjö kommun är arbetet fullt ut implementerat. Sävsjö, Habo/Mullsjö har fått skjuta upp sin implementeras på grund av Coronapandemin.

5.1.2 Familjecentraler

För att bidra till en jämlik hälsa hos barn och familjer har utbildningsinsatsen ”En förälder blir till” testats under året. Insatsen har skett i samverkan mellan Länsstyrelsen, Kommunal utveckling och Region Jönköpings län. Syftet var att ge stöd till ett jämlikt föräldraskap, utifrån normmedvetet förhållningsätt där bemötande är en viktig del. Verktuget främjar samverkan mellan olika professioner samt bidrar till att utveckla redan befintliga föräldrastödsmetoder. Utvärdering av utbildningsinsatsen visade att utbildningen var mycket uppskattad bland medarbetare och de upplevde en ökad kunskap om jämlik hälsa samt att det ledde till en ökad samverkan på familjecentralerna.

5.1.3 Tillgång till hälso- och sjukvård

För att följa upp barnets rätt till likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård mäts bl.a. vårdgarantin och andra nyckeltal för barn.

Nyckeltal 2020	Mål	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Andel barn 1- 18 år som omfattas av vårdgarantin som fick komma på ett läkarbesök i primärvården inom 7 dagar (Helår) <i>*Från och med 1 januari 2019 är vårdgarantin ändrad till 3 dagar</i>	100%	94%	93%	93,2%	92,8% *	91,9 %
Andel barn under 18 år som får träffa läkare och är färdigbehandlad på barnakuten inom 4 timmar	80%	92%	89%	82%	88%	87 %
Andel barn under 18 år som omfattas av vårdgarantin och utfört planerat läkarbesök i specialiserad vård inom 60 dagar (Barnklinik, Helår)	80%	82,5%	76,1%	81,7%	81,9%	79 %
Andel barn under 18 år som fått en tid inom 60 dagar inom specialiserade vården (Barnmottagning, Helår)	80%	91,5%	93,7%	90%	91,6%	93%

5.1.4 Barnsjukvård

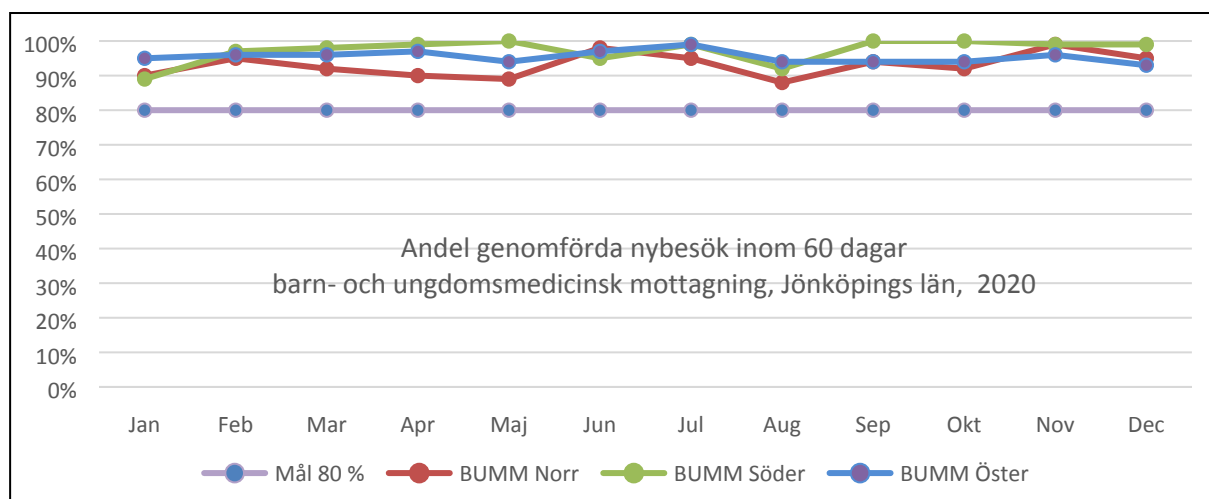
Utgångspunkten för inläggande vård av barn är att barn ska vårdas i barnanpassad miljö av barnkompetent personal. Det finns en överenskommelse som innebär att barn som behöver sjukhusvård mer än två dygn eller har samtidigt annan komplicerad sjukdom eller

funktionsnedsättning ska vårdas på barnkliniken Ryhov. Den utvärdering av efterlevnaden till överenskommelsen som skulle skett under 2020 pågår men har försenats på grund av Coronapandemin. Antalet akutbesök har minskat med 35%. Motsvarande minskning ses i hela landet. Hygienriktlinjer och distansering har inneburit mindre av andra smittsamma sjukdomar hos barn. Glädjande nog verkar det inte finnas rädsla att söka sjukvård utan de svårast sjuka söker vård utan fördröjning. Antalet vårdtillfällen för gastroenterit har ytterligare minskat under 2020 vilket vi bedömer är en följd av rotavirusvaccinationen.

5.1.5 Barn- och ungdomsmedicinska mottagningen

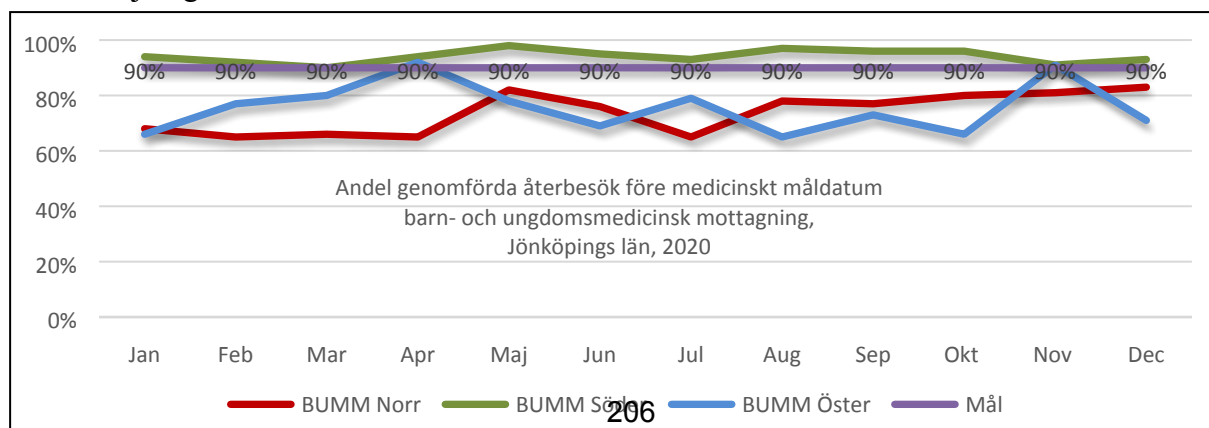
Under 2020 har 5042 remisser accepterats på Barn och ungdomsmedicinska mottagningen (BUMM) vilken är en minskning med 3,8 % jämfört med 2019. Totalt har 8597 nybesök genomförts varav 3303 var akutbesök. Akutbesöken har under 2020 minskat med 27 % jämfört med 2019. Det totala behovet av akuttider bedöms vara lägre än tidigare år på grund av mindre smitta av andra infektionssjukdomar i samhället under pandemins restriktioner. Totalt har 14 150 läkarbesök genomförts vilket motsvarar en minskning på 9,7 % och 4138 sjuksköterskebesök har genomförts vilket är en minskning med 2,6 %.

Faktisk väntetid till nybesök inom 60 dagar är för BUMM Norr 93%, BUMM Söder 97% och BUMM Öster 88%.

Diagrammet visar andelen barn som fått komma till BUMM i länet inom avtalad tid. Redovisat per månad och mottagning 2020. Målet är att 80 % av barnen ska komma på ett nybesök inom 60 dagar vilket alla barn gör oavsett mottagning i länet.

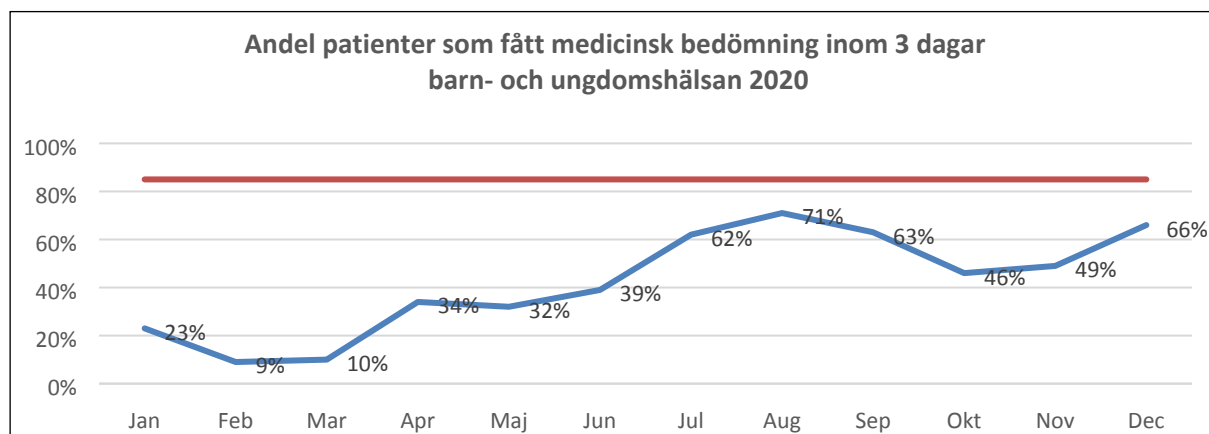
Medicinsk prioritering angående återbesök har gjorts vilket i vissa fall har medfört att återbesök har flyttats fram i tiden. Då patienten har ett bestämt datum för återbesöket och detta blir inbokad en dag senare än planerat så hamnar denna utanför målet som är satt men i verkligheten så kommer de på planerad tid. Flera familjer har på grund av rädsla för Coronainfektion samt lätta infektionssymtom ombokat sina besök vid flera tillfällen vilket lett till fördröjning av återbesök.

Diagrammet visar andelen barn som fått komma till BUMM i länet inom avtalad tid. Redovisat per månad och enhet för 2020.

En enkät om kundnöjdhet genomfördes i oktober 2020. 98 % av vårdnadshavarna svarade 4 eller 5 i kundnöjdhetsenkäten där 5 är bästa möjliga. 95 % av barn och ungdomar svarade 4 eller 5.

5.1.6 Barn- och ungdomshälsan

Bilden visar andel patienter som fått medicinsk bedömning inom tre dagar på Barn- och ungdomshälsan under 2020. .

DBAS (Digital basbehandling)

Under 2020 utvecklade BUH ytterligare ett digitalt stödprogram i plattformen Stöd och behandling, ”Goda vanor för ditt barns mående”. Stödprogrammet riktar sig till vårdnadshavare som enda insats eller i kombination med andra insatser som BUH erbjuder. Målet med programmet är att tidigt i kontakten med BUH kunna ge vårdnadshavare stöd i grunderna till god psykisk hälsa. Programmet beräknas ta cirka tre veckor att gå igenom, men den totala tiden i programmet är individuellt. Programmet kan arbetas med via dator, surfplatta och mobil. En behandlare ger feedback och respons på det arbete som görs av vårdnadshavare i programmet. Programmet beräknas starta under vintern/våren 2021. En enkät om kundnöjdhet genomförs 3 gånger/år. Resultatet för 2020 var 100 % som svarat 4 eller 5 i kundnöjdhetsenkäten där 5 är bästa möjliga. 91 % av barn och ungdomar har svarat 4 eller 5.

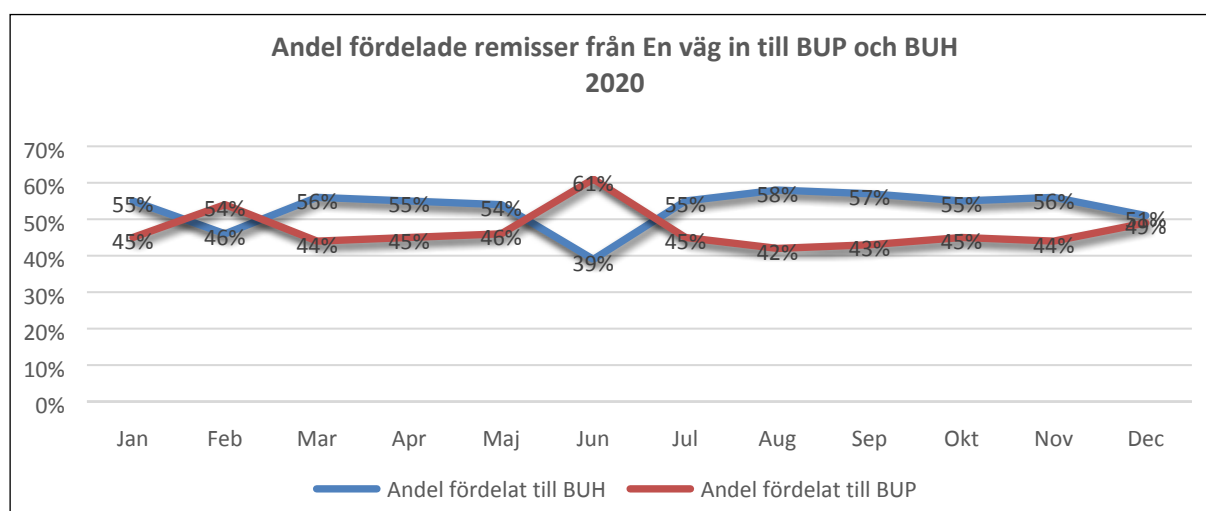
5.1.7 En väg in – barn och unga, psykisk hälsa

Uppstart av enheten En väg in, barn och unga, psykisk hälsa har i syfte att säkerställa tillgänglighet till en likvärdig och jämlik bedömning av barn och ungas psykiska ohälsa och att barnet ska erbjudas rätt insats, på rätt vårdnivå, utan fördröjning. En systematisk intervju ligger till grund för triagering till rätt vårdnivå, eller hänvisning till barnhälsovård, elevhälsa eller socialtjänst. Målgruppen är barn och unga upp till 18 år med lindrig till svår psykisk ohälsa. Verksamheten bedrivs i samverkan mellan barn- och ungdomshälsan (BUH) och barn- och ungdomspsykiatriska kliniken (BUP). Utvärdering från vårdnadshavare och personal har varit generellt positiv.

Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och Barn - och ungdomshälsan (BUH) i Region Jönköpings län har tidigare saknat ett systematiskt bedömningsinstrument för triagering av vårdnivå för barn och unga med psykisk ohälsa. Ett gemensamt förbättringsarbete har pågått

sedan 2018 och den 28 januari 2020 startades en ny gemensam länsenhet för BUP och BUH, En väg in- barn och unga, psykisk hälsa.

Införandet av ett strukturerat och systematiskt bedömningsinstrument vid triagering av vårdnivå har medfört en ökad patientsäkerhet och mer likvärdig bedömning ur ett länsperspektiv. Det har även inneburit en ökad kvalitet och tydligare information kring nästa steg för familjen. Vid enkätuppföljning hösten 2020 framkom att vårdnadshavare känner sig lyssnade till och anser att de får ett gott bemötande då de har kontakt med enheten. Frågorna handlade om upplevelse kring bemötande och väntetid till telefonkontakt. I stort sett samtliga skattade bemötande som mycket bra. Kommentarer som framkom var ” de tog sig tid att lyssna”, ”jag kände mig väldigt bra bemött”. Flerparten beskrev även väntetiden som rimlig och de flesta hamnade i väntetidsintervallet 1- 5 dagar från det att de kontaktat enheten. Många beskrev en förståelse att många söker enheten och att man förväntat sig att få vänta några dagar.

Diagrammet visar hur stor procent av inkomna ärenden som fördelas till barn- och ungdomshälsan respektive barn- och ungdomspsykiatriska kliniken.

5.1.8 Barn- och ungdomspsykiatri

Barn och ungdomspsykiatri i Region Jönköpings län har fram till 2020 bedrivits med landets lägsta personalbudget i förhållande till målgrupp. Det finns fortsatt svårigheter att rekrytera psykologer och läkare. Glädjande nog har det varit möjligt att rekrytera flera ST läkare och PTP: are. Svårigheten att rekrytera och en stor personalomsättning, gör att kapaciteten och kompetensen i förhållande till uppdraget inte är i balans. Verksamheten har långa köer till utredning och behandling. Ett stort fokus har under året lagts på ökad tillgänglighet. Utredningar har under året köpts av externa leverantörer och kötiden till utredning har kortats väsentligt. Både hyrläkare och hyrpsykolog anlitas men riktningen är en egen uppbyggnad av verksamheten för att klara tillgängligheten.

Kliniken deltar i Dep-lyftet (behandling mot depression) som syftar till implementering av vårdriktlinjer för depression och har på länsnivå är ”kaskad 3”, där utbildade medarbetare lär kollegor, i gång. Flera medarbetare har på det sättet väsentligt förbättrat sin kompetens och utfallet av det ser vi i tydliga, säkerställda resultat av patienters mående

5.1.9 Giffri sjukvård för barn

Barn har rätt till en sund livsmiljö och deras exponering för skadliga ämnen ska vara så liten som möjligt. Därför satsar Region Jönköpings län på att ersätta vissa sjukvårdsmaterial, leksaker och pedagogiskt material till material och produkter som inte innehåller skadliga ämnen. Projektet Giffri sjukvård för barn startades upp 2017 och är en prioriterad åtgärd i Region Jönköpings läns Program för Hållbar Utveckling 2017-2020. Projektet omfattar både leksaker och medicintekniska produkter som kommer i nära kontakt med barn. Syftet med projektet Giffri sjukvård för barn är att minska barns exponering av miljö- och hälsoskadliga ämnen från varor/produkter inom Region Jönköpings läns verksamheter. Inventering och utrensning av lekmaterial utfördes tillsammans med personal på barnkliniken, lekterapin Ryhov, barnhabiliteringen på Ryhov och Eksjö, samt några väntrum inom Folk tandvården och Barnhälsovården.

Från september 2020 kan verksamheterna avropa belöningsleksaker från utifrån SKI:s (SKL Kommentus Inköpscentral) ramavtal. Avtal för övriga leksaker finns sedan tidigare. Gällande sjukvårdsmaterial för barn har flera produkter som innehåller skadliga ämnen ersatts och det finns en plan för att kunna ersätta fler produkter. En lärdom från projektet är att det är viktigt att ställa miljökrav i upphandlingen så att bra produkter sedan finns med i avtalet.

5.1.10 Habiliteringscentrum

Hörselbarnsregistret är ett kvalitetsregister som syftar till att barn med hörselnedsättning ska få likvärdig vård. Habiliteringscentrum gör språktester på barn i åldrarna 3, 6, 10 och 15 år enligt kvalitetsregistret. Habiliteringscentrum har utarbetat en broschyr som handlar om hörande barn till döva föräldrar, CODA-barn (Children Of Deaf Adult).

5.1.11 Naturbruksgymnasierna

Skolhälsovården på naturbruksgymnasierna säkrar likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård. Elevhälsosamtal genomförs i år 1. Skolkurator, skolsköterska och mentor talar med klasserna om goda levnadsvanor. I de fall barn far illa, missbrukar eller utsätts för våld görs orosanmälan till socialtjänsten.

5.1.12 Patientnämnden

Under 2020 inkom 879 synpunkter och klagomål till patientnämnden. Utav dessa var det 79 som gällde barn 0-17 år. Nästan uteslutande är det vårdnadshavare eller annan närstående som inkommer med synpunkterna till patientnämnden, i endast två ärenden har barn själv inkommit med synpunkter. Barn förekommer inom alla verksamheter inom hälso- och sjukvården och möter såväl barnspecialitet som vuxenspecialitet. Under året som gått har patientnämnden haft extra fokus på barnärende i och med att barnkonventionen blev lag. Det har gällt både hur handläggningen av barnärenden i patientnämnden hanteras, men också hur verksamheter har beaktat barnets bästa när det gäller exempelvis då barnet hamnat inom vuxenspecialitet. De synpunkter som inkommit under 2020 har till stor del handlat om kommunikation såsom delaktighet och bemötande.

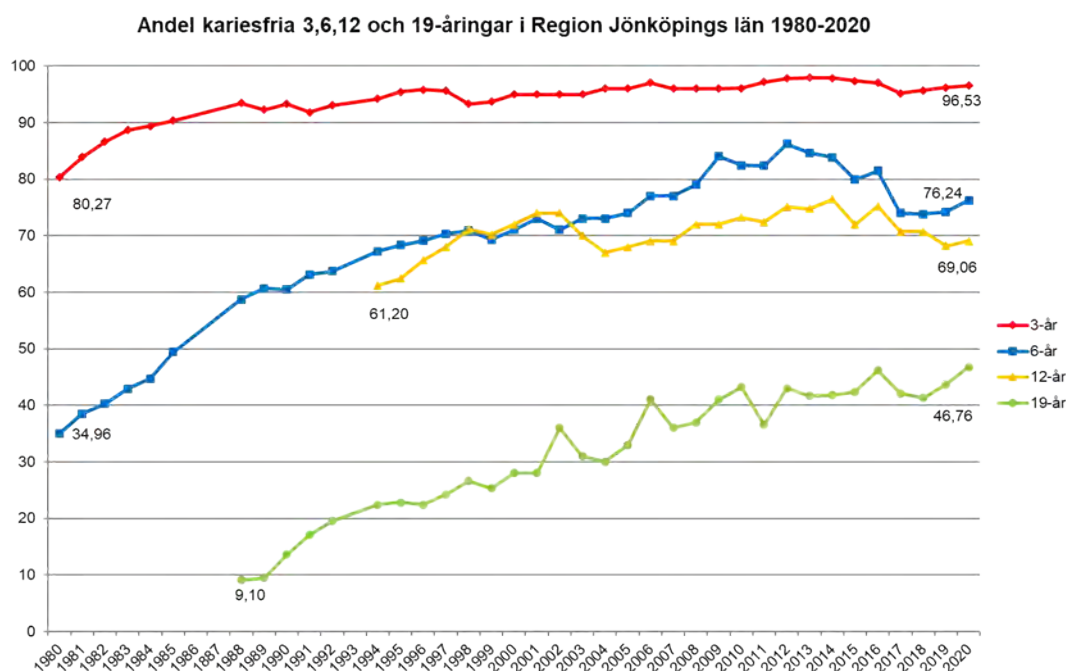
5.1.13 PLUSS, psykisk hälsa, lärande och utveckling i samverkan för små barn

Tillgänglig forskning kring barns utveckling och Socialstyrelsens rekommendationer betonar vikten av att tidigt upptäcka behov av stöd och ge tidiga insatser för att förebygga svårigheter senare i livet. En samverkan med namnet PLUSS som samtidigt är ett forskningsprojekt, pågår för att öka tillgängligheten och etablera metoder för insatser och behandling till små barn med utvecklingsrelaterade svårigheter utan krav på diagnos. Barnhälsovård,

Barnhabilitering, Rehabcenterum och Barn och ungdomspsykiatri och initialt länets norra kommuner ingår i satsningen som är uppmärksam på SKR nivå. Genom att erbjuda insatser som inte kräver väntan på specialistutredning, utan utgå konkret från hur familjen och barnets närmaste nätverk kan stärkas i att möta både svårigheter och styrkor hos barnet i vardagen. PLUSS syftar till att öka tillgängligheten och etablera metoder för insatser och behandling till små barn med utvecklingsrelaterade svårigheter utan krav på diagnos. På lång sikt hoppas vi att detta ska minska den psykiska ohälsan hos barn, unga och deras familjer. Genom att skapa en gemensam väg till bedömning och insats för dessa barn säkerställer vi att barnen och deras nätverk blir väl omhändertagna.

5.1.14 Tandvården

Munhälsa bland barnen i vår region är god och den ökning av kariesförekomst som tidigare noterats kan vara bruten. I åldrarna 3, 6, 12 och 19 år ser vi en positiv trend. Vi jobbar fortsatt med insatser för att nå de minsta barnen tidigt och på så sätt förebygga sjukdom innan den uppstår. Med riktade statsbidrag fortsätter det nära samarbetet med BHV-enheter i utsatta områden. Där kan vi skapa en helhetsbild kring varje barns livssituation och därmed snabbare sätta in åtgärder vid behov. Det har funnits hinder att upprätthålla detta förebyggande arbete under Coronapandemin men med anpassningar har vi kunnat upprätthålla projektet. Den verksamhet som tandvården bedriver på skolor har under stora delar av året varit vilande till följd av pandemin. Vårt mål är jämlik tandvård för alla barn.

Tabellen visar andel kariesfria 3, 6, 12 och 19-åringar i Region Jönköpings län för åren 1980 till 2020. I samtliga åldrar verkar utvecklingen av andel kariesfria öka.

5.1.1 Sektion Folkhälsa

Hälsokommunikatörerna har fått information om orosanmälan gällande barn som far illa och anmälningskyldigheten till socialtjänsten.

Insatser erbjuds regelbundet till länets kommuner för att främja psykisk hälsa hos barn och unga. Under hösten har en utbildning för skolpersonal och elevhälsa startats upp inom Tobaksfri skola. Utbildningen arrangeras av Länsstyrelsen och sektion Folkhälsa.

I ett led att stärka likvärdigheten kring hälsosamtalen fortlöper arbetet med att implementera, uppdatera och utveckla det digitala samtalsstödet som utgår från hälsosamtals olik områden. Under året har länsdelsträffar med skolsköterskor genomförts.

5.1.2 Systematiskt hälsoarbete Bästa platsen att växa upp, leva och bo på

Sveriges kommuner och Regioner (SKR) håller samman det nationella utvecklingsarbetet Strategi för hälsa. I Jönköpings län har en inriktning för arbetet förankrats i ledningssystemet för samverkan mellan länets kommuner och Region Jönköpings län. Under 2020 inleddes ett lärande nätverk, *Bästa platsen att växa upp, leva och bo på*, med syfte att påbörja ett fördjupat arbete inom tre prioriterade områden i nära samverkan: fullföljda studier, psykisk hälsa och fysisk aktivitet

Målet är en förbättring av dessa tre områden med två procentenheter per år fram till 2022. Genom ett lärande nätverk var målsättningen att skapa förutsättningar för en mötesplats för samverkan där kommun, region och civilsamhälle kunde mötas i gemensamma utvecklingsarbeten. Som inspiration i arbetet har Region Jönköpings län möjliggjort erfarenhetsutbyte och lärande tillsammans med Skottland och Cincinnati.

Deltagande team i det lärande nätverket under 2020 var Arena för hälsa – barn och unga med obesitas/fetma, Attarpskolan – Närvaro - var & när - vara nära, Rydaholm – Inspiration till kunskap samt Stärkt föräldraskap i Nässjö.

Arena för hälsa – barn och unga med obesitas/fetma

Arena för hälsa bygger på samverkan mellan målgruppen, Region Jönköpings län, Värnamo kommun, Patientföreningen HOBS (Hälsa oberoende storlek) och civilsamhället. Arbetet syftar till att erbjuda en arena för barn och ungdomar (9-15 år) med obesitas och deras familjer, där insatser och aktiviteter syftar till långsiktig hälsosam livsstilsförändring. Projektet syftar till Nära vård där insatser ska genomföras i ett sammanhang nära patienten.

Barn och unga med fetma och deras föräldrar i Värnamo ska genom deltagande på Arena för hälsa få en känsla av sammanhang, vilket har en positiv effekt på empowerment, det vill säga kraft och tro på sig själv att kunna ta ansvar för sin hälsa. Patientkontraktet konkretiserar målsättningar som syftar till att öka det allmänna hälsotillståndet utifrån hälsans fyra dimensioner, där psykisk, fysisk, social och existentiell hälsa ingår. Utifrån olika temaområden såsom exempelvis sömn, återhämtning, kost och psykisk hälsa erbjudas insatser utifrån olika konstellationer individuellt eller i grupp. Även digitala kommunikationsvägar ska erbjudas. Genom att testa olika fysiska aktiviteter i ett tillåtande sammanhang är förhoppningen att barn och unga med familjer ska fortsätta att välja en aktiv livsstil. Tillsammans med hälso- och sjukvården och civilsamhälle utforma samordnade insatser som exempelvis syftar till sömn, aktivitetsbalans och psykiskt välmående. Förhoppningen är att under hösten 2021 påbörja ett två årigt pilotprojekt för att kunna utforma ramverk och samverkansstrukturer mellan hälso- och sjukvård, kommunala verksamheter och civilsamhälle.

Attarpskolan – Närvaro - var & när - vara nära

Attarpskolan är en högstadieskola med cirka 450 elever. Ökad skolnärvaro ger större möjligheter till fortsatta och fullföljda studier, inträde på arbetsmarknaden och därmed i förlängningen en god hälsa och ett aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle. De barn och unga som känner sig inkluderade och får umgås med andra i en hälsofrämjande miljö får bättre förutsättningar att uppnå sina mål i skolan. Målet för Attarpskolan var att höja närvaron på skolan, dels för elever med ströfrånvaro men även vända trenden för de få elever med mycket hög frånvaro, genom att uppmärksamma, stärka och följa upp eleverna med frånvaro.

Varje morgon stämmer mentor av med skolans resurscentrum (RC) vilka elever i klassen som är frånvarande. Innan klockan 10.00 på förmiddagen har mentor eller personal ifrån RC skickat sms till eleven och stämt av hur det är med eleven. Detta för att visa eleven att skolan uppmärksammat att hen är frånvarande och önskar se hen i skolan igen så fort som möjligt. Under testperioden såg man att närvaron ökade med 6 %.

Rydaholm – Inspiration till kunskap

Rydaholm är en ort med högre CNI (Care Need Index) än andra jämförbara orter i Värnamo kommun. Rydaholm har även en hög andel föräldrar med utländsk bakgrund. Grundskolan är klassad som en socioekonomiskt utsatt skola och barn vid 4 års ålder har en procentuellt högre andel övervikt och fetma än i övriga länet. (ISO BMI 4 åringar). Föräldrar som inte arbetar tillfrågades om de skulle vilja delta i gruppverksamhet och tretton föräldrar svarade ja. De uppgav att följande ämnen skulle vara intressanta att få diskutera: mat, skärmtid, barnuppfostran, få bättre kunskaper i svenska, samhällskunskap och få förslag till aktiviteter i Rydaholm med sitt barn.

Arbetet görs i samverkan mellan barnhälsovård, bibliotek, förskola, Hälsocenter i Värnamo, kvinnohälsovården, socialtjänsten och öppen förskolan med mål att inspirera familjer med barn 0-6 år i Rydaholm till att etablera goda fysiska vanor. Den fysiska aktiviteten ska öka med 2 %. På längre sikt ska en minskad övervikt och fetma hos barn ge en god livskvalité. Föräldrar och barn ska få inspiration till kunskap kring effekter på hälsa i ett socialt sammanhang. Tryggvegympa och Mammacore startade i oktober 2020 med en positiv känsla och uppskattning från deltagare. På grund av pandemin provade men att genomföra gypapassen digitalt vilket uppskattades av deltagarna.

Stärkt föräldraskap i Nässjö

Nässjö kommun beskrivs som en utsatt kommun. Rädda barnens utredning om barnfattigdom placerar Nässjö på plats 270 av totalt 290 kommuner. Vid kommunfullmäktige, Nässjö, i november 2019 beslutas att pengar ska avsättas för att stärka föräldrar i deras roll med fokus på barn 0-5 år med tyngdpunkten på de yngsta barnen. Barnhälsovården har genom stadsbidrag fått utökade resurser för förstärkt föräldraskapsstöd. Detta gav möjlighet till utökad samverkan kring målgruppen. Målet är att nå föräldrar med barn 0-5 år i ett tidigt skede av deras föräldraskap och på ett lättillgängligt sätt ge relevant föräldraskapsstöd.

De förändringar som genomförts är utökat hembesöksprogram där BHV-sjuksköterska och kurator gör hembesök tillsammans när barnet är nyfödd, 4 månader, 8 månader samt 15 månader. Dessa hembesök erbjuds till förstagångsföräldrar, föräldrar med första barnet i Sverige och föräldrar med första barn i nuvarande relation. Det har även påbörjats ett arbete enligt SEEK-modellen (samtal kring barns säkerhet) med utgångspunkt från ett frågeformulär som föräldrarna besvarar vid hälsobesöken när barnet är 8 veckor, 10 månader, 18 månader,

2,5 år och 4 år. Det har även gjorts ett föräldrastödsprogram i samarbete mellan specialpedagoger och kurator där trygghetscirkeln används vilket är kopplat till förskolan samt ett utökat samarbete mellan familjecentralens verksamheter och biblioteket.

5.1.3 Ungdomsmottagning

Ungdomsmottagningar har förstärkt kuratorstjänster- och barnmorsketjänster på de fysiska ungdomsmottagningarna samt ökat antal lediga tider i den digitala mottagningen UM online. Samtidigt pågår planeringsarbete för en länsdelsmottagning på Höglandet. Alla dessa aktiviteter utgår från målet med likvärdig tillgång till stöd och hjälp för länets alla ungdomar, oavsett bostadsort.

Ungdomsmottagningarna har ökat användningen av Sexit, vilket är ett arbetsverktyg som används för att hitta de mest riskutsatta och risktagande ungdomarna och därefter rikta insatser till de ungdomar som är i störst behov av hjälp. Ungdomarna erbjuds svara på skriftliga frågor i en Sexit-enkät och svaren används sedan som ett underlag för de samtal som följer.

5.2 Rätt till rehabilitering till barn som farit illa

Barn som har utsatts för någon form av vanvård, utnyttjande, övergrepp eller väpnad konflikt har rätt till fysisk och psykisk rehabilitering samt social återanpassning i en miljö som främjar barnets hälsa, självrespekt och värdighet.

5.2.1 Naturbruksgymnasier

Naturbruksgymnasierna deltar i SIP-möten i de fall barn farit illa och har ett gott samarbete med insatser, utanför skolan, som arbetar för att främja elevernas välbefinnande.

Idag finns viss möjlighet till krisstöd inom Barnahus för barn som varit utsatta för våld och eller övergrepp. Det finns även möjlighet för professionella vuxna att samråda kring barnets behov av stöd vilket kan leda till insats utanför Barnahus, tex inom hälso- och sjukvården eller socialtjänstens öppenvård.

Inom ramen för Barnahus pågår sedan 2018 ett utvecklingsarbete som syftar till att i ännu större utsträckning ge stöd och behandling till alla barn i vårt som varit utsatta för våld eller övergrepp. Det innefattar även stöd och behandling till unga sexuella förövare.

5.2.2 Ungdomsmottagning

Ungdomsmottagningarna har tillsammans med Kvinnokliniken och Folkhälsa startat projektet ”Förbättra stöd och behandling vid sexuellt våld”. Syftet är att kartlägga behov, befintliga resurser samt genom samskapande ta fram förslag på insatser och förbättringar till stödjande insatser i samband med sexuellt våld/ tvingande handling (oavsett ålder, könsidentitet eller relation) i Jönköpings län. Forskare följer förbättringsarbetena i och i samverkan mellan verksamheter.

6. Region Jönköpings läns barnrättsbaserade verksamhet

I budget med verksamhetsplan 2020 framgår att Region Jönköpings län arbetar efter FN:s barnkonvention. Det övergripande målet är att barns och ungas mänskliga rättigheter ska beaktas. De ska mötas med respekt, ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande. Kunskap om barnets rättigheter ska hållas levande och utvecklas

inom alla delar i Region Jönköpings län. Barnrättsarbetet leds av en styrgrupp med representanter från olika verksamheter i regionen. Den strategiska stödfunktionen stödjer verksamheterna vid införandet av barnrättsombud med utbildningsinsatser, material, information och erfarenhetsutbyte. För att arbetet ska fungera krävs att verksamheternas chefer tillsammans med barnrättsombudet bedriver barnrättsarbete inom de olika enheterna.

För att kunskap om barnets rättigheter ska hållas levande och utvecklas inom alla delar av verksamheten finns en handlingsplan för arbetet. Styrgruppen för Barnkonventionen samordnar arbetet utifrån handlingsplanen och sprider aktiviteter i respektives verksamheter. Handlingsplanen har speciellt fokus på utbildning och fortbildning av personal, barnsättsombud i varje enskild verksamhet, barn och ungas delaktighet samt barn som anhöriga.

6.1 Barnrättsombud

Inom Region Jönköpings län finns nu 228 barnrättsombud. I oktober 2020 genomfördes en utbildningsdag kring barnkonventionen för nya barnrättsombud. Under vår och höst 2020 genomfördes nätverksträffar för barnrättsombuden. Några var fysiska möten och andra genomfördes digitalt till följd av Covid -19. Genom att ha barnrättsombud på samtliga enheter i Region Jönköpings läns alla verksamheter kommer barnets bästa att ständigt finnas som ett medvetet perspektiv i arbetet. Uppdraget för barnrättsombud är:

- Barnrättsombudet ska tillsammans med sin chef informera och stödja den egna enheten och bidra till att barnkonventionen kommer i praktisk tillämpning med ett aktivt barnperspektiv och en god barnkompetens, på kort och lång sikt. Utbildningspaket finns som hjälpmedel.
- Barnrättsombudet ska arbeta praktiskt med förbättringar så att barn och ungdomar som är patienter, anhöriga, närstående eller medborgare får ett bra omhändertagande, god tillgänglighet och åldersanpassad information i en god miljö.
- Barnrättsombudet ska särskilt beakta barns behov av information, råd och stöd om barnet har en förälder som har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning, en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, ett missbruk av alkohol eller annat beroendeframkallande medel. Detsamma gäller för barn vars föräldrar plötsligt eller oväntat dör (HSL 5 kap.7§).
- Barnrättsombudet kan vara ett stöd till medarbetare som avser göra en anmälan om misstanke om att ett barn far illa. FAKTA dokumentet ”Barn som far illa eller misstänks fara illa” utgör det kliniska stödet i arbetet.
- Barnrättsombudet kan bära ”knappen” med texten BARNRÄTTSSOMBUD på sina arbetskläder. Detta ger en markering till omgivningen om att här är en person med ett specifikt uppdrag för barn

6.2 Barn som anhöriga

Barn som anhöriga är ett nationellt utvecklingsarbete av stöd till barn och unga i familjer där föräldrar eller annan vuxen i barnets direkta närhet har missbruksproblem, psykisk sjukdom, psykisk funktionsnedsättning, en allvarlig fysisk sjukdom/skada eller som oväntat avlider. Arbetet i Nationellt kompetenscentrum anhöriga (Nka) sker på uppdrag av regeringen och ska bidra till sådant stöd att anhörigas svårigheter inte inkräktar på barnets hälsa, utveckling och skolgång. Vi i Region Jönköpings län deltar vid Nka:s arbete med Barn som anhöriga och i dess nätverk. Den årliga konferensen genomfördes digitalt den 5-6 november 2020

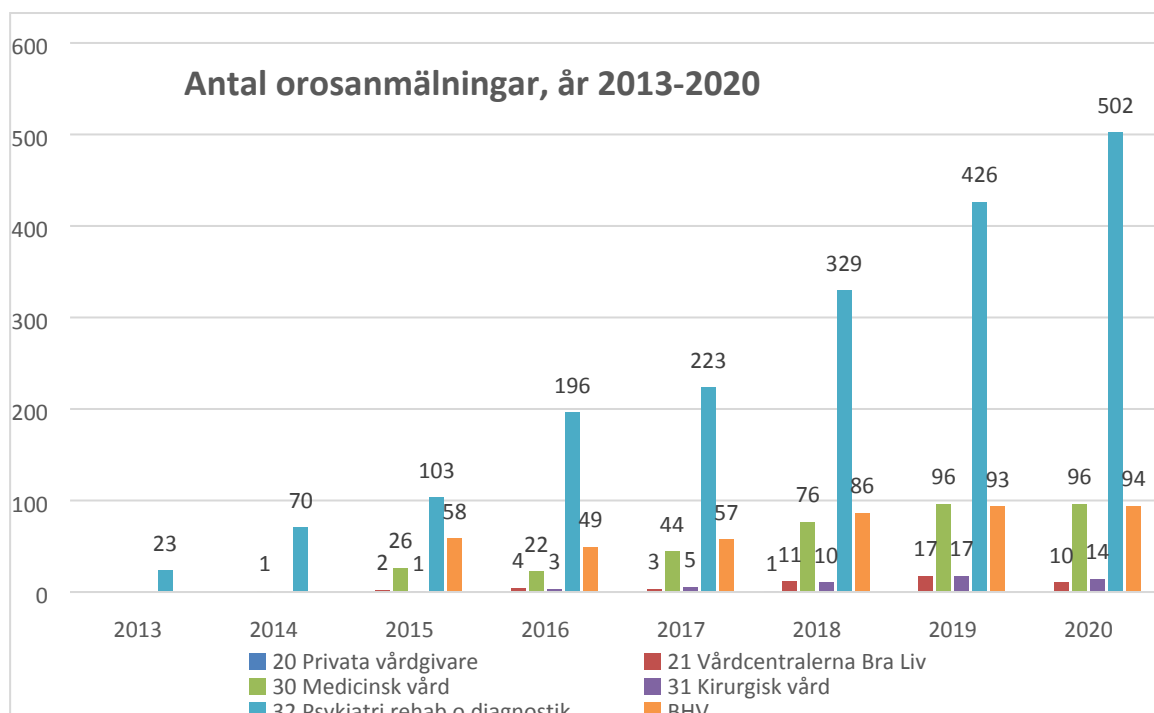
För att synliggöra barn som anhöriga används familjeformuläret. Detta skrivs i samband med inläggning i slutenvård eller när en vårdplan upprättas i öppenvård. Data visar att slutenvården använder familjeformuläret mest frekvent. Modellen Föra barnen på tal används för att stödja patienterna i sin föräldraroll. Beardslee familjeintervention och BRA-samtal är andra metoder som används för att synliggöra barnen och som stöd i samtal med barn. Utbildning i BRA-samtal erbjuds varje år. .

För att säkra barnets rätt till information, råd och stöd när en familjemedlem avlider och för att knyta an till fortsatt möjlighet till råd och stöd fortsätter arbetet med Akutprocessen Barn i sorg fortsätter att utvecklas för att underlätta samarbetet mellan ambulans, räddningstjänst, akutmottagning, vårdcentral, polis, sjukhuskyrka och i förekommande fall POSOM-grupp.

6.3 Barnskyddsteam

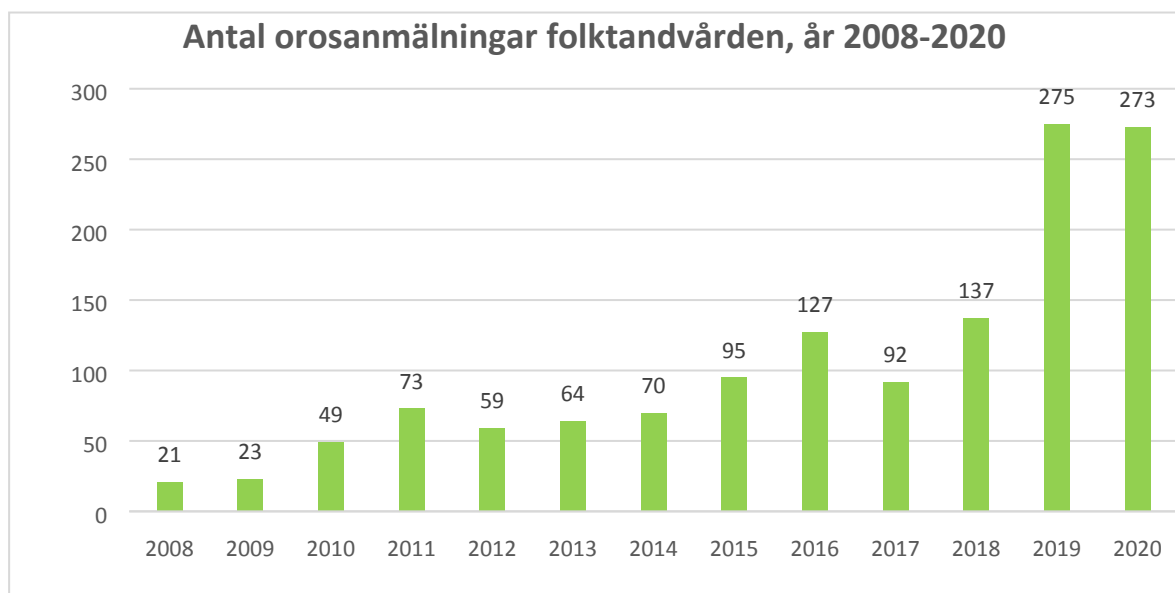
Region Jönköpings län har uppmärksammat behovet av att skapa ett Barnskyddsteam som stöd till personal, i syfte att inom området barn som far illa, öka kunskapen inom hälso- och sjukvården samt förbättra samverkansrutiner såväl internt som externt. Ett länsövergripande multidisciplinärt barnskyddsteam startade 2019 i och med att alla professioner var på plats (sjuksköterska, barnläkare och socionom).

Barnskyddsteamet arbetar konsultativt gentemot verksamheterna inom Region Jönköpings län samt utbildar hälso- och sjukvårdens personal. För att förbättra arbetet med- och öka kunskapen om barn som far illa, riskerar att fara illa eller misstänks fara illa, inom hälso- och sjukvården i Region Jönköpings län har barnskyddsteamet genomfört utbildningsinsatser. Utöver utbildningsinsatser bemannar barnskyddsteamet en telefon linje samt en funktionsbrevlåda där verksamheterna kan ställa frågor direkt till teamet och snabbt få svar.

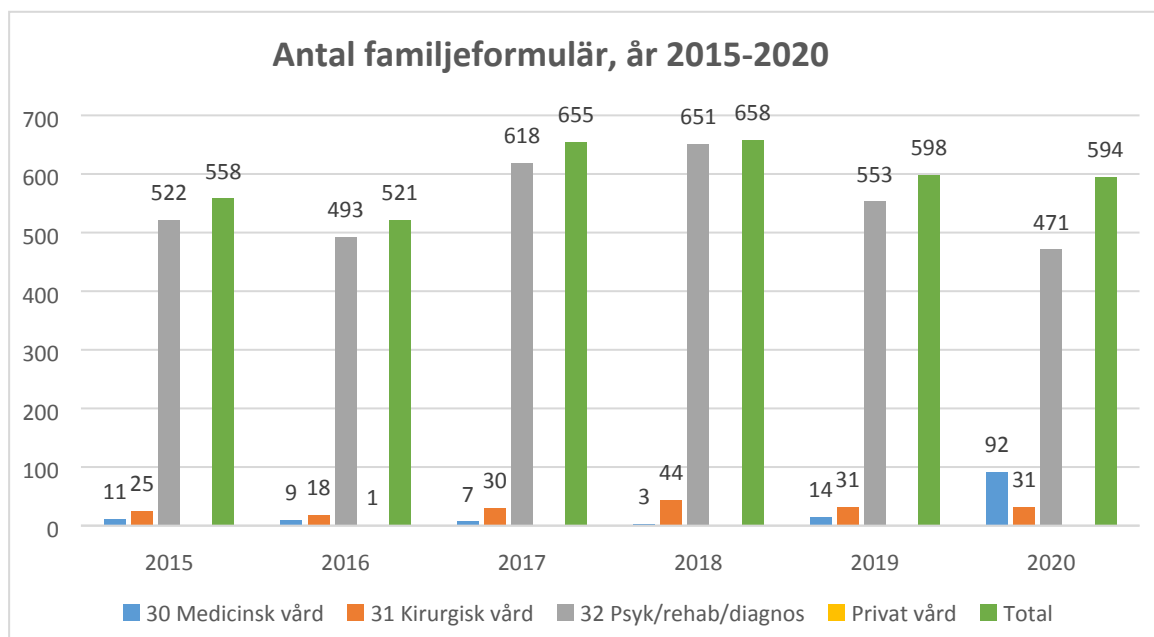

Bilden visar antalet orosanmälningar gjorda mellan år 2013 och 2020 uppdelat mellan olika verksamheter. Psykiatri, rehabilitering och diagnostik har gjort flest orosanmälningar under alla år och 502 stycken 2020.

De flesta orosanmälningar inom folktandvården är gjorda på grund av uteblivna besök.

Bilden visar antal orosanmälningar gjorda inom folktandvården från år 2008 till och med 2020. Antalet har succesivt ökat från 2013 till 2019 då det gjordes 275 orosanmälningar.

Bilden visar antal ifyllda familjeformulär mellan år 2015 och 2020 uppdelat mellan olika verksamheter. Psykiatri, rehabilitering och diagnostik har använt sig av flest familjeformulär.

6.4 Fokusgrupp Barnets rättigheter

I Jönköpings län finns en fokusgrupp för samverkan mellan Region Jönköpings län, Jönköping University, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Kommunal utveckling, Erikshjälpen, Rädda Barnen, Jönköpings kommun och Habo kommun. Den 16 december, 2020 arrangerade fokusgruppen en digital barnrättskonferens med fokus på kunskap och samtal om barnet som rättighetsbärare och vad det innebär i praktiken att arbeta med barns rättigheter inom olika verksamheter.

Patientsäkerhetsberättelse 2020

Region Jönköpings län

Bilaga till Årsredovisning 2020, dnr RJL 2020/86
Axel Ros, chefläkare
Region Jönköpings län
Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Innehållsförteckning

1 SAMMANFATTNING	4
2 STRUKTUR	5
2.1 Övergripande mål och strategier	5
2.2 Organisation och ansvar	7
2.3 Samverkan för att förebygga vårdskador	9
2.4 Patienters och närståendes delaktighet	11
2.5 Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet	12
2.6 Klagomål och synpunkter	13
2.7 Egenkontroll	14
3 PROCESS	16
3.1 Åtgärder för att öka patientsäkerheten	16
3.2 Riskanalys	24
3.3 Utredning av händelser - vårdskador	25
3.4 Informationssäkerhet	25
3.5 Strålskydd	27
4 RESULTAT OCH ANALYS	28
4.1 Egenkontroll	28
4.2 Avvikelser	34
4.3 Klagomål och synpunkter	35
4.4 Händelser och vårdskador	36
4.5 Riskanalys	37
5 MÅL OCH STRATEGIER FÖR KOMMANDE ÅR	39

1 SAMMANFATTNING

Region Jönköpings län är bland de ledande i Sverige och ska vara i världsklass i patientsäkerhet. Hög patientsäkerhet kräver långsiktigt och uthålligt arbete och är beroende av allas ansvar och engagemang. Ett kontinuerligt utvecklingsarbete krävs med fokus på att uppnå säkerhet genom att optimera processer i vården samt på strategier för riskhantering. Det övergripande målet är att minska antalet vårdskador.

Covid-19 pandemin har haft stor inverkan på hälso- och sjukvården och på alla nivåer har omställningar av arbetssätt behövt göras. Delar av det planerade utvecklingsarbetet av patientsäkerhet har fått skjutas på framtiden men mycket av arbetet för god patientsäkerhet är inbyggt i verksamheternas processer och arbetssätt, och har trots allt kunnat fortgå. Vid utbrott med smittspridning av covid-19 på sjukhus har viktiga lärdomar varit betydelsen av grundläggande förutsättningar så som ledning och styrning, adekvat kompetens och ändamålsenliga lokaler.

Viktiga åtgärder för att uppnå målen är bland många andra:

- Riskbedömningar och riskhantering i arbetet med pandemin, det kliniska träningscentret Metodikum som har haft utbildning i Covid-19-vård, utbrottsgrupper för att begränsa pågående smittspridning och vidta åtgärder samt att primärvården inrättade tre särskilda infektionsmottagningar.
- Patientkontrakt mellan patienten och vården för samskapande och gemensamt ansvar, samtliga akutmottagningar och OP/IVA-klinker gör kontroll av NEWS-poäng inför att patienten flyttas till vårdavdelning samt fortsatt arbete med vårdprevention för att minska risken för fall, undernäring, trycksår och ohälsa i munnen.
- Nätverk för engagerat ledarskap.
- Patientsäkerhet i realtid (PiR).
- Deltagit i nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård.

Patientsäkerhetsarbetet har i många år haft bra resultat, även om det alltid finns områden som behöver förbättras. För 2020 är bilden på grund av pandemin mer svårtolkad. Mycket talar dock för att det mångåriga arbetet med kvalitet och patientsäkerhet har haft betydelse för att en i huvudsak god och säker vård kunnat bedrivas även under pandemin.

Inom vårdprevention nås nästan målet om andel där man utfört åtgärder hos patienter med risk. Punktprevalensmätning av trycksår visar att andelen patienter med sjukhusförvärvade trycksår är 8,7 % vilket är en försämring jämfört med föregående år.

Antalet sjukhusassocierade nya clostridie-infektioner under året var 0,48/1000 vård dagar, för första gången nådde Region Jönköpings län målet <0,5 sett till ett helt år.

Antibiotikaförskrivningen fortsätter att minska. Läkemedelsgenomgångar inom vårdval primärvård har sjunkit ytterligare från 72 till 63 %. Den digitala mottagningsverksamheten Bra Liv Nära har ökat kraftigt efter breddinförande som ett viktigt komplement till de fysiska besöken inom primärvården.

En samlad analys av lex Maria-anmälningar, patient-/kundsynpunkter och avvikelser visar behov av förbättringsarbete inom område diagnostik, vård, behandling, bemötande och kommunikation samt läkemedelshantering, omvårdnad, provtagning och extern samverkan.

Arbetet med patientsäkerhet behöver fortsatt anpassas och utvecklas i förhållande till nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet som gäller 2020-2024.

2 STRUKTUR

2.1 Övergripande mål och strategier

SFS 2010:659,3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap.

Region Jönköpings län är bland de ledande i Sverige och ska vara i världsklass i patientsäkerhet. Arbetet med patientsäkerhet och kvalitet har en lång och stark tradition. Vården ska vara personcentrerad, kunskapsbaserad och organiserad för patientsäkerhet.

Det övergripande målet är att minska antal vårdskador. De ska förhindras genom ett aktivt riskförebyggande arbete. Den personal, de lokaler och den utrustning som krävs för god vård ska finnas tillgänglig.

Patientsäkerhet handlar om systematisk kvalitetsutveckling och innebär process- och rutinutveckling, riskanalys, egenkontroll, utredning av avvikelser och förbättrade åtgärder i verksamheten. En viktig del är lärandet där man lär av egna och andras erfarenheter, både av det som gått bra och det som gått mindre bra.

Strategiska angreppssätt för arbetet med patientsäkerhet i Region Jönköpings län är:

- Personcentrering och processutveckling med ständiga förbättringar där Säker vård - alla gånger är i fokus.
- Utveckla och använd bästa rutiner och riktlinjer enligt evidens och beprövad erfarenhet.
- Utveckla och använd arbetssätt för riskhantering.
- Utveckla och använd arbetssätt för kontroll, anpassning och reaktion i den dynamiska vården.
- Begränsning av vårdskadans effekt om den ändå inträffar (för patient, närstående och vårdpersonal)

Med en säkrare vård kan skador undvikas, samtidigt som vårdplatser och andra resurser frigörs. Patientens möjlighet till inflytande och delaktighet i vården är mycket viktig för ett gott vårdresultat. Varje patient ska känna trygghet och tillit i att vi på bästa sätt samarbetar och samverkar i vårdkedjan och målet är att patienten hela tiden är välinformerad.

I säkerhetsarbetet behövs engagemang, team och tvärprofessionella mötesplatser i kliniska mikrosystem. Det behövs också tillgång till experter och förbättringsmetoder för att öka tillförlitligheten i arbetsprocesserna för att ge rätt vård vid rätt tidpunkt, varje gång för varje patient. Detta beskrivs i *Säker vård – alla gånger* med 16 fokusområden som utgör basen för utvecklingsarbetet i patientsäkerhet.

Särskilt viktiga områden i arbetet med patientsäkerhet är ledningens engagemang, att minska vårdrelaterade infektioner, Strama-arbetet för adekvat antibiotikaanvändning, arbetssätt och vårdmiljöer som minskar risken för spridning av multiresistenta bakterier, läkemedelsarbetet, vårdpreventionsarbetet för att minska risk för fallskada, trycksår, undernäring och ohälsa i munnen samt åtgärder för att minska risker i vårdens övergångar.

2.2 Organisation och ansvar

SFS 2010:659,3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

Region Jönköpings län har ansvar för hälso- och sjukvård och tandvård för de 365 000 invånarna i Jönköpings län. Vården utförs på de tre akutsjukhusen och 40 vårdcentralerna, varav 12 är i privat regi.

Hälso- och sjukvården utförs i nära samverkan med Region Östergötland och Region Kalmar län i samarbetet i den Sydöstra sjukvårdsregionen, och med de 13 kommunerna i länet.

Huvudansvaret för patientsäkerhet följer linjeorganisationen.

Sjukvårdsdirektörerna för Vårdcentralerna Bra Liv, Medicinsk vård, Kirurgisk vård samt Psykiatri, rehabilitering och diagnostik samt tandvårdsdirektören har inom sina verksamhetsområden det övergripande ansvaret för patientsäkerheten.

Verksamhetschef, enhetschef eller motsvarande ansvarar för patientsäkerheten i sin verksamhet genom en löpande dialog med medarbetarna för att inspirera och engagera. De är länken mellan medarbetare och högsta ledningen och skapar förutsättningar för en hållbar och säker verksamhet samt en bra arbetsmiljö och patientsäkerhet genom att förebygga och ta tag i problem. Tillsammans med berörda utvecklar de arbetet med patientsäkerhet.

Varje medarbetare har ett patientsäkerhetsansvar i det dagliga arbetet och i det systematiska kvalitetsarbetet. De har stor betydelse för och påverkan på den enskilda patienten. Medarbetare bidrar till patientsäkerhetsarbetet genom att delta i att ta fram och vidareutveckla riktlinjer och rutiner samt följa dem och anpassa arbetsätt efter situation. De bidrar också till ständiga förbättringar samt en hållbar och säker verksamhet genom att lära av varandra, delta i risk- och avvikelshantering samt följa upp mål och resultat.

Ledningsansvar

Region Jönköpings läns högsta ledning har stor påverkan på innehåll och fördelning av vården och skapar förutsättningar för ett patientsäkerhetsarbete i världsklass. De sätter organisationskulturen för arbetet med patientsäkerhet och beaktar patientsäkerhetsperspektivet i de beslut som tas.

Regionfullmäktige beslutar om budget med verksamhetsplan samt flerårsplan.

Regionstyrelsen är fullmäktiges verkställande organ och har till uppgift att leda, styra och samordna verksamheten och har tillsyn över nämndernas arbete. Regionstyrelsen följer regelbundet upp verksamheten via månadsrapporter, delårsrapporter, årsrapport samt fortlöpande information, som kan vara muntlig eller i form av anmälningsärenden.

Nämnd för folkhälsa och sjukvård ansvarar för att ett systematiskt patientsäkerhetsarbete bedrivs enligt patientsäkerhetslagen (2010:659).

Regiondirektören leder operativt Region Jönköpings läns verksamhet i enlighet med budget och flerårsplan och har ett övergripande ansvar för all verksamhet och fördelar ansvar för arbetsuppgifter och befogenheter till sjukvårdsdirektörer. Regiondirektören leder regionens ledningsgrupp och ingår i sjukvårdens ledningsgrupp.

Hälso- och sjukvårdsdirektören har som en del i sitt hälso- och sjukvårdsuppdrag övergripande ansvar för arbetet med patientsäkerhet och rutiner som påverkar patientsäkerhet. Hälso- och sjukvårdsdirektören är chef för avdelningen folkhälsa och

sjukvård. Koppling finns till bland andra chefläkare, smittskydd vårdhygien, Strama, medicinska programgrupper, FAKTA-grupper, ledning för de medicinska verksamhetsområdena och verksamhetschefer. Hälso- och sjukvårdsdirektören ingår i regionens ledningsgrupp och leder sjukvårdens ledningsgrupp.

Ansvar för samordning och stöd

Chefläkare och patientsäkerhet är en sektion i avdelningen folkhälsa och sjukvård. En av chefläkarna är chef för sektionen. Sektionen ansvarar för det operativa arbetet med stöd till verksamheternas arbete med patientsäkerhet och ansvarar för övergripande sammanställning och analys av patientsäkerhetsområdet, övergripande vårdplatsamordning, arbetet med daglig styrning på sjukhusen samt leder det systematiska patientsäkerhetsarbetet.

Chefläkarna är anställda i sektion chefläkare och patientsäkerhet och ansvarar för lex Maria-anmälningar, företräder vårdgivaren i kontakter med Inspektionen för vård och omsorg när det gäller patientsäkerhet i de fall då inte annan befattningshavare särskilt efterfrågas.

Smittskydd vårdhygien planerar, organiserar och leder smittskydds- och vårdhygienarbetet i länet med syftet att tillsammans med vårdverksamheten förebygga uppkomsten av vårdrelaterade infektioner och smittspridning.

Strama - en del av smittskydd/vårdhygien – arbetar med att sammanställa och aktivt förmedla kunskap i frågor som berör antibiotikaresistens, antibiotikaanvändning, vårdrelaterade infektioner och vårdhygien.

Läkemedelskommittén i Region Jönköpings län stödjer patientsäkerhetsarbetet kring läkemedel. Läkemedelskommitténs ordförande samt utsedd apotekare inom läkemedelsförsörjning/klinisk farmaci ansvarar för att planera och följa upp patientsäkerhetsarbetet. Samverkan sker med verksamhetsområden, chefläkare och Qulturum. Genom läkemedelsdialoger på respektive sjukhus samt samverkan med vårdval primärvård görs planering och uppföljning inom verksamheterna.

Utvecklingsdirektören och medarbetare inom **Qulturum** stödjer Region Jönköpings läns patientsäkerhetsarbete genom utveckling av och stöd för verksamheternas arbete med patientsäkerhet. Utvecklingsdirektören ingår i Region Jönköpings läns ledningsgrupp och sjukvårdens ledningsgrupp samt leder referensgrupp för patientsäkerhet.

Referensgruppen för patientsäkerhet är en länsgemensam grupp för patientsäkerhetsarbetets olika processer. Gruppens huvudsakliga uppgift är att bidra till utveckling av patientsäkerhetsarbetet i Region Jönköpings län. I gruppen utväxlas erfarenheter och kunskaper från de olika delarna av patientsäkerhetsarbetet. Referensgruppen kan bereda frågor till sjukvårdens ledningsgrupp och de medicinska verksamhetsområdenas ledningsgrupper. Referensgruppen har det praktiska ansvaret för innehållet, genomförandet och uppföljningen av Säker vård – alla gånger.

Patientnämnden är underställd regionfullmäktige och får sitt mandat via dels lagstiftning, dels regionfullmäktiges reglemente. Nämndens uppgift är att stödja och hjälpa patienter och närstående i all offentlig finansierad hälso- och sjukvård och tandvård.

2.3 Samverkan för att förebygga vårdskador

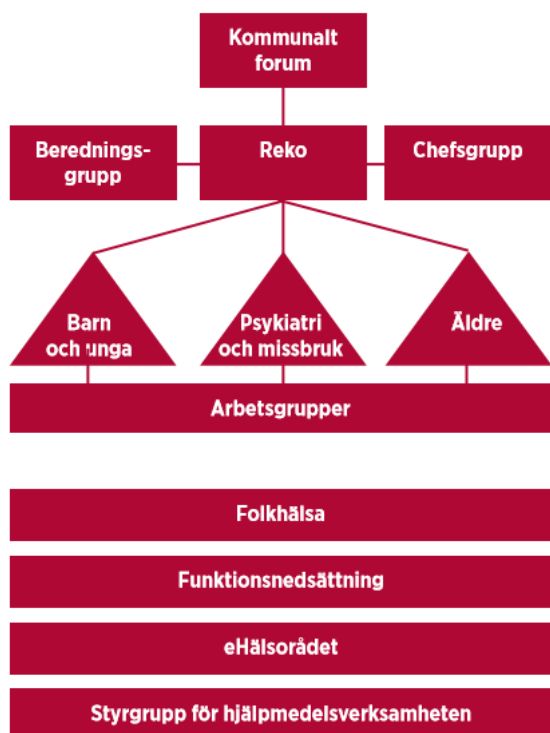
SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §, 7 kap. 2 § p 3

Samverkan tar sin utgångspunkt i en sammanhållen vård och omsorg som utgår från invånarens behov och fokuserar på att uppnå bästa möjliga kvalitet. För de som vi är till för är samverkan inom och mellan våra verksamheter samt vår samverkan med kommuner, myndigheter och andra vårdgivare viktig.

Några viktiga exempel på övergripande forum är:

Samverkan med kommunerna

Genom olika ledningsforum och nätverk samverkar Region Jönköpings län med kommunerna för att trygga övergångarna i vården och för det gemensamma ansvaret för patienterna.

Kommunalt forum ansvarar för samverkan inom hälsa, vård och omsorg och samverkan sker kring exempelvis rekommendationer, strategiska frågor, gemensamma uppdrag och satsningar samt ansvarsfrågor mellan kommun och region. Reko är länken mellan kommunalt forum och de tre strategigrupperna. Där representeras Region Jönköpings län av hälso- och sjukvårdsdirektör, utvecklingsdirektör samt sjukvårdsrepresentant och kommunerna representeras av socialchefer, skolchefer samt utvecklingschefen för kommunal utveckling. Strategigrupperna för barn och unga, psykiatri och missbruk, samt äldre, omvärldsbevakar och verkar för bästa möjliga samverkan.

Allt arbete ska utgå från att invånarna får ta del av insatser som håller hög kvalitet och bygger på bästa tillgängliga kunskap. Arbets sättet förutsätter ett ständigt och systematiskt lärande och utgår från tre kunskapskällor - forskning, praktik och personer i behov av vård och omsorg. Det finns gemensamma handlingsplaner för olika behovsgrupper som exempelvis äldre, barn och unga, samt personer med psykisk sjukdom.

Exempel på arbetssätt i samverkan

Avvikelsehantering inom arbetsgrupp äldre

Händelseråd analyserar avvikelser i samverkan och rapporterar till arbetsgrupp äldre samt strategigrupp äldre. Händelseråd består av representanter från kommunerna, primärvård och sjukhusen.

Vårdsamordnare på vårdcentral

Vårdsamordning och fast vårdkontakt är prioriterat arbete i syfte att öka tryggheten och tillgängligheten för de patienter som har störst vårdbehov. Vårdsamordnaren är nyckelperson i kontakterna mot den kommunala hemsjukvården och är också involverad i arbetet med upprättande av individuella vårdplaner.

Esther nätverk

Esther är ett samarbete mellan kommuner, primärvård och specialistvård i Region Jönköpings län för att utveckla samverkan i vården. Det började på Högländet och har därefter blivit en modell för hela Region Jönköpings län. Numera är Esther även en känd förebild och inspirationskälla nationellt och internationellt. "Esther" är en symbolisk person med komplexa vårdbehov som kräver integrerad vård och samordning. Det är självklart att brukaren, patienten är aktiv deltagare i nätverket. För att få till personcentrerad vård på alla nivåer används en enkel återkommande fråga: "Vad är bäst för Esther?"

Hantering av händelser och risker

Daglig styrning

Daglig styrning är en mötesplats och ett arbetssätt för att samordna sjukhusens resurser utifrån aktuellt läge avseende vårdplatsbeläggning, bemanning och eventuella smittor. Mötet leds av chefsjuksköterska, i det deltar vårdenhetschefer från enheter med vårdplatser samt vårdplatskoordinatorer till ett kort möte med syfte att bättre kunna möta förändrade förutsättningar samt gemensamt identifiera och förebygga avvikelser. Den dagliga styrningen sker på vart och ett av sjukhusen, men också i samråd mellan sjukhusen för att på bästa sätt utnyttja hela regionens vårdkapacitet. En rutinbeskrivning för vårdplatskoordinering är vägledande för arbetet.

Veckostyrning

På motsvarande sätt hålls ett kort möte varje fredag på Länssjukhuset Ryhov med syftet att diskutera och om möjligt åtgärda problem samt risker på ett sjukhusövergripande plan. Till mötet kallas verksamhetschefer, smittskyddsläkare, platschefer eller motsvarande för regionfastigheter, medicinsk teknik, IT samt lokal samordnare.

Planering och styrning sommaren

En omfattande planering av vårdplatser görs inför sommaren där en arbetsgrupp tidigt samordnar alla planer och beslut. Under sommaren kompletteras den dagliga styrningen på respektive sjukhus med ett länsövergripande videomöte två gånger i veckan. Deltagare är bland annat verksamhetschefer, ambulansverksamhet, administration och Tjänsteman i beredskap.

Under sommaren 2020 var det också dagliga styrningsmöten avseende operationsplanering i Region Jönköpings län där operationskoordinator, läkare och chefsjuksköterska deltog.

Veckostyrning med kommunerna och primärvården

För att korta kontaktvägarna, ha en öppen kommunikation och ökad förståelse för varandras verksamheter möts äldreomsorgschef/enhetschef och MAS från kommunerna, vårdsamordnare från primärvården, chefsjuksköterskor och hygiensjuksköterskor (samtliga

funktioner representeras per länsdel) till ett kort möte varje vecka via telefon eller videomöte. Syftet är att stämma av aktuellt läge, lösa och diskutera övergripande problem samt identifiera risker.

2.4 Patienters och närståendes delaktighet

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

En viktig del i patientsäkerhetsarbetet är patientmedverkan och personcentrering. I Region Jönköpings län finns ett etablerat arbete med att såväl öka patientmedverkan som att införa en personcentrerad vård. Arbetet görs i samverkan med de olika verksamhetsområdena, Kommunal utveckling, patientorganisationer och enskilda personer med patient- eller närståendeerfarenheter.

”Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård” är Region Jönköpings läns arbete för framtidens hälso- och sjukvård och Nära vård. Arbetet har gått från projekt till strategi och en av de viktigaste ansatserna är personcentrering och patientmedverkan. En del i det större ”Tillsammansarbetet” är Hälsocafé - ett samlingsbegrepp för flera olika aktiviteter, mötesplatser och resurser med fokus på att stärka invånarna att själva kunna påverka sin hälsa och livskvalitet.

Inom ramen för Hälsocafé finns mötesplatserna Hjärtats hus, Lärcaféer, självhjälsgrupper, Passion för livet och More to life samt resurser i form av Levande bibliotek/Peer, patientstödjare, Storytellers och volontärer.

Hjärtats hus - en mötesplats för personer med cancer och närstående. Verksamheten drivs med hjälp av volontärer.

Lärcaféer - en kursverksamhet där patienter och närstående själva engagerar sig i sin egen vård och hälsa och därmed ökar möjligheten till bättre förståelse och följsamhet, till exempel ordinerad behandling vilket i sin tur ökar patientsäkerheten.

Levande bibliotek och Peers (person med egen erfarenhet av psykisk ohälsa som resurs) består av personer med egen erfarenhet av sjukdom, eller anhöriga som vill dela med sig av sin erfarenhet. Levande bibliotek har utökats och består nu av cirka 50 personer i olika åldrar och erfarenhet. Personerna har engagerats i utvecklingsarbete, som föreläsare och som erfarna patienter i Lärcafé för att nämna några områden. De erfarenheter de har med sig kan bidra till en ökad patientsäkerhet.

Ytterligare ett sammanhang där personer från Levande bibliotek bidrar är i Esther-coachutbildningen samt i Esther SimLab, ett metodstöd för simulering och praktisk träning i kommunikation, bemötande, samverkan och teamarbete. De bidrar också inom Front-VL, som är ett internationellt och multiprofessionellt innovationsprojekt med övergripande syfte att tillsammans med användare designa individuellt anpassad teknik för att främja god hälsa genom hela livet.

Även i arbetet med införande av Patientkontrakt och i ”Tillsammans-arbetet” har personer med egen erfarenhet bidragit aktivt i utvecklingen. Att utveckla Co-production, det vill säga samskapande med patienter och närstående, är ytterligare ett arbete som pågår i samverkan med bland annat Jönköping Academy.

Inom Peer-nätverket ingår cirka 50 personer. Personerna har genomgått utbildning inom projektet ”En återhämtningsinriktad psykiatri” i syfte att använda och delge sina

komplementära kunskaper samt förmedla hopp om återhämtning.

Patientstödjare - fyra tidigare patienter är anställda som patientstödjare, en resurs för andra patienter och närstående som kan bidra med egna erfarenheter som stöd i utvecklingsarbete. Regionens fyra patientstödjare finns representerade i de tre sjukvårdsområdena och används flitigt av både verksamhet och patienter. Inom de vuxenpsykiatriska klinikerna har man anställt fem personer som Peer support, och inom rehabiliteringsmedicin finns rehabiliteringsinstruktörer anställda som bidrar med egen erfarenhet av sjukdom/psykisk ohälsa. Inom psykiatri och rehabilitering finns en inflytandesamordnare med uppdrag att stärka patientperspektivet.

Patientråd inom primärvården – fler än hälften av vårdcentralerna har nu patientråd som träffas några gånger per termin. Patientrådet är ett naturligt forum för att återkoppla avvikelser och brister i direkt dialog med patienterna. Flera vårdcentraler bjuder in till öppna föreläsningar med olika teman, där frågestund och dialog är ett viktigt inslag.

En viktig pågående och framtida uppgift är att medverka i patientsäkerhetsarbetet och även under 2020 har personer från Levande bibliotek och patientstödjare medverkat i referensgruppen för patientsäkerhet och i arbetet med risk- och händelseanalys. Kopplingen mellan chefsjuksköterska och patientstödjare kring lokalt patientsäkerhetsarbete är också viktig i det fortsatta arbetet.

Journalen via nätet ger patienten möjlighet att läsa delar av sin journal i lugn och ro, till exempel före eller efter ett vårdbesök. Det bidrar till ökad trygghet, delaktighet och patientsäkerhet. Under året skedde en markant ökning av antalet användare. Mer än 161 000 länsinvånare loggade in i sin journal via nätet minst en gång, jämfört med 98 000 under 2019. En stor del av förklaringen är att provsvaren för Covid-19 tillgängliggjordes i journalen.

2.5 Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

SFS 2010:659, 6 kap. 4 § och SOSFS 7 kap. 2 § p 5

Avvikelser

Alla medarbetare uppmanas att rapportera risker för vårdskador, faktiska vårdskador och förslag till förbättringar. Dessa registreras i Synergi som är ett IT-system för patient/kundsynpunkter, avvikelser och förbättringsförslag. Genom ett gemensamt system ges varje medarbetare möjlighet att enkelt rapportera och få feedback på rapporterade ärenden. Detta främjar systemtänket och bygger upp en icke skuldbeläggande kultur som bidrar till lärande. Avvikelser och patient/kundsynpunkter kategoriseras och bedöms avseende frekvens och allvarlighetsgrad. Systemet är väl implementerat i hela organisationen och användargrupp finns på regionnivå som tillser att systemet är designat för att uppfylla ändamålet det är till för.

Verksamheterna har analysgrupper som bearbetar inkomna patient/kundsynpunkter och avvikelser samt tar ställning till åtgärder och följer upp. På övergripande nivå presenteras resultat i referensgrupp patientsäkerhet. Händelseanalyser görs på de mest frekventa och allvarliga händelserna vilket ökar möjligheterna att prioritera de mest angelägna förbättringsområdena och förhindra en upprepning av liknande händelser.

2.6 Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 och 6 §, 7 kap 2 § p 6

Om en patient vill framföra sina synpunkter är det viktigt att den får det. I första hand ska berörd verksamhet ta hand om klagomålet. I Region Jönköpings läns grundläggande värderingar uttrycks viljan att föra dialog med patienter i termer av kundorientering. Att systematiskt lära av synpunkter och klagomål för att inte upprepa misstag är ett sätt att förebygga fel och att sträva efter ständiga förbättringar. Att patienter får snabb återkoppling och svar följer principen om snabba reaktioner på uttalade och outtalade behov. En ändamålsenlig hantering av synpunkter och klagomål går dessutom hand i hand med en personcentrerad vårdkultur.

En patient eller närstående kan efter att ha varit i kontakt med berörd verksamhet anmäla en händelse i vården till IVO, en enskilds klagomål enligt IVO's terminologi. I Region Jönköpings läns hantering av dessa klagomål är det chefläkaren som bedömer anmälan, berörd verksamhet som besvarar klagomålet och chefläkaren som därefter bedömer verksamhetens hantering av ärendet. För enskildas klagomål finns rutin för de fall när berörd verksamhet delges ett beslut med kritik från IVO. Chefläkaren frågar hur verksamhetschefen kommer hantera beslutet, det vill säga vilka åtgärder som kommer att vidtas samt hur erfarenheter av ärendet kommer spridas.

Ansvar för uppföljning

Uppföljning av synpunkter och klagomål följer linjeansvaret. Sektion chefläkare och patientsäkerhet deltar i och stödjer analys- och uppföljningsarbetet och ansvarar för uppföljning på övergripande nivå. Sektionen har ett arbetssätt att i samarbete med patientnämnden analysera synpunkter och klagomål på en aggregerad nivå.

2.7 Egenkontroll

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2§, 7 kap. 2 § p2

En väl fungerande egenkontroll innebär ett fortlöpande arbete med systematisk planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten för att kvalitet ska kunna säkras och kontrollera att processer och rutiner i ledningssystemet följs.

Egenkontroll/Område	Omfattning	Källa
Uppföljning av arbetet i fokusområden för Säker vård - alla gånger	Följs löpande i referensgrupp patientsäkerhet	Arbetsgrupper för respektive fokusområde
Punktprevalensmätning för vårdrelaterade infektioner	3 gånger/år	PPM-databas SKR
Observationsstudier av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler	1 gång/månad på klinik och vårdcentral	Rapport- och analysverktyg Diver
Uppföljning av aktiviteter inom vårdprevention	Fortlöpande i varje verksamhet för patienter 65 år och äldre	Senior Alert
Punktprevalensmätning för trycksår	1 gång/år	PPM-databas SKR
Uppföljning av antibiotikaförskrivning	1 gång/månad	Rapport- och analysverktyg Diver
Kvalitetsgranskning av läkemedelshantering inom slutenvård, primärvård och tandvård	1 gång/år	Egenkontroll av verksamheterna genom frågeformulär i EsMaker.
Läkemedelsgenomgångar i primärvård	3 gånger/år	Rapport- och analysverktyg Diver
Läkemedelsberättelser	3 gånger/år	Rapport- och analysverktyg Diver
Uppföljning av läkemedelskommitténs förskrivningsmål	1 gång/månad	Rapport- och analysverktyg Diver
Patientupplevelser - Nationell Patientenkät	Var annat år	SKR
Medarbetarnöjdhet - Medarbetarskap och säkerhetsundersökning	Var tredje år	Institutet för kvalitetsindikatorer (Indikator)
Patient-/kundsynpunkt	Rapporteras och följs fortlöpande	IT-system för patient/kundsynpunkter, avvikelser och förbättringsförslag Synergi
Uppföljningar via Öppna Jämförelser	Löpande i respektive verksamhet	Vården i siffror och Kolada
Uppföljning via aktuella kvalitetsregister	Löpande i respektive verksamhet	Nationella kvalitetsregister

Registrering och analys av överbeläggningar och utlokaliserade patienter	Dagligen på sjukhusen, rapporteras 1 gång/månad	Väntetider i vården
Återinskrivningar	1 gång/månad	Rapport- och analysverktyg Diver
Avvikelse	Rapporteras och följs fortlöpande	IT-system för patient/kundsynpunkter, avvikelser och förbättringsförslag Synergi
Markörbaserad journalgranskning av vårdskador	Varje månad inom somatisk och psykiatrisk vård	Nationell databas MJG
Analys av det samlade patientsäkerhetsläget genom sammanställning av lex Maria, enskilda klagomål, Löf-anmälningar, allvarliga avvikelser samt patientnämndsärenden görs av sektion chefläkare och patientsäkerhet	Löpande i respektive verksamhet. På övergripande nivå görs sammanställning och analys 3 gånger/år.	Evolution, Synergi, Löf, Patientnämnden
Patientsäkerhetsdialog	Varje år med samtliga kliniker i samband med verksamhetsuppföljningar	Interna anteckningar
Patientsäkerhetsrund - extern och intern	Vartannat år respektive integrerat med andra ronder varje år	Interna anteckningar
Akrediterade och certifierade verksamheter	Interna och externa revisioner enligt systematisk plan	Upphandlade ackrediterings- och certifieringsorgan

3 PROCESS

3.1 Åtgärder för att öka patientsäkerheten

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 2

Covid-19 pandemin har haft stor inverkan på hälso- och sjukvården under 2020. Det har också inneburit stora utmaningar vad avser patientsäkerhet och patientsäkerhetsarbetet. På alla nivåer i sjukvården har omställningar av arbetsätt behövt göras. En hel del av det planerade utvecklingsarbetet med patientsäkerhet har fått skjutas på framtiden. Nya aktiviteter har utförts för att stödja verksamheterna i deras arbete för god patientsäkerhet även under pandemin. Mycket av det viktiga arbetet för patientsäkerhet är inbyggt i verksamheternas processer och arbetsätt och har trots allt kunnat fortgå. Ett fokuserat arbete under pandemin där alla i organisationen har arbetat mot samma mål har visat sig vara framgångsrikt.

I arbetet med patientsäkerhet utförs många olika aktiviteter och förbättringsarbeten i alla delar av verksamheten. Här beskrivs ett urval av det som genomförts under 2020.

Säker vård – alla gånger

Säker vård – alla gånger är det gemensamma konceptet för patientsäkerhetsarbete och omfattar 16 områden. Varje fokusområde innehåller ett åtgärds paket med rutiner och riktlinjer baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet för att minska risken för tillbud och skador.

Några aktiviteter inom Säker vård - alla gånger

Aktivt ledarskap

Genom att integrera Region Jönköpings läns vision, grundläggande värderingar och strategier i chefsprogram och chefsnätverk skapas en plattform för lärande dialog och reflektion inom frågor som är avgörande för god patientsäkerhet. Detta arbetsätt bedöms vara framgångsrikt för att uppnå målen med programmen - att utveckla det egna chef- och ledarskapet, medarbetskapet och verksamheten. Mycket fokus ligger i att vi leder med kvalitet som strategi där mycket av innehåll och reflektion handlar om säkerhet från olika perspektiv där patientsäkerhet är ett av de självklara. På så sätt bidrar dessa aktiviteter indirekt till organisationens patientsäkerhetsarbete.

Nätverk för engagerat ledarskap är en långsiktig satsning som bidrar till att samtliga chefer ges utrymme att ge och få stöd och inspiration i aktuella frågor. Nätverksträffarna utgör mötesplatser där chefer utbyter erfarenheter och kunskap med chefskollegor från olika verksamhetsområden, med syftet att utveckla det personliga ledarskapet och verksamheten. Under 2020 har nätverksträffarna fokuserat på lärdomar av att ta roll som chef under pandemin, samt hälsofrämjande ledarskap.

Under 2020 avslutades programmet och forskningsprojektet LearnOvation - ledarstöd för innovation i primärvården, med syftet att öka deltagarnas förutsättningar att bedriva patientsäker verksamhet och samtidigt utveckla den. Programmet genomförs i samverkan med Jönköping Academy och Bräcke diakoni.

Patientsäkerhet är ett ämne på samtliga storgrupp sjukvård för att engagera chefer och ledare. Även på verksamhetsområdenas ledningsgruppsmöten är patientsäkerhet en stående punkt. Då lyfts aktuella ämnen och resultat samt lex Maria-ärenden för ett

gemensamt lärande.

Tidigt upptäcka svårt sjuka - och agera

En ny rutin har införts på samtliga akutmottagningar och OP/IVA-kliniker som innebär att man kontrollerar aktuell NEWS-poäng inför att patienten överflyttas till vårdavdelning. Syftet med detta är att inte flytta patienter med påverkade vitalparametrar utan en individuell plan för fortsatta kontroller.

Sepsisalarm har sedan tidigare införts på de tre akutmottagningarna för att säkerställa tidig identifiering av sepsis. Genom ett strukturerat arbetssätt inkluderande riktlinjer och standardvårdplan, är syftet att minska variationerna och förbättra omhändertagandet av denna patientgrupp. Sjukhusövergripande team med sepsisombud från samtliga kliniker finns men pandemin har påverkat samordningen.

Läkemedel

Under året har arbete kring patientsäkerhet och läkemedel skett inom följande områden: förebygga läkemedelsfel i vårdens övergångar, förebygga fel med högriskläkemedel samt läkemedelsrelaterade problem.

Exempel på åtgärder:

- Arbete med patientsäkerhetsgrupper för läkemedel i respektive verksamhetsområde.
- Läkemedelsdialoger med specialistvårdskliniker.
- Vårdövergångar - arbete med att säkra övergångar mellan journalsystemen Cosmic och Metavision.
- Förberedande arbete inför gemensam nationell läkemedelslista.
- Uppföljning av läkemedelsbehandling.
- Arbete för att minska olämplig läkemedelsbehandling till äldre.
- Utbildningar kring överkänslighet av läkemedel.
- Strategiskt arbete kring att uppnå goda lagernivåer av kritiska läkemedel.
- Utbildning med fokus på läkemedelsbiverkan och rapportering till Läkemedelsverket.
- Arbete med säkerhet vid iordningsställande och administrering.

Arbetet bedrivs till stor del genom anställd läkemedelsstrateg och farmaceuter anställda inom område läkemedelsförsörjning i nära samarbete med personal på aktuella vårdenheter och arbetet rapporteras och förankras i läkemedelskommittén. Formulerade mål och handlingsplaner för läkemedel finns i varje verksamhetsområde.

Vårdprevention

Arbetet med vårdprevention ska stärka angreppssätten vad gäller fall, undernäring, trycksår och munhälsa. Patienter som är 65 år eller äldre riskbedöms enligt riktlinjer och vid behov vidtas åtgärder. Registrering sker i det nationella kvalitetsregistret Senior alert. Där registreras riskbedömningar, åtgärder, uppföljningar och händelser. Detta gör att varje enhet kan följa den vårdpreventiva processen och dess resultat, vilket möjliggör för enheterna att arbeta med ständiga förbättringar.

Checklista för säker kirurgi

Sedan många år används WHO's checklista för säker kirurgi med en tillhörande bruksanvisning på svenska på samtliga operationsenheter. Sedan 2019 har checklistan anpassats utifrån uppdaterad version från Löf och under våren infördes möjlighet att registrera att de tre delarna av checklistan är gjorda vilket gör att följsamheten kan mätas över tid.

Checklista för covid-vårdenheter

Som stöd för ledning och styrning av de enheter som fick uppdrag att vårda covid-19 patienter togs en checklista, framför allt med avseende på patientsäkerhet, fram under våren 2020. Checklistan fick spridning i landet då Socialstyrelsen gjorde en variant av den.

Förebygga skador vid centrala venösa infarter

Den regiongemensamma arbetsgruppen har under året reviderat riktlinjer och rutiner för hantering av centrala venösa infarter. Via nätverk med katetercoacher på sjukhusen sprider arbetsgruppen goda exempel för att förebygga risker vid hantering av infarter.

Smittskydd vårdhygien

Sektion smittskydd vårdhygien arbetar för färre vårdrelaterade infektioner hos patienterna. 2020 har arbetet dominerats av pandemin där sektionen helt fick ändra sitt arbetssätt under året. Vid flera tillfällen skedde smittspridning bland personal och patienter av covid-19. Smittspridningen berodde sannolikt på ett komplext samband mellan olika påverkansfaktorer. Upplevelsen under pandemin är att fokus legat på covid-19 och nivå av skyddsutrustning och att de vanliga basala hygienrutinerna glömts bort. Tanken på och risken för att patienterna kan drabbas av vårdrelaterade infektioner orsakade av andra mikroorganismer har kommit i skymundan. Okunskap och rädsla har vid ett flertal tillfällen medfört att egna vårdhygienrutiner upprättats i förbättringssyfte, men som istället medfört ökad risk för smittspridning.

Framförallt under våren sattes organisation och ledarskap på prov och brister i ledningssystem synliggjordes. Dessa brister medförde bland annat att vårdhygien fick lägga resurser, som kunde använts bättre, på ärenden av icke vårdhygienisk karaktär.

Under året har arbetet innefattat:

- Uppdatering av riktlinjer och utbildningsfilmer samt arbetsplatsbesök där vi studerade och organiserade patientflöden, arbets- och rengöringsrutiner, skyddsutrustning och miljömässiga förutsättningar.
- Utbrottsgruppsmöten har varit ett framgångsrikt koncept för att begränsa pågående smittspridning och vidta åtgärder. Under året, med tonvikt på hösten, har vårdhygien sammankallat och deltagit i ett 20-tal utbrottsgrupper inom slutenvården.
- Vårdhygien har framför allt under hösten varit delaktiga i arbetet med riskanalyser inför öppnandet av covid-vårdplatser på IVA respektive vårdavdelning på de tre sjukhusen.
- Utbildningsinsatser såsom KUP och RIU kunde till viss del genomföras under våren men fick ställas in under hösten. Vårdhygien var istället närvarande och aktiva under de utbildningstillfällen som hölls på Metodikum för personal som skulle arbeta på covid-enheter. Digital utbildning om skyddsutrustning har hållits vid fem tillfällen. Två webbföreläsningar om calici, influensa och covid-19 har hållits för region och kommuner gemensamt.
- Vårdhygien har varit delaktiga i planeringen kring flera byggprojekt och ser stora fördelar med det ur patientsäkerhetssynpunkt. Under året som gått har fokus lagts på att bevaka projektet med att byta gasledning och undertak på Länssjukhuset Ryhov samt på ombyggnationen av röntgen Länssjukhuset Ryhov, där byggnads- och rivningsarbete inneburit stor risk för allvarlig vårdskada. Även engagemang i riskanalyser inför eventuell flytt av närakuten Länssjukhuset Ryhov samt inför ombyggnation av centralhallen på Värnamo sjukhus.

- För att möta behovet av vårdhygienisk kompetens vid en eventuell andra våg, utarbetades en strategi för hösten. Planen var att vårdhygiens resurser i första hand skulle läggas på närvaro av hygiensjuksköterskor i verksamheter för att säkerställa rutiner och arbets sätt. Under hösten har det resulterat i arbetsplatsbesök av hygiensjuksköterskor på de tre sjukhusen varje vecka, vilket varit mycket givande och upplevts oerhört positivt av alla involverade. Främst har prioritet legat på de enheter som vårdar covid-patienter men platsbesök har även gjorts på andra avdelningar och mottagningar, utifrån önskemål från verksamheterna.
- Under hösten skapades en central smittspåringsenhet som stöd vid behov av mer omfattande smittspårning.
- För att frisätta vårdhygieniska resurser och överbrygga systemfel har förbättringsarbete påbörjats gentemot inköps- och byggorganisationen. En riktlinje för riskanalys och åtgärder vid om- och nybyggnationer är under utarbetning.

Strama

Av 40 vårdcentraler i länet fick 16 utnämningen som "Antibiotikasmart vårdcentral" under antibiotikaveckan i november. Det har varit stort intresse trots pågående pandemi och konceptet fortsätter med åtstramade kriterier nästa år.

I en ansats att göra data från smittskydd vårdhygien och Strama mer lättillgängligt för verksamheterna, har en rapport med fem viktiga mått tagits fram. Tanken är att ge en snabb överblick av hur det går med följsamhet till BHK, förekomst av VRI samt ett par relevanta antibiotikamått. Rapporten erbjuds i nuläget till medicin- och geriatrikklirikerna i länet, men förhoppningen är att ökad automatisering av rapportframtagandet kan göra att fler kan få del av den framöver.

Strama har tillsammans med infektionskliniken arbetat för att införa antibiotikaronder, vilket nationellt och internationellt är ett väldokumenterat effektivt sätt att minska och förbättra antibiotikaanvändningen i slutenvården. Hittills finns fortfarande ingen lösning på finansiering av detta arbete, men frågan drivs fortsatt och ses som angelägen.

Kvarvarande urinkateter

Arbete pågår utifrån de gemensamma riktlinjerna *KAD - bara när det behövs som* används inom slutenvård, primärvården och hemsjukvården. Det etablerade nätverket med coacher i alla verksamheter inom slutenvård har rollen att stödja det patientnära arbetet och följa upp följsamhet till rutiner. Denna struktur med huvudcoacher och coacher ses som en framgångsfaktor för sjukhusens resultat och en liknande organisation planeras inom den kommunala vården. Utbildningsinsatser har påverkats av pandemin men en föreläsning för inkontinensombuden i kommun och primärvård har arrangerats.

Målet är att 80 % av alla med risk för urinretention ska hanteras enligt riktlinjer. Under föregående år infördes ett enkätbaserat instrument för att mäta följsamhet till riktlinjer som skulle ha implementerats under året men detta har förskjutits av pandemin. Instrumentet ska ge en tydlighet om brister som finns på systemnivå.

Övriga områden som inte ingår i konceptet *Säker vård - alla gånger*

Ändrade arbets sätt i omställningen vid pandemin

Pandemin ledde till snabb omställning i hela organisationen. Ny organisering och nya arbets sätt fick utvecklas för att möta utmaningarna. Ett exempel på det är att i primärvården

inrättades under våren tre särskilda infektionsmottagningar för primärvård (SIMP), lokaliserade i anslutning till de tre akutsjukhusen. SIMP bemannades av vårdcentralerna och fungerade som en närakut på dagtid och jourtid för patienter med infektionsmisstanke. Parallellt så breddinfördes på mycket kort tid primärvårdens digitala mottagningssystem Bra Liv Nära som ett mycket viktigt komplement till de fysiska besöken på vårdcentralerna.

I viss utsträckning infördes också nya arbetssätt i specialistmottagningarnas verksamhet på sjukhusen där olika former av distansbesök infördes för lämpliga patientgrupper.

Deltagande i nationellt system för kunskapsstyrning - hälso- och sjukvård

Inom ramen för det nationella systemet för kunskapsstyrning har en nationell samverkansgrupp (NSG) för patientsäkerhet verkat sedan tre år. Region Jönköpings län är representerad i arbetet genom en av chefläkarna som representant för sydöstra sjukvårdsregionen. En viktig arbetsuppgift under 2019 var samarbete med Socialstyrelsen om den nationella handlingsplan för ökad patientsäkerhet som började gälla under 2020. Den lanserades 31 januari, samma dag som Sveriges första fall av covid-19 påvisades i Jönköping. Mycket av arbetet med den planerade implementeringen av handlingsplanen, och en hel del av utvecklingsarbetet i NSG patientsäkerhet har på grund av pandemin försenats. Den regionala samverkansgruppen (RSG) för patientsäkerhet i sydöstra sjukvårdsregionen har under året arbetat med att utbyta erfarenheter av patientsäkerhetsarbete under pandemin samt arbete mot trycksår.

Metodikum

Metodikum är Region Jönköpings läns kliniska träningscenter och erbjuder praktiskt lärande och träning i anpassade lokaler med hjälp av simulatorer och annan utrustning. Så kallad scenioträning är en viktig del av teamträningen för medarbetare vilket bidrar till god förmåga att hantera svåra kliniska situationer i en nära nog verklig miljö. Instruktörerna utgår från verksamheterna och de fortbildas genom en mängd olika instruktörsutbildningar samt utbildning i pedagogik och basutbildning i design av scenario.

På Metodikum tränar exempelvis nyanställda sjuksköterskor, undersköterskor och skötare som går kompetensutvecklingsprogram, studenter från läkarutbildningen samt AT-läkare som går sin AT-traumautbildning.

Under året har rollen varit att stödja verksamheterna med utbildning i Covid-19, dels i samband med starten av pandemin under våren men även under hösten då pandemin tog ny fart.

Regiongemensamt introduktions- och utvecklingsprogram för nyutbildade sjuksköterskor (RIU)

Genom ett väl planerat och genomfört introduktions- och utvecklingsprogram skapas förutsättningar för nyutbildade sjuksköterskor att växa in i sin yrkesroll. Programmets teoretiska del och färdighetsträning omfattar 20 dagar fördelat på åtta månader. Målet är att stärka sjuksköterskans kliniska färdigheter och skapa trygghet och säkerhet i utövandet av omvårdnadsarbetet genom stöd av mentorer.

Programmet förväntas ge positiva synergieffekter när det gäller arbetet med patientsäkerhet, vårdkvalitet och arbetsmiljö samt bidra till att attrahera nyutbildade sjuksköterskor och säkra kompetensförsörjningen.

KUP - kompetensutvecklingsprogram för undersköterskor och skötare

Programmet innebär åtta heldagar med fördjupning inom olika kompetensområden för ökad trygghet i yrkesprofessionen. Innehållet baseras på de patientsäkerhetsområden som SKR har identifierat, Vårdhandbokens riktlinjer, Region Jönköpings läns gemensamma koncept för patientsäkerhet *Säker vård – alla gånger* samt genom intervjuer med enhetschefer och undersköterskor.

Högskoleutbildning

Under de senaste fem åren har ett flertal medarbetare deltagit i de högskolekurser i patientsäkerhet som ges på Jönköping Academy. Under 2020 deltog dock bara en i den enda kurs som gavs under året, Patientsäkerhet 1 (7,5 hp).

Forskning

Tre medarbetare i Region Jönköpings län är doktorander vid Hälsohögskolan med forskningsprojekt inom patientsäkerhet i olika områden - läkemedelsbehandling, psykiatri/lärande av suicid som vårdskada samt barnonkologi.

Introduktion nyanlända läkare samt hyrläkare

Inom Vårdcentralerna Bra Liv fortsätter arbetet med introduktion av nyrekryterade läkare med legitimation från annat EU-land genom en gemensam utbildningsenhet. Syftet är att säkerställa kompetensnivån och ge möjlighet till praktik varvat med föreläsningar. Erfarna distriktsläkare fungerar som handledare och föreläsare.

Introduktion av hyrläkare har förbättrats avseende information om lokaler, rutiner och IT-stöd. Läkare och vårdadministratör samverkar med syfte att all dokumentation ska vara klar innan hyrläkare avslutar sitt arbete.

Bättre läkarkontinuitet i primärvården

Åtgärder pågår på flera vårdcentraler för att öka läkarkontinuiteten för de patienter som har återkommande vårdbehov. Listning till enskild läkare pågår vid många vårdcentraler och återkommande mätningar görs regelbundet av kontinuiteten.

Rätt Använd Kompetens (RAK)

Arbete med RAK pågår inom många verksamheter då bemanning och kompetens för rätt arbetsuppgifter är avgörande för en god patientsäkerhet. I covidvården har servicepersonal involverats för städ- och köksuppgifter för att möjliggöra att vårdpersonal kan ägna sig helt åt att vårda.

Kollegiala stödgruppen

Det finns ett medarbetarstöd, som är en riktlinje för att strukturera hanteringen och bemötande av patient, medarbetare och klinikledning i samband med allvarliga vårdskador och lex Maria-händelser. En kollegial stödgrupp finns vars syfte är att i enskilda samtal ge stöd till den medarbetare som varit inblandad i händelse som ledde till en vårdskada. Stödgruppen utgörs av erfarna medarbetare som representerar flera olika yrkesgrupper.

Medarbetarskap och säkerhet

En medarbetarskap- och säkerhetsundersökning genomförs var tredje år och genomförs nästa gång 2022. Syftet är att få en bild av medarbetarnas uppfattning av sin arbetsplats och skapa ett underlag för dialog om styrkor och förbättringsområden. Resultatet används för att tillsammans på varje arbetsplats förbättra verksamheten och arbetsmiljön. Undersökningen är en del i det systematiska arbetsmiljö- och förbättringsarbetet, där dialog och delaktighet i arbetet med resultaten är en framgångsfaktor.

Gröna korset

Gröna korset är en enkel visuell metod för medarbetare i sjukvården att dagligen identifiera risker och vårdskador i realtid. Metoden skapar ett underlag för riktat systematiskt förbättringsarbete som ökar patientsäkerheten samt stärker patientsäkerhetskulturen. På flera enheter har metodiken för Gröna korset utvecklats och använts även för att beskriva händelser samt situationer i det dagliga arbetet där man har lärt av det som gått bra och på så sätt stärkt patientsäkerheten.

I flera verksamheter testas varianter av Gröna korset där fokus är mer på lärande av det som gått bra, hur man har klarat av alla de påfrestningar som finns en vanlig arbetsdag och vilket lärande som kan genereras av det. Metoden med grönt kors används också på flera enheter i arbete för att minska trycksår.

Patientsäkerhetsdialoger

Klinikledning, verksamhetsområdets ledningsstab och chefläkare träffas en gång per år under hösten för att få en gemensam bild av patientsäkerhetsläget, det proaktiva arbetet i verksamheten samt ge involverade en möjlighet till reflektion.

Patientsäkerhetsronder

Ronder genomförs på enskild klinik vartannat år på våren och innefattar ett gruppsamtal med medarbetare i patientnära arbete, samtal med klinikledningen samt en rundvandring. Ronderna ger förutsättningar att diskutera relevanta patientsäkerhetsfrågor och belyser sambanden mellan arbetsmiljö och patientsäkerhet. Den ger ledningen och medarbetare en gemensam bild av patientsäkerhetsläget. Ronden ska ses som ett verktyg för det systematiska patientsäkerhetsarbetet. Den ska ge möjlighet till reflektion och kunskapsutbyte och bidra till en förbättrad säkerhetskultur genom att synliggöra risker i vardagen.

Patientsäkerhet i realtid (PiR)

PiR är en metod där man kombinerar journalgranskning för att identifiera skador och risker med besök på vårdenhet med intervjuer av vårdpersonal och patienter. Den är på det sättet en slags patientsäkerhetsrond. Återkoppling med förbättringsförslag sker samma dag till berörd enhet.

Efter pilottester av metoden inom psykiatri under 2019 har PiR nu etablerats som arbetsmetod för stöd till vårdenheter i covid-vården, såväl intensivvård som avdelningsvård. Arbetssättet har beskrivits i en artikel i Läkartidningen.

Standardiserade vårdförlopp (SVF)

Cancerpatienter ska uppleva ett välorganiserat, helhetsorienterat och professionellt vårdförlopp utan onödig väntan i samband med utredning och behandlingsstart.

Ett utvecklingsarbete som startades 2019 har pågått, vilket utgår från patientens hela vårdförlopp; från att behov uppstår till uppföljning, via kontakt med vården, genom diagnostik till beslut om åtgärd och behandling samt rehabilitering. Detta arbete har under 2020 i första hand omfattat fyra pilotområden inom cancervården; lungcancer, gynekologisk cancer, prostatacancer och tjock- och ändtarmscancer. Parallellt med detta har SVF-avstämningar genomförts. Pandemin som pågått har påverkat vården i stort, dock har cancervården varit ett prioriterat område.

Vårdsamordning

Lagen om Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård trädde i kraft 1 januari 2018. Arbetssätt för samordnad vårdplanering har därefter utvecklats för att skapa trygghet i samband med in- och utskrivning från sjukhus, detta gjordes i samverkan mellan Region Jönköpings län och de 13 kommunerna i länet.

Patientkontrakt

Patientkontraktet ska skapa förutsättningar för att relationen mellan patienten och vården bygger på samskapande och gemensamt ansvar och handlar om att i varje möte mellan individen och vården söka, stärka och ta tillvara individens egen förmåga och vilja utifrån vad som är viktigt för den personen. Detta sker genom en gemensam överenskommelse som dokumenteras i journalen. Antalet dokumenterade överenskommelser och fast vårdkontakt följs regelbundet och ökar successivt. Samverkan med patientrepresentanter sker i samtliga pågående projekt för att säkerställa en personcentrerad vård.

Vårdskademätning

Markörbaserad journalgranskning (MJG) är ett instrument för att identifiera patientskador. Med en tillbakablickande analys av patientjournaler letar man systematiskt efter information som kan indikera möjligt avsteg från det normala vårdförloppet. Granskning görs varje månad av ett antal slumpmässigt valda vårdtillfällen inom somatisk slutenvård och inom öppen- och slutenvård inom psykiatrisk vård. Bedömningar och resultaten diskuteras regionövergripande med chefläkare och rapporteras till en nationell databas. Utvalda vårdskador som identifierats med ledning av MJG-metoden återrapporteras till respektive klinik som en möjlighet att användas i förbättringsarbete och för ökat lärande. MJG används också vid enstaka verksamheter för att identifiera vårdskador för det systematiska förbättringsarbetet samt för specifika urval.

Gassäkerhet

Ett ledningssystem för medicinsk gasanläggning har tagits fram inom den regionala gaskommittén.

Verksamhetsområden rapporterar

Kliniker och verksamhetsområden rapporterar i sina patientsäkerhetsberättelser ett mycket stort antal aktiviteter för att förbättra patientsäkerheten. Här lyfts ett fåtal exempel utan inbördes viktning eller värdering jämfört med de som inte tas med:

- Snabb utveckling och införande av ny diagnostik på grund av Covid-19-pandemin. Flera nya molekylärbiologiska och serologiska analysmetoder har utvärderats och implementerats inom den laboratoriemedicinska verksamheten. Diagnostikkapaciteten har successivt ökat under året för att möta sjukvårdens och samhällets behov.
- I barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och barn- och ungdomshälsan har det startats upp en gemensam remiss- och bedömningsenhet.
- Förbättrad samverkan mellan habiliteringen, patient och närstående och andra vårdenheter i samband med övergången från barn- och ungdomshabiliteringen till vuxenhabiliteringen.
- Inom Medicinsk vård har teamsjuksköterskor anställts vilka del av sin tjänst arbetar med rutiner, utbildning och stöd till personalen för en god patientsäkerhet.
- Förbättrat introduktionen för läkare inför att börja arbeta som medicinprimärjour där en checklista används som stöd för att säkerställa genomgång av obligatoriska

moment och färdigheter.

- Fortsatt arbete med RETTS-barn, ett triageringsverktyg för barn på akutmottagning och vid ambulanssjukvård.
- Tvärprofessionella reflektionsgrupper kring patientsäkerhet och arbetsmiljö med stöd av bland annat chefläkare och HR.
- Inom ambulansen har det genomförts ett flertal förbättringar inom hygienområdet.
- Akutmottagningarna har infört att all information dokumenteras i Cosmic, inklusive läkemedelsordinationer.
- Apotekarsamverkan, där flera vårdcentraler delar på en klinisk apotekare som bistår i läkemedelsgenomgångar, information kring läkemedel, både mot patient och förskrivare, i utbildningsaktiviteter samt i sammanställning och dialog kring förskrivningsmönster.
- I samarbete med kommunens hemsjukvård förbättra samverkan kring gemensamma patienter genom regelbundna sittronder distriktsläkare/distriktssköterska och vårdsamordnare.
- Inom primärvården åtgärder inom sjukskrivningsprocessen för att nå målet att alla ska ha en sjukskrivnings- och rehabiliteringsplan där patienten tydligt involveras i arbetet och blir mera aktiv i sin egen rehabilitering.
- Inom Folk tandvården är en väsentlig faktor för att patienten ska känna sig trygg i vårdsituationen att veta att om något händer så finns professionell hjälp att få. Samtliga kliniker har uppdaterade akutrutiner.
- Riskgruppering utförs på alla patienter inom Folk tandvården. Datastödet R2 ger en riskprofil som även presenteras grafiskt vilket underlättar för behandlare och patient att diskutera kring vilka åtgärder som bör sättas in för att minska den individuella sjukdomsrisk. Riskgrupperingen möjliggör en jämförelse av vårdtyngd mellan kliniker och kan fungera som ett underlag vid resursfördelning.
- Det hålls reflektionstid på alla enheter inom kirurgkliniken där följande tre frågor ställs; Vad har varit bra idag? Vad kunde vi gjort annorlunda? Hur har kommunikationen fungerat?
- Inom OP/IVA har det införts och utbildats i SBAR för att säkra informationsöverföringen. Det har lagts till en funktion i MetaVision som ger personalen en påminnelse om att patienten har en överkänslighet.

3.2 Riskanalys

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap 2§ p 4

Riskmedvetenhet, proaktivitet och förmåga att hantera risker är avgörande för god patientsäkerhet. En riskanalys utförs när det finns behov av att identifiera risker i en verksamhet som kan medföra försämrade kvalitet eller patientsäkerhet. Det kan vara risker i den befintliga verksamheten, risker som uppstår vid förändringar av arbetssätt eller vid införande av nya metoder och ny teknik. Det kan också vara risker som ses vid frekventa avvikelser inom samma område.

Sambandet mellan patientsäkerhet och arbetsmiljö beaktas mer och mer och båda perspektiven integreras ofta i analyserna.

Riskbedömningar genomförs både på övergripande och på lokal nivå där verksamheterna utför egna analyser med tillhörande åtgärdsförslag. Ansvar för riskanalyser följer

linjeorganisation.

Det blir allt tydligare, och är i linje med angreppssätten för patientsäkerhet, att riskvärdering i det dagliga arbetet är av stor betydelse. Därför har under året utveckling av arbetssätt som stödjer sådan riskvärdering stimulerats men behöver fortsatt utvecklas.

Ett stort antal riskanalyser och riskbedömningar både med avseende på patientsäkerhet och arbetsmiljö har under 2020 genomförts i omställningarna under pandemin.

3.3 Utredning av händelser - vårdskador

HSLF-FS 2017:40, 3 kap. 1§ och SOSFS 2011:9 7 kap. sista stycket

Utredning av händelser

Händelser som medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada utreds som ett underlag för lärande av händelsen. Det är viktigt att händelsen utreds samt registreras och hanteras i avvikelshanteringssystemet Synergi. Om det är en allvarlig vårdskada, eller risk för sådan, ska chefläkaren kontaktas. Chefläkaren avgör allvarlighetsgraden och om skadan ska anmälas enligt lex Maria till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Vid en allvarlig vårdskada är det viktigt att både patient, närstående och personal får hjälp och stöd.

Händelseanalys är en metod för systematisk utredning av negativa händelser och tillbud. Analysen omfattar rekonstruktion av händelseförlopp och analys av bakomliggande bidragande orsaker samt analys av barriärer som har eller skulle kunnat hindra händelseförloppet eller begränsa skadorna. Syftet med analysen är att beskriva händelsen, utreda och beskriva bidragande faktorer ur ett individ- och systemperspektiv samt föreslå åtgärder.

Som stöd för utredning finns Nitha som är ett nationellt IT-stöd för händelseanalys. Nitha består av en operativ del där analysledare registrerar och utför analyser av skador inom vården enligt en systematiserad metod som ger bra underlag för internutredningar och stärker systemperspektivet i analysen. Nitha består också av en kunskapsbank, där vårdpersonal kan ta del av avslutade analysrapporter för spridning av lärande.

Internutredningar i lex Maria-ärenden är nu kompletterade med att verksamheten beskriver sina erfarenheter från händelsen, och hur lärandet ska spridas i verksamheten, både internt och externt. Även tidplan och ansvar för åtgärder har förtydligats.

Som led i det systematiska arbetet med att förbättra patientsäkerheten i Region Jönköpings län följer chefläkarna upp alla lex Maria-ärenden 6 månader efter att beslut fattats av IVO.

3.4 Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§

Information är en viktig strategisk resurs och i takt med att digitaliseringen ökar blir IT-tjänster allt mer kritiska för att verksamheter ska fungera. Tillförlitlig informationsförsörjning är avgörande för förmågan att uppnå verksamhetsmålen och samtidigt medför digitaliseringen risker och hot, och utgör en komplex säkerhetsutmaning.

För att skapa trygghet och säkerhet är det viktigt att informationshanteringen skyddas från avsiktliga och oavsiktliga störningar. Verksamheten måste kunna lita på att informationen är korrekt. Information som rör enskilda personers sociala, medicinska och andra personliga

förhållanden måste skyddas noga mot oönskad förändring, förlust och röjande.

Exempel på viktiga insatser är uppföljning av incidenter för lärande. God kunskap och medvetenhet måste finnas hos medarbetarna och att användningen och tillgången till känsliga uppgifter följer gällande regelverk måste säkerställas. Region Jönköpings län har därför skapat funktioner för att kunna upprätthålla dessa krav och det har också gjorts insatser för att höja kunskapsnivån i informationssäkerhet hos alla medarbetare.

Uppföljningar, åtgärder och utvärdering

Informationsklassning är en metod för att hjälpa verksamheten att välja rätt åtgärder för att skydda sin information utifrån verksamhetens krav och behov och den genomförs med hjälp av verktyget KLASSA. Systemet har nivåer för tillgänglighet, riktighet och konfidentialitet utifrån vilka konsekvenser som kan uppstå i verksamheten om till exempel informationen inte kan nås, om den förvanskas, brister i åtkomstbegränsning eller det inte går att följa upp vem som gjort vad med informationen. Arbetet ger en handlingsplan med åtgärder för att säkra upp eventuella brister.

Informationssäkerhetsenheten deltar i samt genomför riskanalyser på uppdrag från verksamheten, exempelvis vid införande av nya IT-system eller andra produkter för digitalisering inom hälso- och sjukvården.

Föregående år beslutades en ny informationssäkerhetspolicy och arbete har pågått med att uppdatera riktlinjerna för informationssäkerhet, detta som en del av ledningssystemet för informationssäkerhet (LIS) vilket baseras på ISO27001.

Verksamheten rapporterar informationssäkerhetsincidenter i avvikelshanteringssystemet och åtgärder har vidtagits där incidenter och avvikelser har uppkommit.

Medarbetare har via 17 veckomejl fått e-utbildning inom informationssäkerhet. Syftet har varit höjd kunskapsnivå, ökad förståelsen för hot och tillvägagångssätt samt att skapa en medvetenhet kring vilka risker som finns med ett digitalt arbetssätt. Utöver detta utbildas även IT-kontaktpersoner, nya verksamhetschefer och studentgrupper.

Systematisk loggkontroll sker av medarbetares tillgång till patientjournaler, oberoende av om det har uppkommit misstanke om obehörigt intrång eller inte. För att arbeta mer systematiskt med uppföljning så har det skapats en funktion för arbetet, Central LoggFunktion (CLF). CLF gör kontroller av åtkomst till personuppgifter i journalsystem, utredningar, åtgärder och uppföljning i de fall patienter gjort anmälan om obehörigs åtkomst till journal.

För att upprätthålla en god IT-säkerhet ska IT-centrum ha en hög kunskapsnivå inom IT-säkerhetsfrågor, ha en god förmåga att upptäcka avvikande beteenden och förmåga att upprätthålla överenskomna servicenivåer genom att undvika IT-säkerhetsrelaterade incidenter. Därför finns nu ett Security Operations Center (SOC) bestående av personer med hög kompetens inom IT-säkerhet. Uppdraget är att skapa struktur och rutiner för att förebygga, upptäcka, bedöma och svara mot IT-säkerhetshot och IT-säkerhetsincidenter, samt att säkerställa att gällande regelverk efterlevs. Genom ett proaktivt och automatiserat arbete, snarare än manuellt och reaktivt, skapas ett bättre nyttjande av resurser och en bättre förmåga att förebygga incidenter. Organisationen får genom SOC en bättre och mer samlad bild av händelser vilket ger bättre förutsättningar för att se samband, dra slutsatser och vidta åtgärder. Det ökar också spårbarheten och möjligheten att härleda händelseförlopp samt att genom statistik och rapporter följa upp arbetet med IT-säkerhet.

3.5 Strålskydd

SSMFS 2018:5 3 kap 13§

Ett strålskyddsbokslut avseende medicinska exponeringar upprättas som beskriver hur det systematiska strålskyddsarbetet har bedrivits i Region Jönköpings läns olika delar, vilka åtgärder som har vidtagits för att upprätthålla och utveckla strålskyddet samt vilka resultat som har uppnåtts i strålskyddsarbetet. Nedan följer en sammanfattning av det viktigaste i bokslutet och i strålskyddsbokslutet redovisas strålsäkerhetsarbetet mer i detalj.

Den praktiska strålsäkerhetsutbildningen för personalen har kompletterats med en webbaserad utbildning. Kvalitetssäkring av utrustning och optimering av metoder sker kontinuerligt och avvikelser analyseras och följs upp. Enligt föreskrifter och tillståndsvillkor sker inrapportering till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Ett övergripande ledningssystem har utvecklats för att uppfylla kraven enligt Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter 2018:1 samt 2018:5 och inom berörda kliniker pågår arbete med de anpassningar som krävs.

En utökning av sjukhusfysiker minskar sårbarheten och ökar förutsättningarna att uppfylla kraven på strålsäkerhet enligt föreskrifterna.

Inom röntgenverksamheten har strålsäkerhetskrav inkluderats i byggnation av lokaler, upphandling och installationer av röntgenutrustning. En ökad kvalitetssäkring och effektivitet för kontroller av mammografi- och interventionsutrustningar har uppnåtts genom implementering av ett automatiskt analysprogram.

Inom strålbehandlingen har en händelse anmälts till Strålsäkerhetsmyndigheten och en grundorsaksanalys utfördes. Utifrån denna har bland annat rutiner vid behandling av patient med hög fraktionsdos stramats upp och nya rutiner för att undvika stressituation vid maskinhaveri har införts.

På grund av minskat patientunderlag inom en behandling togs beslut om aveckling då det var svårt att upprätthålla kompetens och därmed strålsäkerhet.

Utifrån en övergripande riskanalys av alla delar i strålbehandlingsprocessen som genomfördes under föregående år har åtgärd gjorts avseende att införa kontrast vid datortomografi för att förbättra underlaget för planering av patientens behandling.

Inom nuklearmedicin och isotoptterapi har bland annat en större genomgång gjorts av metoden för skelettscintigrafi med inriktning mot tomografi och komplettering med lågdos CT vilket ger förbättrad diagnostiskt värde av undersökningen. Förbättrad diagnostiskt värde, mer effektiva arbetssätt samt betydligt minskad stråldos har uppnåtts för patienter vid undersökning av parathyreoidea med PET.

4 RESULTAT OCH ANALYS

4.1 Egenkontroll

Patientsäkerhetsarbetet i Region Jönköpings län har i många år haft bra resultat, även om det alltid finns områden som behöver förbättras. För 2020 är bilden på grund av pandemin mer svårtolkad. Mycket av det ordinarie utvecklings- och uppföljningsarbetet har fått komma på undantag då det akuta arbetet med pandemin fått prioriteras. Nya uppgifter har tillkommit. Att kunna prioritera rätt mellan olika krävande arbetsuppgifter är också viktigt i ett säkerhetsarbete. Mycket talar dock för att det mångåriga arbetet med kvalitet och patientsäkerhet har haft betydelse för att en i huvudsak god och säker vård kunnat bedrivas även under pandemin. Sammanfattande resultat presenteras fortlöpande i olika forum. Nedan visas exempel på några viktiga aktiviteter och mätningar.

RESULTATMÅTT

Nationell Patientenkät

Nationell Patientenkät är ett samlingsnamn för återkommande nationella undersökningar av patientupplevelser inom hälso- och sjukvården. Under året har undersökningarna skjutits upp på grund av den pågående pandemin och kommer istället att genomföras 2021. Patienters upplevelser mäts inom de standardiserade vårdförloppen, denna mätning återupptogs i oktober.

Vårdprevention

Senior alert är ett nationellt kvalitetsregister och verktyg för att stödja vårdprevention för äldre personer som riskerar att falla, få trycksår, minska i vikt eller utveckla ohälsa i munnen. Varje enskild äldre person som möter vård och omsorg ges möjlighet till en riskbedömning, förebyggande åtgärder och uppföljning för att säkerställa att åtgärderna gör skillnad.

Resultatet för Region Jönköpings län visar att 86 % har utförda åtgärder vid risk för fall, trycksår, undernäring och ohälsa i munnen vilket är sämre än målet 90 % men en förbättring jämfört med föregående år.

Av de patienter som riskbedömdes 2020 hade 71 % minst en risk inom de fyra områdena, vilket är samma som föregående år. Bemanningsproblematik och hög andel nyanställd personal på flera arbetsplatser är en utmaning för vårdpreventionsarbetet.

Trycksår

För trycksår är en nollvision antagen med målet att inga patienter ska drabbas av trycksår på sjukhus. Punktprevalensmätning av trycksår visar att andelen patienter med sjukhusförvärvade trycksår är 8,7 % vilket är sämre än föregående år. Det är möjligt att det kan förklaras av pandemin då flera patienter under de första månaderna av pandemin drabbades av trycksår. Under året har det systematiska stödjande arbetet inte kunnat pågå som planerat på grund av pandemiarbete.

Vårdskademätning

Det finns en variation över tid i antalet skador. Med använd metod kan man inte med säkerhet jämföra resultat mellan på varandra följande år. Över tid förefaller det vara en minskning av antalet skador sedan mätmetoden infördes 2008, även om jämförelsen är vanskelig då både mätmetoden och vården ständigt utvecklas och förändras. Granskningen och mätningen är ändå viktig, eftersom kunskapen och lärandet av de skador som

identifieras i mätningen bidrar till att minska risken för skador i framtiden.

Under tidsperioden 2012-2020 är cirka 5500 vårdtillfällen granskade och det totala resultatet visar 7 % skador och 5 % vårdskador vilket är lägre än riket.

Vid uppföljning via journalgranskning kan vi konstatera att man inom somatisk vuxenvård följer rutinerna att göra NEWS-kontroller på i stort sett alla patienter, i 5 % är dock NEWS-mätningar inte genomförda enligt rutin. Detta är en liten förbättring jämfört med föregående år.

För att hantera vårdplatsbrist under sommaren på de tre sjukhusen finns ett etablerat arbetssätt att patienter som bedöms behöva inläggande vård, men inte kan få vårdplats på det sjukhus de sökt, kan transporteras för vård på annat sjukhus. Journalgranskning har genomförts för att värdera rutinen och den visar att inga vårdskador har skett i samband med flytten mellan olika sjukhus.

Överbeläggningar och utlokaliseringar

Överbeläggning innebär att patient vårdas på rätt avdelning, men på en plats som är utöver ordinarie kapacitet för avdelningen. Utlokalisering innebär att en patient vårdas på en avdelning som inte är den där patienten egentligen borde vårdas. Såväl överbeläggningar som utlokalisering innebär patientsäkerhetsrisker, varför det är viktigt att följa trenderna, och agera så att patienter i så stor utsträckning som det är möjligt vårdas på ett säkert sätt.

I ett nationellt perspektiv är överbeläggningar och utlokaliseringar mindre vanligt i Region Jönköpings län och statistiken är oförändrad jämfört med föregående år.

I en fortlöpande granskning med stickprov bland de patienter som vårdats utlokaliserade ses inte ökat antal vårdskador jämfört med andra patienter, vilket kan tala för att utlokalisering sker på ett säkert sätt.

Antal överbeläggningar per 100 disponibla vårdplatser

Som en följd av pandemin har antalet överbeläggningar ökat vid jämförelse mot föregående år (4393 mot 3486) då ordinarie vårdplatser har dragits ner och gjorts om till Covid-19-platser. Verksamhetsområde Psykiatri, rehabilitering och diagnostik har mycket få överbeläggningar, 0,4 per 100 disponibla vilket också är lägre än föregående år.

Antal utlokaliserade per 100 disponibla vårdplatser

Det ackumulerade resultatet är högt i jämförelse med föregående år (6562 utlokaliserade i jämförelse med 2363 föregående år). Resultatet förklaras av administrativa åtgärder relaterat till pandemin, exempelvis fördelning av patienter mellan de olika verksamhetsområdena.

Vårdrelaterade infektioner (VRI)

Infektionsverktyget är en metod att påvisa vårdrelaterade infektioner genom registrering av antibiotikaordinationer i slutenvården. Infektionsverktyget har varit igång på de somatiska klinikerna hela året. Pandemin har begränsat möjligheterna att strukturerat stötta verksamheter med återkoppling och uppföljning av data. Trots detta har bland annat kirurgkliniken, länets kvinnokliniker samt ortopedkliniker på olika sätt följt upp postoperativa infektioner via Infektionsverktyget. Strama stöttar verksamheternas Strama-team i arbetet med att analysera och agera utifrån sina data från Infektionsverktyget.

Utbrott

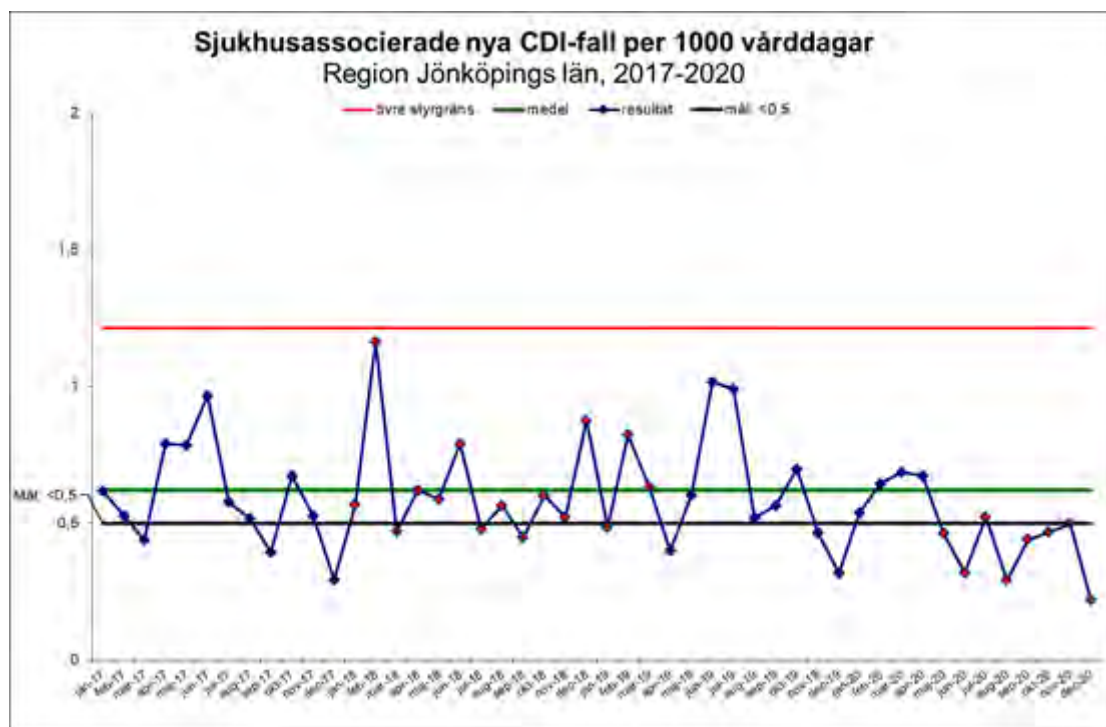
Vid flera tillfällen har smittspridning skett bland personal och patienter av covid-19. Ett av utbrotten blev större, det på en vårdavdelning på Länssjukhuset Ryhov i maj 2020, där ca 20 patienter, varav 5 avled, och 40 vårdpersonal smittades. Smittspridningen berodde sannolikt på ett komplext samband mellan olika påverkansfaktorer. Viktiga faktorer som identifierats är: mycket personal i trånga lokaler; brist på kunskap vad gäller hantering och användning av skyddsutrustning; dålig följsamhet till basala hygienrutiner och rengöringsrutiner, utmaningar för första linjens ledning i pandemiställningen samt brist på enkelrum.

I övrigt har inga utbrott av calici eller influensa noterats inom slutenvården sedan pandemin tog fart under våren.

Clostridium difficile

Klassificeringen av CDI-fall sker nu automatiskt. Statistiken för 2020 visar på en nedgång från maj och framåt. Antalet sjukhusassocierade nya CDI-fall under året var 0,48/1000 vård dagar (se graf nedan). Det innebär att Region Jönköpings län för första gången nådde målet sett till ett helt år.

Mikrobiologens typning av alla clostridiefynd indikerar inga direkta anhopningar av fall av samma typ.

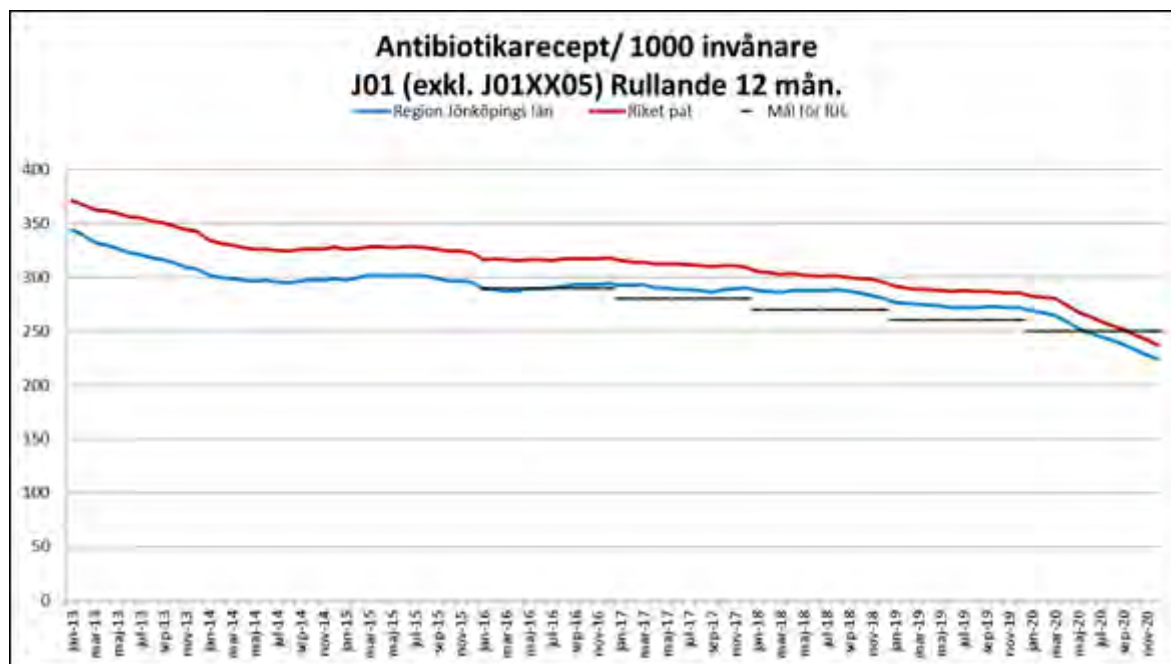
Strama, antibiotikaförskrivning

Målet för 2020 var 250 recept/1000 invånare och det nåddes med råge. Resultatet blev 224 recept/1000 invånare, vilket kan jämföras med 272 under år 2019. Minskningen har varit markant under året och syns även nationellt, främst härleds minskningen till pågående pandemi. Detta kan sannolikt bero på ändrat sökmönster till vården, ökad fysisk distansering, förbättrade hygienrutiner och därmed minskad smittspridning av ett flertal infektioner i samhället. Antibiotikaförskrivning har som mest minskat för behandling av luftvägsinfektioner och till barn 0-6 år. Folkhälsomyndigheten gjorde i december 2020 en rapport där minskningen av recept analyserades nationellt, då framkom det inte någon

ökning av allvarliga infektioner.

Återkoppling till vårdcentraler och förskrivare med diagnoskopplad antibiotikaförskrivning fortgår.

Förskrivning av antibiotika via digitala vårdtjänster har minskat sedan 2019 då en digital vårdgivare lämnat länet. I dagsläget finns det en privat digital vårdtjänst kvar utöver Vårdcentralerna Bra Livs egen. Bra Liv har ökat sin förskrivning markant under året från digitala tjänster vilket har ökat behovet av återkoppling relaterat till förskrivningen.

Digitala vårdtjänster

Den digitala mottagningsverksamheten Bra Liv Nära har ökat kraftigt under 2020 som ett resultat av en medveten omställning från fysiska till digitala kontakter till följd av pandemin. Arbetet sker enligt Fakta-dokument och riktlinjer och dokumenteras i journaldatasystemet. Efter förra årets nationella IVO-tillsyn av digitala vårdtjänster vet vi att besöken i Bra Liv Nära håller hög kvalitet där antibiotikaförskrivning är ett exempel.

PROCESSMÅTT

Vårdhygien - hygienobservatörsträffar och följsamhetsmätningar

Under våren fick planerade hygienobservatörsträffar ställas in och under hösten kunde träffar genomföras på de tre sjukhusen med begränsat antal deltagare. Trots att mätningar av basala hygienrutiner och klädregler (BHK) aldrig varit viktigare har det under pandemin varit en utmaning att hålla i och skapa förutsättningar för observatörerna att genomföra följsamhetsmätningar till BHK. Många hygienobservatörer har också arbetat på covid-enheter, vilket medfört att ordinarie enheter fått klara sig utan deras vårdhygieniska kompetens.

I den årliga punktprevalensmätningen som genomförs i SKR:s regi ligger Region Jönköpings län fortsatt i topp. Andelen mätande enheter har under pandemin sjunkit något och ligger runt 73-79 %. Det vårdhygieniska arbetet på enheterna behöver utvecklas efter misstanke om att de höga följsamhetsiffror som rapporteras inte ger en fullständig beskrivning av

verkligheten och att grundläggande hygienrutiner behöver förbättras ytterligare.

Läkemedel

Årets arbete har präglats av den pågående Covid-19-pandemin där fokus har varit att säkerställa tillgång till läkemedel och säker läkemedelshantering. Under året har läkemedelskommittén följt läkemedel och patientsäkerhet genom följande mätningar:

- Läkemedelsberättelser till patient i slutenvård ökade 2019 och håller samma nivå 2020, målet är 90 %.
- Läkemedelsgenomgångar inom vårdval primärvård har sjunkit från 72 % 2019 till 63 %, målet är 100 %.
- Biverkningsrapportering följs genom statistik från Läkemedelsverket och antalet rapporter i länet fortsätter att minska. Ett enklare sätt att rapportera förväntas öka rapporteringen.
- Extern kvalitetsgranskning av läkemedelshantering erbjuds fortsatt av läkemedelskommittén genom ett webbformulär för självskattning. Svarsfrekvens var för primärvård 75 % vilket är en ökning och för tandvården 86 % som också är en ökning jämfört med föregående år. Svarsfrekvens för specialistvård ligger på en låg nivå på grund av pandemin.

Kvarvarande urinkateter

Att KAD används på rätt indikationer och sköts på rätt sätt är avgörande för att minska risken för urinvägsinfektioner. För att nå målet att 80 % av alla med risk för urinretention ska hanteras enligt riktlinjer, mäts följsamhet till riktlinjer varje månad på alla vårdavdelningar. Att patienter ordinerar KAD utan indikation händer fortfarande för ofta men upplevelsen och statistik från tidigare år är att medarbetarna är medvetna om att det är fel vilket betyder att arbetssättet är implementerat trots personalomsättning. Fokus behöver läggas på förebyggande arbete med bladderscan-mätningar i första kontakt och vid överlämningar.

Standardiserade vårdförlopp (SVF)

Fortsatt ligger de nationella målen kvar för inklusionsmål på 70 % och ledtidsmål på 80 %. Inklusionsmålet nås fortsatt och måluppfyllelse för ledtid har förbättrats med ~10 % från ~38 till ~48 %. Statistiken visar ingen större påverkan på antal SVF-remisser eller antal behandlingsstarter.

1177 Vårdguiden på telefon

Arbete sker i samverkan med andra regioner vilket gör att det är än viktigare att följa arbetssätt och rutiner. Att använda och arbeta efter ett beslutsstöd stärker patientsäkerheten, genom att det minimerar risken att missa viktig information och stödjer den rådgivande sjuksköterskan att ställa rätt frågor. Styrkan är att möjlighet finns att gå tillbaka till de inspelade samtalen och få en klar bild över hur arbetssättet har använts och/eller frångåtts.

IVO's tillsyn av vård på SÄBO under pandemin

IVO genomförde under slutet av våren och sommaren 2020 en nationell tillsyn av vård av boende på SÄBO som insjuknat i covid-19. Alla regioner, även vår, fick kritik i tillsynen. I vår egen värdering av det IVO kritiserade oss för, fann vi att det finns brister i journaldokumentation. För den andra kritikpunkten, att patienter inte fått en individualiserad bedömning, fann vi inget stöd för IVO's kritik, vilket vi svarade IVO om. För de brister i dokumentation som påvisats vidtas åtgärder. I budget för 2021 finns åtgärder införda för att stärka läkarmedverkan på SÄBO.

Vetenskaplig studie om kvalitetsarbete och patientsäkerhet under pandemin

I en vetenskaplig studie värderades hur Region Jönköpings län nyttjat den mångåriga traditionen av kvalitets- och patientsäkerhetsarbete under pandemin. Studien genomfördes av Anthony Staines och Johan Thor på initiativ av forskare på Jönköping Academy. Studiens slutsatser var i korthet att kunskaperna och erfarenheterna hade utnyttjats i hög grad, och där framgångsfaktorer var tätt återkommande ledningsmöten för att anpassa verksamheten till aktuell situation, bibehålla ordinarie ledningsstrukturer, bibehålla grundvärderingar, aktivt ledarskap, gott samarbete inom och mellan verksamheterna och med kommunerna, PiR och Gröna korset. Bland det som fungerat mindre bra nämndes stöd till enhetschefer som viktigast.

STRUKTURMÅTT

Metodikum

Metodikums verksamhet ökar för varje år och under 2020 har cirka 14000 deltagare deltagit i cirka 1000 kurser, vilket är mer än en fördubbling av deltagarantalet sedan 2015. Ytterligare 4000 deltagare tränar i egna lokaler genom att låna resurser från Metodikum. Förutsatt att "träning ger färdighet/säkerhet" kan produktionsmålet innebära att patientsäkerheten stärks.

Verksamhetsinstruktörer utbildas i grundläggande pedagogik samt i design av praktisk träning med fokus på att skapa utbildningar för ett ökat lärande och en ökad kompetensutveckling hos deltagarna. Genom att öka instruktörernas förståelse och kunskap för pedagogik och lärande ökas också möjligheten för medarbetare att höja sin kompetens. För fortsatt stöd och utveckling av pedagogik och lärande erbjuds instruktörerna återkommande seminarier och workshops med syftet att skapa plattformar för att diskutera, reflektera och utveckla deras utbildnings- och träningsmoment.

Samordning med pandemigruppen och facilitering av höstens covid-utbildningar var ett arbetssätt som visade på den inneboende kraften i systemet med verksamhetsinstruktörer.

Metodikum är väl integrerat till att mer och mer bli verksamheternas träningsanläggning, samtidigt som universitetet nyttjar resurserna mer och mer.

Introduktions- och utvecklingsprogram

Under våren avbröts utbildningarna för nyutbildade sjuksköterskor, undersköterskor och skötare på grund av pandemin för att kunna tillgodose behovet av utbildningar i covid-vård.

Nätverk för engagerat ledarskap

Under 2020 har ungefär 45 % av organisationens alla chefer deltagit per enskild nätverksträff. Det är färre jämfört med tidigare år, då ungefär 65 % deltog vid de enskilda träffarna. Utvärderingar visar att de som deltagit upplever att nätverken har varit ett tillfälle för kollegialt stöd under pandemin.

Patientsäkerhetsdialoger- och ronder

Alla patientsäkerhetsdialoger har inte kunnat genomföras enligt plan men genom dialogerna förstärks patientsäkerhetsperspektivet i arbetet med ledning och styrning.

Patientsäkerhetsronder upplevs som givande av alla involverade och ger förutsättningar för att integrera patientsäkerhet och arbetsmiljöfrågor. På grund av rådande pandemi har ronder endast kunnat genomföras inom ett fåtal verksamheter. En variant, Patientsäkerhetsrond i realtid, genomfördes på enheter med covid-vård.

Risk- och händelseanalys

Under året var det planerat för två händelseanalysutbildningar och två riskanalysutbildningar. Vårens utbildningar ställdes in på grund av pandemin men höstens utbildningar genomfördes enligt planering men med redovisning på distans. Under de senaste åren har kunskapen inom patientsäkerhet hos medarbetare utvecklats och det är något som har en positiv påverkan på de analyser som genomförs.

Fokusgruppsintervjuer

För att ta tillvara medarbetarnas erfarenheter, lärdomar samt utveckla ett organisatoriskt kunnande inför liknande situationer i framtiden har 11 fokusgrupper med 50 medarbetare och 50 chefer genomförts. Syftet med projektet var att beskriva hur personal upplevt förutsättningarna som fanns för att utveckla de arbetsprocesser som behövdes i samband med covid-19. Bland de viktigaste framgångsfaktorer ses personalens lojalitet och vilja att göra detta tillsammans för Esther samt de dagliga korta avstämningarna för att ha koll på läget och ge möjlighet till anpassningar. Arbetet resulterade i två påverkansdiagram, ett för medarbetarnas möjlighet att bedriva säker vård i krisläge och ett för chefers möjlighet att bedriva ett hållbart ledarskap.

4.2 Avvikelser

	2017	2018	2019	2020
Avvikelser i Synergi med händelsekategori Patientsäkerhet	5941	7240	7653	7424
Avvikelser i Synergi med händelsekategori Informationssäkerhet	1368	1578	1351	1326

De avvikelser i Synergi som gäller patientsäkerhet påvisar förbättringsmöjligheter inom arbetsprocesser såsom läkemedelshantering, omvårdnad, provtagning samt extern samverkan. Antalet registrerade avvikelser har minskat något och det är ärendetyp negativ händelse som står för minskningen.

De avvikelser som gäller informationssäkerhet visar på möjligheter till förbättringar inom områden såsom riktighet och tillgänglighet till information och dokumentation.

Inom verksamheterna har målet varit att öka avvikelserrapporteringen, för att i nästa steg öka möjligheten att lära och utveckla utifrån registrerade avvikelser.

Inom **Vårdcentralerna Bra Liv** ses en stor variation av rapporterade avvikelser i Synergi och medarbetare uppmuntras att rapportera mera. Antalet avvikelser är lågt i förhållande till verksamhetens omfattning.

Inom de **kirurgiska verksamheterna** är några exempel på avvikelser inom områden så som läkemedelshantering, dokumentation, kommunikation och vårdansvar.

Inom de **medicinska verksamheterna** ses en större andel avvikelser med risk än avvikelser som gäller tillbud vilket är positivt och tyder på en utvecklad patientsäkerhetskultur. Läkemedel och informationsöverföringar i vårdkedjan men även bristande omvårdnad relaterad till låg bemanning och/eller hög vårdtyngd är viktiga områden att arbeta vidare med.

Inom de **psykiatriska verksamheterna** rör en stor andel av avvikelserna informations- och patientsäkerhet, till exempel inom dokumentation och remisshantering, väntetider till utredning och behandling samt bristande dokumentation av suicidriskbedömningar. En ökad allvarlighetsgrad kan ses vilket påverkar både patientsäkerhet och arbetsmiljö.

Verksamheterna har även uppmanat medarbetarna att rapportera samtliga självskadehandlingar vilket tidigare inte gjorts i samma utsträckning.

Inom de **diagnostiska verksamheterna** finns en rutin att tertiälvís analysera statistik lokalt samt att jämföra och analysera i ett länsperspektiv. Inom **laboratoriemedicin** har antalet avvikelser om arbetsskada/tillbud personal ökat mot föregående år. Bland dessa ingår exempelvis smitta av covid-19 på arbetsplatsen. Flera händelser härrör till byte av IT-system, till exempel Cosmic BOS och bokningssystem.

Inom **röntgen** har de vanligaste orsakerna till avvikelser varit brister i kommunikation och samarbete, utförande, omgivande faktorer.

Avvikelser som rör patientsäkerhet är mycket varierande inom **Folktandvården**. Frakturer av instrument är den vanligaste rapporterade avvikelserna, andra exempel är fördröjd diagnos av enstaka kariesangrepp, lossnade kanylspetsar samt filfrakturer vid rotbehandlingar.

4.3 Klagomål och synpunkter

	2017	2018	2019	2020
Antal enskildas klagomål (IVO)	133	59	46	44
Totalt antal ärenden patientnämnden	746	843	951	879
Totalt antal registrerade patient-/kundsypunkter i Synergi	483	577	748	809

Enskildas klagomål

Enskildas klagomål till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) görs av patient eller närstående då de upplevt att patienten drabbats av en vårdskada eller vid andra synpunkter på vården. Det kraftigt minskade antalet från och med 2018 beror på ny lagstiftning för hur patienter och närstående ska lämna klagomål och synpunkter på vården. De ska inte längre vända sig till IVO utan direkt till vårdgivaren. Rutin inom Region Jönköpings län är att dessa ärenden ska registreras i Synergi som en patient-/kundsypunkt.

Klagomålen handlar främst om vård, behandling och diagnostik (54 %) med fördelning främst inom delområden undersökning/utredning, behandling samt diagnostik. I en majoritet av de klagomål som IVO har granskat har IVO funnit att vården bedrivits så att den uppfyller kraven på en god vård. I de fall där Region Jönköpings län fått ta emot kritik (33 %) ses viktiga förbättringsområden inom vård, behandling och diagnostik.

Kirurgisk vård är det verksamhetsområde som får flest enskildas klagomål och detta överensstämmer med statistik i övriga landet. Tolkningen av detta är dels att kirurgi kan vara riskfylld verksamhet, dels att vårdskador är så uppenbara och tydliga i operativ verksamhet.

Patientnämnden

Till patientnämnden vänder patienter sig för att få råd och stöd, lämna synpunkter, klagomål och få information om rättigheter i vården. Det minskade antalet ärenden tros bero på

minskat antal vårdbesök i samband med pandemin. Vård och behandling är det huvudproblem som dominerar tillsammans med kommunikation. En stor del av ärendena handlar om bemötande och bristande delaktighet. Att inte känna sig delaktig eller lyssnad på i vårdsituationer ökar risken för att det kan bli felaktigheter och missförstånd. Patientnämnden har under året uppmärksammat detta och kommer jobba vidare under 2021 med dessa områden.

Under året har en barnrapport sammanställts med anledning av att barnkonventionen blivit lag från 2020. Antalet ärenden som rör barn har ökat under de senaste fem åren och föräldrars oro behöver tas på allvar och barn behöver bemötas olika utifrån enskilda förutsättningar. Patientnämndens analys är att det finns en bristande samverkan mellan olika verksamheter och att ansvarsfrågan måste tydliggöras mellan olika huvudmän. Patientnämnden kommer att arbeta vidare med barnperspektivet och hur vården kan uppmärksammas på förbättrings- och kvalitetsutveckling utifrån inkomna synpunkter och klagomål.

Patient-/kundsynpunkter i Synergi

Det är viktigt för patient och närstående att få beskriva sin upplevelse av vården. Vänder sig en patient eller närstående till en verksamhet med en synpunkt är rutinen att detta registreras i Synergi. Att antalet registrerade patient- och kundsynpunkter i Synergi ökar kan sannolikt i första hand tolkas som en ökad efterlevnad av rutin att så ska göras. Det är värdefullt för det systematiska lärandet och utvecklingen av verksamheten. Synpunkterna handlar främst om information/kommunikation, diagnos/behandling samt tillgänglighet och väntetider. Flest patient-/kundsynpunkter registreras av verksamhetsområde Psykiatri, rehabilitering och diagnostik följt av Kirurgisk vård.

4.4 Händelser och vårdskador

	2017	2018	2019	2020
Antal händelseanalyser	98	140 varav 67 är gjorda i Nitha	97 varav 57 gjorda i Nitha	169 varav 72 gjorda i Nitha
Antal lex Maria-anmälningar	57	53	34	36
Antal anmälningar Löf	574	591	614	632

Händelseanalys

Det är en påfallande stor skillnad i hur många händelseanalyser som görs inom olika verksamheter, vilket kan tala för en skillnad i riskmedvetenhet och arbete med avvikelshantering.

Händelserna är av olika karaktär utan tydligt mönster. De händelseanalyser som är gjorda under året kan dock delas in i följande tre kategorier: olika läkemedelsfel, bristande kommunikation/överslagning samt brister i vård, behandling och diagnostik.

En positiv utveckling kan ses inom flera verksamheter vad gäller inflytande och delaktighet. Patient och närstående har börjat få en mer naturlig och allt viktigare roll i de utredningar som genomförs.

Lex Maria

En lex Maria-anmälan görs av vården vid en händelse där en allvarlig vårdskada har uppstått alternativt att det varit en risk för allvarlig vårdskada.

En sannolik delförklaring till det minskade antalet anmälningar sedan hösten 2017 är att den tidigare skyldigheten att anmäla självmord som inträffat inom fyra veckor efter vårdkontakt enligt lex Maria, då togs bort. Självmord som bedöms vara vårdskada ska fortfarande anmälas. Minskningen av antal anmälningar sedan 2019 kan dock rimligen inte förklaras av detta. Antalet anmälningar enligt lex Maria är sannolikt för lågt. En vidare analys av det i samverkan mellan chefläkarna och verksamheterna var planerad under 2020, men har på grund av pandemin fått skjutas upp.

De flesta ärenden gäller vård, behandling och diagnostik (78 %) med fördelning främst inom delområden behandling, undersökning/utredning samt diagnos.

En lex Maria-anmälan gjordes om det utbrott av covid-19 på en vårdavdelning på Länssjukhuset Ryhov i maj 2020, där cirka 20 patienter och 40 vårdpersonal smittades, viktiga lärdomar för arbetet med smittskydd och vårdhygien gjordes. Mer beskrivs under 4.1 Vårdrelaterade infektioner - Utbrott.

Löf

Till Löf (regionernas ömsesidiga försäkringsbolag) kan en patient anmäla om den anser sig ha drabbats av en vårdskada. Löf's nationella statistik har ökat de senaste åren, dock med undantag för 2020 där viss minskning skett vilken förklaras av pandemin och den neddragning av planerad vård och operationer som den medfört. Ökningen bedöms bero på att det bedrivs mer vård i Sverige med en växande befolkning och en allt högre levnadsålder, att operationer och medicinska ingrepp blir mer komplexa samt att regionerna arbetar mer aktivt med patientsäkerhet vilket ökar kunskapen om försäkringen, både inom sjuk- och tandvård men också i samhället i stort.

4.5 Riskanalys

	2017	2018	2019	2020
Antal riskanalyser	73	80	133	266

Riskanalys

Antalet riskanalyser har ökat stort vilket tyder på ett mer proaktivt arbetssätt i verksamheterna. Flertalet analyser har koppling till snabb och nödvändig omställning av verksamheten i samband med pandemin och ändrade patientflöden. Generellt görs det dock för få riskanalyser i förhållande till den omfattande verksamhet som bedrivs. Arbetssätten kring dagliga riskavstämningar kan till exempel med stöd av Gröna korset spridas och utvecklas ytterligare. Det är angeläget att ytterligare öka riskmedvetenheten, särskilt om det brister i personaltäthet och -kontinuitet och i samband med ny/oerfaren personal.

De formella riskanalyserna som genomförts under året kan delas in i riskområden: inför uppstart av covid-vård, inför ombyggnationer, neddragning av vårdplatser, förändringar i ledningsfunktioner, bemanning och kompetens, läkemedelshantering, fördröjd diagnostik, hot och våld samt förändrade arbetssätt.

Exempel på riskvärdering i det dagliga arbetet och exempel på proaktivt riskarbete: morgonmöten för att bedöma patientsäkerhet utifrån bemanning, användande av Gröna korset, daglig reflektion i slutet av arbetspass där risker synliggörs, frekventa löpande bedömningar avseende risker kopplat till patientsäkerhet som görs av medarbetare av olika professioner.

Gröna korset

Drygt hälften av alla enheter använder Gröna korset kontinuerligt. Även inom mötesforumet Daglig styrning används metoden sedan ett par år. En vinst ses i detta forum att kunna identifiera risker och vårdskador i realtid och därefter snabbt kunna agerande för att förebygga risksituationer.

5 MÅL OCH STRATEGIER FÖR KOMMANDE ÅR

Övergripande mål

Den hälso- och sjukvård som utförs i Region Jönköpings län ska vara god och säker – överallt och alltid. Ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada. De mål för patientsäkerhet som sätts i budget och flerårsplan ska uppnås av Region Jönköpings län som helhet samt av enskilda verksamhetsområden och kliniker när så är tillämpligt.

Strategiska angreppssätt för arbetet med patientsäkerhet är fortsatt:

- Personcentrering och processutveckling med ständiga förbättringar där *Säker vård - alla gånger* är i fokus
- Utveckla och använd bästa rutiner och riktlinjer enligt evidens och beprövad erfarenhet
- Utveckla och använd arbetssätt för riskhantering
- Utveckla och använd arbetssätt för kontroll, anpassning och reaktion i den dynamiska vården
- Begränsning av vårdskadans effekt om den ändå inträffar (för patient, närstående och vårdpersonal)

Patientsäkerhetsarbetet kommer att anpassas till Socialstyrelsens nationella handlingsplan för ökad patientsäkerhet. Organisering av och arbetssätt för arbetet med patientsäkerhet kommer samordnas med det arbete som görs i ett nationellt, sjukvårdsregionalt och regionalt perspektiv i den nationella kunskapsstyrningen av hälso- och sjukvården. Samordning kommer ske med det arbete som görs i ett nationellt och sjukvårdsregionalt perspektiv i den nationella kunskapsstyrningen av hälso- och sjukvården. I anslutning till det krävs fortsatt arbete med att tydliggöra ledning och styrning av det proaktiva arbetet med patientsäkerhet. Inom primärvården är det viktigt att utveckla arbetet med patientsäkerhet i anslutning till utvecklingen av den nära vården.

Hälso- och sjukvårdsverksamhet utförs i en många gånger komplex samverkan med många aktörer – region, kommuner, myndigheter, patienter och närstående, högskolor och leverantörer med flera. Väl utvecklad samverkan mellan dessa aktörer är avgörande.

Region Jönköpings läns samarbete med Jönköping University, till exempel i Jönköping Academy om utbildning och forskning om ledarskap, förbättringsarbete och patientsäkerhet, är viktigt för utveckling av det långsiktiga arbetet med patientsäkerhet och kompetensförsörjning.

Arbetsätt

Nya arbetsformer utvecklas tillsammans med patienter och närstående med fokus på samskapande och personcentrerad vård. Särskild vikt läggs på att utveckla arbetssätt där patienters erfarenheter och kunskaper tas till vara.

Patientsäkerhetsarbetet och resultaten ska följas upp och stödjas i patientsäkerhetsdialoger som genomförs regelbundet i verksamheterna. Arbetet med patientsäkerhetsronder fortsätter och Patientsäkerhetstrond i realtid införs som ett alternativ till patientsäkerhetsronderna.

Patientsäkerhet ska vara ett återkommande ämne i olika ledningsmöten. Arbeta och resultat inom patientsäkerhetsområdet redovisas och diskuteras fortlöpande som en del i att stärka patientsäkerhetskulturen på alla vårdens nivåer. Medarbetare ska engageras för att öka

förståelsen för hur det egna arbetssättet är en avgörande del i patientsäkerhetsarbetet. För att bibehålla och förbättra kunskap och kompetens ska fortsatt utbildning av medarbetare i patientsäkerhet erbjudas. Klinikerna, de medicinska verksamhetsområdena, Folk tandvården och Vårdcentralerna Bra Liv har i sina planer för 2021 beskrivit deras arbete med patientsäkerhet.

Särskilt viktiga områden

I budget och flerårsplan beskrivs dessa områden som viktiga:

- aktivt och engagerat ledarskap
- arbetet med att minska vårdrelaterade infektioner
- Strama-arbetet för adekvat antibiotikaanvändning
- arbetssätt och vårdmiljöer som minskar risken för spridning av multiresistenta bakterier
- säker läkemedelsanvändning
- vårdpreventionsarbetet för att minska risk för fallskada, trycksår, undernäring och ohälsa i munnen
- åtgärder för att minska risker i vårdens övergångar

För 2021 har också dessa områden identifierats som viktiga att lyfta, arbeta med, och värderas hur de ska integreras i det långsiktiga arbetet med patientsäkerhet:

- Arbetet med pandemin kommer behöva fortsätta även under 2021 och det kommer kräva uppmärksamhet även på patientsäkerhet.
- Vård har behövt skjutas upp under pandemin, det innebär patientsäkerhetsrisker som behöver hanteras. Kapacitets- och produktionsstyrning (KPS) är ett arbetssätt som kan bidra till det.
- Kompetensförsörjning – adekvat bemanning med personal med rätt kompetens är avgörande för god patientsäkerhet.
- Vid utveckling och införande av nya IT-stöd behöver användarnas perspektiv vägas in för att förstå hur arbetssätt påverkas i det dagliga arbetet.
- Hygienobservatörernas roll behöver stärkas och utvecklas för att bidra och stödja verksamheterna i vårdhygieniska frågor.

Arbete med samlad analys

För att förstå helheten i arbetet med patientsäkerhet och dess resultat är det viktigt att identifiera gemensamma mål och indikatorer och utveckla den samlade analysen för att kunna prioritera insatserna rätt.

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 36

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Vetlanda kommun

Diarienummer: RJL 2021/90

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Vetlanda kommun 530 625 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år är det fler kommuner än tidigare som sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det stöd som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca. 394 000 kr föregående år till ca. 825 000 kr i år.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-23
- Ansökningarna från kommunerna
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Vetlanda kommun

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beviljar

1. Vetlanda kommun 530 625 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år är det fler kommuner än tidigare som sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det stöd som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca. 394 000 kr föregående år till ca. 825 000 kr i år.

Information i ärendet

Enligt förordningen om stöd till kommersiell service kan hemsändningsbidrag lämnas till kommuner, som helt eller delvis bekostar hemsändning av dagligvaror till hushåll. Det är ett kommunalt ansvar att se till att invånarna har tillgång till varuförsörjning, det vill säga mat och andra dagligvaror. För de människor på landsbygden som inte bedöms ha möjlighet att ta sig till butik och handla själva kan kommunerna söka hemsändningsbidrag för att betala hemsändning av dagligvaror.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-23
- Ansökningarna från kommunerna
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslut skickas till

Vetlanda kommun

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
T.f. Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef attraktivitet och livsmiljö

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

Ansökan med bilagor skickas till:

Region Jönköpings län
Regional utveckling
Box 1024
551 11 Jönköping

 Region
Jönköpings län

2021-02-23

Dnr RJL 2021/90

 Region
Jönköpings län

2021-01-15

Dnr EJL 2021/90

Kommun <i>Vetlanda</i>	Organisationsnummer <i>212000-0571</i>
Postadress <i>Storgatan 5B</i>	Postnummer och ort <i>574 32</i>
Kontaktperson <i>Sandra Sellman</i>	Telefonnummer (även riktnummer) <i>0383-97100</i>
E-post kontaktperson <i>Sandra.sellman@vetlanda.se</i>	
Kommunbeslut om kriterier för hemsändningsbidrag bifogas. JA ☐	Post eller bankgironummer <i>289-7551</i>

Hemsändning under bidragsåret 2020

Hemsändning har utförts med	Antal försändelser/ inköpsturer	Kommunens bidrag per försändelse/tur	Total kostnad
Handlarens eget fordon (specificerade uppg. i bilaga 1)	<i>7075</i>	<i>150</i>	<i>1061250</i>
Lantbrevbärare (specificerade uppg. i bilaga 2)			
Inköpsturer/Annat (t.ex. förening) (specificerade uppg. i bilaga 3)			
SUMMA:	<i>7075</i> *	<i>150</i>	<i>1061250</i> *
Sökt bidrag Max 50 % av nettokostnaden			<i>530625</i> *

Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i ansökan inklusive bilagor är riktiga.
Detta beslut får enligt SFS 2000:284 § 41 inte överklagas.

2021-01-19
Datum

Underskrift av firmatecknare
Annelie Jonsson

Namnförtydligande

Bilaga 1

Förteckning över butik som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn på butik	Antal försändelser:	Total kostnad:
Coop Konsum, Ekenäsjeån	461	69 150
Ica Nära, Kersbergen	1396	209 400
Stenbergabutiken, Stenbergas	1614	242 100
Puttas Lanthandel, Ramnäs	2589	388 350
Frödeberg's Matbutik AB, Kvitstads	1015	152 250
Summa:		

Bilaga 2

Förteckning över *lantbrevbärrarlinjer* som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Linjebeteckning	Antal försändelser:	Total kostnad:
Summa:		

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

Bilaga 3

Förteckning på övriga inköpsturer/annat (t.ex. förening) som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn:	Antal inköpsturer:	Total kostnad:
Summa:		

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 37

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Sävsjö kommun

Diarienummer: RJL 2021/144

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Sävsjö kommun 49 200 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år är det fler kommuner än tidigare som sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det stöd som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca. 394 000 kr föregående år till ca. 825 000 kr i år.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-23
- Ansökningar från kommunerna
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Sävsjö kommun

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beviljar

1. Sävsjö kommun 49 200 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år är det fler kommuner än tidigare som sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det stöd som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca. 394 000 kr föregående år till ca. 825 000 kr i år.

Information i ärendet

Enligt förordningen om stöd till kommersiell service kan hemsändningsbidrag lämnas till kommuner, som helt eller delvis bekostar hemsändning av dagligvaror till hushåll. Det är ett kommunalt ansvar att se till att invånarna har tillgång till varuförsörjning, det vill säga mat och andra dagligvaror. För de människor på landsbygden som inte bedöms ha möjlighet att ta sig till butik och handla själva kan kommunerna söka hemsändningsbidrag för att betala hemsändning av dagligvaror.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-23
- Ansökningar från kommunerna
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslut skickas till

Sävsjö kommun

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
T.f. Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef attraktivitet och livsmiljö

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

2021 -01- 21

Ansökan med bilagor skickas till:

Region Jönköpings län
Regional utveckling
Box 1024
551 11 Jönköping

Dnr KJL 2021/144

Kommun	Organisationsnummer
Sävsjö kommun	212000-0563
Postadress	Postnummer och ort
Djurgårdsgatan 1	57680 Sävsjö
Kontaktperson	Telefonnummer (även riktnummer)
Esna Alic	0382-15231
E-post kontaktperson esna.alic@savsjo.se	
Kommunbeslut om kriterier för hemsändningsbidrag bifogas. JA ☐	Post eller bankgironummer Bg 588-7062

Hemsändning under bidragsåret 2020

Hemsändning har utförts med	Antal försändelser/ inköpsturer	Kommunens bidrag per försändelse/tur	Total kostnad
Handlarens eget fordon (specificerade uppg. i bilaga 1)	656	150 kr	98 400 kr
Lantbrevbärare (specificerade uppg. i bilaga 2)			
Inköpsturer/Annat (t.ex. förening) (specificerade uppg. i bilaga 3)			
SUMMA:			98 400 kr
Sökt bidrag Max 50 % av nettokostnaden			49 200 kr

Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i ansökan inklusive bilagor är riktiga. Detta beslut får enligt SFS 2000:284 § 41 inte överklagas.

2021-01-15
Datum

Underskrift av firmatecknare

Jan Holmqvist
Kommunchef
Sävsjö kommun

Namn för godkännande

Bilaga 1

Förteckning över butik som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn på butik	Antal försändelser:	Total kostnad:
Affären Modahl	219	32 850 kr
Hemköp Vrigstad Thors Livs AB	437	65 550 kr
Summa:		98 400 kr

Transaktionsöversikt företag

SÄVSJÖ KOMMUN

Utskriven av : Esna Alic

Internt f	BokfperBokf	Vernr	Ins. datum	Transaktionstext	Bokfbelopp	Valuta	ANSVAR	KONTO	VHT	PROJ	MP	Utbetdat
0684000	20201230	500129	20210114	2021 100010 PERIODIS	32 850,00	SEK	10051000	45199	22015			20210118
0684000	20201230	500130	20210114	2021 100011 PERIODIS	65 550,00	SEK	10051000	45199	22015			20210118

Debet : 98 400,00

Kredit : 0,00

Netto : 98 400,00

Debet : 0,00

Kredit : 0,00

Netto : 0,00

SÄVSJÖ KOMMUN

Utskriven av : Esna Alic

InbetFakturor

S-Ö KOMMUN HEMSÄND.

S-Ö KOMMUN HEMSÄND.

Beslutsa

Transaktionsöversikt företag

SÄVSJÖ KOMMUN

2020

SÄVSJÖ KOMMUN
Planeringsavdelningen

2021-01-07

Insändes till: **Sävsjö kommun**
Utvecklingsavdelningen

576 80 SÄVSJÖ

D.nr.....
Litt.....

SAMMANDRAG FÖR UTBETALNING AV HEMSÄNDNINGSBIDRAG

Redovisningsperiod: Jan - dec 2020

Livsmedelsbutik/firma: AFFÄREN MODAHL

Adress: Modahl 576 93 Rörvik

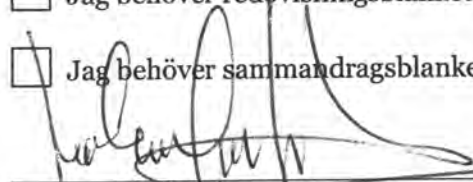
Telefon: 0382-24025

~~Postgiro~~/Bankgiro: 869-6742

Antal hemsändningar: 219 x 150 kr = 32850 kronor

Jag behöver redovisningsblankett ____ st.

Jag behöver sammandragsblankett ____ st.

Handlarens underskrift

Lars-Eric Gustafsson

Namnförtydligande

Fylls i av kommunen

Ansvar	Konto	Verksamhet	Belopp
10051	45199	22015	32850,-
Betalningsdag	Granskningsattest	Beslutsattest	Summa
2020-	E.A.		

Besöksadress	Postadress	Telefon	Telefax	Mejl	Webbplats
Djurgårdsgatan 1	S-576 80 SÄVSJÖ	+46 382 152 00	+46 382 152 10	kommun@savsjo.se	www.savsjo.se

2020

Insändes till: **Sävsjö kommun**
Utvecklingsavdelningen

576 80 SÄVSJÖ

SAMMANDRAG FÖR UTBETALNING AV HEMSÄNDNINGSBIDRAG

Redovisningsperiod: 20200101 - 20201231

Livsmedelsbutik/firma: Hemköp Vrigstad Thors Lius AB

Adress: Torget 5 576 96 Vrigstad

Telefon: 0382-30004

Postgiro/Bankgiro: 365-1031

Antal hemsändningar: 437 x 150 kr = 65550,00 kronor

Jag behöver redovisningsblankett 20 st.

Jag behöver sammandragsblankett 2 st.

Pävar Thor

Handlarens underskrift

Marian Thor

Namnförtydligande

Fylls i av kommunen

Ansvar	Konto	Verksamhet	Belopp
10051	45199	22015	65550,-
Betalningsdag	Granskningsattest	Beslutsattest	Summa
2021-01-	E.A.	<i>[Signature]</i>	

Besöksadress	Postadress	Telefon	Telefax	Mejl	Webbplats
Djurgårdsgatan 1	S-576 80 SÄVSJÖ	+46 382 152 00	+46 382 152 10	kommun@savsjo.se	www.savsjo.se

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 38

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Jönköpings kommun

Diarienummer: RJL 2021/288

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Jönköpings kommun 29 700 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år har fler kommuner än tidigare sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det totala stödet som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca. 394 000 kr föregående år till ca. 825 000 kr i år.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-25
- Ansökningar från kommunerna
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Jönköpings kommun

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beviljar

1. Jönköpings kommun 29 700 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år har fler kommuner än tidigare sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det totala stödet som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca. 394 000 kr föregående år till ca. 825 000 kr i år.

Information i ärendet

Enligt förordningen om stöd till kommersiell service kan hemsändningsbidrag lämnas till kommuner, som helt eller delvis bekostar hemsändning av dagligvaror till hushåll. Det är ett kommunalt ansvar att se till att invånarna har tillgång till varuförsörjning, det vill säga mat och andra dagligvaror. För de människor på landsbygden som inte bedöms ha möjlighet att ta sig till butik och handla själva kan kommunerna söka hemsändningsbidrag för att betala hemsändning av dagligvaror.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-25
- Ansökningar från kommunerna
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslut skickas till

Jönköpings kommun

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
T.f. Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef attraktivitet och livsmiljö

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

Ansökan med bilagor skickas till:

Region Jönköpings län
Regional utveckling
Box 1024
551 11 Jönköping

2021-02-12

Dnr. RJL 2021/288

Kommun JÖNKÖPING	Organisationsnummer 212000-0530
Postadress Stadskontoret, Näringsstusavd.	Postnummer och ort 551 89 JÖNKÖPING
Kontaktperson Johanna Larsson	Telefonnummer (även riktnummer) 070-8365022/036-102750
E-post kontaktperson johanna.larsson@jonkopings.se	
Kommunbeslut om kriterier för hemsändningsbidrag bifogas JA ☒	Post eller bankgironummer 341 9363

Hemsändning under bidragsåret 2020

Hemsändning har utförts med	Antal försändelser/ inköpsturer	Kommunens bidrag per försändelse/tur	Total kostnad
Handlarens eget fordon (specificerade uppg. i bilaga 1)	297	200	59400
Lantbrevbärare (specificerade uppg. i bilaga 2)			
Inköpsturer/Annat (t.ex. förening) (specificerade uppg. i bilaga 3)	297	200	59400
SUMMA:			
Sökt bidrag Max 50 % av nettokostnaden			29700

Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i ansökan inklusive bilagor är riktiga.
Detta beslut får enligt SFS 2000:284 § 41 inte överklagas.

10/2-2020
Datum

Underskrift av firmatecknare

Namnförtydligande

JOHANNA LARSSON
Landsbyggsutvecklare
Näringsstusavdelningen

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

Bilaga 1

Förteckning över butik som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn på butik	Antal försändelser:	Total kostnad:
Krysset Lanthandel	81 { 44 37	16200 { 8800 7400
Bottnaryds-Tempo	11	2200
Coop Visingsö	113	24600
Ica Lekeby	82	16400
		<u>59400</u>
Summa:		

Bilaga 2

Förteckning över *lantbrevbärrarlinjer* som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Linjebeteckning	Antal försändelser:	Total kostnad:
Summa:		

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

Bilaga 3

Förteckning på övriga inköpsturer/annat (t.ex. förening) som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn:	Antal inköpsturer:	Total kostnad:
Summa:		

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

Ansökan med bilagor skickas till:

Region Jönköpings län
Regional utveckling
Box 1024
551 11 Jönköping

Region
Jönköpings län

2021-03-02

Dnr. RJL 2021/288

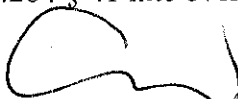
Kommun Jönköping Kommun	Organisationsnummer 212000-0530
Postadress Stadskontoret, Rådhusparken 1	Postnummer och ort 55189 Jönköping
Kontaktperson Johanna Larsson	Telefonnummer (även riktnummer) 036-102758
E-post kontaktperson Johanna.larsson@jonkoping.se	
Kommunbeslut om kriterier för hemsändningsbidrag bifogas. JA ☐	Post eller bankgironummer 341-9363

Hemsändning under bidragsåret 2020

Hemsändning har utförts med	Antal försändelser/ inköpsturer	Kommunens bidrag per försändelse/tur	Total kostnad
Handlarens eget fordon (specificerade uppg. i bilaga 1)	297	200	59 400 kr
Lantbrevbärare (specificerade uppg. i bilaga 2)			
Inköpsturer/Annat (t.ex. förening) (specificerade uppg. i bilaga 3)			
SUMMA:			
Sökt bidrag Max 50 % av nettokostnaden			

Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i ansökan inklusive bilagor är riktiga. Detta beslut får enligt SFS 2000:284 § 41 inte överklagas.

210226
Datum

Underskrift av firmatecknare

Namnförtydligande

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

Bilaga 1

Förteckning över butik som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn på butik	Antal försändelser:	Total kostnad:
Krysset Lanthandel	81	16 200
Bottnaryd Tempo	11	2 200
Coop Visingsö	123	24 600
Ica Lekeryd	82	16 400
Summa:		

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 39

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Aneby kommun

Diarienummer: RJL 2021/346

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Aneby kommun 38 511 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år är det fler kommuner än tidigare som sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det stöd som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca. 394 000 kr föregående år till ca. 825 000 kr i år.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-23
- Ansökningarna från kommunerna
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden. Aneby kommun

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beviljar

1. Aneby kommun 38 511 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år är det fler kommuner än tidigare som sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det stöd som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca. 394 000 kr föregående år till ca. 825 000 kr i år.

Information i ärendet

Enligt förordningen om stöd till kommersiell service kan hemsändningsbidrag lämnas till kommuner, som helt eller delvis bekostar hemsändning av dagligvaror till hushåll. Det är ett kommunalt ansvar att se till att invånarna har tillgång till varuförsörjning, det vill säga mat och andra dagligvaror. För de människor på landsbygden som inte bedöms ha möjlighet att ta sig till butik och handla själva kan kommunerna söka hemsändningsbidrag för att betala hemsändning av dagligvaror.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-23
- Ansökningarna från kommunerna
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslut skickas till

Aneby kommun

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
T.f. Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef attraktivitet och livsmiljö

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

2021-02-19

Ansökan med bilagor skickas till:

Region Jönköpings län
Regional utveckling
Box 1024
551 11 Jönköping

Dnr RJL 2021/346

Kommun ANEBY	Organisationsnummer 212000-0498
Postadress Box 53	Postnummer och ort 578 22 ANEBY
Kontaktperson OLA GUSTAFSSON	Telefonnummer (även riktnummer) 0380-46277
E-post kontaktperson ola.gustafsson@aneby.se	
Kommunbeslut om kriterier för hemsändningsbidrag bifogas. JA ☐ Bid Minnesant för Aneby hjälper	Post eller bankgironummer BG 360-0400

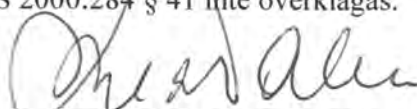
Hemsändning under bidragsåret 2020

Hemsändning har utförts med	Antal försändelser/ inköpsturer	Kommunens bidrag per försändelse/tur	Total kostnad
Handlarens eget fordon (specificerade uppg. i bilaga 1)			
Lantbrevbärare (specificerade uppg. i bilaga 2)			
Inköpsturer/Annat (t.ex. förening) (specificerade uppg. i bilaga 3)	1369 matkassar 32 veckor 2097 arbetstimmar	50:-/packad och lev matkasse 1.85:-/km	77.021:-
SUMMA:			
Sökt bidrag Max 50 % av nettokostnaden			38.511

Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i ansökan inklusive bilagor är riktiga.
Detta beslut får enligt SFS 2000:284 § 41 inte överklagas.

2021-02-18

Datum

Underskift av firmatecknare

BEATA ALLEN

Namnförtydligande

Bilaga 3

Förteckning på övriga inköpsturer/annat (t.ex. förening) som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn:	Antal timmar å 32.50	Antal km inköpsturer: å 1.85	Total kostnad:
Allianskyrkan	188,5 = 6126,-	474 km = 877,-	7003,-
Korskyrkan	33,5 = 1089,-	233 km = 431,-	1520,-
Sv kyrkan	99 = 3218,-	150 km = 278,-	3496,-
Lions	161 = 5233,-	314 km = 581,-	5814,-
Civilt försvarstöveren	552,5 = 17957,- 17957,-	1284 km = 2376,-	20333,-
Röda korset	133,5 = 4339,-	20 km = 37,-	4376,-
SOK Aneby	401 = 13033,-	1130 km = 2091,-	15124,-
Aneby SK	450 = 14625,-	1036 km = 1917,-	16542,-
Rotary	78 = 2535,-	150 km = 278,-	2813,-
Summa:	68.155	8.866,-	77.021,-

Ansökan om Hemsändningsbidrag för 2020

Aneby kommun arbetar normalt inte med möjligheten till hemsändning av matkassar/varor till kommunmedborgarna, då denna hjälp ej efterfrågats.

Under 2020 förändrades situationen dramatiskt när coronapandemin slog till och folkhälsomyndigheten rekommenderade personer i riskgruppen 70+ att isolera sig och bland annat ej besöka matvarubutiker.

I den situationen handlade Aneby kommun, i nära samarbete med det ideella föreningslivet, mycket snabbt och var en av de första kommunerna i landet att erbjuda fri hemkörning av matkassar. Detta pågick totalt i 32 veckor, vecka 13-44.

Beslut om den här verksamheten, "Aneby hjälper", har ej tagits politiskt, men med kommunledningens fulla insyn och godkännande. Besluten har tagits direkt i arbetsgruppen Aneby hjälper, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Allt för att snabbt kunna hjälpa alla utsatta människor under den här perioden.

Av denna anledning bifogas handlingar från arbetsgruppen Aneby hjälper:

- Minnesanteckningar från 2020-04-17 med beslut om bland annat ekonomi
- Slutsummering från 2020-12-28 när verksamheten fram till vecka 44, samt julaftonsinsatsen, summeras.

Noteras kan att Aneby kommun sedan vecka 44 ej drivit någon organiserad hemsändning av varor.

Aneby 2021-02-18

Ola Gustafsson, ansv handläggare i Aneby hjälper

Aneby hjälper

Minnesanteckningar fredag 2020-04-17

Närvarande: Jenny Hultqvist, Kjell Gustavsson, Lena Gustafsson, Peter Andreasson, Susanna Lundgren, Amanda Johnsson, Maja Lindov, Ola Gustafsson.

Korta reflektioner

Beställningstelefonen – mycket svårt att komma fram till ICA tisdagen efter påsk, när det bara var en beställningsdag. Vi avvaktar och ser hur det blir när det kommer till normalveckor igen.

Uthålligheten – flaggas för vikten av att trycka på att så många som möjligt försöker hitta andra lösningar för sin matleverans. Nu ligger det på drygt 60 kassar i veckan, och frågan är om volontärerna klarar detta i ett perspektiv på flera månader.

Veckan före påsk – 68 kassar

Veckan efter påsk – 63 kassar

Kontakt med tidningen – vi tar en kontakt med Smålands-Tidningen kommande måndag (20 april kl 10.00, bokad med SmT) för att rapportera om läget för Aneby hjälper, samt att trycka på att fler försöker hitta andra lösningar (släktingar, grannar, bekanta).

Information via kyrkornas blad – Peter meddelar att kyrkornas gemensamma utskick, om kommande aktiviteter, i nästa nummer, utkommer i slutet av april, har med all information om Aneby hjälper, inkl aktuella telefonnummer för beställningar från Coop, ICA och Apoteket. Detta blad delas ut till samtliga hushåll i kommunen.

Beställningar från Apoteket – första veckan (veckan före påsk) kom det in 10 beställningar, andra veckan 1 beställning. Allt har fungerat mycket bra, både med leveranser och betalningslösningar. Normalt får en patient medicin för en 3-månadersperiod och således borde inga kunder komma tillbaka mer än en gång under en 3-månadersperiod.

Ersättning – om pandemin blir långvarig, samtidigt som antalet individer med inhandlingsbehov ökar, blir det många kilometer med egna bilar för de ideellt arbetande funktionärerna i föreningarna.

Beslutas att föreningarna för loggbok på alla resor och att kommunen ersätter föreningarna i efterhand för resorna enligt skattefria ersättningssatsen 1,85 kr/km. Kommunen har också en ambition om att ersätta föreningarna med 50:-/packad och levererad matkasse.

Nästa möte – måndag 4 maj kl 11.00 i Gula villan

Vid anteckningarna / Ola

Aneby hjälper - summering

Den 19 mars 2020 kom Aneby kommun och 9 föreningar tillsammans överens med COOP och ICA att på grund av den allvarliga situationen med en troligen förestående spridning av Covid 19, att hjälpa äldre (70+) och riskgrupper med att handla veckovis. Detta beroende på att Folkhälsomyndigheten har gått ut med råd om att äldre avråds från att besöka affärer för att handla.

Den första veckan med hjälp från föreningarna blev vecka 13. Organiseringen av hjälpen är att på COOP och ICA fanns 2 stycken ordermottagare som måndag och tisdag tar emot telefonbeställningar och onsdag och torsdag efter kl. 16.00 kommer föreningarna in och packar varorna och levererar dem ut till hushållen efter ett rullande schema. I början av april tillkom även hjälp med handling av medicin från Apoteket. Det uppdraget fick Svenska kyrkan utföra. När behovet var som störst, hjälpte föreningarna till med att leverera medicin och mat till 73 hushåll i kommunen. Hjälpen har genomförts under totalt 32 veckor. Den har under hösten trappats ner efter att behovet har minskat. Vilket inneburit att mottagningen av beställningar har minskat så det har omfattat en dag. Telefonbeställning under tisdagar och leverans av varor under onsdagar, på eftermiddagen. Sista gången var vecka 44 som hjälpen genomfördes Detta efter att Folkhälsomyndigheten släppt på restriktionerna och bedömt att från den 1 november så kan även de äldre handla om de iakttag de råd som ges att hålla avstånd.

Aneby hjälper genomförde en insats på julafton den 24 dec, genom att ringa upp och önska god jul till 55 av de som var ensamma och hade fått hjälp med hemhandling. Detta på initiativ av kyrkan för att bryta den isolering som Coronavaccineringen innebar. Samtalen var mycket uppskattade av de uppringda.

De föreningar och verksamheter som har varit involverade i hjälpen har varit:

- Aneby kommun
- COOP
- ICA
- Allianskyrkan

- Aneby-Eksjö Civilförsvarsförening FRG
- Aneby sportklubb
- Korskyrkan
- Lions
- Rotary
- Röda Korset
- SOK Aneby
- Svenska kyrkan

Totalt har 52 personer registrerats med 1176 timmar och ca 100 personer som har uppskattats har stött hjälpen med 921 timmar.

Total tid för ideellt arbete 2.097 timmar.

Föreningarnas medlemmar har använt egen bil med resor till och från Aneby tätort för att kunna vara ordermottagare samt leveranser av matkassar.

Totalt har det körts 4.791 km med egen bil.

Antal leveranser som beställts har totalt varit 1369 mat beställningar och 33 stycken medicinleveranser.

Summering

Insatsen som från början var hjälp med handling av mat några veckor under våren och vi alla trodde skulle vara över till sommaren har hållit på i drygt 7 månader. Det är säkert tack vare det breda engagemanget från föreningar och människor i Aneby som vi har hållit ut.

Hjälpen har varit mycket uppskattad av de som har fått del av hjälpen. Många har på olika sätt visat sin uppskattning både via ordet fritt i lokaltidningen och vid personliga möten.

Alla föreningar och personer ska ha ett **stort tack** för att via "Aneby hjälper" har gjort en jätteinsats för att stötta samhället i en svår tid och som säkert inneburit att flera av de äldre inte blivit smittade av Coronaviruset.

Med hälsningar

Tommy Gustafsson

Aneby-Eksjö Civilförsvarsförening

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 40

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Nässjö kommun

Diarienummer: RJL 2021/358

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Nässjö kommun 49 600 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år är det fler kommuner än tidigare som sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det stöd som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca 394 000 kr föregående år till ca 825 000 i år.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-23
- Ansökningarna från kommunerna
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Nässjö kommun

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beviljar

1. Nässjö kommun 49 600 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år är det fler kommuner än tidigare som sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det stöd som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca 394 000 kr föregående år till ca 825 000 i år.

Information i ärendet

Enligt förordningen om stöd till kommersiell service kan hemsändningsbidrag lämnas till kommuner, som helt eller delvis bekostar hemsändning av dagligvaror till hushåll. Det är ett kommunalt ansvar att se till att invånarna har tillgång till varuförsörjning, det vill säga mat och andra dagligvaror. För de människor på landsbygden som inte bedöms ha möjlighet att ta sig till butik och handla själva kan kommunerna söka hemsändningsbidrag för att betala hemsändning av dagligvaror.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-23
- Ansökningarna från kommunerna
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslut skickas till

Nässjö kommun

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
T.f. Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef attraktivitet och livsmiljö

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

2021-02-23

Dnr. RJL 2021/358

Ansökan med bilagor skickas till:

Region Jönköpings län
Regional utveckling
Box 1024
551 11 Jönköping

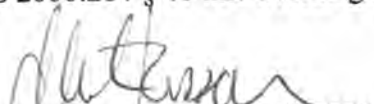
Kommun	Organisationsnummer
Nässjö kommun	212000-0548
Postadress	Postnummer och ort
Kommunledningskontoret	571 80 Nässjö
Kontaktperson	Telefonnummer (även riktnummer)
Karolina Haag Sjöberg	0380-518042
E-post kontaktperson	
karolina.haagsjoberg@nassjo.se	
Kommunbeslut om kriterier för hemsändningsbidrag bifogas.	Post eller bankgironummer
JA ☐ Har skickats in tidigare	5886-9868

Hemsändning under bidragsåret 2020

Hemsändning har utförts med	Antal försändelser/ inköpsturer	Kommunens bidrag per försändelse/tur	Total kostnad
Handlarens eget fordon (specificerade uppg. i bilaga 1)	992	100 kr	99 200 kr
Lantbrevbärare (specificerade uppg. i bilaga 2)			
Inköpsturer/Annat (t.ex. förening) (specificerade uppg. i bilaga 3)			
SUMMA:	992		99 200 kr
Sökt bidrag Max 50 % av nettokostnaden			49 600 kr

Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i ansökan inklusive bilagor är riktiga. Detta beslut får enligt SFS 2000:284 § 41 inte överklagas.

2021-02-22
Datum

Underskrift av firmatecknare

Malena Tovesson
Namnförtydligande

Bilaga 1

Förteckning över butik som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn på butik	Antal försändelser:	Total kostnad:
ICA Nära Rostedts	212	21 200 kr
Annebergs servicebutik	206	20 600 kr
ICA Nära Malmbäck	493	49 300 kr
Handlar'n Sandsjöfors Livs	81	8 100 kr
Summa:	992	99 200 kr

Bilaga 2

Förteckning över *lantbrevbärrarlinjer* som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Linjebeteckning	Antal försändelser:	Total kostnad:
Summa:		

Bilaga 3

Förteckning på övriga inköpsturer/annat (t.ex. förening) som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn:	Antal inköpsturer:	Total kostnad:
Summa:		

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 41

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Eksjö kommun

Diarienummer: RJL 2021/374

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Eksjö kommun 127 680 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
2. Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år är det fler kommuner än tidigare som sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det stöd som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca. 394 000 kr föregående år till ca. 825 000 kr i år.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-25
- Ansökningar från kommunerna
- Regler om stöd för kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Bidrag för hemsändning av dagligvaror på landsbygden, Eksjö kommun

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beviljar

- Eksjö kommun 127 680 kr i hemsändningsbidrag för 2020.
- Finansiering sker ur anslaget för 1:1-medel.

Sammanfattning

Ansökningar om hemsändningsbidrag har kommit in från Sävsjö, Nässjö, Aneby, Jönköping, Eksjö och Vetlanda kommun. Ansökningarna avser kommunens kostnader 2020 och bidraget kan utgå med högst 50 % av kostnaderna för hemsändningen. I år är det fler kommuner än tidigare som sökt stödet och de flesta har också sökt högre belopp p.g.a. pandemin. Det innebär att det stöd som Region Jönköpings län betalar ut har ökat från ca. 394 000 kr föregående år till ca. 825 000 kr i år.

Information i ärendet

Enligt förordningen om stöd till kommersiell service kan hemsändningsbidrag lämnas till kommuner, som helt eller delvis bekostar hemsändning av dagligvaror till hushåll. Det är ett kommunalt ansvar att se till att invånarna har tillgång till varuförsörjning, det vill säga mat och andra dagligvaror. För de människor på landsbygden som inte bedöms ha möjlighet att ta sig till butik och handla själva kan kommunerna söka hemsändningsbidrag för att betala hemsändning av dagligvaror.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-25
- Ansökningar från kommunerna
- Regler om stöd för kommersiell service (SFS 2000:284)

Beslut skickas till

Eksjö kommun

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
T.f. Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef attraktivitet och livsmiljö

Hemsändningsbidrag för kommersiell service

2021-02-23

Ansökan med bilagor skickas till:

Region Jönköpings län
Regional utveckling
Box 1024
551 11 Jönköping

Dnr BjL 2021/374

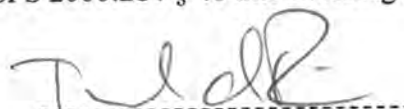
Kommun EKSJÖ Kommun	Organisationsnummer 212000-0589
Postadress Södra Kyrkogatan 4	Postnummer och ort 575 80 EKSJÖ
Kontaktperson Nelly Hugosson	Telefonnummer (även riktnummer) 0381-360 00
E-post kontaktperson nelly.hugosson@eksjo.se	
Kommunbeslut om kriterier för hemsändningsbidrag bifogas. JA ☐ Har inte ändrats	Post eller bankgironummer 5813-0089

Hemsändning under bidragsåret 2020

Hemsändning har utförts med	Antal försändelser/ inköpsturer	Kommunens bidrag per försändelse/tur	Total kostnad
Handlarens eget fordon (specificerade uppg. i bilaga 1)	2128	120	255 360
Lantbrevbärare (specificerade uppg. i bilaga 2)			
Inköpsturer/Annat (t.ex. förening) (specificerade uppg. i bilaga 3)			
SUMMA:			255 360
Sökt bidrag Max 50 % av nettokostnaden			127 680

Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i ansökan inklusive bilagor är riktiga.
Detta beslut får enligt SFS 2000:284 § 41 inte överklagas.

210219
Datum

Underskrift av firmatecknare

Namnförtydligande

Bilaga 1

Förteckning över butik som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn på butik	Antal försändelser:	Total kostnad:
ICA Nära Lundbergs	1 978	237 360
Sture Stenbäck Lius AB	150	18 000
Summa:		255 360

Bilaga 2

Förteckning över *lantbrevbärrarlinjer* som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Linjebeteckning	Antal försändelser:	Total kostnad:
Summa:		

Bilaga 3

Förteckning på övriga inköpsturer/annat (t.ex. förening) som har fått kommunalt hemsändningsbidrag.

Bidragsåret: 2020

Namn:	Antal inköpsturer:	Total kostnad:
Summa:		

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 42

Projekt - Koppla upp-dagarna 2021

Diarienummer: RJL 2021/428

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Avsätta 500 000 kr för insatsen Koppla upp-dagarna 2.0
2. Finansiering sker med 250 000 kr ur det statliga anslaget, 1:1 medel
3. Finansiering sker med 250 000 kr ur RU anslaget

Sammanfattning

Det föreslagna projektet Koppla upp-dagarna 2.0 syftar till att säkerställa lika tillgång till utbildning, god hälsa, bra levnadsstandard och känsla av välbefinnande i hela länet. Projektet kommer att bidra till att motverka det stigande sociala utanförskapet till följd av pandemin.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2020-03-02

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Projekt - Koppla upp-dagarna 2.0

Förslag till beslut

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Avsätter 500 000 kr för insatsen Koppla upp-dagarna 2.0
2. Finansiering sker med 250 000 kr ur det statliga anslaget, 1:1 medel
3. Finansiering sker med 250 000 kr ur RU anslaget

Sammanfattning

Det föreslagna projektet Koppla upp-dagarna 2.0 syftar till att säkerställa lika tillgång till utbildning, god hälsa, bra levnadsstandard och känsla av välbefinnande i hela länet. Projektet kommer att bidra till att motverka det stigande sociala utanförskapet till följd av pandemin. Projektet bidrar till framförallt följande delstrategier i den regionala utvecklingsstrategin:

- Skapa en hållbar social utveckling för människor och företag.
- Säkerställa en jämställd regional tillväxt och jämlika förutsättningar i samhället.

För att lindra effekterna som den sociala distanseringen som Corona-restriktionerna medfört, beslutade Region Jönköpings län att under sommaren 2020 organisera Koppla upp -dagarna i nära samarbete med representanter för civilsamhället, offentlig sektor och näringsliv. Insatsen genomfördes med goda resultat.

Under våren 2021 har vi fortsatt vår kartläggning i samråd med representanter för civilsamhället. Majoriteten av länsinvånarna som vi har mött tycker att digitala samhällstjänster underlättar, men när allt flyttar online, finns det en del invånare som hamnar utanför. Det finns stort behov av fortsatta konkreta insatser på området under 2021 som nu föreslås genomföras i Koppla upp-dagarna 2.0.

Information i ärendet

Region Jönköpings län behöver säkerställa att ingen lämnas utanför det digitala samhället och inom ramen för föreliggande projekt, Koppla upp-dagarna 2.0, planerar vi genomföra en del av de förslag som har lagts fram av under förra året av länets aktörer och invånare:

1. digitalbuss som ska resa i länet till de orter där det inte finns tillgång till datorer eller pågående insatser för ökad digital inkludering;
2. digital plattform för kompetensutbyte och lärande som riktar sig till de aktörer som möter individer i digitalt utanförskap;
3. kompetensutvecklingsinsatser för länets organisationer som möter individer i digitalt utanförskap;

4. kartläggning och samordning av pågående insatser.

Målgruppen för satsningen är:

Äldre

Utrikesfödda

Personer med funktionsvariation

Personer i socio-ekonomiskt utanförskap

Hemlösa (i samverkan med organisationer som möter målgruppen)

Organisationer som möter ovanstående målgrupper (regionala verksamheter, kommuner och civilsamhället)

Genom att bjuda in länets aktörer till dialog, sammanställa pågående insatser, sprida kunskap om organisationernas olika insatser vill vi skapa förutsättningar för samverkan samt kompetens- och erfarenhetsutbyte mellan länets aktörer som jobbar för ökad digital inkludering.

Vidare vill vi skapa förutsättningar för samverkan mellan länets näringsliv och representanter för civilsamhället för att främja samarbeten som leder till ökad digital inkludering.

Digital inkludering är en förutsättning för att kunna implementera flera av FN:s globala hållbarhetsmål. Projektet Koppla upp-dagarna 2.0 kommer bidra till elva av de sjutton målen i Agenda 2030.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2020-03-02

Beslut skickas till

Regional utveckling

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
Tf Regional utvecklingsdirektör

Anna Olsson
Sektionschef hållbar utveckling

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 43

Stöd hållbar besöksnäring motverka Coronakrisen 2021

Diarienummer: RJL 2021/423

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Smålands Turism AB 2 000 000 kr för marknadsföring.
2. Finansiering sker ur anslaget för Regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Besöksnäringen är hårt drabbad av pandemin. Ingen lågkonjunktur har drabbat näringen lika hårt. Besöksnäringen i länet har länge varit internationaliserad och utländska besökare står ett normalt år för 40 % av gästnätterna. Det internationella resandet kommer även sommaren 2021 att ligga på en låg nivå vilket gör att det behövs en kampanj för att locka svenska resenärer till Jönköpings län.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-03-05
- Ansökan från Smålands Turism AB

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Stöd hållbar besöksnäring motverka Coronakrisen 2021

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beviljar

1. Smålands Turism AB 2 000 000 kr för marknadsföring.
2. Finansiering sker ur anslaget för Regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Besöksnäringen är hårt drabbad av pandemin. Ingen lågkonjunktur har drabbat näringen lika hårt. Besöksnäringen i länet har länge varit internationaliserad och utländska besökare står ett normalt år för 40 % av gästnätterna. Det internationella resandet kommer även sommaren 2021 att ligga på en låg nivå vilket gör att det behövs en kampanj för att locka svenska resenärer till Jönköpings län.

Information i ärendet

Inför sommaren 2020 beviljades Smålands Turism 2 000 000 kr av nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet för att arbeta mot den svenska marknaden. Det gjordes i samarbete med Kronobergs län och en reklambyrå. Kampanjen var framgångsrik och antalet svenska gästnätterna ökade i länet främst under perioden juli-augusti.

Detta år skiljer sig från 2020 på så sätt att det nu inte finns någon ekonomisk hållbarhet kvar i företagen. Därför vill Smålands Turism satsa på marknadsföring även i år för att öka attraktiviteten och locka fler besökare till länet. Målet är att öka antalet gästnätter också i höst. Målgrupperna är främst den aktiva barnfamiljen och par med utflugna barn och inriktningen är naturbaserade aktiviteter och bra boenden. Många landskap kommer att konkurrera om de svenska turisterna så kampanjens uppgift är att föra ut budskapet om varför man ska resa just till norra Småland.

Ökar länets attraktivitet har detta också betydelse för boende i länet som får möjlighet att upptäcka nya upplevelser lokalt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-03-05
- Ansökan från Smålands Turism AB

Beslut skickas till

Smålands Turism AB

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
T.f. Regional utvecklingsdirektörAnte Jankovic
Sektionschef attraktivitet och livsmiljö

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Projektnamn: Hållbar besöksnäring motverka pandemi effekter

Ansökansid: 180245

Ärendeid: 20304082

Typ av finansiering: Regionala projektmedel

Sista ansökningsdag:

Ansvarig organisation: REGION JÖNKÖPINGS LÄN

1.2 Stödsökande

Namn: Smålands Turism AB

Org.Nr: 556201-9652

Box 1027

55111 Jönköping

Sverige

Arbetsställe

Namn:

Arb.ställenr.: 40132029

Postadress:

Besöksadress:

Box 1027

Västra Storgatan 18 A

55111 Jönköping

55315 Jönköping

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet? Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF? Ja

Hemsida www.visitsmaland.se, www.smalandsturism.se

1.3 Samverkanspart

1.4 Betalningsätt

Typ av konto: Bankgiro

Kontonummer: 717-6217

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Det svenska samhället har aldrig varit så nedstängt som det är nu efter 1 år med pandemin. Dessa restriktioner drabbar framförallt besöksnäringen hårt. I snart ett år har näringen enbart kunna spara sig ur krisen med begränsade möjligheter till utökade intäktsmöjligheter jämfört med 2019. Ingen lågkonjunktur har någonsin drabbat näringen lika hårt. Enligt UNWTO (United Nations World Tourism Organization) är turism en av de näringar som påverkas minst av ekonomiska konjunktursvängningar. Men enligt UNWTO tappade näringen på grund av pandemin på global basis tre gånger så mycket intäkter på bara fem månader under 2020, som näringen gjorde under hela den finanskrisen åren 2007 - 2009. Detta tapp fortsätter 2021. För året 2020 kommer Jönköpings läns slutnota i förlorade intäkter för hela besöksnäringen att hamna på nästan 3 miljarder kronor (Visita). Majoriteten av dessa intäktstapp drabbar småföretagare. Besöksnäringen i länet har länge varit internationaliserat och utländska gästnätter står ett normalt år för 40 %. Under 2020 gick de ned med -69,3 % och de svenska gästnätterna med -19,3 %. Till detta kommer även sjunkande priser. Det internationella resandet sommaren 2021 kommer fortsatt ligga på lägre nivåer än 2019 men troligen något högre än 2020. Närmarknader kan eventuellt komma beroende på utvecklingen. Därför behöver investeringar göras för att ytterligare förstärka länets svenska marknadsandel. Enligt analyser

från Kairos Future planerar nu 77 % av svenskarna att göra en Sverigesemester de kommande tre åren mot tidigare 67 %. Småland inklusive Jönköpings län har de senaste åren haft en svag ökning vilket tyder på att potential finns men några andra regioner, som Halland, har ökat snabbare. Jönköpings län ligger på en delad 12:e plats ihop med Jämtland av de av svenskar mest besökta destinationerna i Sverige. Enligt Kairos Future planerar alltså fler svenskar än förut att göra en svemester de kommande åren. Det blir enligt Kairos då viktigt att ge dem så bra upplevelser att de vill återkomma när pandemin är över. Och Kairos lyfter fram att det finns det mycket att vinna på att boosta sin produkt och sitt varumärke i marknadsföring för att förbättra betalningsviljan att resa hit och värdesätta besöksnäringen i länet. Inför sommaren 2020 beviljades Smålands Turism extra medel (2 000 000 kr) av Region Jönköpings län för att bearbeta den för dem nya marknaden Sverige. Det ledde till ett samarbete med Kronobergs län och Bolt reklambyrå Emigrera till Småland i sommar. Kampanjen gick under sommaren och riktade sig till barnfamiljer och +55 par från Mälardalen och söderut. Kampanjen var helt digital och förstärktes av influencers, bland annat Lottie Knutsson som gav ett oerhört mervärde även i press, radio och TV. Projektets syfte att skapa kännedom och nyfikenhet om Småland uppnåddes. Se nedan. Svemestern var ett kortvarigt fenomen i Sverige 2020. Alla månader utom juli/augusti 2020 var negativa. Just juli ökade med + 11,2 % trots att gästnätterna på nationell nivå sjönk med -6,0 %. Det får ses som kampanjens framgång att både Kronoberg och Jönköping ökade sina svenska gästnätter i juli medan stora turistdestinationer som Skåne, Västsverige, Kalmar och Halland backade. Inför sommaren 2021 står näringen fortsatt inför samma problem som 2020. Pandemin fortsätter, resenärer planerar i större utsträckning än normalt en svemester och konkurrensen gentemot resten av Sverige hårdnar när alla regioner mobiliserar. Det som mest skiljer 2021 mot 2020 är att alla företagen i besöksnäringen mår otroligt mycket sämre. Det finns ingen ekonomisk hållbarhet kvar i näringen efter ett års pandemi och de flesta har likviditetskris. Det finns inga medel kvar för marknadsföring eller investeringar i framtiden. Det vore därför fördelaktigt att denna andra pandemisommar efter ett hårt år kunna ge företagen, speciellt småföretagen på landsbygden, samma stöd som de gavs förra året.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Det svenska samhället har aldrig varit så nedstängt som det är nu i februari 2021 efter 1 år med pandemin. I snart ett år har näringen, med få undantag, enbart kunna spara sig ur krisen med begränsade möjligheter till utökade intäktsmöjligheter då produkten är plats- och tidsbunden. Inför sommaren 2021 står vi inför samma problem som sommaren 2020. Pandemin fortsätter, resenärer planerar i större utsträckning än normalt en svemester och konkurrensen gentemot fjällen och kusterna är mycket hård. Det som skiljer 2021 mot 2020 är att alla företagen i besöksnäringen mår otroligt mycket sämre. Det finns ingen ekonomisk hållbarhet kvar i näringen efter ett års pandemi att investera i marknadsföring. Därför förlitar sig många företag på att Regionen ska kunna hjälpa till. Smålands Turism vill inför sommaren 2021 också investera i marknadsföring för att öka norra Smålands attraktivitet och öka antalet besökare till företagen. Det finns dock inte medel inom bolaget för att investera på en ny marknad, vilket Sverige är. Ökas länets attraktivitet i Sverige när dessutom detta även boende i länet som upplever ökad stolthet över sin hembygd och upptäcker många nya upplevelser lokalt. Det kommande budskapet bygger på småländsk stolthet och acceptans av fördomar som är positiva. Smålänningar är finurliga och finner alltid lösningar. Bland Smålandsskogar är sjöarna många, ängarna små och slätterna få. Ett varierat och kuperat kulturlandskap som ändå med sin design lyckats säkerställa att alla svenska hushåll numera har något från Småland i sina hem. Marknadsföringen görs ihop med näringen som kommer att vara synliga med sina produkter. Rent statistiskt var kampanjen Emigrera till Småland i sommar 2020 en succé. De digitala budskapen fick nästan 11 000 000 exponeringar på Facebook, Instagram och Youtube samt exponeringar i influencer kanaler och från banners. Intervjuer med boendeanläggningar samt resenärers egna berättelser ger facit att influencers påverkade målgruppen mest att boka. Statistiken för webben och sociala medier talar ett tydligt språk, vilket är ett resultat av att Visit Småland har visat mod när det gäller budskap, tidsramar, partners och budget. Hade Visit Småland valt en mer traditionell väg, så är reklambyråns Bolts analys att utfallet inte hade blivit lika bra. Kampanjen Emigrera till Småland i sommar stack ut i mängden, samtidigt som den lyfte Smålands styrkor och besöksmål. Det har varit huggsexa om de svenska turisterna 2020 och det lär fortsätta 2021 i ännu större utsträckning när alla regioner och destinationer har vaknat upp till nödvändigheten av att marknadsföra sig. När alla landskap då själva säger att de är bäst och erbjuder bäst upplevelser, blir det svårt för turister att välja. Ska man vara krass, så kan man vandra, bada, äta, dricka, bo, cykla eller vad det nu kan vara i Sveriges alla landskap.

Den här kampanjen berättade varför turister ska göra alla dessa saker i Småland. Varför är norra Småland exceptionellt.

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Den svenska resenären som kommer att ta svemester. Här kommer vi att koncentrera oss på två kommunikativa målgrupper; aktiva barnfamiljer som vill mysa men också vara aktiva med barnen i naturen samt par med utflugna barn som vill njuta av livet under en kortare semester med en blandning av njutning och utomhus aktiviteter. Geografiskt befinner sig målgruppen från Mälardalen till södra Sverige. Följande trendspaningar kommer att styra marknadsföringen och samarbetet med besöksnäringen kring marknadsföring: Trend fortsatt oro för restriktioner och officiella beslut som kullkastar planer. Sommaren 2021 kommer förväntas vara lätt kaotisk då vaccinationer inte nått alla ännu. Beslut kommer fortsatt att tas närmare ankomst även om del bokningar redan sker då hoppet om utlandssemester minskar. o viktigt att erbjuda trygghet genom flexibilitet och säkerhet. o rörlig marknadsföring o förvänta andra nationella gäster än de som kommer ett vanligt år, ta hänsyn till deras behov. o enkelt att hitta och boka on-line för att hitta både nya och gamla besökare. Trendskifte från destination till aktivitetsbaserat resande. o om fler är på stugsemester ska vi finna spännande och intressanta upplevelser som de är villiga att betala för. o destinationer med mycket natur för vandrare och naturälskare har tillväxt-potential och vi måste lyckas paketera för ta betalt av dem för i grunden gratis upplevelser. Mer fysiskt utrymme är värt mer Hållbarhet fortfarande viktigt Privatresandet kommer att återhämta sig snabbare än företagsresande Skapa wow-upplevelser Efterfrågan på stugor Hälsa- och naturresor Inrikes och närmarknader återhämtar sig snabbare Skandinaviska resenärer kommer att: Fortsätta att prioritera att spendera pengar på upplevelser Inte minst mat och restaurangupplevelser, speciellt under weekendresor. Man reser kortare både i distans och tid. Flera minisemestrar. Vara mer öppna för att betala för hållbara erbjudanden när det kommer till mat, transport, boende och upplevelser. Dessa faktorer kommer att styra under marknads återhämtning och måste tas hänsyn till vid planering av marknadsföring (Kairos Future 2021): Ute före inomhus Naturliga omgivningar framför konstgjorda Landet före staden Privat- före affärsresenärer Inrikes före utrikes Familjära framför exotiska Bilen framför flyget (tyskar före engelsmän) Unga före gamla Gamla vänner före nya bekantskaper Snabbmat före finmat Mångfald före fokus Året-runt före säsongsbetonat Försiktig före modig Detta är målgruppen som marknadsföringen ska rikta sig mot. Syftet är att hjälpa besöksnäringens företag att få fler bokningar genom att skapa intresse för vår region som leder till bokning. Därav kan man säga att projektets målgrupp är alla besöksnäringens företag i länet.

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

På kort sikt ska projektet hos den kommunikativa målgruppen svemester resenärer väcka nyfikenhet för norra Småland, de ska uppfatta att det finns mycket att göra, speciellt naturbaserade aktiviteter, med bra boenden. Detta ska leda till ökade bokningar sommaren och hösten 2021. Målet är att ytterligare öka resultatet i gästnätter från juli 2020 och öka antalet gästnätter augusti, september, oktober och november gentemot 2020. Under sommaren 2021 måste företagen få en möjlighet att åter börja bygga upp sin likviditet. Hösten kan bli svår om de statliga stöden försvinner men konsumenters förtroende för att träffas i större sammanhang fortfarande är svagt. Siffrorna nedan visar den skarpa nedgången 2020 i november när våg 2 kom och ingenting gjordes för att stötta företagen. Det är samma lägen hotellen är i nu förutom i Hestra området med sin skidåkning. Vår målsättning för 2021 är: Svenska gästnätter Resultat 2019 2020 2021 mål Juli 236 587 +11,2 % +4 % Augusti 152 587 +0,4 % +1 % September 101 239 -6,5 % +2 % Oktober 85 792 -0,9 % +0 % November 82 810 -58,5 % +20 % På kort sikt för målgruppen besöksnäringens företag ska det helt enkelt leda till fler bokningar. En ökad efterfrågan gör det också möjligt att behålla normala priser vilket är oerhört viktigt för företagen för att börja återhämta sig. Det är inte enbart antal gästnätter som driver den ekonomiska återhämtningen för företagen utan efterfrågan ska vara så stor att prissänkningar inte behövs för att få kunder. En bra sommarsäsong skapar fler arbetstillfällen och ger många som hamnat utanför arbetsmarknaden en möjlighet att komma tillbaka till jobb och besöksnäringen. I Sverige beräknas 100 000 människor (SVT) från besöksnäringen ha blivit arbetslösa 2020. Många av dessa är nyanlända och/eller lågutbildade som har det svårt att komma tillbaka till arbetslivet efter en tids arbetslöshet. Av denna anledning spelar besöksnäringen en mycket stor roll.

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

På lång sikt förväntas kampanjens budskap ge flera effekter. Budskapet bygger på småländsk stolthet och acceptans av fördomar som är positiva. Smålänningar är finurliga och finner alltid lösningar. Bland Smålandsskogar är sjöarna många, ängarna små och slätterna få. Ett varierat och kuperat kulturlandskap som ändå med sin design kan överraska. Som till exempel att alla svenska hushåll troligtvis har något från Småland hemma. Ett långsiktigt budskap bygger igenkännande och nyfikenhet. Småland blir ett naturligt resmål att ta i beaktande även på lång sikt. Det hjälper till så att konferenser, bröllop och familjefester förläggs i länet och att resenärer även kommer på kortare resor under lågsäsong. Då privatresandet kommer att återhämta sig före affärsresandet är det viktigt att privatturismen inte dör ut efter sommaren utan fortsätter nu när vi svenskar lärt oss att man kan vara utomhus i alla väder. Därför är det prioriterat att arbeta med flera målgrupper.

Hur ska projektet organiseras och styras?

Projektet styrs av Smålands Turism som har marknadsföringspersonal specialiserade på turism- marknadsföring och i tätt samarbete med Region Kronoberg kring varumärket Småland - det riktiga Sverige. Kronoberg har inte fått budgetbesked ännu om de kan delta. Om de deltar bidrar de med finansiering för sin del. Från Smålands Turism leds kampanjen av vår digitala kommunikatör och stöts av företagets pressansvarige. Det finns inom företaget flerårig erfarenhet av marknadsföring

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

I och med att projektet är styrt enbart mot den svenska marknaden är det lätt att särskilja denna kampanj från övrig internationell marknadsföring. Marknadsföringen gentemot konsumenter är inom företaget styrt i block med olika uppgifter för olika marknader vid olika tidpunkter. Detta för att sprida ut arbetsbördan jämt och för att alla marknaderna bearbetas vid olika tidpunkter. Därav är det lätt att blockvis styra upp och identifiera allt arbete som görs inom projektet. Vi arbetar också med andra kommunikationsbyråer på den svenska marknaden jämfört med utlandet.

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Detta projekt fokuserar på den ekonomiska hållbarheten genom att stötta den krisande besöksnäringen på ett affärsmässigt att själva öka intäkterna snarare än ett ekonomiskt stöd. Den kommunikation som sker kommer dock inom varumärket Småland att lyfta länets småskaliga och naturnära besöksnäring. En långsiktig effekt av bra och intelligent kommunikation är att det även når invånarna. Det lär invånarna att se sin hemtrakt med nya ögon, att själva resa och spendera pengar i närtrakten. Och det skapar stolthet när invånare upptäcker att deras hemort är så attraktiv för utomstående att de spenderar sin dyrbara semester där. Detta är något som långsiktigt även gynnar andra näringar och gör det lättare att locka till sig kompetent personal och andra företag. Långsiktigt och i samband med Friluftsåret 2021 kan det också stärka folkhälsan genom att få ut målgrupper i naturen som normalt inte vistas där. Information om utomhus upplevelser kommer att lätt tillgängliga över tid och skapa nya sunda vanor hos befolkningen. Förutom den självklara ekonomiska hållbarheten som företagen kämpar med pga pandemin är den sociala hållbarheten även en stor faktor. Inte bara för att ge tillbaka arbeten utan för att förstärka integrationen mellan utlandsfödda och icke. Pga av pandemin har de med familjer i utlandet också tvingats att semestra i Sverige. De har läst sig landet och kulturen på ett helt nytt sätt och fått uppleva naturen. Många näringsidkare berättar historier om denna målgrupp som för första gången upplevde den svenska naturen och landsbygden och behövde lära sig mycket om naturen. De måste få lära sig på ett öppet och inkluderande sätt. Här har länet stor nytta av att många arbetar internationellt och har vana av att hantera turister som är ovana i naturen. Inför 2021 är det viktigt att vi tillsammans kan kommunicera attraktiva paket för denna nya målgrupp. I detta projekt ligger fokus på ekonomisk och social hållbarhet snarare än ekologisk hållbarhet. Företagen måste komma ut krisen för att kunna investera för framtiden. Ekologisk hållbarhet är istället en del av det

pågående projektet En innovativ, diversifierad och hållbarhet besöksnäring i norra Småland finansierat av Region Jönköpings län och Tillväxtverket.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj land

Sverige

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj kommun

Gislaved, Jönköping, Mullsjö, Vaggeryd, Gnosjö, Sävsjö, Vetlanda, Habo, Eksjö, Aneby, Värnamo, Nässjö, Tranås

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj län

Jönköping

1.6 Tid och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Svemester marknadsföring på den svenska marknaden	Kampanj för att marknadsföra varumärket Småland mot den svenska hemester marknaden ovan beskrivna målgrupper.	2021-03-22 - 2021-10-31	2 500 000
Kampanj webbsida	Uppdatering av kampanj webbsida från 2020	2021-03-22 - 2021-10-31	0
Influenser samarbeten	Inköp av och filmning med influencers	2021-03-22 - 2021-10-31	0
Media köp	Köp av digitalt annonsutrymme i media som Facebook, Instagram etc..	2021-03-22 - 2021-10-31	0
Innehålls produktion	Filmning, texter och bilder för att skapa nytt innehåll att kommunicera. Så kallat "content creation".	2021-03-22 - 2021-10-31	0
Projektledning	Extern projektledning från reklambyrå, ingår alltid	2021-03-22 - 2021-10-31	0
PR och press resor för journalister	Lokala kostnader för pr och pressresor inkluderar boende, mat, guider, inträden guider etc.	2021-05-01 - 2021-10-17	30 000

1.7 Budget

Kostnader

Kostnadslag	2021										Totalt
Personal: Personal kostnader för projektledare och PR specialist. 2 * lön projektledare 35 500 2 * lön PR influencer 42 800	156 600										156 600
Externa tjänster: Extern byrå för kampanj	2 500 000										2 500 000
Externa tjänster: Kostnader för PR resor inom länet. Logi, upplevelser, inträden, guider, förtäring etc	30 000										30 000
Summa kostnader	2 686 600										2 686 600
Projektintäkter											
Summa faktiska kostnader	2 686 600										2 686 600
Bidrag annat än pengar											
Summa bidrag i annat än pengar											0
Summa totala kostnader	2 686 600										2 686 600

Finansiering

Offentligt bidrag annat än pengar											
Total offentligt bidrag annat än pengar											0
Offentlig kontantfinansiering											
Smålands Turism AB: Personal och PR kostnader	686 600										686 600

Total offentlig kontantfinansiering	686 600									686 600
Total offentlig finansiering	686 600									686 600
Privata bidrag annat än pengar										
Total privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Total privat kontantfinansiering										0
Total privat finansiering										0
Summa medfinansiering	686 600									686 600

Stödfinansiering

Finansiering	2021									Totalt
Stödfinansiering	2 000 000									2 000 000

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	74,44%
Stödandel av stödgrundande finansiering	74,44%
Stödandel av total finansiering	74,44%
Andel annan offentlig finansiering	25,56%
Andel offentlig finansiering	100,00%
Andel privat finansiering	0,00%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 0

Motivering:

1.9 Mina kontakter

Namn: Helene Berg
Telefonnummer: 072 666 88 20
Mobiltelefonnummer: 072 666 88 20
E-postadress: helene.berg@smalandsturism.se
Roll: Kontaktperson

1.10 Dokument

Filnamn: Slutrapport sommarkampanj Sverige 2020.docx
Beskrivning: Projekt slutrapport marknadsförings kampanj 2020
Uppladdningsdatum: 2021-03-04
Filnamn: SMT 2009 Rapport sommarkampanj 2020.pdf
Beskrivning: Resultat rapport från reklambyrå projekt marknadsförings kampanj 2020
Uppladdningsdatum: 2021-03-04
Filnamn: Originalansökan
Beskrivning: Inkommen originalansökan - Maskinläsbart format
Uppladdningsdatum: 2021-03-04

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 44

Ny inriktning - Naturturism vid Stora segerstads naturbrukscentrum

Diarienummer: RJL 2021/178

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Ge verksamheten vid Stora Segerstads naturbrukscentrum i uppdrag att utreda förutsättningarna för att starta en ny inriktning Naturturism, samt
2. Ge verksamheten vid Stora Segerstads naturbrukscentrum mandat att besluta om en uppstart av ny inriktning naturturism från och med tidigast höstterminen 2022.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över förslaget till ny inriktning inom naturbruksprogrammet på Stora Segerstads naturbrukscentrum. Verksamheten vill utreda förutsättningarna för denna nya inriktning, och om möjligt erbjuda denna från och med tidigast hösten 2022.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-19

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Ny inriktning naturturism

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Ger verksamheten vid Stora Segerstads naturbrukscentrum i uppdrag att utreda förutsättningarna för att starta en ny inriktning Naturturism, samt
2. Ger verksamheten vid Stora Segerstads naturbrukscentrum mandat att besluta om en uppstart av ny inriktning naturturism från och med tidigast höstterminen 2022.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över förslaget till ny inriktning inom naturbruksprogrammet på Stora Segerstads naturbrukscentrum. Verksamheten vill utreda förutsättningarna för denna nya inriktning, och om möjligt erbjuda denna från och med tidigast hösten 2022.

Information i ärendet

För vissa av gymnasieskolans program har inriktningar, programfördjupningar och ämnen reviderats inför höstterminen 2021. En av förändringarna är att en ny inriktning naturturism skapas inom naturbruksprogrammet, med ett nytt ämne, naturturism.

Besöksnäringen har länge varit en starkt växande bransch med ett förväntat stort behov av arbetskraft och fler entreprenörer, detta trots att påverkan av Coronapandemin drabbat branschen hårt under senaste året.

Tillväxtverket beskriver (publikation ”Turism- och besöksnäring efter coronapandemin- en nuläges- och scenarioanalys”) tillgång till kunskap och kompetens som en viktig komponent för näringsens tillväxt och återhämtning.

I examensmålen för inriktningen (Förordning om ändring i förordningen (SKOLFS 2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program) beskrivs inriktningen på följande sätt:

”Inriktningen naturturism ska ge kunskaper om naturen som en förnybar resurs och om hur hållbara naturupplevelser kan utvecklas och nyttjas inom naturturismen. Inriktningen ska ge eleverna kunskaper att yrkesmässigt kunna guida och leda aktiviteter i naturen samt att sköta anläggningar och natur-miljöer för naturturism. Inriktningen betonar sambandet mellan tekniska, bio-logiska och ekonomiska kunskaper för god förvaltning av naturresurser och för god kvalitet på

produkter och tjänster. Arbete inom naturturism ställer krav på säker hantering och användning av teknisk utrustning samt kunskap om produktsäkerhet och systematiskt säkerhetsarbete. Inriktningen kan leda till arbete inom naturguidning, fiske och vattenvård, jakt- och viltvård samt arbete inom därtill kopplad fackhandel.”

Kursplanen innehåller ett flertal kurser som vi redan idag erbjuder på Stora Segerstad, bland annat skogliga kurser. Vi ser därför att steget till att erbjuda inriktningen inte nödvändigtvis behöver vara så stort. En utredning behövs som undersöker resursbehov i form av exempelvis pedagogisk personal och lokaler. Företrädare för branschen behöver kontaktas, och eventuella samarbetsmöjligheter undersökas.

Förslaget att undersöka möjligheten till ny inriktning Naturturism är lyft på Utvecklingsråd för naturbruk, där representanter för länets kommuner deltar. På ett seminarium i januari, där tjänstepersoner och politik från länets alla kommunledningar deltog, lyftes naturturism fram som det område inom gröna näringar där man såg störst behov av kompetensförsörjning framöver. Vi ser därför förslaget att utreda möjligheten till ny inriktning Naturturism som en naturlig del av vårt uppdrag som naturbrukscentrum.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-19

Beslut skickas till

Stora Segerstads naturbrukscentrum

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
T.f Regional utvecklingsdirektör

Stina Gof
Verksamhetschef Stora Segerstad

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 45

Förstudie - Modell för idrottsetableringar i Jönköpings län

Diarienummer: RJL 2021/154

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Jönköpings kommun 150 000 kr i stöd för projektet
2. Finansiering sker ur anslaget för Regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Trots att Jönköpings län är ett utpräglat idrottslän finns ingen samordnad organisering eller satsning på elitidrott. Syftet med projektet är att via en förstudie få en bild av hur en sådan etablerings skulle kunna realiseras. Jönköpings kommun har identifierat ett antal förbund som har stor potential att utveckla denna typ av verksamhet i länet. De är: Svenska kanotförbundet, Svenska cykelförbundet, Svenska roddförbundet, Svenska triathlonförbundet, Svenska curlingförbundet och nationella aktörer inom e-sport.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-03-03
- Ansökan från Jönköpings kommun

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Förstudie - framtagande av en modell för kommande idrottsetableringar i Jönköpings län

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beviljar

1. Jönköpings kommun 150 000 kr i stöd för projektet
2. Finansiering sker ur anslaget för Regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Trots att Jönköpings län är ett utpräglat idrottslän finns ingen samordnad organisering eller satsning på elitidrott. Syftet med projektet är att via en förstudie få en bild av hur en sådan etablerings skulle kunna realiseras. Jönköpings kommun har identifierat ett antal förbund som har stor potential att utveckla denna typ av verksamhet i länet. De är: Svenska kanotförbundet, Svenska cykelförbundet, Svenska roddförbundet, Svenska triathlonförbundet, Svenska curlingförbundet och nationella aktörer inom e-sport.

Information i ärendet

Efter gymnasietiden på Sandagymnasiet väljer många idrottare att flytta för att få hjälp med anställd tränare, bra sparring och för att kunna kombinera träning med högskolestudier. Eftersom Jönköping University är ett elitidrottsvänligt lärosäte där man kan kombinera elitidrott med en anpassad studiegång borde fler kunna stanna i länet. För att nå detta behövs eftergymnasiala idrottscenter, något som skulle kunna vara möjligt i Jönköping där det finns terräng, vatten och arenor som ligger centralt.

Övriga kommuner i länet kommer att bidra till förstudien och ser det som en möjlighet att hitta nya samverkansformer.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-03-03
- Ansökan från Jönköpings kommun

Beslut skickas till

Jönköpings kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
T. f. Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef attraktivitet och livsmiljö

2021 -03- 03

Dnr. RJL 2021/ 154

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Projektamn: Framtagandet av modell för kommande idrottsetableringar i Jönköping

Ansökansid: 178572

Ärendeid: 20304043

Typ av finansiering: Regionala projektmedel

Sista ansökningsdag:

Ansvarig organisation: REGION JÖNKÖPINGS LÄN

1.2 Stödsökande

Namn: Jönköpings kommun

Org.Nr: 212000-0530

55189 Jönköping

Sverige

Arbetsställe

Namn: STADSBIBLIOTEK JÖNKÖPING

Arb.ställenr.: 19123629

Postadress:

Besöksadress:

Box 1029

Dag Hammarskjölds Plats 1

55111 Jönköping

55322 Jönköping

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet? Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF? Ja

1.3 Samverkanspart

Namn: RF-SISU SMÅLAND

Org.Nr: 826000-3747

Postadress:

Box 485

55116 Jönköping

Sverige

Arbetsställe

Namn: KANSLI

Arbetsställenr: 11328929

Postadress:

Box 485

55454 Jönköping

Besöksadress:

S:T Göransvägen 31

55454 Jönköping

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet? Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF? Nej

1.4 Betalningssätt

Typ av konto: Bankgiro

Kontonummer: 3419363

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Jönköpings län finns redan på kartan som en utpräglad idrottsregion tack vare ett starkt lokalt föreningsliv. Trots detta finns ingen samordnad organisering eller satsning på elitidrott. Flera idrottsförbund tittar på Jönköping som en plats att etablera sig på med någon form av elitidrottscentra/kompetenscentra. Jönköpings geografiska förutsättningar, vår träningsmiljö, positioner vi skaffat oss inom event och tävlingar med naturen som arena, vårt starka föreningsliv gör att vi har alla förutsättningar att bli ett nationellt kompetenscentra för utvalda idrotter. Jönköpings kommun har identifierat ett antal idrottsförbund som har stor potential att etablera sig i staden och utveckla denna typ av verksamhet. Syftet med projektet är att via en förstudie få en bild av hur en sådan etablering skulle kunna realiseras. Det innebär att vi behöver ta reda på svaren på frågor som; Vilka behov har förbunden/idrotterna? Vilka samverkansmöjligheter finns mellan förbunden? Vad kan universitet, gymnasieskola och näringsliv bidra med? Vilka kompetenser som finns i länet som går att nyttja? Vilka faciliteter krävs? Hur kan närliggande kommuner bidra? Hur ska satsningen organiseras och finansieras på lång sikt? Målet med förstudien är att hitta en hållbar modell för ett elitidrottscentra/kompetenscentra i Jönköping i nära samarbete med ett eller flera idrottsförbund. Modellen ska sedan kunna omsättas i praktiken och kunna användas av andra kommuner i länet om frågan blir aktuell där. Satsningen är förankrad med övriga kommuner i länet via alla kultur- och fritidschefer (chefs nätverket). Övriga kommuner ser det som intressant och viktigt att Jönköpings kommun går före och att man med hjälp av satsningen kan hitta nya samverkansformer kommuner emellan. Övriga kommuner i länet kommer också att bidra i förstudien genom att konkretisera vad respektive kommun har för förutsättningar att stärka ett elitidrottscentra/kompetenscentra i Jönköping. Detta kan exempelvis handla om kompetens eller om faciliteter.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Jönköpingsregionen finns redan på kartan som en utpräglad idrottsregion tack vare ett starkt lokalt föreningsliv. Trots detta finns ingen samordnad organisering eller satsning på elitidrott. Flera idrottsförbund tittar på Jönköping som en plats att etablera sig på med någon form av elitidrottscentra. Jönköpings kommun har, för att vara proaktiva, identifierat ett antal idrottsförbund som har stor potential att etablera sig i kommunen och utveckla denna typ av verksamhet. Det handlar om följande förbund: Svenska cykelförbundet, Svenska triathlonförbundet, Svenska kanotförbundet, Svenska roddförbundet, Svenska curlingförbundet och nationella aktörer inom e-sport. Syftet med projektet är att via en förstudie få en bild av hur en sådan etablering skulle kunna realiseras. Det innebär att vi behöver ta reda på svaren på frågor som; Vilka behov har förbunden? Vilka samverkansmöjligheter finns mellan förbunden? Vad kan universitet, gymnasieskola och näringsliv bidra med? Vilka kompetenser finns i länet som går att nyttja? Vilka faciliteter krävs och vilka finns i dagsläget? Hur kan närliggande kommuner bidra och komplettera utbudet i Jönköping? Hur ska satsningen organiseras och finansieras på lång sikt? Målet med förstudien är att hitta en hållbar modell för ett elitidrottscentra/kompetenscentra i Jönköping i nära samarbete med ett eller flera idrottsförbund. Modellen ska sedan kunna omsättas i praktiken och kunna användas av andra kommuner i länet om frågan blir aktuell där.

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Alla som på något sätt är kopplade till cykel, triathlon, kanot, rodd, curling och e-sport Specialidrottsförbund och distriktsidrottsförbund. Aktiva idrottare, tränare, personer med kompetens kopplat till fysträning, mental träning Lokala idrottsföreningar Närliggande kommuner och deras föreningar Högskolan i Jönköping, Ledning, Studenter och framförallt elitidrottsstudenter Sanda gymnasiet, ledning och studenter Näringsliv, Jönköpings kommuns näringslivsavdelning, lokala företag Destination Jönköping AB, lokala turistnäringen Dreamhack

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

Totalt sett handlar det om attraktivitet och att varumärket Jönköping stärks. På kort sikt handlar om att höja kunskapsläget kring förutsättningarna för en sån här etablering i Jönköping. Det handlar också om att undvika kompetensflykt. Om ett kompetenscentra kopplat till föreslagna idrotter skulle hamna på någon annan plats i Sverige så skulle det innebära att vi utarmas på kompetens och talanger men det får även förödande konsekvenser för Sanda gymnasiet som då inte kan ha kvar sina idrottsutbildningar i samma utsträckning. Det finns då en risk att Högskolan i Jönköping tappar sin EVL -licens och då förloras den synergi som i dagsläget finns mellan Sandagymnasiet och högskolan i Jönköping. På lång sikt innebär satsningen att ta kliv mot kommunens mål för 2030 där det står att: Jönköping 2030 har profilerat sig som ett nav för kultur, sport och friluftsliv. Det attraktiva läget vid Vättern, den skiftande naturen och det starka engagemang som genomsyrar kommunens många föreningar och aktörer ger förutsättningar för fler evenemang och att ytterligare utveckla besöksnäringen i kommunen.

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

En attraktiv region Ett elitidrottscentra skulle attrahera, behålla och utveckla människor, företag och kapital i länet genom att det skapar arbetstillfällen kopplat till träning, idrottsmedicin, idrottsnutrition, idrottspsykologi och tillhörande områden. Elitaktiva idrottare är också en attraktiv målgrupp för företag i länet både under och efter en elitkarriär. En etablering skulle skapa meningsfulla och inkluderande mötesplatser som främjar hälsa, kreativitet samtidigt kommer det lokala civilsamhällets behov tas tillvara och deras roll i modellen ska tydliggöras så att civilsamhället på bästa sätt kan dra nytta av etableringen och därmed utvecklas fritidsutbud gentemot allmänheten. De idrotter som etablerar sin eftergymnasiala elitverksamhet i länet kommer att ha länets kommuner som naturlig samlingsplats för utbildning, möten och annan kringverksamhet i förbunden. Även tävlingar och träningsläger skulle naturligt hamna i länet vilket i sin tur genererar stor turismkonsumtion. En kompetent region Med en etablering av ett elitidrottscentra kan högskolans roll stärkas och utvecklas kopplat till idrott vilket kan skapa ytterligare forsknings-, innovations- och utvecklingsmiljöer inom området, vilket leder till att länet kan behålla, attrahera och utveckla kompetenser. Kopplingen mellan Sandagymnasiet och Högskolan i Jönköping kommer också att stärkas vilket får effekten att fler gymnasieelever stannar i länet. Högskolan i Jönköping är i dagsläget ett elitidrottsvänligt lärosäte (EVL) vilket innebär att elitidrottande studenter kan på få en individuellt anpassad studietakt. Högskolan en särskilt ansvarig koordinator som hjälper och coachar eleverna under studietiden. Elitidrottare är drivna personer som vill utveckla och utvecklas och kan vi erbjuda förutsättningar för det lokalt så kommer dessa individer stanna i regionen. Modellen ska också innehålla en beskrivning kring hur samverkan med näringslivet bör se ut så det kan dra nytta av kompetensförsörjningen. Här ju den kompetens som finns hos E-sportare särskilt intressant. Satsningen ska ju fånga upp även dom som inte väljer att studera efter gymnasietiden utan kanske fullt ut vill fokusera på sin idrott. Då kan exempelvis sponsorsjobb anordnas för elitaktiva. Sponsorsjobb är ett deltidsarbete som kan finansiera idrottsatsningen som sedan kan växlas upp till ett heltidsjobb efter den aktiva karriären. Sponsorsjobben bör utvecklas i nära samarbete med det lokala näringslivet och högskolans nätverk. Sponsorsjobben kan bestå i enklare deltidsjobb, traineetjänster, kompetensstärkande uppdrag, marknadsföringsinsatser eller liknande. Sponsorsjobben skulle ge bra möjligheter för idrottarna att få arbetslivserfarenhet, knyta kontakter och etablera sig i regionen. Modellen för elitidrottscentra utarbetas utifrån lokala och regionala förutsättningar men också utifrån omfattande omvärldsbevakning och kunskapsinhämtning från andra kommuner. Lyckade etableringar av ett eller flera olika specialidrottsförbund kommer att positionera länet på den nationella och internationella kartan. Modellen ska också utgöra en kunskaps-spridning då den ska kunna förmedlas till andra kommuner i regionen där det finns förutsättningar att starta ett idrottscentra. En hållbar region Ett elitidrottscentra skulle skapa bra förutsättningar för en god hälsa och hög livskvalitet i hela länet genom att skapa lokala förebilder för ungdomar, vilket skulle driva på utvecklingen kring bredd och motionsverksamhet som i sin tur stärker folkhälsan. Projektets hållbarhet ligger i att skapa en modell för hur förbund och andra intressenter kan etablera sin verksamhet i Jönköpings län och hitta rätt intressenter kring en långsiktig organisation och finansiering. Företag i länets kommuner kommer kunna dra nytta av den kompetens som landar här och även den attraktivitet ett elitidrottscentra skapar samt de tävlingar, möten och event som bidrar till turistekonomiska intäkter.

Hur ska projektet organiseras och styras?

En projektledare anställs på deltid under ca ett års tid för att genomföra förstudien. Projektledaren arbetar under en styrgrupp med bred representation från regionen. I styrgruppen bör det finnas representant från Region Jönköpings län, RF-SISU Småland, Jönköpings kommun, det lokala näringslivet, utbildningsförvaltningen (Sandagymnasiet), Högskolan i Jönköping och ev ytterligare kommun från regionen. Styrgruppen formeras i samråd med Region Jönköpings län och Jönköpings kommun. Projektledarens uppgift blir att dokumentera förutsättningarna för hur ett elitidrottscentra skulle kunna etableras i Jönköping. Projektledaren ska etablera kontakt med samtliga aktörer som kan tänkas vara en del i arbetet och titta på en långsiktig organisations- finansieringsmodell av centrat.

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

Projektet har en tydlig aktivitetsplan och en styrgrupp, vilket gör att det blir enkel att avgränsa

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Projektets hållbarhet ligger i att skapa en modell för hur förbund och andra intressenter kan etablera sin verksamhet i Jönköpings län och hitta rätt intressenter kring en långsiktig organisation och finansiering. Företag i länets kommuner kommer kunna dra nytta av den kompetens som landar här och även den attraktivitet ett elitidrottscentra skapar samt de tävlingar, möten och event som bidrar till turistekonomiska intäkter.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj land

Sverige

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj län

Jönköping

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj kommun

Gislaved, Jönköping, Mullsjö, Vaggeryd, Gnosjö, Sävsjö, Vetlanda, Habo, Eksjö, Aneby, Värnamo, Nässjö, Tranås

1.6 Tid och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
omvärldsanalys	Hur har andra kommuner finansierat och organiserat kompetenscentra. Vilka behov har respektive idrott/förbund.	2021-05-03 - 2021-06-21	75 000
Nulägesanalys - kompetensanalys	Vilka kompetenser och förutsättningar finns i Jönköping. Hur kan samverkan ske mellan förbunden. Hur kan samverkan ske mellan JU och Sanda? Hur kan samverkan ske med det lokal näringslivet? Hur kan	2021-08-02 - 2021-10-31	130 000

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	närliggande kommuner bidra? Vilka faciliteter krävs?		
Organisation och modellskapande	Skapa organisationsstruktur och titta på långsiktig finansieringsmodell. Vilka kostnader bör kommunen stå för och vilka kostnader bör förbunden stå för? Tydliggör alla intressenters roller.	2021-11-01 - 2022-02-28	95 000
Etablering och revidering	Praktiskt pröva modellen och stötta förbunden i etableringen. Testa modellen och göra revideringar.	2022-03-01 - 2022-05-31	110 000

1.7 Budget

Kostnader

Kostnadsslag	2021	2022									Totalt
Personal: lön och sociala avgifter	100 000	100 000									200 000
Kontor och administration: tele/data	30 000	30 000									60 000
Kontor och administration: lokalhyra	25 000	25 000									50 000
Externa tjänster: köp av extern kompetens	45 000	45 000									90 000
Resor och logi: hyrbil	5 000	5 000									10 000
Summa kostnader	205 000	205 000									410 000
Projektintäkter											
Summa faktiska kostnader	205 000	205 000									410 000
Bidrag annat än pengar											
Offentligt bidrag i annat än pengar	50 000	50 000									100 000
Summa bidrag i annat än pengar	50 000	50 000									100 000
Summa totala kostnader	255 000	255 000									510 000

Finansiering

Offentligt bidrag annat än pengar											
rf-sisu småland: del i tjänst (personal)	50 000	50 000									100 000
Totalt offentligt bidrag annat än pengar	50 000	50 000									100 000
Offentlig kontantfinansiering											
Jönköpings kommun: projektmedel (anslag föreningservice)	80 000	80 000									160 000
Total offentlig	80 000	80 000									160 000

kontantfinansiering										
Total offentlig finansiering	130 000	130 000								260 000
Privata bidrag annat än pengar										
Total privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Total privat kontantfinansiering										0
Total privat finansiering										0
Summa medfinansiering	130 000	130 000								260 000

Stödfinansiering

Finansiering	2021	2022								Totalt
Stödfinansiering	125 000	125 000								250 000

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	60,98%
Stödandel av stödgrundande finansiering	49,02%
Stödandel av total finansiering	49,02%
Andel annan offentlig finansiering	50,98%
Andel offentlig finansiering	100,00%
Andel privat finansiering	0,00%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 75 000

Motivering:

1.9 Mina kontakter

Namn:	Martin Funck
Telefonnummer:	036106922
Mobiltelefonnummer:	
E-postadress:	martin.funck@jonkoping.se
Roll:	Kontaktperson
Namn:	rickard strandberg
Telefonnummer:	036345400
Mobiltelefonnummer:	
E-postadress:	rickard.strandberg@rfsisu.se
Roll:	Övrigt

1.10 Dokument

Filnamn:	medfinansieringsintyg 1.pdf
Beskrivning:	
Uppladdningsdatum:	2021-02-27
Filnamn:	Originalansökan
Beskrivning:	Inkommen originalansökan - Maskinläsbart format
Uppladdningsdatum:	2021-03-03

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 46

Fördelning 2021 statliga bidrag till kultursamverkansmodellens verksamheter

Diarienummer: RJL 2020/2254

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Godkänna förslag till fördelning av statsbidrag enligt föreliggande tjänstemannaförslag.
2. Att samtliga fördelningar gäller för 2021 och kan komma att justeras i budgetarbetet inför 2022.

Sammanfattning

Statens Kulturråd har för 2021 beviljat Region Jönköpings län 40 129 tkr i bidrag till Kultursamverkansmodellen att fördelas i enlighet med förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag. I jämförelse med 2020 års statsbidrag, har Kulturrådet tillfört ytterligare 4 014 tkr i utökad ram.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag kulturutskottet 2021-03-04
- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-24
- Framställan om statliga medel till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen 2021
- Beslut statliga medel till regionala kulturverksamheter inom kultursamverkansmodellen 2021
- Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Presidiet föreslår att fördelningen av statsbidrag godkänns enligt föreliggande tjänstemannaförslag.

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Kulturutskott - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 8-12

Tid: 2021-03-04 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 10

Statliga medel till regionala kulturverksamheter inom kultursamverkansmodellen 2021

Diarienummer: RJL 2020/2254

Beslut

Kulturutskottet föreslår presidiet

1. Godkänna förslag till fördelning av statsbidrag, med undantag:
2. Att Jönköpings läns museum tilldelas totalt 600 000 kr och resterande 300 000 kr överförs till kultur och utveckling.
3. Att Vandalorums tilldelning villkoras med att även Värnamo kommun förstärker sitt verksamhetsbidrag utifrån uppgörelsen om ett lika delat stöd mellan Stat, Region och Kommun, samt att ett långsiktigt avtal mellan Värnamo kommun och Regionen Jönköpings län tas fram angående Vadalorum.
4. Att samtliga fördelning gäller för 2021 och kan komma att justeras i budgetarbetet inför 2022.

Sammanfattning

Statens Kulturråd har för 2021 beviljat Region Jönköpings län 40 129 tkr i bidrag till Kultursamverkansmodellen att fördelas i enlighet med förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag. I jämförelse med 2020 års statsbidrag, har Kulturrådet tillfört ytterligare 4 014 tkr i utökad ram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-24 (Dok.ID 174494)
- Framställan om statliga medel till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen 2021 (Dok.ID 14059 RJL2020/2254)
- Beslut statliga medel till regionala kulturverksamheter inom kultursamverkansmodellen 2021 (Dok.ID 2021.812 RJL2020/2254)
- Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet /www.riksdagen.se//forordning-20102012-om-fordelning-av-vissa_sfs-2010-2012

Kulturutskott - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 8-12

Tid: 2021-03-04 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Koalition för Region Jönköpings län ställer sig bakom tjänstemannaförslaget och yrkar på följande justering. Att 300 000 kr utgår från Jönköpings läns museum och tillförs kultur och utveckling.

Kristina Nero (V) yrkar bifall till förslaget.

Ulf Svensson (SD) meddelar att Sverigedemokraterna inte deltar i beslutet.

Beslutet skickas till

Presidiet - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

2

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Fördelning av statliga bidrag till Kultursamverkansmodellens verksamheter för år 2021

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner förslag till fördelning av statsbidrag

Sammanfattning

Statens Kulturråd har för 2021 beviljat Region Jönköpings län 40 129 tkr i bidrag till Kultursamverkansmodellen att fördelas i enlighet med förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag. I jämförelse med 2020 års statsbidrag, har Kulturrådet tillfört ytterligare 4 014 tkr i utökad ram.

Information i ärendet

Kulturrådet har i enlighet med förordningen om statsbidrag till regional kulturverksamhet tilldelat Region Jönköpings län ett statligt bidrag på 40 129 tkr för 2021 (KUR 2020/15360).

Verksamhetsbidraget är i jämförelse med 2020 basuppräknat med 1,3 % vilket motsvarar en nettoökning på 454 tkr. Fördelning framgår av tabell nedan.

Det statliga verksamhetsbidraget har utökats med ytterligare 3 559 tkr, med motiveringen att det ska främja en ökad balans avseende regionernas ekonomiska grundförutsättningar, ges bättre förutsättningar för att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås och att ökade möjlighet till regionala prioriteringar och variationer.

De tidigare tillfälliga förstärkningarna gällande *stärkta bibliotek* 1200 tkr och *den musikaliska scenkonsten* 1182 tkr, har permanentats från och med 2021.

Fördelning av statligt bidrag till kultursamverkansmodellens verksamheter i länet: (tkr)		
	Totalt bidrag	Varav statsbidrag
Professionell teater-, dans- och musikverksamhet		
Smålands musik och teater	115 370	22 459
<i>*Tillf. satsning: Förstärkning musikaliska scenkonsten</i>	1 182	1 182
Regional museiverksamhet		
Jönköpings läns museum	23 887	7 186
Professionell bild- och formverksamhet		
Vandalorum, museum för konst och design	2 147	1 038
Konst- och kulturfrämjande verksamhet		
Riksteatern Jönköpings län	894	322
Sektionen för kulturutveckling		
<i>Bild och form, dans, film</i>	9 267	875
<i>Hemslöjdsfrämjande verksamhet</i>	2 492	679
<i>Regional biblioteksverksamhet</i>	6 183	1 298
<i>*Tillf. satsning: Stärkta bibliotek</i>	1 216	1 216
Regional enskild arkivverksamhet		
Jönköpings läns folkrörelsearkiv	2 302	315
Utökning att fördela (se nästa sammanställning)	3 559	3 559
TOTALT	168 499	40 129

Den extra utökningen av verksamhetsbidraget som beviljats av Kulturrådet föreslås fördelas enligt sammanställningen nedan. Fördelningen kommer ge verksamheterna bättre förutsättningar för att leva upp till sina uppdragsbeskrivningar.

Förslag fördelning utökning: (tkr)	
Regional museiverksamhet	
Jönköpings läns museum	900
Professionell bild- och formverksamhet	
Vandalorum, museum för konst och design	900
Konst- och kulturfrämjande verksamhet	
Riksteatern Jönköpings län	300
Sektionen för kulturutveckling	
<i>Bild och form, dans, film (+ musik och teater)</i>	900
Regional enskild arkivverksamhet	
Jönköpings läns folkrörelsearkiv	300
Interregionalt utvecklingsarbete	259
TOTALT	3 559

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-02-24 (Dok.ID 174494)
- Framställan om statliga medel till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen 2021 (Dok.ID 14059 RJL2020/2254)
- Beslut statliga medel till regionala kulturverksamheter inom kultursamverkansmodellen 2021 (Dok.ID 2021.812 RJL2020/2254)
- Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet [/www.riksdagen.se//forordning-20102012-om-fordelning-av-vissa_sfs-2010-2012](http://www.riksdagen.se//forordning-20102012-om-fordelning-av-vissa_sfs-2010-2012)

Beslut skickas till

Utbildning och kultur – stab

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
Tf. Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Tf. Kulturchef, Sektionschef
Attraktivitet och livsmiljö

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 16-29

Tid: 2021-02-11 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 21

Statliga medel till regionala kulturverksamheter inom kultursamverkansmodellen 2021

Diarienummer: RJL 2020/2254

Beslut

Presidiet

1. Ger regionledningskontoret i uppdrag att ta fram ett tjänstemannaförslag i ärendet.
2. Förslaget bereds vid ett extra kulturutskott den 4 mars och beslut tas i nämnden.

Sammanfattning

Kulturrådet har för 2021 beviljat Region Jönköpings län bidrag med 40 129 tkr kronor att fördelas i enlighet med förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag. 3 559 000 är fördelningsbara medel resten är fördelat i liggande budget för 2021.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag Kulturutskottet 2021-02-03
- Beslut Kulturrådet om statliga medel till regionala kulturverksamheter inom kultursamverkansmodellen 2021
- Framställan till Kulturrådet om statliga medel till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen 2021, daterad 2020-11-18

Beslutet skickas till

Regionledningskontoret

Beslutets antal sidor

1

Ärende

Fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet för år 2021 inom ramen för kultursamverkansmodellen

Sökande

Region Jönköpings län (nedan kallad *Region Jönköping*), (org.nr. 232100-0057),
Box 1021, 551 11 Jönköping

Kulturrådets beslut

- Statens kulturråd beviljar *Region Jönköping* bidrag om 40 129 000 kr att fördelas i enlighet med förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet under 2021.
- Bidraget betalas ut kvartalsvis
- Kulturrådets villkor för mottagandet av bidraget framgår av *bilaga 1*.

Ärendets handläggning och beredning

Ansökan

Region Jönköping inkom den 18 november 2020 med en framställan om statlig medfinansiering för år 2021. Till stöd för framställan har *Region Jönköping* sin regionala kulturplan för perioden 2018–2021. Kulturplanen är framtagen i samverkan med regionens kommuner och efter samråd med bland andra företrädare för regionens professionella kulturliv och den ideella sektorn och antagen av regionfullmäktige.

Regionens äskande inkluderar medel som tidigare var en tillfällig förstärkning av det regionala verksamhetsbidraget för satsningen *stärkta bibliotek*. Regionen äskar även för att inkludera den tidigare tillfälliga förstärkningen för den musikaliska scenkonsten i det regionala verksamhetsbidraget.

Regionen planerar att öka budgetramen för regional kulturverksamhet inom de utpekade konst- och kulturområdena.

Regionen äskar även om förstärkning av statliga medel för en regional prioritering enligt gällande kulturplan inom bland annat professionell teater-, dans- och musikverksamhet, museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete, professionell bild- och formverksamhet samt regional enskild arkivverksamhet.

Beslutet och beredningen

Detta beslut har fattats av Kulturrådets styrelse genom ordförande Svante Weyler och ledamöterna Kjell Englund, Malena Ernman, Aris Fioretos, Ann-Sofie Köping Olsson, Ellen Nyman, Po Tidholm och generaldirektören Kajsa Ravin.

Ärendet har även beretts med kultursamverkansmodellens *Samverkansråd* som inrättats av regeringen. I beredningen deltog Lars Amréus, riksantikvarie, *Riksantikvarieämbetet*; Magnus Aspegren, vd *Riksteatern*; Karin Grönvall, riksbibliotekarie *Kungliga biblioteket*; Jörgen Peters, länsråd vid *Länsstyrelsen* i Halland; Friedrike Roedenbeck, kanslichef *Nämnden för hemslöjdsfrågor*; Anna Söderbäck, direktör *Konstnärsnämnden* och Karin Åström Iko, riksarkivarie *Riksarkivet*.

Ärendet har föredragits för styrelsen och samverkansrådet av regionala koordinatör Margareta Brilioth och handläggarna Ove Bengtsson och Andreas Åberg.

I beredningen av ärendet har följande personer ur *Kulturrådets* ledning deltagit: enhetscheferna Veronica Lamppa Lönnbro, Lotta Brilioth Biörnstad, Bongji MacDermott och Ingrid Skare.

I beredningen av ärendet har även koordinatör Luciana Marques samt följande sakkunniga handläggare deltagit: Raphaële Choppin, Anna Livén West och Henriette Zorn.

I beredningen av ärendet har även en arbetsgrupp med sakkunniga från *Samverkansrådets* parter deltagit. Den består av Charlotte Hamilton, utredare, *Riksantikvarieämbetet*; Carina Heurlin, handläggare *Kungliga biblioteket*; Maud Almström Blom, förste arkivarie *Riksarkivet*; Annika Gillegård, regional samordnare *Svenska Filminstitutet*; Magnus Lemark, handläggare *Konstnärsnämnden*; Friedrike Roedenbeck, kanslichef *Nämnden för hemslöjdsfrågor*; Elisabet Rundqvist, handläggare *Kungliga biblioteket* samt Anna Selvåg, verksamhetsutvecklare *Riksteatern*.

Skäl för beslutet

Aktuella bestämmelser m. m.

Kulturrådet beslutar om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet med stöd av förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet (nedan kallad förordningen) under anslag 1:6 ap.1 i Kulturrådets regleringsbrev för budgetår 2021. Ändamålet med bidraget är att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt att ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.

I 5–8 §§ förordningen anges följande: En regional kulturplan ska beskriva de prioriteringar som regionen vill göra i fråga om regional kulturverksamhet som avses få statligt stöd, prioriteringarnas förhållande till de nationella kulturpolitiska målen samt uppgifter om planerad statlig, kommunal och annan finansiering av verksamheterna.

En region får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om en kulturplan har upprättats av regionen och kulturplanen överensstämmer med förordningen.

Den regionala kulturplanen ska utarbetas i samverkan med regionens/länets kommuner och efter samråd med regionens/länets professionella kulturliv och det civila samhället.

Bidragsgivningen ska främja en god tillgång för regionens/länets invånare till:

1. professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
2. museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete,
3. biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet,
4. professionell bild- och formverksamhet,
5. regional enskild arkivverksamhet,
6. filmkulturell verksamhet och
7. främjande av hemslöjd.

Kulturrådet beslutade den 23 januari 2020 (Adm 2020:16) om nya prioriteringsgrunder. Målsättningen med Kulturrådets prioriteringar är att bidra till att regionala kulturverksamheter ökar tillgängligheten till kultur och skapar förutsättningar för ökad kvalitet och förnyelse.

Till grund för de prioriteringar som görs inom regionala verksamhetsbidrag ligger följande strategiska områden¹:

- utveckla den regionala kulturella infrastrukturen, etablera och stärka samverkansformer och interregionala samarbeten
- ge utrymme till konst- och kulturområden med en svag regional struktur
- insatser som leder till att fler invånare deltar i kulturlivet

En förutsättning för utveckling är också att de regionala kulturverksamheterna ger goda möjligheter för kulturskapare och samverkar med professionella kulturaktörer utan offentlig huvudman, så kallade "fria aktörer."

Den 30 september 2020 beslutade Kulturrådet (Sty 2020:7) att 2021 års verksamhetsbidrag som ska fördelas med stöd av förordningarna (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, och (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet, under rådande coronapandemi så långt som möjligt ska bidra till stabilitet.

Regeringen ställer krav på att Kulturrådet ska ha ett jämställdhets-, mångfalds- och barn- och ungdomsperspektiv i sin bidragsgivning. Kulturrådet har även ett särskilt ansvar för funktionshinderfrågor inom kulturområdet och ska också främja lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Detta framgår av förordningen (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd. Dessa aspekter ingår som en del i beredning av bidrag för genomförande av kulturplanerna samt i uppföljningen av bidraget och arbetet vid de regionala kulturverksamheterna.

¹ Med strategiska områden avses ett långsiktigt inriktat arbete, med fokus på måluppfyllelse avseende målgruppen och/eller verksamheten.

Av Kulturrådets regleringsbrev för budgetåret 2021 framgår att Kulturrådet särskilt ska uppmärksamma regionernas arbete för att främja de nationella minoriteternas och i synnerhet romers kultur och kulturarv i sin bedömning och uppföljning av regionala kulturplaner.

Ekonomiska förutsättningar inom anslag 1:6

Regeringen har inför 2021 förstärkt anslaget för regional kulturverksamhet vilket framgår i Kulturrådets regleringsbrev. Den generella förstärkningen innebär förbättrade förutsättningar att främja kulturens infrastruktur i hela landet, för regionala prioriteringar och för förstärkningar mot bakgrund av styrelsens prioriteringsgrunder.

Inför 2021 upphör två tillfälliga förstärkningar till den regionala kulturen som finansierats genom anslaget: en som avsåg att öka utbudet och tillgängligheten till folkbiblioteksverksamheten i regionen 2018–2020 som fördelades som del av det regionala verksamhetsbidraget samt en som gällde förstärkning av musikalisk scenkonst enligt regleringsbrev till Kulturrådet 2017–2020 som fördelades enligt särskilt beslut till de regioner som berördes.

Kulturrådets bedömning

Vi konstaterar att den regionala kulturplanen har tagits fram i samverkan med kommunerna i regionen och efter samråd med regionens professionella kulturliv och det civila samhället. Verksamhetsområden som finns angivna i 8 § förordningen finns också beskrivna i kulturplanen och Kulturrådet anser att regionens bidragsgivning och prioriteringar kommer att främja en god tillgång för dess invånare till dessa verksamhetsområden. Kulturrådet bedömer att *Region Jönköpings* regionala kulturplan tillsammans med regionens framställan uppfyller kraven på underlag som krävs för att fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet enligt förordningen.

Region Jönköping bör beviljas statlig uppräknings för pris- och löneomkostnader som för 2021 är 1,3 procent av statsbidraget för regional verksamhet. Regionens verksamhetsbidrag förstärks därför med 454 129 kr.

Kulturrådet bedömer vidare att regionen bör få förbättrade ekonomiska förutsättningar för att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås, samt ges ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Kulturrådet förstärker därför verksamhetsbidraget till *Region Jönköping* med 1,6 procent av statsbidraget för regional verksamhet, motsvarande 558 928 kr från och med 2021.

Kulturrådet bedömer att den tidsbegränsade satsningen *stärkta bibliotek* till regional biblioteksverksamhet i regionerna har främjat arbetet med regional samverkan för lokalt anpassad verksamhetsutveckling inom biblioteksområdet. Det har bidragit till en likvärdig biblioteksverksamhet i hela landet men även främjat utvecklingen för litteratur- och läsfrämjande verksamhet. *Region Jönköpings* tillfälliga förstärkning av verksamhetsbidraget på 1 200 000 kr permanentas från och med 2021 mot bakgrund av regionens prioriteringar och utveckling inom biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet.

2021-01-21

KUR 2020/15360
s.5(5)

Under 2017–2020 fördelade Kulturrådet extra medel i särskild ordning till regionen mot bakgrund av en tidsbegränsad satsning för att stärka musikalisk scenkonst. Kulturrådet ökar verksamhetsbidraget till *Region Jönköping* med 1 182 000 kr från och med 2021 i syfte att främja ett fortsatt brett utbud av hög kvalitet och god tillgänglighet till musikverksamhet i hela landet.

Region Jönköpings äskande som avser utveckling inom områdena professionell bild- och formverksamhet och museiverksamhet svarar väl mot styrelsens samtliga prioriteringsgrunder. Kulturrådet har även beaktat behovet av att främja en ökad balans avseende regionernas ekonomiska grundförutsättningar. *Region Jönköpings* verksamhetsbidrag förstärks därför med 3 000 000 kr.

Mot bakgrund av ovanstående, tillgängliga medel och med hänsyn tagen till ändamålen med bidraget samt de principer och prioriteringar som har redovisats ovan bedömer Kulturrådet att *Region Jönköping* bör beviljas 40 129 000 kr i statsbidrag, som regionen ska fördela till regionala kulturverksamheter under 2021 enligt förordningen.

Regionen ska ansvara för att statsbidrag endast fördelas till verksamheter som uppfyller delmålen i arbetet med förverkligandet av funktionshinderpolitikens mål, se *bilaga 1*.

På Kulturrådets vägnar

Svante Weyler

Ordförande i Kulturrådets styrelse

Villkor för bidrag från Kulturrådet

1. Bidragsmottagarens åtaganden

Alla som får bidrag från Kulturrådet måste följa våra villkor. Om innehållet i projektet eller verksamheten förändras väsentligt jämfört med ansökan måste bidragsmottagaren meddela Kulturrådet så snart som möjligt. Detta gäller exempelvis väsentliga förändringar av budget. I övrigt gäller följande:

1.1. Att tillhandahålla information

Bidragsmottagaren är skyldig att ge Kulturrådet information och svara på frågor som Kulturrådet ställer i samband med uppföljning. Det gäller både under och efter avslutad bidragsperiod.

1.2. Att ta emot besök från Kulturrådet

Kulturrådet har rätt att besöka verksamhet eller projekt som finansierats med medel från Kulturrådet.

1.3. Att följa gällande rätt

Bidragsmottagaren ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande svensk författning.

1.4. Redovisning

Bidragsmottagaren ska lämna redovisningen av verksamheten enligt nedan och den ska innehålla de uppgifter som efterfrågas av Kulturrådet.

Bidragsmottagaren ska senast den 12 maj 2022 redovisa till Kulturrådet hur det statliga stödet använts samt på förfrågan delta i separata uppgiftsinsamlingar i enlighet med Kulturrådets gällande riktlinjer för uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Bokslut, årsredovisning och verksamhetsberättelser för verksamheter som mottagit statsbidrag 2021 ska bifogas redovisningen i digital form.

En företrädare för bidragsmottagaren ska bekräfta för Kulturrådet när uppgifter från verksamheterna lämnats in samt att de är granskade av bidragsmottagaren.

1.5. Förlängning av perioden för medlens användning

Om bidragsmottagaren inte använder medlen inom utsatt tid kan bidragsmottagaren ansöka om förlängning av den tid som bidraget får användas. Ansökan om att förlänga perioden ska skickas in till Kulturrådet så snart bidragsmottagaren inser att perioden behöver förlängas och som senast när den ursprungliga bidragsperioden går ut. Kulturrådet beslutar om eventuell förlängning.

1.6. Återbetalning av utnyttjade medel

Eventuella utnyttjade medel ska betalas tillbaka till Kulturrådet. Den ansvarige bidragshandläggaren på Kulturrådet ska informeras i förväg om att återbetalning kommer att göras. Bidragsbeslutets diarienummer ska anges som referens vid återbetalning.

1.7. Återkrav

Om bidragsmottagaren inte genomför det som den åtagit sig kan Kulturrådet besluta att kräva tillbaka hela eller delar av bidraget.

Bidragsmottagaren blir återbetalningsskyldig om

1. mottagaren har lämnat oriktiga uppgifter eller på något annat sätt orsakat att bidraget har beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
2. bidraget av något annat skäl har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,
3. bidraget helt eller delvis inte har utnyttjats eller om det inte använts för det ändamål som låg till grund för att bidraget beviljades,
4. mottagaren inte lämnar in en korrekt redovisning, i enlighet med informationen i avsnitt 1.4 Redovisning ovan,
5. i övrigt inte följt villkoren för bidraget.

2. Särskilda villkor

När bidragsmottagaren har fattat beslut om preliminär fördelning av de statliga verksamhetsmedlen ska beslutet snarast, dock senast den 25 mars 2021, skickas in till Kulturrådet. Av beslutet ska framgå vilka organisationer som erhållit statsbidrag samt hur mycket varje organisation erhållit. Även den regionala finansieringen för dessa organisationer ska meddelas till Kulturrådet vid samma tillfälle.

3. Informera om att Kulturrådet bidragit med medel

Det ska framgå av projektets informationsmaterial att Kulturrådet har beviljat bidrag till verksamheten, exempelvis på webbplats, tidskrifter, i programblad eller på affischer. Kulturrådet ska däremot aldrig anges som medarrangör. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets webbplats.

4. Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar

4.1. Organisationer som arrangerar publik verksamhet

Alla organisationer som arrangerar publik verksamhet med bidrag från Kulturrådet och via kultursamverkansmodellen ska ha information om tillgängligheten till sin publika verksamhet eller sitt arrangemang på sin webbplats, i sociala medier eller i fristående evenemangskalendrar som används.

4.2. Organisationer med egen lokal för publik verksamhet

Alla organisationer som har verksamhetsbidrag från Kulturrådet eller via kultursamverkansmodellen, och har egen lokal för publik verksamhet, ska ha åtgärdat så kallade enkelt avhjälpna hinder¹ i sina publika lokaler.

4.3. Kulturinstitutioner

Varje kulturinstitution med statligt bidrag via Kultursamverkansmodellen, eller bidrag direkt från Kulturrådet ska ha:

- Handlingsplan för tillgänglighet
- Information om tillgängligheten till publik verksamhet på webbplats, och/eller på de olika sociala medier eller fristående evenemangskalendrar som används
- Ska ha åtgärdat enkelt avhjälpna hinder i sina publika lokaler
- Uppfylla standard WCAG 2.1 för sin webbplats och mobila applikationer enligt gällande EU direktiv²

¹ Läs mer i Boverkets broschyr Enkelt avhjälpna hinder. Länk: <http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2015/enkelt-avhjalpt-i-lokaler/>

² Enligt EU direktiv gäller följande tidsplan för fullt genomförande: Nya webbplatser 23 september 2019; Befintliga webbplatser (offentliga innan 23 september 2018): 23 september 2020; Mobila applikationer 23 juni 2021.

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 47

Revidering - Uppdragsbeskrivningar till kultursamverkansmodellens verksamheter

Diarienummer: RJL 2018/456

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Godkänna revideringen av uppdragsbeskrivningar för Jönköpings Läns Museum, Jönköpings Läns Folkrorelsearkiv, Riksteatern Jönköpings län och Vanadlorum inom ramen för kultursamverkansmodellen.
2. Godkänner att uppdragsbeskrivningarnas giltighetsperiod förlängs till och med år 2022.
3. Uppdragsbeskrivningarna för sektionen för kulturutveckling och Smålands musik och teater lyfts ur ärendet.

Sammanfattning

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet ansvarar för uppdrag till och uppföljning av regionala kulturverksamheter inom ramen för kultursamverkansmodellen. Uppdragen följer den regionala kulturplanen och innebär ett särskilt ansvar att långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, den regionala utvecklingsstrategin samt kulturplanens prioriteringar.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag kulturutskottet 2021-03-04, samt bilaga med kulturutskottets förslag till uppdragsbeskrivning för Smålands Musik och Teater
- Budget med flerårsplan, RJL 2020/76
- Regional Kulturplan RJL 2016/2976

Följande handlingar ur ärende RJL 2018/456:

- Tjänsteskrivelse, Revidering och förlängning av uppdragsbeskrivningar till kultursamverkansmodellens verksamheter, daterad 2021-02-22

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Smålands Musik och Teater, revidering 2021
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Sektionen för kulturutveckling, revidering 2021
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Jönköpings läns museum, revidering 2021
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Riksteatern Jönköpings län, revidering 2021
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Jönköpings läns folkrörelsearkiv, revidering 2021
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Vandalorum Museum för Konst och Design, revidering 2021

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Presidiet föreslår att uppdragsbeskrivningarna för sektionen för kulturutveckling och Smålands musik och teater lyfts ur ärendet och att övriga uppdragsbeskrivningar godkänns enligt föreliggande förslag.

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

2

Kulturutskott - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 8-12

Tid: 2021-03-04 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 11

Uppdragsbeskrivningar regional kulturplan 2018-2022

Diarienummer: RJL 2018/456

Beslut

Kulturutskottet föreslår presidiet

1. Godkänna revideringen av uppdragsbeskrivningar för Jönköpings Läns Museum, Jönköpings Läns Folkrörelsearkiv, Riksteatern Jönköpings län och Vanadlorum inom ramen för kultursamverkansmodellen.
2. Godkänner att uppdragsbeskrivningarnas giltighetsperiod förlängs till och med år 2022.
3. Överlämnar Kulturutskottets förslag till justeringar gällande uppdragsbeskrivning för Smålands musik och teater från rubriken Verksamhetsbeskrivning och framåt, för Smålands Musik och Teater att gälla 2021-2023.
4. Kulturutskottets föreslagna uppföljningsprocess för Smålands musik och teater föreslås se likadan ut för sektionen för kulturutveckling.

Sammanfattning

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet ansvarar för uppdrag till och uppföljning av regionala kulturverksamheter inom ramen för kultursamverkansmodellen. Uppdragen följer den regionala kulturplanen och innebär ett särskilt ansvar att långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, den regionala utvecklingsstrategin samt kulturplanens prioriteringar.

Beslutsunderlag

- Budget med flerårsplan, RJL 2020/76
- Regional Kulturplan RJL 2016/2976

Följande handlingar ur ärende RJL 2018/456:

- Tjänsteskrivelse, Revidering och förlängning av uppdragsbeskrivningar till kultursamverkansmodellens verksamheter, daterad 2021-02-22
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Smålands Musik och Teater, revidering 2021

Kulturutskott - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 8-12

Tid: 2021-03-04 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Sektionen för kulturutveckling, revidering 2021
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Jönköpings läns museum, revidering 2021
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Riksteatern Jönköpings län, revidering 2021
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Jönköpings läns folkrörelsearkiv, revidering 2021
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Vandalorum Museum för Konst och Design, revidering 2021

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Koalition för region Jönköpings län presentera ett eget förslag till uppdragsbeskrivning för Smålands Musik och teater enligt bilaga 1.

Kulturutskottet ställer sig bakom förslaget och föreslår att en språklig granskning görs samt att det markeras vilka justeringar som gjorts.

Beslutsgång

Ordföranden ställer tjänstemannaförslaget under proposition mot Kulturutskottets förslag gällande uppdragsbeskrivning för Smålands musik och teater och finner att Kulturutskottets förslag läggs fram till presidiet.

Beslutet skickas till

Presidiet - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

2

Nämnden för arbetsmarknad näringsliv och attraktivitet

Revidering och förlängning av uppdragsbeskrivningar till kultursamverkansmodellens verksamheter

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Godkänner revideringen av uppdragsbeskrivningar för samtliga verksamheter inom ramen för kultursamverkansmodellen.
2. Godkänner att uppdragsbeskrivningarnas giltighetsperiod förlängs till och med år 2022

Sammanfattning

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet ansvarar för uppdrag till och uppföljning av regionala kulturverksamheter inom ramen för kultursamverkansmodellen. Uppdragen följer den regionala kulturplanen och innebär ett särskilt ansvar att långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, den regionala utvecklingsstrategin samt kulturplanens prioriteringar.

Information i ärendet

Föreliggande förslag omfattar samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen:

- Smålands Musik och Teater
- Sektionen för kulturutveckling
- Jönköpings läns museum
- Riksteatern Jönköpings län
- Jönköpings läns folkrörelsearkiv
- Vandalorum Museum för Konst och Design

Uppdragsbeskrivningar för kultursamverkansmodellens verksamheter har reviderats i enlighet med budget och flerårsplan som beslutades av Regionfullmäktige 2020-12-02. Bilagda förslag till uppdragsbeskrivningar föreslås gälla för återstående tid av planperioden för den regionala kulturplanen. Under revideringen fann man att uppdragsbeskrivningarna ligger i linje med

målen i budgeten och därför förslås generellt inga större justeringar förutom följande, sammanfattningsvis:

- Samtliga uppdragsbeskrivningar har uppdaterats med aktuella årtal samt att textavsnittet om regional utvecklingsstrategi har uppdaterats då en ny antogs av regionfullmäktige 2019-12-03 (RJL 2017/1082).
- Samtliga uppdragsbeskrivningar har efter nya villkor från Kulturrådet uppdaterats med kravet om handlingsplan för att uppfylla standard WCAG 2.1 för sina webbplatser och mobila applikationer enligt gällande EU-direktiv.
- Verksamheten Kultur och utveckling har i och med omorganisationen för Utbildning och kultur med Regional utveckling bytt namn till *sektionen för kulturutveckling*. Detta har uppdaterats på samtliga ställen i de uppdragsbeskrivningar där verksamheten nämns.
- Vandalorums uppdragsbeskrivning har, efter dialog mellan Region Jönköpings län, verksamheten och Värnamo kommun, förtydligats gällande relationen mellan dessa tre parter exempelvis gällande uppföljning och dialog.
- Samverkan mellan regionens egna kulturverksamheter, sektionen för kulturutveckling och Smålands Musik och Teater, har tydliggjorts i respektive uppdragsbeskrivning. Respektive verksamhetsbeskrivning har uppdaterats. Samt så har tidsplanen uppdaterats med en avstämning inför nämnden i oktober för verksamheterna då de är regionens egna verksamheter.
- Huvudansvaret för utvecklingsuppdraget gällande scenkonst gentemot ex. målgruppen fria konstnärer och aktörer, har efter samråd med berörda verksamheter tydliggjorts i uppdragsbeskrivningarna för sektionen för kulturutveckling och Smålands Musik och Teater.

Beslutsunderlag

- Budget med flerårsplan, RJL 2020/76
- Regional Kulturplan RJL 2016/2976

Följande handlingar ur ärende RJL 2018/456:

- Tjänsteskrivelse, Revidering och förlängning av uppdragsbeskrivningar till kultursamverkansmodellens verksamheter. Daterad 2021-02-22 (Dok.ID 162195)
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Smålands Musik och Teater, revidering 2021 (Dok.ID 171522)
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Sektionen för kulturutveckling, revidering 2021 (Dok.ID 170933)

- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Jönköpings läns museum, revidering 2021 (Dok.ID 171216)
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Riksteatern Jönköpings län, revidering 2021 (Dok.ID 171176)
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Jönköpings läns folkrörelsearkiv, revidering 2021 (Dok.ID 170900)
- Bilaga, Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Vandalorum Museum för Konst och Design, revidering 2021 (Dok.ID 174798)

Beslut skickas till

Utbildning och kultur - stab

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
Tf. Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Tf. Kulturchef, Sektionschef
Attraktivitet och livsmiljö

Vandalorum Museum för konst och design
Revidering 2021

Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Vandalorum Museum för Konst och Design

Följande uppdragsbeskrivning har tagits fram för Vandalorum Museum för Konst och Designs regionala uppdrag 2018-2022, med möjlighet för årlig revidering. Uppdragsbeskrivningen grundas i den regionala kulturplanen, nationella kulturpolitiska mål samt regional utvecklingsstrategi.

Regional kulturplan 2018-2022

Region Jönköpings läns övergripande kulturpolitiska mål:

- Kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet.
- Möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.
- Ett välutvecklat konst- och kulturliv präglad av hög kvalitet inom både bredd och spets.

I kulturplanen fastställs följande prioriteringsområden utifrån vilka samtliga verksamhetsområden ska arbeta:

- kulturell infrastruktur
- villkor för konstnärligt skapande
- fokus på barn och ungas kultur
- tillgängligt kulturliv
- interregionalt, internationellt och interkulturellt samarbete
- samverkan och dialog.

Nationella kulturpolitiska mål

För att förverkliga ett kulturliv för alla ska de regionala verksamheter som erhåller medel inom kultursamverkansmodellen ta särskild hänsyn till följande horisontella mål som är relaterade till modellen:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv, som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan

- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Regional utvecklingsstrategi >>2035

Det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i Jönköpings län ska planeras och genomföras i enlighet med den regionala utvecklingsstrategin (RUS) till 2035. Den regionala utvecklingsstrategin ska leda till att Jönköpings län år 2035 är Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län där alla människor trivs, utvecklas och mår bra. De kulturpolitiska målen och prioriteringarna förhåller sig därför till den regionala utvecklingsstrategin. Den regionala kulturplanen och den regionala utvecklingsstrategin verkar tillsammans för att nå gemensamma målsättningar.

I arbetet med utvecklingen av Jönköpings län finns sex strategiområden som länets aktörer ska förhålla sig till oavsett vilket strategiområde de är verksamma inom:

- En hållbar region
- En attraktiv region
- En tillgänglig region
- En smart region
- En kompetent region
- En global region

Koppling till andra styrdokument

Utöver de regionala och nationella styrdokument och mål som varit grund för uppdragsbeskrivning finns verksamhetsspecifika styrdokument som påverkar verksamhetens inriktning. Utöver de som listas här finns övergripande styrdokument och lagar, exv. FN:s barnkonvention, lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, diskrimineringslagen etc.

Vandalorum Museum för Konst och Design påverkas av MU-avtalet.

MU-avtalet är ett ramavtal för konstnärers ersättning för medverkan vid utställningar och har tecknats mellan svenska staten, representerad av Statens kulturråd, Konstnärernas Riksorganisation, Föreningen Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivare, Föreningen Svenska Tecknare och Svenska Fotografers Förbund. Avtalet trädde i kraft 2009 och reviderades 2021. Syftet med avtalet är att skapa bättre förutsättningar för bild- och formkonstnärer att få betalt för utfört arbete och är bindande för statliga institutioner, men principerna i avtalet är vägledande för samtliga utställningsarrangörer som mottar offentligt stöd.

Verksamhetsbeskrivning

Vandalorum är en kunskapsbaserad icke vinstdriven verksamhet. Syftet är att genom utställningar, programverksamhet och pedagogik främja och sprida intresse för aktuella strömningar, yttringar och frågeställningar inom samtida svensk och internationell konst och design.

Genom utställningar av och med nationellt och internationellt etablerade aktörer är målet att utveckla den regionala såväl som den nationella konst- och formscenen.

Verksamheten drivs utifrån en övertygelse att kunskaperna om konst och design ökas i regionen och i landet genom aktiva kontakter mellan institution, konstnärer, formgivare, lärosäte, näringsliv, vård, skola och allmänhet.

Vandalorums placering i en av landets mest produktionsstarka regioner är vald med omsorg. I arbetet med att vara mer än ett museum är målet att främja utveckling. Det är Vandalorums övertygelse att den fria konsten är en inspirationskälla för design och arkitektur såväl som för innovationer inom näringsliv, industri och samhället i stort.

Uppföljningsprocess

- **Årlig uppföljning.** I verksamhetsberättelse för föregående år ingår en kortfattad redovisning av föregående års viktigaste aktiviteter och resultat utifrån uppdragsbeskrivningen.
- **Årlig dialog.** I april kallar Region Jönköpings län i samråd med Värnamo kommun till en dialog kring det långsiktiga uppdraget utifrån det underlag som verksamheten lämnat i mars. Region Jönköpings län och Värnamo kommun representeras av ansvariga politiker och tjänstemän och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamhetschefen bedömer som viktiga för samtalet.
- **Planrapport.** Under det sista året i planperioden ska verksamheten rapportera hur det långsiktiga uppdraget för planperioden har uppfyllts. Region Jönköpings län har i samråd med Värnamo kommun rätt att besluta om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten som uppdraget berör. Verksamheten ska i så fall bidra med att ta fram relevanta uppgifter.

Tidsplan

Mars	Årlig uppföljning/planrapport: Kvantitativ och kvalitativ redovisning som förs vidare till Kulturrådet och Värnamo kommun, med verksamhetsberättelse som relaterar till uppdragsbeskrivningen.
April	Årlig dialog.
Maj-oktober	Region Jönköpings läns fortsatta budgetprocess, revidering av kulturplan och uppdragsbeskrivningarna samt dialog med staten.
November	Politiskt beslut om revidering av uppdragsbeskrivningar och kulturplan. Revideringen ska ske i samråd med Värnamo kommun.
December	Politiskt beslut om budget.

Uppdrag 2018-2022

Vandalorum Museum för Konst och Design ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella, regionala och kommunala kulturpolitiska målen, kulturplanens prioriteringar samt regionens utvecklingsstrategi. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan.

Verksamhetsspecifika uppdrag utgår från de viljeinriktningar som anges i regional kulturplan 2018-2022 för aktuella verksamhetsområden.

Det regionala uppdraget för Vandalorum Museum för Konst och Design 2018-2022 innefattar att:

främja intresset för och tillgången till bildkonst, form och design

- Vara en ledande utställningsplats för regional, nationell och internationell samtidskonst och design.
- Vara länets konstpedagogiska centrum och verka för en ökad förståelse för samtidskonst och design.
- Verka för att ge fler möjlighet att ta del av samtidskonst och design.

stärka länet som bildkonst-, form- och designregion

- Verka som en rådgivande funktion inom samtidskonst, design och gestaltad livsmiljö i länet.
- Utveckla sin roll som en regional, nationell och internationell samarbetspartner.

stärka villkoren för konstnärligt skapande och förbättra konstnärers förutsättningar inom bildkonst, form och design.

- Främja forskning och utbildning inom samtidskonst och design.

främja tvärsektoriellt arbete för att nå och angå nya målgrupper

- Samverka och samarbeta med civilsamhället, med det fria kulturlivet samt med andra regionala och lokala kulturverksamheter.
- Samarbeta med länets näringsliv samt bidra till dess utveckling.
- Verka för att nå barn och unga i hela länet.
- Ge skolor i hela länet tillgång till kostnadsfria besök på och visningar av aktuella utställningar.

Övergripande uppdrag

- Utveckla strukturer för samråd med länets aktörer inom berört konst/bildningsområde.

- Tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten utifrån FN:s barnkonvention i ett systematiskt och utvecklingsinriktat arbete.
- Främja interkulturella möten som återspeglas i verksamheten.
- Delta i kunskapsutvecklingen och med aktiviteter i koppling till kulturens roll för god hälsa.

Handlingsplaner

- Vandalorum Museum för Konst och Design har en handlingsplan för tillgänglighet för enkelt avhjälpna hinder samt tillgänglig webb och e-tjänster som följs upp och uppdateras under planperioden.
- Vandalorum Museum för Konst och Design har handlingsplaner för likabehandling samt nationella minoriteter och minoritetsspråk som följs upp och uppdateras under planperioden.
- Likabehandlingsplanen ska löpande uppdateras med aktuella åtgärder för att förebygga och motverka sexuella trakasserier.
- Vandalorum Museum för Konst och Design ska uppfylla standard WCAG 2.1 för sin webbplats och mobila applikationer enligt gällande EU direktiv.

Uppdragsbeskrivning 2018–2022 Jönköpings läns museum

Följande uppdragsbeskrivning har tagits fram för Jönköpings läns museums regionala uppdrag 2018–2022, med möjlighet för årlig revidering. Uppdragsbeskrivningen grundas i den regionala kulturplanen, nationella kulturpolitiska mål samt regional utvecklingsstrategi.

Regional kulturplan 2018–2022

Region Jönköpings läns övergripande kulturpolitiska mål:

- Kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet.
- Möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.
- Ett välutvecklat konst- och kulturliv präglat av hög kvalitet inom både bredd och spets.

I kulturplanen fastställs följande prioriteringsområden utifrån vilka samtliga verksamhetsområden ska arbeta:

- kulturell infrastruktur
- villkor för konstnärligt skapande
- fokus på barn och ungas kultur
- tillgängligt kulturliv
- interregionalt, internationellt och interkulturellt samarbete
- samverkan och dialog.

Nationella kulturpolitiska mål

För att förverkliga ett kulturliv för alla ska de regionala verksamheter som erhåller medel inom kultursamverkansmodellen ta särskild hänsyn till följande horisontella mål som är relaterade till modellen:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv, som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Regional utvecklingsstrategi >> 2035

Det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i Jönköpings län ska planeras och genomföras i enlighet med den regionala utvecklingsstrategin (RUS) till 2035. Den regionala utvecklingsstrategin ska leda till att Jönköpings län år 2035 är Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län där alla människor trivs, utvecklas och mår bra. De kulturpolitiska målen och prioriteringarna förhåller sig därför till den regionala utvecklingsstrategin. Den regionala kulturplanen och den regionala utvecklingsstrategin verkar tillsammans för att nå gemensamma målsättningar.

I arbetet med utvecklingen av Jönköpings län finns sex strategiområden som länets aktörer ska förhålla sig till oavsett vilket strategiområde de är verksamma inom:

- En hållbar region
- En attraktiv region
- En tillgänglig region
- En smart region
- En kompetent region
- En global region

Övriga styrdokument

Utöver de regionala och nationella styrdokument och mål som varit grund för uppdragsbeskrivning finns verksamhetsspecifika styrdokument som påverkar verksamhetens inriktning. Utöver de som listas här finns övergripande styrdokument och lagar, exv. FN:s barnkonvention, lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, diskrimineringslagen etc.

Stiftelsen Jönköpings läns museums verksamhet påverkas bland annat av Museilagen (SFS nr: 2017:563) och Kulturmiljölagen (SFS nr 1988:950). Detta innebär bland annat att museets verksamhet utifrån sitt ämnesområde ska bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Att museet ska bidra till forskning och annan kunskapsuppbyggnad, bland annat genom att ha hög kompetens inom sitt ämnesområde och att institutionen ska aktivt förvalta sina samlingar för att nå verksamhetens mål samt vara ett aktivt kunskapsstöd kring länets kulturmiljöarbete.

Verksamhetsbeskrivning

Jönköpings läns museum är en stiftelse bildad av huvudmännen Landstinget, Jönköpings kommun och Jönköpings läns hembygdsförbund.

Stiftelsens ändamål är *"att förvalta dess samlingar, fastigheter och byggnader och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen ska huvudsakligen i Jönköpings län bedriva och främja kulturminnesvård och museal verksamhet*

liksom annan därmed förenlig kulturell verksamhet” (ur stiftelsestadgar stadgar § 3)

Museet verkar brett och inkluderande kring människans livsvillkor genom ett historiskt som samtida perspektiv. Förutom museets samlingar, som är centralt för institutionens verksamhet, är verksamheten generellt relaterad till regionens kulturmiljö och historia.

Kunskapsutveckling och uppdraget som rådgivande expertis, med sakkunskap kring discipliner som dokumentation och samling, etnologi, kulturhistoria, arkeologi, byggnadsvård, konservering och konstvetenskap, är en viktig del i institutionens verksamhet.

Museet har också en väl utvecklad pedagogiskverksamhet där samverkan med skola, länskommunernas engagemang via ”skapande skola” samt samverkan med civilsamhället och föreningslivet står i fokus.

Länet har en varierande struktur av kommunala museer, konsthallar, och kulturhistoriska föreningar som läns museet samverkar med.

Sedan 2010 är verksamheten baserad på statens kulturpolitiska mål. Särskilt det mål som uttrycks som *”främja ett levande kulturarv, som bevaras, används och utvecklas”*. En utveckling som i museets strävan leder till att människor får möjlighet att ta tillvara kulturarv i ökad omfattning och i nya sammanhang.

Uppföljningsprocess

- **Årlig uppföljning.** I verksamhetsberättelse för föregående år ingår en kortfattad redovisning av föregående års viktigaste aktiviteter och resultat utifrån uppdragsbeskrivningen.
- **Årlig dialog.** I april kallar Region Jönköpings län till en dialog kring det långsiktiga uppdraget utifrån det underlag som verksamheten lämnat i mars. Region Jönköpings län representeras av ansvariga politiker och tjänstemän och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamhetschefen bedömer som viktiga för samtalet.
- **Planrapport.** Under det sista året i planperioden ska verksamheten rapportera hur det långsiktiga uppdraget för planperioden har uppfyllts. Region Jönköpings län har rätt att besluta om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten som uppdraget berör. Verksamheten ska i så fall bidra med att ta fram relevanta uppgifter.

Tidsplan

Mars	Årlig uppföljning/planrapport: Kvantitativ och kvalitativ redovisning som förs vidare till Kulturrådet, med verksamhetsberättelse som relaterar till uppdragsbeskrivningen.
April	Årlig dialog.
Maj-oktober	Region Jönköpings läns fortsatta budgetprocess, revidering av kulturplan och uppdragsbeskrivningarna samt dialog med staten.
November	Politiskt beslut om revidering av uppdragsbeskrivningar och kulturplan.
December	Politiskt beslut om budget.

Uppdrag 2018–2022

Jönköpings läns museum ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, kulturplanens prioriteringar samt regionens utvecklingsstrategi. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan. Verksamhets specifika uppdrag utgår från de viljeinriktningar som anges i regional kulturplan 2018–2022 för aktuellt verksamhetsområde.

Det regionala uppdraget för Jönköpings läns museum 2018–2022 innefattar att:

Breda kulturarvssynen och lärprocesserna

- Stärka sin identitet som kunskapsutvecklande institution och därigenom bidra till forskning.
- Ansvara för att lyfta, förtydliga och utveckla begreppet kulturarv via varierande samverkansformer.
- Verka för att barn och unga ska kunna ta del av kulturarv och erbjudas möjlighet till eget skapande, delaktighet och inflytande.

Främja tvärsektorielt arbete för att nå och angå nya målgrupper

- Samverka och samarbeta med civilsamhället, med det fria kulturlivet samt med andra regionala kulturverksamheter.
- Ge alla möjlighet att ta del av kulturarv genom konst och kultur i hela Jönköpings län.

Främja fortsatt digitalisering för tillgänglighet, delaktighet och lärande

- I samverkan med nationella och internationella aktörer arbeta för digital tillgänglighet, delaktighet och lärande.

- Utgöra ett kunskapscentrum för digitalisering av kulturarvet i mötet med medborgare.

Stärka samspelet inom kulturmiljöarbetet

- Inom ramen för ett lokalt, nationellt och internationellt sammanhang prioritera följande områden: kulturmiljövård, kunskapsförmedling, publika aktiviteter.
- Utveckla och förnya engagemanget kring kulturmiljövårdsområdet utifrån nationella mål för kulturmiljöarbete.
- Stärka sin roll som regional och nationell resurs och samarbetspartner.

Utveckla samlingstillväxt för materiellt och immateriellt kulturarv.

- Förvalta och utveckla sina samlingar på ett hållbart och tillgängligt sätt och uppnå en medveten samlingstillväxt.

Övergripande uppdrag

- Utveckla strukturer för samråd med länets aktörer inom berört konst/bildningsområde.
- Tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten utifrån FN:s barnkonvention i ett systematiskt och utvecklingsinriktat arbete.
- Främja interkulturella möten som återspeglas i verksamheten.
- Delta i kunskapsutvecklingen och med aktiviteter i koppling till kulturens roll för god hälsa.

Handlingsplaner

- Jönköpings läns museum har en handlingsplan för tillgänglighet för enkelt avhjälpta hinder samt tillgänglig webb och e-tjänster som följs upp och uppdateras under planperioden.
- Jönköpings läns museum har handlingsplaner för likabehandling samt nationella minoriteter och minoritetsspråk som följs upp och uppdateras under planperioden.
- Likabehandlingsplanen ska löpande uppdateras med aktuella åtgärder för att förebygga och motverka sexuella trakasserier.
- Jönköpings läns museum ska uppfylla standard WCAG 2.1 för sin webbplats och mobila applikationer enligt gällande EU direktiv.

Riksteatern Jönköpings län
Revidering 2021

Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Riksteatern Jönköpings län

Följande uppdragsbeskrivning har tagits fram för Riksteatern Jönköpings läns regionala uppdrag 2018-2022, med möjlighet för årlig revidering. Uppdragsbeskrivningen grundas i den regionala kulturplanen, nationella kulturpolitiska mål samt regional utvecklingsstrategi.

Regional kulturplan 2018-2022

Region Jönköpings läns övergripande kulturpolitiska mål:

- Kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet.
- Möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.
- Ett välutvecklat konst- och kulturliv präglat av hög kvalitet inom både bredd och spets.

I kulturplanen fastställs följande prioriteringsområden utifrån vilka samtliga verksamhetsområden ska arbeta:

- kulturell infrastruktur
- villkor för konstnärligt skapande
- fokus på barn och ungas kultur
- tillgängligt kulturliv
- interregionalt, internationellt och interkulturellt samarbete
- samverkan och dialog.

Nationella kulturpolitiska mål

För att förverkliga ett kulturliv för alla ska de regionala verksamheter som erhåller medel inom kultursamverkansmodellen ta särskild hänsyn till följande horisontella mål som är relaterade till modellen:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv, som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Regional utvecklingsstrategi >>2035

Det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i Jönköpings län ska planeras och genomföras i enlighet med den regionala utvecklingsstrategin (RUS) till 2035. Den regionala utvecklingsstrategin ska leda till att Jönköpings län år 2035 är Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län där alla människor trivs, utvecklas och mår bra. De kulturpolitiska målen och prioriteringarna förhåller sig därför till den regionala utvecklingsstrategin. Den regionala kulturplanen och den regionala utvecklingsstrategin verkar tillsammans för att nå gemensamma målsättningar.

I arbetet med utvecklingen av Jönköpings län finns sex strateginområden som länets aktörer ska förhålla sig till oavsett vilket strategiområde de är verksamma inom:

- En hållbar region
- En attraktiv region
- En tillgänglig region
- En smart region
- En kompetent region
- En global region

Övriga styrdokument

Utöver de regionala och nationella styrdokument och mål som varit grund för uppdragsbeskrivning finns verksamhetsspecifika styrdokument som påverkar verksamhetens inriktning. Utöver de som listas här finns övergripande styrdokument och lagar, exempelvis FN:s barnkonvention, lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, diskrimineringslagen etc.

Riksteatern Jönköpings län styrs - som en del av den nationella folkrörelsen Riksteatern - av Riksteaterns kongressmål samt regeringens regleringsbrev.

Verksamhetsbeskrivning

Riksteatern Jönköpings läns uppgift är att stärka scenkonstens ställning genom att stötta länets scenkonstarrangörer samt främja scenkonstens utveckling i sin helhet.

Riksteatern Jönköpings län har som uppgift att främja spridningen av professionella teater- och dansföreställningar.

Riksteatern har som vision att skapa och förmedla scenkonst som sätter tankar och känslor i rörelse – för alla, överallt.

Riksteatern är en folkrörelse som arrangerar och främjar scenkonst och som äger en framgångsrik teater, en turnerande nationalscen för alla.

Riksteaterns verksamhet utgår från medlemmarnas engagemang, delaktighet och medskapande och är öppen för nya konstnärliga uttrycksformer, nya verksamheter och nya samarbetspartners.

Riksteatern ska ge alla möjlighet att uppleva varierad och kvalitativ scenkonst, oavsett var man bor i landet, oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, social eller etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsförutsättning, sexuell läggning eller ålder.

Riksteatern ska bidra till att alla ska kunna delta, ha inflytande och känna delaktighet i konsten och samhället och ska på så sätt vara en föregångare i att utöva, utveckla och skapa morgondagens demokrati.

Riksteatern Jönköpings län är ett samverkansorgan för länets ideella scenkonstarrangörer och stöttar även utveckling av nya arrangörsföreningar. Länets tio lokala teaterföreningar och den regionala teaterföreningen är en del av Riksteatern som arrangerar, förmedlar och utvecklar scenkonst.

Uppföljningsprocess

- **Årlig uppföljning.** I verksamhetsberättelse för föregående år ingår en kortfattad redovisning av föregående års viktigaste aktiviteter och resultat utifrån uppdragsbeskrivningen.
- **Årlig dialog.** I april kallar Region Jönköpings län till en dialog kring det långsiktiga uppdraget utifrån det underlag som verksamheten lämnat i mars. Region Jönköpings län representeras av ansvariga politiker och tjänstemän och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamhetschefen bedömer som viktiga för samtalet.
- **Planrapport.** Under det sista året i planperioden ska verksamheten rapportera hur det långsiktiga uppdraget för planperioden har uppfyllts. Region Jönköpings län har rätt att besluta om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten som uppdraget berör. Verksamheten ska i så fall bidra med att ta fram relevanta uppgifter.

Tidsplan

Mars	Årlig uppföljning/planrapport: Kvantitativ och kvalitativ redovisning som förs vidare till Kulturrådet, med verksamhetsberättelse som relaterar till uppdragsbeskrivningen.
April	Årlig dialog.
Maj-oktober	Region Jönköpings läns fortsatta budgetprocess, revidering av kulturplan och uppdragsbeskrivningarna samt dialog med staten.
November	Politiskt beslut om revidering av uppdragsbeskrivningar och kulturplan.
December	Politiskt beslut om budget.

Uppdrag 2018-2022

Riksteatern Jönköpings län ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, kulturplanens prioriteringar samt regionens utvecklingsstrategi. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan. Verksamhetsspecifika uppdrag utgår från de viljeinriktningar som anges i regional kulturplan 2018-2022 för aktuellt verksamhetsområde.

Det regionala uppdraget för Riksteatern Jönköpings län 2018-2022 innefattar att:

säkra konstnärlig utveckling och fördjupning inom scenkonsten

- Stödja och utveckla lokala föreningars arrangörsroll/medverka till att öka och bredda kompetensen hos de lokala riksteaterföreningarna.
- Stärka det interregionala och nationella samarbetet för att skapa konstnärlig förnyelse och ett bredare utbud.
- Främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan.
- Initiera och driva aktiviteter i form av utbudsdagar, seminarier och konferenser lokalt, regional, nationellt och internationellt.

öka tillgängligheten till institutionernas och de fria aktörernas verksamheter samt verka för att öka spridningen och tillgängligheten till scenkonst för invånarna i länet

- Synliggöra ett kvalitetssäkrat och brett utbud av professionell scenkonst
- Ansvara för förmedling av arrangörsbidrag till riksteaterföreningar.
- Utveckla strukturer för ett stärkt samarbete mellan kulturområden, samt mellan kultur- och andra samhällsområden och civilsamhället.
- Stärka tillgängligheten till dans i länet.
- Främja arbetet med digital tillgänglighet.

främja barns och ungas möte med scenkonsten

- Genom projekt och insatser stimulera och engagera ungas möten med den levande scenkonsten.
- Främja samarbeten mellan teaterföreningar, skolor och övriga arrangörer.
- Erbjud kompetensutveckling inom scenkonstområdet för relevanta aktörer.

främja samverkan mellan institutionerna, det fria professionella scenkonstlivet och ideella arrangörer och kommunerna

- Vara en aktiv del i att främja och bilda regionala nätverk inom scenkonstområdet.
- Utveckla interregionala samarbeten.

Övergripande uppdrag

- Tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten utifrån FN:s barnkonvention i ett systematiskt och utvecklingsinriktat arbete.
- Utveckla strukturer för samråd med länets aktörer inom berört konstområde.
- Delta i kunskapsutvecklingen och med aktiviteter i koppling till kulturens roll för god hälsa.

Handlingsplaner

- Riksteatern Jönköpings län har en handlingsplan för tillgänglighet för enkelt avhjälpna hinder samt tillgänglig webb och e-tjänster som följs upp och uppdateras under planperioden.
- Riksteatern Jönköpings län har handlingsplaner för likabehandling samt nationella minoriteter och minoritetsspråk som följs upp och uppdateras under planperioden.
- Likabehandlingsplanen ska uppdateras löpande med aktuella åtgärder för att förebygga och motverka sexuella trakasserier.
- Riksteatern Jönköpings län ska uppfylla standard WCAG 2.1 för sin webbplats och mobila applikationer enligt gällande EU direktiv.

Uppdragsbeskrivning 2018-2022 Jönköpings läns folkrörelsearkiv

Följande uppdragsbeskrivning har tagits fram för Jönköpings läns folkrörelsearkivs regionala uppdrag 2018-2022, med möjlighet för årlig revidering. Uppdragsbeskrivningen grundas i den regionala kulturplanen, nationella kulturpolitiska mål samt regional utvecklingsstrategi.

Regional kulturplan 2018-2022

Region Jönköpings läns övergripande kulturpolitiska mål:

- Kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet.
- Möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.
- Ett välutvecklat konst- och kulturliv präglad av hög kvalitet inom både bredd och spets.

I kulturplanen fastställs följande prioriteringsområden utifrån vilka samtliga verksamhetsområden ska arbeta:

- kulturell infrastruktur
- villkor för konstnärligt skapande
- fokus på barn och ungas kultur
- tillgängligt kulturliv
- interregionalt, internationellt och interkulturellt samarbete
- samverkan och dialog.

Nationella kulturpolitiska mål

För att förverkliga ett kulturliv för alla ska de regionala verksamheter som erhåller medel inom kultursamverkansmodellen ta särskild hänsyn till följande horisontella mål som är relaterade till modellen:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv, som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Regional utvecklingsstrategi >>2035

Det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i Jönköpings län ska planeras och genomföras i enlighet med den regionala utvecklingsstrategin (RUS) till 2035. Den regionala utvecklingsstrategin ska leda till att Jönköpings län år 2035 är Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län där alla människor trivs, utvecklas och mår bra. De kulturpolitiska målen och prioriteringarna förhåller sig därför till den regionala utvecklingsstrategin. Den regionala kulturplanen och den regionala utvecklingsstrategin verkar tillsammans för att nå gemensamma målsättningar.

I arbetet med utvecklingen av Jönköpings län finns sex strateginområden som länets aktörer ska förhålla sig till oavsett vilket strategiområde de är verksamma inom:

- En hållbar region
- En attraktiv region
- En tillgänglig region
- En smart region
- En kompetent region
- En global region

Övriga styrdokument

Utöver de regionala och nationella styrdokument och mål som varit grund för uppdragsbeskrivning finns verksamhetsspecifika styrdokument som påverkar verksamhetens inriktning. Utöver de som listas här finns övergripande styrdokument och lagar, exv. FN:s barnkonvention, lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, diskrimineringslagen etc.

Verksamhetsbeskrivning

Jönköpings läns folkrörelsearkiv är ett regionalt arkiv med uppgift att inventera, insamla, förteckna, vårda och bevara arkivalier från folkrörelser och föreningsliv i Jönköpings län. Folkrörelse- och föreningslivet har en mer än hundrafemtioårig historia. Föreningarna utgör en viktig del av civilsamhället och bidrar till medborgarnas demokratiska skolning och engagemang. Jönköpings läns folkrörelsearkiv är en ideell förening, vars medlemmar består av läns- och distriktsorganisationer, Region Jönköpings län och länets samtliga kommuner genom sina kulturnämnder (eller motsvarande).

Uppföljningsprocess

- **Årlig uppföljning.** I verksamhetsberättelse för föregående år ingår en kortfattad redovisning av föregående års viktigaste aktiviteter och resultat utifrån uppdragsbeskrivningen.
- **Årlig dialog.** I april kallar Region Jönköpings län till en dialog kring det långsiktiga uppdraget utifrån det underlag som verksamheten lämnat i mars. Region Jönköpings län representeras av ansvariga politiker och

tjänstemän och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamhetschefen bedömer som viktiga för samtalet.

- **Planrapport.** Under det sista året i planperioden ska verksamheten rapportera hur det långsiktiga uppdraget för planperioden har uppfyllts. Region Jönköpings län har rätt att besluta om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten som uppdraget berör. Verksamheten ska i så fall bidra med att ta fram relevanta uppgifter.

Tidsplan

Mars	Årlig uppföljning/planrapport: Kvantitativ och kvalitativ redovisning som förs vidare till Kulturrådet, med verksamhetsberättelse som relaterar till uppdragsbeskrivningen.
April	Årlig dialog.
Maj-oktober	Region Jönköpings läns fortsatta budgetprocess, revidering av kulturplan och uppdragsbeskrivningarna samt dialog med staten.
November	Politiskt beslut om revidering av uppdragsbeskrivningar och kulturplan.
December	Politiskt beslut om budget

Uppdrag 2018-2022

Jönköpings läns folkrörelsearkiv ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, kulturplanens prioriteringar samt regionens utvecklingsstrategi. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan. Verksamhetsspecifika uppdrag utgår från de viljeinriktningar som anges i regional kulturplan 2018-2022 för aktuellt verksamhetsområde.

Det regionala uppdraget för Jönköpings läns folkrörelsearkiv 2018-2022 innefattar att:

påbörja samtal om att inrätta en ny arkivorganisation

- Tillsammans med relevanta aktörer undersöka möjligheterna till samordning mellan olika verksamheter och kunskapsbärare inom arkiv i Jönköpings län i syfte att förbereda för en eventuell ny regional arkivorganisation.
- Verka som en rådgivande funktion inom arkivfrågor i länet.
- I samverkan med relevanta aktörer utveckla förståelsen och kunskapen om länets arkiv och dess verksamheter.
- Bidra till förståelsen för det demokratiska samhället och främja medborgarnas intresse och engagemang.

säkerställa den tekniska utvecklingen inom föreningsarkiven

- Tillsammans med relevanta aktörer göra en översyn av den tekniska situationen inom föreningsarkiven, både vad gäller insamling och tillgängliggörande.
- I samband med en översyn fokusera på nya slag av föreningar, nätverk och aktionsgrupper som inte är organiserade på traditionellt sätt.
- Stimulera forskning om länets föreningshistoria.

Övergripande uppdrag

- Tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten utifrån FN:s barnkonvention i ett systematiskt och utvecklingsinriktat arbete.
- Utveckla strukturer för samråd med länets aktörer inom berört konst/bildningsområde.
- Främja interkulturella möten som återspeglas i verksamheten.
- Delta i kunskapsutvecklingen och med aktiviteter i koppling till kulturens roll för god hälsa.

Handlingsplaner

- Jönköpings läns folkrörelsearkiv har en handlingsplan för tillgänglighet för enkelt avhjälpna hinder samt tillgänglig webb och e-tjänster som följs upp och uppdateras under planperioden.
- Jönköpings läns folkrörelsearkiv har handlingsplaner för likabehandling samt nationella minoriteter och minoritetsspråk som följs upp och uppdateras under planperioden.
- Likabehandlingsplanen ska uppdateras löpande med aktuella åtgärder för att förebygga och motverka sexuella trakasserier.
- Jönköpings läns folkrörelsearkiv ska uppfylla standard WCAG 2.1 för sin webbplats och mobila applikationer enligt gällande EU direktiv.

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 48

Remiss av promemoria – Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken

Diarienummer: RJL 2021/207

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande svar till Näringsdepartementet.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerat förslag Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken. Region Jönköpings län avstår inbjudan att inkomma med yttrande.

Beslutsunderlag

- Missiv/Tjänsteskrivelse daterad 2021-03-05
- Förslag till svar om att avstå yttrande daterad 2021-03-31
- Promemoria kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken.

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande svar till Näringsdepartementet.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerat förslag Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken. Region Jönköpings län avstår inbjudan att inkomma med yttrande.

Information i ärendet

Inom EU finns ett omfattande regelverk på området för den s.k. sammanhållningspolitiken. Sammanhållningspolitiken regleras genom ett antal EU-förordningar som upprättas för sjuårsperioder. Europeiska kommissionen har för den kommande programperioden 2021–2027 lagt fram förslag till ett flertal EU-förordningar. Till följd av detta föreslås ändringar i svensk lagstiftning. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 december 2021.

Ändringarna i EU-förordningar genomförs till stor del med anledning av ny programperiod inom EU. De förändringar i svensk lagstiftning som genomförs sker som en direkt följd av detta. Föreslagna lagändringar förändrar inget i sak. Region Jönköpings län avstår med bakgrund av detta inbjudan att inkomma med remissvar. Övriga regionalt utvecklingsansvariga aktörer i Småland och Öarna dvs Region Gotland, Region Kronoberg och Region Kalmar län har gjort samma bedömning.

Beslutsunderlag

- Missiv/Tjänsteskrivelse daterad 2021-03-05
- Förslag till svar om att avstå yttrande daterad 2021-03-31
- Promemoria kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken.

Beslut skickas till

Näringsdepartementet per e-post n.remissvar@regeringskansliet.se

REGIONLEDNINGSKONTORET

Ulf Fransson
Tf Regional Utvecklingsdirektör

Marie Brander
Sektionschef internationellt samarbete

Näringsdepartementet

Yttrande Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken.

Sammanfattning

Region Jönköpings län avstår erbjudandet att yttra sig över kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken.

Synpunkter på förslaget

Region Jönköpings län avstår erbjudandet att yttra sig över kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Per Eriksson
Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv
och attraktivitet

Ulf Fransson
Tf Regional Utvecklingsdirektör

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken

Sammanfattning

Inom EU finns ett omfattande regelverk på området för den s.k. sammanhållningspolitiken. Sammanhållningspolitiken regleras genom ett antal EU-förordningar som upprättas för sjuårsperioder. Europeiska kommissionen har för den kommande programperioden 2021–2027 lagt fram förslag till ett flertal EU-förordningar. I denna promemoria föreslås ändringar i svensk lagstiftning med anledning av vissa av de föreslagna förordningarna. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 december 2021.

1. Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden

Härigenom föreskrivs att 1, 2 och 6 §§ lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

I denna lag ges bestämmelser som behövs för att EU:s strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden ska kunna genomföras i Sverige.

Med EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden avses i denna lag EU:s förordningar om

1. stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden, och

2. stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Denna lag kompletterar sådana EU-förordningar som innehåller bestämmelser om stöd från

1. Europeiska regionala utvecklingsfonden,

2. Europeiska socialfonden,

3. Europeiska socialfonden +,

4. Fonden för en rättvis omställning,

och

5. Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Regeringen ska i Svensk författningssamling tillkännage vilka grundförordningar som avses.

2 §³

Tillsyn och annan kontroll över att reglerna i EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utvecklingen av landsbygden följs utövas av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

Regeringen får föreskriva att en tillsynsmyndighet får överlåta åt någon annan myndighet att utöva viss tillsyn.

Om tillsyn överläts, ska vad som sägs om tillsynsmyndighet i lagen gälla även den myndighet till vilken tillsyn har överlåtits.

Tillsyn och annan kontroll över att de EU-förordningar som lagen kompletterar följs utövas av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2015:267.

² Senaste lydelse 2015:267.

³ Senaste lydelse 2015:267.

6 §⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att ränta ska betalas på belopp enligt EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden om mottagaren inte är berättigad till beloppet och detta ska återbetalas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att ränta ska betalas på stödbelopp som lämnats ur de fonder som anges i 1 § första stycket om mottagaren inte är berättigad till beloppet och detta ska återbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2021.

⁴ Senaste lydelse 2015:267.

1.2 Förslag till lag om upphävande av lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.

Härigenom föreskrivs att lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.⁵ ska upphöra att gälla vid utgången av november 2021.

⁵Senaste lydelse av lagens rubrik 1996:1488.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:459) om strukturfondspartnerskap

Häri genom föreskrivs att 1 § lagen (2007:459) om strukturfondspartnerskap ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §⁶

Inom ramen för förvaltningen av EU:s strukturfonder ska strukturfondspartnerskap bildas enligt denna lag.

Inom ramen för förvaltningen av *Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska socialfonden*+ ska strukturfondspartnerskap bildas enligt denna lag.

Inom det geografiska området för varje regionalt strukturfondsprogram och motsvarande regional handlingsplan för det nationella socialfondsprogrammet ska ett gemensamt strukturfondspartnerskap bildas.

Strukturfondspartnerskapet ska inom målet investering för *tillväxt och sysselsättning* yttra sig över vilka ansökningar som ska prioriteras bland de ansökningar som godkänts av förvaltande myndighet för det berörda strukturfondsprogrammet.

Strukturfondspartnerskapet ska inom målet investering för sysselsättning och tillväxt yttra sig över vilka ansökningar som ska prioriteras bland de ansökningar som godkänts av förvaltande myndighet för det berörda strukturfondsprogrammet.

Strukturfondspartnerskapets yttrande ska vara bindande i den förvaltande myndighetens fortsatta handläggning.

Strukturfondspartnerskapets yttrande ska vara bindande i den förvaltande myndighetens fortsatta handläggning.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2021.

⁶ Senaste lydelse 2014:479.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:704) om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2009:704) om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Regeringen får till en gruppering överlåta förvaltningsuppgifter gällande program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU. De förvaltningsuppgifter som överläts får inbegripa beslutsfattande i fråga om fördelning av stöd ur *EG:s strukturfonder*.

Regeringen får till en gruppering överlåta förvaltningsuppgifter gällande program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU. De förvaltningsuppgifter som överläts får inbegripa beslutsfattande i fråga om fördelning av stöd ur *Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska socialfonden+*.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2021.

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:266) om lokala aktionsgrupper

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2015:266) om lokala aktionsgrupper ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om lokala aktionsgruppers handläggning av ärenden om stöd inom lokalt ledd utveckling enligt artikel 34.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006, *i den ursprungliga lydelsen.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om lokala aktionsgruppers handläggning av ärenden om stöd inom lokalt ledd utveckling enligt artikel 34.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2021.

2. Bakgrund

Inom EU finns ett omfattande regelverk på området för den s.k. sammanhållningspolitiken. EU:s sammanhållningspolitik har som mål att bidra till ekonomisk, social och territoriell sammanhållning inom unionen. Den ska bidra till att minska regionala skillnader, främja social inkludering och medverka till tillväxt och utveckling. Med hjälp av t.ex. Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden stödjer EU sammanhållningspolitikens målsättningar.

Sammanhållningspolitiken regleras genom ett antal förordningar som gäller för sjuårsperioder. Den nuvarande perioden avser 2014–2020. Den 29 och 30 maj 2018 presenterade kommissionen sitt förslag till förordningar för sammanhållningspolitiken för perioden 2021–2027. Dessa rättsakter ingick i ett större paket med nio förordningsförslag. Den 14 januari 2020 och 28 maj 2020 presenterade kommissionen ytterligare förslag och ändringsförslag till förordningar inom sammanhållningspolitiken.

Förhandlingar pågår avseende kommissionens förslag till nya EU-förordningar inom sammanhållningspolitiken. Målet är att samtliga rättsakter som förhandlas i rådets arbetsgrupp för strukturella åtgärder, förutom ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang, ska vara slutförhandlade under våren 2021. När de föreslagna EU-förordningarna har antagits kommer de att gälla direkt i svensk rätt. Det finns därmed redan nu behov av att se över den nationella lagstiftning som kompletterar EU-förordningarna.

Promemorians analys omfattar endast de rättsakter som förhandlas i rådets arbetsgrupp för strukturella åtgärder och som beräknas vara slutförhandlade under våren 2021. De EU-förordningar som avses behandlas i följande avsnitt.

3. Förslag till EU-förordningar

Kommissionens förslag till förordningar och förordningsändringar inför programperioden 2021–2027, som behandlas i denna promemoria, innefattar fem nya förordningar – dels en förordning om gemensamma bestämmelser om delad förvaltning för sju EU-fonder, dels fyra sektorsspecifika regelverk.

- Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt Instrumentet för gränsförvaltning och visering (COM(2018) 375 final av den 29 maj 2018, COM(2020) 23 final av den 14 januari 2020, COM(2020) 450 final av den 28 maj 2020), i fortsättningen kallad den nya förordningen om gemensamma bestämmelser.
- Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (COM(2018)

372 final av den 29 maj 2018, COM(2020) 452 final av den 28 maj 2020), i fortsättningen kallad Regional- och sammanhållningsfunds-förordningen.

- Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder (COM(2018) 374 final av den 29 maj 2018), i fortsättningen kallad Interregförordningen.
- Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden+, (COM(2018) 382 final av den 30 maj 2018, COM(2020) 447 final av den 28 maj 2020), i fortsättningen kallad Socialfunds-förordningen.
- Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för en rättvis omställning (COM(2020) 22 final av den 14 januari 2020, COM(2020) 460 final av den 28 maj 2020), i fortsättningen kallad Omställningsförordningen.

Kommissionen har dessutom föreslagit en förordning om ändringar i den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006. Förordningen trädde i kraft den 24 december 2020:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/2221 av den 23 december 2020 om ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 vad gäller ytterligare medel och genomförandebestämmelser för att tillhandahålla stöd för främjande av krisreparation i samband med covid-19-pandemin och dess sociala konsekvenser och för förberedande av en grön, digital och resilient återhämtning av ekonomin (React-EU), i fortsättningen kallad React-EU-förordningen.

Den nya förordningen om gemensamma bestämmelser

Den föreslagna nya förordningen om gemensamma bestämmelser är en paraplyförordning. Den fastställer finansiella regler för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden+ (ESF+), Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF), Asyl- och migrationsfonden (Amif), Fonden för inre säkerhet och instrumentet för gränsförvaltning och visering. Den fastställer vidare gemensamma bestämmelser för Eruf, ESF+, Sammanhållningsfonden och EHFF. Av förordningens avdelning I och II framgår förordningens allmänna regler, mål och strategi. Avdelning III till VI avser

programprogrammering, övervakning, utvärdering, information, kommunikation, finansiellt stöd, förvaltning och kontroll. Avdelning VII och VIII avser ekonomisk förvaltning, inlämning och granskning av räkenskaper och finansiella korrigeringar och finansieringsram. Delegering av befogenheter, genomförandebestämmelser och övergångsbestämmelser och slutbestämmelser framgår av avdelning IX i förordningen.

Regional- och sammanhållningsfundsforordningen

Regional- och sammanhållningsfundsforordningen reglerar främst viktiga strategiska inriktningsfrågor för Eruf och Sammanhållningsfonden. Det övergripande målet med Eruf är att bistå med att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i regionen. Eruf ska bida till att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna.

Sammanhållningsfonden ska användas till projekt inom miljöområdet och för infrastrukturinvesteringar inom ramen för de transeuropeiska nätverken. Sammanhållningsfonden gäller i de medlemsstater som har en bruttonationalinkomst per capita under 90 procent av unionens genomsnitt och berör därmed inte Sverige.

Interregförordningen

Interregförordningen ska komplettera den nya förordningen om gemensamma bestämmelser och Regional- och sammanhållningsfundsforordningen. Program inom målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) som inbegriper flera medlemsstater har särskilda särdrag. Förordningen innehåller därför särskilda bestämmelser för Interreg, i förhållande både till den nya förordningen om gemensamma bestämmelser och Regional- och sammanhållningsfundsforordningen. Den innehåller också särskilda regler för program där medlemsstaterna samarbetar med länder utanför EU. Huvudfokus ligger på genomförande- och samarbetsfrågor, särskilt fastställande av det geografiska tillämpningsområdet för Interregkomponenterna, särskilda mål och tillämpningsområden för Interreg, anpassningar av reglerna i förordningen om gemensamma bestämmelser för programplanering, programmyndigheter, förvaltning och kontroll samt ekonomisk förvaltning och integration av EU:s finansieringsinstrument för externa åtgärder.

Socialfundsforordningen

ESF+ föreslås inrättas genom en sammanslagning av Europeiska socialfonden (ESF), Sysselsättningsinitiativet för unga, Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD) och EU-programmet för sysselsättning och social innovation (EaSI). Det övergripande målet för ESF+ är att uppnå hög sysselsättning, ett rättvist socialt skydd samt kvalificerad och motståndskraftig arbetskraft som är förberedd för framtidens arbetsliv i linje med principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. ESF+ ska stödja, komplettera och ge medlemsstaternas nationella politik ett mervärde i syfte att säkerställa lika

möjligheter, tillgång till arbetsmarknaden, rättvisa arbetsvillkor, socialt skydd och social inkludering.

Mycket av tillämpningen och genomförandet av ESF+ omfattas av den nya förordningen om gemensamma bestämmelser. Socialfondsförordningen innehåller allmänna bestämmelser om fondens syfte, definitioner, allmänna mål och särskilda mål inom politikområdena sysselsättning, utbildning och social inkludering. Den innehåller också särskilda bestämmelser som är tillämpliga på den del av ESF+ som omfattas av delad förvaltning.

Omställningsförordningen

FRO, som inrättas genom förordningen, är ett verktyg för att stödja de regioner som påverkas mest av omställningen till klimatneutralitet och för att undvika att skillnaderna mellan regionerna ökar. Den inrättas därför inom ramen för sammanhållningspolitiken. Omställningsförordningen innehåller en definition av de särskilda mål som ska användas för programplaneringen av fondens medel inom en prioritering eller ett program inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt i sammanhållningspolitiken. Den innehåller vidare bestämmelser om den geografiska täckningen och metoden för att fördela medlen för fonden, omfattningen av stödet från fonden, bestämmelser om innehållet i territoriella planer för en rättvis omställning, och om medlemsstaternas skyldighet att identifiera de territorier som påverkas mest av omställningen till en klimatneutral ekonomi och dit stödet från fonden ska koncentreras. Det införs även en ram för att mäta fondens resultat, genom motsvarande indikatorer och en mekanism för att anpassa stödet om målen inte uppnås.

React-EU-förordningen

React-EU-förordningen innebär att medel ska göras tillgängliga för budgetåtaganden för åren 2021 och 2022 men att insatser som ska stödjas får väljas ut fram till slutet av 2023. Genom att medlen görs tillgängliga inom ramen för de pågående programmen under programperioden 2014–2020 kan de snabbt sättas in i medlemsstaternas ekonomi. Initiativet ska stödja insatser för att hjälpa viktiga sektorer att möjliggöra en grön, digital och resilient återhämtning av medlemsstaternas ekonomier efter pandemin.

4. Gällande nationell lagstiftning

EU-förordningarna om sammanhållningspolitiken för innevarande programperiod kompletteras av följande fem lagar.

Lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden

I lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden ges bestämmelser som behövs för att EU:s strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden ska kunna genomföras i Sverige. Med EU:s förordningar om strukturstöd avses i lagen EU:s förordningar

om stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Lagen innehåller bestämmelser om tillsyn och kontroll, om avgifter för tillsyn, om ränta och om överklagande.

Lagen om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.

Lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. ger regeringen en möjlighet att överlåta förvaltningsuppgifter, inklusive myndighetsutövning, till kommittéer och organ i enlighet med uppräknade EU-förordningar i den omfattning som framgår av ett fastställt operativt program. Lagen hänför sig till sex olika EU-förordningar, av vilka fem numera är upphävda.

Lagen om strukturfondspartnerskap

I lagen (2007:459) om strukturfondspartnerskap regleras hur de s.k. strukturfondspartnerskapen ska vara sammansatta och vilken uppgift de ska utföra. Ett strukturfondspartnerskap bildas regionalt och är en sammansättning av förtroendevalda representanter för kommuner och regioner i berörda län samt, i vissa fall Sametinget, företrädare för arbetsmarknadens organisationer, berörda intresseorganisationer, föreningar och företrädare för de myndigheter som regeringen bestämmer. Strukturfondspartnerskapen har till uppgift att välja vilka ansökningar om stöd som ska prioriteras när beslut om finansiering från EU:s strukturfonder ska fattas.

Lagen om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete

Lagen (2009:704) om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS). En gruppering har som mål att underlätta och främja gränsöverskridande, transnationellt eller interregionalt samarbete. En gruppering ska bestå av medlemmar som finns på minst två EU-länders territorier. Endast medlemsstater, myndigheter och offentligrättsliga organ kan vara medlemmar. Målet för samarbetet ska vara att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen mellan medlemsländer och regioner. En gruppering kan bland annat ha som uppgift att förvalta program och projekt för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU genom EU-fonderna. Lagen möjliggör överlåtelse av sådana uppgifter till en sådan gruppering.

Lagen om lokala aktionsgrupper

Lagen (2015:266) om lokala aktionsgrupper kompletterar den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser. Enligt EU-förordningen ska lokala aktionsgrupper utföra uppgifter som avser lokalt ledd utveckling inom förvaltningen av EU:s struktur- och investeringsfonder. Lagen innebär bl.a. att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

föreskrifter om gruppernas handläggning av ärenden om stöd inom lokalt ledd utveckling. Lagen innehåller också bestämmelser som rör uppgiftsskyldighet och tystnadsplikt.

5. Behov av ändringar i nationell lagstiftning

EU-förordningarna är direkt tillämpliga i varje medlemsstat. Sådana rättsakter ska inte och får inte genomföras i nationell rätt. Kommissionens förslag till nya EU-förordningar inom sammanhållningspolitiken förutsätter dock att vissa nationella bestämmelser finns som kompletterar EU-förordningarna i svensk lagstiftning. Svensk lagstiftning kan även i viss mån behöva justeras med anledning av de föreslagna EU-förordningarna. Nedan behandlas frågan om vilka kompletterande eller justerade bestämmelser som behöver införas i svensk lag med anledning av kommissionens förslag till nya EU-förordningar. Vissa frågor kommer dock att utredas separat, t.ex. frågan om en översyn av lagen om strukturfondspartnerskap, se regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om regionala strukturfondspartnerskap (skr. 2020/21:25).

5.1 Ändringar i lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden

Promemorians förslag: Hänvisningen i lagen till EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden ska ersättas med en upplysning om att lagen kompletterar sådana EU-förordningar som innehåller bestämmelser om stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Europeiska socialfonden+, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Bestämmelsen ska även innehålla en upplysning om att regeringen i Svensk författningssamling ska tillkännage vilka grundförordningar som avses.

Uttrycket EU:s förordningar om strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden ska bytas ut mot de EU-förordningar som lagen kompletterar.

Det ska förtydligas att bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet att betala ränta avser ränta på stödbelopp som lämnats ur de fonder som anges i 1 § första stycket.

Skälen för promemorians förslag: Lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden kompletterar den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser. Lagen upplyser bl.a. om att regeringen utser de myndigheter som ska utöva tillsyn och kontroll samt ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om hur tillsynen ska bedrivas. Vidare finns bestämmelser som ger nationella tillsynsmyndigheter och EU:s institutioner rätt till tillträde och att ta del av upplysningar och handlingar samt göra undersökningar och provtagningar.

Den föreslagna nya förordningen om gemensamma bestämmelser innehåller i likhet med den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser regler om hur förvaltningen och kontrollen i medlemsstaterna ska organiseras och

genomföras. I artikel 63 ställs det upp ett antal krav som de behöriga myndigheterna ska uppfylla när det gäller förvaltningen och kontrollen. Medlemsstaterna ska bl.a. säkerställa att det finns förvaltnings- och kontrollsystem för sina program. Av artikel 68 respektive 71 framgår vidare att den förvaltande myndigheten ansvarar för att genomföra förvaltningskontroller medan revisionsmyndigheten ansvarar för att genomföra systemrevisioner, insatsrevisioner och räkenskapsrevisioner. Både förvaltningskontroller och insatsrevisioner ska omfatta kontroller på plats. Det finns således även fortsättningsvis ett behov av kompletterande bestämmelser om tillsyn och kontroll på lagnivå.

Lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden kompletterar de EU-förordningar som avser stöd från Eruf, ESF och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu). I samband med att den nya programperioden påbörjas kommer en ny fond för rättvis omställning, FRO, att inrättas inom ramen för sammanhållningspolitiken. Lagen måste därför även komplettera sådana EU-förordningar som avser stöd från FRO. Under den kommande programperioden föreslås vidare ESF+ inrättas genom en sammanslagning av ESF, Sysselsättningsinitiativet för unga, FEAD och EU-programmet EaSI. För att tydliggöra att lagen kompletterar såväl ESF under programperioden 2014–2020 som ESF+ under programperioden 2020–2027 ska hänvisning ske till båda fonderna.

Hur ska hänvisning till EU-rätten ske?

När svensk lag kompletterar EU-förordningar är det av vikt att det tydligt går att utläsa vilka EU-förordningar som lagen kompletterar. Ett alternativ är att direkt i lagtext räkna upp de berörda EU-förordningarna. Ett annat sätt att koppla nationella bestämmelserna till EU-förordningar är att använda en lagstiftningsteknik där regeringen tillkännager vilka EU-förordningar lagen kompletterar, se vidare Att kriminalisera överträdelser av EU-förordningar (SOU 2020:13). En sådan lagstiftningsteknik används bl.a. i livsmedelslagen (2006:804), som kompletterar ett stort antal EU-förordningar.

Området för sammanhållningspolitiken är föränderligt och regleras av en stor mängd EU-förordningar. EU-förordningarna inför nästa programperiod är ännu inte färdigförhandlade och vilka EU-rättsakter som i slutändan kommer att antas är därmed ännu inte klarlagt. Arbetet beräknas inte vara klart förrän under våren 2021. När React-EU-förordningen nu har trätt i kraft innebär detta att EU-förordningarna för den nuvarande programperioden under en övergångsperiod kommer att tillämpas parallellt med de nya EU-förordningarna för den kommande programperioden. Kommissionen har också lagt fram ett förslag till en ny förordning om den gemensamma jordbrukspolitiken (Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av Europaparlamentets och

rådets förordning (EU) nr 1305/2013 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013 (COM(2018) 392 final av den 1 juni 2018). Det är ännu inte klart när förordningen om den gemensamma jordbrukspolitikerna kan träda i kraft. Till dess kommer EU-förordningarna för den nuvarande programperioden avseende Ejflu att tillämpas parallellt med de nya EU-förordningarna för den kommande programperioden.

Mot bakgrund av det stora antal förordningar som lagen avser att komplettera (i dagsläget ett tiotal) och områdets föränderlighet bedöms det lämpligt att använda sig av en lagstiftningsteknik där regeringen tillkännager vilka EU-förordningar som lagen kompletterar. Samtidigt bör det av tydlighetskäl i lagen finnas en ram där det framgår vilka fonder som lagens bestämmelser ska tillämpas på. Det föreslås därför att det införs en bestämmelse om att lagen kompletterar sådana EU-förordningar som innehåller bestämmelser om stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Europeiska socialfonden+, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling samt att regeringen i Svensk författningssamling ska tillkänna vilka grundförordningar som avses. Med grundförordningar avses lagstiftningsakter beslutade av Europaparlamentet och rådet.

EU:s förordningar om strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden

I 2 § i lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden finns som nämns ovan, en upplysning om att regeringen bestämmer vilka myndigheter som utövar tillsyn och annan kontroll över att reglerna i EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utvecklingen av landsbygden följs. Uttrycket EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden föreslås ovan ersättas med en upplysning om att lagen kompletterar sådana EU-förordningar som innehåller bestämmelser om stöd från vissa angivna fonder. Som en följdändring bör därför 2 § ändras så att det i paragrafen anges att tillsyn och annan kontroll över att reglerna i de EU-förordningar som lagen kompletterar följs utövas av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer. Med EU-förordningar avses såväl lagstiftningsakter beslutade av Europaparlamentet och rådet som förordningar beslutade av kommissionen.

Ränta

Av 6 § i lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att ränta ska betalas på belopp enligt EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden om mottagaren inte är berättigad till beloppet och detta ska återbetalas. I likhet med den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser innehåller den föreslagna nya förordningen om gemensamma bestämmelser inte någon reglering avseende ränta på belopp som felaktigt har utbetalts och ska återbetalas.

Bedömningen är därför att det även fortsättningsvis bör finnas möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om ränta. Det bör dock förtydligas att ränta ska betalas på stödbelopp som lämnats ur de fonder som anges i 1 § första stycket.

5.2 Ändringar i lagen om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.

Promemorians förslag: Lagen ska upphävas.

Skälen för promemorians förslag: Enligt lagen om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. har regeringen en möjlighet att överlåta förvaltningsuppgifter, inklusive myndighetsutövning, till övervakningskommittéer och organ i enlighet med uppräknade EU-förordningar. De uppräknade förordningarna avser programperioden 2007–2013. Samtliga förordningar, förutom kommissionens förordning (EG) nr 951/2007 av den 9 augusti 2007 om fastställande av tillämpningsbestämmelser för program för gränsöverskridande samarbete som finansieras inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1638/2006, är upphävda.

Lagen tillkom för att möjliggöra för övervakningskommittéer att fullgöra myndighetsutövning. Av de EU-förordningar som lagen hänvisar till framgår att överlåtelse av förvaltningsuppgift, inklusive myndighetsutövning, ska ske till de i lagen uppräknade kommittéerna och organen. Avseende den alljämt gällande förordningen (EG) nr 951/2007 framgår överlåtelsen av förvaltningsuppgifter av artiklarna 11–15. Det krävs dock inte längre att det i lag regleras specifikt om överlåtelse av förvaltningsuppgifter om detta framgår direkt av en EU-förordning. Det finns därmed inte längre skäl att i lag reglera frågan. Lagen bör därmed upphävas.

5.3 Ändringar i lagen om strukturfondspartnerskap

Promemorians förslag: Hänvisningen till EU:s strukturfonder ska ändras till Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska socialfonden+. Hänvisningen till målet investering för tillväxt och sysselsättning ska ändras till investering för sysselsättning och tillväxt.

Skälen för promemorians förslag: Lagen om strukturfondspartnerskap innehåller enbart nationella bestämmelser som inte kompletterar någon EU-förordning.

I den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser definieras strukturfonder som Eruf och ESF. I den föreslagna nya förordningen om gemensamma bestämmelser definieras dock inte begreppet. Enligt artikel 175 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt avses med strukturfonder utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, Europeiska socialfonden och Europeiska regionala

utvecklingsfonden. Utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket är den fond som idag utgörs av Ejflu. Under den kommande programperioden kan det därmed uppstå otydligheter om vad som avses med begreppet strukturfonder. För att tydliggöra lagens tillämpningsområde bör därför uttrycket EU:s strukturfonder ersättas med Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska socialfonden+. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Av artikel 4 i den föreslagna nya förordningen om gemensamma bestämmelser framgår att bl.a. Eruf och ESF+ ska eftersträva målet investering för sysselsättning och tillväxt. I den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser benämndes det politiska målet för investering för tillväxt och sysselsättning. Uttrycket investering för tillväxt och sysselsättning i lagen om strukturfondspartnerskap bör därför ändras till investering för sysselsättning och tillväxt.

Riksrevisionen har i sin rapport Regionala strukturfondspartnerskap – ger de förutsättningar för en effektiv användning av EU-medel? (RiR 2020:10) granskat systemet med strukturfondspartnerskap. Med anledning av rapporten avser regeringen att utreda alternativ till dagens system. Det finns därmed inte skäl att i dagsläget göra någon ytterligare översyn av lagen.

5.4 Ändringar i lagen om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete

<p>Promemorians förslag: Hänvisningen till EG:s strukturfonder ska ändras till Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska socialfonden+.</p>

Skälen för promemorians förslag: Lagen om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS). EU-förordningen föreslås inte ändras eller upphävas med anledning av de EU-förordningar som lagts fram avseende den nya programperioden.

Som redogörs för ovan är begreppet strukturfond inte längre definierat i den föreslagna nya förordningen om gemensamma bestämmelser. Det bör därför i lagen anges att de förvaltningsuppgifter som överläts får inbegripa beslutsfattande i fråga om fördelning av stöd ur Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska socialfonden+. Någon ändring i sak är inte avsedd.

5.5 Ändringar i lagen om lokala aktionsgrupper

<p>Promemorians förslag: Hänvisningen till artikel 34.3 i förordningen om gemensamma bestämmelser ska vara dynamisk.</p>

Skälen för promemorians förslag: I 1 § lagen om lokala aktionsgrupper finns ett bemyndigande som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om lokala aktionsgruppers handläggning av ärenden om stöd inom lokalt ledd utveckling enligt artikel 34.3 i den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser. I programperioden 2014–2020 finansieras lokalt ledd utveckling från de fyra fonderna ESF, Eruf, EHFF och Ejflu. Genom React-EU-förordningen kommer ytterligare medel att ställas till förfogande för bl.a. Eruf och ESF för budgetåtaganden för åren 2021 och 2022. Detta innebär att EU-förordningar avseende den nuvarande programperioden 2014–2020 kommer att fortsätta att tillämpas även efter att den nya programperioden 2021–2027 påbörjats. Det finns därmed skäl att även fortsättningsvis i lagen hänvisa till den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser efter att den nya programperioden 2021–2027 har påbörjats.

Bemyndigandet i 1 § hänvisar till artikel 34.3 i den ursprungliga lydelsen. Denna s.k. statiska hänvisning innebär att lagen inte kan tillämpas på senare ändringar av den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser. Artikel 34.3 har emellertid ändrats sedan lagen om lokala aktionsgrupper trädde i kraft. Hänvisningen till artikel 34.3 bör därför i stället vara dynamisk, dvs. avse den vid varje tidpunkt gällande lydelsen av EU-förordningen.

Regeringen har bedömt att stöd till lokalt ledd utveckling genom finansiering av endast Ejflu kan bland annat bidra till en mer effektiv förvaltning än den i nuvarande programperioden. Regeringen har därför inför den kommande programperioden 2021–2027 gett Jordbruksverket i uppdrag att vidta förberedande åtgärder för att möjliggöra stöd från Ejflu till lokalt ledd utveckling (N2019/03104, N2019/02805 och N2018/05749 [delvis]). Eftersom den föreslagna nya förordningen om gemensamma bestämmelser, till skillnad från den nuvarande förordningen om gemensamma bestämmelser, inte reglerar Ejflu finns det inte för närvarande skäl att hänvisa till den föreslagna nya förordningen om gemensamma bestämmelser i lagen om lokala aktionsgrupper. Ejflu avses under den kommande programperioden regleras i den nya förordningen om den gemensamma jordbrukspolitiken (se avsnitt 5.1). Hänvisningen kan behöva ses över så snart som den nya EU-förordningen har slutförhandlats och antagits.

6. Ikraftträdandebestämmelser

<p>Promemorians förslag: De lagändringar som föreslås i denna promemoria ska träda i kraft den 1 december 2021.</p>
--

Skälen för promemorians förslag: Det pågår fortfarande förhandlingar om kommissionens förslag till EU-förordningar för sammanhållningspolitiken. EU-förordningarna beräknas vara slutförhandlade under våren 2021 och målsättningen är att den nya programperioden 2021–2027 ska inledas under våren. Sveriges programförslag kommer i samband med detta att lämnas in till Europeiska kommissionen. Först efter att inlämnade program har godkänts kan

programarbetet för fonderna påbörjas. Lagstiftningen bör då finnas på plats. Lagändringarna bör därför träda i kraft den 1 december 2021.

7. Konsekvensanalys

Förslaget till ändring i lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden innebär att regeringen i Svensk författningssamling ska tillkännage vilka EU-förordningar som lagen avser att komplettera istället för den mer beskrivande hänvisningen till EU:s fonder om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden. En hänvisning till en ny fond om en rättvis omställning läggs till och för att tydliggöra att lagen kompletterar såväl ESF som ESF+ kommer hänvisning också ske till båda dessa fonder. De materiella bestämmelserna i den övriga lagstiftningen är i stort de samma som hittills. Begreppet strukturfonder kommer genomgående att bytas ut till hänvisningar till de berörda fonderna. Vidare föreslås att lagen om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. upphävs. Ändringarna i promemorians förslag medför inga kostnads- eller andra finansiella konsekvenser för det allmänna, enskilda eller för miljön och människors hälsa. En tydlig hänvisning till gällande EU-rätt bör förenkla och öka regelefterlevnaden. Förhandling i rådet pågår dock om samtliga EU-förordningsförslag vilket kan påverka konsekvenserna framöver.

8. Författningskommentar

8.1 Förslag till lag om ändring i lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden

1 §

I bestämmelsen ges en hänvisning till de EU:s förordningar som lagen avser att komplettera. Genom ändringen i *första stycket* ersätts hänvisningen till EU:s strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden med en upplysning om att lagen kompletterar sådana EU-förordningar som innehåller bestämmelser om stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Europeiska socialfonden+, Fonden för en rättvis omställning, och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Genom ändringen i *andra stycket* ersätts de tidigare uppräknade fonderna med en upplysning om att regeringen i Svensk författningssamling ska tillkännage vilka grundförordningar som avses. Med ”grundförordningar” avses lagstiftningsakter beslutade av Europaparlamentet och rådet. Annan EU-lagstiftning, som meddelas med stöd av grundförordningarna, tillkännages inte av regeringen, men kompletteras av lagen.

2 §

I bestämmelsen anges att regeringen bestämmer vilken eller vilka myndigheter som utövar tillsyn och kontroll. Paragrafen ändras språkligt genom att uttrycket reglerna i EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utvecklingen av

landsbygden ändras till de EU-förordningar som lagen kompletterar. Vilka EU-förordningar som avses framgår av 1 §.

6 §

Genom bestämmelsen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om ränta på belopp som ska återbetalas. Paragrafen förtydligas genom att det anges att ränta ska betalas på stödbelopp som lämnats ur de fonder som anges i 1 § första stycket.

Ikraftträdandebestämmelse

Ändringarna i lagen träder i kraft den 1 december 2021.

8.2 Förslag till lag om ändring i lagen om strukturfondspartnerskap

1 §

Ändringen innebär att i bestämmelsens *första stycke* ersätts uttrycket EU:s strukturfonder med Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska socialfonden+. Ändringen föranleds av att begreppet strukturfond inte längre definieras i förslaget till de nya EU-förordningarna för den kommande programperioden. Eftersom Europeiska socialfonden under den kommande programperioden byter namn till Europeiska socialfonden+ anges båda fonderna. Genom ändringen i *tredje stycket* ersätts uttrycket investering för tillväxt och sysselsättning med investering för sysselsättning och tillväxt. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Ikraftträdandebestämmelse

Ändringarna i lagen träder i kraft den 1 december 2021.

8.3 Förslag till lag om ändring i lagen om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete

3 §

Ändringen innebär att uttrycket EU:s strukturfonder ersätts av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska socialfonden+. Ändringen föranleds av att begreppet strukturfond inte längre definieras i förslaget till de nya EU-förordningarna för den kommande programperioden. Eftersom Europeiska socialfonden under den kommande programperioden byter namn till Europeiska socialfonden+ anges båda fonderna. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Ikraftträdandebestämmelse

Ändringarna i lagen träder i kraft den 1 december 2021.

8.4 Förslag till lag om ändring i lagen om lokala aktionsgrupper

1 §

Hänvisningen till artikel 34.3 i den gällande förordningen (EU) 1303/2013 om gemensamma bestämmelser ändras från s.k. statisk hänvisning till s.k. dynamisk hänvisning.

Ikraftträdandebestämmelse

Ändringarna i lagen träder i kraft den 1 december 2021.

Näringsdepartementet
Rättssekretariatet

Promemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken

Remissinstanser

1. Arbetsförmedlingen
2. Avesta kommun
3. Bjuvs kommun
4. Ekobrottsmyndigheten
5. Ekonomistyrningsverket
6. Företagarna
7. Försäkringskassan
8. Gotland kommun
9. Greater Copenhagen & Skåne Committee
10. Gränskommittén Värmland-Østfold
11. Gällivare kommun
12. Göteborgs kommun
13. Havs- och vattenmyndigheten

14. Hela Sverige ska leva
15. Kiruna kommun
16. Kvarkenrådet
17. Landsorganisationen i Sverige (LO)
18. Luleå kommun
19. Lycksele kommun
20. Länsstyrelsen i Norrbottens län
21. Länsstyrelsen i Västerbottens län
22. Länsstyrelsen i Örebro län
23. Länsstyrelsen i Jämtlands län
24. Malmö kommun
25. Naturvårdsverket
26. Nordkalotträdet
27. Polismyndigheten
28. Regelrådet
29. Region Blekinge
30. Region Dalarna
31. Region Gävleborg
32. Region Halland
33. Region Jämtland Härjedalen
34. Region Jönköpings län

35. Region Kalmar län
36. Region Kronoberg
37. Region Norrbotten
38. Region Skåne
39. Region Stockholm
40. Region Sörmland
41. Region Uppsala
42. Region Värmland
43. Region Västerbotten
44. Region Västernorrland
45. Region Västmanland
46. Region Örebro län
47. Region Östergötland
48. Rådet för Europeiska Socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet)
49. Sveriges akademikers centralorganisation (Saco)
50. Sollefteå kommun
51. Statens jordbruksverk
52. Stockholms kommun
53. Sundsvalls kommun
54. Sveriges Kommuner och Regioner
55. Säters kommun

56. Södertälje kommun
57. Tillväxtverket
58. Tjänstemännens centralorganisation (TCO)
59. Torsby kommun
60. Umeå kommun
61. Vänersborgs kommun
62. Västerås kommun
63. Älvdalens kommun
64. Örebro kommun
65. Östersunds kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Näringsdepartementet **senast den 30 april 2021**. Svaren bör lämnas per e-post till n.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till n.rs.remissor@regeringskansliet.se. Ange diarienummer N2021/00324 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian. Om remissen är begränsad till en viss del av promemorian, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att

redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Promemorian kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Beslut om remiss har fattats av ämnesrådet Jacob Wichmann.

Jacob Wichmann
Ämnesråd

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 30-52

Tid: 2021-03-17 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 49

Valärende - Ordförande arkivförbundet

Diarienummer: RJL 2021/302

Beslut

Presidiet föreslår

- Att beslut om ny ordförande till arkivförbundet tas på nämnden.

Sammanfattning

Irada Söderberg har begärt entledigande från sitt uppdrag som arkivförbundets styrelseordförande och ett nyval behöver göras.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag ANA nämnden 2021-02
- Avsägelse av uppdrag daterad 2021-02-14

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 16-30

Tid: 2021-02-24 kl. 09:00

Plats: Digitalt via länk

§ 28

Avsägelse av uppdrag - Arkivförbundet

Diarienummer: RJL 2021/302

Beslut

Nämnden

1. Godkänner avsägelsen av ordförandeskapet vid arkivförbundet.
2. Förslag till ny ordförande lyfts vid nästkommande sammanträde.

Sammanfattning

Irada Söderberg har begärt entledigande från sitt uppdrag som arkivförbundets styrelseordförande och ett nyval behöver göras.

Beslutsunderlag

- Avsägelse av uppdrag daterad 2021-02-14

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Ordföranden föreslår att förslag på ny ordförande lyfts vid kommande möte med nämnden.

Beslutet skickas till

Regionledningskontoret
Irada Söderberg

Beslutets antal sidor

1

Region Jönköpings Län

Härmed, jag - Irada Alieva Söderberg, begär entledigande från uppdraget som Arkivförbundets styrelse ordförande.

Irada Alieva Söderberg

Jönköping 20210214